

木下田中

بسم الله الرحمن الرحيم *

حمد لمن نزل احسن الحديث * الذي يحق بالتلاوة والحديث *
 وصلاة وسلاما على من اوتي جوامع الكلم * وعلم من علوم الاولين
 والآخرين ما علم * وعلى آله واصحابه الواعين منه * النافلين عنه *
 (وبعد) فيقول الشيخ اسمعيل حقي * شرفه الله بمزيد الترقى * هذا
 جمع من الحديث النبوي طلب مني شرحه بالتركي المولى علي الحافظ
 القسطنطيني ثم القلبي * والحق في ذلك على وارسل رسائل الى * وانا
 في بلدة بروسا * حياها الله تعالى عن البأساء * فرأيت الاجابة من عظام
 الامور * وعرائم الاجور * وسألت الله ان يمهلي الى ان ينتهي الامر الى
 جماده * ويبلغ الفلم في مضمار البيان الى مداده * وهو المسؤول اكل سول
 * الحديث الاول *

* انما الاعمال بالنيات * معلوم اوله كه اعمال ونيات جمع قائمدر ولكن
 قلت وكثرت نكرانده اعتبار اولنور معارفده دكل زبرا معارفده لام
 جنس ايجون اولمغله معنای جمعيت مضمحل اولور وكلام مثبت ومنفي
 اولمق بدر وكذلك قلت كثرت ايجون وبالعكس استقرار اولنور
 بس ديمك اولور كه افراد اعمالدن هر عمل نيتله در يعني بلايت هيج
 ر عمل صحيح دكلدر كاعند الشافعي ويا فضيلت وكالي بوقدر كاعند

ابي حنيفه

ابي حنيفه يعني بوحديثه وامثالنده انما تأكيد ايجوندر كه معنای
 استثنایه راجع بدر (لا صلاة لدار المسجد الا في المسجد) كبي واكثر علما
 وارباب حقايق قول اوله ذاهب اولديلر زبرا حديث صلاته بونك
 مياننده فاروق واردر تأمل بومعنادندر كه ديمشدر در صوم رمضانده
 نيت بولنسه قضا لازم كلور اكر صحيح اولايدي قضا لازم كلز دي
 (بس بويله ديلر نيتي صحت عبادتده شرط قيلديلر وهر نيتنه كه
 انكله فرضه توصل اولنه فرضدر ديديلر بوجهندن ديمشدر كدر
 بر مقصودي تحصيل ايتك واجب اولسه واوراده كذبله توصلدن
 غيري چاره بولنسه كذب ايتك واجب اولور (بس نيت روح العملدر كه
 روح حيواني لك بدنه سر يانيله بدن حیات بواذيني كبي نيتك دخي
 فرض ونافله به سر يانيله عمل صحت بولور كرك اول عمل شروط قسمندن
 اولسون وركرك اولسون كاعند الشافعي (ووضووه نيت رفع حددر
 بوضورنده نيت مس صحفه وعند الشافعي طوافه وعند البعض
 سلامه شامل اولور) وديمشدر در كه نيت عند الشروع في العمل الله
 تعالى به انكله قربت قصد ايتكدر انكي چون الله تعالى انواع ارادتدن
 نيتي اختيار ايتشدر زبرا ارادت قصد مطلقدر كه بطريق اقرب به
 اولاندن اعدر و نيت قصد قلندر بناء على هذا مجرد تلفظ بالله ان
 وحديث نفس نيت اولنر يعني بلا قصد خاطره وارد اولانه اعتبار
 بوقدر) وكذلك قصد رباني دخي مانع تقر بدر بوسيددن وارد اولديكه
 (نية المؤمن خيرة من عمله) يعني نيت مؤمن بر نيتنه در كه غير عاملي عامل
 حكمنده قلور وهم قول وعملدن خير اولور زبرا قول وعمله ربا بوزندن
 فساد دخول ايدر فاما نيت امر مستوردر صوم كبي (و تركه اسقاط
 عذاب ايجون نيت لازم دكلدر مكر كه تارك زنا مثلا ترك زنايله امثال
 امر شارع مراد ايد بوضورنده عذاب معصيتدن معافي اولديغي كبي
 مثاب دخي اولور نته كيم مباح احكام شرعيه دندر ديوعامل اولانه
 ثواب واردر مع هذا امور مباحه اصلنده لا ثواب ولا عقاب مقوله سندندر
 (وشول نيتنه كه امور اعتقادية دندر توحيد وامثالي كبي انك ايجون

نیت لازم اولماز مکر که توحید له مراد کلمه شهادتی قول اوله بوصورتند.
 قصد اخلاصه محتاجدر نته کیم حدیثه کلور (من قال لا اله الا الله
 خالصا مخلصا دخل الجنة) یعنی خالص اولدیغی بودر که آفات
 قلبیه دن پاک اوله نفاق و شک کی و مخلص اولدیغی بودر که اول مقاله
 جلایله بی اسانه کتوروب اظهار یله خلوص قصد ایلیه (و دیمشدر که
 نیت عمله مقارن کر کدر واکر اجنبی ایله فصل واقع اولور سه
 بعض اعمالده صلاة کی تکراره محتاجدر الحاصل نیتک عمله
 باحقیقه و یا حکما اتصالی لازمدر نته کیم مال زکاتی افراز و عزل
 ابتدکی وقتده نیتی کافیدر شویله که فقیره دفع حالده نیت بولمسه
 ضرر و یرمز و صوم رمضانده بعد الغروب نصف نهاره دک نیت
 صحیحدر و نذر معین و نافله دخی بویله در و قضا و نذر مطلقده طلوع
 فجره دک نیت کر کدر که بونلر نیت متأخره ایله صحیح اولمازلر (وامام زفر
 شهر رمضانک مجموعنه یر نیت کافیدر دیمشدر و لکن مبتدی حالته
 مخالفدر زیر مبتدی حضور و غیبتدن خالی دکدر حضور دائم اهلی
 ایسه علی الاستغراق نیت ایچنده در یعنی اتمک نیت واحده کلبه سی
 جمیع اعمالنه من الاول الی الاخر ساریدر (و صوم رمضانده اصل
 اولان نیتی انفجار صبحده ایتملور و لکن متعسر اولمسه دفع خرج
 ایچون تقدیمی تجویز اولندی و بوراده اجنبی ایله فصل اتمک ضرر
 و یرمدی اکل و شرب و کلام و منام و جماع کی (و بعض احوالده نیت
 ابهام اوزرینه اولوب صکره تعیین اولغی صحیحدر مثلا برکیمه نک
 اوزرنده ایکی کفارتی اولمسه کفارت قتل و ظهار کی و عتی رقبه
 ایدوب بعده علی تعیین بری ایچون نیت اتمک درستدر (پس) تقدیم
 و تأخیر بعض اسباب و اعداره در والا مقارنت لازمدر تا که ابتدایی
 شروعدن آخرینه دک سریان و صغ حاصل اوله تنکیم (اول الوقت
 رضوان الله) و فقیحه ابتدای وقتی محافظه ایتمکده سر الهی سریان
 مذکوردر فافهم جدا (و نیتک حسنی و احسنی و سبئی و اسوئی واردر
 نیت حسنه ابرارک نیتدر که لسان و جنانده متعلق آخرتدر و احسن

مقر بینک نیتدر که لسان و جنانده متعلق الله تعالیدر و نیت سبئه کفارک
 نیتدر که لسان و جنانده متعلق دنیا در و اسوئی منافقینک نیتدر که
 لسانده متعلق آخرت و جنانده دنیا در (پس) نیت ارادت و انبغات
 قلبدر اگر فجورله اولور سه اسم مضلدن کلور که اتمک سادنی و خادمی
 شیطاندر و اگر اسم هادیدن کلور سه اتمک سادنی ملکدر که اولمک بسی
 عالم عدلدن و ایکنجیسی عالم فضلدر (و سبئه ده معتبر اولان عزمددر
 فعل دکل مثلا برکیمه یرمیه سنه دن صکره ترک صلوة یرمز ایتمسه
 عزمی اوزرینه معاقب اولور یوخسه بالفعل ترک صلوة اوزرینه دکل
 زیرا هنوز بالفعل ترک صلوة یوقدر نیت حسنهده ایسه حسنه یازیلور
 و لکن بو حسنه نیت اوزرینه مبنی اولان حسنه اولمسه (من جاء بالحسنة
 فله عشر امثالها) قییلندن اولماز فاعرفه (و صیبتک نیتی بودر که نیت
 ایتمدر بو وقتده الله تعالی نک مکلف اوزرینه فرض ابتدکی عمله دیه
 صلوة و صوم و امثالی کی زیرا صبی اوزرینه بنفسه فروع اعمال فرض
 دکدر اگر صبی عاقل ایکن ایمان کتور سه ایمانی فرض اولور زیرا ایمان
 فرض و نافله به منقسم اولماز شول جهتدکه دوام حق دوام توحیدی
 مستلزمدر بو جهتدن ایمانک سه و طه احتمالی یوقدر و بو معنادندر که
 صغرنده مؤمن اوله نه صحت ایمان اوزرینه ترتب ایدن احکام لازم اولور
 اقارب کفار دن حرمت میراث و اقارب مسلمین دن میراثه استحقاق
 و زوجة مشرکه سی ایله میانه وقوع فرقت و امثالی کی الحاصل ایمان
 برنوعدر که فرضدر و لکن عذر صغیر حسیله فرضیت فروع ایمان صیددن
 ساقطدر بعض اعداره بالغدن ساقط اولدیغی کی (و دیمشدر که علم
 مجرد نیت اولماز والا کفری بیلن دخی کافر اولغی لازم کلور بلکه علمدن
 صکره قصد مخصوصدر و صوم رمضانده تسکری نیتدن عدا یتدیلر
 زیرا صوم غدک قصدنی مستلزمدر (و هر عملده حضور قلب اودر که
 مباشرت اولنان عملک ماعداسندن قلب منقطع اوله و اگر غیره مشغول
 اولور سه اکا غفلت دیرر مثلا صلوتده حضور اودر که جمیع اجر استنده
 استحضار نیت بولنه و علی هذا (و مباحث نیت کثیره الاذیال اولمسه

قامت تحریر بوقدر خلعت الباس اولندی ماعداسی دکانجه ادوات
علوم فقهیه دن خریده اوله * وانما لكل امری مانوی * امری کسرله
انسان و یا رجل دیمکدر من کبی مؤثی امرأه کلور و بوندن اخذ
اولور که زن حکم شرعده مرده تابعدر انک ایچون قرآنده اکثر واردده
ذکر رجالله اکتفا اولمشدر وحدیثده کلور (طلب العلم فریضة علی
کل مسلم) یعنی مسلم تخصیص اولندی مع هذا مسلمه اوزرینه دخی طلب
علم فرضدر زیر مسلمه مسلمه تابعدر و پردخی مسلم من اتصف باسلام
ایا کان من رجل وامرأة دیمکدر امری دخی انسان و شخص معنایه
ما خود اولیحق عام اولور مرده دن مرثت اخذ ایتشلر کدورت وزنی
اوزرینه که کمال البر دیمکدر رجولیت کمال الرجل دیمک اولدیغی کبی
و بعض نظم حدیثده (انما کله سی طویه در معنای کلام نبوی بودر که
هر کس ایچون عمل اختیاری و قصد یسندن نیت ایندیگی خیر و شر
وارددر غیر بوقدر (پس انی که نیت ایندی معتد به دکار وانی که
قصد مقارن قلدی اگر قصدی حق اینه اجر و ثواب بواور و اگر
دنیا و ماسوی اینه اکا کوره مجزی اولور (پس کلامده تکرار بوقدر
زیرا انما الاعتمال بالنیات صلاح و فساد عمل نیته داتر اولدیغنی بیاند
وانما لكل امری مانوی خیر و شر و ثواب و عقابه راجعدر) و بونده
اشارت وارددر که حسن قبول حسن نیت راجعدر و منوی بی تعیین
ایتمک شرطدر مثلا بر کیمه نیک اوزرنده صلوات فاشه سی اولسه نیت
مجرده کفایت ایتز بلکه قضا ایندیگی وقتده فوت اولان ظهر و یا عصر
دیونیت ایلله اگر بوقول اولیایدی فاشه بلا تعیین صحیح اولاق لازم
کلوردی تنکیم کلام اولک اطلاق مضمونی انی اقتضا ایدراشته بودخی
تکرارک اندفاعنه بشقه برو جهددر ولیکن کلام انی تفصیلینک وجه
اوله ارتباطی اقوادر فافهم * فن کانت هجرة الى الله ورسوله * نیتی
تفصیل و مواد منویه ده اول وقتده مناسب اولان هجرتی تخصیصدر
هجرة کفار اراسنده اولان وطنی ترک و دار اسلامه انتقالدر
کرمکه دن مدینه اواسون و کرمکه غیری اولسون بوراده الله تعالی به

هجرة دن مراد امر ایستدوی یزه هجرتدر تنه کیم حضرت ابراهیمدن
علیه السلام بطریق الحکایه کلور (وقال انی ذاهب الى ربی سیهدین)
مقصود ابراهیمک نار غمروود دن نجاتدن نکره ارض بابلدن ارض
شامه هجرتدر زیرا مکان رضایه هجرت همان حقه هجرتدر که اکا
هجرة حکیمه دیرل تنه کیم جناب رسالت صلی الله علیه وسلم هجرة
ایتمک هجرة حقیقه در که بدن و جوارح ایه در و بونک دخی مالی
رسولاه دارده انضمامله تخصیص رضادر و اطلاق هجرته کوره نابع
رسول دخی انده داخلدر انکیچون تخصیص علم و صحت اهل تقوی
ایچون برداردن برداره انتقال ایتمک امور لازمده دندر تنه کیم احیاء
العلومده کلور فن بر شهرده فقیه فاسقندن غیری اولسه اورادن
هجرة ایتمک لابددر زیرا فقیه فاسقک فتوا سنه اعتماد بوقدر و علامت
فسق بودر که حریر و یا ابریشمی غائب اولان لباسی تلبس ایده و یا
بر فرسه را کب اوله که اوزرنده انوار و سرچی اوله و یا بونک امشالی
منکرات ارتکاب ایده بوصورتنه فسق ظاهر اولمش اوور * فمجرة
الى الله ورسوله * یعنی هجرتی کامله و مقبوله در زیر شرط و جزا متحد
و مکرر اولسه کماله مصروف اوور الحاصل شول کیمه نیک که هجرتی
تحمل رضا و مأمین مصطفایه اوله انک هجرتنه سوز بوقدر که نیتی
خالصه و طوی صادقه اولغله مشاب و مأجور اوور کر کسه قبل
الوصول اثناء طریقده وفات ایلسون تنه کیم قرآنده کلور (ومن یخرج
من بیتة مهاجرا الى الله ورسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله)
وحدیثده کلور که الله تعالی سترک صور دیکره و اعمالکره نظر ایتز
بلکه قلوب و نیاتکره نظر ایدر یعنی اگر قلوب و نیاتکز خوب اولورسه
فیهما و الا صور و اعمال مجرده کز مفید اولماز چونکه مهاجرک نیتی
دار الهجرة وصول ایدی صور تا عدم وصولی مضر اولدی بلکه
اجر هجرة اعطا اولندی تنه کیم اهل ایمانک جتده خلودری نیت
و اعتقاد لیتنه راجعدر * ومن کانت هجرة الى دنیا یصیبها * دنیا
بلا توین در زیرا ادنی لفظنک تأیید در یصیبها اکا صفتدر بوراده

اصابت تحصیل معناسند در کردن طبعی دنیایه اوزادوب تحصیل
 سهمك نشانه اصابت تشبیه ایلدیکه ایکسند دخی سرعت وصول
 وحصول مراد وارد یعنی دخی شول کیمسه نك که هجرتی اصابت
 وتحصیل ایدجکی غرض دنیای دینه اولسه * اوامراه ینکجهها * بعض
 روایانده ینکجهها برینه پتزوجها دوشمشدر معنی پردر ز برانکاح لغتده
 ضم وجعدر تروج دخی تاهلدر که انده دخی معنای مذکور وارد
 زیرا برتسنه جفت اولق آخرك انضمامله در پوراده ینکجهها دخی
 امراه به صفندر زیرا امراه به مهاجرت ایتك وبامطلق قصد ایتك
 نکاح شرعیه له کرکدر دیو نکاحه ترغیبدر شه کیم او ولد بدعوله
 حد یننده وادی دعائله وصفده دخی بودر (بعده امراه دنیاده
 مندرج ایکن تخصیص بالذکر ابتدی زیرا اول وقتنده ام قبس نام
 برخاتون مکهدن مدینه به هجرت ایتش ایدی برکیمسه دخی اول خاتونی
 نکاح ایتك سوداسیله مدینه به مهاجرت ایتد که جناب نبوی
 بوخصوصه مطلع اولیق اول کیمسه نك سویتنه تعریضا امراه بی
 تخصیص ایتدی پس بومعنی واقعه مبنی اولمش اولدی ویاخود
 ذکر امراه زیاده تحذیردن اوتوری در که امراه فتنه اولق جهنمدن
 سارندن اشددر شه کیم حدیثده کلور (صواحبات یوسف صواحبات
 کرسف) یعنی کرسف بنی اسرائیل زاهدزندن برکیمسه ایدیکه بوقدر
 ایام صائم وقائم اولوب عبادتده اهتمام ایدر ایکن آخر برخاتونه عاشق
 اولوب کافر اولدی صکره تدارك الهی ایله تائب ومستغفر اولوب اولکی
 درجه سن بولدی (ایشته بونقر بر اوزرینه او امراه ذکر الخاص
 بعدالعام قیلندن اولدی مزینندن اوتوری ولکن ائمه فحودن اولان
 ابن مالک دیشدر که عطف خاص علی العام واه مخصوصدر
 پس پوراده اولکه سی تقسیم ایچوندر که مطلق عطفی منافی دکلدر
 امراه بی دنیایه قسیم ومقابل قیلدیغی علت مذکوره دن اونوریدر که
 فائتده اشدینی در الحاصل واوله او علت مذکوره حسبیه معناده
 متحد ولکن برای امر لفظی مغایردر * فیهجرتیه الی ما هاجر ایله * پس

بویست اوزره اولان کیمسه نك هجرتی دخی نیتنه راجعدر یعنی مقبول
 دکلدر ومقابله سنده مثاب وما جور اولماز زیرا ترکستانه متوجه اولان
 کیمسه کعبه به وصول بولماز انکیچون خواص ناس الله تعالی دن
 حسن سمت وسداد طریق ووصول منزل اسرار وحدیثده کلور که شول
 مال که بالحق وضع اولنه ضایعدر یعنی بی نیت اولان عمل بی روحدر
 انکیچون اعلاهی علیننه صعود ایدم بلکه طینده یعنی عالم اسفل
 طبیعی ده قالور قال الله تعالی (الیه یعود الکلم الطیب والعمل الصالح
 یرفعه) یعنی عمل صالح اودر که رضاه الله ویا بالحق لا بالنفس معمول اوله
 اشته بومقوله عمل زدیانت پایه سی کیدر که باعث ترقی در پس صلاح
 وخلوص لازم کلدی تاکه عمل مقبول ودرجات عالییه وصوله وسیله اوله
 * الحدیث الثانی *

* قال عمر رضی الله عنه بیما نحن عند رسول الله صلی الله علیه وسلم
 ذات یوم * یعنی حضرت عمر رضی الله عنه بیوردیکه برکون حضور
 رسول الله ده اولد یغمر اشاده پس نحن حضرت عمر دن واول مجلسده
 حاضر اولان اصحابدن عبارت اولمش اولور والله تعالی نك رسول الله
 اوزرینه نصلیه سی رحمت مخصوصه سیدر که بین الجبین سر
 مکتومدر انکیچون نصلیه حقه نسبت اولنور اگر صیغه ماضی واکر
 مضارع واکر امر در صلی وبصلى وصل کی سوال اولنور سه که
 چونکه نصلیه فی الحقیقه حقه مضافدر یازده ندن اضافت اولندی
 شه کیم کلور (بالیها الذین آمنوا صلوا علیه) جواب بودر که مقصود
 تذکر نصلیه در تاکه حقندن طلب کار صلا اولمقدن خالی اولمیه ل
 (وتسلیمدن مراد سلام قولی ونحبت مخصوصه در قال الله تعالی (سلام
 قولامن رب رحیم) وذات یوم مسماک اسمته اضافتی قیلندندر پس
 ذات یوم مده صاجیه بهذه اللفظة التي هی یوم تقدیرنده در که مسمی
 ذات واسم یوم در موصوف اولان مدت حذف اولنوب صفت انك
 مقامنه اقامت اوامشدر ذات لیله وذات مرة دخی بویله در * اذ طلع
 علینا رجل * اذ مفاجاه ایچوندر طلوع ظهور معناسنده در رجل اردر

بوراده مرد ضر بیدر بر مرد غریب طالع و ظاهر اولدی و مجلس نبوی به
 کلدی * شدید بیاض الثوب * رجله صفه در شدید صفت مشبه در که
 فاعلنه مضاعف در یعنی اول غریب صورتها و کلن کیمسه نك لباسی زیاده
 بیاض ایدی بونده لباس بیاضك استجابنه اشارت وار در زی را لباس
 صلحادر خصوصاً یوم جمععه ده استجاب تابسی مخصوص علیه در
 * شدید سواد الشعر * صفت اخرا در بونده ایکی متقابل جمع وار در که
 بیاض و سواد در و بوا یکبسی اصل الالوان و ما عدا بونلردن مرکبدر
 و بعضی لر عندنده بیاض الواندر دکلدر بلکه محندن لون قبول ایدر
 مثلاً نور شمس جامه عکس ایتد که جامك لونه تابع اولور کرك احمر
 و کرك اصفر و کرك غیری و آب دخی بویه در که ظرفك لونیه مثلون
 اولور و دیمشدر که (بالا ترا سیاهی رنگ دکر نباشد) یعنی لون سیاه فوقنده
 رنگ دکر بوقدر بوسیدن احصاء اسماء الهیه ایدنلر نهایت سیوزده
 لون سواد کوردر که اکا عند الصوفیه ظل حقیقی در که مقابله نورده
 دکلدر بلکه نور الانوار اولان ضوء حقیقی نك عینی در فافهم جدا
 (شعر فتحه جسمه بتن قیل و صاچدر که صوف و و برك غیر بدر
 زیرا صوف قیونك و امثالنك و و بدوه نك نظائر کدر بوراده شعر در
 مراد صاچ و صفالدر که سیاه اولدیغی اسباب حسن و لوازم زیبنددر
 زیرا انکله مراد جبریلدر نه کیم آشفده کور جبریل ایده رسول الله
 حسن صورتده مثل ایدوب کور دی حتی دجه صورتنده کلدیکی
 مشهور در دحیه ایدر اجل عرب ایدی و سواد شعر مرور ایامله فنا
 و هر مدن میرادر زی را نوردن مطبوعدر * لاری عابد اثر السفر * یعنی
 اوزنده اثر سفر کورغمز و نشان رهروی یوغیدی انکی چون لباسی متغیر
 اولور دی پس لاری جله سی دخی صفت آخری و یا ما قبلانی ایضا حدر
 * ولا یعرفه منا احد * و بزدن یعنی اصحابدن هیچ بر کیمسه انی میلز
 یعنی ما پیغمزده معروف کیمسه دکلدر و بوندن معلوم اولدی که اول رجل
 دجه لکلی دید کوری صحابی صورتنده دکل ایدی والا بلور دی
 * حتی جلس الی الی صلی الله علیه وسلم * حتی کله سی طالع به غایتدر

یعنی اول رجل طالع و ظاهر مجلس نبوی به منتهی اولوب جلوس ابتدی
 بونده جلوس اضطرار عدن و قعود قیامدن اولور دیو فرق ایده تی
 رد وار در زی را رجل مذکور کجلوس قیامدن ایدی اضطرار عدن
 دکل ایدی و سؤال قبرده کلور (انا ملکان فاقعداء) یعنی بوراده قعود
 قیامدن دکلدر پس جلوس و قعود الفاظ مترادفه دن اولور و قاموسده
 کلور که القعود و المقعد الجلوس او هو من الغیام و الجلوس من الضحیة
 و من السجود انتهى یعنی صاحب القاموس جلوس و قعوده ایکی قول
 اولغه ذاهب اولدی * فاستد رکنه الی رکنه * پس اول رجل در پی
 رسول الله صلی الله علیه وسلم دیزینه اسناد ایدی و متصل و معقد
 قیلدی نه کیم نك دیزیدن اوتوردی دیر و عجم نشست زانو برانو دیو
 تعمیر ایلر و بونعیردن جبریلک رسول الله زیاده قربی فهم اولندی
 والا معلوم و معلوم میانشده مساحه معتدله درت ذراعدر الحاصل حالات
 وحی ده بومقوله مساحه اعظم ار اولماز و بعض امور واردر که باطنك
 قربی ظاهرک دخی قربی افقضا ایدر نه کیم طائفه عرب کمال اتحاده
 اشارت ایچون ایکی قوسی بر بره کتوروب برالدن اوق اناظر و قرأند
 کلور (فکان قاب قوسین) و بومعنائی ایضاح ایچون دیمشدر که
 * و وضع کفیه علی فخذیه * دخی اول رجل ایکی اللری عادت عرب
 اوزرینه رسول الله علیه الصلاة والسلام ایکی اویلقتری اوزرینه
 وضع ایتدی زیرا کرچه کف تشدیدله ال آیه سنده مشهوردر و لکن
 مطلق ید معنای کلدیکی دخی قاموسده مصر حدر * وقال یا محمد
 اخبرنی عن الاسلام * و دیدیکه یا محمد اسلام ندر بکا اندن خبر و بر
 و تعریف ایلر چونکه رجلمدن مراد جبریلدر و جبریل اسلام نه ایدیکی
 معلومدر پس سؤالی غیره افاده به محمول اولدی و حاصلی تخصیص
 لازم کلدی زیرا پر معنائی غیره افاده ایتک یا اکا خطاب طریقیه و یا
 آخرک لسانندن تعریفله اولور و بوا اولکیدن ابلقدر فعل قولدن
 ابلغ اولدیغی کبی تنکیم کلور (صلوا کما رايتونی اصلی) و محمد اظلی رسول
 اللهك عالم اجسامده عین خارجیلرینه کوره اسم علمی در احد مقام

ارواح کوره اسمی اولدیغی کی انکیچون اجدی یعنی الفاعل
 اخذ اتمک اولادر زیرا عقل اول رتبه سنده کثرت جمل رتبه بناء لواء
 الحمد له سرافراز اولوب جله انبیا وکل اولیا ارواحی دعوتیه اجابتیه
 تحت اللوارنده بولندیلر نه کیم (کنت نبیا و آدم بین الماء والطين)
 عالم ابداعدن بری بالفعل نبوتلرینه دالدر اگرچه بومعناهی فهم ایدن
 اقل قلیلدر وصور انبیای محمدن غیر قیاس ایدر لر و محمد مره
 بعد اخری اقوال و افعال و سیرتی اوزرینه محمود دیمکدر و آخر
 محمودیتلری مقام شفاعتده ظاهر اوله جقدر قال الله تعالی (عسی
 ان یبعثک ربک مقاما محمودا) سؤال اولنورسه که نیچون یا نبی الله
 و یارسول الله دیو تعظیمی مشعر ادائله تعبیر مع هذا مع خیر توفیر اولنه
 کلمشدر حتی برکیمسه ابوبننی اسملریله ذکر اتمک سبب فقر در دیمشدر
 مع علم خود فوق الابویندر و قرآنده کلور (لا تجعلا دعاء الرسول بینکم
 کدعاء بعضکم بعضا) جواب بودر که چونکه جبریل و کبل الهی ایدی
 لاجرم اسم علمنی تصریح ایدی تا که محمدله موسوم اولان کیمسه تک رسالتی
 حاضر بالمجلس اولنلره زیاده روشن اوله زیرا اومقوله سؤاللره جواب
 و یرمک هر کسک حالی دکل بلکه رسول صادق شایندر و بردخی
 بودر که جبریل افرادامته قیاس اولماز و بردخی ابتدا و حی ده اولان
 خطابه نسبتله یا محمد دیدی زیرا اول وقتده بالفعل نبوت بوغیدی
 و بوراده اخیری دیدی زیرا خبر غیرک اعلام و اخباریله حاصل اولان
 علم و ادراکدر پس دیمک اوور که بکا اعلام ایله اسلام ندر تا که سنک
 اعلامک بکا علم حاصل اوله و بومقوله به علم کسی در لر که غیر بدن
 بطریق الطالب مستفاددر و انک مقابلی علم و هی در که حقدر بلا عمل
 فائضد رسؤال اولنورسه که ایمان اصلدر که تصدیق قلبدر اسلام ایسه
 فرعدر که قلبه متعلقدر فرع ایسه اصل اوزرینه مبنی در پس سؤالده
 اصلی تقدیم اتمک کرک ایدی جواب بودر که ظاهر در بد ایلدی زیرا
 دیمشدر که الظاهر عنوان الباطن و اشارت قلبیکه شرائع و احکام
 ظاهر و سائل حقائق و حکم باطنه در و بعض حکماء الهیه اعضا

و جوارحی اصل طوتمشدر در تنکیم من فقد حسافقد علمادخی اکادالدر که
 علمک مناسبی حس در دیمک اولدی حسدن مراد مشاعر در و کاه اولور که
 مشاعرله ادراک دخی حس اطلاق اولنور * فقال رسول الله صلی الله
 علیه وسلم الاسلام ان تشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله * پس
 رسول الله دخی سؤالت عقبنده بلا تردد جواب و یروب اسلام بش
 نسته دن عبارتدر که اولکسی شهادتدر پیوردی و متعلق شهادت
 لا اله الا الله محمد رسول الله اولدو غن افاده قلدی شهادت مخبر عنده
 علم و یقیندن صادر اولان اخباره در لا الهه اولان اله منکر در مراد
 معبود بالحق در یعنی معبود بالحق یوقدر الا الله تعالی واردر که ماسوا
 معبود بالباطل در اصنام و امثالی کی قال الله تعالی (افرايت من اتخذ الهه
 هواه) و اله منکر حقدر غیر یه اطلاق اولنمشدر قال تعالی (ما علمت لکم
 من اله) و نحوه و اله معرف اطلاق اولنمشدر قال تعالی (هل تعلم سمیا)
 پس لا اله الا الله لامعبود الا الله دیمکدر که صورت توحیددر نسته کیم
 لاموجود الا الله حقیقت توحید در و جلاله ده اولان ال فی الحقیقه
 تعریف ایچون اولنمسه الف خط حق و لام خط انساندر زیرا وسط
 لساندن حروف حلقیه و شفویه میاننده اولدیغی کی انسان دخی
 برزخی در که غیب و شهادتی جامعدر و بوندن لایله بنده اولندیغی
 سری معلوم اولدی زیرا لام مجمع البحرین در و کون ایله مکنون
 اراستنده اولان ارتباط مرتبه الوهیتده متعین اولور که حقیقت جامعه در
 پس عالم وجوبه کوره الله دینلور که مستخلفدر کسر لامله و عالم امکانه
 کوره انسان دینلور که خلیفه در قال الله تعالی (فاعلم انه لا اله الا الله)
 یعنی متعلق علمی مرتبه الوهیت قلدی که مرتبه ارتباط در پس معلوم
 اولان الوهیت و مرتبه انسانیتدر که مافوقی مجهولدر و بوراده محمد
 رسول الله دندلی عبده و رسوله دندلی زیرا الزم اولان اثبات رسالتدر
 و اثبات عبودیت دفع غلو ایچوندر قال الله تعالی (لا تغلوا فی دینکم)
 (معلوم اولاکه استبداد عالم ایجاد اولان روح محمدی صورت روحیه
 نوری بولدقده لسان روحه لا اله الا الله دیو شهادت ایدیچک الله تعالی

دخیانی تعظیم ایدوب (محمد رسول الله) ایله مقابله قلندی (و کله شهادت صورتده نقطه دن خالی اولدی زیر نقطه و خدند و مؤدای الوهیت کثر تدر که خلقک حقه ارتباطی بومر تبه ده در نه کیم مروراندی کثر تده وحدت ایسه محجوبه خفیدرمع هذات نقطه دن غیر یی بوقدر زیر اهر خطک نهایتی نقطه و بلکه هر خط یا ارج و بابش و یایدی نقطه دن عبارتدر که مجموعی نقطه واحده به منتهی اولور فافهم (و چونکه لسان بیان ایچون خلق اولندی پس اقرار لسانه تخصیص قلندی زیر اخف و سائر عمل جسد دن اینددر) و شیخ السنه ابومصور مازیدی مختاری اوزره اقرار شرط در که حقیقت ایمانندن خارجدر تنکیم مذهب اهل حقانی دخی بودر و فی الحدیث (من مات وهو یعلم ان لا اله الا الله دخل الجنة) یعنی اقرار اجزاء احکامه شرط در والا تصدیق قلبی کافیدر واحکام دنیویه دن مراد حیاتنده اکا اقتدا و مطالبه عشر روز کاه و مما تشده جنازه سی اوزرینه نماز و مقابر مسلمینده دفن و میراثی اقارب مسلمینده انتقال و امثالی کی چونکه اسلام تسلیم ظاهر در پس واجب اولان اقراری ترکله آثم اولوب کافر اولمق لازم کلور و بونده توسیع دائره رحمت وارد در زیرا اکر اقرار رکن اولایدی مصدق بی اقرار بخلد فی النار اولمق لازم کلور دی بوا یسه تضییق در و فی الحدیث (یخرج من النار من کان فی قلبه مثقال ذره من الایمان) و کله شهادتک اسرار و اشاراتنه نهایت بوقدر و بعض اطوائف و حقایق غیر یی انا مرده مبتددر اکر چه شرک بر مرتبه غلومی وارد در که کلمات توجید انلرک عندده کفر در * و تقیم الصلوة * و دخی صلاة مفروضه بی اقامت ایده من یعنی اسلامک ایکنجی شرطی نماز کما یدخی صورت و بر مکدر و اول صورت شروط و قیود ظاهره و باطنه سنی مراعات و محافظه در زیرا اقامت صلاة بومر عبادن عبارتدر والا قائم اولماز بلکه خراب و منهدم اولور (معلوم اولاکه صلاة افضل شعب ایمان اولمق طایکاری اولد قده تقدیم اولندی مقصود صلوات خمس در که بونک اون ایکنجی سنه سنی مفروضه اولدی و اول وقتده نماز و وضو شرعی و سوره فاتحه و سائر

سور قرآنیله ایله ایدی زیرا مکده سکسان بش قدر سوره نزول ایتشد و وضو فعل رضوله ثابت اولدی اکر چه آتی مدینه در و سوره فاتحه برد فقه مکده و برد فقه مدینه ده نزول ایدی بلکه فاتحه قبل الوحی لسان اسرافیلدن مأخوذ ایدی زیرا اسرافیل علیه السلام قبل النبو و جناب رسالت او ج سنه مقارنت ایدوب بعض کلیات سوریلردی اکر چه شخصی کور غمزدی و او مقولیه هاتف دیرل و صلاتک فرضیتی کتاب و سنت واجماع امتله ثابتدر و شرط فرضیت اسلام و عقل و بلوغدر که مدار تکلیف بو اوج سنه در و شول حدیث که کاور (مروا اولادکم بالصلوة وهم ابناء سبع و اضر بوهم علیها و هم ابناء عشر سنین) بومعنی تأدیه محوادر و بر کبسه انکار صلاة ایسه مرتد اولور و کر کسلک اولوب عدا قلمز ایسه تعزیر شدید و حبس مدید لازم کلور و اگر تهاون اوزرینه اولوب عقاب اثمندن خوف ایتمز ایسه بومر صورتده دخی کافر اولور زیرا مکر الهیدن امن کفر در شول معنادنکه حقه عجز نسبت ایتکدر و صلاة عبادت یدینه در که انده نه بدنه و نه ماله نیابت صحیح دکلدر بالاتفاق مکر که بعد الموت کفارتله وصیت ایلیه و یا وارثی تبرع ایده محبده ایسه نفسه نیابت صحیحدر عذر اولمق و صومده ماله فدیة درستدر پیرقانی به کوره (و صلاتک ظاهری افعال و اذکار و باطنی مناجات و مشاهد رب غفاردر تنکیم حدیثده اکا اشارت ایدوب کلور) و جعلت قره عینی فی الصلوة (زیرا چشمک قراری مطالعه محجوب ایله حاصل اولور و جناب نبویه بر امر مشکل عارض اولسه صلااته التیجا ایدر لدی و مقصود لری حاصل اولور دی و قرآنده کلور (واستعینوا بالصبر و الصلوة) و بر اعزایی جتده همجوار حضرت اولمق طایکاری اولد قده (اعنی بکثرة السجود) پیور دیلر یعنی میسند جهت جامعه و مناسبت معنویه اولد قده همسایه اولمق امکان بوقدر و صلاتده مشاهد به وسیله اولان حضور قلبدر بوجهندن اجزاء صلاتک مجموعنده غایتندن حذر لازمدر والا حضور دن خالی اولان جزیک ردی لازم کلوب صلاة

نقصان اوزرینه قالغه مؤدی اولور بوسیدن جماعتی تحریر ایض اولندی
 ناکه هر کسک اجزاء مقبوله سنده بر صورت مقبولة مشخصه حاصل
 اولوب اجزاء غیر مقبوله شفیع اوله و جماعتله اولان نماز منفردا نماز
 اوزرینه یکریمی بدی مرتبه مفضلدر زیر جماعتله اقامت اولسان
 صلوة واحده بلاجماعة اقامت اولسان بر یوم و بر ایله نك صلوتی
 کیدر بر یوم و بر ایله نك فرائض ایسه اون بدی وروانی اون رکعتدر که
 مجموعی یکریمی بدی اولور (بعدذا علما دیمشدر که صلوتله مراد اصالة
 فرائض و تبعیه واجبات و سنن و نوافلدر و نقل فرض اوزرینه زائد
 دیمکدر و زائد ایکی وجهله بری مصادمه فرض ایلبوب مخالف شرع
 اولاندر الی وقت نماز کی و بری تکمیل پابنددر نوافل صلوت کی کړک
 انک ایچون اسم مخصوص اولسون صلوة رغایب و صلوة قدر کی و کړک
 اولسون سائر نوافل مطلقه کی و نوافل اوقات مکروهه ده و یا محرمه ده
 اولمچق هیچ برندن منع اولنماز زیر و سائل قرب الهیدر و بعضینک
 کیفیت مخصوصه اوزرینه اولدیغی بدعت سببه اولسنی مستلزم
 دکدر زیر بدعتک مذمومه اولدیغی امر جاهلی و یا بطریق المصادمه
 اولسبله در و محدث فی الحقیقه بومقوله بدعتدر که دین ایچنده ضلالتدر
 ماعداسی سنت حسنه و عین هدایتدر (و بعض علماء رسوم ضیق
 فهمندن ناشی نیجه امور شرعیه بی امور بدعیه دن عدایدوب ضان
 و مضل اولمشدر نازک نازره اقتداسی صحیح دکدر دیکلری فاسددر
 زیرا فتاوا ای سر اجیه ده کلور که (لله علی هذه الصلوة التي التزمها
 هذا علی نفسه) دیسه اقتدا صحیحدر (و بزایه دن نقل ایلوب اشباهه
 کلور که) (بکره الاقتداء فی صلوة الرغائب و صلوة البراءة و صلوة القدر
 الا اذا قال نذرت کذا رکعة بهذا الامام بالجماعة) مع هذا نذره دخی حاجت
 یوقدر زیر بعض صحابه نهجدره جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
 اقتدا ایلمشدر که اقتدا ارتباط ده جهت جامعه اولمقدمه کافیدر تکمیل
 نفس نیت عابد ایله معبودار اسنده رابطه در فاعرف (و نووی نام محدثک
 و کتاب حقه قال الله و افعوا بها و یکریمی کندی الله سنن اولان امام

غزالی به راجعدر زیر غزالی کتاب احیاده صلوة مذکور بی مقرر
 قلوب صلوة مستحبیه در دیمشدر و تقریر دخی و منع حکمنده در
 و کندی امامنه لعنت اید نك حالی بلاور در خصوص صاحب مذهبی
 اولان امام شافعی به ساریدر زیر شافعی دیمشدر که (من استحسن
 فقد شرع) یعنی دین ایچنده مستحسن اولان سننه مشروعانددر صلوة
 مذکوره ایسه مستحسنات مشایخدر و مجتهد اجتهادنده دکه و جهله
 خطا اوزرینه مقرر دکل ایکن مشایخ مکاشفین نوجهله خطای
 اوزرینه مقرر اولوب دهور طویله ده صلوة مذکوره بی احیا و اقامت
 ایلمشدر و الی آخر الزمان تخلید قلمشدر در (و امام مکی که محدث اولدیغندن
 جنال مکّه ده اون سننه دن زیاده نباتاته تعیش ایلبوب وجودی
 سیره نك او اوب حائده اکا معادل و دنک یوغیکن نقلا و کشفافوت
 القلوب ده صلوة براتی صحیح ایلمکدری لدی ارلی الایضنار نمایان ایکن
 و صاحب تفسیر التیسیر و کتاب العقائد مفتی الثقلین امام نسفی باقوته
 نام کابنده فضائل صلوة قدری عیانت ایتمشیکن و فضائل اعمالده خبر
 واحد و عمل علماء کافی اولدیغی جمله ارباب اجتهاد و ارباب حقایق
 عندنده متفق علیه ایکن نووی زاین تیمه و سبکی و بقاعی کیلرک ردیه
 شهادت عدول جرح اولنورمی (و خوافین عثمانیه دن سلطان محمد
 الفایح ایامنده عقد بحاس اولوب فقهاء دین دن معدود اولان ملا
 خسرو و ملا کوزانی و سائر و خصوص اوزره علوم شتاده ماهر
 و اذواق و مکاشفانده حالی باهر اولان شیخ آق شمس الدین اوراده
 حاضر اولوب صلوة مذکوره نك صحیحی اوزرینه بعد الاجماع و فقیه ده
 ثبت اولمق اوزره امر سلطان لاحق اولوب و جائز واجب مرتبه سنه
 ایروب امور شرعیه ده او اولامره اطاعتک لزومی معلوم سابق و لاحق
 ایکن او هام و خیالاته تابع اولان اشخاصک اقوال مزینه سبیله عمل
 قنورمی (و هر نه که مخالف طریقی خلافتدن جدل و عنادله بازمشدر
 جمله سی نجاب و مردوددر که اهل قبوله ایرادی لازم دکدر زیر باعث
 ملال دل و صداع سردر و یوقفیرک بو خصوصده اثار کثیره سی

وارد و الله واسع علیم * و توفی الزکوة * دخی زکوة ایثابده سن
یعنی اسلامک او چنچ شیطی ایثاء زکاتدر که ربع عشردر یعنی بیکده
یکرمی بش الحقه در بنی اسرائیلده ایسه ربع مال ایدیکه بیکده ایکی
یوز الیدر بویله ایکن بوشریعت سهله و سحره نک قدرنی بلیوب
ارباب حرم و طمع بیوست ترابنه دن ناشی امساکده شدیدلر و امر جباره
مخالف و عنیدلر در و دیمشدر در که دائرة ولایت وضع قدم ایتمک بذل
مال و جانه منوط در پس بخیل اولان ولی اولم از وزکاتده ردیله
بخلدن طهارت نفس و اردر بلکه زکوة حقیقته نفی جمیع ذائلدن
نظهردر بومعنایه صلوة اوزرینه تقدیمی لازم ایدی زیرا دیمشدر در که
التخلیه قبل التخلیه یعنی اساس قبل البناء در و لکن ضلوتده شرف
معراج روحانی و مشاهده و لقاء روحانی اولمغه زکوة اوزرینه تقدیم
اولندی تنکیم صفات الهیه ده علمده شرف زائد اولمغه حیات اوزرینه
تقدیم اولندی مع هذا حیات ام الصفات در و كذلك زکوتده زکو و نما
وارد در که اخراج مال زکاتله بقیه ماله برکات کثیره داخل اوور
و کیتیکه زائد بوور و لکن طبیب نفسه مقارن اولمق کرکر والا کرها
اولان عمل خبشن خالی اولماز و قرب مرتبه رضا بولماز پس بوندن معلوم
اولدیکه هر نفعه خلف و اردر زیرا الله تعالی اجر محسنی اصاعت ایتمز
و مقابله ماله مال و اجر اعطا ایتدیکه کبی مقابله بذل وجود فایده
دخی وجود باقی و زیاده و بر که اول زیاده دن مراد مشاهده جمال
حقدر قال الله تعالی (للیذین احسنوا الحسنی و زیاده) وقال الله تعالی
(ولدینا مزید) وینه تنزیده کاور که (وانفقوا مما جعلکم مستخلفین
فیه) یعنی خاتک بدلانده اولان اموال فی الحقیقه حقکدر که خلقه
بطریق الخلافه و برمشدر پس اگر عوام و اگر خواص اول اموال دن
انفاق و زکوة و صدقه سنی اخراج لازمدر و هیچ بر فرد مال و ملک
الله تعالی نک اولیحق مالک اولدیغز مالک زکوة و صدقه سنی نه دن
و بره لم دیه مز زرا حق بنم مالدن و بر دیمه سبله خلافة اتفاقی لازم
کلمشدر اشته بومالدن انفاقدر و بعض مرد و اردر که مجموع مالی

انفاق ایدر و مال حکمده اولوب بیل ایتدیکه نفسنی دخی بذل ایلر
یعنی بجاهده ایلر تا که نفسندن فنا بوله واکا بیل وز غنی منقطع اوله واکا
عند الصوفیه المحققین مقام تخص دیرلر جمیع ماسوادن و خصوص
اوزرینه نفسنه انتفادن تخلصدر (و بعض فتاواده کاور که طالب
علم غنی اولسه دخی زکوة الموق جازدر اگر افاده به و یا استفادیه مشغول
ایسه زیرا تنویر الابصار و تفسیر سمرقندیده سورة توبه ده کاور که
طالب العلم نصابه مالک ایسه دخی اکا دفع زکوة ایتمک جازدر زیرا
حدیثده کاور که (یحوز دفع الزکوة الی طالب العلم و او کان له نفقة
اربعین سنة) انتهى و مبسوطده کاور که طالب علم و غازی و منقطع
عن الحج نصابه مالک ایسه دخی اکا دفع زکوة جازدر (بوفقیه فهم
ایتدیکه بودر که بوراده علمدن مراد علم نافعدر که علم انبیا و اولیادر
بوخسه طالب علوم فلسفیه و عقلیات اولانه طالب علم دیمزلر مکر که
طلب ایتدیکه وسائل علوم نافع اوله علم نحو و علم معانی و امثالی کبی
و بو مقامک بشقه تحقیقی و اردر که تقریری بو محله مناسب دکدر
(و دیمشدر در که حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم هدیه قبول
ایتدی و لکن زکوة و صدقه قبول ایتدی زیرا زکوة و سخ مال و صدقه
بطریق الترحم اعطا اولنان نسنه در منصب و جاه نبوی ایسه بوا یکی
معنادن عالیدر انکیچون صدر اولده آله دخی جازد کل ایدیکه هاشمی
اولنلر در زیرا اول وقتده انلره معتمدن دفع اولسان خمس الخمس
کافی ایدی صکره که سادات چوغالدی فقرادن اولنلرینه قبول زکوة
جازدر دیو فتوی و یردیله پس اگر قبول ایدر لسه رخصتدر و اگر
مراعات عرض هاشمیت ایدوب رد ایدر لسه عزیمتدر (و بو مقامندر که
بعض علماء دین و ائمه مجتهدین دعاده (وارحم محمدا) دیمکی تجویز ایتدی
زیرا جناب نبوی (بالمؤمنین رؤف رحیم) ایله موصوفدر غیرک مرحومی
دکدر و لکن اثر صحیحده وارد اولمشدر تنکیم صدر الشریعه ده وارددر
پس (وارحم محمدا و صلی علی محمد) دیمک اولور که بالاده معناسنه اشارت
اولمشدر و قرآنده کاور که (و مما رزقناهم ینفقون) یعنی مال مرزوقدن

اتفاق لازم کلدیکی کبی علم مرزوقدن دخی لازمدر زیر بر کیمسه بر علی
 اهنگدن کنم ایلمه بلام ناره مجیم اوله پس اگر اتفاق مانده و اگر بذل
 عملده محله قابلیت لازمدر مثلاً غنی به وفاسقه دفع مال اولماز مکرکه
 فاسق فقیر تفقه سی واجب اولان ذورچدن اوله بوصورته دخی
 کفایت قدر اتفاق ایدرز یاده دکل و علم دخی بویله در زیر انا اهله کوره
 حرامی الله قلم و یرمک کبی اولور خصوصاً که اسرار الکیمیه مقوله سنی
 کشف ایتمکده ضرر بین و خالی عظیم وارد و بوفقیه ارباب انکارله
 مبتلی اولدیغم اکثر یا تحریر اسرار و ناقبله انظار یوزندن کلدی اگر چه
 مسئله اولدن معلوم ایدی ولیکن خلق اراستنده قابل وارد رظن
 اولنوردی حالا حال و قال نه ایدیکی ظاهر در همان خاموش باش
 (و دیشلردر که تصرف سلطانیده اولان اموال اصناف اربعه در که
 هر برینک بیت مفردی وارد که جلیه بیت المال اطلاق اولنور بزی
 بیت خمس و زکوة عشردر و بری دخی خراج رؤسدر و اراضینک
 خراج موظفی و خراج مقاسمه سی و کفارک تا جلدن النان یونیتده اولور
 و بری دخی بریتدر که وارثی اولیان ترکات موتی وضع اولنور و بری
 دخی بیت افضات در (بویوت اربعه اموال سلاطینک بماوکلری
 دکلدر بر کیمسه اتی ملک سلطاندرو دیو اعتقاد ایلمسه کافر اولور
 ریه بلدر پس سلاطین لازم اولان اول اموالی مصارف مخصوصه سنه
 صرف ایتمکدر و سلطان اوزرینه انلرایچون زکوة لازم دکلدر بلکه
 انلر وزیریه لازم اولان کلدی اموال مملوکه و موروثه لندن زکوة
 و یرمکدر و یونندن فهم اولندیکه مکرک و قیون حقی و امشالی دیو اخذ
 اولنان اموال زکوة مقوله سیدر که سلطان اتی کلدی مصارف سنه
 ایتمک حلال دکلدر و بواعصارد شهبه واقع اولمسه له اول اموالی زکوة
 نیبیه و یرنلر بر دفعه دخی فقرا به تکرار ایده دیو قول وارد و زکوتک
 سائر مسائل فرعیه می کتب فقهمیه دن تبیع اولم (وزکوة نبوتک
 اون بشی و هجرتک ایکنی سنه سنه فرض اولم در وزکوة فطر
 و صلوة عمید دخی اول سنه ده در وزکوتده معتبر اولان مکان مالدر

حتی کندی بر شهرده و مالی بلد آخرده اولسه زکوتی مالی اولان
 موضعده و یرر صدقه فطرده معتبر اولان ایسه کندی مکاتیدر اولاد
 صغار و عیدتک مکانی دکلدر پس کندی هر زده اولور سه صدقه
 فطری و یرر (و دیشلردر که افضل اولان بودر که زکوة و صدقه بی
 برادرزینه و اندن انلرک اولادنه و اندن اعمام فقراستنه و اندن اهل
 سکه سنه یعنی خانه سنی زقاقنده بولنان فقرا به و اندن اهل مضره یعنی
 ساکن اولدیغی شهر فقراستنه کذا ذکره زیلعی * و صوم رمضان *
 یعنی شهر رمضان صائم اولان اوله سنه اسلامک دردخی شرطیدر
 و یونندن ظاهر اولدیگر ده غسان مراد شهر رمضاندر برال غسان
 بعض اخبارده کلدیکی اوزره اسماء الهیه دندر انک ایچون رمضان
 کلدی و رمضان کلدی دیمکدن نهی اولمشدر تا که حق کلدی و حق
 کلدی دیمکی ابهام ایتمیه حق تعالی یحیی و ذهاب و بولرک امالی صفات
 کونیه دن میرادر اگر چه حق کلدی بطریق اشتراک بومقوله صفتله
 وصف ایتمشدر و انک محلی وارد بورانه دنلر تنکیم دهری سب ایتمکدن
 نهی اولندی زیرا دهر کرچه اسم زماندر و لکن حقه دخی دهر دنیلور
 انک ایچون بعض اخبارزه یاد دهر یاد یهور یاد بهاز وارد اولمشدر
 پس سب دهر ایتمکده دخی ابهام وارد الحاصل زمان ایچون موضع
 اولان رمضانک اسم علمی مجموع شهر رمضاندر اگر چه لفظ شهری
 طبله دخی مسنده لدر تنکیم حدیثده کنور (اذا جاء رمضان) الخ
 و رمضان دلدی زیرا ذنوب اهل ایمانی ارماض یعنی احراق و ازاله
 لیدر و شهر رمضان ان دخی هجرتک ایکنی سنه سنه فرض اولندی
 (و فتح عالم صلی الله علیه وسلم طقوز شهر رمضان صائم اولدیگر که
 بشی یکر می طقوز و ماعداتی اوتوزدر زیر شهر یکر می طقوز اولسه
 دخی شهر کامل عد اولنور تنکیم حدیثده کنور (شهر اعبدا لایه قضان
 رمضان وذو الحجة) یعنی بویکی شهرک عشر اخیر لری یکر می طقوز
 اولسه دخی ینه فضیلتده اولندر و عید شهر اوتوزدر و یاخوردن
 مراد ذی الحجه ده اولان علی تفضیلدر که اجر و ثوابده شهر رمضاندر

کبر و قلمز دیمکدر کما فی ابکار الافکار و لکن وجه اول اوجنه در
زیرا ارباب حقایق عندند افضل الشهور شهر رمضان و اندن شهر
ربیع الاول و اندن شهر الله رجب و اندن شعبان و اندن ذی الحجه
و اندن ذی القعدة و اندن محرمدر و ماعداسی برابردر (بعدذا صومک
و جوی اصحاب عذر اولیناره در پس پیر فایکه فنا و زواله قریب
اولمش و یاقوت بشریه سی فنا بولمش در صومه قادر اولمچق بهر
یوم فدیة و بر صدقه فطر کی والی آخر العمر قضاسی لازم کلز و سفر
دخی مبیح افطاردر و لکن مشقت یوغبسه صوم عزیمتدر و شول
مرض که صومه زیاده و یا تمتد و یا هلاک و مؤدی اوله بوصورته
دخی افطار ایدوب ایام صحتده قضا ایدر و حیض و حبل و ارضاعده
دخی افطار ایدر اگر صوم کندینه و یا اولدنه ضرر و بر زسه و عظامش
شدید و جوع که اندن هلاک خوف اولور بولردخی بمجدر و عید
و مقابله سنده اولسه مقیم ایسه ده افطاری مرخصدر و شول کیمسه که
عذرله افطار ایدر اکا کفارت لازم کلز و اگر مر بض و مسافر مرض
و سفری حالنده وفات ایسه و صبت واجب اولساز و اگر مر بض
بر قاج کون صحتده و مسافر بر قاج کون اقامتده اولوب وفات ایسه در
ایام صحت و اقامتدری قدر و صبت بالاطعام واجب اولور و اگر صومنی
افساده کفارت لازم کلسه تکفیر نیشه اعتناق رقبه ایدر و اگر قادر
اوارسه ایکی شهر متابعا صائم اولور و اگر قادر اوارسه الشمس مسکینه
صدقه فطر کی نصف صاع و برر و صحیح اولان بودر که کفارت
یمینده عدد عشره و کفارت صومده عدد ستین مراعات اولمق
لازمدر اگر چه یوم واحد ده دفعاتله مسکین واحد دفعه اولسه دخی
جوازینه قول وارددر و کفارتده نداخل اعتبار ایدنلر قوللری اوزره
صوم و سائر ماوجب علیه بر کفارت دور یله حاصل اولور و فدیة
صلوة دوری بر شخصه مجلس واحدده مرار ادفع ایتمکله دخی جائز
اولور و صومی اکل و شرب و امثالی افساد ابتدیی کی کذب و غیبت
و غیبه و یمین کاذبه و شهنوته مرأه اجنبیه تک محاسنه نظر ایتمک دخی

نوابی ابطال ایدر اگر چه قضا لازم کلز تکیم ثواب حرامله نماز
دخی بویه و بعض فتاواده کلور که اگر حرام الحجه کوسزوب لباسی
شو کاصات دیمدیسنه حرام اولساز مکر که لباسک کندی مقصوب
و یا خبر بر اوله و صومک شرعیسی معلومدر و حقیقه قیسی اولدر که
ماسوای حقندن امساک ایلیه و نفسنی انک شهوات و تعلقاتندن منع
ایده و انک افطاری لقاء الهی ایله در اشتهه لا صائم فرحتان بودر
یعنی بری عید افطار طبیعی و بری عید افطار حقیقه در که عید اکبر
دید کلری بودر و صوم صفت صمدیه اولمغله بشری ملک مرتبه سنده
ایصال ایدر که مرتبه نوردر بورادندر که رؤیتی تجوع آورزینه مبنی
قلدیلر اگر چه در ریاضت عند المحققین تحسین اخلاق و عند الحكماء تصفیه
محل ایچوندر و علی کل حال منج فتح دکلدر بلکه منت الهیه بایندندر اگر انک
ایچون سبب منج اولایدی فتح مکسب اولمق لازم کلوردی هر کمال ایسه
اختصاص الهیدر اگر چه محجوبلره کوره بعضیسی مکسب کورینور
هیما * و تحج البيت ان استطعت الیه سبیلا * دخی سن یتنی یعنی کعبه بی
حج و قصد ایلیه سن اگر زاد و راحله جهشتدن اکا قدر تک واریسه یعنی
اسلامک بشنچی شرطنی ذی قدرت اولانه حج ایتمکدر و استطاعت
شول قدرت تامه در که فعلاک صدوری اکا منوطدر بوسیددن فعله
حقارن اولور زیرا قبل شروع الفعل قدرت حقیقه متوهمدر محقق
دکلدر قدرت اصلنده صفت الهیه در که عجزی بنسافیدر تکیم عجز
صفت عبديه در که قدرتی منافیدر پس عید اقدار الهی ایله قادر در
یوخنسه یتغسه دکل چونکه موانع مرتفعه اولوب لوازم طریق
موجوده اوله حج فرض اولور شویله که اهل بلندی خروج ایندوی
وقته استطاعی و ارایکن انلره ایتمه امام ابو یوسف عندنده و امام
اعظمندن بر روایت اوزره آثم اولور زیرا فرضیت حج علی الفور در
و امام محمد عندنده تأخیری جائزدر زیرا صلوة کی وقتی مومنه در اگر چه
اول وقت رضوان الله در یعنی آخر عمرنه دک حج ایدر سه ائمن خصالص
اولور و اگر قبل الحج وفات ایدر سه آثم اولور و وصیت لازم کلور و اگر

وصفت ایتیموب ورثه سی تبرع ایدر لسه عند الامام مر جودر که فرضه بدل
اوله و لیکن بومعنائی و کذلک دور صلونده و سائر کفار انده تبرعی
مقررات امامدن عدا تشلردر (پس سقوط فرضه عند الککل وصبت
لا بددر و قرآنده کلور (ومن کفر فان الله غنی عن العالمین) یعنی بر کیمسه
مستطیع اولوب عدا حجتی ترک یلسه اگر فرضیاتی بطریق الرد ایسه
کافر اولور و اگر بطریق التکاسل ایسه کفره مقارب اولور نه کیم ترک
صلونده اولان و عید دخی بوا یکی معنادن پرینه محمولدر که حدیثه
کلور (من ترک الصلوة متعمدا فقد کفر) و ترک صلوة و ترک حج امر هائل
اولمغله انک ترکندن کفر له تعبیر اولمغده تغلیظ و تشدید وارد و ترک
شکرده دخی بو تغلیظ وارد اولمشدر فان الله تعالی (ومن یشکر فافزنا
یشکر لنفسه ومن کفر فان الله غنی حید) و قرآنده دخی سینه ک حقیقه که
بومقوله تغلیظ واقع اولمشدر اکا کبیره دنلور (و حج قصد قلبدر که
بعث الاهی الیه اثبات و تحرکدر تا که دعوت ابراهیم علیه السلامه
اجابت حاصل اوله قال الله تعالی (واذن فی الناس بالحج) یعنی بوا مرک
موجبجه حضرت ابراهیم تأذین و اعلام ایلوب یسور دیکه (الا ان
ربکم بنی لکم یثنا فجوه) او بو خط ابده اصل اولان امت محمد در یعنی
ای امت محمد بن سمره امر الاهی ابله بریت بتا ایدم بمن سز انک زیارتی
قصد ایدیه کوز تا که حج اصغرایده سز و فی الحقیقه ذوب یثی مراد ایدیه کوز
تا که حج اکبر ایدیه سز بر اکبره وحدت ذاتیه اشارتدر و عارف اولان
درود یواره باقر بلکه دیاره نظرا لبر و شوالکه اعی اوله انک چشمندن
چه حاصل که جمال یوسنی کورمز و بوندن فهم اولدیکه حج غزادن
افضلدر اگر چه غرامقدمدر ریرا غز اقل نفس اماره به دمن اولمغله
تخلیه باینددر خاه مجحه ابله حج ایسه مشاهده روح قبیلنددر که
تخلیه در خاه مهمله ابله (الحمد لله تعالی بوفقه بوترتیب اوزره واقع
اولوب ایکی کره غزانهجه دن صکره اینی کره حج اصغر و اکبر له تدارک
آلهی اولمشدر و فی الحقیقه حج مبرور اودر که خلقتن حقه رجوع
ایدوب بردخی معصیت دکل بلکه ماسوا به النفات ایتیمه سک زبرا

بصرک اول وجهی مطالعه دنصکره غیره نظری حزا مدر و اگر
حقندن خلقه دوزسه ایدی محجوب اولوب قانور (واتفاق علمائک
اوزرینه در که مال حرامله حج اید نه ثواب یوقدر بلکه حجی مردود در
اگر چه حج اندن ساقط اولور و امام احمد ساقط اولماز دیمشدر ثوابی
اولیمان فتنه بی اعاده لازمدر کراحت ابله ادا اولان صلاتی اعاده
لازم کادیکی کبی و بر ماده ده که اختلاف مجتهد واقع اوله اوراده احتیاطله
عمل لازمدر قربان عقبه کبی (و مال حج مهور نسادن فاضل کر کدر
کرک مؤجله و کرک مجله و بعضیلر دیدیلر که صدق مؤجله دن فضل
شرط دکلدر زیرا هنوز مطلوب دکلدر و صدق مؤجل ابله مرآت
غنیه اولماز مکره نه و فتنه مطالبه اید ز و جندن المغه قادره اوله
(وصی و مملوک حج ایتمش اولسه در بعد البلوغ و الاعناق بر دفعه دخی
حج لازمدر فقیر کبی دکلدر یعنی فقیر و اعی و مقعد و مفلوج و امثالی
حج ایتمش اولسه در فرضلندن واقع اولور فقیر اوزرینه حج فرض دکلدر
دیدیلری آفاقی به کوره در چونکه میقاته داخل و کعبه و اصل اوله
فرضیت حج تعین اولور و بر کیمسه غیری ایچون حج ایتسه اگر غنی اولوب
مقدمه کندنی نفسیچون حج ایتمش ایسه کراحت تحریمیه ابله مکر و هدر
زیرا کندنی نفسی اوزرینه حج فرض ایکن حج عن الغیر ایتمک جهل
عظیمدر و اگر غنی دکل ایسه کندنی نفسی اوزرینه دخی فرض اولور
بو صورتده بعض علماء دیدیلر که اصل حج امر ایلین کیمسه دن واقع
اولور انکیچون محجوج عنه ایچون نیت و تلبیه سنده دخی اتی ذکر ایدر
و بعضیلر دیدیلر که مأموردن تطوعا واقع اولور و فرض حج ساقط
اولماز بلکه کندنی ایچون بر دفعه دخی حج ایتملور و آمر اولانه ثواب
نفقه وارد در ولیکن اجاعا حج اندن ساقط اولور نه کیم مؤید زاده
فتاوا سنده بوقولی اختیار وانک اوزرینه اقتصار ایتمشدر چونکه بومسأله
اختلافدن خالی اولمادی پس افضل اولان مقدمه کندنی نفسیچون
حج اید نه حج ایدره ز (و بر کیمسه حج عن الغیر ایتمه وکیل مطلق
اولتی کر کدر تا که تیمات و مخاطراتندن خلاص اوله یعنی حمله امر ایدن

کیمسه ما موره دفع مال ایستد یکی و دنده دیمک صکر که رکه
آل شو مالی و بنم ایچون ویا فلان ایچون حج ایت و نوجهنه
دیلرایسک اولیه ایله بوسورنده مأمور بالحق دخی غیربی کندی
یرینه توکیل ایتک جائز اولور کک مرض اولسون و کک اولسون
و کک حرمده تعین ایتسون و کک آفاده و ککندنه فضله مال
قالور سه آمره و یاخود و ارشده دفع ایتک لازم کلز بواعصار ده
اکثر ناس بومسأله دن غافل اولوب حج عن الغیری افساد و یا حاج
اولانی مشقته دوشور لر (و اشباهه کلور که اهل اسلام انتفاع
ایده جک نسته بنا ایتک حجه ثابته دن افضلدر (و حج فرض طاعت
والدیندن اولادر نافله بویه دکادر و حج غنی حج فقیردن افضلدر زرا
فقیر مکهدن تأدیه فرض ایدر ذهابنده متطوعدر فضیلت فرض ایسه
نطوعدن افضلدر (و حج تطوع صدقه نافله دن افضلدر و جمهور
علماء دیمش لر در که روح میتهد اهداء اولنان نسته ده نفس عمل ثوابی
واصل اولور و بعض خفیه دیدیلر که ثواب انفاق واصل اولور مثلا
حجده ثواب نفقه واصل اولور بوجه افعال مناسک ثوابی دکل انکیچون
امر بالحج ایدن فی نفس الامر حاج اولماز بلکه حاج اولان افعال مناسکی
بالفعل مباحثرت ایدندر و بوقول عندار باب الحقائق اقوالدر (بعدذا
صلاة عبادت بدنیة و زکاة عبادت مالیة و صیام عبادت نفسیه و حج
عبادت مرکبدر و بونلر فروع اعیانندندر و بونلردن صکره جهاد در که
فروع کفایه دندر و حج و زکاة و صلاة و صیام مده جملة مستویدر
و اسلام بریت کیدر که انک بایک مصرعینی تلفظ شهادتین در
وارکانیت دورتدر که صلاة و زکاة و صیام و حج بریت اقامت
لازم کلای تا که بزی جهنمک زمهریر نفس و حرورندن وقایه ایله
زرا حدیثده کلور که نار رب العالمینه شکایت ایایوب یارب بعضم
بعضمی اکل ایستدی و اجزاء وجودم بری یرینه منضم اولدی پس
بکا ذن و برکه ایکی دفعه نفس ایدیم بر نفس شتاده و بر نفس صیفده
پس شوک باز زده موم و حروردر انک نفسندندر فتح فائله و شولکه

قبشله بردوز مهر بر در بودخی انک نفسندندر و بومسأله دن
حدیثده کلور (بر دو ابالظهر فان شدة الحرم فیح جهنم) و فیح
جهنمک غلبا نیدر الحاصل ناس دنیا ده حرشمس و برد هوا دن
کندیلرینی وقایه ایچون ارکان اربعه دن معمول خانه انخاذا یتدکری کبی
کر کدر که بوم قیامتده دخی حرور و زمهریر ناردن کندیلرینی حفظ
ایده جک خانه دین بنایدلر زیر اول کوند و جهنم بنفسه افوران و غلبان
ایده رک موقوفه کیمسه کر کدر تکیم سورة ملکه اعداء اللهه معامله سی
مبین در نعوذ بالله من شرها و سطوتها و خطوتها * قال صدقت *
و بعض نسخده (فجبه له بسابه و یصدقه) دخی الحاق اولمشدر
ولکن حدیثده متفق علیه در که بخاری و مسلمده بوالحق یوقدر
یعنی اول کیمسه جناب نبویدن صلی الله علیه وسلم سؤالتک جوابی
اشد کده صدقت یا محمد یوب جناب نبوی تصدیق ایلدی تا که کندی
بومسأله عارف اولوب سؤالی مخضا حاضر بالمجلس اولنره اسماع ایچون
اولدوغنه اشارت اوله و یادفع وهم ایچون تصدیق ایتدی تا که سائل
جواب مذکور قبول ایتدی دیمه لنتکیم سکوتدن عدم قبول لایح اولور
و یاخود خبریلدن بو تصدیق اشد کده کو یا حدیثی ایکی کیمسه دن
استماع ایتش اولدیلر ایکی شاهد ایسه بر شا هددن اولی در (سؤال
اولنور سه که تعریف اسلام دن و تخصیص امور مذکوره دن
و تصدیقدن فهم اولنور که اسلام مطلقا بونلردن عبارت و بونلرک
برینی تارک اولان کافر اوله (جواب بودر که مراد اسلام کاملدر پس
بونلردن برینی ترک ایدن مسلم کابل اولماز دیمکدر بوندن ایسه کفر لازم
کلز الحاصل شهادت رکندر دینلره کوره ترک شهادتله لزوم کفر مقرر در
واجزاء احکام دنیویه به شرطدر دینلره کوره آتم اولمق لازم کلور
قلبنده تصدیق و اراپسه پس تلفظ شهادتی ترکله آتم اولمق ماعدایی
ترکله بطریق الاولی آتم اولور و بوارکان معظمات دینیه دن اولمق
اصول و سائر فروع حکمنده قلندی اگر چه شهادت اصل و ماعدایی
شعب و فروعدر و بونلردن فهم اولنور که امور مذکوره به شروط

دعك ازكان اطلاقى منافى دكادر فاحفظ * قال فاخبرنى عن الايمان *
 اول رجل ديديكه يا محمد چونكه اسلامدن خبر وبردك پس بكا
 ايماندن دخى خبر ورتا كه بوندن دخى مستفيد اولام وبوندن ايمان
 واسلام متعدد اولمى كورينور مع هذا وحدته ذاهب اولمش لردر
 وحق اولان بودر كه اصل دين اصل شجره كيدر كه شجره نك ابتدا
 نواتدن نبات شده ايكي شعبه سى اولديغى كې كه برى ذاته وبرى دخى
 صفاته اشارتدر اصل دينك دخى ايكي شعبه سى واردر كه برى شعبه
 ذاتدر كه ايماندر انكيچون ذات كې باطندر وبرى شعبه صفاتدر كه
 اسلامدر انكيچون صفات كې ظاهر در و ذاتك ظهورى صفاتله
 و صفاتك قوامى ذاته اولديغى كې ايمانك دخى ظهورى اسلامله
 واسلامك قوامى ايمانله اولدى انكيچون ايمانى ضعيف اولنلك اسلامى
 دخى ضعيفدر الحاصل روح وجسد اصلنده امر واحد اولوب صكره
 بعضى كيفيات واعتباراتله متميز اولدقلى كې ايمان واسلام دخى
 متميز اولديلر و متميز ظاهرى وحدت باطنى منافى اولدى ته كيم بعضى
 كبار يور مشلدر كه (لنا من امره روح وجسم) يعنى روح وجسمك
 ايكيستى دخى عالم امر دن قلندر مع هذا قرآنه عالم امر عالم خلقه
 مقابلدر ته كيم كلور (الاله الخلق والامر) وبومقامك فهمى فى الجملة
 ذوقه داردر زيراطور عقلا دن خارج كيدر ولكن عقل قدسى اهلنه
 نمايان واهل دله سنجمل مجلا ده صورت كې عياندر فاحمد الله على
 هذا الشكر بر واشكر له على هذا التحرير فانه الغيرة المزيلة للحير * قال
 ان تؤمن بالله * جناب نبوت صلى الله عليه وسلم دخى جواب ووروب
 پورديكه ايمان اودر كه الله تعالى به ايمان كتوره سن يعنى ايمانك متعلق
 الى نسه در كه اولكيسى الله تعالى ك وجودنى وجودنى وجودنى
 و صفات كاليه سنى تصديق ايتكدر وذات و صفات و افعائنده شريعى
 و نظيرى بوقدر ديو اعتقاد ايتكدر وانك ذاته عالمك على وعارفك
 عرفانى ومكاشفك كفى صفات بلكه معلوم اولديغى
 الوهينى مرتبه منه دكدر شكيم كلور (فاعلم انه لا اله الا الله)

وانك ذاتنده انبيا به وكل اوليا به برق شعشعاني واردر كه ذاتندن
 حصه لرى او قدر در و معرفة الله ديد كلى فى الحقيقة صفات
 سلبية يوزندندر كه از ايدرى يعنى بدايى بوقدر وابد يدر يعنى
 نهايى بوقدر و قد يدر كه صفات حدوثن مبرا و واجب در صكه
 صفات امكاندن معرا ديمكدر وعلى هذا زيرا صفات ثبوتيه سلبه
 حقيقى اوزره بملك مشكلدر مثلا حيات ديو اثبات اولنور ولكن
 حيات ذاتيه سى نوجهله در ادراك اولنور زيرا قياسدن خارجدر
 بشاء على هذا كنه ذات و كنه صفاتى ينه كنىدى بيلور انكيچون
 ديمشدر كه (لا يعرف الله الا الله) وتعبدك مرتبه سى ايمان باغييدر
 انك مافوقى مكاشفه صفات و دخى مافوقى ذكر اولنسان برق ذاتدر
 و بوبرق و بومكاشفه ايمان اوزر يته متفرعدر پس ايمان اصل
 و اسعاد ادر و درجات عاليه بقدر الطقة البشرية كمال علم و معرفته
 امتوطدر (پس اعلى الجنات جنت عدن و فردوس اولديغى كې اعلى
 العلوم دخى علم بالله در كه بوعلمك اربابى جنت عدن و فردوسده مقیم
 او اولر زيرا علوه حاله مناسب اولان علوه درجه در و علم بالله كشفیدن
 آشفه سى علم نظر واستدلالدر و اندن آشفه مرتبه به عقائد دبرلر كه
 عامة ناسك طالبدر يوخسه علوم ديمزلر (وعلم نظرا هلك اكالى دخى
 آخر اظهار عجز وقصور ايدوب هر نسه نك حقيقى خواص و لوازمى
 يوزندن معلومدر يوخسه نفس حقيقى من حيث هى معلوم دكدر
 ديمشدر و ارباب حقيقى بوكلامى قبول ايتشدر زيرا علمك نهايى
 عجز و جهلدر انكيچون كلور (عليكم بدین العجايز) يعنى عامة ناس قد يمدن
 نه اعتقاد اوزر يته اولديلر ايسه سز دخى اول دين و اول اعتقاد اوزر يته
 او او كز زيرا علم نظر انظار دن خالى دكدر و علم مكاشفه دخى بحر
 محيطدر كلى يوق و حيرتى حد دن ارتوقدر (پس كچه علم اليقين
 وعين اليقين و حق اليقين دبرلر فاما اعتبارتله در ولكن ايمان
 واعتقاده تمكين كر كدر تا كه مفيد اوله و علم اليقين اهللك اعتقادندن
 عين اليقين اهللك اعتقادى اقوى و حق اليقين عين اليقينك

فوقنده در و حقیقت حق البقین رسول الله صلی الله علیه وسلم
مخصوص بر مرتبه عالیّه در و بمراتب اوزرینه اولان اهل ایمان
واهل اعتقادك تمکینه نشانی عمل شرعیده منانت و امور دینیه
صلابت در و الحمد لله تعالی * و ملائکه * دخی حق تعالیك ملائکه سنه
ایمان کتوره سنکه ملائکه ایکنجی مؤمن به در و ملائکه به ایمان بر قاج
معنایه در (اولکسی وجود لینی تصدیق در زیر انصوص قطعیه ایل
ثابت اولغله انلری نئی ایدن کافر اوزر و بونلرک وجود لینی جله دن
مقدم اولغله وجود خارجی ترتیبی اوزرینه ذکر ده دخی تقدیم
اولدیله و انلرک اول عقل اول و ملائکه مهمیه در که مجردات ذیل
بونلر عالم و آدمی بیلزل و سجده آدم ایل دخی مأمور اولمشلردر
وانلردن صکره ملائکه عرشید و سماویه و ارضیه خلق اولمشلردر که
بونلر اجسام لطیفه ایل شکل ایشلر و سجده آدم ایل مأمور اولمشلردر
و ملائکه دن بر طائفه که سجده دن ابا و امتناع ایتکله احراق اولمشلردر
اول ملائکه دن مراد جندن بر طائفه در یوخسه ملائکه معهوده
دکدر زیر ملائکه (لایعصون الله ما امرهم) منجوبیله موصوفلردر
انکیچون هاروت و ماروت حقنده عاصی اولدیله دیق اعتقاد ایتک
ردنص قاطع اولغله موجب کفر در دیشلردر و جنه ملک اطلاق
اولمشلردر زیر ملک کی انلرک دخی بعض امور ایچون رسالتلری وارد
تکیم ملکه دخی جن اطلاق اولنور اعین ناسدن استنارلندن اوتوری
قاحفظ فانه مما ینفعلک (وایکنجیسی بودر که ملائکه عباد الله در انسی
و جن کی اگرچه بواوچی صور متباینه اوزرینه خلق اولمشلردر
و مخصوص اوزرینه ملائکه ذکورت و انوشت ایله متصف دکدر در
بلکه حقیقت ثالثه در براق کی که سائر حیوانات جنسندن دکدر بلکه
بشقه بر حقیقتدر و ملائکه نک عباد الله اولدیغی الوهیتلری منافیدر
اس الله آله دیلر کافر اوزر و خصوصاً که انجده ایل موصوفلردر
قال الله تعالی (اولی اجنحه منی وثلث وربع) الله تعالی ایسه بومقوله
اوسافدن میرادر زیر اگرچه اجنحه ملائکه قوت زنده لینه اشارتدر

فاما اجنحه صوریه و حسیلرینی دخی منافی دکدر و انلرک قن تلری
طیور کی صعود ایچون دکل بلکه نزول ایچوندر زیر نورانیتلری
جهتندن عروجلری ذاتی و طبیعیدر که اسباب خارجییه محتاج دکدر
نزول ایسه خلاف طبعلریدر که مخفت ذاتیه لری نزول اقتضا ایتن
و یونلرده اولان قدرت و قوت اقدار الهی ایلدر پس حقیقت قدرت
الله تعالی نکر (و او پنجیسی بودر که ملائکه مأمورلر و مکمللردر
نته کیم قرآنده میندر و لکن ملائکه سماویه بالکن مأمورلر در زیر
علویات عقول مجرده به متصل اولغله انلر کوره مقتضی نهی بوقدر
ملائکه ارضیه ایسه نفوس بشریه و جنیه به اتصاله بحکم الجوار
هم مأمورلر و هم منهیلردر و لکن منهی اولق امکان ذاتی حسیله در
یوندن ایسه بانفعل صدور عصیان لازم بکن نته کیم (یا ایها النبی اتق الله)
دنلدی مع هذا نبی معصوم اولغله امتناع بالغیر حسیله اندن افراد
امت کی معصیت صادر اولماز نته کیم الله تعالی حقنده ایلام بری
جائزدر دیدیلر مع هذا خارجده و قوی بوقدر و یوندن ملائکه طبقات
مختلفه اولق ظاهر اولدی (و بونلرک جله سی اوزرینه موت جائزدر
ولکن منظر بندن اولغله ابتداء عالم ابداعدن انتهاء دنیاه دک حیاتیه
اولورل و لکن ارواحک حیاتیه حیات ذاتیه اولغله انلرک موتلری
غشیان کی بر حیاتدر سائر دن روح اولنلرک بشقه روحله حیاتلری کی
دکدر که مفارقت روحله ذوق موت ایدلر (و حضرت عیسی علیه
السلام روح اطلاق اولدیغی صورت بشریه ثابته سنی منافی دکدر
زیرا مریمدن تولد ایتلدر پس اکا روح مجسم دیمک خطادر فاما
جبریلک صورت اعرابه سی تمثال طریقیله در (و دورنجیسی بودر که
ملائکه دن رسل واردر که الله تعالی ایلری بشردن مراد اولان کیمسه نه
ارسال ایتلدر جبرائیل و میکائیل و اسرافیل و اشالی کی که وحیله
و بعض امورله الله ایله عبادی مبانده توسط ایدلر قال الله تعالی
(الله یصطفی من الملائکه رسلا) و جائزدر که بری برلینه دخی رسول
اولر (و ملائکه خوفله و بکائله موصوفلردر و لکن انلرک بکاری

بشر کی دمه له دکدر زیر ارواحده دمع اولماز بلکه حال رینه مناسب
اولان وجهله در (وملائکه حسن وجهله وحسن صوتله دخی وصف
اولمشلدر حسن زانلرندن اوتوری بشردن مستر اولورلر زیر بشر
انلری کورسه جیب عقلری چاک وعدم تحمیدن زهره لری منشی اولور
(وحق تعالینک خلقتدن اسرافیلدن احسن صوت یوقدر شویله که
تسبیحه شروع ایتد کده سموات سبع اهلی تسبیح وصلاتلرن قطع ایدوب
استماع ایلرلر قال الله تعالی (یزید فی الخلق مایشاء) علما دیمشلدردر که
بومزیده حسن وجهه وحسن صوت وحسن خط وایشالی داخلدر
بوخود مع لومدر که صوت مجرد ده اکثر خلایق برابردر پس ایراث
حلاوت ایتکه فی الجملة تغنی لازم کایکه اکالحن عرب دیرلر پس
فقهائک خوشخوانی تقدیم ایتوب درست خوانی تقدیم ایتک کرکدر
دید کلری خوشخوان درست خوان اولدیغنه کوره در والا (زینوا
القرآن باصواتکم) موجبنجه حسن صوت قاری زینت قرأندر که
قرأنت حسن ذاتیسی اوزرینه حسن عارضیدر وحسن بر حسن نور
علی نور کبی اولدیغی ظاهر در وحسن صوت مصلی بی اشغال ایدر
دید کلری بی مذاق اولمقدندر بلکه آثاره خشیت ایدوب عالم قدسه
روحک عروجنه یاغندر زیر حسن صوت حفز روحدر وجناب نبوت
صلی الله علیه وسلم حداء عربی استماع ایتش وابوموسی الاشعری بی
رضی الله عنه حسن صوتندن اوتوری مدح ایدوب (لقد اوتی هذا
مرمارا من مزامیر آل داود) پیورمشدراشته یوقدر بطریق الاستطراد
ذکر اولسدی والا بومجست طویل اندیلدر که تخلصده مفصلدر
* وکته * دخی الله تعالینک کابلیشه ایمان کنوره سن که اوچنجی
مؤمن به کتب الهیددر واکا ایمان بودر که جمله سی کلام الله اولدیغی
تصدیق ایلیدر اگر لسان سریانی واکر عبرانی واکر عبری واکر عربی
زیرا کلام نفسی ذانتده لغات مختلفه ایلله متصف دکدر بلکه لغاتله
اتصافی حین نزولده واقع اولمشدر قال الله تعالی (انا جعلنا قرأنا عربیا)
یعنی بوراده قرأنتک بمحوایتی عربیته ناظر در یوخسده نفس قرأنتنه دکل

پس عربیته کسوه لندیکی حین اداده در زیر اهر کتاب منزل علیه اولان
رسولک وقومک لغتی اوزرینه نازلدر تاکه فهمی متبسر اوله قال الله
تعالی (فانما یسرناه بلسانک) الخ پس قرآن کلام الله در که غیر مخلوقدر
و مخلوقدر دین کافر اولور بلکه مخلوق اولان احوال عارضه سیدر
مفروبی و معنوی و مکتوبی و محفوظی و امشالی کبی بویله ایکن
نظم قرآن مجیددر که سائر کتب الهیه ده صفت اعجاز یوقدر و بوندن
مه لوم اولدیکه الله تعالی جمیع السنه ایلله متکلم در اگرچه افاضل
السنه عربی واندن فارسیه دری واندن ترکیدر و آدم جنتدن
لسان ترکی ایلله قالی دیمکله قیام ایدوب چقمشدر زیر دنیاده آخر
تصرف ترکدر فافهم جدا (وجمیع السنه حروف تهجی بی مشتملدر که
یدیوزیک دلدر دیمشلدردر شوقدر وارددر که لغت ترکیه ده ثا مثله
وحاء خالصه و ذال معجمه و ظاء معجمه و فاء و هاء خالصه یوقدر بلکه
های حائله مشوب نطق ایدرلر وحاء و ظاء عربی مخصوصدر و همزه
کلام عجمده ابتداده وارد فقط (وصلاح الدین الصفدی نقلی اوزرینه
نورانده همزه وها وحاء و عین یوقدر و لکن بونده نظر وارددر زیر
نورانده ایل را حون شدای بسمله یرینه در که همزه و حای مشتملدر
ولغت فارسیه دن درت حرف حروف تهجی به الحاق اولمشدر
با وچیم و ژا و کاف فارسی کبی که بونلرله مجموع حروف اونوز ایکی
اولور وجه الحاق بودر که حروف اربعة مذکوره ایلله بعض قیائل عرب
تکلم ایلشدر بعد ذاکتیب الهیه یوزدرتدر که حقیقه کتاب اطلاق
اولتان ایگیدر که تورات و قرأندر که بونلرا حکام وحدودی مشتملدر
وماعدامی صحف مقوله سیدر که رموز و امثال و مواعظ و مزاجدر
و بعضیلر دیدیلر که (وایحکم اهل الانجیل بماتزل الله فیهم) موجبنجه
انجیل دخی بعض احکامی مشتمل ایدی بوسیدن طائفه یهود حضرت
عیسیاه احکام توراتی فی الجملة تغیر ایتدی دیوعداوت ایتدیلر و علی
تقدیر الاول انجیل وز بوره کتاب اطلاق اولتی شرف زانلرینه بنادر
انکیچون کتب اربعة دیرلر (ودیمشلدردر که قرأنه و سائر کتب الهیه به

اجالا ایمان هر کس اوزرینه فرض عیندر وقرآنه تفصیلی ایله
مکلف اولد یغیز جهندن ایمان تفصیلی فرض کفایه در زیر هر کس
اوزرینه وجوب بنده خرج وفساد معاش واردر فاما کتب سابقه به
ایمان تفصیلی بزم اوزریمزه فرض دکلد زبرا بزاتک تفصیلی ایله
مکلف دکلیز (و کتب منزله به تنافی احکامی وار ایکن ایمان کتور مک
ایکی وجهله در بری بودر که جله می من عند الله در دیو تصدیقندر
تشکیم قرآنک محکمت ومنشاهی حقند (کل من عند ربنا) دیو ایمان
کتور برز و بری دخی بودر که احکام غیر منسوخه سنه ایماندر پس
منسوخه ایمان لازم کلز نه کیم احکام توراتک اکثری قرآنله منسوخدر
و یهودک خذلهم الله بنسخه بدا لازم ککوردیدیکی باطلدیر زیر
حق تعالیده رای ورآیندن عدول اولماز بلکه انک علمی هر سنه تک
ابتدا وانتهاسنی محیطدر پس نسخ بزم علمزه کوره تبدیل و علم الهی به
کوره مدت حکمی بیاندر پس تورات منسوخدر وانک بقاسنی اعتقاد
ایدوب حکم قرآنه تابع اولی ان یهود کافر در و موسی علیه السلام
انلردن بری در و علی هذا * ورسله * دخی حق تعالینک رسوللرینه
ایماندر که رسل دور دخی مؤمن به در رسول مرسل معناسینه در یعنی
شول کیمسه در که تبلیغ احکام ایچون مبعوث اوله ملک اولسون انسان
اولسون نبی ایسه انسانه مخصوصدر زیر قرآنله ملائکه به رسل
اطلاق اولندی انبیاء دلمدی اگر چه لغه اطلاق درست در زیر
نبی منی عن الله در مخبر معناسینه بوایسف بلکه دخی شاملدر مکر
شویه توجیه اولنه که هر مبلغ مخبر اولماز پس ملک مبلغ نظم و لفظ
جهتیدن ونی لفظا ومعنی مخبردر زیر مقصود الهی بی افاده اکا
منوطدر (ورسل اوچیز اون اوچدر عدد اصحاب بدر کبی و انبیاءک اولی
آدم و رسلک اولی نوحددر علیهم السلام زیر ابتدا فرق بخلفیه به
مبعوث اولان نوحددر اندن مقدم اولنر اولادنه واقرباسنه مبعوث
ایدیلر (و ابو البشر آدم وجه ارضه هبوطد نصکره خلعت نبوت تلبس
ایندی نه کیم (ثم اجتباه ربه) اکا دالدر (و دیشاردر که ونی نبوت

وحي رسالتدن احمدز یعنی نبی اودر که اکا ملک و ساططیه وحی اوله
ویا قلبیه الهام اولنه و یا رؤیای صادقیه ایله تنبیه قلنه پس رسول
نبی دن افضل اولور زیر وحي خاص وحي نبوتک فوقنده در و لکن
بعض احادیثه کلمشدر که (و یحی النبی ولا اخذ معه) یعنی بعض انبیا
واردر که کندی نفسی تکمیل ایچون بجانب خلقه زدا و نمشدر بعض
اولیایکی که اکا عارف دیرلر و بعض انبیا و اولیاء انسان ارشاد و هدایتله
خلقدر رد اولور که اکا عالم دینلور و اوایادن اولانه وارث دخی اطلاق
اولور زیر مرتبه دعوتده وارث نبی در و بو اولیایدن اکلددر
و جائزدر که یوم قیامتده بعض انبیا کله که یا نتیجه اصلا تابعی یوقدر
زیرا مدتی قلیله وافی علیله اولغله دعوتی نافذه اولما یوب کندی
بنفسه تنها قالمشدر نه کیم کتب توارینخ و سیرتبع ایدلره خفی دکلددر
و بونلردن بری امام مکی قوت القلوبده درج ایشدر تفصیل عریضی
اندن مطالعه اولنه (و بعض رواینده انبیا یوز یکرمی درت یکدر
دیمشدر و دخی زیاده به قول واردر پس اولاسی آدمدن غایبه اربعه
جمله سنه ایمان کتوردیم و حقندن خلقه مبعوث اولدقلرینی تصدیق
ایلدیم دیملودر (ولکن انبیاء سابقه حالا بالفعل انبیا دکلددر بلکه
زمانلر نده انبیاء در ککه انلرک شریعت و نبوتلری شریعت و نبوت
مجمدیه ایله منسوخدر پس انلره زمانلر نده انبیاء در دیو ایمان لازمدر
خالا دکل فاما جناب نبوت صلی الله علیه وسلم حالا بالفعل نبی در و خاتم
الانبیاء و الرسلدر دیو ایمان کر کدر چونکه رسول الله اولدوغنه
مؤمن اوله (ولکن خاتم الرسل اولوب الی یوم القیام دینی منسوخ اولدیغنی
بیلسه و اول وجهله ایمان کتورمسه مؤمن اولماز (و بر کیمسه آدمک
نبوتی بیلسه کافر اولور دیمشدر در حتی آدمه علیه السلام اون صحیفه
نزول ایشدر که صحیفه واحده می حروف تهجی در زیر آدم نوع
انسانک مبتدائی اولغله لاجرم السنه اولادنه دخی حروف تهجی ماده در
(و بر کیمسه ضروریات دینیه دن اولان اموری بیلسه مؤمن اولماز
توحید و نبوت و بعث و جزایکی و احکام و فرعیه نبوتده داخلدر

انکچون بر کیمسه به وجوب صلاتدن سوال اولند قده بيلم ديسه کافر اولور و کذلک حرمت خمر و زنی و قتل نفس و امثالنی بيلمه و تصديق ايلمسه کافر اولور زيرا بويله مواضعده جهل عذرا و لماز و الفاظ کفر دخی بويله در که بالضروره ای بلادلیل دین نبويدن اولديغی یرده بيلم سو بيلم ديمک مفید اولماز (و شونسنه که روایت آحادله و یا استدلال ايله بيلور بويله دکدر پس بر کیمسه احکام اجتهادیه بی و یا خبر واحد ايله ثابت اولان نسنه بی انکار ايلمسه کافر اولماز متواتری انکار ايسه کفر و خبر مشهوری انکار ضلالدر و خبر واحدی انکار ايتمک کفر و ضلال دکل بلکه حکمی عدم قبوله ائمدر (و بعضی امور وارد در که موجبی متواتر حکمنده اولمغله انکارندن کفر خوف اولور مسح علی الخفین کبی (و ديمشلددر که مؤمن دکه و جهله کافر اولماز مکر که اشدیکي نسنه بی شارع امارت تکذیب قتلش اوله صحفی قاذوراته القبا و تمزيق و شد زنا رکبی (و ديمشلددر که بر نسنه مقطوع به اولمغله اعتقاد اولماز مثلاً اگر نقیل مقوله سندن ايسه تواترله ثابت اولمق کيرک انکچون رؤیت معتقداتدن دکدر یعنی مسائل مختلف فیهادن اولوب ضروریات دینیه دن اولمغله اکا ایمان و اعتقاد واجب اولماز و اگر عقلمدن ايسه دلیل قطعی ايله ثابت اولمق کرکدر مادامکه نص متواتر قدح ايتمه و ایه کيسنک میساتی جمع دخی ممکن اولمه والا نصه اعتقاد ایدوب دلیلی ترک ایده (و هدایه ده کلور که مختار اولان بودر که رسول اللهک صلی الله علیه وسلم پدرل بکه عبدالله در وجدلی دخی که عبدالله المطلب و هاشم در بونلرک اسملرینی بيلمک اسلامده شرط دکدر بلکه کندی اسم شریفلر بکه محمد درانی بيلمک کافیدر پس اسلامی کرچه درستدر و لکن عدم معرفتله عند البعض آثم اولور و ديمشلددر که یهود و نصارانک صحت اسلامی کلمه شهادتی تلفظدن نصکره دین اسلامک ماعداسندن تبری ايله مشروطدر زيرا انلر (لا اله الا الله) دیرلننه کیم (ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله) اکا دالدر (و محمد رسول الله) ديسه لر سزه رسولدر بزه دکل دیو تاویل ایدرلر (لکن بوفقیهم

ایندیکی بودر که چونکه سو بيلم دیکي کلماتک اسلام اولدوغن بيله کرکه تفصیلاً معاینسنه و قوفی اولمه و اوراده تبری به قرینه اوله بالقول تبری لازم کجزننه کیم قهستانی کیردن مفهوم اولان بودر (و بومعنا ده بعضی معصبلرک توقنلری محض جهلارنددر زيرا ایمانه دلالت ایدر قرائن اولیحق کفرنه حکم ایتمک مقتضای اسلام و دین دکدر اعاذنا الله و ایاکم من العناد فی الدین و من العنادول عن سنن اهل البقیین) بعد ذار رسول اللهک صلی الله علیه وسلم شریعتی الی یوم القیام باقیه اولیحق کندی دخی بین الائمة زمرة احیاده اولمش کبی اوارسی زيرا ورثة امت انک هر عصرده مظاهریدر و رسول اللهده ایکی نور وارددر بری نور نبوتدر که شریعت مطهره ده در و انک مظهری علماء احکامدر و بری نور ولایتدر که باطن نبوتدر و انک مظهری هر عصرده متعین اولان قطب وجود و اولیاددر پس نور نبوت و نور ولایتدن هر بری حالا بین الامة لامع و بین والی آخر الزمان دخی جبین دهرده مثلثی و متعین در و الحمد لله تعالی * و الیوم الاخر * دخی یوم آخره ایماندر که یوم آخری شنبی مؤمن به در و اندن مراد معاد یعنی بعث بعد الموتدر که نشئه آخره و نشور دخی دیرلر و اول کونه یوم معارج دیرلر که الی یومک سنه در زبر الی عدد موقنی مشتملدر که هر برنده بر سوال و هزار سال وقفه وارددر و او کونه غد دخی دیرلر کویا دنیا کوننک یارنی و ارته سیدر و صباح قیامت دیرلر کویا دنیا بر کیمه کبی ایدیکه هر نسنه انده مستور اولمشدر پس (یوم تبلی السرار) موجبجه اول کونده آفتاب حقیقت یرتو یاس اداوب کر اولر عیسان واسه کرکدر و اول کونه آخرت دیدیلر زيرا دنیادن متأخردر و بردخی بودر که دار آخرت دنیادن طفوز بیلر بیل صکره خلق اولمغدر و حلال ایمان و طاعت و کفر و معصیت یوزندن دارین عمارت قبول ایتکره در که دار جشک عمارتی اسباب نعم و دار جهنمک عمارتی اسباب عجزیم ايله در (و حشر ایدیکدر که هم جسمانی و هم روحانی در یوخسه فلا سفه ذاهب اولدیغی اوزره بالکن روحانی دکدر پس حانه برزخده اولان ارواحک لذت و الملی

نصفیت اوزرینه در که یوم قیامتده حشر جسمانی ایله نام اولسه
 کرکدر زیر روحك بقاسی متفق علیه در و روحك جسده تعاقب ابتلا
 طریقیله ایدی بویوزدن روح متهم و متعذب اولقی اعمال جسده دن
 کلور چونکه روح معرفتله متهم و جهلله متعذب اوله جسده دخی
 اعمال صالحه ایله مثاب و افعال طالحه ایله معاقب اولور ایسته مقتضای
 عدل و حکمت بودر (و آخرت قلب دنیا اولغله اهل قلب اوللره
 حالانعم معجل وارد بوندن دیشلردر که قیامة العارفین دایمة زیر
 (موتوا قبل ان تموتوا) و فقیهه موت فنائی ایله مرده اولشلردر (و یوم
 قیامتده صورت انتشا عجیب الذنب اوزرینه منیدر که عجب فتح و سکونله
 اصل الذنب و اوراده خردل دانه سی کی بر عظمدر که نطفه انسانده
 اولان تخمدن ابتدا اولور ایدوب باقی اجزاء انسانیه انک اوزرینه
 متفرع اولور و اول عظم سائر اجزاء کی چوریمز بلکه روح کی باقی
 قالور و حقیقت انتشا نفس ناطقه اوزرینه در پس نفس ناطقه منصبدن
 معزول اولوب بعده ینسه ایفا و مقرر قلنان کیسه کی که جسد خراب
 و مثلی ایله اعاده اولدقدن تکرار اولدخی جسده اعاده اولنوب الی الابد
 متصرف اولور و لیکن خلقت سعدا اولکیدن زیاده لطافت و خلقت
 اشقیا اولکیدن بترکشافت اوزرینه اولور زیرا آخرت یوم صفیدر
 یوم عنادن هر کسک صفت غالبه می نه ایسه انک اوزرینه صورت
 بواور بوندن در که اهل جنتده بول و غائط و مخاط و حیض و نفاس
 و امثالی امور مستقذره یوقدر و اهل جهنمک برضرسنی احد طایغی قدر
 و غلط جسمی اوج کونلک مسافه کی اولسه کرکدر اشته هر کس
 بواطافت و کشفانی دنیا دن کوزر لر و لیکن دنیا محل اجمال اولغله
 هر کس یوم موفتک مقتضای اوزرینه ظاهر در قیامت ایسه محل
 تفصیل اولغله هر کس اوزاده موطنه کوره صورت پذیر در (و یوم
 آخرده نقصدن موطن و ارا ایسه مندر جدر و احتساب دیدکاری عمل
 مقابله سنده موعود اولان ثوابی رجا در پس شوکیم فبداء اوله یعنی
 الله تعالی به ایمان کتوردی انک ایمانک صحیحی معاده یعنی یوم قیامتده

ایمانه موقوف اولدی زیر اعدم ایمان نص شارعی رده مستلزم کفر در
 و قدم عالمه ذاهب اولقی کفر در زیرانی حشره مؤیددر انکی چون
 حکمای اکفصار ایلدیلر و شوکیم معاده ایمان کتوردی انک کمال ایمانی
 عمل ایله در و الامجد اعترافی مغیر اولماز (و بر کیمسه به کاه ایمان را آخرت
 وار در دیسه لر اولدخی اورادن کیم کلدی و کیم خبر و یردی دیسه
 کافر اولور زیرا مخبر صادق خبرنی تکذیبدر و رحم مادر دن دنیا به
 خروج و مشاهده نیجه ایسه رحم قیردن آخرته یروز و معاینه دخی
 یویله در اسکرجه حسی غالب اوللر امور عقلیه کی قیاس ایدوب
 (بل هم فی لبس من خلق جدید) سرندن غافل اولور که امر وجود
 محلا اعدام و ایجاد میانشده دایر در و اعراضده بقا اولدیفنی کی جواهر
 عبادتکاری اجسادده دخی بقا و قدر زیر اجساد دخی نفس حیوانیه
 اوزرینه عارض اولغله سائر اعراض کیدر انکی چون اعاده ده عینک
 غیر بی مؤاخذه لازم کلز زیر عاصی اولان لحم و شحم و عظم و امثالی
 دکلدر بلکه نفس حیوانیه در نفس حیوانیه ایسه روح باقیدن متولد
 اولغله اکافناطاری اولماز و مسمی الانسان اوج نسنه دن عبارتدر که (بری
 هیکل (و بری نفس حیوانیه (و بری روح مدبردر) و هیکلی جواهر دن
 عد ایلک خطاء عظیمدر و یومز لقه ده نیجه متبحر لر رتله واقع اولمشدر
 (و ما علینا الا البلاغ * و تو من بالقدر خیر و شره * دخی قضا و قدره
 ایمان کتوره سن اگر خیر و اگر شر یعنی اگر طبعاً حلو و محبوب و اگر
 مر و مکر و هیدر زیر ایکیمی دخی قضاء کلی نک ثمراتی در پس ایمان
 بالقدر النبی مؤمن به در (و بوراده ذکر ایمانی اعاده ایتدی کی شانه
 اهتمامدن اوتوریدر زیر مزالق اقدامندر که هر کس دکل بلکه
 دکه عالمک انک علم و معرفتده تمکینی یوقدر (معلوم اولاکه قدر احوال
 اعیان دن هر حالی زمان معین و سبب معینه تعلیق ایدوب و قشده
 اظهار در پس خیر و شر و حسن و قبح و نفع و ضرر و زمان و مکان
 و ثواب و عقاب قدر باینددر (و فرق ضالهدن قدر به دیدکاری فتح
 دالاه خیر و شرک تقدیر و مشیت الهی ایله اولدوغنی نفی ایدلر و هر کس

كندی فعلی خالق در دینش در و حدیثه کلور که (القدریة بحسب
 هذه الامة) یعنی جاحد القدر اولی بحسب کی عالمی صانعین تعطیل
 ایدوب آتش پرست کبیر و معنای مذکور اوزره معتزله قدریه و بحسب
 اولی لازم کلکه اول معنای انکار ایدوب دیدلر که قدریه فرقه تجرید
 دیدلریدر که هر شیک تقدیر الهی اولدوغنی اثبات ایدر لولکن
 قبا بحی الله تعالی به نسبت ایدر لول (دیمشدر که الله تعالی نیک قضا سندن
 قدرینه قرار ایتک جائزدر زبر قدر مقضی اولدوغنی دفعی هر جوددر
 تنه کیم قرآنده کلور (وقضی الامر) یعنی امر الهی فضل اولندی
 شویله که تدارکی ممکن دکلدر (وبلاء دیدلر کی عین مقضی در
 بو خسه قضا دیدلر کی دکلدره مؤمن قضاء الهی به راضی او اور و مقضی نیک
 رفعی چون دعا ایلر زبر مقضی خیر و شر اولور قضا ایسه بر در وفلا نه
 قضاء بد ایشدی دیمک ~~ک~~رچه عند الفقهاء خطاء عظیمدر
 فاما قضا مقضی معنای اولی حق نسبه لازم کلر و مقضی نیک خیر و شر
 اولمی دخی بزه نسبتله در والا الله تعالی به شر مضاف اولماز تنکیم
 حدیثه کلور (والشر ليس اليك) و قرآنده کلور (بيدك الخير) یعنی
 کرچه (کلتا بیده یمن مبارکة) و فقیده حق تعالی نیک ایکی قبضه سی
 دخی خیردر ولکن چونکه شر بزه کوره مکر و هدر لاجرم ادب بودر که
 حقه نسبت اولمیه و بوندن شرک لازم کلر مثلا انساندن حقیق
 راضی اولدیغنی نسبه صادر اولسه نفسی ذم و تقصیری اکانسبت ایدر ز
 زبر اگرچه بونک صورتی شرکدر فاما حقیقی عین توحیددر زبر ابغیر
 ادب اولان توحید فی الحقیقه توحید دکلدر و کشی عیب و قبیحی کندی
 نفسندن کوروب فعلی اوزرینه نادم اولمق کرکدر والا بلاتوبه قالوب
 محبوب الهی اولماز و شر شیطان التدن و اصل اولور که انک سادقی
 اودر انک ایچون رحمانه نسبت اولمماز (وحضرت موسی نیک علیه
 السلام) (انھی الا فتنتک) دیدیکی عالم جمع و توحید کوره در پس کشی
 یا حسنه و یا سبیه ایلر مبتلی اولسه انک اوزرینه اوح حق توجه ایدر که (یری
 حق توحید) ویری حق الحقیقه و الی یوم القدره (ویری حق

الشریعة والعبودية والحكمة در (پس حق توحیدی قضا ایچون) کل
 من عند الله دیه) و حسنه ایلر مبتلی اولدیغنی وقتده اداء خلق الحقیقه
 و الی یوم القدره (ما اصابک من حسنة فمن الله) دیه و سبیه ده
 حق شریعت و عبودیت و حکمتی ایتا ایچون (وما اصابک من سبیه
 فمن نفسك) دیه اشته بو حقوق ثلثی بو وجهه سه مراعات ایتین
 بی ادب اولور (و میرویدر که حضرت عزیر علیه السلام چوق کره
 حق تعالی به قدردن سؤال ایدردی تا که بر دفعه دخی سؤال ایتدکه
 حق تعالی پیوردیکه یا عزیر بردخی سؤال ایدر سک سنک اسمکی دیوان
 نبوتدن محو ایدر یعنی سنکه نبی سک علم قدر سنک جانب نبوتکه مناسب
 دکلدر زبر امر شریعت انکله مختل و مشوش اولوب قومک ضلالتله
 دوشر لولکه اول معنی سنک جانب ولایتکه مناسبدر زبر جانب
 ولایت جانب علم الهیه در که انده تبانیق بوق بلکه سر قدر ولی نیک ذوق
 و وجداننده بر معنای مستوردر که اندن کیم به ضرر یوقدر
 (بو جهندن جناب نبوت صلی الله علیه وسلم اسان شریعتدن
 سویلدی و حقایق تصریح ایتوب رزمه اکتفا ایلدی) و حدود
 الهیه نیک مشروع اولدیغنی سر قدری ستر ایچوندر اگرچه واقع
 اولان امورک جمله سی سر قدردر زبر سر قدر هر کسک عین
 ثابته سنک مقتضاییدر و هر کس مقتضای عین ثابته سی نه ایسه
 لسان استعداده حقندن اتی طلب ایتددر بو جهندن حار بی نیچون
 حار خلق ایتدک دیه من و مقطوع الکفر اولان کافری ایمانه دعوت
 ایتک داعی و مدعویک اول دعوت استعدادندر اگرچه میبانه قول
 دعوت یوقدر زبر عدم قبول دخی مقتضای عینیدر و قرآنده کلور
 (والله لا یهدی القوم الکافرین) یعنی کافر مقتضای عدم استعدادی
 اوزره جانب ایمانه صرف عنان اختیار ایتدی حق تعالی دخی
 طریق هدایه جبر ایلدی زبر جبر ایلمسه ظلم لازم کلور و جمیع
 اشقیای نسق واحد اوزرینه اولمق اقتضا ایدر و قیامتده محجوج
 و ملزم اولماز فافهم جدا فان البیان لا یزید الا حیرة فان البحر محیط

والقمر عمیق والغواص کلیل ضعیف فنسأل الله التأدب باداب الشریعة
 والتحقق بنتائج الحقيقة * قال صدقت * یعنی اول رجل کالاول حضرت
 رسالتی اخبار مذکورده تصدیق ایلوب علل مسطورہ دن اوتوری
 کر چکسن یا محمد دیدی یعنی کلامک واقعہ و نفس الامرہ مطابقت
 (معلوم اولہ کہ بو محمد صدقت مقالہ سی بعض روایاتہ مذکور
 و بعض روایاتہ اختصار او یا خود بیاناتی اولمشدر و لکن ماقبلہ
 مناسب اولان ذکر در و بو تصدیق قدرہ ایمانک وجوبی لازم کلدی
 اگر چه فہمی غامض نسنہ در انک ایچون بحثی ممنوعدر (و دیمشدر کہ
 ابتدا قدرده تکلم ایدن و خلق قرآنہ ذاہب اولان غیلان دیرلر بر کیمسہ
 ایدیکہ پدری یونس حضرت عثمانک رضی اللہ عنہ مملوکی ایدی صکرہ
 اکا عمر بن عبدالعزیز بد دعا ایدوب قضا و قدرہ اوغرادی و ایام ہشامدہ
 الی و ایانغی قطع اولوب دمشق الشامدہ باب کساندہ مصلوب اولدی
 و دیمشدر کہ ذوالرمہ دید کبری شاعر مشہورک اسمی دخی غیلان
 ایدی و اول دخی غیلان اول کی مذہب قدرہ مائل و بوندن اسمدہ
 اشتراکک بعض تأثیراتی اولدیغی ظاہر اولدی پس اشقیائہ بعض
 خصوصہ مشارکتدن حذر کر کدن و حدیثہ کلور کہ (لا یتنعم حذر
 من قدر) یعنی بر نسنہ امر مقضی و قدر مقطوع ایسہ اندن حذر ایتک
 فائدہ و یرمز (والدعاء ینفع مما تزل و مما لم یزل) یعنی دعائیک نازل اولان
 بلانک دفعہ و نازل اولسانک دفعہ و کیروردنہ نافہ در اگر رفع
 و دفعی دعایہ متعلق ایسہ (وان لبلاء لیزل فیہ لقاء الدعاء فیمن لجان
 الی یوم النقیمة) یعنی بلا نازل اولیجی دعاء اتی قرشور و قیامتہ دک
 اعتلاج یعنی تدافع و تقابل ایدرلر بس ہر بلا امر معر و مستر اولماز
 بلکہ دعائہ مرفوع اولنری دخی وارد بر بس علاج جسمانی اسباب
 نافعہ دین اولدیغی کی علاج روحانی دخی بویلہ در بلکہ علاج
 روحانیک تأثیری اشد و مرنہ خصوصہ او اوردہ جاریدر * قال
 فاخبرنی عن الاحسان * یعنی اول رجل دیدیکہ یا محمد چونکہ
 اسلام و ایماندن حقیقی اوزرہ خبر و بردک پس احساندن دخی خبر

و برکہ احسان ندرتا کہ اتی دخی اشیدوب منتفع اولام یعنی حاضر بالمحاسن
 اولنر منتفع اولوب انلردن دخی سائر لہ ناری اولہ بورادہ اہل ظاہر
 احسانتی اخلاص معناسہ حال ایلدیلر شوق معنائیکہ برکہ دخی
 انک عبادتی مشاہدہ ایدر اولدیغی بلکہ لامحاشہ اخلاص نیت ایدر
 و عبادتندہ خالصانہ اولور و اکن بو معنادہ قصور و رادر زیر اکلام
 آیتک شق ثانیسنہ ناظر در فقط بس شق اولیکہ عابدک مشاہدہ سنہ
 دائر در تا ویلدن خالی قالور بلکہ احسان اصلندہ انعام معناسہ در
 یعنی فعلی لایق اولان نسنہ بی محملہ کما یتغنی اشکبدر کہ بومعنی
 اوزم حکمتندر و احسانک مشاہدہ معناسہ استعمال اولدیغی
 بودر کہ اللہ تعالی کندنی ذاتی شہود و معیتلہ وصف ایشدر نتہ کیم
 قرآنہ کلوز (انہ علی کل شیء شہید) و ینہ کلوز (و هو معکم انما نکتم) و
 حقک خلقی شہودی یعنی علمی کہ عین رؤیتیدر ہر جائدہ سبب احسانیدر
 چونکہ عبد انک دائماً معلوم و شہودیدر بوجہتدن علی الاستمرار
 محسن در و عبدہ دخی کر کدر کہ معبودی بروجہلہ استحضار ایدہ کہ
 کتب الہیہ و السنہ رسل اوزر ینہ وصف اولمشدر و مجرد عقل
 نظری تک فہمدہ قصور و توہم تشبیہ و حتی خلقہ قیاس لزومی
 تصور بلہ استبعاد الیہ زیر خلقک حقلہ فی نفس الامر ذات وصفاندہ
 اشتراکی بوقدر بلکہ اول اوصاف مراد الہی اوزر ینہ معانی جلیلہ یہ
 شہود در بوسورتہ جانب عبدہ دخی مشاہدہ و استحضار حاصل
 اولدی اگر چه حقک عبدی مشاہدہ سی کی دکلدر زیر ہر کسک
 مشاہدہ سی کندنی حسبیلہ در عبدک حسبی ایسہ حسب حقہ دن اضیقدر
 انکچون (ما عرفک حق معرفتک) مقالہ سی ای بحسبک دیوتا و یل
 ایتدیلر پس بومعنی عرفانک حق معرفتک ای بحسبنا دیمکی منافی
 اولدی * قال ان تعبد الله کانک تراه فان لم تکن تراه فانه بربک * یعنی
 رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دخی جوابدہ بیوردی کہ احسان اودر کہ
 محسن و منعم اولان اللہ تعالی بہ عبادت ایدہ سن آنی کورر کی اولدیغک
 حائلہ یعنی رؤیت خیر الیہ الیہ اتی کورہ سن کہ مشاہدہ دن برنوعدر

پس اگر سن انی بوجمله کورمه قادر اولماز ايسك وادراك خيالى ايله
 انرا كه ظفر بولم سلك بارى ادنى الامر معلومك اولسونكه اول سنى
 كورر يعنى حقك رقيب و مطلع اولدوغنه مطلع اولوب استحضاردن
 خالى اوليه سن ز معلوم اولاكه اعلى المشاهدات مشاهده روحانيه دركه
 اعلا لر حاليدر و اوسط المشاهدات مشاهده خياليه دركه اوسط لر
 حاليدر و اكابر رتبه احسان ديرلر نته كيم حديث مذكور ايله تعريف
 اولمشدر زيرا مشاهده روحانيه محبوب بلره كوره مشكل و اكثر ناس
 دخی محبوب اولمغله جناب نبوى رتبه احسانى تعريف ايلدى زيرا
 مرتبه روحانيه عيانیه قابل تعريف دكلدر و ادنى المشاهدات آخر
 حديثه ذكر اولان مرتبه دركه اطلاع حقه اطلاع دركه ادنار
 حاليدر و بومرتبه دن ساقط اولان عبادته اعتبار يوقدر زيرا عبادت
 غافلين در نته كيم بعض كلام وارد دركه فصاحت و بلا غندن بالكليد
 خارج اولمغله اصوات حيوانات منزله سنه ترتيب اولمشدر بوراده
 سائلك كالنه نظر ايله كه ابتدا ظاهر دن سوال ايلديكه اسلام در اندن
 باطنه لتقال ايلديكه ايماندر اندن باطن الباطنه عدول اتديكه احساندر
 زيرا احسان كچه دون مشاهده در و لكن ايمان غيب دن اسلادر
 زيرا رويه تشبيه اولمشدر پس صورت حقيقه اولديغى برده
 بارى صورت خياليه كر كدر مثلا صلاتكه مناجات الهيه در البت
 طرفين دن نوع مشاهده به محتاجدر بوجهتدن مصلى عند المناجاة
 حق تعالى بى قبله سنده تحيل ايدر زيرا محاذات واقع اولمديقه مناجات
 و مخاطبه صحيح اولماز قاعرف (و مراتب در تدر كه ايمان و ولايت
 و نبوت و رسالتدر پس ايمان مرتبه غيبه و ولايت مرتبه مشاهده به كوره در
 و نبوت و رسالت ولايتدن خصوص مرتبه در خلافت امامتدن
 خصوص مرتبه اولديغى كى (و امهات القوى سكزدر كه سمع و بصر
 و شم و ذوق و لمس و قوت عافيه و قوت مفكره و قوت خياليه در و خيال دن
 اوسع نسه بوقدر حتى حق تعالى بى و عالمى و حتى عدمى بله تصور ايدر
 مع هذا عدم لاشى دن عبارتدر زيرا وجود تحقق مقابله سنده اولمغله

اضافت جهتدن لباس زمين تابس ايدر و خيالك اوسه بى بومرتبه ده
 ايكن بنه مواد دن مجرده اولان معانى بى قبولدن عاجزدر انكيچون
 علمى صورت لبن ده و يا عسلده و خجده و او اوده كورر و اسلامى
 صورت قبه ده و عمدده و قرأنى صورت سمند و عسلده و دينده ثباتى
 صورت قيدده و حق تعالى بى صورت انسانده و صورت نورده سير ايدر
 (و انسانده فكر طبيعى خياله مصاحبدر كه خيال دخی حس و محسوسدن
 اخذ ايدر پس ملكده فكر اولماز زيرا فكر طبع عنصرى لك حكيمدر
 انسان ايسه طبيعت عنصرية ايله عقلدن مركبدر چونكه عقل
 نور تجسمى ايله منور اوله فكردن خلاص اولور انكيچون اكامل ناس
 فكر ايتزل زيرا ملك كى عقل مجرد اولمشدر بله كشفله و داعيه
 قلب ايله عمل ايدر (و شعرائك شعري تفكر و خيال مرتبه سندن
 انكيچون شعر ديديلر كه شعور وراء برده دن ادراكدر اهل مكاشفه لك
 دخی كشفى اگر خيال مرتبه سندن ايسه حذر كر كدر زيرا واقعه مخالف
 موادى چوقدر و اگر قلب مرتبه سندن ايسه كه كشف عيانى در
 معموليه در مثلا بر سالك جميع اشيا بى كندى تسبيح كى تسبيح ايدر
 انسه اكا كشف خيالى ديرلر كه صحيح دكلدر زيرا هر نسنه لك تعينه
 كوره تسبيح مستغنى وارد و كشف عيانى مرتبه وحى در قال الله
 تعالى (نزل به الروح الامين على قلبك) يعنى قرآن مرتبه خياليه نزول
 ايتدى شعر اوله بله مرتبه قلبه نازل اولدى لك ايچون قرآنده كلور
 و باعنائاه انعره) پس شعرد تكلف و عمل او اور وحى و الهامده
 اولماز اگرچه خيال دخی مقامه كوزه حقددر زيرا صورت ظليه بى
 وارد در قال اكبر العارفين (انما الكون خيال) وهو حق فى الحقيقة
 * قال فاختبرنى عن الساعة * يعنى اول رجل ديديكه يا محمد چونكه
 امور ثلاثه مذكوره دن خبر صادق و يردك پس بكا در دى قيام قيامت
 وقتدن دخی خبر و يرز بر ساعت قيامت قوبدوغى وقتك
 اسميدر ساعت ايله تسميه اولنديفك و جهى بودركه اول
 وقت بر ساعت خفيه در كه آمده امر عظيم حادث او اور

و بردخی قیامت ساعات دنیا دن ساعت اخیره ده قائمه او او و
یا خود بغته و بدیهه واقع اولور نسه کیم استعمال ابدن کیم به
همان بوساعته و علی الفور دیرلر صکره غلبه استعماله قیامت
علم اولدی نجمع ثریا به و کواکب زهره به علم اولدیغی کبی و یا خود (کانه
یوم یرون مایو عدون لم یلبثوا الا ساعة من نهار) منتهونی ملاحظه سبله
تسمیه اولدی کرک ساعت نجوده و کر ساعت آیه نسه کیم دیشلردر که
الدنیا ساعة فاجعلها طاعة و دیشلر که کل آت قریب انکیچون
قرآنده کلور (انی امر الله) یعنی مضارع دن ماضی ایله تعبیر اولدیغی
تحقیقه و قرینه دلالت ایچوندر (و بعضی لرساعتی قلب ایدوب
سعی دن اخذ ایشلر در زیر ساعت جانب وقوعه سعی ایدر که انک
مسافت و خطواتی انفس انساندر) و یا خود ارواح اجساده سعی ایدر
لحه دن اسرع زمانده زیر ارواح صور اسرافیلده محبوبه در نفحه
تاییده اجساده متصل اولسلر کرکدر و لکن طواهر نصوص حسبله
نفحه اولی به حل ایتک اولدر اگرچه هر بر نفحه و عیدی مشتملدر
اشته وقت موند نفس اخیر دخی ساعت مذکور کیدر انکیچون
موت طبعی به قیامت صغری دیدیلر نسه کیم حدیثده کلور (من مات
فقد قامت قیامت) و موت فنائی حالی آن غیره قسمده در و عارفک
هر نفسی نفس اخیردر انکیچون قیامت العارفین دائمه دلدی * قال
ما المسئول عنها باعلم من السائل * جناب نبوت صلی الله علیه و سلم
بیوردیلر که قیامتدن سؤال اولنان سائلدن اعلم دکلدر یعنی ایکی دخی
عدم علمده برابرز بلکه انک علمی الله تعالی به مخصوصدر که فنی
سالد و فنی شهرک هفته سنده و جمعه سنده و ساعتده اوله جقدر
او بیلور انجق بوندن غرض انک وقتی معرفتدن طبعی قطعدر
(واکبر عنان منقولدر که بعضی انسلاخنده حضرت ادریس علیه
السلام ایله مجمع او اوب ظهور ساعتدن نه قالدی دیو بقیه عمر دیادن
سؤال ایتدکده (اقرب للناس حسابهم) دیو جواب و یردی تکرار
اشراط اقترابدن بشرطی تعریف ایله دیدکده پدر عن آدمک علیه

السلام وجودی اشراط ساعتندر دیدی نسه کیم حدیثده دخی کلور
(بعثت انا والساعة كهاتين) یعنی اضربه السبابة والوسطی (معنای
بودر که بنم ایله قیامتک ارامی زمان ماضی به کوره وسطی نک مسبحه
اوزرینه فضلی مقدار یدر قرب زمانی بی قرب مساحی به تشبیه
ایتدیکی غایت قرب ساعتی تصویر ایچوندر (اشته آدمدن دور
محمدی به دك دور سبله که یدی بیک سنه در الی بیک سنه به قریب مدت
مرور ایتشدی بوامتک عمری دخی الف سنه ایله تقدیر اولنوب حالا که
بیک یوز او توز الی تاریخیدر اولدخی منقضی اولوب الف ثانی حد
فاصله در دیدیلر یعنی بیک سنه سنه دك اشراط صغری و الف ثانی
زمان ظهور اشراط کبردر دیو ارباب نقل و اصحاب کشف اتفاق
ایتشلردر (ولکن نه غایتدک تمام اوله جفی امر تقریبی در شوقدر
دیشلردر ایکیوز باشند و یا دور دنده مهدی و اندن آیات کبری
تابع اوزرینه کلسه کرکدر و مهدیدن یدی سنه مقدم بنوا الا صفر که
افرنج یعنی وندیک کفره سیدر انلر ظهور ایلوب (بنوا الا صفر دن مقدم
دخی اطراف عالمده هرج و مرج و وقوعبله عالمه اختلال نام کلچکدر
ودولت عثمانیه زمان مهدی به دك متمادی اوله جقدر و آخر قیامت
کفار تاتار و سائر انلره ملحق اولان اشقیا اوزرینه قوپسه کرکدر
والعلم عند الله الخیر) سؤال اولور سه که جبریل بیلور دیکه وقت قیامت
مجهولدر پس نه معنادن سؤال ایلدی (جواب بودر که کرچه ساعتک
مجهولینی آیات مکیه ایله معلوم اولمشدر و لکن اول معنایی عند اصحاب
لسان نبوتدن تقریر ایچون اعاده ایلدی و بردخی مجهول اولان مواده
لاادری دیمک نصف العلم اولدوغنه تنبیه قیادی نسه کیم قرآنده کلور
(قل ما ادري ما يفعل بي ولا بكم) یعنی امور آیه نک جمله سندن خبر
و یرمک اولماز مکر که حق تعالی نک تعریف ایتدیکی مواد اوله اشراط
ساعت و امشالی کبی انکیچون اسلام و ایمان و احساندن خیر و یردی
زیرا معلومی کیم ایتک اولماز مکر که مخاطب نا قابل اوله * قال فاخبرني
عن امارتها * امارات امارتک جعفر ففعله علامت و نشان معنایند که

نده تقدیم اعتبار اولور زیرا امر اصلنده تقدیم بالخی در انگیزه
 قانداغما به امیر دیدیلر و امارت شیء دخی شیء اوزره مقدمدر زیرا اثر در که
 انکله استدلال اولور و امارتی جمع ایراد ایلدیگی تعبدنه بناء در
 نه کیم اشراط کبری هشره اولقی اوزرینه نص وارد اگر چه بوراده
 بحسب المقام بعض اوزرینه اقتصار اولندی (معنی بودر که بالمحمد
 چونکه نفس ساعتدن مجهولینه بناء خبر ویرمکه باری علامتدن
 خبر ویر تا که انکله قریبند استدلال اولنه * قال ان تلدا لامه ربها *
 امه مملو که دیمکدر که افواه ناسیده جاریه دیمکله مشهوره در زیرا
 سیده نک حوائج ضروریه سنده جریات وسیعی ایتم شاندندر و زیه
 تشدید ایلر رب افطنک مؤنیدر تربیه معنایه که مصدر بمعنی الفاعلدر
 عدل کبی پس رب سید و زیه سیده معنایه اولور که مالک مملوگنی
 تربیه و حفظ ایلدیگی ایچون رب دندلی یعنی جملله علامات
 قیامتدن بری بودر که (ایظهره علی الدین کله) موجبتجه استیلاء
 مسلمین واقع اولوب سی و غارت بسیار و جوار و سراری بیشمار
 اولغله اکثر اسامیری ایل اکتفا ایدوب نکاحه میل ایتمل مع هذا
 حرار صلاح البیت و اماء فساد البیت در و تسمیری اولان جاریه
 سیده سنی ولادت ایلیمه یعنی آفندیسندن قزی طوغوب پدرینه
 نسبتله نیجه سیده اولورسه والده سنک دخی سبب عنقی و باعث عزتی
 اولغله اولدخی سیده البیت اولور شکیم کبار و اولاد کبار جوار بدن
 تولد ایدوب انلرک شرفلرله جوار و دخی حرار کبی عزت و حرمت
 زائده بولورل (پس مقصود امه نک سببادتیی بیان اولغله زیه بی
 تحبب و تأیث ایلدی و باعث سبب عنقی و باعث رفعتی اولغله
 محمول اولدی و بومعنی آخر الزمانده اولغله اشراط ساعتدن
 قیامتدی زیرا (توقع زولا ذاقبل تم) و فتنجه تمام امر انقراض
 زمان و انقضاء مدت دنیاه اشارت اولدیگی کبی تهکس حال دخی
 بویه در زیرا حدیثیده (تناکوا تکثروا) دیو نکاحله امر وارد
 لکن چه تسمیری به دخی رخصت ویرلدی ولکن تسمیری ایل

انفراد نکاحله اجتماع کبی دکلدر پس تسمیری شرع قدیمدر و حضرت
 ابراهیم هاجری استیلاء ایتشدن اسمعیل در علیهما السلام بس
 امارات ساعتدن اولان عتقددر زیرا بو حکم قبل الاسلام معروف
 دکل ایدی دیمک قول معتبر دکلدر نه کیم شرح مصابیحده تور بشتی
 ذاهب اولمشدر و کذلک کلام مذکور ی توجیه ده تقارب زمانه
 عزیزل ذلیل اولور زیرا والده ولدنی مریمه و امرنی مدبره ایکن
 امر منقلب اولوب ولدرب و زیه اولقی اشراط ساعتندر شکیم
 کلام آتی بونک عکسدر که اذ لانک اعزه اولدو غیبدر دیمک ضیق
 فهمدندر شکیم طیبی قائل اولمش و علی قاری دخی اکا اقتدا قلمشدر
 زیرا ایکی علامت دخی نظر حق بینله قدر و شرفه دالدر شوقدر
 وارد که حقوق والدین اشراط ساعتندر که مذمومدر و بعض اشراط
 ساعت وارد که ذم اقتضا ایتم تطویل منارات و زخرفه مساجد
 و امثالی کبی زیرا بومقوله لرب عباداته ترغیب ایچوندر زیرا دین عدم
 استعماله کهنه لک قبول ایدر بس اتی بعض اسباب محدثه ایله تجدید
 ایتمک امور شرعیه دندر اگر چه عوام علمانک اکثری بومعنادن غافلدر
 و بوراده علمانک دخی اقوال مخفیله سی وارد که سخاقتدن اوتوری
 ذکر ی طی اولندی فخذ ما آیتک و کن من الشاکرین * وان تری
 الحفاة العراة العالة زعاء الشاء يتطاولون فی البیات * تری خطاب
 عامدر که رؤیت شاندن اولنلرک جملله سنه شاملدر نامعلوم اولاکه
 بوازمائل بر صورت کرمش و پرغایتیه ابرمشدر که اتی اذ راك ایتمک
 هیچ بر آتی به مخصوص دکلدر بس رؤیت بصریه به حمل ایتمک
 اولادر شکیم تطاول بنیان دخی اکا قریبینه در زیرا بنا و اتی تطویل
 امور حسبه دندر و تطاول اصلنده اظهار طولدر اگر چه بوراده
 مراد کردنکش لک و اکالازم اولان تفباخدر که حسب ایله تمددر
 بس رؤیت فعل باصره اولیحق تطاول انک مفعولدن حال اولور
 بوخسه مفعول ثانی اولساز زیرا مفعول ثانی اولقی رؤیت قلبیه به
 محمول اولدو غنی صورته در (حفات) حاء مهمله نک ضمیه حاتی نک

جعفر قضاة قاضی نك چچی اولدیغی کی حافی ایاغنده نعل و خف
 و جرموق و امثالی نسته اولمیه دیرل ایاغی چیلای معنایه بغداد
 ارنلندن بشر حافی دیندکری بوندندر زیرا بغداد ایچنده چیلای
 ایاغله کزردی و خلق اکا تعظیما زقاقلری طاهر طورلردی و شوکه
 زین الدین الخوافی دیرل خاه معجه ایله درکه نیسا بور ناحیه لرتدن
 کثیره القری بر ناحیه در (عرات دخی عاری نك جعفر درکه اوزرنده
 ستره ورتدن زیاده لباسی اولیه اگرچه لغتده من القرن الی القدم
 عریانه دخی دیرل) عاله تخفیف لامله عایلك جعفر فقیر معنایه
 يقال عال یعیل اذا افتقر پس یائی اولمش اولور و بعضیلر دیندیلرکه
 واوی در یقال عال یعول اذا افتقر و کثریا له (رعا) کسر الله جمع
 راعی در تجار کسر و تخفیف له جمع تاجر اولدیغی کی راعی کودیچی در
 فارسیده چوبان و شبان دیرل (شاء جمع شاة در کما فی الفا موس
 و اسم جنسدر قبونك مذکر و مؤنثه اطلاق اولور و یا خود قبونه
 و کچی به شمولی وارد بوراده غرائب ابن ملک دندر که رعا الشاء پی
 تری به مفعول طو توب ملوک الله تفسیر ایتش و رعیتدن شالله تعیر اولندیغی
 خلقك عجزده شاء کی اولدوغندن اوتوریدر دیمشدر و لکن خطادر
 زیرا اگرچه ضابط و مالک اولنلردن راعی ایله تعیر اولمشدر تنکیم جدیدیه
 کاور (کلکم راع و کلکم مسؤول عن رعیته و لکن بوراده صفت بعد الصفة
 درکه معنای لغوی به محمولدر ما قبل کی تنکیم مقام اکاقرینه در
 و ملوک و رؤساء اولای معنای سی تطاول بیاندن مفهوم مدر زیرا اهل
 ثروت و غنا اولدیغی رفع بنا و انکاه تفاخر میسر اولم از بس حفات
 و عراقی ذکر ایلدی ظاهرده سوء حالرینه اشارتدن اوتوری تنکیم
 مقام ذمده اوستیده باشنده ایاغنده نسته یوق دیرل و فقرلرینی
 تبصریح ایلدی یا ما قبلنی بیان و ایضاح ایچون و یا شو معنای دن
 اوتوری که ظاهرده به عن سوء حال اوزرینه اولنلر باطن حالده محتاج
 دکللدر بلکه کندیلر ستر ایچون عربان و کهنه لباس ایله کزلر (و رعا
 الله اولدقلرین ضمیمه قلدی حقارتلرینه دلالت و بی عرض

و بی حرمت اولدقلرینه اشارت ایچون پس جمع اوصاف رذالت
 حالرینه قرینه اولدی (و حضرت موشانك و جناب نبوتك علیهما
 الصلاة والسلام قبل البعثة رعی غنم ایتدکلمری کندی شاملرنده
 کمال ایدی انکیچون اعراب با دیه کی اول حال اوزرینه قالمایوب
 رعاء خالق الله و نبوتله مبشر اولدیلر و علو شان و ارتفاع منزلته
 ذره جفا عایله یوادیلر بس برکیمسه بی رعیتله و یا امیتله و یا فقرله
 تعیر ایتس لرا و دخی یا بیغیر راعی و یا می و یا فقیر دکللی ایدی دیسه
 تعزیر و تأدیب اولنور زیرا بوراده قیاس نفس جاری اولمار تطاول
 بالاذنه ذکر اولندی (بیان ضم باء مؤحده ایله اصلنده مصدردر
 و لکن حائط و مبنی معنایه استعمال اولنور قال الله تعالی (کانهم
 بذیان مرصوصن) بوجهتدن بیان واحد در جمع دکلدر زیرا و صنی مذکور
 و بی سعی و زنی اوزرینه هدمك ضدیدر (معنای کلام نبوی بودر که
 و علامات قیامتدن بری دخی بودر که ای رؤیت شانتدن اولان کیمسه
 امر ولایت اهلنك غیر بی و ممالیک و سفله تاسه و خصوصاً احداثه
 تفویض اولمغله انلری کور رسن بناده متطاول و متفاخر و متکبر
 اولدقلری حالده یعنی نودوات و بر بی اصل اولدقلرندن اول امردن
 خطاء ایدوب معظم همملری رفع بنا و بری برلری و غیر یلر اوزرینه
 انالهمار طول و ابراز علو و ارتفاعدر (بس بوعلامت ایکی معنایی
 مشتق اولدی (بری انقسلاب زمان و انعکاس حاله ارذال و سقاط
 تاسه تفویض امور جمهور اولغنی زبیرا رفع اینیه و اعلاء قصور
 و بروج بحسب الغالب مناصب عایله ایله متفاد اولنلرک شایند
 (و بری دخی بی دینلکلرندن فی بیوت (اذن الله ان ترفع) موجبجه رفع
 بناء بیوت الهیه فی قیوب (یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا) اشراق اوزره
 توسیع و تطویل دار و اجراء انهار و حفر آبار و غرس اشجار و اقبال
 امور دنیویه ایله مقبیل اولورلر و طریق آخرتی یا کاورلر کو یا ذمک
 اولور که بودار دنیسانک اما ایله داخلی و ممالیک و نظاری ایله خارجی
 بودار دنیسانک عین علامت و نشان قرب ساعتدر * ثم انطلق *

بعده امور اربعه مذکوره در سائل اولان رجل منطلق و ذاهب اولدی
زیرا انطلاق کتمک و برنسنه کشاده و منحل اولقی معنایینه استعمال
اولنور تکیم طلاق مرأه دیرلر که عقده نکاحی حل ایتکدر و ثم زاحی
ایچوندرز برارجل مذکور اسؤله مسطوره تک اجوپه سنی اخذه دکه اوراده
مکت ایدوب بعده قیام ایدوب کتدی * فلیث ملیا * تاه متکلم حضرت
عمر دن رضی الله عنه عبارتدر ملی کرچه نهاردن ساعت طویله و دهر دن
مدت مدیده ده استعمال اولنور قال تعالی (واهجری ملیا) ولکن برهت
ایله تفسیر ایلوب و برهتی زمان طویل و یا اعدر دیدکلرندن فهم
اولنور که ملی بحسب المقام فی الجملة زمانده دخی مستعملدر بناه علی
هذا دیمکدر که حضرت عمر یوردیکه بس بن بر مقدار زمان حیرتله
مکانه ملازمت ایدوب اووردم و سبب تحسیر بودر که بعضی روایانده
وارد اولدیغی اوزره (فجباله یسأله و یصدقه) مضمونندن تردد واقع
اولوب بورجلاک سؤالی مسؤله عدم وقوفنه و تصدیق قبل السؤال
اطلاعه دلالت ایدر بونه حالدر بونده اثر و حایت و هیئت ملکیت
وارد آیا بوجنس بشر دغنی و یا نوع ملکدغنی اوله دیو فی الجملة
اضطراب واقع اولدیغیدر * ثم قال * حضرت عمر بر مقدار مکشدن
صکره جناب نبوت صلی الله علیه وسلم یوردیکه * یا عمر * بومقاله تک
تاخیرینه باعث الله اعلم بو اولدیکه اول سائلک اول امر دن جبریل
اولدیغی معلوم نبوی دکل ایدی تا که دیده ییشلرندن غائب اولدقندن
صکره معلوم اولدی و اول ائشاده حضرت عمر دخی کمال هیئت
نبویه دن جسارت ایدوب بو کیمدر یارسول الله دیه مدی تاسکه
جناب نبوت بلا سؤل اخبار ایتدیله (وعمر ککنه سی ابو حفص ایکن
تعظیما انکله خطاب ایتوب اسم علملرینه عدولک وجهی بودر که
امور مذکوره تک عمارت دین بایندن اولدیغنه اشارت و تقدیم شروط
وارکانه تنبیه و تعریض ایلدی زیرا عمر انسان دیدککری بدنن
حیاله عمارتی مدیدر بومنهان رجل قسمی عمر ایله بطریق القول
تسمیه اولندی تا که نقابله و چوق زمان بدنی حیاله معور اوله تکیم

ترک قیا ایله تسمیه و تقوّل ایدر تا که طاش کی دنیاده ثابت اولوب قاله
وعربک صخر و جندل و جبل و حجر دیو تسمیه لری دخی بوقیلدندر
* اندری من السائل * سائل مذکور کیمدر و نه جئسنددر یا اورده سن
تدری ذرا ایتدندر که نوع چله ایله حاصل اولان معرفتدر انک ایچون الله
تعالی ده مستعملدکدر مکر که معایندن بی خبر اولنر السنه سندن صادر
اوله و شول شاعر که دیمشدر ع لاهم لادری و انت تدری بوسوزک مشکله به
محمولدر (تعلم ما فی نفسی و لا اعلم ما فی نفسک) کی ومن میک فتحیله حرف
استفهامدر * قلت الله ورسوله اعلم * بن دیدمکه الله تعالی ورسولی
اول کیمسه تک کیم اولدیغنه اعلدن بن بلم و فی الجملة بلمسم دخی مترددیمکه
بو باید یقینم یوقدر زیرا امارت مظنوندهن علم یقینی حاصل اولماز
(معلوم اوله که جناب الهی خقنده صیغه اسم تفضیل مبالغه به محمول
اولقی مفاضله دن اولادر زیرا مفاضله ده مشارکت وارد در صفات
الهییه ده ایسه حقه کیمسه ک اشتراکی یوقدر اگرچه دعوی شرکت
وارد ولکن دعوانک مذموم و محمودی وارد مذموم اولان فرعونک
ادعا ایتدیکی ربوبیتدر و وجوب وجود و ازلیت و احاطه و زاهت دخی
بویله در که بولر الله تعالی به مختصدر و محمود اولان ارحم الراحمین
و امثالیدر زیرا بونده افعیل صیغه سی کنوروب عباد دن رجاء اولنر
اوزرینه ثنا ایلدی و کندی نلردن ارحم قلدی بوجهندن الله اکبرده
مفاضله ذاهب اولوب الله الکیر معانسن و یرمک اولادر بوسورته
الله اعلم دخی الله العظیم دیمک اوور زیرا بوماده ده حضرت عمرک
سائله علم یوغیدی و اوسه دخی علم الهیدن مستنبط در قال تعالی
(ولا یحیطون بشی من علمه الا بما شاء) پس خلقک علمی لایمدر
و علم کلی حقکدر بوجهندن ادب بودر که علم معلوم تقویض اولنه
(و بوراده رسول ضم اولندیغی معلوم اولدیغی معنادندر اگرچه انک
علمی دخی علم حقندن مستفاددر کویا دیمک اوور الله تعالی اعلم و معلوم
من عند الله اولان رسول اعلم یعنی علم مزیدله متصقدر که معلومان
اسمه اب ایشدر انک ایچون دیمشدر که (من قال ان نبی الله لایعلم

الغیب فقد اخطأ فیما اصاب) زیرا (فلا يظهر علی غیبه احدا الا
من ارتضى من رسول) وادعی الی دلائل ایه سالبه کاین اطلاق اوزرینه
صحیح اولماز * قال فانه خبریل * جناب نبوت دخی بیوردیکه چونکه
یا عمر انک علمنی الاله ورسوله تفویض ایندک بس معلومک اولسونکه
اول سائل خبریلدر کسرله غریب وزنی اوزرینه که ملک معهوددر که
غالبه الله تعالی ایه انبیا اراننده توسط ایدن اودر واند دخی لغات
کثیره واردر قاموسدن استطلاع اولند اشهر اولان لغت ذکر اولناندر
خبریل عبدالله و میکائیل عیبه الله واسرافیل عبدالرحمن معنساننه
وارواح مظهره ایل کله سنه مضاف اوله کلشردر اسماء بشریه ده
اسرائیل واسمعیل وادعی الی کبی واکر ارواح خبیثه دن اینده شبنه
مضاف اولوز قوش قلیوش کییکه بونلر اسماء شیطاین دندر واسم
قایل مدفوعدر زیرا اول بطریق النقول وضع اولنوب ضکره (انما
اعبر بالخوانیم) وفقیحه عاقبتی خیر اولمشدر انک ایچون اسم حقیقی
عند الله اولاندر یوخسه عند الناس دکل فافهم * اناکم بعلمکم دینکم *
اناکم استیناف یساندر که مافکندن ناشی اولان سواله جوابدر اناکم
ایناندر بحی ایه فرقی بودر که بحی برنسنه بی جانب مبدادن نقل
و بیان اونسنه بی جانب منتهایه ایصال ملاحظه اولنور بس مبدأ بحی
جناب حق و منتهای ایتان خلیفدر بوراده خطابی تعمیم ایلدی زیرا
خبریلک ایتانی یا لکن عمر ایچون دکل بلکه عامه مؤمنین ایچون ایدیکه
وقت سؤل وجوابده برمقداری اول مجلس عایده حاضر و برمقداری
غائب ایدی و ایتان دخی صورت بشریه ده واقع اولدی زیرا افاده
واستفاده به انسیدر و توسط ملکه فائده تعظیم نبویدر زیرا انسانک
حقه ارتباطی ایکی وجهله در که بری بالواسطه و بری بلاواسطه در
و جناب نبوت بواکی وجهله حقدن استفاده ایدر و ایکی مرتبه نیک حکمی
ایضا و حق تعالی ایلدی و بر دخی بودر که ملک صلته قوای روحانیه
بشریه دندر وحی والهام ایه جانب سردن روحه نور و حدن قلبه
نزول ایدر بوجهمدن ملک خادم بشردر و بر دخی تحصیل کالده

بحسب الغالب واسطه لازم اولدیغتنه تنبیه در شکیم (وابتغوا الیه
الوسيلة) ا کا ناظر در و بوراده ایتان فی الحقیقه جناب نبوت در قاما
مخاطبه قلمدی زیرا رسوله ایتان همان انلره ایتاندر قال الله تعالی
(وما ازل الیکم) یعنی مخاطبه می منزل الیه اخذ ایلدی مع هذا منزل که
قرآندر رسوله انزال اولنور که منزل الیه اودر (بعلمکم دینکم اناکم ده
اولان ضمیر مدفوعدن حال مقدردر زیرا وقت ایتانده هنوز تعلیم یوق
بلکه عزم تعلیم واردر و تعلیم تکرار علمدر تا که متعلم قلبنده ثابت
اوله زیرا جلیتنده نسیان واردر و افاضه معلم دخی متعلم قبول فیضه
استعدادده موقوفدر زیرا تلقی واخذه قادر اولمیان متعلمه نسبتله
انساندن حیوان کییدر حیوان ایه قابل خطاب دکلدر دینمردر که
معلم لفظی اسم فاعل صیغه سی اوزرینه الله تعالی به اطلاق اولماز
زیرا تعلیم اتی کندنی نفسنه صناعت قیلانه مخصوصدر صناعت ایه
مزاوله عمل ایه حاصل اولان علمدر الله تعالی ایه مزاوله و معالجه علمدن
مترهدر و مصرده مسموع اولمشدر که اهل مصر مقدم اهل صناعت
اولان اهل ذمه معلم دیرر استاذ و صنعتده ماهر معنساننه مع هذا
قرآنده مواضع متعدده ده تعلیم الله تعالی به نسبت اولمشدر (و دین
وضع الیهدر که شریعتدر یعنی احکام اعتقادیه و عملیه دن عبارتدر
ولکن اطاعت اولدیغی جهندن دین و کتابت و املاء اولدیغی
جهندن ملت دینلور و بوراده تعلیم دینی خبریله نسبت ایتدیکی مجازدر
زیرا تعلیم فی الحقیقه جناب نبوتدن واقع اولدیکه خبریل اول تعلیم
سؤالی جهتیله سیدر دینمردر که بومعنی حضرتک دنیادن انتقالندن
بر شهر مقدم واقع اولمشدر (معنی دینک اولور که خبریل سزه دینگری
تعلیم عازم اولدیغی حالده کلمدی تا که سؤل و جواب طریقیه واقع
اولافین امر دین قلمکرده راسخ و متقرر اولد زیرا بوضوئله تعلیم
ابتداء خطایله تقریردن اقوادر و بوندن فهم اولدیکه اسلام و ایمان
واحسان دین کاملدر اگرچه شعب دین بونلردن زیاده در و قرآنده
کلور (ان الدین عند الله الاسلام) یعنی ظاهر دین امور مذکور

و باطن دین تسلیم و رضا در که اسلام حقیقی در و ملت ابراهیم دیدگاری
فی الحقیقه بود (و در پیش از در که عهد آمدن غایب شد که مشروع
اولوب جسته دخی باقی اولان ایکی نشسته در که بری ایمان و بری
نکاح در) الحاصل هر کس لازم در که دین کامل اهل اوله و اول کمال
امور مذکوره بی تحصیل در کویا که بونلر اولدیه ماعدایه اعتبار
یوقدر ته کیم عرفانده وقفه اولسه حج درست اولماز و طاعات
مستقله ده نیت بولنسه عمل ساقط اولور مگر که بیع و شری و نکاح
و طلاق و طهارت ثوب و ستر عورت و امثال امور اوله که بلائیه صحیح
اوله اگر چه کمال جمیع اعمال کثرت مقدار نیت مگر که ترک مقوله سنی
اوله پس شعب ایمانک مجموعی موجود اولیحق دین اکل او اور
* الحديث الثالث *

* قال عبد الله بن عمر رضي الله عنهما سمعت رسول الله صلى الله
عليه وسلم يقول * معلوم اوله که عبادله عند المحدثین دورت کچمه در که
ابن عمر و ابن عمرو بن العاص و ابن الزبیر و ابن عباس در رضی الله
عنهم و ابن مسعود رضی الله عنه بکار صحابه دن ایکن عبادله دن معبود
اوندی زیرا ابن مسعود و فانی تقدم ایشدر بونلر ایسه خلق انلک
علمه ضرورت و احتیاج و قشقه دک معمر اولوب علملرله انتفاع اولندی
انکیچون زیاده شهرت بولدیله و عند الفقهاء عبادله اوچدر که
ابن مسعود و ابن عمرو ابن عباس در (سماع قصده کوش طومعه
و کیفما اتفق اشته که شاملدر استماع اخص در که قصده قولاق طوتوب
دککدر) یقول جله حالیه در معنای کلام بودر که عبد الله بن عمر رضی
الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اشدتم قائل اولدیغی
حالده یعنی قولانم ایله بلا واسطه اشدتم که پیوردی * بنی الاسلام *
بناء مجهول اوزرینه اسلامدن مراد دین اسلامدر و مسلم بودینه
انقیاد ایلین امت مرحومه در نه کیم قرآنده کلور (هو سماکم المسلمین
من قبل وفی هذا) یعنی کتب مقدمه و قرآنده الله تعالی سزه مسلم دیو
آدوردی حقه اسلامک اولدوچون * علی خمس * خمس مؤث

اولدیغی دعائم و یا خصال اعتبار یله در و بعض روایانده تذکیرله خمسة
کلمه در خمسة ارکان معناسنه و بعضیله دیدیلر که تمیز مذکور
اولیحق عدد ده تذکیر و تأیید بر اورد بونده اسلامی بنسایه و اصول
خمس بی قواعد و ارکانه تشبیه واردر پس خیمه عمودی اوزرینه
و قصر و دار دخی ارکان و قواعدی اوزرینه تأسیس اولدیغی کبی
دین اسلام دخی بوش نشسته اوزرینه منی و موقوفدر که قوامی بونلره
منوطدر و اکانتبیه المعقول بالمحسوس دیرل زیر نفوسده اوقع و فهمده
اقریدر بوجهتدن قرآنده مثل و تشبیه چوق ایراد اولندی * شهادة
ان لا اله الا الله و ان محمدا عبده و رسوله * شهادة لفظی جرله خمسة دن
یدلدر مابعدنده اولان معطوفات اربعه ک جمعی اعتبار یله و یار فله
مبتداء محذوفه خبردر الاولى و یا احدیهن تقدیر یله فاما محذوف
الخبر مبتدا اولفه مساع یوقدر منها شهادة کبی زیرا بو مقوله تقدیر
اکثرا معدودک عدم استیعابی مخلنده اولور بوراده ایسه مجموع
خمس مذکوردر (ان مخففه در که اصلی انه در بعض نسخده عبده
و رسوله برینه رسول الله دو شمشدر و لکن اولکی اولدر زیر ا حدیده
کلور که (ابدوا بالعبودية و ثلوا بالرسالة) یعنی اشهد ان محمدا عبده
و رسوله دیکنر دیکدر تا که تقدیم عبودیتله یهود و نصاری قوانی
در حاصل اوله زیرا یهود عزیر ابن الله و نصاری المسیح ابن الله دیدیلر
بز که اهل ایمان و اسلام عبده و رسوله دیرل و بردخی بودر که تقدیمده
شرف عبودیت دلالت واردر زیرا عبودیتله خلقدن حقه توجه
و رسالته ایسه خقدن خلقه تصرف واردر جانب ولایت ایسه اقواذر
بوسیدن قرآنده (سبحان الذی اسرى بعبده) وارد اولدی و ایله
معراجده جناب نبوت صلی الله علیه وسلم ابتداء دخول خضرند
(انا العبد لاله الا الله) پیوردی و اکا بقضاء رسم دیرل که اکامل امت
حالدیر فافهم جدا (و کلمة توحیدک بعض اطوائی بالاده ذکر اولمشدر
* و اقام الصلاة * اقام کسرله اصلیده اقوام ایدنی اعلال ایله و او
ساقط و ناله تعویض اولوب اقامه دندلی مکره طول کلمه دن

اوتری اضافت تادن بدل قیلنوب حذف ثانیله اقام الصلاة دندلی
مع هذا بونده قرینی اولان اینایه موافقت و مناسبت دخی وارد
نته کیم از دواج ایچون حذف اولندی دیه نك مرادی بودر یعنی
اول بش نسنه نك ایکنجیسی صلاته شروط ظاهره و باطنیه سی ایله
قوام و یرمک و تعدیل ایله کد زرا ترک صلاة ضیق معیشت سبب
اولدیغی کبی ترک تعدیل و تخفیف رکوع و سجود ایتک دخی بویه در
بوجهندن محافظه صلاة و مراعات شرائط لازم کلدی تا که رزق
صوری و معنوی ایله مرزوق اوله زرا صلاة معراج معنویدر که حظ
روحی استیفاء ایچون وضع اولمشدر قرب حق ایسه ظاهرا و باطنا
تشریفندن خالی دکلدرد و دیمشدر در صکه و ضوده سرانفصال
عماسوی الله و صلاته سر اتصال بالله وارد که الصوفی کائن باین
بومعناد و تکبیرات جناب مطلقک هر حاله بی قید و لماسنه اشارتدر که
تغزیه عاندر و وصلت دیدکری وجه مطلقدن اولغله قیدی منافی
و تنزیهی مستلزمدر (و بوقیر شیخ سید الاقطاب شیخ فضل اللهی دن
قدس سره مسموعم اولمشدر بیور مشدر وضویه حرکت توبه
و ثابته و تکبیره اولی توجه الهی به اشارتدر که بوتکمیرله عالم
ناسودن خروج و عالم ملکوتنه دخول ایتمش اولور بعد رکوعه
انتقال عالم جبروتنه تجاوز و بعده سجده به انتقال عالم لاهوت و صوانه
اشارتدر که بومقامده قناء کلی حصول ایله وطن اصلبسته صعود
ایتمش اولور و بعده سجده دن قیام حالت بقایه اشارتدر که رجوع
الی الراء در ورکوع مقام قاب قوسین یعنی مقام صفاتدر که ذات
واحدیه در و سجده مقام اودنی در که مقام ذات احدیه در و حرکات
ست یعنی قیامدن رکوعه و اندن قومه به و اندن سجده اولی به و اندن
جلسه به و اندن سجده ثانیه به و اندن قیامه انتقال الله تعالی نك سموات
و ارضی الی کونده خلق ایتسنه اشارتدر پس رکعت واحده اول و آخر
ملوکی و غیری حقانی مخویه در و لیکن معرفت و حضور قلب
لازمدر که حضور اهل نهایتک و استحضار اهل بدایتک صفیدرزیرا اهل

نه ایتمده نسیان یوقدر تا که منسی اولان نسنه بی استحضاره محتاج اوله
و حضور داندن مراد طرف خلقدن جانب حقه علی الدوام انجذابدر که
صلاته دوام بودر و انک مصداق عبودیت کامله ایله تقییددر و بیه
عبودیت اولمسه سوه خاتمه دن خوف اولور که روحک فکر غیره
بدندن مفارقتی در و العباد بالله تعالی * و ابناء الزکوة * یعنی
اوچنجیسی صدقه مفروضه بی فقرایه دفعه بدر و لیکن فقراء صابرین
اولا در مقصود اهل تقوا در شکیم حدیثه کاور (لایا کل طعامک
الاتی) و دیمشدر در که ابناء اعطادن اقوا در پس چونکه اتفاق طهارت
نفسه سببدر کرکدر که زکاتله اکثفا ایچوب صدقه نافله به دخی
رغبت ایلیه زرا حدیثه کاور که ماله زکاتدن ماعد صدقه دخی
واردر وجه ترغیب بودر که فرض مطلقا وجود واجب مرتبه سنده
و نافله مطلقا وجود ممکن مرتبه سنده شکره اشارتدر پس شکر مطلق
اهل اولغله فرض و نافله ایله تقیید لازمدر (و بعض عارفین واردر که
افلاس حقیقی دایره سنده دخول ایچون عبادت مالیه و بدنیه دن
کندی نفسار بچون هیچ بر نسنه ادخار ایچوب غیره هیه و بذل ایدر
و بلکه کندی وجود مجازی لزدن دخی با حکایه منسلخ اولوب و ارغی
حقه نك ایلر که اتفاقک حقیقی بودر (و دیمشدر که اتفاق الاغیاء
(اخراج المال من الجیب و اتفاق الفقراء اخراج الاغیاء من القلب
و اتفاق کلی صفت صدیقیه در که جمیع مالی حضور رسوله کتورد کده
ما بقیت لاهلک یا ابا بکر) دیوسؤال اوئیچق (الله و رسوله) دیوجواب
وردی یعنی اهل و اولاده الله و رسولی الیقودم جمله وارم طریق
رضاده بذل ایتدم دیدی و صدیق رضی الله عنه بومرتبه ایله سرافراز
اولوب اصحاب بدن هیچ بر فردا کا معادل اولدی انکیچون
مقرب حضرت و مقدم اهل خلافت اولدی * و حج الیبت *
حج فحله اهل حجاز و کسرله اهل نجد اغتیدر و ایا ما کار حج اقامت
مناسبت ایچون قصد مکه در یعنی وجه مخصوص اوزرینه قصد
زیارتدر و بیت اصلنده بیتوت ایچون خلدر صکره هر مسکنده

استعمال اولادى و اشرافه ذوالبیوتات دبرلركه هاشمى اولسون
و كرك اولسون زيرا اوائلده اخضر ايله تعمم اينتزل بله كه بيوتله
معروفلايدى نه كيم آل شبيه دن اولانه ييت شبيه دن اور صكره غلبه
استعماله كعبه به ييت دنلدی تزييه نجم وآل رسوله اهل بيت و مصحف
عثمه رضی الله عنه امام و تصنیف سبويه كتاب و خويلد بن نفیل نام
كيسه به صغق دید كاری كبی (و دیمشلمركه ييت معمر و محاذات
كعبه ده در انكيجون سماده مختار اولان ييت معمر وارضده كعبه ده در
(و دیمشلمركه كعبه الله تعالىنك دارالضیافه سی و ابراهيم الخليل
عليه السلام منادی و حجاج ضيف الله دركه سفره رحمت اوزرينه
جلوس ایدر و حبه كاور كه بهر يوم بيت الله بوزيكرمی رحمت
نزول ایدر كه التمشي طائفلمره و قرقي مصلى له و بكرمسی وجد كعبه به
ناظر اوللمره در پس كعبه به نظرده بوشرف اولينق انسان كامل
بوزينه نظرده تقدیر رحمت اولق كرك نظر اولنه (وشرف كعبه دن
اوتوریدر كه بر كيمسه حجه قادر ايكن ترك ايلسه دنيا دن یا يهوديت
و یا نصرانيت و یا مجوسيت اوزرينه انتقال ایدر دیو تهديد اولمشد
و بر كيمسه صولنده قیامدن عاجز اولوب قاعده قبله جائز اولور
صكره قیامه قادر اولسه اعاده لازم كلز و كذا لك بر كيمسه نصایه مالك
ارلوب مالی هلاك اولسه اندن زكاة ساقط اولور فاما بر كيمسه حجه
قادر اولوب حج ایتسه و صكره معسر اولسه و یا مائنی سبیل خیره صرف
ايلسه اندن حج ساقط اولماز و كذا لك اداء صومدن عاجز اولسه
شیخ فانی كبی كفارت و فداء جائز اولور فاما حجدن عاجز اولسه احجاج
لازم كلور و مان عاجزده حج واجبدر پس اگر غیر یسی انك ایچون
حج ایدر صكره حج اولسه اعاده لازم در اولكی حج تطوع
اولمن اولور (و دیمشلمركه صله رحم و تنفیس عن المكروب تطوع
حجدن افضلدر و تنفیس اودر كه فقیره خصوصاً كه صاحب عیال
اولمه حالت و یا بیوتك حیثی له ایلید و اگر حج عیال من بی بهره
را عمل فاضله دن غافله در انكيجون تنفیس مكروب معاشنه حالا

کار قالمشدر فلجفظوا الاموال و لينظروا المال فانه العذاب و النكال
(و بعض مسائل حج بالاده در و بوراده استطاعت ذكر اولمندی
شهرتندن اوتوری زیرا هر طاعتده شرط وارد كه حاصل اولمده
و جوبی مقرر اولماز * و صوم رمضان * صوم اصلنده امساكدر
مطلقا كرك طعامدن و كرك كلامدن و كرك مشیدن و كرك غریندن
حتی مسیدن و یا علفدن امساك اولمان فرسه صائم و ریح را كده به
و استواء نهاره صوم دیدلر زیرا كچه استواءه دخی حرکت شمس
وارد در و لكن زیاده بطونندن كبد سماده واقف ظن اولنوب صوم
و امساك دنلدی و صوم شرعه مكلفك نیت ايله خیط ایضدن
خیط اسوده لك تناول اطیبه دن یعنی اكل و نكاحدن و استمناء
و استقادن امساكدر (بعد ذا غیرى احادیثه صوم حج اوزرينه تقديم
اولندیخی تاریخده تقدیرندن اوتوریدر زیرا صومك فرضیتی هجرتك
ایكنجی سنه سنده و حجت النبی ده و یا طه و زنجی سائنده در و بوراده
تأخیر اولندیخی صومك شرفنی بیان ایچوندز زیرا صلاة و زكاة و حج
عبده راجع اولمغه بر سیاقده نظم اولنوب صوم حقه راجع اولمغه
افراد بالذکر قلندى نتكیم حدیث قدسیده كاور (الصوم لی وانا اجزی به)
یوم عبادن كبار محققین دیمشلمركه مختار عبادات عند الله صومدر
و جبریل و میکال آینندن میكائلی جبریل اوزرينه عطف كبی زیرا
امام شعرائی بعض نصایفه سنده دیمشلمركه جبریل قلاك قرك صاحبی
اولان اسمعیلدن اكبردر و میکائیل جبرائیلدن و اسرافیل میكائیلدن
افضلدر انتهى بالنعنی زیرا بعض احادیث قدسیه وارد كه اوزاده
رواه رسول الله عن جبرائیل و جبرائیل عن ميكائیل و ميكائیل عن
اسرافیل و اسرافیل عن الله تعالى دبرلر پس بوندن ميكائیل جبرائیل
اوزرينه تقدم و فضلی لازم كلور و بونی تأیید ایدر شول قول كه
دیمشلمركه مقام اسم رب مقام پر خیدر كه سماء سابعه ايله كرسی
ماینده در و مقام جبرائیل ايله مقام میکائیلی میانشده متوسطدر
و حرمت شهر رمضان اواقدر در كه دیمشلمركه هر مه صیت الله تعالىدن

مفقوره مستحقه در الاشول معصیت که حرمت رمضان متعلق اوله
مغفور اولماز کافی منهاج المذکرین مثلاً نهار رمضان به بلا عذر
چهارا افطار ایتک اگر بطریق الاستهزاء والاستهسانه والاستیحال
دکل ایسه تعزیر و حبس اولنور والا قتل اولنور و بوراده جهل عذر
اولماز زیرا فرض صومک امور دینیسه دن اولدیغی ضروریدر دلیله
محتاج دکلدر واکر سمر افطار ایتدیسه تعزیر یله اکتفا اولنور وعذره
افطار ایتدیک صوریته دخی علنا اکل و شرب ایتمک کرکدر حتی
اهل ذمت یله مشتهیات کلیدن منع اولنور زیرا استخفاف و حتی باطل ایه
معارضه دن خای دکلدر (واصول فقهدیه شرح رهاویده کلور که
بر کیمسه یوم شکده نافله دیو صومه نیت ایلوب صکره اول کونک
رمضان اولدیغی ثابت اولسه معقوا و اولور یعنی فرضه نافله دیو نیت
ایتمش کی اولماز فاما رمضاننی معلوم اولان کونی نافله دیو نیت
ایلسه کفر دن خوف اولنور زیرا صوم رمضان فرض حیندر
نافله اعتقاسی ایسه انی منافیدر) و واجب اولیان نسنه یی واجب
اعتقاد ایتمک دخی بو یله در اکر اول واجب اولیان نسنه نک
عدم وجوبی دیندن بالضروره معلوم ایسه صلاة سادسه کی زیرا
صلوة خمس اولوب انک اوزر یشه زائد فرضی اولدیغی ضروریدر
(بعد ذامور مذکوره نجسه عند اهل السنه اسلام کاملک تعریفیدر
اگر شهادتین ماعداسنی ترک ایلسه فاسق اولور و بعض علماء ظواهر
تهدیداته بیه کافر اولور دیدیلر من ترک الصلوة بعد انقرا کفر و امثالی کی
(و بیه قاضی تفصیلی بودر که ایمان و اسلام اوج رای اوزر یشه
اوج معنایه اطلاق اولنور اولکیسی تصدیق مجرد و ایکنجسی تصدیق
مع الاقرار و او پنجسی تصدیق و اقرار و عملاک مجموع عیدر که امام
شافعی یواخیره ذاهب اولوب عملی ایمانندن جزء فیلدر سائر ایسه
ایمان کاملین جزء فیلدر بس تارک عمل حقیقت ایمانندن خارج اولماز
بلکه ایمان کاملین خارج اولور (و تارک اقرار مانع دینه ترک ایدرسه
فما و لا عند الله مؤمن اولماز) و ابن عبد السلام دیمدر که اطهر

اولان بودر که ایمان تصدیق قلبی و لسان انک ترجاییدر بس کلمه
شهادتک تلغظی واجب اولدیغی بلوب نطقدن امتناع ایدر کیمسه
صلاتک وجوبی بلور کن امتناع ایدن کی اولوب ترک واجب ایله آثم اولور
یوخسه مخلد فی النار اولماز زیرا حدیثه کلور (یخرج من النار من كان
فی قلبه مثقال ذرة من الايمان) وینه کلور (من مات وهو يعلم ان لا اله
الا الله دخل الجنة) یعنی یو حدیثدره اسم ایمانی تصدیق اوزر یشه
اطلاق وارد فقط که اقرار و عمل انده داخل دکلدر شکیم رحمت
واسعه الهیه به مناسب اولان بودر

* الحديث الرابع *

قال ابن مسعود رضي الله عنه * ابن مسعودك عند المحدثين عبادة
ار بعه دن اولدیغی حدیث سابقده اشارت اولمشدر انسان العیونده
کلور که ابتدا مصحفه مصحف دیو تسمیه ایلک عبدالله بن مسعودک
یرادری عتبه بن مسعود دن صادر اولمشدر انتهی و لکن بونده نظرو اوزدر
بلکه لفظ مصحف ابتدا رسول الله دن صلی الله علیه وسلم صادر اولمشدر
شکیم احادیث جامع الصغیرده کلور (اعطوا اعینکم حفظها من العبادة
النظر فی المصحف وهو ما جمع فیہ القرآن و المصحف) سوال اولنور سه که
زمان رسالتده مصحف یو غبیدی زیرا قرآنک نزولی تمام اولمشدر
جواب بودر که اول وقتده کتاب وحیک املا ایتد کلری بعض صحف
وار ایدی صکره ایام خلافت صدیقه جسدیه قرآن صحف متعدده ده
درج اولوب ایام خلافت عثمانده ترتیب اوزر یشه یاز بلوب مصحف واحد
قلندی پس مصحف تعبیری معجزات نبویه دن اولور * حدیث رسول الله
صلی الله علیه وسلم * یعنی جنب رسالت بکا و اول مجلسده حاضر اولنور
بطریق الخطاب خبر جدید لقا ایلدی زیرا حدیث بطریق الخطاب
اولان اخبار در اخبار لفظی ایسه اندن اعددر زیرا خبر و بر مک کتابله
دخی اولور که انده خطاب یوقدر شول وجهندن که خطاب کلومی
حاضر توجیه در و بورادندر که صلاة نهاریه به محاده مع الله دیرل
تیرا نهار زمان محاده ناسدر و صلاة لیلیه به مسامره دیرل زیرا

سمر حدیث لیلدر و صلاة سهریه به اختصاص دیرلر زیرا پینه و بین
 الله مسارد و صلاة جهریه به تبلیغ دیرلر زیرا انده غیره ابلاغ و ایصال
 وارد و بویه مقاماتده تحذیرله تعمیر اولمق اخبار دن اولادر زیرا
 حدیث رسول اطلاق خبر رسولدن اشهر در و حدیث کلام قدیم
 مقابله سنده وضع اولمشدر زیرا کلام مخلوق حادث و کلام خالق
 قدیمدر انکیچون قرآنه مخلوق دین کافر اولور * وهوالصادق *
 جمله معترضه در یعنی و رسول تحدیثده صادقدر که خبری واقعه
 مطابقدر اگر بوماده و اگر غیره موادده زیرا خلافت کبرایی
 جهنتدن (ومن اصدق من الله قیلا) مظهریدر بوسه پیدن ان
 تصدیق ایتک حق تصدیقدر و تکذیب دخی تکذیبه راجعدر پس
 بوجهله معترضه کلام ابن مسعود اولمش اولور * المصدق *
 معلوم اوله که واقعه مطابق اولان کلامه مخاطب اولانه مصدوق
 و غیر مطابق ایلله مخاطب اولانه مکذوب دیرلر و اول کلام مصدوق فیه
 و مکذوب فیه در انکیچون (ذلك وعد غیر مکذوب) نظمیه غیر مکذوب
 فیه ایلله تأویل اولمشدر زیرا مصدوق و مکذوب خطابه صالح اولان
 انساندر بوجه و وعد و امثالی دکل و حواشی کشافده سمر الدین
 دیمشدر که المصدق من صدقه الله فیما اوحی الیه من صدقه فی القول
 اذا قلت له الصدق انتهى (پس مصدوق لفظنده معنای مذکور دن
 غیره واقعه مطابق محل بو قدر اگرچه بعضیلر یوق بره اکثر کلام
 ایتشدر و رسول الهی صلی الله علیه و سلم مصدوقیت ایلله وصف
 ایتدیکی اخبار و احادیثی صحیح ایچوندن یعنی اکا و حی و القا اولسان
 کلام الهی و خبر قدسیدر که کیمی وساطت ملک و کیمی بلا واسطه
 نازلدر بوجه کهنه به القا اولسان اخبار جنبه مقوله سندن و خرافات ایلله
 مخلوط اولان کلمات قییلندن دکلدر والا بعض اخبارنده حاشا کذب
 ظاهور ایدردی پس کلام نبوی صبح صادق کیدر که کندیکه فروغی
 مزید اولمقددر زیرا مطلع صادقدن اولمشدر و اخبار اکامل اولیادخی
 بویه در شول جهنتدنکه وهم و خیال و وسوسه دن محفوظلر در

* ان احذکم * کسره همزه ایلله لفظ نبوی فی حکایه اوزرینه وارد
 اولمشدر اگرچه فتحه به دخی فی الجملة جواز وارد در ضمیر جمع زمان
 خطایده موجود اولنله شاملدر اگرچه منقوض اولنله دخی حکم اتی
 منطبقدر و لکن بقصود دکلدر یا ایها الناس کبی (احد واحد کیدر
 لیکن اول کبی مرتبه به دلالت ایتمزلته کیم الله و رحن بردر
 و لکن جلالة مرتبه دالدر رحن اسمی دکل (واصل اولان احد
 نفیده و واحد ایشانده استعمال اولمقددر و کاه اولور که احدهما مکان
 آخرده مستعمل اولور) و نفقه احد و عشرون کثیر واحد و عشرون
 قلیلدر احد بنی آدمه مخصوص و واحد عابد (احد ذاتنده واحد
 صفاتنده مشارکی او لمیاندر تکیم مرتبه ذاته ذات احدیه صفاتیه
 ذات واحدیه دیرلر * یجمع خلقه * صیغه مجهولله در جمع متفرق
 نسنه بی تألیقدر مجموع اورادن بورادن جمع اولنادر کرکنه شی
 واحد کبی اولماسون و جنیم ضد متفرقدر و اجمع الامر جمعه جیمه
 بعد ما کان متفرقا (و خلق اصلنده خلیقه دن مشتقدر خلیقه
 برنسنه تک طبیعت و حقیقتی در و عالم و آدمین هر بری صورت الهیه
 یعنی حقیقت الهیه اوزرینه مظهر و عدد که صفات کالیه در بوجه پیدن
 خلقه خلق دندلی (و علماء ظاهر دیدیلر که خلق تقدیر مستقیم و ترکیب
 اجزاء و تسویه اجسامدر بوراده خلق مایخلق منه معنایند در یعنی
 ماده انسانییه در که نطفه رجل و ماء مرء و دم حیضک مجموعیدر که
 بوجه مجموع اوزرینه تریه مد فتندن مقدار ذره اخذ و تفریق و جمله سی
 مزج اولور بوجه پیدن انسان آخرتایی اخذ اولندیغی برده دفن اولور
 استقرآنده (انا خلقنا الانسان من نطفه امشاج بودر) سوال اولور سه که
 ابن مسعود حدیث مذکور ی تفسیر ایدوب دیمشدر که نطفه رحن
 مرأیه دوشد کده الله تعالی اندن برنسمه خلق ایتک مراد ایلسمه
 بشره مرأیه هر ظرف و سمرک نجسته و ارنجه منشراولوب قرق کون
 مکث ایتد کده نکره رخنه دم صورتنده نزول ایدر اشته چعدن مراد
 بودر دیدیکه بونده فی الحقیقه متفرق جمع وارد و بویه مواضعنده

کلام صحابی حدیث مرفوع حکمنده در بوم یعنی ایسه بالاده مقرر
اولان جمعه بحکم اولماز زرا تفسیر مذکوره بخالفدر (جواب بودر که
عقلایه ظاهر در که مولود بعد الولاده رجه عودتی محال اولدیغی کبی
نطفه دخی ذوبان و انحلال طریقیله رجه منصب اولدقدن صکره
بردخی اجزاء بدنه ساری اولماز بلکه (مستقر و مستودع) اشارتی اوزره
رجه استقرار ایدر اگرچه قدرت الهیه به نسبتله عجز و بعد یوقدر
فاما اول نطفه نك ابتداء نزولیده لذت ساریه سی اولدیغی کبی انکیچون
جمع اعضایی غسل ایتک فرضدر بعد الاستقرار تسخین رحم و ساططیله
قوت منتشره سی وار در اول قوت مسخسه نك تأثیر یله بطریق
التدریج ماء ایض صورت دم ایله متلون اوور بوم یعنی ایسه جمع
مذکور مقرر منافی دکلدر تکیم شرعه کلور که مطر تحت العرش
بردر یادن نزول ایدر بوخود مسلمدر که مطر وجه ارضده اولان دریادن
صورت بخارده تصاعدا یلیوب سخابه بالغ اولدقدن سخاب اتی غریله
و تقطیر ایدر و عذوبت مطر اول تقطیردن حاصل اولور مع هذا
اصلی ماء ماخوذ من مطر نك تحت العرش اولان دریادن نزولی
تأثیرات علویه ایله حصوله اشارتدر زرا اجرام علویه آباء
و سفلیه امهات و ازدواجات افعال و شئوندر که نتایج افعال
و شئون الهیه در قال تعالی (کل يوم هوفی شأن) فاما بیل مصر
حقننده که جشدن خارجدر دیور وایت وارد حقیقتی اوزرینه در که
طرف فلکدن بحر طمانه منصب اولوب اورادن مقسم ادر یسه واندن
اقطار ارضه متفرق اولور و فرات حقننده دخی وارد اولمشدر و لکن
جشدن کی کیفیتلری اوزره اولدقلری بحسب الموطن در قافهم جدا
* فی بطن امه * بطن ظهرک مقابلدر بوراده ذکرکن و اراده جز
طر بقیله رحمدر یعنی بطنده خصوص اوزرینه منبت ولددر
بومندان من جهة الولاد اولان قرابت و وصلته رحم دیرلر (و بردخی
بور که بطن باطنه اشارتدر که ظاهرک مقابلدر بطن ام ایسه
ام الکتاب یعنی علم الله مقابلدر که علم الله غیب اضافدر و ام اب

مقابله سنده در که والده در کرك فرینه و کرك بعیده فی الحقیقه والیده
بعیده نفس کلیه و متوسطه حوا و قریبه بلا واسطه اولاندر و قرآنده
کلور (خلقکم من نفس واحده) یعنی سزی اصل واحدن خلق
ایتدیکه آدمدر و لکن حوا ایله ازدواج طریقیله اشته بو عالم اجسامه
کوره در فاما عالم ارواح مجردیه کوره اصل واحد عقل اولدر که
نفس کلیه ایله ازدر ارج ایدوب یو کائنات ترتیب اوزرینه خلق اولمشدر
بومعنایه کوره خلقت جسم آدم و حوا و خلقت روح عقل اول و نفس
کلیه ده جمع اولمش ایدی اول ایسه علم الهیه متفرق ایدی انک ایچون
دیدیلر که فیض اقدس فاعل و فیض مقدس قابل اولوب ایکبسنک
ازدواجی ماء رجل ایله ماء مرأه انک اجتماعی کبی اولدی و عالم عقله
بطن دینلدیکی کبی زرا هنوز ظهور ارواح بوغیدی نفس آدمه دخی
بطن دینلدی زرا هنوز اجسام اولاد ظهوره کیش دکل ایدی و هر مقامه
کوره بر بطون و بر ظهور اعتبار اولندی و اولاد دخی آباء و امهاتک
انوار اوزرینه حرکت ایدوب کلدی انک ایچون پیورر که
* اربعین یوما * یعنی سزدن بریکرک ماده خلقی انا رجنده فرق کوب
جمع اولنور یعنی جمع اولنوب فرق کون مکث ایدر * نطفه * اول ماده
مجموعه نطفه اولدیغی حائده یعنی فرق کون نطفه صورتده اووب
انده لون دم منقلب اولور زرا نطفه شول ماء صافیدر که (من بین
الصلب و الزرب) دفعله خروج ایدر و انده اولان تخمدن ولدن کون
ایدر یعنی ابتدا عجب الذنب دیدکلری عظم خردلی و انک اوزرینه اعضا
و اجزاء سائر بسط اولنور و بوراده فرق کوندن مراد حقیقتی
اوزرینه در زرا اگرچه مدت تخمیر طینت آدم فرق سنه ایله تقدیر
اولمشدر و لکن اول تفصیل اولانده اجمال اولدیغی سرعت ولاده
تکثیر ناسدن اونور ایدر انک ایچون ذهب عزیز اولدی زرا اوتون آلتی
یک سنه ده و فضه اون سکر یک سالده تگون ایدر (و یوم اصلانده
یکرمی دزت ساعتدر صکره شمسک جدوی و طلوعی و غروب حسیله
تصفی اووب ایل و نهاردنلیدی و اربعین ایله تحدیدلری سزی بودر که اکثر

انبیاء علیهم السلام از بعینه بلوغه نبوتله مبشر اولدیلر ز براسن وقوفک
غایغی و کمال عقل و رشدک نهایددر (و بردخی تائی به ارشاد در زیر عالم
قدرت باشقه و عالم حکمت باشقه در یعنی عالم قدرته ملاحظه اسباب
و ترتیب اولماز بلکه کن فیکون عالمیدر بنی اسرائیلله تیه ده ایکن من و سلوی
تزل ایکن کبی و مانده عیسویه و امثالی دخی اندر عالم حکمت ایسه بویه
دکدر تنکیم اصحاب کهف حقنه کلور (و نقلهم ذات الیمین و ذات
الشمال) یعنی اصحاب کهف بیلا تقلیب بحافظهیه قادر ایکن عالم حکمتک
حکیمله معامله ایلبوب تقلیب ایلادی مع هذا بوداردن انتقایلدن
صکره تحت الارض صور کمال بلا تقلیب انجلا ل و انفسا خدن موصون
و محفوظدر پس عالم حکمت عالم قدرته قیاس اولماز بلکه الله تعالی
فعال لمایدر و الله تعالی برسنه بی عند الاسباب ایشلر بوخسه
بالاسباب ایشلر ز براسن ابی خلق ایدن دخی اودر (و بردخی بودر که
سر تریع حقائق کلیه ده جاریدر تریع عرش و عناسر و طبائع
و اخلاط و از بعین موسویه و مدت تخمیر آدم و امثالی کبی و حدیثه
کلور) خیر الاصحاب اربعة و خیر السرا یا اربعة و جمیع اشیا امهات
صفات الهیه اوزرینه دورایدر که درت صفتدر حیات و علم و ارادت
و قدرت کبی (و بردخی بودر که دور کامل قرق در یعنی مدبرات که
سبعه سیاره در دور افلاکی قرق سنه ده تکمیل ایدر لر یعنی قرش شهر
و اخده و عطارد ستة اشهرده و زهره عشرة اشهرده و شمس
سنه کامله ده و فریخ اون سکز شهرده و مشتری یتش اوج شهرده
دورایدر که بو مجموع ادوار اون سنه ایدر و زحل اونوز سنه ده دورایدر که
یونک دوریه بجهله مدت قرق سنه اووز و قرآنده کلور (و قد خلقتکم
اطوار) امر اداتارات سبعه در که عنا صر و مرکبات و اخلاط و نطف
و علق و مضغ و عظام و لحوم اولدقلریدر که سکز نخی طوره نفخ روحله
سی اولدقلریدر که تنکیم قرآنده کلور (ثم انشأنا خلقا آخر) و بومعنی
قدرته انلهردر زیر بونده اعیانی صور مختلفه ده نقل و ار در که
کمال قدرته دالدر پس بوسر ایچون امر وجود بطریق الاستحاله

تدریجی قلندی کرچه قدرتک دفعه انشایه دخی صلاحیتی واردر
و سرتدریجیدن اوتوری ابوالبشر ماده سنی تراب و اندن طین و اندن
چاه مستون و اندن صلصال کا لفخار قلدی و حدیثه کلور که
نطفه رحبه استقراردن صکره زمان تصویر اولدقله الله تعالی
حضرت آدمدن بری اولان نسبی اعضا ایدوب (فی ای صورة ماشاء
ربک) موجب خلقه تصویره مؤکل اولان ملکه مراد ایشد یکی صورت
اولریشه تصویر ایدر لر ایچون بعض مولود والدینه و قرابت
قریبیه بکر میوب اباعده تزوغ و میل ایدر اجداد و جدات و اعمام و عمات
و اخوال و حالات و امثالی کبی * ثم یكون علقه * ثم ترخی زمانی و مهلات
ایچوندر یکنون ضمیری خلقه راجعدر معناسی بودر که بوندن صکره
یعنی رحبه ابتداء استقرار نطفه دن قرق کون مرور ایشد کده اول خاق
یعنی ماده انسانیه سیمید ایکن سرخ رنگ اولوب علقه صور ریشه
استحاله ایدر که علقه حرکت ایله دم غلیظ بنام در زجه علوق
اولدو غندن اوتوری علقه دنلدی تنکیم علق دیرل شول دوده که
مص دم ایچون بحسب الغالب حلقوم حیوانه و اعضاء انسانیه یا بشور
(و بردخی بودر که اشیانک وجودی حب ذاتی اوزریشه مبدر که
مخلوقه کوره اکا عشق و علاقه دیرل تنکیم حیوانی ضلع آدمدن خلق
ایدوب کل جزه علاقه سی کبی اکا علاقه ویردی و ازدواجی علاقه
اوزرینه بتاقلدی بوسیدن مایه انسانی دم صورته نطفه دن قلدی
و حقیقت وجود علاقه اوزرینه مبنی اولدو غنه اشارت ایلدی بته
علی هذا مرتبه الوهیه مرتبه ارتباط دیدیلر که حقه نسبتله علاقه تک
معناسی ارتباط معنویدر (و بونده اشارت وار در که قوام وجود دم ایله در
انک ایچون روح حیاتی دیدکلری دمندن عبارتدر که عروق ساریدز انک ایچون
بوروسی حملول ایله وصف ایدیلر ز روح انسانی منقوخ ایسه بویه
دکدر (سؤال او انور سه که آدمدن مقدم لحم و شحم و دم صاحبی
مخلاف کلیدی جواب بودر که الشمس یک سنه مقدم بنوالبان کلدی
اگر چه صورته بنی آدمه حیاین ایدیلر تنکیم و یسفک الدماء نظمنده

اكا اشارت وارد در زير اول وقتند سفك دم ایدن بنوا الجان ایدی
 و دیمش در که آدمی مقدم التي نوع مخلوق کلمش در که آدم بدنجیسی در
 و انلرجن و بن و طم و دم و حسن و بس در که جله سی افساد فی الارض
 و سفك دم ایتش در پس دم حیوانی انسانه مخصوص دکلدر بلکه
 مقدم کلنلدره و اکثر ذی روحده وارد * مثل ذلک * نصبله در که ترع
 خافض اوزرینه در یعنی ماده انسانیه نطفه اولدیغی زمان مقداری
 کبی که قرق کوندر مقصود هر صورتک سرار بعین ایله انصافی
 بیاندرو فی الحدیث (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت بشایع
 الحکمة من قلبه علی اسانه) قرق صباحدن مراد قرق کوندر
 (و دیمش در که بر کچمه قرق کون طی ایلنه یعنی افطار ایتوب صوم
 وصال ایلنه قدرت ملکوتیه و نیجه اسرار جبروتیه و لاهوتیه ظهور
 ایدر فاحفظه * ثم یکون مضغه مثل ذلک * مضغه اصلنده مضغ
 اولنجیق مقدماتی ات پاره سیدر صکره جنینک بعد العلقه منتهی
 اولدیغی چاشنه اسم قلندی یعنی علقه دن استحاله ایدن لجه اطلاق
 اولندی مضغه ضمه بعد المضغ اغزده قلان بقیه در ماضغان ایکی
 شد قدر که مضغ طعام ایدر ز و بادیه نشین اولان بلغاه عربیه مضاغ
 الشیخ و القیصوم دیرلر که شیخ کسر شین مجمه و حاء مهمله ایله و قیصوم
 قافله بادیه ده برتر اوتدر (مثل ذلک کالاول اربعینه اشارتدر یعنی
 قرق کون مقداری زمانده استحاله ایدوب قره زی قان ایکن قزلات
 پاره سی صورتده دخول ایدر پس استحاله ایدن صفت و هیئتدر یو خسه
 ماده ینه اولکیدر زیرا حقائق و اعیانده استحاله اولماز و نحاسک طرح
 اکسیرله ذهبینی و امثالی دخی بویله در و دیمش در که میوه بی شمس
 بشور و قران و بر و کوکیدن طم و لذت حاصل اولور یعنی برنینه ده
 ابتدا قابلیت کر کدر تا که اسباب خارجه تأثیری ایله خواص و الوان
 ظهور ایلده اشته شیء واحدده لون واحد نیجه ایسه لونین و الوان
 دخی اکقاس اولنه مثلاً لاله نك درونی سیاه و برکی زرددر یا سرخ و یا بلون
 اولاق کبی (بعد ذلک قرأند ابطوار انسانیه کاه ثم و کاه فائله ترتیب اولمقی

میباشد تخالف یوقدر اگر چه بعضیلر تطبیقه تصدی ایلوب قانی ثم
 معنایسته حمل ایتش در و لکن تعقیب و ترتیب هر نسنه نك حالده کوره
 و کندی حسیه در مثلاً تزوج فولده دیرلر مع هذا تزوج ایله ولادتک
 میاننده مدت حمل وارد و ترتیب دخی بویله در مثلاً قرأند (فیخلقنا
 العلقه مضغه) ثم من مضغه معنایستی منافی دکلدر زیرا مراد یاد کرده
 ترتیبدر که ایکی اربعین میساننده اولان مهلتسه مانع دکلدر و یا خود
 اربعین ثانیك اولی مانعک اخرینه اتصاله در بواسته ثانیك
 بنامه حصولی زمان طویلده اولدیغی قدح ایتز فاعرفه (معلوم اوله که
 بومحله کلنجه اوج طور مرور ایتدی که طور نطفه و طور علقه و طور
 مضغه در و طور مضغه ده که اوجبی اربعین در تصویر جنین واقع
 اولور یعنی تسویه جسدله الولد سرایه مضغوتی اوزره جله اجزاء
 پدردن ذائب و منحل و نازل اولان نطفه نك مشتمل اولدیغی اعضا
 و جوارح صورتیه کلور (و بعض روایانده که نطفه اوزرینه قرق
 ایکی کون مرور ایتد کده برای تصویر ملک ارسال اولور دینلدی
 کر چه ظاهراً تصویر لایکبی اربعین ده اولماسن اقتضایدر و لکن
 بویصوردن مراد تقدیر تصویردر یو خصه حقیقت تصویر دکل
 زیرا بحسب العاده قبل المضغه تصویر متحقق اولماز شول وجهه ده که
 رقم علی الماء کیدر و جازدر که مواد غلیظه کوره تخطیط خفی واقع
 اوله تمکیم بغض الحادیه کلور که ام الولد حره وان کان سقطاً یعنی
 ام ولد بیع و زهرن و هیه و مزیل ملک اولان وجهه تصرف اولنما مقده
 حره کیدر کر کشه ولد سقط اولسونکه هنوز متفوخ الروح دکلدر
 و یا خود تخطیط اولسونکه تخطیط نك خفایستی سببیه انی انجیق قوایل
 بلسون و هذا مجمع علیه الان کافی شرح الجامع الصغیر للماری یعنی
 علماء تخطیط خفی به دخی اعتبار ایتش در هر تقدیر خفی اولور سه ده
 بلکه علوق واقع اولاق حکما نفس تصویردر زیرا بعض امورده
 نظر ماله و بعض موادده حکم حاله در بناء علی هذا قبل نفخ الروح
 اسقاط جنین ده آم اولماز دیدیلر (و مصور فی الحقیقه الله تعالی در

تکیم قرآنه کلور (هو الندی بصورکم فی الارحام ککیف یشاء)
و بمقامند که الله تعالیک بر اسمی دخی مصوردر و ملک اول اسمک
مظهر یدر زیرا اکثر افعال الهیه بحسب الحکمه واسطه ایله در
تکیم ملک الموت اسم قابضک مظهر یدر انک ایچون (الله بتوفی
الانفس) ودخی (قل بتوفاکم ملک الموت) وارد اولشد و مظهر بوزندن
فاعل ینه الله تعالیدر یعنی تعالی و ساطت ملک ایله رحم ام ده جنبی
هیئت مخصوصه اوزرینه تصویر ایدر ذکر واتی واسود وایض
تام و ناقص و طویل و قصیر و حسن و قبح و امثالی کبی و تصویر
دخی تعدیل تام اوزرینه در که شق و اجیده اولان اعضانه هیئت
و مقدار اوزرینه ایسه بلا تفاوت شق اخرده دخی اولده در و مصور لک
الواننده اولان اختلافات که ایض و اسود و اصغر و احر و اشقر
اولقدر تراب ارضه تابعدر که هر کسک ترابی نه کیفیت اوزرینه ایسه
لونی دخی اکا کوره صورت بولشدی حتی بی نبات اولان موضعندن مأخوذ
اولان ترابدن تصویر اولنان کوسج و کوسج دخی طبقات مختلفه اوزرینه
کادی و با نبات اولان مخلدن مأخوذ و بدور ملتی و ملتی دخی مراتب
متفاوته اوزرینه اولدی اشته صور جسمانیه انسانیه ده تفاوت و تفارک
اصلی بودر (فاما اختلاف اخلاقیه ستر الهی عالم ارواحله ارواحک
تعارف و تشاکر یدر یعنی اصناف ارواحدن اختلاف مراتب اوزرینه
قنخی روحله مناسبت ایتدی ایسه عالم اجسامدن ملک خونی ایله
مخلق اولدی و قرآنه (واذا النفوس زوجت) بودر و ای اکا که نفوس
ضایعه و ارواح خبیثه به مقارن و موافق اوله * ثم برسل الیه الملائک *
نسخه مشارقه (ثم برسل الله الیه الملائک) واقع اولشد و به ضایر
دیمشدر که اصل نظم ثم برسل الیه الملائک در صیغه مجهول اوزرینه
صکره الیه لفظک جلالتیه رسیده مشابهی اولغله تصحیف اولشد و
والکن بوسوز جلالت الیه لفظ الیه مجتمع اولدیغه کوره در مشارقه
ایسه محتمل در شوقدر وارد که مجهول معلومدن اولادر نه کیم
ساقیه ده و بومر اکا قرینه در (معنی یدر که بوند نصکره یعنی

طور رابعه بالاده خلق تعبیر اولنان ماده به نفخ روح ایچون
ملک ارسال اولنور تکیم مابعدی اکا قرینه در یوخسه تصویر
ایچون دکل زیرا ملائکه طبقات مختلفه در که نلردن بر قسمی تصویر
بر قسمی دخی نفخ روحه مؤکدر و هر قسم افراد کثیره در یوخسه
فرد واحده منحصر در ککدر تکیم امام سیوطی و امام شعرای
دیمشدر که (ومنهم المؤمنون بتصور مایکون الله فی الارحام ومنهم
الموکلون بنفخ الارواح) بعد ذابویه امور الهیه ده استخدام اولنان
ارواح ملک دیرل زیرا ملک الوکندندر که رسالت معنانه در عقول
بجوده بویه ککدر که انلر استخدام اولنمز لک ایچون انلر ملائکه
دنلر بلکه عقول و ارواح دینلور و ابلیس قبل الامن بعض امورده
استخدام اولغله ملک دینلوردی انک ایچون (فسجدوا لابلیس) ده
استثناء متصل صورتی اوزرینه وارد اولدی * فینفخ فیهِ الروح *
صیغه معلوم اوزرینه در تکیم ارسال اکا قرینه در زیرا ارسال ملکدن
مقصود نفخ روحدر پس نفخی نافحه اسناد ایتک اولادر خصوصاً که
نفخی فائله تریددن دخی ظاهر اولان معلومیدر (نفخ قوت ایله ارسال
اولنان هوادر پس منفوخ نجویف قلبدن خارج اولان هوادر که
اکا روح الحیوة دیرل و اول هوا فخر و جوده هر زده منقطع اولورده
موضع انقطاعد حرف دیرل بوراده روحله مراد روح حیوانیدر که
مبدأ حس و حرکتدر انک محل تعینی قلبدر و بوروح نفخ الهی اولان
روح انسانیک ثریدر که روح انسانیک محل تعینی دماغدر انک ایچون
تقل دخی اوراده در و علم عقلمدن تولد ایدر (الحاصل روح حیوانی
و قوی نفس روحانیدن حاصل اولدی فتح فائله و نفس ناطقه جزئی
نفس کادن وجود بولدی سکون فائله پس حیات نفس رجائی و علم
و ادراک نفس ناطقه به مضاف اولدی اگر بونسته ملک طبیعیه نظر
اولنور سه ماء مهین و حاء مسنون و صلصال و ترابندر دینلور
واکر نفس کادن و حقه مضاف اولان روحدن اولدیغه باقیلور سه
حافظ و عاقل و دراک و تصور و ذاکر در دینلور اشته ناطقه قوای

حسبه و معنویه و ساطتیه اکتساب علوم ایتمک شائندند زیرا بوقوی
 تحصیل مراد ایچون اسباب کبیر و بوندن اخذ اولندیکه انسان اوج
 حیاته حی در بری و در که حیات اصلیه ایله حی در که حسله ادراک اولمز
 حیات جادگی و پری دخی حیات روح حیوانی ایله حی در که اکاحس
 تعلق ایدر حیات حیوانات کبی و پری دخی نفس ناطقه حی اولدیغیدر
 (و بوندن فهم اولندیکه حیات انسان حیات ذاتیه دکل بلکه عارضه در
 چونکه دعوی انا ایله شهود محی دن غائب اولدی موت عارض ایله
 ابتلا بولدی کویا دینلدیکه چونکه سنک اصلاک موت ایدیکه بی روح
 ایدک بس ینه اصلکه رد اولندک ایمدی انسان بری در که حیاتی
 هوادندر چونکه بو هوائله هوای نفس میانده متردد اولدی لاجرم
 هلاکی لازم کلدی زیرا ورطه دعویه دوشورن هوادر و نفس
 حیوانیه نک شقاوتی بو هوادندر و نفس ناطقه دارینده سعیده در
 زیرا روح الهیه دن نفخ اولمشدر و نفس حیوانیه اکا دابه کیدر
 واحساس الم و عذاب ایدن بور و حدر (و محدثین دن ابن قیم کتاب
 الروح حده دیمشدر که غلط اولنار ظن ایدر لر که ملک جنبه روح قدیمه
 ازایه ایله ارسال اولنوب اول روحی اکا نفخ ایدر تکیم بر کیمه برواسطه
 ایله برخلفت ارسال والباس اولنور بو ایسه ضلال و خطا ندر بلکه نفخ
 جسده حدوث روحه سبیدر غذا سبب نموجسم اولدیغی کبی بس
 ماده روح نفخ مالکدن و ماده جسم رجه صب ماء دندر اتمهی بالمعنی
 (حافظ مذکور بوراده غلط ایشدر زیرا ملک اول روحه و تراب بدنه اب
 اولق ظن ایشدر بلکه والد روح نور حدر نه کیم ارباب کشف ذاهب
 اولمشدر و نفخ ملک ایله روح حادث اولمز بلکه اول ماده ده مضمر
 اولان روح الهی ظاهر اولور بس روح عناصر و واید له دور ایدر
 ولکن ظهوری سببه موقوفدر که نفخ ملکدر اگرچه روح کامل ایله
 روح ناقصک فرقی واردر که روح کامل قبل الجسد مخلوقدر ناقص
 ایسه نسویه جسده جنبین ایکن حادث اولور زیرا اولکیمسی کلی
 وایکیمسی جزئیدر و کلیت اثری بودر که مزاج عنصری جزئی ایله

نعمتند اول دور ایلدیکی اطوره وقوفی ونبجه احواله اطلاقیدر
 روح جزئیده ایسه بومعنی مفقود در اگرچه ماده سی اعتبار ایله حیات
 اصلیه ایله حی در زیر قلم اعلی و ساطتیه تجلی اول جمله یه ساریدر
 (بعد ذانطفه دن اربعینات ایله مولود جسمانی حاصل اولدیغی
 کبی نفس مرشد کاملدن دخی رجم استمداده مولود روحانی حاصل
 اولور که اکا طفل قلب دیرل و نفخ روح کالاول محلاک قابلیتند نصکره
 وجود بولور یعنی جنبین اربعیناتی استکمال ایتمکجه نفخ روح
 اولمادیغی کبی سالک دخی شریعت و طریعت مرتبه لینی استکمال
 ایتمکجه قلبیه روح معرفت و حقیقت نفخ اولنماز (و دیمشدر که
 بدایت نبوت اولان فناء نام عننده الله تعالی عقل فعال یوزدن نفخ
 ایدر که اکا ملک ملوک الارواح و روح القدس دیرلر که حقک احیاء
 قلوب و افاضه حیات باقیه ده واسطه سبیدر و انک صور مختلفه سی
 واردر که طالبان فیضک هر برینه بر یوزدن نفخ واقع اولور تکیم
 ارباب فیضه معلومدر چونکه الله تعالی انسانی تجلیسی جمال و جلالک
 مجموعبله در لاجرم اسماء جالبه و جلالیه ایله نصف اولان انساندر بناء
 علی هذا عالمده نقدر جالیات و جلالیات وار ایسه انلرک صفات
 جلیله و صفات رذیله سی انسانده موجود در شوقدر واردر که انسان
 کاملده جمال ظاهر و جلال باطندر انسان ناقصده ایسه عکس
 اوزرینه در و انسان کامل که خلیفه حقددر مسجود جمیع کائناتدر
 زیرا ابتداء نفخدن اشیاء کائده عالم مثالده سلطان اعظم کبی بر سرین
 مثالی به اجلاس اولنور و ملائکه انک مشاهده سنه ازدحام ایدرلر
 مشاهده سلطانانه رعیت ازدحام ایتدکلی کبی (چونکه باب ولایت
 الی یوم القیام مفتوحدر لاجرم (بلقی الروح من امره علی من یشاء
 مونجه هر عصرده افاضه روح جاری و سر ولایت اهلنه ساریدر
 والله الفیاض * و یومر باربع کلمات * دخی اول ارسال اولان ملک
 نه سنه کتابت ایده چکن سؤالد نصکره درت کلاه کاتبیه مأمور اولور
 پس و یومر فیفخ اوزرینه معطوف اولور و انک و اوجع مطلق ایچون

اولمغله کتابت نفخ روح عقبیده اولمق اقتضا ایتمز بر ایهض احادیثه
کتابت نفخیدن مقدمدر بلکه بوراده ملک مطلقه در که ملک مصوره
و ملک نافحه شاملدر اگرچه صورت تصویر طی و مقصود اولان نفخ
روحله استفا اولمشدر و ارسال ملک مصورار بعین ثالثه تأخیر
اولندیغی بحسب الغالب قابلیت تخطیط اول وقتده اولمغله در پس
روایت مسلم اوزرینه ظهور تخطیطار بعین ثانیه ده اولمق بهض
مواده کوره در پس تعدد روایت بویکی معنایی جمع ایلمشدر
نتکیم نیچه مواده دخی بومقوله تعدد روایت احاطه اقسام
واشخاص و نیچه مصالح و اسرار ایچوندر و امر کتابت مصور و نافخیدن
قنغی ملکه تفویض اولندیغی تعیین اولتمامشدر ظاهر اولان ملک
مصوره سپارش اولمشدر زیرارجم ام بطن ثانیدر که بطن اول اولان
ام الکتابه یعنی آلهی به ناظر در تنه کیم بعدالولاده احوال خارجه اوح
مخفوظه دائر در که لوح محو و اثباتدر بومعنادن توری السعید قدیشقی
والشقی قدیسعد دندلی ام الکتاب ایسه تغیردن بریدر بوسیددن
(السعید سعید فی بطن امه والشقی شقی فی بطن امه) دیو بطن اوله
رمز اولندی پس ام الکتاب عالم تقدیر و بطن ام عالم تصویر و تحریر
اولدی تا که تدبیر ابد تقدیر ازله موافق اوله (و بوندن فهم اولنور که
ارزاق و اشالی احکام کلیه تصویر اجماعدن مقدم تقدیر اولمشدر و لکن
اظهاری عالم تصویرده واقع اولمشدر و ظهورک حدوثی ظاهرک
قدمنی منافی دکلدر فافهم جدا (و کلمات کلماتک جمیدر و کلمه لفظه
واحد اوزرینه اطلاق اولندیغی کبی بحجازا کلام و جمله اوزرینه دخی
اطلاق اولنور که اجزائی بری برینه مرتبط اوله تنه کیم کلمه اللهاده
دیناور مع هذا کلمندر و حدیثه کلور (اصدق کلمه قائلها الشاعره
الا کل شیء ما خلا الله باطل) یعنی بوحید شده کلمه ایله مراد کلامدن
برقظه در و کلمه دیرل شول قصیده به شاعرانی کلمات منتظمه دن
بحر واحد و قافیه واحده اوزرینه نظم ایتمشدر کلمه حویدره دیرل
حاده الذبانی ناه شاعر بلغک قصیده سنه که کلماتک بری برینه

شدت ارتباطدن کلمه واحده کبی اولمشدر پس بوراده اربع کلمات
ایله مراد درت قضیه در کلمه حقیقه اولسون و کرم زیاده اولسون
(و ملائکه ک کتابی نورانیدر که بشرانی قرأنت ایده من مکر که مرسوم
و متین اوله بوجهندن اوقونمیان خطه لطیفه ایدوب خط الملائکه
دیرل) و محل کتابتده اختلاف ایتمشدر در بعضیلر دیمشدر در که چیه سی
یعنی آلهی اوزرینه یازیلور و بعضیلر یاشی اوزرینه یازیلور دیمشدر در
ولسان عامه ده بورادن اخذ اولنوب مع صاحب اولار کیمسه نک
مصیبتی حقنه کیمی آنک و کیمی باشک یازوسی ایتمش دیرل و بعضیلر
دیدیلر که بطن کنه یعنی ال آیه سنه یازیلور و بعضیلر دیدیلر که بر ورقه
اوزرینه کتب اولنوب بعد الطی امر آلهی ایله کردنه یعنی پیوسته تعلیق
اولنوب وقت قضایه دلمعلق طور رشکیم قرأند کلور (و کل انسان الزمانه
طائر فی عنقه) یعنی عجمی خیرا و شرا عنقه لازم قلدق کویا آشیانه غیب
و قدرتدن اوچوب و کلوب اورایه قوندی و سر ایکن صورت اولدی
و قضاء خفی قلم ملک ایله ظهور بولدی و قضیه سابقه و مقضیات
لاحقه کلمی و آیت مذکوره ده دیمشدر در که انسانک عملی انسانه
لازمدر ازوم قلاده و یاغل کبی که اندن منفک اولماز شکیم مثله کلور
تقلدها طوق الجماعه یعنی حمامه نک کردندده اولان طوق حضرت
نوحک علیک السلام اثر مسیدی در حمامه بی مغزقت ایتمدیکی کبی
اول کیمسه نک خصلت قبیحه سی دخی کندن مزایله ایتمز یعنی صکتاب
ازاید که باشنه کلمش و طوق و چبر کبی بوغازینه یکمشدر و العیاذ بالله
تعالی * بکتاب رزقه * بآ جاره ایله اولمق اربع کلماتدن بدل اولمق
اوزره اولادر زیرامضاف محذوفدر که بکتابه اربع کلمات دیمکدر
و بعضیلر معلوم و مجهول اواق دخی روایت ایلمشدر در و لکن معلوم
اولدیغی مجهولیتدن ظاهر در شکیم ارسال ملک و مأموریتی انی
اقتضا ایدر رزق اودر که انسان استکله تغدی ایلیه یوخسد جمع ایدوب
کل ایتمدیکی سنه به رزق دیمزل و قافیه کلمه که الزق بانکسر
مایتنفع به کلمرتزق انشهی بعض علماء بو تفسیرک ظاهری اوزرینه

جزایان ایدوب رزق ما کول و ملبوس و مستعمل اولان نسنه ره تعیم
 فاما اصح اولان اولکیدر تنکیم تصویر و نفخ روح مخلنده ذکر اکا
 قرینه در زیر رزق اسم قبولک سادتی در مابه اقیام ایسه رزق
 ما کولدر و هر ذی روحک حالته کوره بویه رزق واردر که انکله تغدی
 ایدوب مدت بقاسنی انکله اسنیفا ایدر (واهل سنت دیمشلدردر که رزق
 حق تعالی نیک حیوانه اکل ایچون سوق ایتدیکی نسنه در که حلال
 و حرامه متاولددر و معتزله دبدیلر که رزق اودر که انسان اکا مالک
 اوله حرام ایسه مملوک اولماز بلکه اتی صاحبیه رد لازم کلور
 بوجهتدن بعض علماء مال خبیثه زکاة یوقدر دیدیلر زیر زکانه
 تملیک لازم در مال غیر ایسه کیم به تملیک اولماز و بیت مال دیدکلری
 سلاطینه ملک اولماز زیر احق غیردر انکیچون اومقوله مالدن اوزرلر نه
 زکاة لازم کلر (واهل سنتک تفسیری اوزرینه حرامک رزق مسوق
 اولدیغی آل شونی سکا کوندردم اکل ایله معاسنه دکلدر زیر الله تعالی
 کسب خبیثدن نهی ایلشدر پس نوجهله حرامی اکا مباح ایدر بلکه
 حلالک سوقی اباحت و حرامک سوقی امتحان طریقله در بوجهتدن
 عبده لازم اولان حرامی زک در تا که و اخذه سندن بری اوله و بلکه
 حلالده بله امتحان الهی واردر حتی (هو الذی خلق لکم مافی الارض
 جیمه) نصنه لامی امتحانه جل ایدوب لاجل امتحانکم ایله تقدیر
 ایتشدر پس اشیاده مطلقا اصل اباحتدر دلمز بلکه اباحت اشیاه
 نافه به کوره در زیر انچه حلال اولان نسنه واردر که خواص ربه سی
 سبیله صاف دلال کدورتی اوجندن اندن پر هیز ایلشدر لر ذر بناء علی
 هذا حلال الاصل اولان امتحانندن خالی اولیمیق مشته و محرمک
 حالنی فکر ایله رزق بطریق الاشارة علم نافه دخی شاملدر زیر
 غدار رزق جسد اولدیغی کی علم دخی غدا و روحدر بومناسدن
 اوتوری حدیثه کلور (ایکم مثلی اتی ایت عندر بی یطعمنی و یسقینی)
 اغدیة روحانیه دن که علوم و حقائقدر اغدیة جسمانیه دن تعیر اولان
 وجهله تعیر اولمشدر پس علوم و فیض و حقائق طعام و شراب

کبیدر که روح انسانی انکله مرتبی اولور * واجله * اجل ایکی معنایه
 اطلاق اولنور بری مدته العمر در من الاول الی الاخر که بوراده مراد بودر
 و بری متتهای مدتدر یعنی جزء اخیردر که انده وفات ایدر تنکیم
 قرآنده کلور (فاذا جاء اجلهم) پس اجل اصلده تأخیر در و لکن
 وقت معینه استعمال اولمشدر کرک انسان و کرک غیر ایچون تعیین
 اولنه تنکیم حدیثه کلور که (لا تضربوا اماءکم علی کسراناکم
 فان لها آجالا کما لکم) یعنی انسان ایچون مدت مضروب به اولدیغی کی
 اوانی و ظروف و غیر ایچون دخی واردر واجلی قریب اولدی دیرلر
 موت و فانی بقلشدی معناسنه (و بعض کبار پیور مشلردر که اجل
 انسان ایکیدر بری اجل متاهیدر که بونشاه و دارده مقدار عمریدر
 و بری اجل روحانیدر که نشاه اخرویه به مخصوص در و انک مدتی
 متاهیه دکلدر کرک جشته و کرک ناردن قال الله تعالی (ثم قضی اجلا
 واجل مسمی عنده) یعنی اهل تفسیر اجل اولی دنیاده مقدار عمره جل
 ایلدیلر کرک قلیل و کرک کثیر واجل ثابندن مراد اجل قیامت کبری در
 دیدیلر و ارباب حقائق عمر آخرته جل ایلدیلر که لا یتناهی در زیر
 روحانی اولان نسنه نیک نهایی اولماز اجل اول ایسه بویه دکلدر
 بلکه جسمانی در جسمانی ایسه متناهی در زیر دائره سی ضیقدر
 (و دیمشلدردر که موت انفاس معدوده و آجال محدود در یعنی عمری
 کرچه ماه و سال ایله تقدیر ایدر و لکن حقیقی انفا سدر و انفا س
 زیاده و نقصان قبول ایتز بلکه سرعت و بطئله تفاوت قبول ایدر
 و صدقه و صله رحمت عمری زیاده و قلدیغی برکتی اعتبار یله در
 و یاخود ایکسنتک فضیلتی بیاندن شویله که اگر بر عمل عمری افزون
 ایتک شانتدن اولایدی صدقه و صله رحمت اولوردی دیمکدر (سؤال
 اولنور سه که حضرت آدم علیه السلام عمرندن قرق سنه سنی حضرت
 داوده علیه السلام هبه ایتشدر و ملوک مغربدن برینک اهلی حدونه
 ایردکده مشایخ کبار دن بری فرزنی اکا فدا و اول خاتون نیجه مدت
 دخی حبسانده اولدیغی مصرح و بونلرک امثالی دخی مقرر و محرردر

بس عمر زیاده لك قبول ایتش اولور (جواب بودر که بونلر آجال
 معلقه در بوخسه مبرمات دکلدر تکیم فلان کس اگر حج ایدرسه
 عمری سکسان واته ایتش اولور دتلمشد ر بس معلق به بوندقد
 معلق اولان سکسان دخی بونورزیرا ایکسی دخی مقضی در والا
 مقضی اوایان نسنه وجود بولماز (ودعا بلاء نازله و غیر نازله نافعدر
 دینلر وکی دخی بویله در الحاصل علم الهی ده معین اولان اجلده
 تفاوت اولق محالدر و متعلق اولسه ده اولسده حقیقی مقطوعدر
 چونکه عالم اسباب و حکمتده سن بعض امورک اسبابنه مباشرت ایله
 اگر مسببت وجودنده تأثیری اولورسه الله تعالی دندر و اول نسنه لك
 حصولی معلقاتنددر و اگر تأثیری اولمازسه محکمتنددر و سنك
 حرکتك عاقبتنه جهالتدن اولمش اولور (واجل طبیعی بوزیکرمی
 سنه در و لکن هرکسه کوره کلیت قبول ایتز بلکه برسانته دخی عمر
 دیرلر و جملله سی قضا و قدره دائر در بس (ان لیه ما عطی و له ما اخذ
 موجبجه و یرن و انان حقدر و هر شئیك انت عندنده اجل مسما سی
 یعنی معینی وارددر انکیچون حقه اعتراض ایتك کفر در زیر مقتضای
 حکمتدن خروجدر و قضا و قدره جهلدر و او قضا امرار بوراده
 قضا کتیر زیر اشرع الی انشان نهی ایتدر شول جهت در که عقول
 عاید صغیر هم ان قدرک حاو و مرته عقائد اولقی کرکدر * و جمله *
 اجل قلیل و کثیره شامل اولدیگی کی عمل دخی خیر و شره شاملدر
 و خیر مرغوب فید و شر منفور مندر کرک شرعا و کرک عقلا زیر اعقلاء
 حقیقیتك استحقاق و استحقاق ایتدکلی اشرع استحقاق و استحقاق
 کبیر در بس کسك استحقاق و استحقاقه عمل بوقدر بلکه عقل
 قدسی و قلب سانی اولات حکمتنه اعتبار وارد و عقل قدسی اودر که
 وهم و خیال شوبندن پاک در و قلب سانی تعلقات دایمه و افکار فاسده دن
 معصومدر و بویله عقل و قضا و قدره اولو اذاب دیرلر و بومقرله
 عقلاک شاننده حدیده کلور (اگر اول الجنة ابله و العقلاء فی علین)
 یعنی ابله او عول دبد کبری در سلیم الصدر معناسنه و لکن

سلیم الصدر و بی کینه اولان عقل اول و عارف بالله اولماز
 فاعرف (امام راغب دیمدر که عمل قصده مقارن اولان
 فعلدر که حیوانده اولماز و صنع عملدن اخصددر زیر اجاره فعلدر
 انکیچون حقه صانعدر و مطلق فاعلدر دینلور عاملدر دینلر زیر
 عمل معالجه اعضا لیه در که حق اندن بریدر و اجر فی الحقیقه عملدر
 عاملك دکلدر و لکن عالمه اضافت اولور قال الله تعالی و نعم اجر
 العالمین) زیرا تأثیر جانب عاملدن کلور و خاص عمل اودر که رضاء
 لله تعالی اوله و اخلاص اودر که عمل بالله اوله بالنفس اولیه (بعض
 تفاسیر معتبره ده کلور عمل فعل قلوب و جوارحه عامدر ایمان و طاعات
 و کفر و معاصی کی انتهی و لکن بونده شبهه وارددر زیر عملیات
 مقوله سی نینه شجاعدر ایمان و توحید و کفر و شرک ایه اعتقادات
 مقوله سنددر بس نوجهله افعال قلوب اعمالدن اولور (و پردخی
 بودر که اگر افعال قلوب اعمالدن اولسه ملائکه اکامضاع اولق
 لارم کلوردی ملائکه ایه اصح اقوال اوزره اعمال ظاهره به مضململدر
 احوال باطنه ایه علام نفیویه مقوضدر انکیچون اکامل ناس
 دیملدر در که سدر اعمال و احوال چوقدر که هر برینك بشقه سدره
 متعاسی وارددر که هر برینسه ملاك و اقف دکلدر زیر انک بدیله
 مرفوع دکل بلکه عالم غیبیه مستوردر و الله العلیم الخبیر * و شفی
 اوسعبد * ظاهر اولان و سقاوت و سعادت دیمک ایدی ناکه ماقبلانه
 موافق اوله و لکن ظاهر دن عدول سلاک صورت کتابنی حکایه ن
 و نوریدر زیر ملاك هوسنی و یاخود هوسعبد دیو کاتب ایلر و یا مفرد
 تقدیرنده در که واته شفی اوسعبد دیمک در زیر تفصیل آتی بوصفت
 بچون مسبوقدر و بونده شقاوت و سعادت نه تسجیل و حکم وارددر ناکه
 سی دلدیچی شقاوتندن و سعید اطلاق اولدیگی سجادتندن او توری
 اولدیگی معلوم اوله و برینی تحقیر و برینی تشریف حصوله کله (و سنی
 قدیم اولندی زیرا اکثر ناس شقیدر حتی قیامتده بعث نارافراز اولوب
 یکده طقوز بوز طقسان طقوزی ناره طرح اولسه کرکدر بومعاندن

قرآنده (فكم كافر ومنكم مؤمن) دیو کافر تقدیم اولندی و پردخی بو محل
مقام تحذیر و انذار دز و سعید شقیق ضدیدر یعنی سعید اودر که
کالات علمیه و عملیه اوزرینه توفیق باری مساعده ایشدر که بومقوله
اهل توفیق من وجبت له الجنة مقوله سیدر و انك علامتی مجالسة العلماء
و حب الصلحاء و تلاوة القرآن و سهر اللیل و رقة القلب در (و شقی
اهل خذلاندر که من وجبت له النار قیلندندر و انك نشانی جودالعیین
و قساوة القلب و حب الدنیا و طول الاملدردر (و بعض کبراء دین
بیوردیلر که سعید دندلی مساعده و موافقتدن اوتوریکه سعیدده
مراد الله اوزرینه اولمق سهیلدر کرک کندی حقننده و کرک خلق
حقنده و عالمده حادث اولان اموردن هیچ برسنه انک اوزرینه شاق
اولماز زیرا ارادتدن قانی و ارادت حقه تابعدر و شقی دندلی زیرا
بومقوله معنی اکا مشقتلوردن انکیچون مختلفت و مقام اعتراضده در که
الله تعالینک افعالی تعالیدن و بواش نیچون بویله اولدی و اگر
بویله اولمایوب شویله اولایدی دخی احسن و البق اووردی دیمکدن
خالی دکادر اشته بویله مبارزه ربوبیت و مشافه حق و رسول
ایتدیکندن اوتوری شقی و اهل شقاق دندلی (بعد ذاملک شقاوت
و سعادت اذن حقه کابتندن ظاهر اولدیکه بوندن مقدم بومعنی
اکا ظاهر دکل ایدی بلکه حق تعالی انی عالم غیبدن اظهارله ظاهر
اولدی و خیر و شر قضاء ازلی و حق تعالی فعال لمایرد اولدینگی
وجوده کاسی و ثویه طائفه سنک ایکی اله اثبات ایدوب بری حکیمدر که
فاعل الحیردروا کایزدان دیرل و بری سفیهدر که فاعل الشر دیر و اکا
اهر من دیرل دیدکری باطل اولدی پس حق تعالی خلق خلق ایلایوب
ایکی قسم قیلدیکه بری سعید و بری شقیدر بوجهتدن داری دخی
ایکی قیلدیکه بری مفر سعیددر که جتندر و بری مفر شقیدر که جتندر
ولکن شقی اولانی شقی خلق ایدوب دوزخه طرح ایتدیکنده ظلم
ایتدی زیرا هر کس اسان استعدادله حقندن نه سؤال ایتدیه حق
جودیه اعطا ایتدی و مقتضای قابلیتی اوزرینه حکم ایلایوب کیمین

جنته و کیمین ناره صالیدی و فی نفس الامر قابلیت معین تکلیف اولمغله
احکامله امر ایلدی و بوم قیامتده جمیع اهل ناره احوال اعیان ثابتیه
منکشف اولوب محجوج و ملزم اولدینگی ناره ادخال اولمسهل کرکدر
ناکه حقت هر ایشده عادل اولدینگی جمله یه ظاهر اوله (و دیمشدر در که
انسان دورت قسم اوزرینه در یعنی امر ذاتی و عارض اعتباریه (پس
بر قسمی سعید بالنفس و الی و حدر که اولا و آخر ظاهر و باطنا لباس
سعادتده در ایدیا و اهل طاعت کبی (و بر قسمی بونلرک خلافتده در که شقی
بالنفس اولوب لباس شقاوتده در کفار و اهل اصرار علی الکبائر کبی
(و بر قسمی دخی شقی بالنفس در که لباس سعادتده در باجم و بر صیفا
و ابلیس و امثالی کبی که بونلرک ما آله لباس سعادتلی لباس شقاوت
مبدل اولمشر (و بر قسمی دخی سعید بالنفس در که لباس شقاوتده در
بلال و صهییب و سلمان و نظائر کبی که بونلرک عاقبتده لباس شقاوتلی
لباس سعادتده مبدل اولمشر در بوجهتدن سعادت ذتی اولانه شقاوت
عارضه ضرر و یرمدی و کذلک شقاوتی اصلیه اولانه دخی
سعادت فرعیه نافع اولدی قال الله تعالی (وکان من الکافرین)
یعنی ابلیس طقوزیک و یا اوتوزیک سال عابد حق اولوب سعادت
عارضه دنصکره آخر شقاوت ذاتیه سنه رجوع ایتدی زیرا علم
آهیده کافرلردن و شقیلردن ایدی علم ایلده متغیر اولماز بومعنی
ایچون بطن ام ده اولان کاتب متأخره علم الله ده اولان کاتب
متقدمه یه ناظر در که تبدل قبول ایتد و بونلرک ده محو و اثبات بوقدر
و بعد الولاده اولان احوال خارجه لوح محفوظه دائر در که
محو و اثبات قبول ایدر انکیچون شقاوت عارضه ایله شقیق
شقاوتی رسمی محو اولوب اطن ام ده کاتب اولنان سعادت اصلیه سنه
رجوع ایدر و نفع مرزوق الهیه و اریسه بوباندندر و کذلک سعادت
عارضه ایله سعیدک رسم سعادت دخی ازاله اولوب بطن ام ده مرسوم
اولان شقاوت ذاتیه سنه متحول اولور و حله محروم الهیه اولمشر
بوقیلندندر (پس) بواجبالدن نیجه امور کلیه معلوم اولدی اولا

(وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) موجب آنکه هر چه مصلحت
و حکمت خلق عبادند در قیام عبادتک بالفعل و وقوعی امر ارادی
و تکلیفی نک مجموع اوزرینه مترتبه و عدم وقوعی یا کنز امر تکلیفی به
ناظر در بوجهتدن مراد الهی ارا دندن تخلف ایتک لازم کلز زرا
ارادت یوقدر و انسان کاملک وجودی لیبعدون اولان لامی تصحیحده
کا فیدرزرا واحد علی الخلق سواد اعظمدر (و ثانیاً تکلیف الهی
استعداد اصلی و مقتضای عین ثابته به ناظر اولمغله عبث لازم کلدی
یعنی هر استعداد قوتدن فعله خارج اولمق لازم کلز وعین ثابته دخی
حکم تکلیفی قابلدر قیام حکم قبولی قابل دکلدر پس بومقوله محمله
قبول تکلیفدن تخلف ایدرفافهم (و ثالثاً) خلقک ادیانده اختلا فی
هادی و مضل عملیه راجعه در تا که هر کسک جوهرنده استیداع
اولان امر غیبی شهادته کلا و عذر موقوف اوله قال الله تعالی (فقد جاءکم
بشیر و نذیر) و رابعاً الواح دورتدر که بری لوح شهادتدر که اثار و افعال
انده مثبتدر (و بری لوح محفوظدر که امور سعادت و شقاوت عارضه
انده مکتوبدر انکیچون دیوان سعادت دن دیوان اشقیایه و بالعکس
نقل اولنور و لیلہ برات اکا ناظر در (و بری لوح بطندر که انده صورت
سعادت و شقاوت ذاتیه ثبت اولنور و خارجده اکا کوره اهل سعادتک
دفتر علی نورانی و اهل شقاوتک دیوان کاری ظلمانی یازیلور) و بری دخی
لوح ام الکتاب یعنی لوح علم الهیدر که انده حقیقت سعادت و شقاوت
ذاتیه املاء اولنور بس لوح بطن ده اولان صورت دفتر حقیقت
دفتر دن انداخ اولمغدر که حذو العمل بالنعل اکامقابل و موافقدر
نسخه نفس و آفاق کی چونکه بومقامک اسرارنی بوجهاله بله سن
و حقیقه لامره واقف اوله سن بوحدیث جامعده الی الآخر سکامشکل
قالازو وهم و خیال و ظن و شبهه پای ادراکه بند اولماز و بعد العلم
پسته بی بسته دهن اولور سن و صدق و اراءز یکی بوموب جوهرک
بطنکده حفظ ایلور سن زرا زمانه ده نادانه کشف رزائیک کردن ختیزه
نعلیق جواهر کبدر لاسیما بومقامده اسرار مکثومه وارد در که لسان

وقلم کلز زرا قضا و قدر دن بحث اولماز (و کلموا الناس علی قدر
عقوباتهم) حدندن بیرون اولان جائی خلاص بولماز * فوالذی لا اله غیره *
شقاوت عارضه نک مائی سعادت اصلیه و سعادت عارضه نک غایتی
شقاوت ذاتیه اولوب انعبید قدیشقی و الشقی قدیسعد مضموتی پیاسه
شروعدر تقدیر کلام (فوالله الذی لامعبود بالحق غیره) دیمکدر که فاء
معنای شرطی افصاح ایدرای اذا کان کل من الشقاوة و السعادة مکتوبه
بالقلم الالهی فی اوح الازل و بالقلم المذکی فی اوح الابد بحیث لا یتغیر
المکتوب بحال من الاحوال لانه راجع الی قابلیات الاعیان فی ازل الازال
فوالله الخ و قسمدن مراد کلام آتی بی تأکیددر که هر کسک قضا
سریدر و یونندن فهم اولنور که فی الحقیقه کسبک مدخلی یوقدر
اگرچه امارت سعادت و شقاوتدر شکیم (اعلموا فکل ميسر لما خلق له)
اکادالدر یعنی انسان ما خلق الهی اولان عمله مهیاسار اگر یوریشی
صلاح یوریشی ایسه غالباً حسن خاتمه علامتیدر و اگر حرکتی فساد
دار ایسه غالباً سوء خاتمه نشانیدر (و بالاخره انما العبرة بالخواتیم و فقیجه
کتاب ازلک حکمی اولان عمل اوزرینه مخیم اولور و بوراسی محل
حیرت اولمغله افلا شکل الی کتاباد یوسوال ایتدکلرنده انلری طریق غالبه
ارشاد ایلدی زبر الامر مجهولده ادب بودر که مقتضای تکلیف اوزرینه
تمشی ایلده و فی المسئل اوتنه سن صور مبه زبر اوتنه سن (فن وجد خیرا
قالیحمد الله و من وجد خلافه فلا یلومن الا نفسه) سرینه دارند و بومعنای
ها ثلثدن اوتوری دأب نیوی یحسب الغالب رب محمد قسم ایکن
عدول ایلدی زبر مقام جلالدر مقام جمال دکل و مقصود تمیمدر
زبر اکر مخاطب و اکر حکمده انلره ملحق اولنور احد الامرین ده
داخلدر در که کلچکدر پس قسمک مائی فوز بکم دیمک اولدی زبر
جلاله ناسر رب العالمین دن غیری معبود بالحق یوقدر فاعرف * ان احدکم
لیعمل بعمل اهل الجنة * لیعمل ده لام ابتدیه در که تأکید ایچون داخل
اولمغدر ته کیم قرآنده کلور (وان ربک لیحکم بینهم) عمل ایله مراد عمل
مشروعدر زبر اهل جنته مضاف اولدی اهل الجنة خاصه الجنة

دیکدر که لله ته الی نلری جنت ایچون خلق ایتمسدر اهل الله کبی که
الله تعالی انلری کندی ذا تیچون اصطفایا ایلمسدر (و اهل القرآن
دخی اهل الله در بم اهل جنت ایله اهل قرآنک فرقی بودر که اهل جنت
فعل حقه و اهل قرآن صفت حقه خدمت ایدر لر و صفت ذاته فعلدن
اقرب در) و اگر اسم مسما نك عینی در دید کبری کبی صفت دخی
موصوفک عینی در دینلور سه اهل قرآن اهل الله اولور و عرفادن
اینا القرآن دیه نك مرادی جامع الحق سابق اولدوغن افاده در و الا ممکن
واجبه و مخلوق غیر مخلوقه منقلب اولماز * حتی مایکون بینه و بینها
لا ذراع * حتی ابتدایه در یعنی مابعدی کلام مسما نك در که
من حیث الاعراب مابعد نك ماقبلنه تعلقی یوقدر یوخسه ابتدا دن
مراد مابعد نك مبتدا اولسی دکلدر زیرا ابتدایک اطرا دی یوقدر بلکه
مابعدی جمله شرطیه دخی واقع اولور (حتی اذا جاء امرنا و فارالتور)
کبی و حروف ابتدا اولدیغی مابعد نك ماقبلنه غایت اولماسن منافی
دکلدر پس ما نافی و یکون مرفوع در و بعد الجمله عمله غایتدر (یعنی
سزدن بریکر اهل جنتک عملی الله عمل ایلر و انلره لایق و مناسب اولان
و جهله ایش طو تار اول غایته دك که انک ایله جنت اراسنده اولماز الا
بر ذراع مسافه اولور و جنته دخوله قرب تام یواور پس ذراعله
تقید بر غایت قربی تصویردر شکیم حدیث قدسیده کلور (من تقرب
الی شبرا تقربت الیه ذراعا) مقصود قرب معنوی بی تمثیلدر
اوراده ایسه ذراع اولماز شول معنادنکه ذراع ذال معجمه ایله کلب و زنی
اوزرینه ارشون دیکدر مایذرع به معناسنه دمردن اولسون
غاجدن اولسون یوايسه حسابنده اولور که مذروع و مسحودن
ذراع تعبیر اولنور ذراع من الثوب و الارض کبی (بوراده مراد قرب
حکمی در زیرا قرب حقیقی آخرتده اولور مع هذا عمل ایله قرب
جراثمه قرب کبیدر که ایکبسی بر در شکیم قرآنده کلور (فزی بعمل مثقل
ذرة خیر ابره) یعنی بر جزاه دندلی و بودارده مقام قلبه قرب همان
جنتده قربدر زیرا قلب جنت عاجله در * فیسبق علیه الکلب *

سبق اصلنده سیرده تقد مدر بوراده غلبه معنای تضمین اولنمسه
علی کلمه سی ایله تعذیه اولندی کلبده لام عهد ایچوندر که مکتوب
ملکدر مکتوب ملک ایسه مکتوب ازلی ایله مسبوقدر سابق ذاتی ایسه
امر لاحق عارضی ایله متغیر اولماز یوسیدن عوام ناس لاحقندن
خوف ایدر که سوء خاتمدر و خواص ناس سابقه نظر ایدر که کتابت
ازلیه در و لیکن اولی اولان حکم حالله مقید اولوب این الوقت اولمقدرد
شکیم بالاده ذکر اولنان اعمالوا فکل الخ حدیثی اکادالدر (معنی بودر که
پس دفتر ملکده یازیلان قضاء سابق مقطوع اول اهل جنت
علی ایله عامل اوزرینه غالب اولوب) و اعمالوا ان الله یحول بین المرء و قلبه)
موجبجه سالک اولدیغی طریق اوکنه سد اولوب صاغدن صوله
دوندرد دست قضاده مغلوب اولور قال الله تعالی (و اذا اراد الله
بقوم سوء فلا مرد له) یعنی مراد حق ارادندن تخلف یتز و الا مغلوب
وزبون اولق لازم کلور یوايسه مقتضای الوغیت و ربو بیت دکلدر
زیرا مالوه و مر یوب اله و رب النده زبوندر یوخسه خلافی دکل
قال الله تعالی (ید الله فوق ایدیهم) یعنی ید کلیده الهیه ایدی جزیه
کونیه نك فوقنده در دست پدر دستها فرزندان فوقنده اولدیغی کبی
وقال الله تعالی (و هو القاهر فوق عباده) یعنی حق قاهر و مالک و عید
مقهور و عمار کدر * فیعمل بعمل اهل النار فیدخلها * فیدخلها
رفع لامله در و قال سیدیه در یعنی سبق کتاب سببیه اهل نارك یعنی
جهنم ایچون خلق اولنان طائفه علی ایله عمل ایدوب بو عمل سببیه ناره
داخل اولور و جنته قریب اولدیغی مفید اولماز زیرا دست قضائله
مردود اولور شکیم بر سفینه ساحله قریب اولوب سلامت بوله جخی
وقتده مقابله سنده ریح عاصفه هبوب ایتمکله کری در پایه دوندرب
موج هائل ایله مبتلی ایدر و اول حالله غرق اولنجه کیدر الحاصل
دنیهاده حکما و آخرتده حقیقه داخل نازکبری اولور ابلیس و امثالی
حالی کبی (بعد ذا بوراده لف و نشر مرتب وارد که اجمال و تفصیلده
قرآنده نظیری (فذهب شقی و سعید) آیتدر که شقی اجماله تقدیم

اولندینی کی تفصیل ده دخی تقدیم اولنوب (فاما الذین شقوا فی النار)
 وسعیر تأخیر اولنوب (واما الذین سعدوا فی الجنة) دیندی و آداب
 قرآنیه دندر که شقاوت اشقیایه نسبت اولندی و سعادتده سعدوا
 دیندی اسعدوا معانیه که سعادت انلرایچون تقدیر اولندی دیمکر
 و مقدر کسر داله الله تعالیدر فاعلم ذلك (و بونده طریقهده مرتد
 اولنلرک حائلینه دخی اشارت وارد و دیمشدر در مرتد الطریقه
 اعظم دنیا من مرتد الشریعه زیرا کفار طریقت کفار حقایق و کفار
 شریعت کفار احکامدر و کفار حقایق منافق منزله سنده در که
 ظاهری ایمان و باطنی کفر در منافق ایسه نلرک درک اسفلنده در
 پس اگر انک نپی سائرلرک ذنبندن اعظم اولسه درک اسفلده
 معذب اولاندی درک اسفلک ایسه حرارتی سائر طبقاتک حرارتدن
 اشددر و بوراده درک اسفل درکه طبیعتدر که زیاده ظلماتی و جوع
 و عطش حرارتی اکا مخصوصدر پس طریقت مردودی بودر که به
 مردود اولوب جهنم طبیعتده یانوب قالور و برد سلام روح عالی
 بولماز * وان احدکم ليعمل بعمل اهل النار * ان کسرله در اولکی کی
 زیرا قسمدنصکره مکسوردر بوراده عمل بطریق التغلیب اعتقاد دخی
 شاعلدر که کفر در شق اولده اولان عمل ایمانه شامل اولدینی کی
 وایکی مخلده بله احد ایله تعیری بعضینه دلالت ایدر پس خلقک
 بر قسمی مرزوق البدایه و النهایه در و بر قسمی بونک خلافتدر که
 محروم البدایه و النهایه در و بوا یکی قسمک سعادت و شقاوتی ذاتدر
 و بر قسمی دخی مرزوق البدایه و محروم النهایه در و بر قسمی دخی
 بونک خلافتدر که محروم البدایه و مرزوق النهایه در و بوا یکی قسمک
 سعادت و شقاوتی عارضه در و جلله عرش اولان ملائکه تک الیوم
 دروت عدد اولدینی ذکر اولان اقسام اربعه اعتبار یله در و یوم
 قیامده مکر اولدینی هر برینک صورت و معناسنه کوره در و اول سکرک
 بری صورت اسرافیل و بری صورت جبرائیل و بری صورت میکائیل
 و بری صورت عزرائیل و بری صورت آدم و بری صورت محمد و بری

صورت ابراهیم و بری صورت اسمعیل علیهم السلام که صورت
 آدمیه اسرافیل و محمدیه جبرائیل و ابراهیمیه میکائیل و اسمعیلیه
 عزرائیل مضاف و منضمدر * حتی ما یكون بینہ و بینہا الا ذراع *
 بونده اشارت وارد که کل آت قریب اعتبار یله نمر انسان بر ساعت
 و بلکه بر لحظه کی در که غایتی موت و موت برزخ و برزخ حشره
 منصلدر تنکیم حدیثده کاور (من مات فقد قامت قیامته) یعنی یوم
 موتله یوم قیامت همان برکون کی در زیر اجزاسی بری برینسه متصل
 و سریع الانتقضاء در و جنت مؤمنله قریب اولدینی کی جهنم دخی
 کافرله قریب اولسه کر کدر پس جنت و نار کو یا هر کسک حالامرای
 و مشهده در فاعرف * فیسق علیه الکتاب * و مانحن بمسوقین
 سرینه اشارتدر یعنی الله تعالی و قضاء ازلیسی سابقدر که هیچ بر فردانک
 فی المثل اوکن المذنب قادر کدر بوجهندن غیر یلمسبرق و اوسابقدر که
 هیچ بر نسته اندن فوت اولماز و او جله تک اوکن آتور بوراده بوا یکی
 عاملک اوکن آتوب مرادی ایله کندی اراستده حائل اولدو غی کی
 (سؤال اولنورسه که چونکه حقیقه حال بودر پس نیچون شقی بی
 اول امردن شقی قلمدی بلکه بر تاج کون سعادت عارضه ایله سعید قلمدی
 و کذلک سعیدی اول امردن سعید قلمدی بلکه نیچه سنی شقاوت
 عارضه ایله مبتلی ایلدی (جواب بودر که اسماء متقابله تک حکمی
 اختلاف احوالدر پس اگر اختلاف اولماسیدی اسماء جالبه و جلالیه تک
 آناری ظهوره کوزدی بوجهندن قرآنده کاور (کل یوم هو فی شأن)
 یعنی هر آن غیر منقسمده حق تعالی شئون مختلفه دن بر شانده و بلکه
 یکرمی دورت ساعتده هر کسه کوره بوزیکرمی دورت یک شانی وارد
 تنکیم مؤمن و کافرک بهر یوم بتشرینک خاطره سی وارد که کندینک
 اکا و فوفی بوقدره کر که اکامل ناسندن اوله چونکه بر کارک ظهوری
 کار آخرک بطورتنه موفوقدر لاجرم الله تعالی هر لحظه ده ایجاد
 و اعدام دن خالی دکادر زیرا هر نسنه تک کانی غایتنه وصولده در
 و اولقیامتدن اولتوری حدیثده کاور (قلب المؤمن بین اصمین

من اصابع الرحمن) یعنی قلب مؤمن قبض جلال و بسط جلال
اراسته در صیغه صورتدن صورتی تحوله در تکیم شعرد کاور
(کل يوم يتلون غير ذاك اجل) یعنی شاعر محبوبی رد و قبول و تفریب
و ابعادده تلونه نسبت ایدرجاله مناسب اولان ایهه دائما قبول و تقریبه
معامله درولکن محلات قابلتی اولیحق لاجل التریه تلونات مختلفه
ظهور ایدر حدیثه کلور (اللهم یاقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک
وطاعتک) یعنی قلبی تو حید و طاعتک وزیر بندتیت ایل و حسن حالتدن
سوء حاله تقلیب اتمه و قرآنده کلور (ربنا لاتزع قلوبنا بعد اذ هدینا)
یعنی هدایت نصیره از اغه امور ممکنه دن اولمغله عدم از اغه ایل
دعایه تحریرض اولندی اگر معلقان ایهه و دیمش لردر که دعایه توفیق
اجابتدن او توریدر پس غافل ایله متیقف بر دکلدن الحاصل کرچه
قضیه کوره ایش قالمش در بلاکه کان ما کان وجف القلم و جبهه
امر قدر مختومدر و لکن اقضیه مختلفه و اوقات مقدره حسبیه و اللیل
حبلی رمزیه عالم غیبدن عالم شهادته شؤن الهیه ظهور ایتکده در که
بوظهوراتله بدایت و نهایت بر اولسه کر کدر فافهم جدا (و حدیثه
کلور که اگر سز کاه ایتسکوز الله تعالی سز بر رفیع ادوب بزیکوزه مذنب
و مستغفر کتوز ردی تا که اسماستدن هر بری غدا سن اخذ اید
و حکم در بره و مضمرنی صورت بوله پس اگر سز اولسه رحمان
و امثال اسماء و اگر شقی اولسه قهار و نظائر اسماء طونده قالوردی
و کذلک اگر شقی سز اولسه غفار و اضرائی یوز کوستر من دی و اگر
سز شقی اولسه یاقلب و یا محول دنار دی و بوندن فهم اولدی که
دنیه من کل الوجوه معصوم یوقدر انکیچون (عفا الله عنک) و دخی
(لیغفره لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر) دنلدی فاحفظ
حفظك الله من الاضرار و نبيك علی ما خفي من الاوزار (و دیمش لردر که
کرچه اثبایه ذنب اسناد اولندی ولیکن انلک ذنوبی ذنوب افراد امت
کی دکلدن بلکه زلات و ترک اولی مقوله سن بندر پس اندن بحث
ایمک ممنو صدر تکیم (انه لیغان علی قلبی) حدیثه عین قلب نبوی

ندر یلمش درز پرا انک قلبندن اجل و اضنی یوقدر شول معنادر که
نجل ذاتیه مظهر در پس سار لوده اولان عین و پرده و هیئت ظلماتیه
انده مفسور دکلدن * فیعمل بعمل اهل الجنة فیدخلها * یعنی پس
اهل جنات عملی ایله عامل اولوب داخل جنت اولور مقصود ایمان
و عمل صالحک حصول ایدر بورا ده عملی دخوله سبب قلدی تکیم
قرآنده کلور (جزاء بما کانوا یعملون) یعنی قلوبانک هر بری سبب
دلالت ایدر ولیکن سبب موجب دکلدن بلکه دخول جنت فضل الهی
و تقسام درجات اعمال صالحیه و خلود نیت دائمیه منوط در تکیم
دخول نار عبدل الهی و اقسام درکات اعمال طالحیه و خلود قصد
ستمره مربوط در پس فضل و عدل دن مفهوم اولدی که افعال
الهیه تعلیلدن خارجدر انکیچون دیمش لردر که (قیل من قبل لاله
ورد من رد لاله) و حدیث مذکورک ختامی دخول جنت اولمق مال حال
رحمت واسعة الهیه اولمغه دالدر (فظن خیرا ولا ینال عن الخیر)
* الحدیث الخامس *

* من احديث * احداث بر امر حدیث و جدید کتور مکدر فاما بر نسنه
حداث و تأخر ظهوری قدمی متانی دکادر انکیچون قرآنده ذکر
محدث ایله وصف اولندی که مقصود خلقه کوره خبرنک حدیثدر
بوايه قدم و غیر مخلوق قبلی قدح ایتز و بومعنادن غرض و طری ایل
تعبیر اولمش در تکیم و ادر اولمش در که بر کیمه قرآنی غضا طری
اسماع ایتک دلسه ابن مسعود رضی الله عنه قرآنی دکسون
یعنی نزولی مقدم ایهه ده بعض افوا هدن تلاوت باولسد قد
ترتبه نزول ایتش کی حلاوت ابراث ایدر (و مخاطبات عامه ده
سکا بر تازه خبر وارد در دیرل مع هذا اخبار ایتد بکی نسته
او توز کون اول شامده و یا غیری بلده ده واقع اولمش در
ولیکن وصولی قریب العهد اولمغه خبر جدید دنلدی (و دیمش لردر که
بعض احکام وارد در که ظهوری نزول عیسایه علیه السلام تأخر
ایتش در ولیکن شرع قدیم یوقدر پس شرع جدید عیسی اولمق

لازم کلز زبرا عیسی استقلاله نزول ایتمز بلکه شرع نبویه مثابه مثله
نزول ایدز واکا فی الجمله الهام ملک اولق استقلالق اقتضا ایلمز بلکه
وقته فرمون اولان امور شرعی خفیه بی اظهار و تعلیم وثلقه بین
ایلمز و سائر اکامل امتک دخی الهامه حالی اکا قیاس اوانه بوجهندن
بعض اعمال فاضله وارد که اولیاء امت کشف صحیح ایله انک صحتیه
واقف اولمشلر و شرع محمدیه انی حقیقت بیلشلر و دورست بولمشلر
وانکله عمل ایلمشلر و ساری دخی غله ترغیب و تخریض فیلتلر در
پس اول اعمال ظاهرا انلرک سنت حسنه لرنددر که اظهاری انلره
مضافدر و لکن فی الحقیقه امور شرعی قدیمدندر و الا خطا اوزرینه
مقرر اولق لازم کلور مع هذا خلف سلفی اول معنی اوزرینه تقریر
و کشفنی تصویب و تصحیح ایلمشدر و حالا خلافت مرتبه سنیه بالغ
اوللردن من جهته الکشف بعض احوال صادر اولور که اجتماع
قسمندن و عندی ظن اولور بالذات حقندن اخذ قادر اولان
کیمسه دن ایسه امور ظنیه و خیالییه صادر اولماز (و بعض اخبارده
توفیق ایندکری من حیث الکشف عدم ثبوتیه بناء در زبرا طریق
استناد نقدر عدل عن العدل اولسه بنه مبداء سهو و نسیان اولان
و همدن معصوم دکلدر خصوصاً کاهیه نقل علی المعنی ایدر که
مبداء تأویلات و تخریفات اندر پس بر کیمسه نک که معلی الله تعالی اوله
ورد علی من الحق کذا دیمکه قدرت بوله سمعت بعض الفقهاء
یقول کذا دین ایله برابر اولماز (و بونک فوقنده دخی کلام وارد و لکن
مستور در سکا بومرتبه سی کشف اولندیفته شاکر لر دن اول زبرا
فضائل اعمالده ارباب احواله اقتداء و کلاملرن استماع لازمدر
نتکیم دیمت لر در که کلام الملوك ملوک الکلام * فی امرنا هذا * یعنی
مشغول اولوب شانه اهمیت ایندیگمزدیمزده پس هذا دن تعظیم
اخذ اولنور زبرا دین وضع الهی در یوخسه وضع مخلوق دکلدر
وانک حقنده کلور (هذا دین ارتضیه انفسی) و قرآن پیوردر (البوم
اکنت لکم دینکم) یعنی احکام الهیه کمالن بولوب من بعد زیاده

ونقصان قبول ایندیگنه اشارتدر زبرا حکم الهی اوزرینه حکم اولماز
انکیچون جمله اوزاد شرعدن مستبطدر یوخسه اراننده عندیات
یوقدر که دیوان خاتمه مخلوقه سوزد و سحر انکیچون پیورر
* مالک منته * یعنی شول نسته بی احداث و ابتداع ایلمسه که دینده
اولان وضع الهی قییلندن دکلدر حکم الهی به عدم موافقت
وست متواتره به مصادمه کبی که بومقوله بدعته بدعت سهیه و امر
جاهلی دیرلر زبرا شرع انکله مستأنس اولدیفنی نسته امور
جاهلییه دندر * فهورد * پس اول احداث ایندیکی نسته زیاده
مردود و بالمددر که سائرله قیاس اولماز تنکیم صیغه مبالغه اکا
دالدر زبرا رد مصدر بمعنی المفعولدر خلق بمعنی المخلوق و نسخ
بمعنی المنسوخ اولدیفنی کبی و بوندن فهم اولندیکه دیندن اولان
نسته بی احداث ایتمک لایاس در که اومقوله محدث مقبول و حقددر زبرا
کتاب وست و اجزاء مخالفتی یوقدر بلکه امور شرعی مستحسنه دندر
(الحاصل فرائض و نصکره سنن و بعد السنن سنن خلفاء وارد که
(علیکم بسنتی و سنه الخلفاء الراشدين من بعدی) اکا اشارتدر کرک
خلافتلری بعدیت متصله و کرک بعدیت منفصله ایله ثابت اولسون
زبرا بونلرایچون علم و عمل و مشاهده بوزندن خصوص مرتبه وارد که
انکله سیرافراز اولمشلر و سائرلر اوزرینه تفوق بولمشلر در (وسنن
خلفاء و نصکره مستحبات صلحاء و مؤمنین وارد که بودخی مقامنده
مهمول به در تنکیم بومرتبه به اشارت ایدوب کلور (ما راہ المؤمنون
حسنا فهو عند الله حسن) زبرا قرق عدد و ثمن عام برولی عرفی
جکمنده در فکیف که جم غفیر اوله و استحسان ایتدکاری نسته دهور
متطاوله ده مقرر اولوب قاله و بومقوله نک حقنده (من سن سنة حسنة
فله اجرها و اجر من عمل بها لی يوم اقیام) وارد اولمشلر یعنی بدعت
حسنه دن سنت ایله تعبیر اولتمق شرع عظیمه دالدر پس هر بدعت
ضلالت اولمدی بلکه شرعه مخالف و خلافک دین و دینلسته مندرلو
اولان نسته ضلالت اولدی (و جمعه کیمه سنی عبادته تخصیص

ایتمکز دینن حدیثیدن نووی دید کاری محدث صلاة رغائبك سینه
اولمسانه ذاهب اولوب قاتل الله واضعها دیدیکی باطل وجهل
مخضدر زیر اول حدیثیدن مراد یهود ونصاریه تشهیدن نهیدر که
یهود عبادتی سینه ونصاری یوم احده تخصیص ایدوب سائر اوقاتده
هوالنده کز زر اهل ایمان ایسه جمیع اوقاتی محافظه ایدوب خصوص
اوزده اول کیچده شرف عظیمه بنه مریطاعت قیامورل ونوافل
صلواتله احیا ایدرلر زیر احیاده اصل اولان صلاتله در که انده ذوق
مکاشفه ومشاهده وارد و اول کیچده ده خصوص اوزرینه تجلی
افعال واقع اولوب جناب نبوت صلی الله علیه وسلم غرقه نور افعال
اولمغله شکر الله تعالی اون ایکی رکعت صلاة رغائب فتمشدر و اول
کیچده یه لیلۃ الرغائب دیمک لسان ملائکه دن صادر اولمشدر تنکیم
امام نسفی نک یا قوته نام کائنده مصر حدیث پس صلاته وقت مکروه
ومحرمة اولمده یقه ضلالت دیمک خطاء فاحش وعین ضلالت
وجبهات لغت ایلده بد دعائیک عکس دیندر تنکیم محدث مذکور دن
صادر اولمشدر زیر لغت شیطان اولور سجده دن ابا واستکبار
ایتدیک ایچون یوخسه ساجده لغت شیطندر وحدیثده کاور که
مؤمن سجده ایتدکه شیطان انک یاننده کریان اوله رق اعترل ایدر
وابن آدم مآور اولدیغی سجده ایلده مقبول و بن مردود اولدم دیر
ایشته علماء رسومک مبلغ علمی بودر که بونلر دقائق کایدن غافلدر
ومراد نبوی بی جاهلارد و قرآنده صکلور (ورهبانیه ایتدعوها
فارعوها حق رعایتها) یعنی ابتداع ایتدکاری رهبانیت اوزرینه ذم
اولمخدر بلکه حق رعایتله رعایت ایتدکاری اوزرینه مذموم اولدیله
پس بوندن فهم اولمده یکه بدعت بالکلیه ضلالت دکلد و هرکیم
طاعتی معصیت اعتقاد ایدر سه کافر اولور زیر اصل صلاة متفق علیه در
و اتی وقت مخصوصه تخصیصدن کفر لازم کلز زیر اوقات نجسه
اوزرینه زانده اولان صلاة سادسه کی دکلد بلکه نوافل طاعاتله
نهار المیل و اطراف النهار حقه تقریدر و طریقت دیدکاری اعمال

شرعیه ایلله اجتهداد در و نمازک عدم مشر وعیننه هیچ بر اهل ملت
ذاهب اولمشدر مکر شیطان اوله یاقی ایددی ارباب جهلک حالنه که
دین ایچنده نیجه منکرات فاحشه واردر که انلرک کوزلرینه کیره یوب
زده معرفات و مستحسانات و ارایسه مرده دل اولد قلرندن اتی
امانه یه چالشورلر و اربابی سیوند رفیکه سعی ایدرلر (والله متم نوره
واوکره الکافرون) ای مؤمن اهل انکار مجلسندن حدزایله والاحقندن
دور اولورسن والله یقول الحق وهو یهدی السبیل و بومقامک بعض
تفصیلی غیری آثار مرده در زیر ابوزاده استیفاسنه امکان یوقدر (بعذا
بعض روایانده) (من عمل عملا یس علیه امرنا فهو رد) واقع اولمشدر
مال و محصول بزدر زیر عملدن مراد امر محدثدر که وصفی مرور ایتمشدر
* الحدیث السادس *

* ان الحلال بین * حلال عقده منع اتدن محلول اولوب تناول
واستعمل الی ماذون فیه اولانه دیرلر یقال بان بیانا التضح فهو بین
بکسر الیاء المشدده یعنی بعض اشیانک حل وحکمی دلائل ظاهره ایلله
واضح وظاهر در خبر و ماء و قوا که و نباتات نافعه و زیت و عسل و عنب
وامشالی کی (ومعنی معلوم اولمیان دخی بونده داخلدر دیدیلر ولکن
محل خطر در تنکیم تقریرات آتیه دن معلوم اولور قال تعالی) (فاسألوا
اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) و اهل ذکر مشارق و مغارب ازاسنده اولان
علمایه شاملدر استیعاب تفتیش ایتک ایسه متعسر بلکه متعذر در
(محکیدر که تیمور یاننده فضلاء دهر دن یوقدر مؤلف و ارایکن بلاد
اسلامیه اوزرینه استنبیلاسنده بر مسئله مشکله واقع اولوب استحباب
ایتدیک علمایه جوابندن عاجز اولیجی مدینه حلیه ضرورنده اورانک
رئیس العلمایه اکا جواب و یروب جوابی حین قبولده واقع اولدی
* وان الحرام بین * حرام ذایل قطعی ایلله حرمتی ثابته اووب تناول
واستعمالی ممنوع و محجور اولانه دیرلر یعنی بعض اشیانک حرمتی
واضح در که کاب وسنت واجماع ایلله ثابتدر خبر و لم ختیر و میتیه
وغیبت و نظاری کی و برنسنه نک حل و حرمت عیننه و یاچسنه تعلق

ایمک بردر و بعضی اشیا وارد در که اصلند حلال ایکن بحسب الحیل
مضرتی اعتبار حرام اولور مجرور کوره اکل عسل کی شکیم مخصده
یعنی جوع شدیده اکل حرام حلال اولور میتة ولحم خنزیر و خمر
و غیر یلر کی زیر لاجل الضرورة بومقوله لک حرمتی ساقطه اولور
حتی امتناع ایدوب هلاک اولسه اتم اولور و بوندن اخذ اولور که
حرامله ندادی ایمک طیب حاذق خبر و بریجک جائزدر اگر دواء
حلال بوغیده نوایدن امتناعله هلاکده ایسه اتم یوقدر زیرا
دوائک تأثیری مظنون و غذائک مقطوعدر (و ابن عبدالسلام کتاب
الوسائلده دیمشدر که بر کیمسه صوبی مسکرنیتنه ایچسه قلیل و کثیری
حرام اولور مسکرنک حلتی اعتقاد ایمک کی یعنی محرمه حلالدر دیمک
کفردر پس شارب الخمر عاصی و آکل الخبث اولانه کافر دینلور انتهی
بالمعنی و خبثش و بنج وافیونی محرمانده درج ایتدیله و ابن حجر حوزة
الطبیب یعنی هندستان جوزنک خرده سنی که اطفاله بدورلر مسکردر
دیو حرمته قوی و بردی و بوخف و صده شافیه و مانیکه و حنابله دن
نص نقل ایتدی و اگر حد سکره و اصل اولور سه مقتضای کلام حنفیه
دخی حرمتدر دیدی و اهل علم عند الله و احیاء علومده کاور که نبات قسمندن
مزیل عقل و حیات و صحت اولان حرامدر مزیل عقل بنج و خمر
و ساز مسکرات کی مزیل حیات اولان محرم کی و مزیل صحت اولان
ادویه کی که وقتک غیریده استعمال اولنه و بو مجموعک حرمتی
ضرره راجع اولفله در خمر و مسکرانندن ماعداسی زیرا سکر و برن
نسنه قلیل ایسه ده حرامدر لعینه و اصفنه که شدتی در (و اما سم اگر
قلتی و یا غیرله تعجینی سببیه مضر اولر سه حرام اولساز بوندندر که
لحوم افاعیدن ترکیب اولان تریاقی اکل ایمک جائزدر و ضرر که اصل
فطرته راجع اوله ساز مضرتدن افیجدر شرب دخان کی که طبیعت
ثابته اولوب استنقال عبادته مؤدی اولور بوا یسه یا کفر و یا خود کفر
قریب نسنه در (و صلاة مسعودیده کاور که بر حیوانی و یا بر مرغی آزاد
ایلسه هر کیم طونار سه آگاه باح اولسون دیمک که کدر و الا انی صید

ایده نه حرام اولور و غیرک ملکندن یدوی دانه و امثالک و بالی ایمک
کردنده قالور زیرا اباحت ایتدیجه هنوز آزاد ایدنه نک نصرفنده
کبدر * و بینهما مشبهات * یعنی حلال و حرام میاننده مشبه نسنه ل
وارد که تعارض ادله و قوعیهله من وجه حلاله و من وجه حرامه
مشاهد که احد طرفینی آخر اوزر یتنه ترجیح ایمک عسیردر پس
بویله مواضعده شان متقی بودر که بیان شافی احصوانه دک توقف ایدنه
و نصه هیچ بر وجهله ظفر بولند یعنی ضرورنده طباع سلمیه اهلنسه
مراجعت ایدنه زیرا انلرک تحلیل ایتدینی حلال و تحریم ایتدینی
حرامدر قال الله تعالی (یسئلونک ماذا احل لهم قل احل لهم
الطیبات) یعنی طباع سلمیه اهلنک استعماله و اقبال ایتدینی طیب
و استخبثات و ادبار ایتدینی خبیثه در قال الله تعالی (و محرم علیهم
الخبائث) و طباع سلمیه دینلدی زیرا اهل بادیه و انلرک حکمنده اولنلرک
استطابه و استخبثه اعتبار یوقدر زیرا انلر اشیاء ضاره بی نفعه دن
عد ایدرلر حالا شایع الاستعمال اولان دخان کی که خبیثه ظاهر عند
من طبعه ظاهر نشانیله معل و ارباب دل عندنده غیر مسلمدر اشته
نفسانی و شیطنانی روحانی و روحانی و روحانیدن بویله مواضعده متمسک اولور
اگر چه اهل دعاوی بزه ضرری یوقدر دیولاف اورلر (اولیاء کباردن
ابوعلی الرودباری به قدس سره سؤال ایدوب شول کیمسه که استماع
ملاهی ایلوب بکا حلالدر زیرا بن بر وجه به واصل اولدمکه اختلاف
احوالک بکا تأثیری یوقدر دیو بومقوله نک حقننده نه جواب بیوردر سر
دیدکرنده جواب و بر دیکه نعم واصل اولدی و لکن جهنمه واصل اولدی
دیددی یعنی انسانده قوت حال اولسه یله تحلیل حرامده مؤثر دکدر
بلکه ظاهر شرعی مراعات و محافظه لازمدر که جاده کمال بودر
* لایعلمهن کثیر من الناس * اول مشبهاتی حلالیدر حرام میدر
خلیقک جوغی بلز بلکه انلر اقل علماء اولان راسخون فی العلم مقوله لری
تمیز و تشخیص ایدر و هر ماده بی اصلنه ارجاع ایلر پس مشبهاته
عدم علم صورتنده مکروه دیمک لازم کلور شکیم امام قرطبی تصریح

ایستدر (و کراحت ایکدر بری تزیهینه در که ترکی اولادر و بری
تجریمیه در که ترکی واجبدر و لکن انکارله کفر لازم کلر زیر نص
قاطع ایله ثابت دکلدر انک ایچون کراحت ایله تعبیر اولندی و فقهده
شایع اولان کراحت تجریمیه در و بعض کبار بیور مشلدر در که مباح
مخالفت نفسه اقرب ایسه فیها و اگر موافقته اقرب ایسه ترکی لازمدر
زیرا ترکی مجاهده حاصل اولور فاحفظ فانه نافع لك والا فاعفك
(و کرمانی دیمشدر که مشبهات اودر که حل و حرمتی واضح دکلدر
انک ایچون اکثر ناس اتی بلز اما علماء بانص و یا قیاس و یا استحباب
و یا غیر بری وجهله انک حکمتی بیاولر چونکه برنسنه حل و حرمت
میائنده تردد اید و حقننده نص و اجماع اولیه مجتهد اجتهاد ایدوب
اول مشبهی دلیل شرعی ایله یا حله و یا حرمته الحاق ایلیه و گاه اولور که
دلیل شبهه دن خانی اولماقی حسیله و رع اتی ترك ایتک اولور و چونکه
اول باید مجتهد بر دایل ظاهر اولیسه اوراده اوج مذهب واردر که
حل و حرمت و توقفدر (و امام غزالی دیمشدر که اکثر علماء متفقدر که
شبهات طاعت و الدین واجبدر اگرچه حرام محضده واجب دکلدر
حتی طعماده انلردن منفرد اولمقدن متکدر اولسه ل بر برده بمجمع اولوب
اکل یتک واجبدر زیر ترک شبهه و رعدر رضاء و الدین ایسه واجبدر
و حدیثده کلور (دغ مایرینک الی مالایرینک) و دینلشدر که (استفت
قلبك) چونکه قلبک برنسنه به مطمحش و سن که سلیم الطبع و الصبر
اوله سن اول نسنه سکا حلاله و الا حرامه اشهددر و بو معناده
کمال خواص ناسکدر زیر انلر مقتضای داعیه و الهام به ایسه
انکله عامل اولور که عین حکم شرعیدر اصکرچه اعتقاد اغیاره
کوره غیر در قال تعالی حکایه و ما فعلته عن امری * فن اتی الشبهات *
یونده اشارت واردر شبهه و مشبهه بر معنایه در یعنی شبهه اودر که حکمتی
متیقن دکلدر بلکه بروجهی حلاله و بروجهی حرامه در علی السواء
من غیر تغلب و شبهه دینلدی زیرا من وجه حقه مشاهددر و شبهه
غرفدورزی اوزرنه جمعی شبهات کلور ضمنین ایله غرقات کی (و انقباه

برهیر و حذر ایتکدر (معنی بودر که پس شول کیمسه که حلله دلیل
واضحی اولیان نسنه لردن اجتناب ایلیه یعنی انکله عمل ایتمه و تناول
و استعمالدن حذر ایلیه بوراده فن اتقاها دیمدی مع هذا ظاهر ایدی
بلکه مظهری مضمر برینه وضع ایتدی اجتناب شبهاتک شاتی تعظیمدن
اوتوری انکچون ورعده اهتمام ایتدیلر و برهیرده غایه الغایاته ارنجه
کتدیلر * استبراه لدینه و عرضه * سین مبالغه ایچوندر تکیم قرآنده
کلور (و من کان غنیاً فلیسنعفف) یعنی استعفف عفا دن ابلغدر کویا
زیاده برآنه طالبدر زیاده عفته طالب اولان کی (استبراه مهمورددر
انکچون تخفیف اولماز بلکه محل وقفده تخفیف اولور (و عرض الرجل
جانبه الذی یصونه) بوراده عرضی دین اوزرنه عطف ایتدی زیرا
انسانه نهمت یا شرع و یا عرف بورندندر که (اتقوا مواضع التهم
موجبجه ایکبسندن دخی برهیر لازمدر و وارد اولمشدر که (عرض
المؤمن کدمه) یعنی مؤمنک عرضنه شین و عیب ویره بک معامله ایتک
سفک دمی کیدر (پس دیمک او اور که اولیه متقی کیمسه دینک ذم
شرعیدن و عرضک ذم عرفیدن برآت و تراحتی طلب ایلدی زیرا
جهت شرعده اهل مساعله اولان کیمسه لابد دین بورندن مدخول
اولدینی کی انسان عامه دخی خلاص اولماز و احیاده کلور که
استبراه دین و وزع اودر که مالکی معلوم اولیان امواله و یا ظلمه بنا
اولنان ربط و مدارس و قنایردن حذر ایلیه و لکن شیخ شهاب الدین
السهروردی وزین الدین الخوافی و محمد بن ادریس النخجوانی و امثالی
دیمشدر در که مال ولادن بنسائوانان مدارس و خاقاهنده اهل اراده
و غیر یلره سکون لایاستندر مدارس سمرقند و بخارا و خوارزم و هراة
وطوس و امثالی ملوک و سلاطین بنالری ایکن نیجه صالحلر و مؤلفلر
ساکن اولمشلردر بس سائرلک بطریق الاولی در و ظاهر انسان صلاح
اوزرنه اولیحق حسن ظن ایدوب صله سنی قبول و بناسننه دخول
لایاستدر خصوصاً که صلات سلاطینی قبول ایتک واجبدر و الامایعه
سندن خارج و اهل بدعت اولقی لازم کلور و بر کیمسه نک مالنده حرام

اولسه انكاه معامله بي ترك ايتك ورعدر واکر جله مالی حرام
ایسه انكاه معامله دخی حرامدر و لخم ارنب حلالدر واکن امام
جعفر صادق رضی الله عنه انی اکل ایتمه شددر پس حال سلو کده
ورعدده تدقیق ایدنلر مختلف فیه دن تورع ایدرنز * ومن وقع
فی الشبهات * وشول کیمسه که شبهاته دوشه یعنی انی
عادت وانکله عمل ایلبوب تقواده مسامحه ایده * وقع فی الحرام *
حرامه وقوع صد دنده اولور وخرامله عملمه مقاربه بولور زیرا حرامک
حریمی حولنده یعنی دائره سی چوره سنده در و شبانددر که برنسنه
اشترای ایدوب ثمنی زمتمده مقرر اولدقدن صکره مال حرامدن دفع ایده
اگرچه فتواده مزخمسندر واکن (التقوی فوق امر الفتوی) واکر
مال حرامه اشارت ایدوب شواقیه ایله شوو بی ویردیه اول ثوبله نماز
قلبی صحیح اولماز زیرا نجس حکمنده اولور طهارت ثوب ایسه شروط
صلاتنددر وعلی تقدیر الصکة ثواب اولماز پس سائر کراهته تأدیه اولنان
صاوانت کی اعاده سی لازم کلور تنکیم حدیثده کلور که ایکی کیمسندک
نمازی باشی تجاوز ایتن بری عبدابق وبری دخی ناشزه زبرادیمشدر که
عدم قبولدن عدم صحت لازم کلر پس نمازلی صحیح ایسه دخی بی
ثوابدر (واشباهده کلور که ثوابه صحت عبادت شرط دکلددر بلکه
نیقی اوزرنه مثاب اولور تعد ایتن سه مثلا کندنی طهارت اوزرنه ظن
ایلبوب بلا وضوء نماز قلسه مشیدر انتهی فاما غضب ایتدوی
مالک صدقه سنده ثواب یوقدر زیرا مال غیر اولدیغی متحه قدر پس
بویله یرده نیت کار ایتن ویر کیمسه خانه سنده برنسنه بواوب کندینک
و یاغیریتک اولدیغی متیقن اولسه ورع انی ترک ایتکدر تنکیم جناب
نبوت صلی الله علیه وسلم عادت خانه رنده برخرمای بواوب خرما
صدقدن یعنی زکاتدن اولقدن خوف ایدرم بیوردیلر (وبرز کاه
قبونی سائر اغنامه تخلطه ایتکله امام ابوحنیفه و قاه الله کل خیفه
یدی سنه تورعا اکل لخم ایتدیلر پس بولدیغی نسنده غیرک اولدیغی
صورتده اجتنابی بطریق الاولی در وکاه اولور که نعلده مبادله واقع

اولور چونکه غیرک اولدیغی متیقن دز تلبس ایتک کر کدر مکر که
ضرورت قویه اوله وعلی هذا بو مقامک فرو عنه نهایت یوقدر
* کاراعی برعی حول الحی یوشک ان یرتع فیه * رعی فتحله اصلنده
حفظ حیواندر یاغدا لله که حافظ حیواندر و یا دشمنی انک اوزرندن دفعله
(مرعی موضع رعیدر که عجم چراگاه دیر صکره حفظ و سیاست معناسنده
استعمل اولندی یعنی اگر کندی نفسی واکر غیر بی سائس اولانه
راعی دیرلر تنکیم حدیثده کلور (کلکم راع وکلکم مسؤل عن رعیته)
و بوجهندن عامیه رعیت دیرلر زیرا وایلر وضابطلر که خواص ناسدر
انلرک سائسلی وراعیلری در کویا حیوان کودر واولاددر کی انلری
شرعه و عرفله محافظه ایدرنر تا که تعدی واقع اولیه اکر ظلم نفسله
واکر ظلم غیرله (برعی حال و یا صفتدر زیرا راعی معناده نکره کی در
ولقد امر علی للیم یسبنی کی) حول برنسنه چوره سی وجانبی در که اکا
تخول ایتک ممکندر (وحی الی وذن اوزرنه جایه اولنان وناس اندن
منوع اولان نسنه در یقال کلاء حی ای جمعی اصلی بودر که ملوک
عرب کندی ماشیهلر یچون بعضی مراعی جایه ایدرلر واکا داخل اولان
اجنبی بی عقوبتله تهدید ایلر اردی بمالک عثمانیهده بکک چایرار کی
و حدیثده کلور لاجی الا لله ورسوله یعنی بومقوله جایه الله ورسوله
مخصوصه در که الله تعالی حرم مکه بی ورسول الله حرم مدینه بی تحریم
ایتشددر زیرا ان الارض لله و فقیحه ارض و ملک فی الحقیقه الله تعالی
نکدر که امر ایتدوی عبدی اکا وزارت قبولر پس انسان ملکی اولمیان
تغلبا ضبط ایدوب خلق اورادن منع ایتک مشروع دکلددر و میری
تعبیر اولنان اراضی ملوک قح ایتدوی برلر اولغله کندی ملکلریدر
وتوارث دخی اولنور مکر که وقف و یا آخره تملیک ایده لر بوضورتده
ملکلرندن خارج اولور (یوشک شین معجده نک کسریله افعال
مقاربه دندر بسر ع و یقرب معناسنده زیرا و شیک دن مشه تقدیر مسرع
الی الشی معناسنده ماضیسی اوشک در قح شینله اودع یودع کی
(یرتع یلعب ورتی اوزرنه مصددری رتع ورتوعدر که اصلنده اکل

بها نمرد صیگره اکل و شربیده تبسط معناسنه استعمال اولندی (قال
 فی القاموس رقع کنع رقا ورتوعا ورتاعا اکل و شرب ماشاء فی خصب
 وسعة او هو الاکل والشرب رغدا فی الریف او بشره وفلان یرقع ای
 تخصب لا یعدم شیا یزده انتهى فیه ضمیری جایه کیدر (بعدذا
 معنای مذکور معقول و خفی اولمغه له محسوسه ضرب مثل ایلدی تا که
 واضح اولوب هر کس انکله عامل اوله پس بونده اخذ شبهه ایلدی فی
 راعی یه و محارمی جایه و شبهاتی جانک جولنه تشبیه ایلدی و لکن
 جانب مشبهه وقوع و جانب مشبهه بوشک یعنی ایشا کله که سرعت
 ابتکدر تغییرنده نکتیه بودر که بر کیمه تعاطی شبهات ایسه مصادفه
 حرام ایدر کر کیمه قصد ایتسون زیر اثر یریده تقصیری سببیه آثم
 اولور و یا خود تشبیه معناد اولوب شبهه به جسارت و بعده اندن اعظم
 و اغلظیه جرائم ایدر و آخر جرمه واقع اولور تکیم دیرل (المعاصی
 تسوق الی الکفر) و یا خود مقاربه و قوعی تحقیقندن اوتوری در تکیم
 دیرل (من اتبع هواه فقد هلك) و سری بودر که جای ملوک محسوسدر که
 هر ذوبصر اولان اندن احتراز ایدر جای حق ایسه معقولدر که انی
 ذوالبصره اولان ادراک ایلر و معنی بودر که انک حالی دوه و امثالی نسنه
 رعی ایدر نک حالی کیدر که غیرک محمی سی اولان نسنه نک چوره سسنده
 رعی ایدر قریب اولور که اول مرعای محمی به دخول ایدوب انده رقع
 ورعی ایلیدر بوضورنده تعدی ایتکله معاقبه اوور * الاوان اکل ملک
 حی * الاحرف استفتاحدر که کلام انکله فتح اولور تنبیه ایچون
 اعلم کله سی کی تا که مخاطب مابعدنی عظم موقعی اولمغه اصغره و حفظه
 منهی اوله و دیمشدر که الاتحقیق افاده ایدر زیرا همزه استفهامله
 لادن ترکیب ایتشدر همزه استفهام ایسه حرف نفی اوزرینه داخل
 اولسه تحقیق افاده ایدر الا یلم کی که معناسی تلزمی یعنی یلمک یوقدر
 بلکه یلور دیمکدر اما لفظی دخی الا کی در لکن الادیه مابعدی قطعیه
 ان مکوره و اماده فتح و کسر جائزدر (ملک کسر لامله مالکدن ایلدر
 زیرا مالک صاحب الملك در کسرله که بشری و یا هیبه و یا ارثله اولان

متصرفدر ملک ایسه صاحب الملکدر ضمه له که تصرفی
 بطریق الاستیلاء والتسلط اولمغه دخی شاملدر قال تعالی (ولله
 ملک السموات والارض) یعنی اجرام علویه و سفلیه تک امر ونهی
 و تسخیرله تصرف و سلطنتی الله تعالی نکدر (بعدذا وان ده و او
 ابتدادر که نجاه اکا و او استیفاف دیرکه مابعدنک ماقبلندن انقطاعنه
 دلالت ایدر زیرا و او استیفاف مسبوق بالکلام اولدیغی یرده بطریق
 الاولی در و بعضیلر الابی انیه وان بی احقق ایله تاویل ایلوب عطف
 الجملة علی الجملة ایلش لردر و بعضیلر مقسامه مناسب اولان محذوفه
 معطوف قلمشدر و لکن اولکی اولادر و معنی بودر که اکاه اولوکن که
 تحقیق یاولو عربدن و غیریدن هر پادشاه ایچون خلقدن جایه ایدوب
 اکاه اخل اولانه وعید و تهدید ایتدکاری مراعی و مواضعی وارد تکیم
 اهل جاهلیتده شایعدر * الا وان حی الله محارمه * محارم محرک
 جمعیدر تشدیدله مکلف وزنی اوزرنه (و محرم مسکن وزنی اوزرنه موضع
 حرمتدر که نامحرک ضدیدر) یعنی متنبیه اولوکن که الله تعالی تک جایه
 ایلوب وقوعندن دکل بلکه قربندن بله نهی و تخویف ایلدوکی نسنه
 معاصیدر که تحریم ایلشدر جنایت علی النفس و عرض و مال و قتل
 وزنی و سرقه و اکل مال بالباطل و قذف و خمر و کذب و غیبت و غمّه
 و امثالی کی چونکه جای ملکدن احتراز اولمق خوف عقابندر پس
 جای حقدن حذرا و لئق او جیدر زیرا عتابی عظیم و بطشی شدیددر
 (بوزاده محارم مطابقه منهیات والتزاما مأمورات اوزرنه اطلاق اولور
 زیرا نهی امری مستلزمدر و جانب حقد و وقوعدن تهدید قرینه دخی
 شاملدر قال تعالی (تلك حدود الله فلا تقر بها) یعنی الله تعالی مواقعه دن
 حذرن اوتوری مقاربه دن نهی ایتدی قلیل مسکر کی که کثیره مؤدی در
 و نفسی اوزرنه انی اولیاصا اتم تقبیل کی که جماعه داعیدر واجنبیه
 ایله خلوت ایتک کی که شیطان انکله لدا اولمغه ملاسمه به باعشدر و حدیثدر
 کلور (لأن الله السارق یسرق البیضة فیقطع یده) یعنی اگر بیضه دن
 مراد یمرطه ایسه انک سرقه سیله جمیع مذاهیده قطع بدلازم کلز

پس مراد اقتضا ایتین نسنه بی سرقه ایتک موجب قطع اولان
 نسنه بی سرقه تدرج ایدر دیمکدر که نهیه سد در بعد دیرل تکیم صبینک
 ابونخی صبی به الباس حر بردن نهی اولندیلر زرا صبی حال بلوغه
 انکله تعودایدیچک بعد البلوغ ایتسه مؤدی اولور شرب خمر مفاسد
 کثیره به مؤدی اولدیغی کی و تذکره قرطیده کلور که الله تعالی اون درهمی
 و عند بعض اهل العلم اوچدرهمی و اندن دخی اقل سرقه ایله یمین مؤمنک
 قطعنی ایجاب ایلدی پس دنیا ده حال بو اولیحق عذاب آخرتدن دخی
 حذر ایتک کرکر (معلوم اوله که حدود الله دیدکلی افعال مکلفین ده
 احکام نجسه در که وجوب و حظر و کراهت و تدب و اباحتدر پس
 حرکت و یا سکونله متصرف اولان کیمسه واجب و محظور و مکروه
 و مندوب و مباحدن یعنی بونلرک برندن خالی اولماز پس اگر فعلی واجب
 اولان یرده تصرفی ترکله اولورسه جانب تحدید اوانان حدی تعدی
 ایتش اولدی ترکی واجب اولان یرده فعل ایله تصرف کی بومقوله فعل
 و ترکله تعدی ایتک معصیتدر و اگر واجبک عدم و جوبنی و یا منهینک
 عدم حرمتنی اعتقاد ایدر سه کفر در حتی نفس مباح سائر حدود کی
 احکام الهیه دن اولدیغنه اعتقاد ایتسه کفر لازم کلور اگر چه خصوص
 اوزرینه متعلق مباحی انکار ایتک کفر دیمکدر (و مباحه امر سلطان
 لاحق اولسه واجب کی اوور تکیم امر مکروه دن نهی دخی اول
 مکروهی حرام درجه سینه ابصال ایدر زرا الله تعالی اولوا الامر
 کندی منزله سینه تنزیل ایدوب اطاعتیله امر ایتدیکی بوراده امری
 وجوب ایچوندر پس صلاة رنائب و برات و قدر و امثالی ایله امرلرینک
 و شرب دخان و نظائرندن نهیلرینک حکملری بوندن معلوم اولدی
 فاعلم ذلک * الاوان فی الجسد مضغه * یعنی حرام و شبهه دن تورع
 ایتک قلبک صلاحه میلی و عدم تورعی قلبک فجوره انجذابی حسیله
 اولمین بومعنایه تنبیه ایدوب بیوردیکه معلوم مکر اولسونکجه جسد
 انسانده بر لحم پاره وارد که * اذا صلیت * فتح لاله و ضمه و لکن
 فتح فحدر تکیم ناموسده کلور الح کنع و کرم یعنی منع بی تقدیمندن

فتح لامک اولویتی قهیم اولور صلاح حالت مستقیمه نافعیه اوزرینه
 اولمقدر ضدی فساد در که حال استقامتدن و مستقیم به اولمقدن
 خروچدر و بعض کبار پیور مشلدر در که صالحان اولور در که علم و ایمانلرینه
 بوجه من الوجوه خلل داخل اولمیه که عند الانبیاء مرعوب فیسه
 اولان صلاح بودر چونه که انفسانک حقیقی امکاندر مقابله کوره
 تحصیل صلاحه دعا ایتک لازمدر زرا حاله خلل دخول ایتک
 جائزدر بنشاء علی هذا یارب صالحلردن ایله دیمک شول کیمسه لکن
 عدلندن قبل که هیچ بر زمانده انلرک صلاحلرینه خلل دخول ایتمشدر
 دیمکدر پس صلاح امر خانی و ذاتی دیمکدر ایتک ایچون خلل دخول
 ایدر و حضرت یوسف علیه السلام (والحقنی بالصالحین) دیدیکی
 بومقامه اشارتدر بوجسه هضم نفس ایچون دکلدر تکیم بعض علما
 عدم فهمندن وهم ایتشد (و بومعنایه حدیث بودر که فحن اول مضغه
 صلاح قبول ایتسه یعنی هدایت حق و عنایت رب مطلق ایله منشرح
 و علم و ایمان و اعتقاد پاک و نیت خیر ایله متصفه و خللندن بریده و بعدیه
 اولسه * صلح الجسد کله * اعضاء بدنک جمله می دخی صلاح پذیر
 اوور اذن و عین و لسان و یدین و رجلین و بطن و فرج کیمکه یدی
 عضودر قلبه سکر اوور که جنک ابواب ثمانیه می ذکر اولسان امور
 ثمانیه نک صلاحی مقابله سنده مفتوحه در و قلبه قوای باطنه دخی
 داخلدر و بعض کبار اعضایی قوی اوزرینه ترجیح ایتشد زرا اعضا
 وسائل علم و اسباب ادرا کدر تکیم (من فقد حسا فقد علما) اکا ناظردر
 الحاصل صلاح جسد و نظام ظهر صلاح قلب و نظام باطنه
 تابعدر قوت شجر قوت اصله تابع اولدیغی کی و اول مضغه صورته
 هر چند صغیره ایتسه رتبه ده کیمه در زرا مقصود اولان صورت
 صنوبریه دکادر بلکه انده ایداغ انسان قوت لطیفه غیبیه در
 تکیم نواة دخی صورته صغیره و حقیره در و لکن شجره منتهایی
 متضمندر که بوجهندن عظیم الفیدر در صورت آدمیه دخی صورت
 عالم ایله بومرمری اوزرینه در قافهم جدا * و اذا فسدت * فتح

منه و ضمه دخی روایت در قال فی القاموس فسد کنصر وعقد و کرم
یعنی کرم بی تأخیردن ضم سببک مر جوحیتی فهم اول نور فسادک
معنای مرور ابتدای یعنی بجن اول مضغه ضلاله منشرحه و جهل
و کفر و اعتقاد خبیث و قصد شره متصفه اولسه و خلادن خالی
اولسه و بوضلاح و فسادک تحقیق بناء اذا کلمه سیکه تعبیر او اندی
تشکیم قرآنده کلور (ان الذین اتقوا اذا مسهم طائف من الشیطان
تذکروا) یعنی مس طائف مقرر در و لکن تذکروا بشارله مرتفع اولور
پس بالفعل صلاحه مصلحت و منفعت کثیره و بالفعل فسادده
مفسدت و مضرت و غیره و اردر که صلاحه ثبات و فسادده عدم
استقرار کر کرد ز برافساد اوزرینه استقرارده تخریب مملکت وجود
وارد بر وجهتند که سیاسات شرعیه وضع اولمشیدر نا که احوال
متضاده بی تعدیل ایله * فساد الجسد کله * زیرا آتیی منکرانده استعمال
ایتمش او اور یعنی اگر اندن ارادت صالحه صدور ایدر سه بدنی حرکت
صالحه و الا فاسده ایله تحریک ایلر تشکیم جناب نبوت صلی الله علیه و سلم
بر کیمه بی نماز ایچینده صفایله عبث و یا تو یله لعب ایدر کورد کده
پوردیلر که (او خضع قلبه لخشعت جوارحه) پس اول مضغه مملکت
وجودده ملک کیدر رعیتک صلاح و فسادی اکا تابعدر دیرلر (البشر
علی دین ملوکهم و یا خود شول عین و بدن شول مزعه کیدر که اگر
عذب الماء اولور سه مزعه دخی کا کوره اولور و مالخ اولدیقی صورت
دخی اکا قیاس اولنه و یا خود ارض و بدن نبات کیدر که بلد طیبک
نباتی طیب و خبیثک خبیثدر و عمل زدی حطب زدی یاز بل ایله طیح
اولنان طه ام کیدر که نمکین دکلدر و بومضغه بی تطهیر و اعمال صالحه
و احوال شریفه و تجلیات لطیفه به تهیه ایچون جناب نبوت اوج و یادرت
کره شرح صدر واقع او اب حتی بر علفه سودا و اخراج و طرح او اب هذا
حظ الشیطان و مغیر الشیطان دنلری و اول محل ماء زمزم ایله غسل
اولندی که اشرف المیاء در (و مصلح مضغه اولان امور جو قدر تدبر
قرآن و خلوجونی و قیام ایل و مناجات بحر به و محالده صلحا و تحریر

حلال و اجتناب شبهات کبی زیرا شبهات قسوت قلب ابراث ایدر
حتی بعض اهل ورع بر کره بر چندینک مطهره سندن صوابچمش
اولدم قرق ککونه دک فسوقی دروغدن چقمیدی دیمشدر انکیچون
ابو زید بسطامی و ابراهیم ادهم و امشانی قدس الله اسرارهم طریق
ورعه زحمتلر چکدیلر * الا وهی القلب * متذکر اولو کز که اول مضغه
موصوفه قلب دیدکار در که عجم دل و ترک یورک در و قلب صنوبری البشکل
بر دانه در که صدرك ايسرنده ایداع اولمشدر و محل روح حیوانی در که
روح حساس حیوانی اجزاء جسمده او رادن منتشر اولور و اول
بر بخاردر که قلبده اولان دمک حرارتندن خارج اولور و لطیفه نسایه
یعنی نفس ناطقه نک اکا تملقی وارد و نفس ناطقه جزئیة نفس کلیدن
مستفاددر و روح انسانی منفوخ انک باطنی در و کوکل دید کلری
فی الحقیقه صورت مضغه ده ایداع اولمان قوت روحانی غیبیه در و اهل
دل قوت مذکوره نک صاحبی در که اسم اعظمه مالک و ظهر در و اگر
بعض اسمیه مالک ایسه اهل دل دیمزلر و اهل دلک علامتی اودر که
انفس و آفاق بری برینه تطبیقه قادر اوله و اکا قلب دیدیلر حالدن حاله
تقلب ایتدوکی ایچون و سرعت خواطرندن اوتوری فلک قره مقابل
کشددر که قردور منازل ایتکده شمسدن سر یقدر قلبک دخی یکرمی
درت ساعتده یتش بیک خواطر سر یمه سی وارد اگر چه صاحب
القلب اکا اطلاعی یوقدر و بوسر عتده مناسبتدن اوتوری ابو البشر
آدمک علیه السلام روحانی فلک قردره متحیردر اگر چه فی الحقیقه
ارواح متحیر یوقدر و بعض کار پور مشلدر که قلب دنلدی زیرا
صور مختلفه و صفات متخافه ده قلبی وارد که اختلاف تجلیات
اوزرینه منبیدر انکیچون (ان فی ذلک لذکری لمن کان له قلب) دنلدی
عقل دنلدی زیرا عقل عقالدر که حق صورت واحد ایله تقیید ایدر
مقتضای کشف قلبی ایسه اطلاقدر (معلوم اوله که الله تعالی قلبی
عالم غیبی و وجهی عالم شهادتن قیلوب وجه ایچون جهت قبایه
استقامتی و قلب ایچون ککندی ذات با کنی قصیدی تعیین ایشدر

وافعال صلاتك افضلني سجده قلمش در پس اگر سجده می کشف
بوزندن ایسه ابدی رفع رأس اغز وانفس و آفاقده صلاح کلی حاصل
او اور و اگر اهل حجاب و غفلت ایسه اندن انفس و آفاقه نظام
حاصل اولماز بلکه نسیانی سببیه فساد حاصل او اورانته بوراندر که
خلیفه اهل عدل محضدر زیرا حاضر و ذاکر در غائب و ناسی دکل
سائر ایسه بویله دکلدر (و سجده عبادت تکلیفیه در که انس و جنه
مخصوصدر سائر اشیا نك عبادتی ایسه ذاتیه در انك ایچون
مظهر خیر و شر و صلاح و فساد اولان انس و جنسدر قاعده
* الحديث السابع *

* الدين النصيحة * بوجه بی بطریق التأكید اوج کره تکرار
بیور مشردر تشکیم مشکندن منقول و کلام ابن ملبده ثلث مرات ایله
موصولدر و بوراده مضاف محذوفدر که عماد الدین و مدار الاسلام
دیمکدر تشکیم الحج عرفه دندلی عماد الحج و مداره معنائه نصیحت
نصحن اسمدر و نصاح کتاب وزنی اوزره ایلکدر خبط و سلاک کبی
و منصفیه کسرله اکنه در ابره و مخیطه کبی و ناصح خابطدر که اجزاء
توبی بر بره جمع ایلوب قبض و یا جبه و یا سر او یل ایدر تا که منفع به
اوله و بومعنایه اشارت ایدر ببلغات زنجشریده کلور (ما منع قول
الناصح ان يروفت) (وهو الذي ينصح خروفتك) بونده فعل ناصحی
فعل خباطه تشبیه وارددر که خیاط نوجهله خلال توبی سد و اجزاسن
بر بره جمع ایدر سه و اعظ و ناصح دخی منصوح انك صلاحی تحری ایدر
ودیده اولان خروفتی اصلاح ایلر و بعضی نصیحت العمل صفتیه
من الشمع دن اخذ انتمشدر یعنی قولك غل و غشدن خلوصی عملك
خلطدن خاوصنه تشبیه اولمشدر و دیمشدر در که نصیحت و صلاحدن
هر بری کلمه جامه در که معانی شتایی مشتملدر زیرا منافع و خیرات
دین و دنیا بونلرك مدلوللرنده در و دیمشدر در که ناصح فی دین الله
اولان کیمه علم شر یعنی محتاجدر که علم شریعت احوال ناسی
متضمندر و عقل تام و فکر صحیح و رویت حسنه و ثانی واعتدال مزاج

لازمدر بر کیمه مقتضای زمان و مکان و احوال ناسی بطلسه جاهلدر
(پس ناصحه علم ترجیح لازمدر که تقابل امور واقع اولدوقده قنغی
صورتله عمل ایدر چکن بله و گاه اولور که منصوح انك طبعنده مخالفت
و لجاج او اوب نصیحت کار ایتوب بلکه سنك ارشاد ایتدیك طریقك
غیر یسه هذول ایدر چکنی بلکه اول باید اكا نصح ایتوب بلکه
طریق خلافه سوق ایتلودر تا که سکا غرض نفسانیسی واریسد سنك
خلافه که کار طوتوب خلاف بوزندن صورت وفاقه کله و لکن امر
عسیر اولمغله ناصح اولان غایت آگاه و تفاوت احواله خبردار اولمغده
متعمق کر کدر تا که کم کرده راهی من حیث لا یجنسب یوله کنوره اشته
بورادن مناصب دنیویه و اخروییه هر کسک عدم ایاقنی ظاهر اولدی
* قلنا لمن * بر دیدک که نصیحت کیمک ایچوندر یعنی نصح و ناصح
معلوم اولدی و لکن منصوح الهی بیان ایدیکز پس بولام بیان ایچون
ومن استفه سامیه در که تقدیری النصيحة لمن و یا مان النصيحة دیمکدر
(لن الملك اليوم) کبی و بومقوله بیان بعد الابهام ابلغدر زیرا نفسده
علی الغفله هجومدن اوقعدر (ونون جومدن مراد راوی حدیث اولان
تمیم داری و سائر حاضر بالمجلس اولان اصحاب کرامدر رضی الله عنهم
ولکن سؤال حقیقه تمیمدن و حکما سائر لدخی مشترک اولمغله تشکیم
جواب سؤاله اقبال و اصغاری اكا دالدر قول جملهیه مضاف اولدی
* قال * رسول الله صلی الله علیه وسلم یساننده بیوردی یعنی سؤالدن
منع ایتدیلر زیرا اجمال کلام ایتدکری سؤاله تحریک و یسانه توسل
ایچون ایدی پس ایتسده سؤال کبی اولمدی که انك اکثری منه بیدر
انک ایچون وارد اولدیکه (تر کر فی ما ترککم * الله * ای فی حق الله مراد
الله تعالی به ایماندر یعنی وجودنی وجوب وجودنی و وحدنی و صفات
کالیه سنی تصدیقدر و امر ایتدیکی عملده اخلاص و احکامنده حکمت
یقین و تسلیم و حق الهی حق ناس اوزرینه تقدیم و نصرت دین قویم
و دعوت توحیدله تحری مرصاه رب کریم و حریم حرمتدن زب
و تألیف بین عباد الله و تبیین اسباب سعادت و ارشاد امت و امثالی کبی

و بونده شفاعت دخی داخلدر یعنی چونکه عبد مسی دن عفو
وتجاوز ایتک مولای عظیمک شان قدیمی و عبادی دخی اول معنائه
تخلقه داعیدر بوجهتدن یارب عبد کندن ایتدیکی اساتی عفو ایله
دیمک سن عفو وتجاوز له معروف مولا سن دیو مدح و ثناء الهی در
حق تعالی به ایسه مدحدن سوکلی نسنه یوقدر کویا بومعناده
مقام الهی به ناصح کبی اولدی الحاصل الله تعالی دنیاده نصب
ایتدیکی حدود شرعیة سیاسیة ایله مدوخ اولدیغی کبی که انکله
علاوه مضار عبادی دفع واردر انکیچون عفو اولماس کذلک دار
آخرته عفو دخی بویله در زیر اوراده محذور یوقدر سائر امور دیوبه ده
عفو افضلدر حتی (ولکم فی القصاص حیوة) واقع اولمش ایکن
ولی دمندن عفو و یادیت اولاد کویا دیت شاکی به احسان کبیدر که
اول احسان مقابله سنده سکوت ایدوب عندالله مطالبه حق ایتیه
(وتفاسیر و شروح احادیثه کاور که حق الله اوزرینه اقامت حد
اولنسه اول حد اکا کفایت اولوب آخرته انکله مؤاخذه اولماس زرا
ایکی عقوبت بریده مجتمع اولسلا و اگر حق آدمی ایسه تحت عقرب
و کفارتده داخل اولمز مثلاً قصاصاً مقتول اولان کیمسه آخرته
مؤاخذه اولوز زرا قلی تشفی اولیا ایچوندر پس مقدم قتل ایتدیکی
قتلک حتی باقی قائلور و دیوان فصل و جزاده تکرار مأخوذ اولور
زیرا الله تعالی حکم وعدلدر که دعوی عبیدی استماع ایدر و عبد
عفو ایتزسه اولدخی عفو ایتمز و الا ظلم لازم کاور تعالی الله عن ذلك
علوا کبیرا * و انکاه * مراد قرأندر بخصوصه یوخسه کتب سماویه به
شامل اولور وجهله دکلدر تکیم بعض شراح وهم ایتدی تکیم
ما بعدی اکا دالدر فافهم جدا یعنی قرأنتک کلام الله اولدوغنه اعتقاد
و محکمی ایله عمل و منشا بهی تسلیم ایده و تاویل سمته کتیه بلکه تاویل
وادحاض حق ایچون جذال ایلینلری منع ایده و جواب ویره و بیانسنی
حقیقه ده نیتنی نسر ایله و صحتک یوز نسنه نظر ایدوب تلاوت
ایله که افاضال عباد کلدن و جنتی و غیره ایتدکین هر صباح

مصحفی الله آلوب هذا عهد ربی و منشور ربی پیورردی و لحن عرب
اوزرینه قراءت ایدوب زیاده و نقصانندن حذر ایده و مصحفی مکان
عالیده وضع ایلیه و تعظیمه مبالغه ایده (محکبدر که جد سلاطین
عثمانیه اولان عثمان خان غازی برکیجه برکیمه به مهمان اولوب اوراده
دیوارده بر معلق مصحفه الی الصباح دیوان طورب تعظیمی سببیه
ایرته سی کون حاجی بکاش ولی به ملاقی اولوب سلطنت عظمی ایله
مبشر اولدی زور کیمسه قرآنله پتمین سلطنتله بتر دیمک قرآنی تحقیر
دکلدر بلکه حکم قرآنی تنفیذایندن سلطاندر دیمکدر زرا قرآن کتاب
صامتدر که انی سو یلندن انسان کاملدر و کذلک احکام قرآنیسه
اوراقده مکتوبه در و انی اسانه کتورن علماء احکام و تنفیذایندن ملوک
عظامدر زرا امور سیاسیة انله مفوضدر و عاده ناس اهل عرفت
سطوتندن حذر ایدر لر الحاصل حضرت قرآن اسان حالله نه معنایی
استدعاء ایدر سه انت حقیقه اول وجهله حرکت ایتک قرآنله نصحدر
* و رسوله * زمان نبویه نصح بودر که اگر اندن مقدما شرعا مقرر
اولان نسنه تک خلاقی ظهور ایدر سه یار رسول الله سزندن شوبله
برنسنه صادر اولدی دیه تا که اگر اول نسنه بی قصد له اشلش ایسه
حکم مشروع اولدیغی معلوم اوله اگر نسیانله صدور ایتدی ایسه
رجوع ایده تکیم بروفته ضلالت رباعیده ایکی رکعتده سلام و یریحک
ذوالبدین دیر بر صحابی اقصررت الصلاة ام نسبت یار رسول الله دیدکده
اتمام صلاة ایلایوب سهو ایچون ایکی سجده ایتدی (و بومقوله معنایه
نصح رسول دیرل بوجهتدن وحی جلی و خفی اولیان ماده ده
مشاوره ایله مأمور اولدی تا که اصحابی مقتضای نظر لری اوزره اکا
نصح ایدرل و بومقامدندر که غزوه بدرده صودن بعد محله نزول
ایدیچک و حیل می نزول ایتدیکن یار رسول الله یوخسه رأیله می دندکده
رأیله دیو جواب و یریحک انلر دخی ایتدی یار رسول الله بوراسی محل
نزول دکلدر بلکه مناسب اولان فلان تملر دیو اشارت ایتدکلرنده
اورایه نهضت پیورادی و فائده عظمی سی کورلادی (بوسیدن بعض

مواد ده (اشيروا علی) دیوا صحنه به خطاب ایدردی و حضرت عمر رضی الله عنه اسارای بدری قتل خصوصند نصیح ایتش ایدی صکره وحی الهی انک رأی اوزرینه نازل اولدی قاما رسول الله صلی الله علیه وسلم دنیا دن انتقالند نصکره بومقوله نصیح اولماز پس لامی اجلیه اخذ ایتک لازم کلور بومورنده علماء امت و اتقیاء ملت رسول الله ایله دینده مصلحت اولان نسنه نك میاتی تألیف ایدرل خیاط تألیف اجزاء ثوب ایتدیکی کی (الحاصل نصیح اودر که رسول للهک جانب حق دین کتوردیکی اخکامی تصدیق و دین و طریفته سلوکی تحقیق دین صکره حق ایله قائم و نصرتنده دائم اوله یعنی اعداسته معادات و احبابنه موالات و اهلی بیتنه محبت و اهل اهواء مسلکندن حذر ایلیه حتی صحابه دن معروف اولنلری انکار ایتک کفر در دیو مصر حدر و امام سخاوی دیمشدر که صحبت صدیق و سائر عشره مبشره تواترله معلوم انکار متواتر ایسه کفر در (بعد ذانصیح رسول نصیح کتابدن تأخیر اوانسیدی زیرا کتاب نازل و رسول منزل علیه در و بردخی بودر که کتاب حقه متصا در زیرا کلام نفسی در پس بویا کهنه نصیح غیر مخلوقه و رسوله و مابعدنه نصیح مخلوقه نصیح در و نصیح رسوله نصیح ورثه رسول دخی داخلدر انکیچون شیخ صاحبی مرید صادق و موافق کرکدر تا که بری بریله تظاهر واحد هما آخر دن مقامنه کوره متصح اوله * ولائمة المسلمين * ائمه امامک جمعی در بوراده مراد امامت کبرادر که سلطنتدر و خلافت امامتدن خصوص مرتبه در یعنی هر امام اولان خلیفه اولماز زیرا خلیفه سیرت نبویه اوزرینه جاری اولان کیمسه در که انک افعالننده اصلا ظلم بوقدر امیر و سلطان حالی ایسه مخلوطدر اگرچه بواننده ملوکدن مرتبه خلافتنه قریب کیمسه لکشددر ملوک دمشقیه دن نور الدین زنکی و ملک صالح کی که بویا کبسی اهل الله دن معدوددر و منصب امام واجبدر زیرا امور دین و دنیاک نظامی اکام و طدر و اکا مینایعه دخی واجبدر و لا مبتدع اولور (و امامک معصوم اولسی

شرط دکلدر و الاستجده سهو و مشروع اولماز دی و حدیثه کلور (صلو خلف کل بر وفاجر) و ایام خلفاده کندیلمی امامت و خطابت ایدرلردی و بومعنی خلفاء عباسیه نك بکر نجیبی راضی بالله محمد کاتبه مستر اولدی صکره راضی امامت و خطابت ایچون نائب تعیین ایلوب الی لآن اول حال اوزرینه قالدی راضی نك جلومی اوچیز بکر می ایکی تاریخنده در (بعد ذاملوک و سلاطین رسول اللهک صلی الله علیه وسلم ظاهرده و خلفا و اقطاب باطنده وارثلریدر که ایکبسی دخی اسم اعظمک تحشده در چونکه ملوک مصالح عبادله قائمدر لاجرم معروفده انلره اطاعت و عندانلله ایفاظ و تنبیه لازمدر زیرا عصمت شرط اولیحق خطایتن و هوایینه تابع اولق شانلرنددر پس انلرک مجلسلرینه داخل اولان علمایه واجبدر که عباد اللهه قائده او اولان و جهاد فتوی و بره ل تا که نظام عالم حاصل اوله یوخسه مفتی مانجن اولمالر و لا آخرنده مسئول اولورلر (وشوکه رجال الدوله ملهمون دبرل تحری حق ایدنلره و قایلری آگاه اولنلره کوره در زمانه ذه ار باب ارادتدن معدود اولنلرله الهامدن محرومدر فکیف که غیر یلر پس ملائکه نك الهامده قصورلری بوقدر ولکن قاصر اولان محلددر که قلددر زیرا حجب ظلمانیله ایله محتجبددر (وسلطان اوزرینه خروج ایتک منهیددر زیرا مفاسد کثیره سی وارددر بلکه لازم اولان شرعه و عرفله اراستی اصلاح و تألیفدر و نفیض مبیعه ایتیه و الابد عنه دخول لازم کلور و جهاد اقتضایدر سه تحت لاواستنده بوانه اگر نفیر عام ایسه و الادعایه مشغول اوله (و فضیل ابن عباس بیورمشدر که اگر بر دعوت مستجابیه قادر اولسم سلطانه صرف ایدردم زیر سلطان قلب عالمدر که انک صلاحیله جمیع اجزاء عالم صلاح قبول ایدر و سب سلطان منهیدر زیرا ظل الله در که خلق انک سایه سنده آسوده در و سلطان عدل ایدر سه هم کسندن و هم سکافانده سی اولور و اگر نظم ایدر سه کسندن ضرری و سکافانده سی اولور که سن اول ظلم صبرله مأجور اولور سن و مقام شکر و مقام صبرک عهده مند کلور سن و لکن علم حال

کر کرد که عامل اوله سن پس سلطانک دکه بر قصورینه نظر اولمناز
 علما کی مکر که منکر اولیا اوله زبیرا اولیا و سائل حقدر و هر کس طلب
 وسیله ایله مأمور در قال تعالی (وابتغوا الیه الوسيلة) و ملوکی زیاده افساد
 ایدن ایکی نسبه در که بری اهل انکارک و بری دخی ملاحده نک
 دخولیدر که بوا عصارده بو مقوله امور مضمر مجهول مطلق قالمشدر
 انکی چون داخل و خارج بلور سزدر بوجهندن اختلال دخی کالنده در
 بوجهندن ملوکه لابد در که علماء عاملیندن اوله زبیرا خود ظاهر
 و باطنندن خبردار اولار ایله محالسه ایدله و الامنصور اولمناز اشته
 نصایحک اعظمی بودر فلیعمل به الاماملون * وعاشهم * عامه خاصه نک
 مقابلیدر زبیرا شهر ایچنده عموم و شموللری وارد و ضمیر مسلمینه
 راجعدر که واعامة المسلمین و المؤمنین دیمکدر و لکن بورادن لام طلی
 اولندی زبیرا عامه خاصه به تابعلدر انکی چون قرآنده کلور (اطيعوا الله
 واطيعوا الرسول واولی الامر منکم) یعنی واطيعوا اولی الامر دیوا واولا
 الامر کوره لفظ اطاعت تکرار اولمندی زبیرا واولا الامر اتباع رسولدر که
 انلره اطاعت ایتک اطاعت رسوله داخلدر شول جهتهندن که رسول
 اطاعتده مستقلدر تنکیم قرآنده کلور (وما اتاکم الرسول فخذوه
 وما نهاکم عنه فانتهوا) یعنی رسول خلیفه حق اولدیغی جهتهندن جانب
 حقندن امر و نهی اولدیغی ماده ده امر و نهی ایتسه همان امر و نهی
 حقدر زبیرا نفسندن فانی و حقله باقیدر واولا الامر ایتسه بویله دکلردر
 بلکه انلر شریعت محمدیه به تابعلدر واولی الامر اول شرف
 سدر که الله تعالی امری کندی ذاتی و رسولی منزله سنه تنزیل ایدوب
 اطاعتله امر ایتشد انکی چون نافله به مقارن اولان امرلری واجب
 اولور و انکله عامل اولان اجر واجب بو اور فافهم جدا (وعامة مسلمینه
 نصیحت بودر که دین و دنیا ده ضرر اولمیان وجهله اشارت ایلله اگر
 دین و دنیا ضرری مجتمع اولور سد چاره واریسه ایکسین دخی دفع ایلله
 و الا ضرر دنیایی ترجیح ایدوب دینی محافظه ایدله و حدیثده کلور
 و ذریت ایمانک و صفة فاقبتنی الیک غیر مفتون) یعنی مطلقا فتنه به

دوشمنک امر مشکلددر و لکن فتنه دین اشد در انکی چون موقی اختیار
 ایدوب فتنه دینی اخته یار ایتمک کر کردر (والخاضل بقدر الطاقه جلب
 منفعت و دفع مضرتله مقید اوله و امر بالمعروف و نهی عن المنکر درن
 خالی اولیه و لکن محله کوره احسن اب ایلله اصاغره ایتدوکی معامله بی
 اکا بره ایتیه بلکه ایلری رفقه ارشاد ایدله و ستر عورات و سد فقر
 و حاجات و توقیر کبیر و شفقت صغیرله متخلق اوله رغبت و کراهت
 ایتدوکی اموره خلقی کندی نفسی حکمنده طوته زبیرا (خلفکم من نفس
 واحدة) موجنبجه جمله ناس اخواندر که بریدر و بر مادر دن خلق
 اولمشلردر (وتعاونوا علی البر و التقوی) و فقیحه اخوانله تظاهر
 لازمدر زبیرا مؤمن بری برینه بنیان کیدر که بری برینی شد و ربط
 ایدر و نصیحت نجاتده مؤدی اوله حق ماده ده ایتسه تنهاده نصیح ایلله
 یوخسه علی ملاء الناس تقریر و تفضیح ایتیه (بعد ذانصح عامه
 اهل اسلامه اضافت اولمندیغی اسلامک شرفندن اوتوریدر والا
 نصیحت عین دین اولمناز عموم اوزرینه در پس انک منفعتی جمیع اجزاء
 عالمه ساری کر کردر مثلامت اسلام اوزرینه اولمیان کیمسه بی سفساف
 اخلاقده کورسه معالی اموره ارشاد ایلله بلکه اولمناز اموره
 اتصافی انک سبب اسلامی اوله زبیرا اوصاف جمیله حقایق ذاته جذب
 ایدر و بز حیوانی عطشان کورسه طریق آبه سوق ایدله و حدیثده
 کلور (فی کل ذات کبد حری و فی رویه رطبه اجر) حرری
 فعلی وزنی اوزره حرانک تأثیری در حره دنکه حرارت معناسنده در
 بو حدیثک ظاهری جمیع حیواناته شاملدر و بعضیلر عام مخصوصدر
 دیو کلابی اخراج ایتشلردر و اکثر علما انک اوزرینه در قتل کلاب ایلله
 امر منسو خدر تنکیم حیوة الحیوانده مصر حدر پس اطعام و سقی
 کلاب لابسدر و نیجه اهل الله دین صابر اولمشدر پس اکا بره اتباع ایتک
 اولادر و بوندن ظاهر اولدیکه (اکرموا الخیر) اتی مانع دکلدر کر کسه
 کلابک لعابی نجس اولسون و بزه طرق شتادن صحیحی الهام اولمشدر که
 بیانی غیر کتیرده در و بزم بعضی تلامذه مزبوم مسئله نک خلافت اولوب

خالق اطعام و سق کلبدن منع ایندی بچون آخر استسقادن هلاک اولدی
(و دیمش لردر که التزام نصیح ایدہ نك دوستی آزاوور زیرا اکثر خلق
هو الرینه تابع لردر انکیچون حدیثہ کاور (ما ترک الحق لعمر من صدیق)
یعنی اجراء حق ایتک حضرت عمر رضی اللہ عنہ دوست آلیقومدی
زیرا حضرت عمر شریعتده زیاده شدتی وارایدی و رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وسلم مدینہ ده آتی محسب ایتشدی ویدندہ برسوطہ
خالق تأدیب ایلر و حکم عدالہ قائم اووردی و لکن محسبده اخلاص
نام اولیحق حالی ریاکارلردن اھون اولور زیرا اھل صدق و خلوص
بالکلیہ بغیض ناس اولماساز

* الحدیث الثامن *

* امرت * مأمور اولدم یعنی حق تعالی امر ایلدی بکازیرا حقندن
خلیفہ رسالتی حقک آمر و کندی نك مأمور اولماسن اقتضا
ایدرس آمرده جهالت یوقدر بلکه متمیندر و کذلک اصحابدن
امرنا و یا خود نہینا صادر اولدیغی آمر وناہینک رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وسلم اولماسن مقتضی در زیرا رسول اللہ حقہ تابع اولدیغی
کعبی اصحاب دخی رسول اللہ تابع لردر و زمان رسانندہ
حقندن بلا واسطہ اخذ شرایع ایتک ممنوعدر کہ رسالت رسولی
منافیدر قاما زمان رسانندہ نصکرہ خلیفہ مقولہ سی اولانہ بلا واسطہ
اخذ عن اللہ ممکندر زیرا اول وقتده خلیفہ نك اخذ ایتدوی شرع
جدید دکلدر بلکه شرع مقرر مقدمک اضاف و معارفیدر اکایمہ
منع یوقدر زیرا قرآنک حقایق بی نہایہ در کہ ہر کایفہ حالتہ کورہ
منکشف اولفدہ دراشتہ ابو یزید بسطامی نك قدس سرہ بکا قرآن
پنامہ نازل اولدی دیدوی بو باید ندر اگر چہ قرآنندن والہامدن
بی خبر اولنلر فیضی استبعاد و رحمت واسعہ بی تضییق ایلرل واریاب
مکاشفہ نك اخیرتی ربی و غیری مقالات سنہ لری حقہ مالایعنی
سویلرل (اولک الذین اعنیهم) ہی طردہم عن بابہ و حجہم عن لطیف
خطایہ * ان اقاتل الناس * بون تقدیری امرتی ربی بان اقاتل الناس

دیمکدر کہ آمر اللہ تعالی و مأمور رسول اللہ و مأمور بہ مقاتلہ در تنکیم
قرآنندہ کاور (کلالم ایقض ما امرہ) امرہ اللہ بہ مقاتلہ محاربہ قتل
روحي جسد دن ازالہ در لکن اکامیباشراولانک فہی حسبیلہ قتل
وفوت حیات اعتباریلہ موت دیرلر بورادہ ناسدن مراد اصناف ناسدر عبدہ
اوثار اولسون غیریلر اولسون زیرا عموم رسالتک حکمی بودر قال تعالی
(قل یا ایہا الناس انی رسول اللہ الیکم جمیعاً) و آشفدہ ذکر اولسان
اوج نسہ کہ شہادت توحید و اقامت صلاۃ و ایستاء زکاتدر بونلرک
مجموعی مقاتلہ غایت اولفہ صالحدر زیرا عبدہ اوثان کہ اھل شرکدر
شہادت توحید ایتزل و اھل کتاب کہ یہود و نصارادر محمد رسول اللہ
دیمزلر و دیسہ لر دخی عربہ مبعوث اولقی اوزرہ تأویل ایدرلر
و صلا تیری و زکات تیری شرع جدیدک کیفیتی اوزرینہ دکلدر
بلکہ نبوتی تصدیقی ایتدک لری کبی صلاۃ و زکاتی دخی انکار ایتدیلر
انکیچون زمان خلفادہ ناریک صلاۃ و ناریک زکاة اولنلرہ مقاتلہ ایتدیلر
زیرا شرعہ قطعی اولان نسہ بی انکار ایتک کفر صریحدر حتی فقہا
دیمش لردر کہ بر کیمہ متمم داترک صلاۃ ایدوب قضاء دخی نیت ایتسہ و عقاب
الہی دن خوف ایلسہ کافر اوور زیرا امن عذاب اللہ کفر در و سائر امور
شرعیہ ضرور بہدہ تکامل و تہا و ن دخی بویلہ در قال تعالی (ان الذین
آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا ثم ازدادوا کفرالم یکن اللہ لیغفر لہم)
یعنی شون کیمہ دن کہ کفر و ایمان متکرر اولہ انک عنسدندہ ایمان اھون
و ادون اشیا اوور بوسیددن شرطہ مغفرت بولماز پس فروع ایماندہ دخی
حیالات ایتوب مستہزی کبی اولان کیمہ نك حالی کفر و عدم مغفرتدر
کویا جذاب رسالت لساندن دیمک اوور کہ ہر کیم بنم جانب حقندن
کتوردیکیم اصول و فروع دینہ انقیاد ایتسہ و خصوصاً عماد الدین
اولان صلاۃ و قنطرۃ الاسلام اولان زکاتی انکار و یا خود اقامت
و ایستاء سندہ تہا و ن اوزرہ اولوب طریق قبول و عملہ بکفر سہ مقاتلہ بہ
سزا اولور (فأذنوا بحرب من اللہ ورسولہ) خطباتی تحتہ کاور
(و دیمش لردر کہ طائفہ جن و مقاتلہ بہ داخل دکلدر مع هذا ناس

لفظی انلره دخی شاهلدر تشکیم صحاح جوهریده وقاموسده کلورالاناس
 یکنون من الانس والجن لانه یقال ناس تهرک واناسه حرکه ورسالت
 عامه در زیرامقاتله جن مروی دکلدر بلکه انلردن نیچه جماعت
 جن نصیبین وامثالی کبی توحیده دعوت اوانوب ایمان کتور مشلر
 واحکام فرعیه دخی قبول ایملر وقبول ایتملر منظرین دن اولوب
 الی یوم القیام شیطنتلری اوزرینه قالملردر زیرانلراجسام لطیفه
 هوایه غیر محسوسه درکه مقاتلهیه صالح دکلدر اگرچه شهاب
 انلری اهلاک وافساد ایندیکی کبی نیچه ادعیه مؤثره دخی وجودلرنده
 کارکر اولور ولکن انلردن مؤمن اولملر غزوه بدرده مشرکلرله
 محاربه ایتملردر که یتش عدد جنیدر وحالا اوراده مقاملری واردر
 * حتی یقواوالاله الا الله وان محمد رسول الله * بعض روایاتده (محمد
 رسول الله) مطویدر زیر اوجوب مقارنتک شهرتی اولمله احد قرینی
 ذکرله آخردن اکتفا اولمشدر اکل وشریب کبی که اکل اوزرینه
 اقتصار اولندیغی برده شرب اکل تابعدر وحر وبرد وامثالی دخی
 بوبله درکه امور اضافیه حالی بودر رسول ایسه حقه مضافدر کرک
 صوره رسول الله کبی وکرک معنی که خلیفه قدر پس رسولک حقه
 اضافتی وکیل مطلقک سلطانه اضافتی کیدر که صورت حقیقتدن
 منفک دکلدر بلکه صورت حقیقتک آینه سیدر وقول کلامک
 غیریده دخی مستعملدر قال بیده ای اخذه وقال برجله ای مشی دیمک
 اولور بوراده قول شها دندن اعددر اگرچه شهادت اشرفدر زیر
 آخر حدیث عمومه دالدر وظاهر اولان بودر که حدیث شریف عام
 مخصوص صدر زیرامشاهد اولورد و قبول جزیه ایدنلردن سیف
 مرفوعدر ویاخود بومعنی وضع جزیه دن مقدمدر ولکن واضح
 اولان اولکیدر زیر آیات جهاد مدینه در وجزیه دخی مدینه ده
 وضع اولمشدر تشکیم آخر نزول ایدن سوره توبه ده کلور (حتی یعطوا
 الجزیه عن یدوهم صاغرون) پس حدیث مذکور امته الی یوم القیام
 جهادک وجزیه تک بقاسنه تنبهدر انکیچون مرض انتقامالارنده

بشد نصکره جزیره عربده مشرک قومابوب اخراج ایده سزدیو
 توصیه یوردیلر وایتداده صورت اطلاقه انتهداده اولان حاله رمز
 ایملر زیر زمان مهدی وعباده اسلامدن غیر یسی مسلم اولمشه
 کرکدر بس ایتداده اولان وضع جزیه جزاء کفر وتذلیل کفار
 وتعظیم واعانت مسلمین ایچوندی یوخسه رضا وابقاء کفر ایچون
 دکلدر آخر زمانده ایسه معنای مذکور ملحوظ دکلدر بلکه آخر
 اوله رد اوانوب امت واحده قلنسه کرکدر وشولکه حدیثده کلور
 (یدأ الاسلام غریبا وسیعود غریبا) بومعنی اواخر زمانده قبل خروج
 المهدی ونزول عباده حاصلدر وحالاتک مقدماتی واقع اولمده در
 زیرایواطندن قطع نظرظواهره اختلال عظیم کلمشدر والی الله
 المستکی وقول لفظنده ایکی نسنهیه اشارت واردر (اولکبسی بودر که
 ایمان تصدیق قلبدر که امر باطندر وامر باطنه الله تعالی مطلعدر
 انیحق مکر که حق تعالی دن برکیمهیه کشف وتمریف واقع اوله
 پس دخول باطن وشق قلب ممکن اولمديغندن ترجان قلب اولان
 لمساتک اقراریه اکتفا اولندی تاکه بواقرارله احکام ظاهره اسلامیه
 اجرا ایتک ممکن اوله واقرارک معمول به اولدیغی حسن ظنه بناء در
 زیرا دیمشدر در که کل اناه بترشح بما فیه (وایکبسی بودر که بونده
 ایمان تقلیدینک صحتیه اشارت واردر اگرچه ترک استدلاله آتم اولور
 یعنی تقلید که غیرک قولنی بلا دلیل قبول ایتکدر اصلده اصول
 واعتقاد یانده صحیح اولابوب فروع وعملیاتده جائز اولق کورینوردی
 تشکیم اکثر متکلمین بوکا ذاعب اولمشدر ولکن هذا الخفیه والظاهریه
 صحیحدر زیر رسول الله صلی الله علیه وسلم ایمان اعراب وصبیان
 ونسوان وعبید وامانی قبول ایلدی وتعلیم دایمل ایتدی و بوراده
 استدلال واجبدن مراد بای طریق کان اژدن مؤثره ومصنوعدن
 صانعه انتقالدر که بومعنی هراچی به حاصلدر یوخسه قاعده میراتیه
 اوزره ملاحظه صفری وکبری وترتیب مقدمات ایتک دکلدر که
 یونی شرط ایتک خطاه عظیمدر زیر هرکس انک عهدده سندن

بیرون اولی متعذر در (وعلیکم بدین العجائز) مضمونه مخالفه در
 پس بر کیمه بلاد مسلمینده نشأت ایدوب صنایع الهیدی مشاهده
 ایند کده تسبیح ایلده یعنی سبحان الله وقادر الله و یا بوسیاقده معرفته
 دال اولور و تعظیمی اشعار ایدر کلمات سو یاسه حد تقلیددن خارج
 اولور انکیچون دیدیلر که خلاف شواهی جبالده و اقطار ارضده
 بولسانلرده در یوخنه دار اسلامده منشی اولوب سموات و ارضک
 خلقیده تفکر ایدلرده دکلدر که بونلرک ایمالری صحیح و نظارری
 درستدر و علم الیقین دیدکلری دلیلدن حاصل اولان استقرار و رسوخ
 علمدر که دخل و شبهه قبول ایتمز والا کاعلم دیمزلر و کشف خیالی دخی علم
 غیر راسخ کیدر که مزلق اقدامدن رو عین البقین مشاهده و کشفدن
 حاصل اولان قوت راسخ و هیئت قاره در و حق البقین مشاهده
 نه معنی ایچون مقصود ایلده اول سری معرفتدر مثلاً موتی بیلک علم
 الیقین و ملائکة موتی مشاهده عین البقین و ذوق موت حق البقیندر
 و کذلک مکه نام بلده ده کعبه تسمیه اوانور بیت اولدوغن افواهدن
 و کتبندن اخذله بیلک علم البقین مکه به واروب اول ییتی هیئت
 مخصوصه سی اوزره احساس ایتمک عین البقین و اول بیتک حقه
 مضاف اولوب سائر بیوتک مضاف اولدیغنیلک سر و سببی بیلک که
 ذات احدیه به ونیجه حقایق و حکمه نشان اولدوغی در که حق
 البقیندر پس بو امرک اولی اعتقاد و تقلید و اندن نظر و استدلال
 و اندن کشف و عیان و ندن مشهودک سره و صوابدر و توحید قوی
 صورت توحیددر که (لا معبود الا الله) و توحید فعلی حقیقت
 توحیددر که (لا موجود الا الله) در و قول ذلک وسیله سیدر قوت اصلی
 اولده غی کبی یعنی توحیدک حقیقتی قوتدن فعله خارج اولمغه قولده
 ذکر کثیره مخارجدر و جهرا یتمک الک اسباب معینه سندندر زرا
 قول لغظ مرکبدر و لغظ جهرا کلا در بناء علی هذا توحیدده اصل
 اولان مبتدی به کویه جهردر تا که نفس اصمنه اسماع ایده و منتهی به
 کوره اخفاددر شکیم (خیر الذکر الخفی) اکادالدر زرا مبتدی

عالم صورتده در که عالم جهردر و منتهی عالم معتاده در که عالم
 اخفاددر زرا (کنت کنز الخفی) مرتبه سیدر که عالم ذندر عالم صورت
 ایلده عالم سما و سفندر و ذات و اسماء و صفات میاندده فاروق اولدیغی
 ظاهر در * و یقوا الصلاة * یقوا اوزرینه و مطوف و حتی نخندده
 داخلدر و صلاة معراج معنوی اولدیغی جهتدن شرف عظیمه بناء
 فروع ایچندن افرات و تقدیم اولندی انکیچون نبوتک اون ایکی سینه سنده
 ایلده معراجده مفروض اولندی و صلاتدن مقصود ذوق مکاشفه
 و مشاهده برانکیچون قره امین قلنددر (و حدیثه کلور) (ارجنا بلال)
 یعنی یا بلال اذان اوقیوب بعده اقامت یله که صلاته دخول الله عالم
 صورتک کیدرندن خلاص اولوب صفاء خاطر بولالم و دیده لر من جلال
 یاره کسانیه اولوب نور یله روشنا اولالم و یونده وسیله به ترغیب وارر
 شکیم حدیثه کلور (و اسألك حک و حب من یحبک و حب عمل
 یقربنی الی حبیک) یعنی حب صلاة لازمدر زرا وسیله مشاهده در
 و علی هذا * و یؤتی الزکوة * نفسی رذئلدن تزکیه ایتمک اساس حار
 اولمغه سائر اوزرینه ترجیح اواندی و ابتیاده طیب نفس و صدق
 و خلوص و نیت و خوف و خشیت لازمدر قال الله تعالی (والذین
 یؤتوین ما اتوا و قلوبهم و جهلة انهم الی ربهم راجعون) یعنی حقه
 رجوعه یقینی اولان کیمه حقندن حیایدر و اطیب مالی طیب نفسله
 تصدیق ایدر بلکه کندی نفس فانیه سن دخی بذل ایدوب حقندن
 وجود باقی ایلده حیایطیه بولور پس بو حیایه و صوله دک دم
 شهواتی ازاله و نفسی مرده قیلمق کر کدر اگر چه موت اجر که
 مخالفت نفسدر زیاده صعبدر و زکاة هجرتک ایکی سینه سنده
 مفروض اولمق دلالت ایدر که ایکیلک بلکه مبدل اولمق
 کر کدر اکا سبب اولان وجود مجازیدر * فاذا فعلوا ذلک *
 پس حق ناس بو مذکور ایشله لر یعنی اقرار و اقامت و ایستایی
 تحصیل ایستدر و بعضیلر دیدیلر که مشار الیهک بعضی قول ایکن
 فعل اطلاق بک یا عمل لسان اعتبار یله و بالذنبی واحد اوزرینه تغلیب

طریق یقینیه در (و فعل بر مؤثر جانبدن تأثیره دیرل کرک اوراده قصد
اولسون و کرک اولسون و کرک انساندن و یا حیواندن و یا جاد دن
صادر اولسون پس متع عملدن اخصد زریرا اجاده فعلدر و عمل
دخی فعلدن اخصد زریرا عمل قصده مقارن اولاندر و بوراده فعلی
نامه اسناد ایلدی زریرا عبد محل کسب و اختیاردر * عصمه وانی دما هم
و والهم * قانلرینی و ماللرینی بنم تعرضدن عصمت و حفظ ایتدیلر
یعنی اول تقدیر اوزرینه دملرینی بنم سیفم ایله مسفوک اولقدن محفظ
و ماللرینی و ذریت و نسوه لرینی بنم عسکرم ایله نهب و غارت اولمقدن
مصون قلدیلر (عصمت حفظ و منع و امساک و اعتصام استمساکدر
و عصام **ک** کتاب و زنی اوزرینه مایعصم به در یعنی شول خیطدر که
انکاه نم قرینه شد اولنور و عصمت انبیا و حفظ اویا مشهور در که
صفاء جوهر و طهارت قلب و نورانیت روحدن ناشی مناسازدر که
زیاده تیغظ و حضوری موجب اولغله مانع هفوات و صاحب هجوم
تخلفاتدر و حقیقتی امتناع بالغیردر انک ایچون دیمش لر در که العصمة
لا تزیل المحنة عصمتنا الله وایاکم من سدل الحجاب والطرده عن الباب
(بعد ذام ذکر اولندی زریرا روح انسانی دمه نابعدر یعنی دمک سیلانی
ایله روح انسانینک بدنندن علاقه سی منقطع اولور زریرا مملکت بالکلیه
خراب اولیحق بردخی عمارت قبول ایتمز بس روحک بدنندن انقطاعی
وانینک ولایتدن انعزال کییدر که نشأه آخرده برکره دخی نصب
واقع اولسه کرک که بردخی انک ایچون عزل یوقدر (و مال انسانک
تملاک ایتدیکی درهم و دینار و ذهب و فضه و حیوان و ثیاب و سلاح
و اشیای نسنه لر در که انده رغبت و تصرف جاریدر بس ثراب و نار
و مردم مقوله لی مال دکلدر و مال عین مضروب اولاندر و مال
دینلدی زریرا قلوب بالذات اکامیل ایدر که احتیاج اوزرینه مجبوردر
و مال شقیق روحدر تنکیم قرآنده (و تنبیان من انفسهم) اکادالدر چونکه
خلق مال و جانه میل ایدر لاجرم یوایکی نسنه یا قهرا و یا اختیارا
مسلوب اولودر و طریق اختیار ممدوح اولغله از باب ارات اول بولی

طوتوت قطاع طریق ایله مسلوب اولمزدن اول مال و جانندن منسلخ
اولمسلردر و قطاع طریق یقینیه مراد موانع و آفات و امراض و موتدر
والله السلام و منه السلام * الا بحق الاسلام * یعنی اسبابدن بر سبب ایله
انلره تعرض اتم الا بحق اسلامله تعرض ایدرم زنی بعد الاحضان و کفر
بعد الايمان و قاتل بغیر حق ایسه قصاص و سارق ایسه تضمین مال
کی حق امر ثابت و واجب دیرل که شرع انی تفر بر ایتمش اوله و حق الله
اودر که خلق اوزرینه واجب اوله توحید و عبادت کی و حق الحق
اودر که حق اوزرینه کندی ایجابله واجب اوله عدم تعذیب کی
پس حق جدیر معنایسه اخذایتمکه حاجت یوقدر زریرا حق اوزرینه
برنسنه واجب دکلدر یعنی خلقک ایجابله تنکیم معتزله ذاعب اولمزلردر
(الحاصل وعد حق وعد الکرم دین موجبجه واجب الانجاز کییدر
(و فلان حقیچون دیمک جازدر فلان حرمیچون دیمک جاز اولدیغی
کی تنکیم حدیثده **ک** لور (اللهم انی اسألك بحق السائلین علیک
و حدیث تمامه جامع صغیرده در بس فقهاک بحق فلان **ک** و هدر
زریرا مخلوقک خالق اوزرینه حق یوقدر دیدکلری حدیثه مخالفدر
و حدیث معاذ ده دخی کلمتدر که ایامعنا هل تدیری ما حق الله علی
العباد و ما حق العباد علی الله) تنکیم محکمه میندر یومحکک یوندن
زیاده بسطیه فحملی واردر ولیکن مقامی دکلدر * و حسابهم علی الله *
یعنی ناسک آخرتده باطلرینک محاسبه سی الله اوزرینه در اخلاص
و نفاق لرینه کوره تنکیم حدیثده کلور (انا افضی بالظاهر والله يتولى
الستر) و حساب پای اولدن مصدر در عد معنایسه زریرا آخرتده
اعمال عباد عد اولنوب خیرا و شررا مجازات اولنور بس عبدک له
و عابیهی مجازات ایچون اظهار اولمغه محاسبه دیرل قال الله تعالی (والله
سریع الحساب) زریرا برشان برشاندن انی مشغول قلمز شول جهتدنکه
تجلیسی مجید در (فافهم و بوراده حرف ایجابک معنایسی ایجاب حق
علی نفسه در تنکیم بالاده ذکر اولندی قل الله تعالی (کتب علی نفسه
الرجة ای التزمها و اوجبهها تفضلا و احسانا لانه تعالی متره عن

ان يجب عليه شيء حقيقة پس طائفة معتزله تك يجب على الله ان لا يغضب المطيع بل يجب عليه ان يثيبه ديدنيكي باطلندر و بفضيل على كلام سني لام معنا سته طو توب على سبيل التثبيته تحقق وقوعه واجب كبر ديمشدر مال بر در زيرا كندى نفسى او زرينه بيجى تحقيق وعدو وقوعه دائر در و يوارده جلاله تخصيص اولنديغى عموم ناسدن اونوزيدر زيرامرتبه الوهيه مرتبط اولدق فرد يوقدر رعيك سلطانه ارتباطى كى بس لطف وقهر اسم مذكورك تحتسده در ولكن تجلبسى هر ماطوف ومقهورك حاله كوره در انك همچون حسايده حساب يسير وحساب عشير داخلدر و بونده دنيا ده تعرضى كندينه و آخرته حسابى الله تعالى به اضافت قلديغى حق تعالىك ارحم الراحمين اولماسته دالدر انكچون حسابى كندى ينده قلدى و لطائف ابي يزيد بسطامى دندر كه (ان بطش ربك لشديد) آينده يارب بنم بطشتم سندن زياده در ديدى زير احث بطشى رحيله مشوب اولمغه حقد بطش مخلوق ايسه بويه دكلدر (اعاذنا الله واياكم من شر النفوس ومن خبث الطبع المحوس * الحديث التاسع *

* ما نهيتكم عنه فاجتنبوه * ما موصوله در (ونهى لقته برنسته دن يا قول و يا فعله زجر در و شرعا على سبيل الاستعلاء لا تفعل ديمكدر بوراده مراد معنای شرعيدر زير اعرف لغت اوزر نه وجوبا مقدمه در وبعض اوامر نهيله مؤلدر و ذر والبيع كى كه لا تباعوا ديمكدر ومحرمات اخباريه دخی بويله در (حرمت عليكم الميتة) كى كه لا تأكلوا لحم الميتة ديمكدر اجتناب جنبدن در فحوله جارحه معناسته صكره جنبى ولى ايدن ناجيده استعمل اولندى پس برنسته دن اجتناب انك تا حيد سندن ذهات و بعد در بوجهتدن تركدن ابلقدر زير ترك ز فحصدركه انده معنای مذكور لموط دكلدر (يعنى شول نسته كه اندن سزى نهى ايتدم كرك نهى تحريمى و كرك تترهه كى حرام نهى اولده و مكروه نهى ثابده داخلدر اندن بهير ايديكوز وائى بر جانبد قو بو ث اندن دور اولوكز زيرا اجتناب الابزار سيئات المقر بين مضمونى اوزر نه فعل

مكروه دخی بحمله كوره سبب مؤخذ اولوز تكيم اهل تفسير ديمشدر كه جتده آدم عليه السلام نهى تترهه ايله منهى ايدى بويله ايكن باعث خروج اولوب حالتدن عصيان وغوايه تترهه ايدى و يوراده نهى تقديم اولندى زيرا تحليه بايدندركه دفع مفاسد جلب منافعدن اولادر و مصلحت و مفسده تعارض واقع اولسه دفع مقسده جلب مصلحت اوزر نه ترجيح اولوز (وحكمت يدينه اطباء ديمشدر كه احقه استعمال دواند يعنى اجتناب اكسايدن اولادر يتكيم طائفة هند مريض اوللر نه احتماله معالجه ايدز لر غير يار ايسه بويله دكلدر ملامتلا واقع اولسه بعض اسباب دافعه ايله عمل ايلرل اطباء هند ايسه كدر يارن آج طور و زور و شمشدر در ثقت العرش ثم انقش يعنى بنياه اساس لازمدر انكچون انذار له بدء اولندى قال تعالى (قم فانذر) و ديمشدر كه امر در رسول الله صلى الله عليه وسلم ونهى ده امت اصلدر وشولكد (يا ايها النبي اتق الله) دلمشدر تأديت الصغير يانكبير بايدندركه زير انشاء نبويه ملائكه كى نورانيه اولمغه اولدخی (لا يعصون الله زما امرهم) ده داخل و رتبه عصمتنا ايلدركه حق تقوى انك مقتضاي ذاتى كى در * وما امرتكم به فافعلوا منه ما استطعتم * امر على سبيل الاستعلاء افعول و ليعمل ديمكدر و لفظ خير و اشعارت وائى دخی داخلدر قر تعالى (والمطلقات يتربصن اى ايتربصن و روباى ابراهيميه امر ديتلدى مع هذا اشارت خياليه در تكيم كاور (قال بآبث افعول ما تومر) و منه ضميرى ما به راجعدر استعصاقت قدر ندر كه بحركت ضديدر يعنى انساندن افعال اختياريه نه مقوله مقابله صادر او اورسه انكا استعصاقت ديرل (يعنى سول نسته كه سره انكه وجوبا وياند يا امر ايتدم اندن قادر اولدو غكز مرتبه بي اشك و وجوده كسورك زيرا الله تعالى سره يشر مراد ايدركه ديشده حرجى زقع ايتدمشدر تكيم بعض اركان ضلالتدن عاجز اولكوز بوا بعض اعضا كرده عذر قوى اوانه اكا كوره عمل ايدوب عهده امر دن مير و ن اولور سزى و يو حديث شريفه موافق در شول آيت كرمه كه كاور (وما آتاكم رسول

فخذوه ومانها عنه فاتهموا) ولكن حديثه اولان قيد است طاعت
عموم آتی تخصیص ایدر یعنی اصول اعتقادی و فروع عملیه دن هرته که
رسول سره اعطا ایتدی بقدر الوسع اکا تمسک ایدیکو زری را
اوزر یکوزه واجبد و اول نسته که انک تعاطیستدن سرنی نهی ایتدی
اندن منتهی اولوگز بونده دلیل واردر که امر و نهی رسول حقه
مضافدر که امر و نهی حق کیدر ز برار رسول نفسندن الکیه فانی و حقه
یا قیدر انک چون رسوله میایعه حقه میایعه اولدی که بدر رسول یدالله در که
فوق لایدی در و بوندن فهم اولور که اگر چه اسودی تقیل دخی
میایعه دندز قایید و انسان کاملی تقیل و اکا میایعه اندن افضلدر زری را
کعب صورت و اسان سر الهی در و علماء دیمش لر در که رسول الله
عليه الصلاة والسلام اتباع ائمتك فرائض عینده فرض عین و فروض
کفایه ده و واجباته واجب و مستند و شول افعال که جهت
وقوعی معلوم اولیه و نه کیفیت اوزره اشکند و کی نبوت بولیه ادنی الامر
ایاحتی محمول و اول جهتله معمول در (بعد از حد است طاعت اول درجات
خرجدر که مافوقی جهده و مشقتدر بس مؤمن کنندنه خرج واقع
اولیا حق مرتبه ایله مأمورد در که حد رخصتدر و حق تقوالله تقوی
عزیمتدر که جهله است طاعتی بذلدر مثلاً قدمی تورم و وجهه سی تفرح
اید، حک قدر نماز قلمق و بعضی دیدیلر که فاتقوالله حق تقاته فاتقوالله
ما استطعتم) ایله منسو خدر و ابن عباس رضی الله عنهما نسخ یوقدر
دیدی بس حق تقوی حد است طاعتله مقید اولمش اولور و ارباب
حقائق دیدیلر که فاتقوالله ما استطعتم حال ایراره ناظر فاتقوالله حق
تقاته ایله حال مقرینه دأردر ز برامقر بین وجود مجازیدن بالکلیه خلاص
اولمش ابرار ایسه بومرتبه بی یولمش لر در بلکه انلرک حالری مخالفاندن
مخفوضه اولمقددر که بقاء نفسی منافی دکلدر (و بوندن اخذ اولور که نهی
امردن اشددر ز برامر است طاعتله مقید در نهیده ایسه رخصت یوقدر
کر که ادنی مرتبه ده اولسون و بعضی بکار پیور مشلدر در که
(اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم) ده اولو الامر ایله مراد

اقتضاب و خلفاء و ولاتند و واجب و محظور طاعة الله و طاعة
رسول الله دندر پس ائمه دینه مباحدن غیریده اطاعت قالمدی یعنی
مباح که انده اجر و وزر اولیان نسته در امام انکله امر ایستسه اول
خصوصده اطاعتی واجب و مخالفتی حرام اولور و مباح اولان نسته دن
حکم ایاحت مرتفع اولوب انکله عامل اولان اجر واجب بولور و امام
راغب دیمشدر که اولو الامر که ناس انرا یله مرتدع و متزجر اولور
درت طائفه در (اولکبسی انبیادر که عامه و خاصه نک ظاهر و باطنری
اوزرینه حکملری جاریدر (وایکبسی ولاتدر که حکملری ظاهر
کافه اوزرینه در باطنری اوزرینه دکل (و اوچبسی حکماء
الهییه در که حکملری باطن خاصه اوزرینه در ظاهرری اوزرینه دکل
(و درنجبسی واعظلر در که حکملری باطن عامه اوزرینه در ظاهرری
اوزرینه دکل انتهی پس ولاتک امرری حکماء و وعظمه نک امرلندن
اعم اولدی بوسیبتدن عامه و خاصه دن خلاف شرع نسته ضدور
ایستسه اجراء حدود ایدر و مشاب اولورلر که حاصه دن اولان
کیمسه اهل حال اولوب اشلدیکی نسته و یاسویلدیکی سوز مؤل اولسون
زیرا احوال خاصه نک تأویلی عامه یه اختلاف اولور پس حد شرع
اوزره نمشی کرکدر چونکه مقتدی و متبوع اولانده ادب شرع اوله
قول و فعلنه اقتدا لازمدر و ملوک معنویه نک قوانینی ایله عمل ایتک
سلاطین صورییه نک قوانینی ایله عملدن اولی واقواد زری فی الحقیقه
اوضاع الهیه در قوانین سلاطین ایسه بویله دکلدر * فانما اهلک
الذین من قبلکم کثره مسائلهم و اختلافهم علی انبیائهم * بوزاده
هلاکدن مراد هلاک معنویدر که فساد دین در و هلاک صوری اولق
دخی و جهدهر فافهم (الذین من قبلکم الذین کاتوا فی ذمن قبل زمانکم
من الامم) تقدیرنده در بس من ابتدایه و محذوفه متعلق اولور (مسائل
مسئله نک جمعدر سؤال معنایه و جائزدر که سؤال جمعی اوله علی غیر
القیاس محاسن حسنک و مساوی سوءک جمعی اولدخی کی زیراجوعده
غیر قیاس شایعدر (اختلاف مرفوعدر که کثرت اوزرینه معطوفدر

متكلم بعض احاديثه لفظ كثر معدي اولديني اكا دالدر اكر مسائل
اوزرته معطوف اولسه قلت اختلافك عدم ضرري فهم اولوردي
بوراده ايشه قليل وكثير زاردر (انبياء بني لفظك جعيدر محسن
عن الله معناسنه ترك همزه شذر در كا في القاموس وبعض علماء بني
بولدن در ديدى رفعت معناسنه زيرا نبيك سائر ناسدن رفعت محلي
واردر چونكه هر بنجي معني مخبر عن الله رفيع المحل دكلدر لاجرم ترك
همزه ابلغ اولدى بوجهتندركه بزاعرابي يابني الله ديوه همزه ايله
خطاب ايتسكده بن بني الله دكلم بلكه بني الله ام ديورد ايلدى
زيرا كلام اعرائيه شان نبوت وضع قيدي خط ونقص وار ايديكه
بني الله مرادى ميكهدن مديته به خارج معناسنه ايلدى يقال نباء من ارض
الى ارض خرج نبوته ايشه نبوت كبي مزيد شرف بوقيدر ومعني
بودر كه سترين اول كلن امترك سبب هلا كرى اولدى الا ايكى نسبه
اولدى برى من ضرورت ايتن سؤالدر كه بلا فائده اكنشركلامدر
و ديمشردر كه سؤال اخبارانده حسن و انس آنده فيخدر قصه بقره ده
حال بني اسرائيل كبي كه ان الله يأمرك ان تذبوا بقرة (موجب خبر
نه مقوله بقره ذبح اولورسنه اطاعت بولوركن كثر سؤال الله اخرا
تبيديد اولنديلر و بى انبيا اوزرته اختلافه عصيانلر بديوزر انبيا
حقينه ايكى وجهله در اولكيسى انبيائك شائنده اختلافدر كه نبوتلرته
تردد و بهضنه مؤمن و بهضنه كافر اولديلر يهود و نصارى كبي بس
نبوته اختلاف كتب منزله ده اختلاف دخی مستلزم اولدى و ايكجيسى
انلر عطفندن وارد اولان نسبه به اعتراض و مخالفت و خلق فتنه به
ايضا عذر انك ايچون قرآنده مرأ وجدالدين نهى اولندي زيرا شك
وشبهه و فتنه و عداوت و امثله باعثدر تأمل ايله كه بوقدر فرق ضاله
نوجهله هولر بيه تابع اولوب قرآنى تحريف ايتشله و حق تعالى
ورسول الله و خير ائيل و صحابه حقنده ندر سويلمزلردر كه جواه مى توانر
واجابه مخالف و اختلاف باطل و بلكه ارتداد محضدر فاما على سبيل
الفائده و اظهار الحق علماء ايله مناظر ايتك لا بأسدر (و حديثه كلور

(اختلاف امتي رحمة) اتمك مجتهدلر يك اجتهادي جائز اولان
فروعده اجتهادلى رحمت و توسعه در زيرا شريعت محمديه سمحه
وسهله در انك ايچون اصحاب مذاهبه تقليد ايتشلهلردر اكر چه
بوالترامه اصحاب مذاهبك دعوتى بوقدر پس عامى كه مذهب واحد
الترام ايتشدر هر مذهبك مباحيله عمل ايلسه فاسق اولور بوجهندن
هر كسه مذهبنده صلابت كر كدر مرويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم (ايها الناس قد فرض الله عليكم الحج فحجوا) بيورد قلنده
اقرع بن جالس نام صحابي سؤال ايدوب (اكل عام) ديد كده رسول الله
سكوت ايلوب اوج كره تكرار سؤالدر نصكره بيورديلر كه (اوقلت نعم
لوجبت اى الحج دعوتى مازكنكم) يعنى اكر نعم ديدم هر سنده حج
فرض اولوب طاقت كتورمزد يكر پس بن سزى امر ونهى اوزرته
ترك ايتدكجه سز دخی بني حالم اوزرته ترك ايدوب سؤالده استقصا
ايتكوز والا حرجه دوشر سز و بنم حقمده سوء ظنه و ترك ادبه باعث
اولوب تردد و اختلاف هلا كه مؤدى اولور مبعوث ايله مبعوثده
تردد ايتك اولماز زيرا الله تعالى انلر مصالح عبادى تعريف و مواضع
ضرورتى بيان ايچون بعث ايتشدر بنا على هذا سؤال ايتك محضاً معتدن
ناشى اولوب اعتراض مؤدى اولور و طائفة صوفيه ديمشلهلردر كه
من قال لا ستاذه لم لا يفلح ابداس اسناذه مخالفت و اعتراض عدم
فلاحه مؤدى اوليحق نبى عظيمه نوجهله اولمق كر كدر وينه
مرويدر كه جناب نبوت ايكى كيمسه تك بر آيتده اختلافلر صورتن
اشتمد كده بورلنده اثر غضب ظاهر اولوب تهديد ايتشلهلردر بس
اشتلاف قلوب اولدجه قرآنى اوقيوب اختلاف واقع اولورسه اورادن
قيام لازمدر و مظهر حقائق قرآن اولان اوليا دخی ذكر اولندقدده
اوراده مساوى كوى و ارايه دفع والا اول مجلسدن قيام لازمدر زيرا
اورايه بلاشبهه غضب الله حلول ايدر و لا نكذ رحمت فرار ايلر
و حديث مذكور دن ترك منهيات و فعل مأمورانك وجوبى و اختلاف
تردد و اعتراض و انقيادك و بلا ضروره كثر سؤالك تحريمى اخذ

اول نور زيرا هلاکاء توعده اولمشدر وعيد ايشه تحریر معنی مقتضی در
وهر نه که حرامه و سبيله در حرامدر او غلو طات که مخاطبی غلطه
دوشورمک ایچون اسؤله در منهیدر مکر که سؤال تعرف ایچون اوله
قال تعالی (فاستلواهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) وانسدن رضی الله عنه
مرویدر که دیمشدر سؤالدن نهی اولندیغزیدن بادیه دن براعرابی کلوب
برنسنه سؤال ایدیدی بره خوش کلور دی حتی برکون براعرابی به
برای سؤال بررداء الباس ایتدیلو بوسپیدن در که جبریل صورت
اعرابی ده کلوب سؤال ایلدی تکیم حدیث ثانی ده مرور ایشدر فاعرفه
* الحدیث المعاشر *

* ان الله طیب * طیب ایله طاهرک فرقی بودر که طیب نفسه ملایم وانکله
استلذاذ اول نور نسنه در طاهر ایه نظیف قدر نظافت و تفاوت ایه
پاکک در نظافت ثوب و بدن ویت و امثالی کیکه تنظیف ثوب
وافیه وافواه و اوائی و نظاری حقنه آثار وارد اولمشدر و حدیثه
کلور (الاسلام نظیف فتظفوا فانه لا یدخل الجنة الا نظیف) یعنی چته
ظاهری و باطنی پاک اولان داخل اولور و بعضی یلر دیدیلر که طیب
و طاهر اراسنده فرق عموم من وجه در مثلاً زعفران طیب و طاهر در
و مسک طیب و غیر طاهر در زیرا اصلی دمدر و آبی تغییر ایلده مانع
وضودر اگرچه ناخفه مسکه نماز جائزدر اگر قدیم و غیر منتن ایه و نفس
مسک حلال و سید انواع الطیبدر و تراب طاهر در طیب دکل زیرا
بی زایجه در و طیب نفس خاطری خوش اولمقدرو طهارت قلب رذئلدن
پاکک در و رزق طیب اودر که دنیاده لذیذ و طبعه ملایم و بحسب
الشرع حلال اولمغه آخرته تبعه عذابدن خالص اوله پس هر طیب
حلال اولماز و مال طیب اودر که کسب خیشدن و ظلم و غصب و ربا
و امثالندن حاصل اولیه و عن طیب اودر که ظاهره باطنی مفسد ایدن
پاک اوله ربا و عجب و اغراض فاسده کی و حال طیب اودر که ظاهرده
ادب شرع اوله و باطننده الحاد و تلویین بوائیه و انسان طیب اودر که
فجاست جهل و فسق و قبا یحندن متطهر و متخلی و علم و طاعت

و محسن ایله متخلی اوله و حق تعالی نک طیب و طاهر اولدیغی صفات
سلبیه دندر ازلیت و ابدیت و قدم و بقا و امثالی کی و معناری سبوح
و قدوس معنارنه راجعدر که هر نقص و آنتدن بری و احکام امکانیه دن
عری در و تطرقنه دخی امکان بوقدر دیمکدر (و بردخی بودر که طیبده
انفاس رحانیه ملخوظدر انکیچون اطیب العرق اولان رسول الله
صلی الله علیه وسلم طیب تحیب اولندی رواج طیبیه نک انواعی کی
و ثوم و بصل و کرات و امثالی مکر و قلندی زیرا طیبده ذوق انس
و محاضره واردر که صفت روح در روح ایه نفاس رحانی در و انواع
طیب بونفسدن حاصل اولمشدر و بومعنایه اشارت ایدوب حدیثه
کلور المؤمن من اطیب من عمله و الکافر اخبث من عمله یعنی مؤمنک طیب
ذاتیسی عمل طیبی تولید ایلدی که جانب روحه نظر در زیرا ذاتی
عوارض رده و مغیرات فطرندن صافی در و کافرک خبث اصلبسی که
خبث اوزرینه مجبول اولدیغیدر عمل خبیث تولید ایلدی که جانب نفسه
راجعدر پس اصل طیب روحده اولدی که اندن عمله ساری اولدی
انکیچون مؤمن ذاتا وصفه پاکدر و اصل خبث زائده در که اندن فعله
کلور انکیچون کافر ذاتا وصفه خبیثدر و بوراده ذاندن مراد طیبعتدر
زیرا تجلی اول حسبیه جله خلق یکساندر و بوتقریرا ندن ظاهر
اولدی که طیب خبیثک ضدیدر که طیب جید و محبوب و حلال و خبیث
ردی و مکروه و حرامدر یعنی هر برینه اطلاق اولور و طاهر و باطنه
شاملدر * لایقبل الاطیبا * طیباده تنکیر کماله مصروف و عمومه
دالدر که انواع طیب بونده داخلدر تکیم بالاده اشارت اولندی یعنی
الله تعالی طیبدر که انجق طیبی قبول ایدر قول و عمل و حال و مال طیب کی
زیرا کمال مطلق ایله متصف اولان حقه معامله ناقص اولماز و بر
نسنه که مقایسه کوره خبیثه خلوط اوله لاجرم ناقص و خبیث محض
اولور سه باطلدر پس حق نوجهله طیب و طاهر ایه انسان دخی
هر خصوصده اول وجهله کرکدر والا کماله اضافته سزا و طاهره
نسبه لایق اولمازو بوندن مستثادر شول مسئله که برنسنه باطنده

حرام ایکن بر کیمسه انک ظاهر نه نظر احلال قباس ایدوب طاعت قصدیله
تصدق ایاسه مناب اولور تنکیم کندی طهارت اوزرنه ظن ایدوب
نماز قلسه ثواب بولور پس ثوابه صحت عبادت شرطد کلدربلکه
نیت مؤثره در کما فی الاشباه بوجهتدن حدیث مذکورده بعضیله
دیدیلرکه عدم قبولدن عدم صحت لازم کلز و لکن ثوابی اولماز
وبونک نظیری درکه حدیثه کاور (من صلی فی ثوب قیمته عثیره
دراهم وفیه درهم حرام لم یقبل له صلوٰه ما کان علیہ) یعنی کرچه
ثوابی اولماز و لکن قضا دخی لازم کلز و بو فقیر فهم ایتدوکی
بودرکه عمل شرعی اودرکه مقابله سنده ثواب اوله پس
عمل که ثوابدن عاریدر انک صحتی ندر بلا نیسه صوم کبی انکیچون
اعاده یه محتاجدر کراهیت ایله تأدیه اولنان صلاۃ کبی صحت اودرکه
برنسنه بروصف صحیحدن برغیری وصف صحیحه انتقال ایلیه فرضدن
نافله یه تحولی کبی زیرا هند الشیخین بطلان وصفدن بطلان
اصل لازم کلز (عجیدرکه بطلانله حکم ایتدکاری مادهده قضا لله حکم
ایتدیلر مثلاً بر کیمسه دن صدور کفر احباط عملی مستلزمدر دیو کافر
اصلی کبی طو توب ایجاب قضا ایتدیلر و لکن کفرک غیر وجهله
بطلان واقع اولسه عدم قضایه وجه ندر (الحاصل خطا لله واقع
اولان صلاۃ و صدقه و امثالک اصلاری معلوم اولیچق قضا و اعاده
لازم کلمدی و بلکه نیت کوره اجر و ثواب حاصل اولدی و لکن کفردن
ماعد وجهله بطلانی معلوم و عدم قبولی متیقن اولان اعمالی قضا
ایتملودر * وان الله عز * که سرهمزه ایله جمله اولی اوزرینه معطوفدر
(عزت شول حالنددر که انسانی مغلوب اولقدن منع ایده پس
حق ته لیک عزتی باهر و غیر مقهور و غالب و غیر مغلوب اولدیغیدر
و عزت الی انما ادرکه وصولی صعبدر انک ایچون سالک واصل قلت و ندرت
اوزرینه در * وجل * یعنی جلالت و عظم قدرده غایبه بالغ اولدی
و باخود اشیاء عظیمه خلق ایتدیکه انکله وجودنه و کالاته استدلال
اولور) بعدذا سوق حدیثدن مقصود اکل حلاله ترغیدر پس اوائل

حدیث توطئه غرض ایچونددر * امر المؤمنین بما امر به المرسلین *
مرسلاره نه ایله امر ایتدیه مؤمنلره دینی انکله امر ایتدی یعنی رسل ایله
غیر یلر خطایده و اکل حلال ایله امرده تسویه ایلدی و مرسلین که انبیادن
اخص در انلر مأمور اولیچق انبیا بطریق لاولی مأمورلردر و بردخی
انبیادن مقصود جناب نبوتدر که رسول قسمنددر و خطایدن دخی
غرض اصلی اودر بناء علی هذارسلی تخصیص بالذکر ایلدی و بونده
اشارت وارددر که مؤمنلر انبیا یه متابعت ایله مأمورلردر و بو خطایده
میانلرینی تسویه و حصول کماله تحریض ایچونددر زیرا اکل حلال طیب
اصولنددر و فی الحقیقه طیب اودرکه عقل مرتبه فتواده انی قبول
ایتدیکه کبی قلب دخی مرتبه فتواده قبول ایلیسه انک ایچون ورع
خصوصه سنده (استغنت فیک) دندلی و بومقرله صفات حیده ایله
اشتراکدن اوتوری کندیلرند نص کره کسان مؤمنلردن اخوانله تعبیر
ایلدی انبیادن تعبیر ایتدیکه کبی خصوصاً که اکامل امت مشکاة نبوتدن
بلا واسطه اخذ ایتدکده انبیا ایله مشترکلردر اتم اولی ایسه بوبله
دکلردر بلکه انلر کندیلر مبعوث اولان انبیانک بو اطنندن اقتباس
ایدرل فاعلم ذلک * فقال * فاه تفسیریه در زیر امرده معنای قول
وارد * یا ایها الرسل * رسل حقّه مقر بلر ایکن نداء بعید ایچون وضع
اولنان حرفله منادا اولندقلری بعد مترادفینه اشارت ایچونددر
و کاه اولور که یا لله مقولک امر خطیب و معنی اولدیغنه تنبییه قصد
اولور * کلا من الطبیات * جمیع رساله خطایدر و لکن ازمنه مختلفهده
ارسال اولمغله دفعه خطاب اولمغیلر بلکه هر رسول کندی زماننده
مخاطبه و توصیه اولنوب کل من الطبیات و اعمل صالحا دندلی تاسامعه
معلوم اوله که ایاحت طبیات شرع قدیمدر و برنسنه که جمیع انبیا انکله
منادی و مرخص اوله مأخوذ و معمول به در پس اوامر متعدده دن
صیغه جمله ایراد اولندیغی ایجاز و اختصار ایچونددر (وطبیات استطایه
و استلذاذ اولنان مباحات مأکولات و قوا که در و بونده طائفه
رهبانیه تک رفض طبیات ایتدکرینی رد واردر اگر دیلرند اکل

طبیات بوقدر دیو اعتقاد وزعم ایدر رسیده فاما حلالی طبیعتی
 شهواتین قطع ایچون ترك اینک مرخصه در (و دیشلردر فکر
 مباحات قلبیه ایراث ظلمت ایدر فکیف که تدبیر حرام و مسرک
 آتی تغیر ایدوب مانع وضوء اولیحق ولو غ کلب نیجه اولحق کرکدر
 انک ایچون بعض کبار بیورمشلردر که من اعتاد بالمباحات حرم من لذا
 المناجاة وجوفده که حرام اوله اورایه شمس توحید حلول ایتمرزیر
 سلطان مزبله زارده خیمه زن اولمازو بعضیلردیلر که خطاب بالکر
 رسول الله در علیه الصلاة والسلام وجیع ایراد اولاندیغی عادت
 عرب اوزره تعظیم ایچوندر زیرا جمله نک کالاتی حیات ایتکله همان
 جمله دن عبارت اولمشدر ولکن سعدالدین انتفتازانی و شیخ رضی
 دیشلردر که تعظیم فی الخطاب کلام قدیمه وارد اولمشدر پس
 (بصرت بالم تبصروا به) ده قرائت جزء و کسائی اوزره خطاب
 حضرت موسی به و بنی اسرائیل در یوحسه بالکر حضرت موسی به
 دکلدر فاما انذیه خطاب جمع واقعه در تنکیم بعض اقوالده آدم
 و حوایه خطایا (اهبطوا) دینلدی (و کالحکمهم شاهدین) ده ضمیر جمع
 کبایه مراد حضرت داود و سلیماندر علیهما السلام بو جهندن
 دیدینر که زوجه اقل جمع انین و فردده ثلثه در * واعملوا الصالحات *
 یعنی عمل صالح اسلر که عبادت علت غایبه خلقة در قال الله تعالی
 (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) ای ليعرفون و یوحدون
 و یعبدون و عمل صالح دکرنی تأخیر ایدر یکی دلالت ایدر که عمل
 صالح اکل حلالک نتیجه سیدر زیرا لغمه یرتخم کیدر که محصولی
 خیر او شرا افکار و اعمالدر و بوراده امر وجوب ایچوندر اولکیده دکل
 زیرا اکل طبیائیه امر اولحق دفع حرج ایچوندر یوحسه ایجاب ایچون دکل
 و بونده مباحی اولنلری رد وارددر زیرا اکامل ناسدن عبادت ساقط
 اولیحق سائرلردن بطریق اولی در و انسان مرتبه کماله بانغ اولحق وجوب
 تشکر اولمغله عبادته توغلی سائرلردن ای کرکدر و فی الحدیث (افلا کون
 عبدا شکورا) و فی التزیل (واعبد ربک حتی یأتیک البقین) یعنی یقین

عوام ناسه کوره موت اولمغله عبارتق انکاء دغیا قیلدی یوحسه
 ملاحظه زعمی اوزره بعد البقین التام و حصول المرام عبادته حاجت
 قالماز دیمک دکلدر (بعد ذاکلام الهی عند اهل السنة قدیم اولیحق
 فعدومه نوجهله خطاب واقع اولور) جواب بودر که اشیاء حال
 عدمده معلوم الاعیان والاحوال و مشهود الحق المتعالدر شول
 صورت اوزرینه الی ما لانهایه کلسه کرکدر پس هر مقامه کوره
 بر خطاب واردر که انده تعلق واسترسال اعتبارنه حاجت بوقدر
 تنکیم فخر رازی حدو ث تعلقه و امام الحرمین واحدا بعد واحد
 استرساله ذاهب اولمشدر الحاصل حال عدمده مکلفدن عقل وفهم
 مطلوب اولحق که تعلق تجریدر محالدر پس معدومه خطابدن
 مراد تعلق عقلیدر وهو ان الممدوم الذی علم الله انه یوجد بشرائط
 التکلیف یوجه علیه حکم فی الازل بما یفهمه و یعقله فیما لایزال کما
 قاله شارح المختصر * وقال * الله * تعالی * بوراده صیغه تفاعل
 یطریق المبالغه در یوحسد بشرحالی کبی علی سبیل التکلف دکلدر
 یعنی علوشان و رفعت قدری بر مرتبه ده در که وصف الواصفین
 و علم الزارفین الی احاطه دن عایددر (بعد ذاک تعالی جمله سی معترضه در
 و بعضیلردیلر که جلا ایه صفت اولحق دخی جائزدر اگر چه
 جمله مکره در زیرا بویه صفت حق تعالی به اختصاصی واردر بویه
 موضعه ایه صفت و موصوف تعریف و تنکیرا مختلف اولحق
 لا یأسدر بیا یهم الذین آمنوا بتقدیری بایها القوم و یا خود یا بایها الناس
 الذی دیمکدر زیرا ای مبهم اولمغله موصوف اولمغه صالح دکلدر
 الذی ایه جمله ایه معارفی وصفه وصلت ایچون وضع اولمشدر
 فیه و صولات غائب مقوله سی اولوب ضمیر عائده محتاج اولمغله آمنوا
 دندلدی آمنتیم دندلدی مع هذا آمنتیم دندلده دخی ندانک معاصر نبوی
 اولنلره اختصاصی لازم کلزیدی یا بایها الناس و امثالی کبی تنکیم بعضیلر
 بطریق المغایبه ایراد اولاندیغی دفع اختصاص ایچوندر دیوزعم
 ایتدیلر وقاعده فحویه دن ذاهل اولدیلر * کلوا من طیبات ما رزقناکم *

یعنی ای کبر بسته اسلام و عامه بند ایمان اولنگر سزای مرزوق ایندی بکیر
 انواع نعم و اصناف ارزاقک مستلذات و ملایماتندن تشاول ایدیکوز
 کزک فوا کهدن و کزک غیریدن یعنی اکل طبیاتدن منع بوقدر حلال
 اولیحق قال الله تعالی (هو الذی خلق لکم فی الارض جمیعاً) یعنی
 اشیاء نافعه ده اصل اولان اباحتدر زیرا حرام اولان مضر و محجور
 مقوله سیدر پس سنده که اکل حلال و صدق مقال و خطاء بال
 و پروانیدن و صله رحم و عطف جار و رحمت مسلمین و کظم غیظ
 و عنف و اجسان مسی و صبر و احتمال اذی و بونزلک امثالی اوصاف
 حسنه و اخلاق مستحسنه اوله طبیاتدن زهد احتیاج قوماز زیرا
 لازم اولان مراعات اصول لدر یوخسه ترک اصولله زهد دکلدر بوراده
 رزقی کنندی نفسنه نسبت ایتدی تا که حقه اضافه سزا اولان
 حلال مطابق اکل ایده ل و کسب حلالده احتیاط ایلبله ل و بالاده
 ذکر اولندیکه بوامر و جوب ایچون دکل بلکه اباحت ایچوندر پس
 ریاضت و پرهیز ایتک لا بأسدر و صوم و صالدن نهی اولمق بطریق
 الشفقه قدر که قادر اولانه منع بوقدر (الحاصل بر امر و یا بر نهی که
 لنا اوله علینا اولیه ایجاب و تحریم ایچون دکل بلکه ترفیه و شفقت
 ایچوندر پس ترک و فعلی بلا کراهه عیچسدر تنکیم کلور (واشهدوا
 ذوی عدل منکم) یعنی بوامر ایجاب ایچون دکلر حتی اشهاده
 ترک ایتسه آثم و مرتکب کراهت اولمق لازم کلز نهی صوم و صال دنخی
 بویه در که فعلی مکروه دکلدر و رزق ماکول اولاندر مدخر دکل
 و حرام رزقدر تنکیم بالاده مرور ایتدی و معتزله رزقده ملک شرطدر
 حرام ایتسه ملک دکلدر دبیلر و اقل سنت رزق حیواناتله نقض
 ایتدیلر که اورزق المکملی دکلدر و اکن بونقص ضعیفدر زیرا
 حیوانات یا مملوک و یا مسخر انساندر پس ارزاق دنخی بویه در که
 فی الحقیقه انسانه مضافدر قاناً حرام حقه اضافه ایتک ترک ادب
 و بلکه ممنوعدر کاجاه فی الحدیث (والشر ایتک) خصوصاً محل
 امثالده رزقده حرام داخل دکلدر تنکیم ادائی ادراکی اولان فهم ایدر

(ومن طیباً نده من تبعضیه دن اسرافدن صیانت فهم اولنور زیرا
 استیفاء اکل و استقصاء الوان و انواع شرط دکلدر و یونده بطریق
 الاشارة علم دنخی داخلدر زیرا غذای روحدر و انک اطیبی علم بالله
 و طیبی علم با حکام الله در ماعداسی یا اخیشدر علوم محرمه و یا خیشدر
 علوم غیر نافعه کبی و علم با حکام للهک مجموعی منشور و علم باللهک
 به ضمیمی موقوفدر (واکل طیباً تله امر دن عزیمت فهم اولنور مثلاً
 لحم بقراً حلال ایکن خواص رذیه سنده بناء لحم غنم اعتداء لازم کلدیکی کبی
 علوم ظاهره و باطنیه ده تفاوت دنخی اکا قیاس اولنه و علم بالله اجل
 العلوم اولدی زیرا معلومی اجل المعلومات در که الله تعالی در
 * ثم ذکر بر جل * ثم رتبه ده تفاوت و آکل حرام اولانک جناب حقه
 بعد مناسبتنه اشارتدر انکیچون دعاسی مستجاب اولماز الرجل ده لام
 عهد ذهنی ایچوندر زیرا خارجده معهود بوقدر و بومقوله معرف
 باللام نکره حکمنده اولمغه مابعدنده اولان جمله انکا صفت اولور
 * یطیل السفر * سقرله مراد سفر حدر تنکیم امام تور پشتی شرح
 مصابیحده تصریح ایتشددر انکیچون اطاله ایل و وصف ایلدی خلق
 کعبه به بحسب الغالب شق نفس ایله فیه عبقدن کلور و سفر لغتده
 قطع مسافه و شرعده اوج کونلک و یا دنخی زیاده مسافه قصیده
 خروجدر که سیر اهل و مشی اقدامله معتبردر یعنی ساعت نجومیه ایل
 پهر یوم التشر ساعت ایله مقدر در که اوج کونلک مسافه اون سکر
 ساعت ایدر که قصر صلاة و حجت نقل انک اوزرینه موقوفدر
 و بالاده اشارت اولندیغی اوزره یطیل جمله سی الرجله صفتدر زیرا
 * مناده نکره در و صورت تعریفه نظرله حال دنخی اولور تنکیم (کذلک
 الجار یحمل اشغارا) ده ایکی وجه دنخی تجویز اولمشدر و نکره
 مخصوصه قیلندن اولمق دنخی وجهدر یعنی جائی رجل ده رجل
 محیی ایله مخصوص اولدیغی کبی ذکر الرجل ده دنخی مذکور پت ایل
 مخصوصدر قاعده * اشعث * مقنضای سفر اوزره متفرق الشعر
 اولندیغی حالده زیرا شعث اندشاد و تشعث تفرقدر و یونده عرک

اغلب حاله اشارت وارد در که صاحب اولاد قلیدر و رسول الله صلی الله علیه و سلم حج و عمره سببیه او حج درت کره انجق تراش اولمش لردر (وامام علی کرم الله وجهه و بهضیل تراش اختیار ایش لردر زیر هر قیل دبنده جنابت اولدیغندن شبهه دن حذر و غسلده اهتمام ایملر در و عربک غیریده ارسال شرایمک نادر در خصوصاً بوازمانده معجور در مکر که نیت حج ایلیوب خانه سندن قبل الخروج و یا بعد الخروج ارسال ایلیه بودخی بعض صوفیه دن واقع اوور که نادر در زیر اصعبدر که بمجاهده نك اشقندن در * اغیر * مغیر الوجه یعنی بوزی توزانمش اولدیغی حالده بتکم ابناء سبیلک حالیدر که چهره و لباسلری پر غبار اولور غیره حر که ایله غبار و غیره عمله اون غباردر و قرآنده کلور (و وجوه یومئذ علیها غیره ترهقهها قتره) یعنی بوزلک اوزرنده قیامت کوننده غبار و کدورت وارد در که سواد و ظلمت دخی اتی احاطه ایلیوب سواد بر سواد اولمشدر و غیره صحراء و زنی اوزرینه ارضدر بوراده اشعت و اغیر صفت مشبهه در یونده اشارت وارد در که دثابت هیئت ذات سبب استجابات دعاء در حرم الله ده اما کن متبرکه که بی قال تعالی (ولقد نصرکم الله بیدر واتم اذله) پس بویله مظان اجابت و امارات قبولده مزدود و غیره سموع اولوق موانع شرعیسه دن کلور که امور ثلثه آتیه در * بعد یدیه الی السماء * بونک اعرابی دخی یطیل کیدر یعنی قبله الدعاء اولان سبایه رفع ید ایدر زیر اسماء (وفی السماء رزقکم) موجب مجازن الارزاقدر پس اول طرفه رفع ید ایتک خزائن سلطانه اشارت ایدوب سلطاندن نسنه طلب ایتک کیدر (و بعد یدک معنایمی بودر که سؤالده ید مد اولنه کلشدر و باسط و قابض عطاردخی اودر که وعند الدعاء مستحب اولان اللرن حذاء صدرنه دک رفعدر (و جنابت نبوت صلی الله علیه و سلم استسقاء یدلری اظهار فاقه و امتساع حاجتدن اوتوری کل رفعله رفع ایدر لدی زیر حبس مطرله خلقتک زیاده ضیفه دوشوب صبره طافقملری قالمدیغی بلور لدی (و بعض احادیثده کلور که رسول الله شدت اصابت ایتسه دعاء یدلر

بر مرتبه ده رفع ایدر لدی که بیاض ابصری کوزنوزدی و حین الدعاء مستحب اولان یدنی کنندن آخر اجدر و اگر وقت عذر و یا برد ایتسه مسجده ایله اشارت ایتک کافیدر (و ابویزید بسطامی دن قدس سره میرویدر که بر کجه شدت بردن برانی آخر اجده قادر اولمایوب بر ایله دعا ایلدی و عقبنده مشاهده سنده کوردیکه اخراج ایتدوکی یدی نورله مملوه و اول برالی خالیه در سببیدن سؤال ایتدکده جانب غیبدن دینلیدیکه سبب حرمان ید خالیه نك اخراج اولمادیغی و سؤاله آچلمدیغدر پس استین بولور استین نه بولور و عند الدعاء افضل اولان بسط کفین یدوب میسند فرجه آلیقه و قدر قلیل اولور سه ده یوخته اخدی البیدی اخرايه ضم و یاری برینک اوزرینه وضع ایتیه و دفع بلا و حفظ و غلا ایچون دعاء ایدر مد اللرنک ارفاس قبله ید ایله و دعاء یدواحد ظاهری ایله توجه سندن و ید آخری باطنی ایله توجه سندن و لسان جله سندن مترجدر و مسح وجه نبرک و روحله بدن میسائی جمع ایلین حقیقه رجوعه تنبیهدر زیر وجه الشیء حقیقه الشیء مناسنه در و وجه ظاهر اول حقیقتک مظهر یدر و بعض اهل ظاهر دیدیلر که کویا کنی برکات سماویه و انوار الهیه دن مملوه در که اوزادن کرامته احق اولان اعلی الاعضایه افاضه ایدر * یارب یارب * ید نك فاعل سندن حالدر حال کونه قائل یارب یارب دیمکدر معلوم اوله که الله تعالی اقرب من حبل الورد ایتکن نداء بعد ایچون وضع اولنان یانک استعماده وجه نفسی استقصار و محافل زانی و شارل مقرریندن استبعاد ایچوندر که اجلال الهی بی دخی متعیندر یعنی مظان اجابتده یارب فلان مرادی بکاء عطا ایله دیوچی اولدیغی خالصده که جلب منفعتدر و یارب فلان محذوری دخی سندن تبعید ایله دیدوکی حالده که دفع مضرتدر یا خود یارب یارب بطریق التاکید تکراره مجبوردر که ماده واحده ید کوزه در و ظاهر اولان بودر که بعض مواضعده کوزه تا کیدو بعضنه کوزه تجدید ایچوندر (و اسم رب اعظمدر جل جلاله (و رحمن) و حی) و قیوم) و بدیع السموات و الارض) ذو الجلال

والاكرام) لاله الا انت سبحانه انى كنت من الفضالين) ايملى كى
 ورويت مرتبة واحد يندر كه جلاله به نسبتله سلطانن وزير
 كيدر كه وزير وكيل مطلقدر * ومطعمه حرام * حال بوكه مطعمى
 حرامدر پس مطعم مصدر ميمى در مطعموم معناسنه وماكوك
 حرام اولسى باظلم ويا غصب ويا كسب خيبت يوزندن اولغله در
 مثلاً بر كيمسه نك صنعتى آلات لهودوزمك ويا صقال تراش
 ايتك ويا مسائر مكاسب خيسته اولسه بونلردن حاصل اولان مال ايله
 اشترا اولسه اول نسته دخی خيبت اولور و رشوت و باطل اجر تله دخی
 اكا قياس اولسه * ومشر به حرام * و حال بوكه مشروبى دخی
 حرامدر يامسكرات ويا غيرى كى (وذخيره دن منقولدر كه بر عيب
 ويا بر صبي كوزى ماء حوضدن پرايدوب بر مقدارى حوضه ارافه
 ايلسه اول حوضدن شرب ايتك حرام اولور زيرا ملكارى ماء مباحه
 خلط ايتش اولورلر بوجهله كه تميزى ممكن دكلدر و كذلك بر صبي
 ماء مباحدن بردستى صوكتورسه اكر والدينى غير ايلسه اندن شرب
 ايتك حلال اولماز زيرا ماء بعد الاخذ ايتك ملكى اولور و كذلك
 بلا حاجة ايتك مالندن اكل ايتك حرامدر تنكيم اضحية طفلدن طفله
 اطعام اولوب يا قيسى متفع به نسته به استبدال اولور ثوب وخف
 كى كه بقاى اوله خبر وامشالى دكل وصيتك تبرع صحيح دكلدر
 واستخدام يتيم بلا اجرت حرامدر مكر كه والده سسته خدمت ايله
 ويا معلم شريكى احضاره ارسال ايله * وملبسه حرام * و حال بوكه
 ملبوسى دخی حرامدر كه يا حريردر ويا كسب خيشتندر (وپر ملبوسك
 استارى حرير اولق رجالة حرامدر صوفدن وچوخه دن وغير بدن
 كرا كه وقاوق استارى كى وامور ثلثه دن هر برى استحيات دعا به
 مانعدر و اكر مجتمع اولورعه اشددر (مطعم ومشر تبذيم اولندى
 زيرا افساد باطنده تأثير عظيمى والدر حتى بر كيمسه شرب نجر ايدوب
 توبه اينسه قرق كونه دك ايتك آلايىندن خلاص اولماز وافيونك
 مضر قى اللى آتته دك نمند اولور و حسبش كه پكى لك ديدكلر بدر جمع

اجزاء بدنه سريانى ثوبه ضيع كيدر كه بردنى چقمز * وغذى
 بالحرام * ذال مجبه ايله صيغة مجهول اوزر يته يقال غذاء غذا
 وغذيه وغذوية بر معناه در (وغذى تشديد له دخی مر ويدز را
 ثلاثى مستعمل اوليجق مريدى دخی مستعملدر مكر كه نادر اوله
 والغذاء بالفتح مابه نماء الجسم وقوامه وتغذية در تنكيم غذاء فحله
 ودال مهمله ايله طعام الغدوة وتغدى اول نهاده اكل طعامدر عشاء
 فحله طعام العشاء وتغشى آخر نهاده اكل طعام اولنديغى كى و ذال
 مجبه حال صغرنه و ذال مهمله حال كبريه اشارتدر يعنى لحمى حرامله
 يمش وانكاه ترينه لشمش بوراده تغير اسلوبدن فهم اولور كه بومعنى
 اولكلردن اشددر حديث تحييبده تغير اولوب (وجعلت قرة عينى
 فى الصلاة) ديلديكى كى زيرا قرة العين اولق مشاهده دن ناشيد ر
 ذوق مشاهده ايله الذالاشيادر * فانى * كيف ومن اين معناسنه كه
 استفهام استبعاد واستنكار ايجوندر كه انكار وقوعه محمولدر * يستجاب
 لذلك * يستجاب له يرينه يستجاب لذلك ديدى يعنى اسم اشارت
 ازاد ايلدى رجل معهودى صفات ذميه ايله موصوف اولنديغى
 جهندن اكل تميز له تميز وكال سوء حاله اشارت ايجون (معنى
 بودر كه ايتك ايجون دعا بجن مستجاب اولور يعنى اومقوله حرامه ملائس
 اولان سوء حال اهلنه دعا مستجاب اولق مستبعددر زيرا حقك تهى
 ايتديكى نسته بى ارتكابه حقندن بعيد اولانك حقله اراسته حجاب
 عظيم واردرد دعا عالم صورتدن واقع اولغله اول عجبى خرق ايدوب
 عالم مضايه دخول ايله مزو حرام ايتك بولسه صداواوب دعاى كبرو
 دوندر تنكيم مال خيبت ايله حج ايدن ايتك ديسنه جانب سعادن
 بر ملك اكا لا ايتك ولا سعاديك و حجك مرود عليك ديوجواب وير
 ايتك قولانى حرم قدسندن ودايدر (استجابات جو بدندر قطع معناسنه
 زيرا جواب سؤالى قطع ايدر واستجابات اجابتدرا كچه حقيقى
 تحرى جواب وجوابه تهيودر ولكن اجابتك استجابندن قلت انفاك
 ولغله اجابتدن استجابات ايله تعبير اولندى ولباس حرامله دعا بجه

ایسه اباس حرامله نماز دخی بویه در زیر طهارت ثوب بشرط در
اكرك طهارت صوری و كرك معنویه ایله تنكیم (دم علی الطهارة یوسع
علیک الرزق) حدیثنده طهارت ظاهر و باطن نجاساتدن تطهره
شاملدر و دعا دخی عبادتنددر بلکه مخ العبادنددر که انسانك قوام
وجودی عظیم و عظیمك دخی قوامی محله اولدیغی کبی عبادتلك دخی
استمساککی دعا ایله در چونکه حرامه ملائسه ایله دعا قبول اولمه سائر
عبادات دخی قبول اولماز پس برك اشعث و غیر اولدیغی بی فائده و عابدك
تعیب عبادتی بی جائده اولور انکی چون ایمان اولدیغی یرده ره بایست عبت
اولور (والله الهادی الی طریقہ والمهد للعبید یامداد هدايته وتوفيقه
الحديث الحادی عشر)

جادی اصلنده واحددر که قلب نکان ایله جاد و او اب و او یاه مقلوب
اولور برنجی دیمکدر که تصغیر اعتبارنددر اتوری اسم فاعل اخذ اولمشدر
جادی عشر صاحب مغرب عندندره فتح یا ایله وعند الفاضل الرضی
نکونه در * دع ما یریک الی ما لا یریک * دع امر حاضر در و دع
یدع دن وضع یضع کبی معناسی ترك ایله دیمکدر و بویکه نك ماضیستنی
و مصدرنی استعمال اتیوب ترك ایتدیله دیدکری قلت استعمالده مجملدر
والا رسول الله صلی الله علیه وسلم افصح العرب ایکن پیورمشدر در که
(لیتھن اقوام عن ودهم الجماعات او لیتمل به علی قلوبهم)
ز را بوراده و دع ترك جماعات معناسه در و شعرده ککاور (لیت
شعری عن خلیلی ما الذی) غاله فی الحب حتی ودهه و عروه
و مجاهد (ما ودعك ربك) قراءت ایشلدر در تخفیفله یعنی قراءت
شاده ده تخفیف واقع اولمشدر که بعض علماقی قراءت نبویه در
دیمشدر در و مظهر دیمشدر که کلام نبوی متبوعدر بوخسته تابع
دکدر بلکه اکانسته فصحاء عرب عی اسبانه مشتهر اولان باقل
مرتبه سنده در ولغات عرب مختلفه در پس جائزدر که بعض قبائلك
دخی متفرضه اولمغه جناب نبوت انی احب الیتمش اوله و مقاصد حسنه
کاز که حضرت عمر رضی الله عنه (یا ای الله مالک افحنا) دیوسوال

ایتدکده جوابنده پیوردیله که (جاء فی جبریل فلقنتی افه ابی اسمعیل)
وانسان العیونده غزوه خندقدده کاور که وفی الحدیث (ان شر الناس
من وده الناس اتقاء شره) و قرآن جمله قبائلك انسانی جامع اولمغه
لسان نبوت انی شرح ایشدر و برافتی بعض قبائلك عدم استعمالدن
عند الكل عدم استعمالی لازم کلز تنکیم اطراف حجاز و قبائل عربی دور
و سیرایدنله دخی دکدر بوفقیر شامده بخاور تم جالنده لادری دیمکی
براعرایدن ایشتم اکبری ما اعرف دیرل و لادری ندر بلزل و بومقوله
اختلاف عجمده و زکده و هندده و سارده دخی وارددر (ودیمشدر در که
یدر کله سنك دخی ماضی و مصدر و فاعلی متروکدر و ذر و و ذر و و ذر
کبی و بیتی دن دخی ماضی ایله مضارعک غیر استعمال اولمشدر
و غیر مستعملك استعمالی غلط عدايت دیله قیاسه موافق ایسه ده تنکیم
آذی بوذیدن مصدر آذی و اذیه کلوب و لا تقل ایداء دیدیلر (وعلیهم
ما عسفوا بالادایل و تکلفوا بدون سبیل) بعد از امام بیهقی تاج المصاخرده
ریب و ارایه بی بر معنایه اخذ ایدوب کانه دوشورمك ایله تفسیر ایشدر
شو قدر وارددر که ارایه لغت هذیلدر دیمشدر و ارب الرجل صار ذاریه
ومنه المریب علی وجه بومعنايه هنه صیرورت ایچون اولوب تعذیه
اولماز (وامام راغب دیمشدر که یقال رایج کذا و رایجی کذا قال رایب
ان یتوهم بالشئ امر اما فیکشف عیتهم و اذا قال تعالی (لاریب
فیه) ز را قراندن ریب و شک زائل و منکشفدر و الارایه ان یتوهم فیه امر
فلا ینکشف عایتوهمه پس بو اعتبارله حدیث مذکورده ریب
حرف مضارعنك ضمیمه اولمق لازم کلور ز را شبهه نك انکشافی متصور
اولان یرده مشبهی ترك لازم کلز فافهم و دیمشدر در که ریب ده فتح
و ضم مر و یدر و لکن فتحه اکثر و اشهر و افصحدر ز را اکثر قبائلك
لغتی در بونك نظیری شغل ایله اشغل در ز را بوضیلر مضارعنده
ضم یاء قلیله و بوضیلر دیه در دیدیلر حتی کرمانی دیمشدر که و حکمی
ضم الیاء و هو غریب و بونده الی مقدره متعلقدر انقلاب و عدول
و ذهاب کبی (معنای حدیث بودر که شول نسنده که سکا شک و شبهه

عارض اوله وسنى قلىق واضطراره دوشوره انى ترك يله اندن سسكا
 رخلجان ويزمين نسيه يه منقلب ويا عادل ويا ذاهب اولديغك خالده
 يعنى بر نسيه نك حل و حرمت و حسن و قبح و سنيت و بد عيتده
 شبهه لك اولسه كرك قول و كرك فعل و كرك عبادت و نكاح و سائر
 معاملات اولسون اورادن خالى متيقن و حقيقي معلوم اولان نسيه يه
 عدول ايله زيرا هر مسئله ده خلافتدن خروج اقوادز (ويقال دع
 ذاك الى ذاك اى استبدله به و شرح احاديث ديمشدر كه بوراده امر
 بدب ايجوندر زيرا توقي شبهات بد و بدو يوخسه واجب دكلدر
 و ديمشدر كه ورع اوج درجه در (اولكنى فتواى فقيه ايله حرام
 اولان نسيه دن اجتنابدر والاعدالت زائله اولور و انى ارتكاب ايده نه
 فاسق و فاجر ديتلور) و اينك چيسى ورع الصالحين در كه شبهاتدن
 احترازدر يعنى بر نسيه نك ظاهرى اوزريند فتوى مساعده ايتسه دى
 توقف ايده و فتواى قلبه عمل ايله و من حيث لا يحتسب حرامه
 وقوعدن حذر قله و حديث مذكوره مراد بوورعدر و بوياده زياده
 تدقيقات ايتشدر در حق اين ادهم بتر زميندن شرب ايتيوب سوال
 اولنجق اكر دلو مخصوص اولايدي ايجردم ديمشدر زيرا مال سلطانندن
 اولان نسيه مشبه در و بعض اهل حاله بعض امارات ظهور ايدوب
 مشبهدن انكه پرهيز ايدردى مثلا اكل طعام وقتشه يدلى
 حركت ايتمز و يا طهر لى حركت ايدردى و يا خود اول طعامدن رايحه
 كريه عكس ايدر و يا صورت قبحده كور نوردي فاما بوازمائده قنى
 بويله حال (اشته كثر شبهات وقت خلافتدن اوتوزى ترك محرمات
 ورع دن عد اولندي و حديثه كمشدر كه ستر بر زمانده سكر كه
 مأمور اولديغكر امر معروف و نهى منكر ك عشرين ترك اينسكز هلاك
 اولور سكر زيرا عزت اسلام و كثر انصار وارد و بر زمان كلور كه
 اول زمانده امر و نهى مذكور ك عشرين وجوده كتورن نجات يولور
 زيرا معين دين قليل اولمغه زمان سكوتدر زيرا بالكر طاش ديوار اولماز
 ديوار مثل شهردر او او چيسى ورع المتقين در كه حديثه كلور

لا يباع العبد درجه المتقين حتى يدع مالا بأس به مخافة ما به بأس) پس
 بوندن بعض حلالى دى ترك لازم كلدى و حلالدر ديور نسيه ي
 سونلك واكل و شرب و لبس لازم كلدى زيرا شرعك رخصتى عملى
 موجب دكلدر بلكه انسان كامل بر عروس و اون سكر يك عالم انك
 اوزرينه نيك كى در و عروس كندى اوزرينه نزا اولنان نسيه ي جمع
 ايتك دنه تدريس عده مراتب مختلفه وارد كه مكلفلك احوال
 متنوعه و استعدادات متفاوته سنه ناظر در طبقاتدن جاهل اولان
 خلط مراتب ايدوب غلطه دوشور بوجهندر كه علماء باللهه
 خدمت كر كدر كه انلك معرفتده مرتبه لى سارلردن برز خصوصاً
 (التقوى فوق امر الفتوى) منموتى مقرر در (واشاهده سكور
 بر كيمه منجسك وقوعنده شك ايتسه اصل اولان بقاء طاهر يتدر
 بومفسادن امام محمد ديمشدر كه بر حوضدكه جاهل بالا حكام اولان
 اهل رستاق و صغار و عبيد و اما ايدى دنسه و جرار و سخنه ايله صو
 اخذ ايتسلر انكه وضوء جائز اولور نجاستى معلوم اولدجه (بوجهندن
 طين طرفك طهارتيله فتوى و يرديلر مكر كه عين نجاست مرتبه اوله
 (وجناب نبوت صلى الله عليه وسلم حج و داعده سقايه عباسه متوجه
 اولد قلنده يارسول الله بوسقايه ايدى عوام و اعراب دكشدر سزه
 غيرى شربت و يرم ديد كننده جناب نبوت بيورديلر كه) النفس بر كة
 ايدى المؤمنين يعنى اول حوض عامدن شربى استكره ايتيوب امته
 جوازي مشروغ قيلديلر (واحياده كلور كه سيرت اولين بوايديكه
 جمع همى تطهير قلوبه مستغرق قلورلردى و تطهير ظاهرده تساهل
 وزره اولورلردى حتى حضرت عمر رضى الله عنه بر نصرايتسه نك
 جره سندن آبدست المشدر (وهديته المهديين ده كنور كه بر كيمه
 فساد نكاحنى توهم ايدوب مهر اول اوزرينه تجديد نكاح ايتسه
 ع هذا نكاحى فاسد اولمش اولسه مهر آخر لازم كلز بلكه تا كبد
 نكاح قبيلندن اولور تجديد دكل و اكر فى الواقع فاسد ايتسه مهر اول
 اوزرينه اون درهم كس وضع اولنور كه اقل مهر در (ونكاح شيقن

اولد بجه شك يقينه مزاجه اينز بلکه صلح بعد الصلح باطل اولديغي کي
نکاح بعد النکاح دخی باطلدر (الحاصل مشهور در که شکله يقين زائل
اولد پس احتیاط و وجوب مواضعی وارد که اکا کوره اولنور و هر شبهه
ضعیفه ایله نکاح تازه لئز تنکیم ظن غالی اولد بجه نماز قضا اولماز
والا کدی عندندن شرع جدید کي اولور بوايه باطل و مردود در
فاعرفه (و بومسائل شبهه و يقينه متعلقه اولفله ذیل جدید درج
اولندی اگرچه که فروع جزیه سی جوق و امثله سی حددن ارتوقدر
الحديث الثاني عشر

من حسن اسلام المرء تركه مالا يعنيه من تبعضيه در زیر محاسن
اسلام کثیره در که جله دن بری ترك مالا يعنيه و فعل مایعنی در (و حسن
صورته تناسب اعضادن ناشی طبعه ملائم بر امر مرغوبدر که قلوب
اکا متجذب و ابصار دخی اکا تابع اولور حسنله جلالک فرقی بودر که
(حسن ذاته قائمه صفت دکلدر بلکه سنک لغرض من الاغراض
استحسان ایندی بکک نسنه در کر که عند الفیر مستحسن اولماسون
جمال ایسه ذاته قائمه بر صفتدر که سنک و غیرک عندنده بالاتفاق
مستحسندر مثلاً حسن یوسفه علیه السلام جال دیرل که عند الککل
مستحسندر حسن ابلی ایسه مجنونه کوره حسن در یوخسه هر که
کوره دکل زیر دنیاده لیلادن مستثنی محبوبه ل وارد در (و بوعالم کونه
مشهد حسن دیرل زیر آثار جلیله در که آینه اسماء و صفاتدر اسماء ایسه
حسنی ایله وصف اولمشدر قال الله تعالی (ولله الاسماء الحسنی)
واسمائک حسنی مدلولایدر که کالات الهیه در (بوجهتدن حسن
ایکی نوع اولدی که بری حسن حسی و جسمانی و بری حسن معنوی
و روحانیدر و حسن اسلام معنویدر انکیچون مسلم مطیع اسلام
وطاعتک فی نفس الامر حسننی ادراک ایدرب قبول ایدرسه مقبول
والا مردود در زیر اغراض فاسده به مبنی اولوش اولور (و بتقریردن
حسن و قبح اوصافدن اولدیغی معلوم اولدی ایله برودتی و غسل ایله
حلاوتی و مسکله ریخی کي (پس اسلام المرء موصوف و ترك مالا يعنيه

آنک صفت حسنی و فعل مالا يعنيه صفت قبی در (و قرأنی حسن صوتله
تزیین لازم کلدی کي کي اسلامی دخی ترك مالا يعنيه ایله تحسین کر کدر
(وانسانک جمال فصاحت انسانی اولدیغی کي اسلامک دخی لطافت
شانی ترك لغودر زیرا کلا مدن بر نسنه نک ضرر و منفعتی اولیجق
اصوات عصافیر منزله سنه تنزیل اولنور (مره مثله المیم انسان
و یار جلددر پس انسان و شخص معنایه اخذ اولنور سه فارسیده
کس کي مرد وزنه شامل اولور و لکن ظاهر اولان رجله محمول اولمقددر
انکیچون مؤنثه مرأه دینلور و احکامده نساء رجاله تابعدر (ترکه
مصدردر که فاعلنه مضافدر ضمیر مجرور مرأه راجعه در ترك فاعلک
ضدیدر (و مالا يعنيه بعد الجملة ترکه مفعولدر مالا يعنيه ضمیر مستتر
مرفوع مایه و ضمیر منصوب مرأه عائددر يقال عنه الامر يعنيه اهمه
و بورادندر که امر مهم دیرل زیر انسانی هم و قصد و شائنه اعتنا
و اهتمامه حل ایدر و بعض قرآنده (لکل امرئ منهم يومئذ شأن
یعنیه) کلمه در فتح اول و کسر ثالث ایله یعنی یوم قیامتده هر شخص
بچون بر امر عظیم وارد در که شخصی انک همنه دوشور و غیریدن
مشغول قلمور (و فی تاج المصادر عنیت فلانا عینای قصده و قیل
یعنیک ای یشغلاک یقال هذا امر لایعنی ای لایشغلنی و منه تر که
مالا يعنيه ای لایهمه انهی (و مالا يعنيه نک حدی اودر که بر نسنه ایله
تکلم ایلستک که باغرض اندن سکوت ایتمکده اثم و حالا و مالا ضرر لازم
کلیه و بر فائده لی نسنه فوت اولیه و قایع اسفار و امثالک حکایاتی کي که
عجم اکا افسانه دیر که تحننه فائده اولین سوزلدر مکر که اول حکایاتده
زیادات اوله که کذب قیلندندر و یا ترکیه نفس و تفاخر و اغتیاب
و مذمت ناس بولنه که صفات رذیله در بوضوحده متکلم متضرر
اولور زیرا آفت لسانه دائر در (و مالا يعنيه کلامه و غیره عامدر
تنکیم حسن بصری دیمشدر که من علامه اغراض الله عن
العبدان یجعله شغله فیه لایعنيه (و لکن کلامده غالبدر تنکیم
حدیثده کلور (یا ابا هریره تریدان لایجری علیک القلم) قال

نعم بل رسول الله (قال اد فرائض الله وكف عن المحارم ودع الكلام فيما لا يعينك) وحضرت صدیق رضی الله عنه پیور مشدر بالینی کنت اخرس الا عن ذکر الله (وما یعنی امور دینیة ضروریة و امور دنیویة لازمه در مطعم و مشرب و ملبس و مسکن کبی که کفایت قدر اوله زیرا ماعدامی فضول مقوله سیدز شول معنادنکه روحك بو عالم اسفله هبوط و بدنه تملقندن غرض تحصیل کالد و اعضضا و قوی و وسائل و آلات و امور ضروریة معاشیه مایه القوامدر پس وقتی بو امور ضروریة اوزرینه مقصور اولان کیمسه فی المثل سوزی اوزاتمز و کندی کارنه مشغول او اور و مالا یعنی وقتنده ذکر ایدر که کنوز سعادتدن برکنزد و الا کنزک یرینه هوا آلود (و شان مؤمنده دیمش لردر که کما وجد بحال الصالحا ذکر الله) و بو معنایه اشارت ایلوب قرآنده کاور (قال استبدلون الذی هو ادنی بالذی هو خیر) یعنی مهمی غیر مهمه ترک ایدن من وسلوی یرینه بصل و ثوم و کوهره بدل خرف بو اور (و عمر سرمایه در که لقلقه انک زیانیدر) و حکایات الصالحین امور دینیة دندر زیرا چند من جنود الله دلمشدر که باطن مؤمن انکله نفس و شیطان و هجوم ماسوی اوزرینه نصرت بو اور شول جهنمده که اهل حالک مقالات و حکایاتنده تأثیرات عظیمه واردر تنکیم آکهایات و قصائدی لحن عرب اوزرینه قرآت اولنسه باطن انسانه وجد و رقت و عالم قدسه انجذاب و عروج حاصل اولور افسانه و غزل ایسه تحریک هوی و شهوت ایلر انکیچون مالا یعنی دینلدی و او مقولهیه و سائر ملاحی به صرف اولنان اموات محاسباتی قیامتده بلار اولور (ایمندی مؤمن) حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا (و فقیحه و رعه تمسک ایدر و فضولی ترک ایلر و الله المعین

الحديث الثالث عشر

لا يؤمن احدکم حتى یحب لایه ما یحب لنفسه ایمان مخبر صادقك قولنی تصدیق و قبولدر کوبا امن به انی تکذیبدن امن و طمانینت اوزرینه قیلدی دیمکدر زیرا خبرک عند النفس صدق و کذب و امر

و نهیک قبول ورده احتمالی واردر (پس انسانك اعتقادنده شك و اعتراض اولمیچق کویا حتی اول معنادن امن اوزرینه قلمش اولدی تنکیم سلام انبیا مشروع اولدی زیرا انبیا اهواء ناسه مخالف و جهله امر ایتملریله مقام نبوت مظنه اعتراض اولدی پس مؤمنك السلام علیک ایها النبی دیدیکی یا رسول الله بو خصوصده بنم اعتراضمندن یا امان و بی خوف اول دیمکدر (سائر عباد صالحینه و علی عباد الله الصالحین دیمک دخی بویه در زیرا انلر دخی بحکم الارث هوا ی خلقه مخالف و جهله حقه دعوت ایدرلر) و کندی نفسمز حقننده السلام علینا دیمک دخی اکا قیاس اولنسه زیرا کاه او اور که نفسمز اوم و اعتراض او اور و نفسمز شو معنایی قبول ایتمدی دیرز کویا السلام علینا نفسک تسلیم و عدم اعتراضی بیسان و افاده در (و بوراده مراد کمال ایمانی نی در زیرا اصل ایمان تصدیق مذکورله حاصلدر پس شعب ایمانك وجودی کاله مصر و قدر تنکیم فلان کیمسه انسان دکلدیر دیرل یعنی بر شبتك اسمنی تنبیه کالانی نی مراد ایدرلر کویا انسانیتنده نکالی اولیان انسان دکلدیر تنکیم زید انسان دیرل یعنی کلی بی جزئی اوزرینه حل ایدرلر زیرا اول جزئی ده کلی نك سری واردر پس جزئی کالات کلی ایله متحقق اولمیچق جزئیدن کلی ایله تعبیر او انور الحق حق و انا الحق دید کلری کبی و حدیث مشارقده (لا يؤمن عبدا) وارد اولمشدر یعنی احد یرینه عبد ذکر اولمشدر حتی ابن ملک توجیه ایدوب دیمشدر که اغنیا و جباریه کندی نفسلر بچون سود کلریخی اخوان فقر ایچون سومزلر و لکن مقتضای عبودیت محبت مذکورده یعنی اکثر غنا و ریاست قیدنده اولیوب عبودیت کاله اهلی اولسلر فقر ایله کندیلرن برابر طو ترلردی (و حتی یحب الی ان یحب دیمکدر که حتی جازه در) و اخ ابه مراد اخ مسلم و نه آخره یا ولادتده طرفیندن و یا طرف واحددن و یا رضاعدن مشارک اولانه دیرل صکره غیر بچون استماره اولندی قبیله ده و یا دین ده و یا صنعتده و یا معامله ده و یا مودتده و یا غیری مناسبات ده مشارک کبی قرآنده (یا اخوت هرون)

صلاحه اختدر نسبه دکل یا خاتم کبی (واذکر اخا عاد قومه
 اخک اخ او زینه شفق کبی شفق ایام یغندن او تور بدر) مایحج نفسه
 مثل مایحج نفسه دیمکدر زیر اول محبوب اولان نسبه نک عینی
 اینی محله حاصل اولق محالدر (وما خیردن عبارتدر که عبادت
 و طاعت و اشیاء مباحیه شاملدر و بومقوله محبت کمال ایماندن اولدیغی
 کبی کندی نفسی چون بغض ابتدائی غیر ایچون بغض اتمک دخی کمال
 ایماندن زیر بر شینه محبت بغضتک بغضتی مستلزمدر و بواسطه مستلزمند
 او توری صورت صورت بغض صریحا ذکر اولمادی (و بومرتبه
 اتحاد ک سری بودر که اهل ایمان اصلنده تور واحددر که مظاهر
 مختلفه ظاهر و نفس واحده در که ابدان متعدده باهر اولمشلردر
 و اقارب واجانبی بنیان واحد صورتی بولمشلردر پس اختلاف عالم
 بلعبره اتی واحد العین اولمقدن اخراج اتمز بلکه اختلاف انزلک
 تعین و تشخیص در که امور اضافیه در (مثلا زیدی عمرودن فرق
 ایدن تعین لیدر که انسانیت در (وزیدی فرسدن فرق ایدن
 تشخیص لیدر که حیوانیت در (وزیدی درخت تفاحدن فصلی
 ایدن صورت لیدر که نباتیت در (وزیدی هذا الخجودن تمیز ایدن
 عوارض لیدر که جسمیت در (وزیدی ملک و فلکدن آیران تعین
 خارج لیدر که جوهریت در (وزیدی جوهر له عرض وجود در اگر چه
 عند العقل بر برینه مفایدر پس وجود جملیه شامل اولدی که وجوددن
 اعم نسبه یوقدر و صور معادن و نبات و حیوان و افلاک و املاک بوکثرت
 و وحدت اوزرینه ادراک اولتیجی جمله عالم اصل واحده رجوع
 ایدر انکیچون صله رجده بوجمله سی داخلدر زیر اسم رجاء
 متا قدر که عموم نامی واردر (وجمله ناسک واحد العین اولمسنه
 ناظردر که خلق بری برینه اتحادن نهی اولمشلدر زیر حقیقتی کندی
 نفسه اتحاد و جوازی تقدیری اوزرینه اتحاد بر اسمدن بر اسمدر مثلا
 سلطانه و عالمه و شریفه و غنی به معنی اولور که بولمسنه کلمه ذاتیه
 مظاهر لیدر (و محبت اوج مرید در اولمسنه حب طبعی در که حب

عوامدر که بولمیری بر یله روح حیوانیه منحدر و مقتضای شهوت
 طبیعیه نه ایسه انده مشترکدر و فعلیه نهایی نکاحدر زیر شهوت
 و محبت حیوانیه جمیع مزاجه ساری اولمشلدر صوتک سونکر دیدکاری
 نسبه بلکه نونک ملونه سریانی کبی ایکچیمی حب روحانی و نفسیدر که
 روحده بری بر یله اشلاف و اتفاقدر و بونک غایتی قدر محبوبی معرفت
 و حق ایل قیام و اکا تشهددر و بومرتبه خواص ناسکدر که اولکیلردن
 اقلدر زیر اکثر ناس جسمانی و حیوانیدر اوچچیمی حب آلهیدر که
 عبد کنندیک مظهر حق اولدیغی مشاهده در بوسورتبه عبد حق
 ظاهر جسمه روح کبی او اوب غائب وایدی غیر مدرک اولور و بومرتبه ده
 عبده محب دیرل و لذلک حق دخی عبده مظهر اولمقدن یعنی عبدک
 حدود و مقادیری ایله اتصال قدر که جمله مشاهبات بو بایدند وانی
 تأویل ایچوب علمی حقه تفویض اتمک کرکدر قال الله تعالی (وما یعلم
 تأویله الا الله) و بوسورتبه عبد محبوب حق اولور چونکه حقل
 فی الحقیقه حدی یوقدر لاجرم محبت دخی بویله در انک ایچون دیدیلر که
 حب شرب بلاری در و هرکیم بن قائم دیرسه ناقصدر (و بومقامده
 مراد حب اختیاریدر که ایشار معناسنه محمولدر زیر محب محبوبی
 محبوبینه ایشار و اختیار ایده کلمشدر هر چند نفسندن فانی دکل ایسه ده
 چونکه فناء تام حاصل اوله حب طبعی غیر اختیاریدن اثر قالماز فاهیم جدا
 (و دیمشلدر که طریق حق خلقی حقه دعوت و تعریف و تحبیب اوزرینه
 مبتدیر بوجهندن بنم سودیکمی بدن غیر بسی سومسون دیو غیرت
 علی الله اتمک کویا آفتاب عالم آرا بنم خانه مدن غیری خانه طوع و غسون
 دیمک کیدر که انواع جنوندن (و بعضیلرینه که منی تستریج دیو
 سؤال ایندکرنده اذالم ارله ذاکرا دیدیکی غیرت بایندن دکلدر بلکه
 مؤلدر که ذاکرا محو بابل مشاهدا و یا خود ذاکرا غیره دیمکدر و ذاکرا
 فی الحقیقه الله تعالی در که جمیع اکوانک لسانیدر پس بوراده غیر
 یوقدر که غیرت ایده سن و ابراهیم ادهمدن قدس سره منقولدر که
 اصحابندن برینه دیمشدر (ان شده محبتک فی الله غیبتی عن النظر

الی مساویك) یعنی پوراده محبت شیخه اضافت اولندی مع هذا شیخ
مطلوب و مزید طالب در و محبت طالب اوزرینه در یو خسه شیخ اوزرینه
دکل پس مراد بود که شیخ سنی کنندی نفسک ایچون سورتا که
عیبه که مطلع اولوب سقیکی تکذیب و معوجکی تقویم ایله یوصورنده
شیخ سنی کنندی نفسی ایچون سومرتا که طالب اولوق لازم که فافهم
الحاصل شیخک سنی معنای مذکور ایچون سومسی کنندی نفسسته
سودیکنی سومکنندرتا که سندخی انک کی ترکیه نفس ایده سن و شیخیم
سید الاقطاب سید فضلی الهی قدس سره صدری قنوبنک فاتحه
تفسیری شرح ایتدکه بوفقیری دعوت ایدوب کتاب مذکوری یدمه
صونوب آل شونی اوتوزاتی ییلاق محصولدر الله تعالی سکا بوندن
زیاده سن احسان ایله بیوردیغی بومقامک اسرارندرتا که اولیاده
امسالك اولماز بلکه انلک غیرت و محبتی خلقک تحصیل کالته در
قدس الله اسرارهم (بعد از سوال اولتورسه که کمال ایمان محبت مذکره
ایله حاصل اولیحق سائر ارکان طاعت و شعب ایمانه حاجت قالمز
(جواب بود که معنای مذکور مبالغه به محوادر زیرا محبت رکن
عظیمدر الحج عرفه و لا صلاة الا بطهور و لا صلاة لیسار المسجد الا
فی المسجد کی و حقیقتده ایمانی تا کیندر زیرا کرچه اخوین در که
هر برینک بر ایمانی وارد و لکن حکما شخص واحد در که ایکسینک
ایمانی بر ایماندر) و کتب کلامیه ده کرچه ایمان زیاده و نقصان قبول
ایتمزدیو یازیلور و لکن اصل ایمانه کوره در والا انواری جهتیله
متزاید اولور انک ایچون ایمان منقالی و ایمان دیناری دیرلر و بومعادندرتا که
جامع صغیرده کلور (الاسلام یزید و لا ینقص) و ایمان بالغیب ایله ایمان
مشاهده ک میسانده فرق اولدیغی ظاهر در (پس شعب ایمانه عمل
زیاده اولدیقه ثمرات ایمان دخی زیاده اولوب مراتب احسانک
ذروه سنه ترقی ایدر) و ایمان کرچه اجمالی و تفصیلی دنیلور قاما ایمان
تفصیلینک غورنه وصول متعسر در زیرا متعلقات علم حد دن بیروندر
بوسیدن علم مزید اولدیقه متعلقاتی جهتمدن ایمان دخی مزید

اولمقده در بوجه تندر که وارد اولمشدر (من استوی یوماه فهو
مقبول) یعنی علم و ایمان الی آخر العمر ترقیده کر کدر زیرا کرچه مقامات
تمام اولور قاما سیر الی الله نهایت اولماز و حیرت بمدوحه دیدکری
بودر و بوعلم تفصیلی که احکامه متعلقدر آخر عمرده تمام اولور زیرا
آخرتده شریعت ایمان و ادب و تنظیم الهی و نکاحدن غیری سنه
قالمز قاما علم الهی تفصیلی که حکم و حقیقتدر الی الابد متزاید
اولمقده در زیرا الله تعالی واسع علم در که بومقوله صفاتک تجلیاته نهایت
یوقدر والا ذات و صفات حق محدود اولوق لازم کلور و عارفله جنتک
صفایمی یوتزاید و تجدد ایله در والا بنی روح جسده نظریات انسانی ملال
کتورر و مرده کلور فافهم فقد اوقفتک علی مایه تیزی والله خیر و ابی
* الحقیقت الرابع عشر *

* لایمحل دم امری مسلم الا باحدى ثلث * بونک تقدیری لایمحل اراقة دم
امرئ ای شخص مسلم الا باحدى عمل ثلث دیمکندر بعض روایتده
مسلم کله سندنصکره (یشهد ان لا اله الا الله و انی محمد رسول الله)
وقع اولمشدر که یشهد ثلاث تفسیری واقع اولور و ایمان و اسلام
بردر دینان کیمسه نک قولی اوزرینه و مضاف تقدیر اولندی که قلمدن
کتابه اولان اراقة در زیرا حل و حرمت افعاله تعلق ایدر ذواته دکل
قال الله تعالی (حرمت علیکم المیته) ای اکل لحمها و ثلثک موصوفی
عمل اولمقده تائید قلندی و ثلاثیه رسم خطی بود که اگر مفرد
اولور سه بعث من النوق ثلاثا کی الف ایله کاتب اولور تا که ضم ثلثه
اولان ثلثه ملطیس اوایه و اگر مضاف و یا صفت اولور سه حذف
الف ایله رسم اولور حلیت ثلاث نوق و ما فعلت النوق الثلاث کی زیرا
بونده التباس مذکور یوقدر (و ثلثه و ثلثون حذف الف ایله یازلندی
زیرا آخر زنده اولان علامت لاحقه ایقاع لبدن مع ابتدی و ثلثا
اواریم که صالی و چهارشنبه در اصلنده ثلثه واربعه در الف هادن بدل
اولوب یومه تخصیص اولمشدر حسنه حسنه کی معنی دیمک اولور که
شول شخص مسلم که (لا اله الا الله و محمد رسول الله) دیو شهادت

ایلیه انک قانی دوکک و قتل ایملک حلال اولماز الا اوج علتک برله
حلال اولور یعنی بواوج علتدن بری بولنورسه فیهوا الاحرام اولور ز بر
پندان حتی بلا سبب شرعی هدم و تخریب در * الثیب الزانی * جرله
ثلثک موصوف مقدرندن بدل و رفعه مبتداء محذوفه خبردر الاولی
ای العلة الاولی زنی الثیب الزانی دیمکدر تقدیر مصدرله زیراعلت اولان
موصوف دکل بلکه صفتی در پس لفظ زانی اشعار عات ایتمکله
ذکر موصوفله اکتفا اولندی (و ثیب اسم جنسدر که رجل و مرأه به
شاملدر) قال فی القاموس الثیب المرأة فارقت زوجها اودخل بها
والرجل دخل به اولا یقال للرجل الا فی قولک ولد اثیبین انتهى
(ای لا یطلق علی الرجل الا تغلیبا پس ثیب و ثیه دیمک خطا اولدی
زیرا استعمالی بلاتاءدر) و امام راغب معنای اولی ترجیح ایدوب دیمشدر که
الثیب النی تنوب عن الزوج یعنی ثیب اودر که زوج اولدن رجوع و تزوجه
معساوده ایلیه زیرا ثیابت رجوعدر که عجم بازگشتن ایله تعبیر ایدر
و قاموسده انکار ایدوب و ذکره فی ثوب وهم دیمشدر و لکن معنای
رجوع ثاب یثوب ثوبا و مثابة و ثوباناده یازیلور لغتده ثاب ثیب بو قدر
پس قول قاموس قول جمهوره مخالفدر (و زنی بلا عقد شرعی و طی
مرأه درمد و قصر اولور و ممدود اولدقد مصدر مفاعله اولمق جائزدر
یقال زانی مزاناة و زناه یعنی زنی بزنی زنی و زناه بوصورته زنی ناقص
اولور) و بعضیله هموز اولغه حل ایدوب دیمشدر که یقال زناه
ای دنوت ز بر زنی دنوله اولور پس دنو مخصوصدن زناه تعبیر اولندی
و یا خود زناه الظل دندر که قصر مناسبه در ز بر زنی اعراری قصر ایدر
بوصورته مصدری زنا و زناؤا کلور صدر و صدور و زنی اوزره و ممدود
اولماز زیرا مد ناقصده اولور هموزده اولماز انکی چون خطا لغظنی
مدایمک خطا در دیدیلر و قرآنده (ان قتلهم کان خطاء) قرائتی یعنی
مدله معنای تنبییه راجعدر (و یخلد فیه) کبی اشباعله فافهم (و ثیب
زانی شول رجل عاقل بالغ حر مسلمدر که امرأه بالغة عاقله حره مسلمه به
نکاح صحیح ایله دخول ایتمش اوله و عند الحنفیه تحقیق و طی لازمدر

زیرا البکر بالبکر ایله مقابله اولمشدر و بومقوله به محصن دیرل (و امام
مطرزی مغرب اللغة ده دیمشدر که باب رجم ده عندابی حنیفه شرائط
احصان آتی در که اسلام و حریت و عقل و بلوغ و نکاح صحیح
تزوج و دخولدر و باب قذفده دورت اولمکی و بشنی عفتدر و عفته
حصن دیدیلر ز برار یئندن احصان و حایه ایلر (و امرأه حاصن و حصان
بالفتح و قد احصنت اذا عفت و احصنها زوجها فهي محصنة بالفتح
واحصنت فرجها فهي محصنة بالكسر قال الله تعالی (و المحصنات
من النساء) ای ذوات الارواح و قال الله تعالی (من لم یستطع طولا
ان ینکح لمحصنات) ای الحرار و قال الله تعالی (و المحصنات من المؤمنات
ای العفت و قال (و المحصنات من الذین اتوا النکاح) ای البکایات
(و بعد ذلک حکمی رجم اولمقدیر یا اعتراف و یادورت عدد شاهدک
شهادتیلرله زیرا فاعل زنی ایکیدر یعنی زانی و زانیسه در که هر برینه
ایکیشر شاهد لازمدر قتلده ایسه فاعل بر در که قاتلدر انکی چون
ایکی شاهد ایله اکتفا اولندی و شولکه بکر و مکلف غیر محسندر
اگر حرایسه حدی یوز سوط در و اگر رقیق ایسه الی جلددر من غیر
تعذیب عندنا و قتل زانی ده حکمت بودر که زنا ده اختلاط انساب
و تضییع اولاد و مشابیهت بهائم و تخریج حروب و فتن واردر نشکیم
ز انیلرک بر زانیه اوزر پنهانده حاکمنده چوق واقع اولور و حقیقی بودر که
قتل زانی بالکفر فعل محرمدن اوتوری دکلدر و الا هر فعل محرم موجب
قتل اولوردی بلکه صفت ربو بیت اولان اطلاقده مشارکت وقوعندن
اوتوریدر که مکلفک شانی قید و تحجیردر یوخسه حق تعالی کبی هر مراد
ابتدوی نسنه بی اشملک دکلدر چونکه صفات ربو پینده حقه مشارکت
و کبر یاده منازعه قصد ابتدای لاجرم غیرت الهیه ظهور اندیکه غضب
و عقوبتی مستلزمدر (و جلدک یوز اولدیغی اسماء احصا مقابله سنده در که
احکام ربو بیدک امهاتیدر چونکه بواسطه معصوده نکل حرمت و
حاشی هتک و تجاوز ابتدای لاجرم عدد مذکور اوزره جلدده مستحق
اولدی و بکرده اقتصاد و توسط اولدیغی حکم اولیت ذاتیه و غایه

احدینک شفاعتیه در و محصنه صورت رجسه قتل اولفق احکام
حضرتک تفاصیلنه راجعدر که بسیار دن و بعض علماء ظاهر دیدیکه
محسن رجم اولندی ریرافعل کلاب و خیرا شدی انرا یسه حجاره و خشب
ایله ضرب اولنورل و بردخی بودر که چونکه تزوج ایله اوزرینه سکرشار
اولندی لاجرم قدر نکاحی بلدیکی ایچون اوزرینه طاش یاغق لازم کلدی
وینه دیدیلر که جلد بکریور اولدیغی بودر که هر شهرک اون کونی ایام
حیضه محسوب و قرق کون دخی ایام نفاسه مصروف اولیجق بمجموعی یوز
الشمس اولوب عدد ایام سنه دن ایکی یوز کون قالور که زانی وزانیه دن
هر برینه یوز کون دوشر که عدد ایام استماعدر یعنی چونکه بو عددده
وطئی حلاله مشغول اولما یوب اسراف وقت ایندیلر لاجرم یوزر ضربه
مستحق اولدیلر وزانی محضر شهودده جلد اولندیغی تشهیر و ظهرینه
ضرب اولندیغی ظهیرنده امانت اولان ماده نسلی موضعنک غیری یه
وضعندن اوتوریدر (و شارب الخمرک حدی سکسان اولدی زیرا
برسکران مسجد نبوی یه داخل اولوب جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
دخی اوجماسده حاضر اولان قرق عدد صحابی یه ضربه امر ایدیجک
هر بری ایکبشر کره ضرب ایدوب مسجد دن اخراج ایتلر یله حکم
الهی عدد مذکور اوزرینه نازل اولدی و دیمشیلردر که (الزانیه
والزانی) آیتده زانی تأخیر (والسارق والسارقة) نصنده سارق تقدیم
اولندی زیرا سرقه قوتله اولور رجل ایسه بو باید مرأه دن اقوادر
زنی ایسه شهوته داردر مرأه ایسه شهوته اسکر ورجلی کندینه
ادعی در انک ایچون برجماعت مجتمع اواسه لر مرأه نک مرادی اولدیقه
قادر اولمازلر (و سارقک بدی قطع اولندی زانینک ذکر ی دکل مع هذا
ایکبسی دخی آلت فسقدر زیرا ذکر ی قطعه قطع نسل واردر انک
ایچون خصاء آدمی منهیدر قطع بدایسه بویه دکلدر چونکه بد آلت
تعدی اولوب غیرک قوتی اولان مانی اخذله الی کسمک کی اولدی لاجرم
جزا دخی عمل جنسندن واقع اولدی ولواطه ده عند الامامین حد
واجبدر زیرا ولواطه زانیه الحاق ایتلردر و عند الامام تعزیر

و توبه سی ظهورنه دک زندانده حبس اولنور و امامک تعزیر و حسیله
اکتفا سی استعظام ذنب و تسکین فتنه فاجره ایچوندر والا اول فعل شنیع
قیحده اویله دکلدر که فاعلی قتل و یازانی مجازات اولندیغی وجهله
مجازات اولنه تنکم یمین غوسده کفارت واجب دکلدر دیدی زیرا
عظیمندن اتوری کفارتله مستر اوله جق تسنه دکلدر تنکیم بعض کبراء
منعمدا تارک الصلاة اولانه قضا لازم دکلدر دیدی زیرا عدله مقابله
ربویت ایلوب صلاتی انکار حدنه واردی بناء علی هذا عذرله تارک
کی اولدی (واجبیه یه لواطده امامدن حد مرویدر و لکن عبدنه
و یاجاریه سنه و یامکروه سنه لواطده بلاخلاق حد اولمازا کرچه
بالاتفاق حرامدر بلکه منع اولنور اگر عورت ایدر سه تعزیر لازم کلور
اگر بعض دواعی معاینه اولور سه و حیاضک و طئنی استحلال ایدن
کافر اولور زیرا حرمتی اجسامله ثابته در انکار اجاع ایسه کفردر
صلاة جنازه نک فرضیتنی انکار کی و امام محمد دن مستحل مزبورک
عدم کفرنه قول واردر و لکن استحلال معصیت کفردر دیدیلر یه
مخالقدر (ولواطه حلیله سنی مستحل اولان کافر اولماز دیدیلر اگرچه
لواطه صغرا ده واقع اولان نهی تحریمه حل ایتلردر و استحلال
معصیتده داخلدر و دین نبویدن معلوم ضروریده جهل عذر اولماز
پس ملک نکاحه اتصالله شبهه وقوعی عدم کفرینه دلیل اولماز
ولواطه نک حرمتی عقابه اولقله جنیده لواطه و سایر محرمات اصولید
یوقدر زیرا محرمات اصولیه حکمته مخالفدر امهات و بنات و اخواتی
نکاح کی ولواطه نک اصلی قدر و خبث اوزرینه منیدر حیض و نفاس
کی بناء علی هذا اهل جنت شهوت بحال و منهی عنه دن معصوم و طلب
خیاشدن محفوظلردر یوجه دن (ولهم فیها ما یشتهون) عام مخصوص
اولور و بردخی بودر که الله تعالی غلانی اولو مشوره و خور عینی
بیض مکنونه تشبه ایتلدر پس دلالت ایدر که غلانه استماع بالکون
نظره کوره در و حوله استماع اعددر زیرا بیض مأ کوادر و برنسنه
خیاشدن عد و من کل الوجوه تفسیح و جمیع ادیانده تحریم اولانسه

شهوات جستن اولماز و انك حلتی نمی ایتمك دخی كفر در و جسته شرب
 دخانی نمی آیدن دخی خطابدن خالی دكادر خصوصاً كه جسته نه نار
 معهوده كی نارونه خود دخان دنیا كی دخان وارد را كچه بجزه و عود
 و طیب موجود در و لكن طیبی روحانیدر یو خسه مك شیطانی دكادر
 و ناری آتش قدر تدر و بومذ كورك خلافت ذاهب اولمق جهالت
 محضه در اكرچه علماء رسومدن بچه زینه یو باید زله واقع اولمشدر
 ز پراهر یرده علم شعوری و خیالی كافی اولماز بلكه حقیقت حال كشف
 و نفس الامر اطلاع تام لازمدر * و النفس بالنفس * ای اقتصاص
 النفس بالنفس زیرا علت حل اقتصاصدر و قصاص تتبع الدم بالقود
 معنایه در ز بر اقص تتبع الاثر در یعنی بر نسته نك ایزن ارا یوب كتمكدر
 و قصص دیدكاری تتبع اولان اخباردر و دمك ایزنجه كتمكدر مقصود
 قاعله فعلنك مثلی اشلكر كه قتلدر و قصاص ولی دمه مخصوصدر
 حتی غیر یسی قتل ایسته قاتلی قتل لازم كلور و عند الامام مسلم ذمی و حر
 عبدالله و كذلك ذكراشی و اشی دخی ذكرله قتل اولنور پس ایجاب
 قصاصده مساوات لازم دكادر بلكه كامل و ناقص شریف و وضع
 برابر در زیرانفسده و عصمتده تفاوت یوقدر بلكه تفاوت اوصاف
 عارضه ده در مكر كه مستثنی اوله والد و ولد و سید و عبد و امثالی كی
 زیرا بعض موادده اختلاف علت ایله حكم مختلف اولور حتی بعض
 فقها كفاراتده اعتاق رقبه ده سلطان و رعیتی برابر طوع و یوب بچاره
 حقتده صومله فتوی و پردیلرز برا نلره نسبت ایله عنق رقبه آسان
 و صوم دشواردر (و نه سایه ده دیمشدر كه و الحکم جازان مختلف
 باختلاف احوال الناس انتهى یعنی جواز اختلافه تحول ایدر
 نسانك فی زماننا جماعته حضوری و امثالی كی (و قیلك و ارثی قالسه
 كر كسه خاتون اولسون قصاص ایدر مكه قادر اولور فلما وصی
 نیم دیت اخذ ایدر و لكن قصاص ایدر مكه من بلكه صغیر كبر اولنجه
 توقف اولنور (و عفو دم افضلدر زیرا كفارت ذنوبدر مكر كه عافی
 اولان كافر اوله زیرا بقاء كفرله كفارات درست اولماز و عفو د نصكره

صلح اولی در زیر صلحه دینه كوره تخفیف وارد و جانی نك او مقوله
 معصيته معاود می ظن اولنسه نكیم قرأند كلور (و اوردوا اعداوا
 لما نهوا عنه) بومشدرده اصلاح عالم ایچون قصاص اولی در قال الله
 تعالى (و لكم فی القصاص حیوة) و دیمشدر در كه من لم یعرف مقتضی
 زمانه فهو جاهل پس عالم و عارف كیمسه كر كدر كه ظاهر و باطن
 شرع اوزر بنسه تمشی ایدر و قصاص سیفله اولور كر كسه قاتل
 مقتولی غیری و جهله قتل ایتمش اولسون زیرا حدید محدود اولنسه
 نكین نفس و اراحه جانده امر عدرا ككرچه چشمده
 اهییدر كه باعث عبرتدر (و صلب اشد در زیر حبس نفسله در
) و قرأند قتل و صلبدن هریری ذكر اولنمشدر پس صلبی دخی
 محله كوره اجراء ایتملور و قیلك دینی مالدر كه یوز دوه در و یا خود
 بیک التوندر كه هر التون اوز در همه مصر و قدر پس بیک التون
 اون بیک درهم كمش ایدر كه طقوز یوز بتمش ایکی غروشدركه
 هر غروش صاع اچه ایله یوز بكرمی اچه اولمق اوزره در نكیم حالا
 اكثربلاذ اسلامیه ده اول وجهله راییدر (و فتاوی یحیاویه ده
 كلور كه اونی بدرهم اولمق اوزره قطع اولنان اچه دن دیت یوز بیک
 اچه در كه اهل عرف ارا سنده اكایکی میری دیرل (و زجلك دینی
 كوشدن بكرمی بشی ایکی درهم كلور اچه دن یوز بكرمی بش بیک
 اچه در (و فتاوی كمالیه ده كلور كه هندی بر غوعاده قتل ایلسار دینی
 نصف دیت رجلدر كه بش بیک درهم كوشدن (یعنی دیت مرأه
 دیت رجلدن نصف اوزر بنسه كر ك نفسده و كر ك مادوشنده پس
 خطاء مرأه قتل اولنسه دینی بش بیک درهم ویدی قطع اولنسه
 ایکی بیک بشیوز در همدر و شهیدك دینی اچتدر نكیم (قوه والی جنة
 عرضها السموات والارض) اكادالدر زیرا بونده تلف ظاهر وجود
 وارد در كه نیم صوری انك ایچون اعداد اولنمشدر و قیل عشق
 و محبتك دینی الله تعالیدر نكیم (من قتلته فانادیته) اكاشاندر زیرا
 بونده تلف باطن وجود وارد در كه نیم معنوی اكاشاندر و نیم

صوری مأکول و مشروب و امثال و نعم معنوی مشاهده جمال الهی
و عطایای ذاتیه و اسمائیه در که روح رحمانی و سر انسانی به داخل
و قتل نفس اماره و افشای قوای طبیعیه ده حیات حقیقه طیبه باقیه
وارد * و التارك لدينه * ای و ترك التارك لدينه المعهود الذي هو
الاسلام زیرا علت اولان ترك در ترك بر نسته بی قصدا و اختیارا
و فصدرا (واترك البحر رهوا) و یا خود قهرا و اضطرا را قویوب کتمکدر
(کم ترکوا من جنات و عیون) کبی تنکیم ترکه فلان دیرل کسر رائه
موتبد نصکره البقودیغی نسته به بوراده مراد ترك اختیار بدر زیرا
منوریده معذور در تنکیم قرآنده کاور (الامن اکره و قلبه مطمئن
بالایمان * المفارق للجماعة * فرق انفصال و فلق انشقاق اعتباریه
اطلاق اولنور و فراق و مفارقت ابدانله اولانده اکثر در جماعت
جمعند در جمع منفردی تألیف و بری برینه ضم و تقریر جماعت
ناسده و غیریده اولدیغی کبی (بعثذا المفارق للجماعة التارك لدينه بی
تفسیر در پس جماعتله مراد جماعت مسلمین و فراقله مراد دیندن
ردنله فراق که سبب اباحت دمد در یعنی اوح کون حبس و شهید سی
کشف و استنباط اولند قد نصکره رجوع اتمزه قتل اولنور
(و دیمش لردر که کافر مطلقا ایمانی اولیانه دیرل اکر اظهار ایمان
ایدر نسته فنا فقدر و اکر بعد ایمان کافر اولورسه مرتددر و اکر تعدد الهه
قائل اولورسه مشرکدر و اکر بر دین ایله تدین ایدرسه کنایدر و اکر
قدم دهره قائل اولوب حوائثی دهره نسبت ایدرسه دهریدر و اکر
اعتراف نبوت و اظهار شرعله ایدر نندیدر (و بو حدیثده دلالت
وارد در که تارك صلاة قتل اولنور زیرا امور مذکوره دن دکلددر پس
(من ترك الصلاة متعمدا فقد كفر) حدیث منوال اولدی یا استحلال و یا
مقاربه و یا کفران نعمت و یا جرکفر و یا بغیضه و بو مقوله مواده ظاهر
اولان اخیردر (و كذلك مرتدده ذخی قتل اولنور زیرا ذکر مرتد اوزرینه
اقتصار اولنمدر) سؤل اولورسه که بو معنی اوزرینه محصنه رجم
اولنمائی نزه کاور زیرا منصوصه دکلددر (جواب بودر که محصن

اوزرینه تنصیص محصنه اوزرینه تنصیص کیدر زیرا علت قتل
اولان زناده مساواتلری وارد مرتد و مرتد ایدر بو یله دکلددر زیرا
مرتدی قتل محل محاربه اولدیغیچوندر مرتد ایدر محل محاربه دکلددر
انکیچون نساء مشرکین قتل اولنور ذراری کبی و لکن ساحره قتل
اولنور تنکیم اشیاهده کاور که کل کافر تاب قنونه مقبوله فی الدنیا
والآخرة الا جماعة الکافر بسبب نبی و بسبب الشیخین او اخدهما
و یا السحر ولو امرأة و بالندقه اذا اخذ قبل توبته انتهى (و علتی
بیسانده شرح رمضانیده کاور که ثم ان الساحر يقتل ذکرا او انثی
اذا كان سعيه بالافساد والاهلاك في الارض واذا كان سعيه بالكفر
فيقتل الذكر دون الانثی انتهى) پس ساحر و ساحره سحرلری اقرار
و یا ایکی شاهد سحر باز اولدقلری بعض علاماتیه وصف ایدوب
شهادت اتسلر بر سحری ترك و ائدن توبه ایدر بر دینکدرینه التفات
اولنمیب قتل اولنور یعنی مؤاخذه دنیویه دن خلاص اولمازل و اکر
توبه ده اخلاصلری و ایدر (ان حسابهم الا على الله) موجبجه آخره
موقوف قالورل و مرتد کرچه قتل اولنور و لکن حبس و دعوت اسلام
و جبر اولنور و بوندن فهم اولنور که (من بدل دينه فاقتلوه) حدیثی
عام مخصوص صدر (واهل بدعت اکر بدعتنه خلقی دعوت ایدر سه
قتل اولنور سائر ساعی بالفساد کبی و کبراء طریقت بیورمش لردر که
مرتد الطریقه اعظم ذنبا من مرتد الشریعه حتی شیخ ابو عبد الله
الانصاری قدس سره دیمش در که رسول الله صلی الله علیه وسلم
خوایده کوردم بیوردیلر که (من عرف طريقا الى الله فسلکته ثم رجع عنه
عذبه الله بعذاب لم يعذب به احدا من العالمین) و دیمش لردر که بر کیمیه
ارباب حقیقتدن برینک نظرندن ساقط و یا بندن مزدود اولسه هیچ
بر اهل حقیقت اتی من بعد قبول اتمز زیرا باب الله بر در تنکیم باب
شریعت دخی بر در یعنی مرتد شریعت یعنی شریعت اخری قبول اتمز
زیرا شریعت اخری بو قدر پس حقیقت دخی بو یله در فافهم جدا

* من كان يؤمن بالله واليوم الآخر * من شرطيه در زیر جزامی امر
کلمه در ترکی ایله تعبیری هرکیم دیمکدر (وکان عند سیدیه حرف
وجودی در که تحققة دلالت ایندوی کی استمراره دخی دلالت ایدر
مضارع کی وایکسنگ اجتماعی شمول ازمنه افاده ایدر مثلاً کان حاتم
یکرم الضیف دیمک ازمانده تکرر فعلی مفیددر و یوم آخردن مراد
یوم قیامتدر که ایام دنیادن متأخردر و بردخی آخرت دنیادن طقوز بیک
سنه مؤخر خلق اولمشدر و بردخی حساب عباد اول کونه تأخیر اولمشدر
انکی چون مغفرت مطلقه انکه مفیددر قال تعالی (ربنا اغفر لی ولوالدی
والمؤمنین یوم یقوم الحساب) وحقه ایمان انک وجودنی و وحدت
وجودنی و قدم و بقا و حوادثه مخالفتنی و بنفسه قیامنی و سایر صفات
کمالیه منی تصدیق ایدوب ذات و صفات و افعالنده شریک و نظیری
اولمشوغن اذعان و قبولدر (و دیمشدر در که معتقدات اونددر که ذات
ازایه در که صفات جلال و اکرام یعنی صفات سلویه و ثبوتیه ایله
منعوتیه در و نقائص و رذائلدن تقدیس و علم محیط و ارادت کلبه
و قدرت شامله و سمع و بصر و کلام و افعال عاده و یوم آخر
و نبوت در که ارسال ملائکه و انزال کتب و اخبار صادقیه میشتلدر
و عبادات کلبه دخی اونددر که صلاة (و زکاة) (وصوم) (و حج) (و قرأت
قرآن) (و ذکر الله) (و طلب حلال) (و قیام بحقوق المسلمین و حقوق الصلحیه
(و امر بالمعروف) (و نهی عن المنکر) (و اتباع السنه که مفتاح السعادة
و اماره محبة الله در) و یوم آخره ایمان و جودنی و موافقنی و احوال
و احوالی تصدیقدر) (و التي عدد مؤمن به دن ایکسنی تصریح
ابتدی که بری مبدأ و بری معاد در زیر ابوابیکی به ایماندن مقصود ایمانی
واجب اولان جمله اموره ایماندر که جمیع اصول و فروع ایمان ایلده
داخلدر) (و بردخی بونده ثبوتیه و اهل شرك و اهل کاپی رد وارددر
زیرا ثبوتیه واجب الوجودمه سنه ایکی اله اثبات ایتدیلر که بری حکیم
در که فاعل الخیردر و اکایزدان دخی دیرلر و بری سفيه در که فاعل
الشردر و اکاهر من دخی دیرلر و اهل شرك مستحق عبادت معنسانه

الله اعتقاد ایتدیلر و بوابیکی طائفه حقه ایماندن خارجلدر و اهل
کتاب کرچه حقه مؤمنلدر و لکن یوم آخرنه ایمانلری یوقدر شول
جهنندن که وقوعی اوزره نفس الامرده موافق دکلدر پس ایمانلری
لا ایمان کی اولدی و ایمان و اعتقاد مقبول اودر که مخبر صادق اخبار
ایتدیکی اوزره اوله تنکیم کتب کلامیه و غیره پساننه متکفلدر
* فلیقل خیرا * خیرک نصی یا مصدریت اوزرینه در اقل قولاً خیرا
معنایه و یا خود مفعولیت اوزرینه در که ایدر خیر ایدمکدر تنکیم قرآنده
کلور (و قولوا للناس حسناً) ای و قولوا لهم قولاً حسناً معنی و الینوا بهم القول
او و قولوا لهم ما هو حق و صدق (فلیقل لای تسکین ایله در تخفیفاً
و کسری دخی جا زدر اصل اوزرینه وهو و هو کی) (و خیر مرغوب
فیه اولان نسنه در و رغبت عند المؤمن ثوابه ذاتاً اولان سوزده در پس
خیر مایثاب علیه اولان کلامدر قرض و مندوب و انلره مؤدی اولمغله
مباح دکل زیرا مباح کاه اولور که حرامه و یا مکروهه مؤدی اولور
* اولی صمت * ضم مایله باب اولدندر و صمت فحله و صمات و صموت صمله
خاموش اولمقددر بوراده او تنویع ایچونددر زیرا قولله صمتک میاننی جمع
ایلمک ممکن اولمدیغی کی ایکسنگدن خلوی دخی ممکن دکلدر زیرا انسان
یا سویلر و یاد کلر پس دیمک اولور که هر کیم صمت مؤمن کامل اوله
برمشاورده و یا تدبیرده و یا غیره اموره حاضر اولسه واجب اولان
بوابیکی نسنه نک بریدر بلکه قول خیر مرجمددر زیرا حقندن ساکت اولان
شیطان اخر سدر و افضل الجهاد اهل جور محلسنده کلمه حق سویلر کنر
مکر که کلامه زیاده مانع قوی اوله خصوصاً که احلسابک شروط
کثیره سی وارددر (پس امر و جواب ایچونددر زیرا اصل اولان حقیقه
حل ایتدکدر اگر حلالدن صارف قرینه یوغیه خصوصاً که انتفاء
جزائک فرضی انتفاء ایمانی مستلزمدر تنکیم شیخ اکمل ذاهب اولمشدر
و بوندن مباحدن سکوتک و جوابی دخی فهم اولور زیرا مباح خیر
مقوله سندن دکلدر که لا ثواب ولا عقاب در مکر که احکام الهی بدن
اولمق نیتنه قائل اوله (و ابن ماک دیمشدر که مباحدن سکوت مستحسندر

تکیم (من حسن اسلام المرء ترک ما لا یحبہ) اکا دالدر اگر چه حسنه
 فعل ما لا یعنی نک قبضه اشارت واردر پس با جدن سکوتک استحضاتی
 اول وقتند اولور که مباحک قولی حرام و مکروهه مؤدی اولور وجهله
 اولیه والا یا حرام و یا مکروه اولور و کر ~~کدر~~ که مواضع شبهه ده
 سوبلیه و یقینی اولدیغی برده فتوی و یرمیه زیر اجنب نبوته صلی الله
 علیه وسلم معروضدر و بومعنادن بعض علما حیایدوب فتوادن
 کندی عزل ایشدر (وابوبکر فارسی رحمه الله پیورمشدر که حقن عبد
 مایعنی و مالاید منه مقوله سنی سویلر کلامی حد صمدیه در که مقبولدر
 ولیکن شهوت کلامدن زیاده نحدز ایتلوردر بوسیدن اصحاب مجاهده
 ایشار سکوت ایدرلر زیرا کلامده حفظ نفس و حسن نقطه و اظهار کماله
 میل واردر (واهل جاهلیتک عادتلرندن ایدیکه پرکون و برکیجه
 انصمتله اعتکاف ایدرلردی بوندن نهی اولوب) لایتم بعد احتلام
 و لامعات یومالی الیل) وارد و ذکر الله و حدیث بالخیره بحر یض واقع
 اولدی و دیمش لردر که معرفه الله صمتله و معرفت دینا اذای خلقله
 متأذی اولمغله و معرفت شیطان جوعله و معرفت نفس سهرایله
 حاصل اولور (و بوندن فهم اولدیکه صمت بالاسان حدیث باسوادن
 و صمت بالقلب خاطر کونیدن کرکدر و شول کیسه نک که لسان و قلبی
 صامت اولیه مسخره شیطان اولور (و نیجه لری نک حدیث نفسی لسانه
 کلدوکی کبی قلم دخی کلوب طعن صلحا و سب اولیایی اورا قده تخلید
 ایلدوب ضال و مضل اولمشدر و اومقوله اصحاب افکار فاسده و ارباب
 خیالات باطله و کاسده به فراغت الاولیاء و دجاله عباد الله الضالحین
 دیرلر) یومقوله طائفة منکر و منکره دن برینه کندی نفسکه مشغول
 اول غیریدن نه استرسن دیسه ل غیبت و حایه دین ایچون سویلرم
 و تحریر ایدرم غیبت ایه ایماند نذر دیر بلر که اغراض فاسده سی
 سبیلله خرکی آب و کل هوای نفسانی به دوشمش (و غسل برینه
 نیچون زهر ستارسن دیواوزرینه قهر و مکر الهی زبورلری اوشمش
 و بردبارد کرفته اژدرکی جان خبیثی کوه جده اویوشمشدر

ایشته بومقوله باطللر (لا یحب الله الجهر بالسوء من القول) مضموننده
 داخلاردر بلکه ایمانلری عین کفر و طاعتلری محض مه صبتدر که صیغ
 هوائله یو یا نیش (و جانلری ایقاد ایتدکلری تار انکار و شره یا نیشدر
 (اوائت الذین لعنهم الله فاصمهم واعمی ابصارهم) و کلام بکارده
 قدس الله اسرارهم کلور که (من عرف الله کل لسانه و من عرف الله طال
 لسانه) و یوایی کلام اول عالم فتناس و حالت جمعه ناظر در که بوعالمده
 عاشق کشته مشوق اولوب صبت و صدادن بکرزیرا عالم حرکتدن
 عالم سکونه کوچر انکیچون اهل فتناله صحت متعسر در زیر اخاموشلردر
 و هر کس مشرب اشراقی ده دکلر که من القلب الی القلب محاده به
 قادر اوله (و تلام ثانی عالم بقا و حالت فرقه دازدر که بوعالمده عاشق
 فی المثل یکیدن جان بولور و عندلیب بهار کبی فریاده کلور و داستان
 او قومه به باشلر و عاشق فانی و عبت یاقی نک داستانی ارباب دله معرفت
 سوبلیوب صحت جان ایتکدر زیر اسرار الهیه اهل نفسک حوصله سنه
 کنجایش بولار و جبل شاهقی درون جوزه ادخال ایتک اولماز و فی المثل
 تاوق بازارنده دوه صیقل و حصیر یافی کارگاه جریرده قویوب ایش
 طوتلر (و کلام الملوك ملوک الکلام) و فقبحه هر کدا طمع و سقله
 مشرب مقتضای حال اولان کلام عالینک سرنی بلر و او یکادق آدمه
 سرمایه و یرمک اولماز پس اسرار الهیه (حور مقصورات فی الخیام)
 مقوله سندندر که اجانب و نا محرمه آجلر * و من کان یؤمن بالله و ایوم
 الاخر فلیکرم جاره * تکر بر شرطیه اهتمام و هر خصلت مستقله به
 اعتنا به دلالت ایدر اکرام و تکریم انسانه بر نفع ایصال اولمقد ر که
 انده وضع قدر اولیه و یا خود ایصال اولنان شی شریف اوله (و جان
 اودر که انت مسکنی سنک مسکنه قریب اوله که عجم همسایه ترک
 قوم کسی دیر و جاردنه معنای قریب اولمغله مجاور حرمین دیرلر
 و جوار مزده دیمک قریب مزده دیمکدر و اژدره کلور (الاهتم اجرتی
 من النار) اصلانده اجورنی در جواردن امان معناسنه یوخسه مهموز الفا
 اولان اجردن و یا مهموز العین اولان جاء ردن دیکل و دیمش لردر که

پوراده امر ندب ایچوندر زیر اوجوب و اسات اوائل اسلامده و حال ضرورتده ایدی صکره منسوخ اولدی اگرچه حق جار عقلا و نقلا استعظام اولتور امور دندر پس بقدر الطافه احسان اوزرینه اوله جاری ذمی اولور سده و منع ماعون ایتیمه فأس و قدر و دلو و ابره و قصعه و غریبال و قدوم و مقدحه و ماء و نار و ملح و امشالی کی که ناس یونلرله بری برلرینه اعانت ایده کلملردر و تحمل و کف اذی ایلیمه و برا اثرده کلوزککه (من اذی جاره ورثه الله داره) و جاری ایچون جلب منفعت و دفع مضرت ایده دارنک جدارنه بول و طرح کاسه ایتکدن حذرقله و شرنندن احتراز اولنان آدم یوم قیامتده شرناس اولسه کرکدر و مسجدک جاری قرق خانه ده اولدیغی کی جار خانه دخی بویه در (و قرب دار تعارفی و تعارف دخی ائتلافی و ائتلافی دخی اکر امی مستلزمدر) پس جوارده سر تعارف آر و اح و اردر که ائتلاف اجناسلم و اکرام اکامو قوفدر پس جار اکر مؤمن و اکر کافر در ایکی صورتده دخی مؤمنه قائده سی و اردر زیر یا نعمت در که موجب شکر و یا محنت در که مقتضی صبردر و صبر و شکر هر بری مقامات عالیه دندر و اوائله اولیاء بغدادک نیجه لری بحوس و اهل کبله هنجوار اولوب صبر لری و معامله ده بحامله لری سبیلله انلرک ایمان و هدایتلرینه باعث اولمشلردر (الحاصل حق جار شعب ایمانک عظامندندر بناء علی هذا طلب ایمان کامل اولان کیمه یوشه به نشو و نما و بر و فرعی اعلا ی علینیه ابر کورر * و من کان یؤمن بالله و الیوم الآخر فلیکرم ضیفه * ضیف اصلنده میل معاشنه در زیر ضیف صاحب خانه به میل ایدر نزول جهتیه و ضیافت فراده متعارفه اولدی (و کلام نخاعده اضافت استعمال اولاندی شول اسم مجردده که اندن اول اکا بر اسم ضم اولنه و یجم ضیفه مهمان و ترک فونقی دیر و انک اکر امی و جوهله در طلاق و جهله تلنی و طریق بعیددن کلور سده تعجیل ضیافت کی زیر اگرچه عجله شیطاندندر و لکن بر قاج ماده ده انور لازمه دندر قرای ضیف و توبه و قضاء دین و دفن میت و ترویج بکرواداء صلاه کی زیر و ارد اولمشلدر که اول الوقت

رضوان الله و اوسط الوقت رحمة الله و آخر الوقت عفو الله (و ضیفک خدمتده بنفسه قائم اوله زیر دیمش لردر که انسانه استاذنه و ابویینه و مهماننه خدمت ایتک عار دکلدرا کر سلطان ایسه ده و بورا دندر که هر و ن الرشید ایام خلافتیه بعض فقهانک بعد الطعام یدنه صب ماء ایلدی (و روایتده کلمشدر که الله تعالی حضرت ابراهیم علیه السلامه اکرام ضیفله امر ایتدکده هر بری ایچون برقیون بریان ایلدی و بو امر تکرر ایدمک نور ذیح و بعده جل مشوی ایلوب بنه اکرام ضیفله مأمور اولیچق متخیر اولدی و آخر طرف کبریا دن اخبار اولندیکه اکرام ضیف کثرت طعماده دکل بلکه بنفسه خدمتده در پس ابراهیم بنفسه خدمته قائم اولوب (الان اکرم الضیف) دندلی و اکرام ضیف برکون و یا اوج کوندر که یوم اولده بقدر الطافه تکلف و طعمای احسن ظروفه وضع ایدر و ایتکی و اوچنی کون عادتنی نجس و ایتمز و الا مانع اخلاص اولدو غندن ماعدا بلکه اظهار عبوسه ضیفی متأذی قیلوب آثم اوله و اوج کوند نصکره اولان صدقه و معروفدر که شرعا اوزرینه جبر یوقدر و غریب فقیر وقت و داعده برکون و برکیجه لک جائزه و بر و مهماننه اعتذار ایدوب اکرامده قصور ایتدک دیو تطیب خاطر ایلر و اکل اوزرینه حث ایتک مشر و عذر اکر اضیافده فنور و ارایسه نتکیم رومده بیورک دیرل و صاحب خانه اضیافدن عوض و ثناء حسن صد دنده اولان و الا اجر ی باطل اولور) و مهمان میربانک کجا هر یله بله کیدر آب و ضوئله خط سبیل ایدوب کندو کی و بوندن ماء نجس اولق لازم کلمز اگرچه بعض مجتهد لرها ب اولمشلردر زیرا ذنوبک نجاستی امر معنوی در که امر حسی اولان ایله مختلط اولان تنکیم مشرک نجس در کفری جهتندن عینی دکل انکیچون طعمای دلال و پاک و مسجدده دخولی جار اولدی بعد از اضیافت انواع اوزرینه در تزوج و ولادت و ختنان و بناء و سفر دن قدوم و سماع و ولادتده عقیقه و عند المصیبه طعام و بلا سبب ضیافت کی و لکن دعوتیه اجابت لازمدر دیو هر دعوتیه اجابت اولمشلدر زیرا منکرانی مشتملدر و الله المجیر الحفیظ

* الحديث السادس عشر *

* لا تغضب * یعنی اصحاب ابدن بر کیمسه که اسمی تعیین نده اختلاف
ایشان در جناب نبوت صلی الله علیه وسلم کلوب یا رسول الله بکاوصیت
ایله یعنی بر عمل ایله امر ایله که انکله عامل اولوب نجات بولاین دیدکده
لا تغضب دیو غضیدن و مقتضای غضب اولان قول و فعل نامشروع
و نامستحسنندن نهی ایندیله و اول صحابی اوج کره تکرار سؤال ایدوب
هر کره سنده لا تغضب ایله بحساب اولدی زیرا قوت غضبیه سی غالب
اولدیغی نور فرستاده قلب نبوی به منعکس اولیجی حاله مناسب اولان
وجهله توصیه ایلدی تکیم بر قاتل ابن عباسه رضی الله عنهما
کلوب قاتل ایچون توبه وارمیدر دیو سؤال ایندکده یوقدر دیو جواب
ویردی زیرا اول کیمسه نک سفیاک اولدوغن بلوردی انکیچون
بطریق الزجر نفی توبه ایلدی و غیردخی کلوب قاتله توبه وارمیدر
دیو جک وارد دیدی زیرا بونک حالی اولکی به مغایر ایدوکی معلومی ایدی
انکیچون حکیم الهی دیرل شول کیمسه به که هر نسته نک سر نه واقف
و وضع منه واضع اوله و غضب حالت نفسانیه در که دم قلبک ارادت
انتقام ایچون غلبانندن حاصل اوور انکیچون حدیثه کلور که غضبیدن
حذر ایدیکور زیرا غضب ابن آدمک یورکنده بر آتش باره سیدر
یوسیدن طمرلی متفح اولور و کورلری قرار و حدیث آخرد غصب
شیطاننددر دیو شیطان اسناد اولندی زیرا شر مقوله سیدر شر و اغوا
و تسویل ایسه شیطان و نفسه نسبت اولنور و شیطان ناردن مخلوق
اولنه اکامهسوب اولان غضب دخی ناری اولدی انکیچون سرزدن
بریکور غضب ایسه توحی و یا اغسال ایده دیو امر وارد اولدی
زیرا آتشی صوسویشدر مقصود اغراض دنیادن ادبار و جناب حقه
اقباله اول آتش حرارتی بدندن تبریددر و ریاضتله قوای حیوانیه
ضعیف اولنه تدریجیه نار غضب دخی منطقی اوور انکیچون
تن پرور اولنلرده غضب غالبدر بوجهندن بعض ارباب معرفت
دیشلدر که مغلوب طبع حیوانی اولان دفع غضب ایده من بلکه اکا

ریاضت سیدله غالب علی الطبع اولان قادر اولور و اگر بومعنی اولمایدی
لا تغضب مالا یطاق ایله تکلیف اولوردی پس هر کسک اختیاری
النده در که بر نسته نک اسبابی یوزندن طریقنه سلوک و حصوله صرف
مقدور ایدیکم مقصود حاصل اولور یویله ایکن اصل غضب
و سایر اصول صفات ذمیه بالکلیه منقطع اولماز و الا بشر ملک اولی
لایم کلور بوجهندن در که دنیاده مجاهده و امر و نهی باقیدر و عصمت
دیدکلری امتناع بانغیر معنایه بر حالتدر که مرتفع اولسه انسان اولکی
حالتیه رجوع ایدر انکیچون حدیثه کلور (اللهم لا تکلنی الی نفسی
و لوطرفه عین) و قرآنده کلور (و الا تصرف عنی کیده هن اصعب الیهن
واکن من الجاهلین) و ینسه کلور (و اوردوا لعماد و الما نهوا عنه) یعنی
اهل ناره ناری معاینه ایله عین الیقین مرتبه سی حاصل اولدقد نصکره
دنیایه و طمع اوله مردود اولساردی ینسه مقتضای جبلت اوزر ینسه
نهی اولند کلری کفر و معاصی و میل ماسوایه عودت
ایدلردی فافهم فان هذا المقام من مزالق الاقدام (و انسانیده
قوای محرکه دیدکلری ایکیدر که بری قوت شهوانیه و بری دخی قوت
غضبیه در قوت شهوانیه اودر که بر نسته بی استحسان ایدوب طلبنده
اولور و لکن نفع و ضرری اولدیغی بلز انکیچون نیجه شهوات مضره
ایله مبتلی اووب آخرتک اوزر ینسه هلاک اولورلر بومقوله شهوت ایسه
سائر حیوانیه و لماز بلکه کندی نفسندن الم جوع و حاجتی دفع ایچون
غذایی ارادتله تناول ایدر شهوتله دکل پس هر ارادنده شهوت اولماز
و قوت غضبیه صفات سبعیه دندر که نفسده قوی و قدرت تصرف
و تسخیریه باقوب قهر و غلبه صد دنده اولور و انک اصلی عالم وجودده
اولان امور عارضه در که مراده وصولدن مانعه در پس مرادم حاصل
اولدی دیو غضب و حاصل اولسون ایچون حدیثی تجاوز ایدر اشته
دارینده قوت شهوانیه جاریه در زیر اهل نغیمه لذت اکامه و طبر
فاما جسته قوت غضبیه اولماز زیرا هر مراد حاصل و موجب اضطراب
یوقدر و جسته نفس نباتیه دخی یوقدر زیرا نفس نباتیه شول قوتدر که

جسم من متفص اولان مرتبه بی جبر و اکا ویر میگویند طالب غدار
 انسان ایست چنانچه حالت واحده اوزرینه باقیدر واکل وشری شهوت
 و تلذذ طریقله در یو خسه جبر و غم مذکور ایچون دکل و بوندن فهم
 اولندی که طالب غذا اولان نفس نباتیه در یو خسه نفس حیوانیه
 دکل زیر حیوان من حیث هو طالب غذا ایتمز بلکه نبات اولدیغی
 جهندن طالب ایدر که نبات طالب نشو و نمادر (واون عدد قوت دخی
 وارد که اکافوای مدر که دیرل حواس خمس ظاهره و خمس باطنه کی
 ویدی عدد قوت دخی وارد که نفس نباتیه به تابعه در که لا محرا که
 ولامدر که در که غاذیه و نامیه و مولده و جاذبه و هاضمه و ماسکه
 و دافعه در و جمیع قوی قوت مدر به تابعه در که نفس ناطقه
 دید کلیدر زیر سلطان مملکه الوجود در که اعضا و قوی اکارعایا
 کیدر و حواس ظاهره و باطنه و قوت شهویه و غضبیه و نفس
 نباتیه به تابعه اولان قوای سبع که مجموعی اون طقوز در علیها تسعة
 عشر ایله اشارت اولنان اون طقوز نباتیه نک سریدر همان اصلا حنه
 سعی ایله تا که باب نار طبیعت و نفس اوزر یکم مغلق و ابواب جنات
 ثمانیه مفتوح اوله (ودیمشدر در که قوت شهواتیه دن قوت غضبیه نک
 مفاسدی اکثر در زیر ضرب و قتل و هدم و کسر و قطع و سائر
 فسادات قوت غضبیه نک آثاریدر و کاه اولور که غضب طلاقه سبب
 و بلکه کفره مؤدی اولور تنکیم حدیثه کاور (ان الغضب ایفسد
 الايمان کایفسد صبر العمل) و بومنادندر که بر کبسه غضبی انفاذه
 قادر ایکن کظم غیظ ایسه حق تعالی انک قلبی امن و ایمانله مملوایلیه
 (و حدیث قضای ده کاور) اذا استشاط الشيطان تسلط الشيطان
 سلطانک قلبی نار غضبیه ملتهب و ایسه انک اوزرینه شیطان تسلط
 ایدوب مقصوب علیهک اهلا کنه اعراید و کفر سویدر و اشله در
 تنکیم ملوک امویه دن و ایسه ابن یزید تقول قرآن ایلوب (واستفتحوا
 و خاب کل جبار عنید) آتی کاد که غضبیدن تمزوق میخوف ایلوب
 کفر دخی سویددی و ایام قریبه ده شرف قتل ایله مقول و سری اوله

قصری اوزرینه و ثانیاً سور بلد اوزرینه مصلوب اولدی
 و دیمشدر در که بویه برده سلطانن مقصود هر قاهر و ذو سلاطندر
 پس انده نواب سلطان و زوج و سید دخی داخلدر زیر ازوجک
 دخی زوجیه می و سیدک عبدی اوزرینه تسلطی واردر بوجهدن
 نیمه ل اغواء شیطان و غضب نفسانی ایله زوجیه زن و مملوکلرن قتل
 ایلشدر در چونکه عید نیچه کره سبب غضب الهی اوله حق کارده
 بولوب یشه (و یعفو عن کثیر) و فقیحه مغفور و موجب غضبیدن
 سالم اولشدر پس عید ده دخی لازمدر که بومعنائی ملاحظه ایلوب
 عباد الله ایله حسن خلق و عفو و صفح ایله معامله ایلبه تنکیم حدیثه
 کاور (تخلفوا باخلاق الله) و حق تعالی انک او چیوز آئینش اخلاق
 حسنه می واردر که حضرت صدیقده رضی الله عنه مجتمع اولمش
 ایدی پس مجموعی اولدیغی صورتده باری کلمه توحیدله بعضیسی مجتمع
 اولسه یشه سبب قوز و فلا حدر و حسن خلق و وجود و کرم اول اخلاقک
 کزیده لندندر (بعد ذل حدیث مذکورده نهی اولنان غضبیدن مراد
 غضب نفسانیدر زیر الله اولان غضب که غضب رحمانی در که
 مشر و عذر و انسان رحمت و غضبه مظهر در یعنی انسان ناقص
 من وجهه من حرم و من وجهه مغضوبدر انسان کامل ایسه من کل الوجوه
 من حرم و غضب حقه غضوبدر و غضب حق ارادت انتقام
 معنایسه در که صفت ذاتیه در زیر اهر صفت ذاتیه در زیر اهر صفت که
 حق تعالی حقنده بدائی جهتیله متصور اولیه نهایتنه محمولدر مثلاً
 رحمت که رقت قلبدر حقه کوره انعام و احساندر و غضب که ثوران
 دم قلبدر حقه کوره ارادت مذکورده در و سائر صفات متشابهه دخی
 اکافایس اولنه فرح و ضحک و تبشیش و تکبر و استهزا و مکر و حیاس
 و نظائر کی و بونده حلم جاری دید کلر بی ذم واردر تنکیم دیمشدر در که
 (من استغضب فلم یغضب فهو حار) مقصود حقه مخالف اولیه حق
 وجهله غضبدر و سرعت انتقام عادات کرامیدن دکلدر بوجهندن
 اعلی الله طریقته علامات ذاتیه دندر که بر اهر عین ایچون منفعل اولیه

بلکه توقف ایده زیرا شاید اول منفعل اولد یغی نسته ثابت اولیه و یا انی
رفع ایدر بر نسته عارض اوله و یا خود نظر احدیت انی کندی نفسندن
نفسنه قیلور غیریدن فلز زیر انفسی جمله بی جامعدر بوسیدن کنندین
کننده اولان نسته به منقبض اولق اولماز فافهم فانه عمیق و ظاهر غضب
انساندن مطلقاالی حلول الاجل مرفوع اولماز و باطن غضبک بعضیسی
نفس اخیردن اول اولان انفساده منقطع و زائل اولور اگر سعادتله
ختمی مکتوب ایسه و بعضیسی دخی بعض موافقه تأخیر اولنوب
وقت مرهونده مرتفع اولور و شولکه شقاوتله ختمی مکتوبدر
ابدی قبضه شمالده مظهر جلال اولوب قالور حفظنا الله و ایاکم
من موجبات غضبه و عقابه و شرفنا بر حتمه و بنوا به آمین آمین
* الحدیث السابع عشر *

* ان الله كتب الاحسان علی کل شیء * کتب و کتابت اصلنده جمع الشیء
الی الشیء معنایسته در حر و فی خطله بری برینه جمع و کتبه دیرل شول
عسکره که مجتمع اولال متفرق اولسه لکته دنگل و اثبات و فرض و تقریر
و ایجاب و حکم و امر و ارادت معنایسته استعمالی شایعدر تنکیم واردندن
ظاهر در و هر نسته نك ابتدای ارادت و وسطی قول و انتهای کابدر
ولکن طلب و ارادت معنایسته استعمال اولمقدمه فی الجملة محذور و ادر
شول جهندن که مراد ارادتدن تخلف ایتمز اکثر ناس ایسه احسان قیدنده
دکدر و احسان اصلنده الی کلمه سیله مستعمل اولمغه بوراده علی بی
لام اجلیه معنایسته اخذ ایندی لک قال تعالی (ولتکبروا لله علی ما هداکم)
ای لما هداکم و یا فی معنایسته در دیدیلر کا قال تعالی (علی ملک سلیمان)
ای فی ملک سلیمان بوسیدن بعض علماء (ان الله امرکم بالاحسان
فی کل شیء) دیوتقدیر ایلدی لرو بو فقیهه لایح اولان بودر که بو کلمه نك
علی ایله تعدیه سی حل النظیر علی النظیر قیلنددر زیرا احسان انعام
معنایسته در انعام ایسه علی ایله مستعملدر و بو استعمال شایعدر قال
تعالی (سأل سائل بعذاب) ای دعا و اع بعذاب کبی تنکیم حل القیض
علی القیض دخی جاریدر اسر به کبی که مقابلی اولان جهه به اوزرینه

مجموعه در بونده کل شیء عمومنده الله تعالی داخل دکدر زیرا احسان
ناسدن غیبه در مکر که مول اوله (جمع فلم تضیعنی و ظمئت فلم تسقنی)
کبی که بوراده عید مولی منزله سنه تنزیل اولمشدر بشاء علی هدا عیده
احسان همان مولایه در و ظاهر اولان بو عمومده قید حیثیت معتبردر ای
من حیث انه محل الاحسان معنایسته پس غیر نیستی خار جدر مثلاً شیطان
دخی گرچه اشیا دندر قاما محل لطف دکل بلکه محل قهر در و انکه
معامله مخالفله کر کدر موافقتله دکل و الا بائنه اصطناع معروف
ید حرامی به دفع سیف کبیر ملک بویه دکدر پس انله و خصوصاً
حفظه به احسان کراحت ابتد کاری و متأذی اولد قلمی قول و فعلدن
امسا کدر و طائفه جن دخی محل احسان در زیرا جن شیاطیندن
مؤمن اولندر در انکیچون سلامده نیت و علی عباد الله الصالحین ده
ملک کبی ادخال اولنورل و کلب دخی احسانده داخلدر زیرا قتلی
متسو خدر پس حیه و عقرب و سائر واجب القتل اولنره قیاس اولنماز
تنکیم بالاده بر مقدار ذکر سبب ایتمشدر اگرچه کلب اسود مستنادر
اهل ذمت حریدن مستثنی اولدیغی کبی انکیچون اهل حربیه سلاح
بیع اولنماز و هر وجهله تضیق اولنور اهل ذمه ایسه صدقه و زکاة فطر
و بعض مواسات مشروع قلندی پس بونلردن و کلام آتی دن محلیت
قیدی معتبر اولق ظاهر اولدی * فاذا قاتلتم فاحسوا القتله * بوراده
قتل اراده قتل ایله مؤلدر مسبک اسمی سبب اوزرینه اطلاق طریقیله
مراد احسانه متصل اولان ارادت اولدیغی ایذان ایچون (فاذا قرأت
القرآن فاستمعوا له) کبی قتل ایله موتک فرقی بالاده در قتله کسر قافله
هیئت قتلدر یعنی شول حالتدر که قاتل حین قتله انک اوزرینه در
جلسه ور که کبی کسرله که نوع جملوس و نوع رکوب دیمکدر یقال
قتله قتله سوه یعنی هیئت قبیحه اوزرینه قتل ایلدی بوراده احسان
قتل بودر که اسهل طریق اوزرینه اولاکه انده زیاده ایلام و تعذیب
اولیه و ضرب و قتله و جهنم ضرب اولمیه زیرا تشویه وجه منهیدر
و شویه که (قبحت الوجوه) کلشدر معونیت اعدادن عبارتدر پس

وجوهله مراد اعیاندر واسهل قتل آدمی سیفله ضرب عنقدر واصعب
 حنقدر که جیل ایلله حلقومنی ضغوب حبس نفس اتمکدر بونده امر
 جاهلیتی رد وارددر که حیوانی کسمزالت ایلله ذبح واتف واذن ورجلن
 قطمله تعذیب ایدر لی دی که اکامله دیو لی و بوامر وجوب ایچوندر
 هر قتل جائزده کرک ذبح و کرک قود و کرک حد اولسون تکیم عیدا
 تارک الصلاة اولان عند الائمة الثلاثة قتل اولتور زبر اشرعده
 یومقوله دن غیری وجهله قتل یوقدر و قطع طریق صلب وزانی
 محضی رجه قتل اتمک بو حدیثدن مستثادر زبرا بونلرک حنقده
 شارعدن تشدید وارد اولشدر و کذلک (من غرق غرقناه و من حرق
 حرقناه) سیاسته محمولدر و بونده قتل نفس اماره ده طریق رفقه
 سلو که اشارت وارددر تکیم حدیثده کلور (نفسک مغلبتک فارق بها)
 وینه کلور (انک نفسک علیک حقا) پس تقلیل غدا ده تدریح و مجاهدانه
 تمذیل لازمدر زبرا بحول اولان یو اذن تیر قالور و مزکنی مجروح ایلمر
 انکیچون سالکه رهنگا کرکدر که وجه سلوکی او بلور (و من الله العون
 وهو المغيث) * و اذ ذبحتم فاحسنوا الذبح * بودخی ذکر منسب و اراده
 سبب طریقیله در تقدیری و اذ اردتم ذبح ما یحوز ذبحه من البهائم
 ذبحکدر ذبح حیوانه مخصوص اولغله تخصیص بالذکر ایلدی بعض
 زوایاده فاحسنوا الذبحه کلمه شد نوعیت و ماقبلته موافقت
 اوزرینه که ذبحه کسرله هیئت ذبحدر و لکن اکثر نسخ مسنده ذبح واقع
 اولشدر که فحله مصدر اولق اوزر مدر یعنی ذبح فحله حلق حیوانی
 شق و اود اجنی قطع مناسبه و ذبح کسرله مایذبح در قال تعالی (وفدیه
 بذبح عظیم) ای بکیش عظیم و ذبحه احسان بودر که عنقه صرع
 و شدله پاندن جرایمه و قبله به توجیه ایده و بسمله و سکین کسکین ایلله
 عروق رقبه سنی سر یما قطع ایلله و کندی و کاله کسمز
 مجاغله تعذیب و موضعنک غیریدن معالجه ذبحله تلویث اتمیه
 مرویدر که برقیون قصاب الندن قوتلوب جناب نبوت صلی الله علیه
 وسلم بانه فرارایتد که قصاب کلوب اتی طوتوب ایاغندن سور یحک

حضرت رسالت پیوردیلر که (ای قیون الله تعالینک امرینه صبر ایلله
 وای قصاب سوق رفقه سوق ایلله) بوندن فهم اولندیکه اول قیون
 معنای ذبحی ادراک ایدردی انکیچون خوفندن فرار ایلدی و حضرتک
 اصیر یاشاه پیوردقاری دخی اکا دالدر پس حیوانده تمیز و ادراک
 واردرا اگرچه عقل انسانی یوقدر و لکن صورت خطاب اتی عقلا
 منزله سنه تنزیل ایتدیکی عقلایه خفی دکادر زبرا جمیع اشیا عند
 المکاشفین حیات و علمه متصفدر تکیم حدیثده کلور (احد یحبنا
 و تحبه) یعنی احد طاعی زری سور و زدیخی اتی سورز و قرآنده کلور
 (وان من شیء الا یسبح بحمده) یعنی اشیا یی تسبیح و تحمیده وصف
 ایدوب بعده (ولکن لا تفقهون تسبیحهم) دیوضمیر جمع عقلا ارجاع
 ایلدی و یومقوله آیات واحادیثی تاویل اتمک سخافت عقل و قصور
 ادراکندر تکیم بعض اهل رسوم ذاهب اولشدر فاما تسبیح اشیا یی
 استماع ایدن مکاشف عندنده تاویل عقلی غلطدر واجب اولان
 ظاهری اوزرینه جاری اولوب حقیقتی اربابنه تقویضدر و بعض
 اشیا به جاد دیدکاری عوام ناسه کوره در والامیت مفارقت
 روحه صکره جساد منزله سنده ایکن ینه روح عناصر اصلی ایلله
 زندهدر انکیچون بعض موتی تکلم ایلر و غسال و حقاره و امثالنه
 مقیاسه مناسب سوز سو یلشدر در * ولیحد احدکم شفرته * یحد یاه
 مشاة تحتانیه نک ضم و دال مهمله نک قتح و تشدید ایلله احدا دنددر که
 نیز یعنی کسکین اتمکدر یقال حدیث السکین رفقت حده بان یسمعه
 بحجر او میرد و بیاکو دیدکاری طاشه حجر الشحذ برلر شین معجمه و حاء
 مهمله و ذال منقوطه ایلله و حدید النظر و حدید الفهم و حدید اللسان
 دیزلر تاثیر حدید کی تاثیر ایلله و استحکام حدید یعنی استقامت
 اتمکدر و شفره شین معجمه نک فحیله سکین عظیم و غریض معنایسته
 مراد مایذبح به در شفره اصلنده سیف و سکین کی حدی و کسکین
 طرفیدر و شقیر الوادی کنار الوادی دیمکدر صکره جزئینک اسمیه
 نسبه اولوب مجاغله شفره دینلیدی زبرا مقصود اولان کسکین طرفیدر

یعنی سزیدن بر یکز یعنی ذبح اولان کیمسه تحدید مکین ایدوب
مذبوحک خلقومنه امرارده تحجیل اتسون تا که روح حیوانی اولان
دم مسفوحک سرعت جریانیله مذبوح دخی الم موتدن خلاص
اولسون زیرا المی ادرک ایدن نفس حساسه حیوانیه در نفس ناطقه
دکل پس حدود دنیویه و عقبات اخرویه تک محلی نفس حیوانیه در که
بومعاده یعنی احساس ضرب و قطع و قتلده انسان و حیوان مشترکدر
و قرآنده کلور (کل نفس ذائقة الموت) یعنی ذوقله تعبیر اولسد یغنی
اصلی بودر که نفس ناطقه تک بدندن مفارقتی وقتنده الم موتی ذوق
ایدن نفس حیوانیه در که بدن و هیكله متعلقدر انکیچون مغلوب
اولان کیمسه آسان و لادشواردر و نسوه زلیخه تقطیع اناهل اید کلرند
بی شعور اولدقلرندن الم تقطیعی احساس ایدیلراشته عاشق حالی
و انسان کا ملک مالی دخی بویله در (بعد ذل احداد شفره ایله امر
و جوب ایچوندرا کر شفره که آلت ایسه زیر تعذیب حیوان حرامدر والا
تدیه محمولدر و لکن دیمشدر که مذبوحک مقابله سنده احداد ایتمیه
زیرا مذبوح فی الجمله موتی مدرک اولدوغندن انکله متعذیب اولور
و مرتحت شان مؤمننددر (و دیمشدر که اوج کیمسه فلاح بولماز
بری بابیع البشر و یری قاطع الشجر و یری ذابح البقر در فافهم الاسرار
ان کنت من اولی الالباب والا فاجتهد فی قرع الباب فان الله مفتوح
الابواب* و لیرح ذبیحه* یرح بلاء مثاة تحتایه تک ضعی و راه مهمله تک
کمر یله اراحتدندر جلب راحت و یا حصوله تسبب معسانه
و راحت و استراحت آسوده لکدر یعنی دکلمک و وجدان حضور
و سرور له نفس المقدر (ذبیحه اگر صفت اولور سه دایه مذبوحیه
دیمک اولور و لکن غالب اولان اسمییدر که وصفیتی منسید کیددر
(و عملوا الصالحات) کبی که صالحات اعمال صالحه ده اسم اولمشدر
انکیچون بحسب الغالب موصوف تقدیر اولماز یعنی ذبیحه سنی ذبح
ایند کد نصکره حالی اوزرینه ترک و امهال سلخ ایده تا که اضطرر ایند
مستریح و سبک کن اوله و یا خود اراحه سرعت امراره محمولدر تکیم

مرور ابتدی (و ابن ملک دیمشدر که بو ایکی فعل یعنی محدود و روح
احسان ذبحی بیان کیدر انتهی و سمک و جراد مقوله سنی دخی بقیه
روح واریکن آتیه قویوب پشورمه زیرا بودخی تعذیب حیواندندر
و قرآنده کلور (ان احسنتم احسنتم لانفسکم) یعنی انسیان اسم اعظم
و صورت عالمدن عبارت اولیحق نیک و بدنه اشلسه راحت و الم
و ثواب و عقابی ینه کندنه راجعدر پس جمله اشیا اصل واحدن
و ذات احدیه دن صادر اولدوغنده نظر ایدوب اقر با و ارحام بری برل ینه
تراحم و تعاطف اید کلری کبی اولدخی اشیا یله بومعامله بی ایلیه والا
صله رحم ایتمش اولماز و آخر غربت و فرقتده قالور چونکه ورثه ایدیه
اولان علماء عاملین بو احسانی و کیفیتی عصره بعد عصر نامه تعلیم
ایلدوب جمیع اشیا یله نافع اولور و جهله حرکت ایدیلراشیا دخی تشکر
و مکافات طریقیله انلرا یچون استغفار ایلدیلر تکیم حدیثده کلور
(ان العالم يستغفر له من في السموات ومن في الارض حتى الحيتان
في جوف البحر) یعنی بالغسلراصل العناصر و مایه حیات اولان صوده
متکون اولمشدر کز ینه فی الحقیقه حیاتی انسان کامل بوزندن بولور
و کندیلر ینه قبض احسانی انک جام امدادندن آلورلر بوجهندن
اشیا انسان کاملک مداح و ثنا کاری و خدمتکاریدر و انک مشاهده سنه
مشاقلدر شویله که احسن الاشیاء اولان ملائکه انک مطالعة دیدارنه
از دخام ایدرلر (بعد ذل حدیث مذکورده اشیا تعیم اولندقد نصکره
از جمله انسان و حیوان تخصیص قلندی زیرا مرور ایتدیکی اوزره
قتل انسانه و ذبح حیوانه کوره در پس بوندن فهم اولندیکه انسان
مکرمه لاجل المصلحه قتل ایله تعرض جائز اولیحق ذبحله حیوانه تعرض
ایتمک بطریق الاولی در زیر حیوان کرچه تسبیح و تحمید ایچون
خلق اولمشدر ساثر اشیا کبی و لکن منفعتی انسانه راجعدر و هر قدر
لطیف متضمن اولاق سبق رجعتدندر بوجهندن انسانه لازمدر که
هر اطف و قهرده دامن احسانه تشبث ایلمیه و خلق الهی ایله
متعلق اولوب غضب و قهر صرفدن حذر ایلمیه والله الحفیظ

الحديث الثامن عشر

اتق الله حيثما كنت خطاب خصوصاً نجباء نبویه وزهاد صحابه دن
ابوذر حضرت بلرینه در رضی الله عنه و عموماً سائر در زرا خصوص
سبب عموم حکمی منافی دکلدر (مرویدر که اوائل اسلامده جناب نبوت
صلی الله علیه وسلم مکة مکرمة مخفی ایکن ابوذر غفاری کلوب
مکر بند اسلام اولوب مکده اقامت مراد ایتد که حضرت رسالت
انی انتفاع خلق ایچون قبیلله سنه کوتدر بوبرقاج کلمه جلیله ایله
توصیه پیوردی (وایتما تکنونوا فتمه وجه الله) موجبجه مکاشفه جمیع
ایذیات برابر اودیغی سرن طپوردی و اتقاء حذر کردن و نگاه داشتن ایله
تفسیر اولنور که معنای ثابیه کوره ایکی مفعوله متعدی اولان وقایه دن
اولور تکیم قرآنده کلوز (فکیف تقون) می تقون انفسکم علی مذهب
الیه المفسرون (و حیث ظرف مکندر حین ظرف زمان اولدیغی کبی
گاه اولور که جهت و اعتبار ایچون استعاره اولنور و ما جاز مددر یعنی
حیث واذ کلمه لری فعل مضارعی ما انضما ایله جزم ایدرل والا فلا
(دیمشدر که اتق الله امر وجوب ایچوندر زرا تقوی خوف و خشیت
واکتاب اوامر واجتناب زواجر در بواپسه واجبر پس دیمک اولور که
یا اباذر کرک مکده و کرک قبیلله کده و سائر اینیانه و جمیع احوالده
کرک علنا خافه قرشو و کرک سرا خلقدن کرک و کرک سراده و کرک
سراده حقدن حذر ایله و غضبندن عواقب که سنی امر ایتدیتی برده
کورسون نهی ایتدیکی محله کورسون (و حوف و خشیت و معاملة
مع الله هرکسک معرفتسه کوره در انکیچون دبیلر که تقوی کفر
و معاصی و میل ماسوادن برهیزدر که تقوی عوام و خواصه شاملدر
زیرا ابوسعید الخراز قدس سره دیمشدر که (حسنات الابرار سیئات
المترین یعنی عوام نحرماندن و خواص شهانندن و اخص خواص
مباحانندن و بعض حلالندن دخی برهیز ایدرل زرا طالب حق اولان
ماسوایی حقه بذل ایدوب دیسادن مس ضرورت ایتدیکی مقدارله
اکتفا ایدر و حقیقت تقوی ایکی وجهله در بری نقائصی نفسه استاد

ایلیوب نفسیله حقدن اتقا ایدر یعنی نفسی حقه وقایه قیلور و بری
دخی کالاتی حقه اضافت ایدوب حقه نفسندن اتقا ایدر یعنی حق
کندی نفسندن وقایه قیلور مثلاً عدم نقصان و وجود کالدربس عبد
(فاتقوا الله حق تقاته) موجبجه عدمی کندی نفسنه و وجودی حقه
اضافت ایدر زرا حق ازلا وایدا موجود در که اکا معدوم اولاق
یوقدر شول معنادن که وجودی ذاتیدر و عبد ازلا وایدا معدومدر که
اکا موجود اولاق یوقدر و حقل اکا فاضله وجودی انی عدم اصلبسنندن
اخراج ایتد پس اگر حق و اگر عبد الان علی ما کان سری اوزرینه در
و تقوی ده حقوق الله و حقوق عباد داخلدر زرا اکتاب مأمورات
واجتناب منهیات مشتملدر (و دیمشدر که متقینک فضائل جهه سی
واردر که قرآنله مدوح و اعدا اوزرینه منصور و شدائدین ناجی
و حلالدن مرزوق و ذنبی مغفور و قلبی پر نور و صلی مبرور و حقه محبوب
و مبشر من عند الله در و تقوی علم اوزرینه موقوفدر زرا جاهل مأمور به
و منهی عنه ندر بلز پس علمک سائر فضائل اوزرینه رجائی واردر
و حدیثده کلور (من یرد الله به خیرا یفقهه فی الدین و یعلمه رشده)
یعنی مصالح دین و دنیا به مهتدی قیلور (و دیمشدر که اکبر ذنوبنددر که
برکیمه به اتق الله دیسه اول دخی قبول ایتوب علیک نفسک دیو
جواب ویره زرا او ائنده خلقدن اولنر بله اسم الله یاد اولنسه یوزرین
برزه سوردر و سوار اولنر دایه لرندن زول ایدرل بیکه بو وضعدن مراد لری
تعظیم الله و تعظیم اسم الله ایدی زیر اقلبلرینده استعار خوف الهی ایدنلر
قلب لریله دخی سرفرو ایلرل و وصایای نبویه ده کلور که یا اباهریره
برکیمه به اتق الله دیسه اول دخی بو سوزدن اوتوری غضب ایننه
بوم قیامتده بره و قفده نصب اولنه که جمیع ملائکه برر برر اکا مرور
ایدوب سن اول کیمسه دکلپسن که دیساده سکا اتق الله دینیلوب سن
اندن بی حضور و بر غضب اولمش ایدک دیه ز اول کیمسه به دخی
بو خالندن زیاده مسامت و حزن کاوب تحیل اوله اشته دیاده پندناصحی
طوئین معجب و متکبرک آخرتده حالی بو مقوله شرمساری واه و زار ایدر

* واتبع السبيل الحسنه تمحها * اتباع فتح همزه وسكون تاء مشاة فوقانية
ايه افعال بايدن امزد در اتباع تابع قلمه در سبيله فله قبيحه در كه
حسبه نك ضد بدر يعنى سوء انسانك مساات وغممه باعث اولان
امور دنيويه و اخرويه در و حسن سبب مسرت اولان نسته در كه
و حسن و قبحك هر برى عقلى و شرعى اولور بوراده مراد شرعى
اولاندر يعنى حسنه او در كه انسان انكه حق تعالى به تقرب ايدوب
مثاب اولور و سيئه او در كه انكه حق تعالى به معاقب اولور
(تمحها اصلنده تمحوها در و لكن امره جواب واقع اولغله لامى جزما
ساقط اولشدر محو ازاله الاثر معناسيه در يعنى بر نسته نك وجود نه
دال اولان نشانى ازاله در پس ديمك اولور كه بكن بر كناه اشلسك
اردنچدر بر عمل صالح اشله كه اول عمل او كاهك اثرنى محو و ازاله ايد
يعنى الله تعالى انك سبيله عفوايله شويككه بردن نشان بلور ميه
و بوندن فهم اولنور كه بوا مردن و خوب ايچوندر زير انسان توبه ايله
مأمور اولديغى كى عمل صالح ايله دنى مأمور در قال الله تعالى (واعملوا
صالحا) بلكه حسنه توبه حكمنده در زير توبه كى اثر نبي محو ايدر
و حديثه كلور (التائب من الذنب كمن لا ذنب له) اگر چه اصل ترك
ذنب توبه ايله محو در اقوادر شول معنادنكه توبه تنجسى تطهير كيدر كه
طهارت اصليه سى اوزرينه اولان اندن با كيره در بورا دندر كه بعض
عارفين ديمشدر (واسواتاه وان عفوت) و محو ذنب ديوان حفظه به يعنى
صحيفه عمله كوره در كه اوراده قلم ملائكه ايله شيددر و صحيفه دن محوى
قلبدن اظلمات ذنب تنجى اولغى دنى مستلزمدر (و ديمشدر در كه
بوراده سيه دن مراد صغيره و حسنه دن مراد صلاه و صدقه و ذكر
و تسبيح و امثال طاعت كنكم قرآنده كلور (ان الحسنات يذهبن السيئات)
زير ابرويدر كه بر كيمه بر زن تا محرمى تقبيل ايدوب فتح عالمه حالنى
عمرن ايتد كده آيت مذكوره نزول ايتشدر پس بوماده نمره خير من جراده
كى اولور كه زمان حضرت عمرده رضى الله عنه اهل حص احرامده
ايكن جراده كشير مسيد ايتشدر بوجهدن خطايتك ديور چكر كه

باشنه بر اچه صدقه و بردكارى سمع عمره ايرشد كده كفارت اچه به
موقوف اولمايوب خرماندن و امثالندن نسته تصدق ايله دنى كفارت
حاصل اولدوغن افاده ايلدى و صفارده حال اهون اولدوغن بلدردى
فاما كيره عند الحجه همور توبه به محتاجدر كه اعماله اكا كفارت اولماز زيرا
توبه فرضدر و اعماله تكفير كباژدن توبه نك بطلان فرضيتى لازم كلور
توبه ايسه عامه و خاصه اوزرينه فرض عين در كذا قالوا (ولكن بعض
اعمال فاضله نك مكفرانندن اولديغى توبه مقاومه قيامنى كوستور
(مشى الاقدام الى الجماعات والجلوس فى المساجد بعد الصلوات
واسباغ الوضوء على المكاره) كى و قيام ايله قدرده (غفرله ماتقدم
من ذنبه) ده ذنبك كيره به شمولى ظاهر در زير مغفرت قيام اوزرينه
مترتيدر كه قيام مذكور سائر اعماله قياس اولماز و شول آيت كه كلور
(ان تجتنبوا كبائر ما نهىون عنه نكفر عنكم سيئاتكم) بوايتده سيئاته مراد
صفاردر و لكن اجتناب مذكور مكفر صفار اولماستندن اعمال فاضله نك
مكفر كباژ اولمامسى لازم كلر كويا ديمك اولور كه اجتناب مكفر صفار
واكتساب مكفر كباژدر پس بونده صفار ك سهو لنى و كباژك سهو بى
و اعمال فاضله نك شرف زاندى بيان واردر فافهم جدا (كبار محدثين
ابن حزم و اعمال صالحه نك تكفير كباژ ايتنه ذاهب اولشدر و لله دره
و بر كيمه نك كباژرى اولسه دنى صفارندن توبه واجيددر زير
عند اهل السنه صفار اوزرينه عقاب جاژدر خلافا للمعتزله و صفار
و كباژدن توبه نك وجوبى بلا توبه عدم مغفوريتنى اقتضا ايتمز زيرا
(ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء) مطلقدر اى ويغفر ما دون الشرك
من الصفار والكبائر توبه و بلا توبه لمن يشاء من عباده المذنبين در
(وتوبه نك تكفير خطايتكى باقطعى و باطنى در و بعض اهل حديث
رايح اولان ايكنچدر ديمشدر فاما (وهو الذى يقبل التوبة عن عباده)
و امثالندن ظاهر اولان بودر كه توبه شروطنه مقارن اوليحق قبولى
مقطوعدر والا وعد الهى ده خلف لازم كلور وعد كريم ايسه ديندر
ايكنچون ديديلر كه توبه صادق اهل ذنبى بردن خاطرنه كتور نك

کر کرد زیرا حق سوء ظن لازم کاور مؤمن ایسه حسن ظنه مأورد
و حدیث قدسیده کاور (انا عند ظن عبیدی بی) و مغفرت و تکفیر
مغفاری بر در زیر اغفر و کفر ستر در (و شیخ مشایخ الدین صدر الدین
القنوی قدس سره پیور مشدر که بجه طاعات و مطهرات درگاه
بطریق المحو که (ان الحسنات یذهبین السیئات) و اتبع السیئة الحسنه تمحها)
اشارت در وگاه بطریق التبدیل که (الامن تاب و آمن و عمل عملا صالحا
فان الله یبدل الله سیئاتهم حسنات) اکاد الدرس خود مذکور حقیقت
عفودن و تبدیل مقام مغفرت در انتهای بالمانی و بودند فهم اولادیکه
مغفرت عفودن اتم در زیر اغفر تده سیئه حسنه صورته داخل و عفوده
بالکلیه منضمحل اوادر بوسییدن اهل عفو و کثیر و اهل مغفرت قلیلدر
فاعرف جدا (چونکه مرض ضدیله معالجه اوله یکاشدر لاجرم قلب
ظلمت ذنبه مظلم و لیحق تو توبه و طاعتله تنویر کر کرد مقصود اولان
عبدك حق رجوعیدر بده (یفعل الله ما یشاء) موجبه دایره رختی
توسیده حکم حاکمدر اشته حسنه بی سیئه به تابع قلیق مستلزم محوسیه
اولدی زیرا طلوع آفتابه ظلمات لیل ذاهبه اولور فاما بونك خلاقی که
سیئه بی حسنه به اتباعدر اگر سیئه سی ردت ایسه جمیع اعمالی
باطل اولور و تکرار حج لازم کاور والا فلا خلافا لامتزله و حدیثده
کاور که (حسنات الکفار مقبولة بعد اسلامهم) یعنی حسنات کفار
موقوفدر اگر اسلامه کاور لسه صحیفه غایبه یاز بلور و آخرتده خیرله
مجزی اولور اسلامك شرفندن او توری پس اسلام ماقبلنده
اولان ذنوبی قطع و حسناتی و میل ایدر ارتداد ایسه بویه دکندر
بلکه کفرك شأنی حسبیه اعمال نساحه باطله او اور و اگر
اسلامه کلز لسه اجماع بونك اوزرینه در که اول اعمالدن کندیلرینه نفع
یوقدر نه ثوابله و نه خود تخفیف عقابله اگر چه بحسب الجرام عذاب
جهنندن بری نندن اندر در و اگر خیرات کنادردن کندیلرینه فاده
اولایدی حاتم طائی و عبدالله بن جهمان و سایر اصحاب عرب و غیر ملز
اولوردی عدم انتفاع خود فاصله معلومدر و کبار نموشندن ابو بکر

یهی و امام مازنی ذاهب اولمشدر که بطلان خیرات کفار بدن مراد
انکه ناردن عدم تخلیه صبه مجاور و لیکن کفردن مایعیدار نکاب
ابتدکاری جنایات مقابله منده مستحق اولد قلمی عذابک تخفیفه سبب
اولغه مانع یوقدر انتهای بالمانی (پس کفری ایماندن غیری نسنه قارشولر
ولکن سار صغائر و کباره حسنات و خیرات مقابل کاور و کفرده تساویدن
سیئانه دخی تساوی لازم کلز اول سیئانه مقابل حسنات و ارایسد
یورادندر که توحید رسمی معاصی ایله وزن اولور فاما توحید حقیقتک
معادل یوقدر انک ایچون میرانه وضع اولنماز و شول بطاقه توحید
ایله طقسان طقوز سبیل سیئات توحید رسمی به اشارتدر انک ایچون
سیئات ایله وزن اولنوب بجه سی اوزرینه راجع کلسه کر کرد و انسانک
مکارم اخلاق و صفات فاضله سی آخراتی ایمانه و یا توبه به جر ایتک
مأمورد (قل ان الفضل ید الله بؤییه من یشاء والله واسع علیم)
* و خالق الناس بخلاق حسن * خالق امر در فاعله بایندن تخافه خلقه
ایو خلق و نیکو خویله زندگانی و توبش ایتکدر بوراده تجریده مجمولدر
زیرا خلق حسن اتی تقید ایدر یعنی ناسله ایو خوی ایله عبش ایله
ید خوی اولمشدن حذر ایله زیرا خلق حسنده قلوب و ابدانی جمع
و خلق سیئه ده نفریق واردر تنکیم حمله علم اولان احنف قلوب ناسی
حسن معامله سیله شویله اماله فلمش ایدیکه اقتضا ایسه قیوسنه
یوز بیک سیف مجتمع و نصرتی ایچون مزدحم اووردی مع هذا ملوکدن
دکل بلکه افراد عربدن بر فرد ایدی فاما صفت حلیه سی ملک الملوك
اخلاق اولغله انکه سیادت عظمی بولمش و رئیس الکل اولمش ایدی
و خلقك ضمه و ضمین ایله معناسی سببیت و طبعدر و لیکن تعلم و تقلید
ایله دخی حاصل اولور تنکیم احنف مذکوره تعلم علم ایچون مراجعت
ایدردی پس فرق یودر که جبلی اولانه خلق و کسی اولانه فخلق
دیر که اربایله صحیت و سکندی نفسیه تکلف و تعلدن حاصل
اولور بوسییدن حدیثده کاور (اللهم کما حسن خلقی حسن خلقی)
اولکسی فتح و ایکنجه سی نفعله در زیر حدیثده کانددر که (ما بعث الله

رسولا الا كان حسن الوجه حسن الاسم حسن الصوت (بعد ذاك
حسن خلقه معاشرت ومخالطه دخی امور واجبه در تكليم كلور
(دارهم مآذمت في دارهم) وینه كلور (امرت بحدارة الناس كما امرت
بالفرائض) وقال بعض الحكماء (عاشروا الناس معاشرة ان منكم بكوا
عليكم وان عشم حنوا اليكم) وحسن خلق طلاق وجهه قرش ولفقد
مكر اهل بدعت و فاجر اوله بر صورت زده عبوست لازم بدر وكف اذا در
مكر كه تغير مكر واخذ مظلمه ايجون اوله من غير تعد وحفض
جانب وتلطف وايشاس وبذل عطا وتحمل اذى وعفود مكر كه
تأديسا واقامة الحد مواخذة ايدة وحديثه كلور (صل من قطعك
واعف عن ظلمك واحسن الى من اساء اليك) وحلم ملح الاخلاق قدر
وحسن الخلق سني الخلق ضد بدر ومكارم اخلاق سفساف اخلاقك
مقابل بدر ومكارم اخلاق غيرله اولان معاملات كوره در ماعداسنه
نعت ديزر كه كندی نكسده صورت الهيدني تصحيح ايجون تخلف قدر
وحاصل حسن خلق بودر كه باعث رضا الهی اولان ايشي اشليه سن
وسبب مخط اولان كاری ترك ايدة سن كرك حق حقه وكرك خلق
خصوصنده چونكه سنك معاملتك رضا وجهه اوله بعض اشخاصك
ذم وسخطي ضرر ويرز زيرا ايكي مقابلي ارضا ايتك مشكلدر
او خصوصده سكا بدخوي ديسلر في نفس الامر حسن خلقك منافي
اولما نظر ايله كه جناب نبوت صلى الله عليه وسلم (وانك لعلى خلق عظيم)
مضمونيله موصوف ايكن (واغلاظ عليهم) ايله دخی مأور اولدى
پس حسن خلق مقامه كوره ذر كه عارف بالله يلمور وعارفك برحالي
واردر كه اكا تفاسق اكبر ديرل زيرا هر كس بر صورتله كور بنور شول
جهنم دنكه مظهر اسفادر پس انك صورتی صورت جامعه در بر صورتده
حسن خلق ملل مختلفه به و انسان و جان و ملك و معدن و نبات و حيوانه
شاملدر زيرا كاملاك بونلردن هر بريله باشقه حسن معامله سى واردر كه
اهل صورت بومتادن بي خبردر پس ابتدا مصارف اخلاقی و بعد
مكارم وسفسافي بلكه مختصا بدر و مصارف كرجه انواع و اشخاصه

مختلفلدر ولكن حقيقة وجوده اختلاف يوقدر بلكه جميع وجودات
عين واحده اوزر ينه دور ايدر واصل عالم امر واحد اولوب نوجهله
تشعب ايتديكن بلن هر شعبه نك ظاهر و باطنه كوره بر صورت و بر
ولكن بوعلم شريف زياده عز يردر و بوعلى بيلوب هر كس ايله
كما ينبغي حسن معامله ايتك الله تعالى انك اوزر زنده حقيدر
والا معامله ده يا افراط و يا تفر يطدر كه مذموم مدر و بوحديث
شريفده اولان اوج خطايك ايكي اوليكسي حقوق الهيه به
واخير حقوق عبادته متعلقدر انك ايجون تا خير اولدى

* الحديث التاسع عشر *

* قال عبد الله بن عباس * عبد الله عبادلة اربعة دندر كه رسول الله
صلى الله عليه وسلم اكا دعا يدوب (اللهم فقهه في الدين وعلمه التأويل)
پوره شدردن ايجون اكا سلطان المفسرين ديديلر وتفسير نيسا پوري
انك رواياتي اوزر ينه مقصوردر وعبد الله اوليان افراد ديدكلري
طائفه دندر حضرت رسالت دنيا دن انتقائنده سن ختانه يعنى
اون اوج باشنده ايدى زيرا بين العرب ختان حضرت اسمعيل دن
عليه السلام توارث اولنديغى اوزره اون اوج سائنده در تكيم بين
اليهود حضرت اسحق دن عليه السلام توارث اولنديغى اوزره
يدنجي كونده در بو سيدن حالا بلاد مسلينده آخر وقت ختان اون
اوجدر بد اينك وقتي مختلف فيه در و عباس عم رسولدر كه حقه
كلور (احفظوني في اعباس) يعنى عم عباسه اذى وجفا ايتوب نك
خصوصنده حرمت و حقي حفظ ايديكوز زيرا (عم الرجل صنوايه)
موجبجه عم الرجل والده حكمنده در * رضى الله عنهما * يعنى الله تعالى
ايك سنك دخی جراتندن تجاوز ايليه زيرا رضا سبب تجاوز وعفودر
واستجاب حقه ترضيه (رضي الله عنهم ورضوا عنه) آيتندن
مأخوذدر كه رضا نهايت مراتب صفاندر توكل غايت طبقات افعال
اولنديغى كي وماضي ايله تعبير وقوعى اوزر ينه حرص و وجودينه
تقولدن اوتور يذر كويا واقعدر كه اندن اخبار ايدر رحمة الله كي

عموم مؤمنانه کوره و قدس الله اسرارهم کبی خصوصه کوره و بوندن
فهم اولنور که رحمت قلب و روحه تعلیق ایدر که مقام اثباتدر
و تقدیس سره تعلیق ایدر که مقام نبی در زیر اسرار انسان جمیع تعلقات
و سخی و دنسندن مقدس و مطهر اولمذبحه تجلی ذاتی واقع اولماز
مقام ولایت ایسه تطهر کلی بی مستلزمدر قال الله تعالی (لایمسه الا
المطهرون) ای لایمسن سرالهویه الا لهیة الا المطهرون من انجاس
التعلقات وارجاس المیول الفانیة والعلاقات * کنت خلف انبی
صلی الله علیه وسلم * خلف خاء معجمه نك فتحی ولامك سکونیه جهات
ستنددر که امامك فتحله مقابلیدر عجم پس و پیش دیر یعنی دابه سی
اولان بغله نك اردنده ایدمکه بنی ارداف ایتش ایدی و تصلیه نك
معنای سبقت ایدی ای عارف نظر ایله که اسان حق و السنه خلقدن
نوجهله ترتیب بدیع واقع اولدیکه تصلیه رسول و رضیه اصحاب
و تقدیس اولیا و ترجم عامه دندلی زیرا تفاوت مراتب معنویه اختلاف
اسما و اوصافی مقتضیدر (و تصلیه و ترجم تغییر و تبدیل قبول
ایتمدیکه کبی تقدیس امرار اولیا دخی قبول ایتز بلکه من الاول
الی الاخر السنه خواصده جاریدر اگرچه ارباب انکار دلرندن حج
اولمشدر زیرا مؤف المشاعر و مرور المزاج برآلای طائفة منکوسه در
و العمل عمل وان لم یجد طعمه المرور و الشمس شمس وان لم یرضوها
الضریر * یوما * ایامدن برکونده که بعینه معلوم دکلدر تنکیم اسان
ترکده دخی شایه در که برکون شویله برشی واقع اولدی دیر و یاخود
یوم بعینه مشبوطدر و لکن مقصود اولان اول یومده حادث اولان
معنی و اتدن اخبار در یوخسه نفس یوم دکل تنکیم قضاء صلاة
و قضاء صومده یومی بعینه تعیین لازم دکلدر و بوراده یومدن مراد
نهاردر اگرچه یوم اصلنده یکرمی درت ساعتدن عبارتدر که لیل
و نهاری حاویدر تنکیم مرور ایتشدر و بونده یعنی برکون خلف نیده
ایدم دیمکده رسول الله اک ارنجه خلیفه اولدم دیمکه رمن واردر
و برکوندن مراد ایام عمردر که مجموعی برکون کیدر (سؤال اولورسه که

بعد الانتقال النبوی خلیفه حضرت صدیق و سایر خلفادر رضی الله
عنهم یوخسه ابن عباس دکل پس رمز من کورنوجهله درست
واور (جواب بودر که خلیفه اودر که سیرت نبویه اوزرینه اوله
پس خلفاء اربعه ظاهره و باطنا قطب وقت اولمشدری بوایسه
سائرک خلافت معنویه سنی و قائم مقام نبوی اولما سنی منافی دکلدر
تنکیم حالا دنیاده قطب بر در و لکن اقطاب و خلفا چوقدر که اقطار
ارضده متفرق در زیر ایکی صدیق بر بلده ده مجتمع اولماز ایکی روح
بر بندده اولمدیخی کبی امم ماضیه ده بلده واحدده بر قاج نبی بولندیخی
صدیقک تکرر نه دلالت ایتز بلکه صدیق اکبر بر اولور و دیمشدر در که
حضرت بلال حبشی رضی الله عنه قطب ابدال ایدی و بومراتب
ازمان رساننده دخی ملحوظه ایدی انکیچون معاذ بن جبل و ابو موسی
الاشعری به رسول رسول الله دندلی پس مقام خلافت اول دمدن
بری ثابتدر شوقدر واردر که خلیفه مستخلفک حیاتنده وارث دکلدر
بلکه انک علوم و مقاماتندن منعم علیه در و سر میراث بعد الانتقال
صورت یواور * فقال یا غلام * ضم میله یا رجل کییکه بعد النداء
معرفه در و یاخود کسر میله که اصلنده یا غلامیدر که اکتفاء بالکسر
باء حذف اولمشدر و بونده کرچه تصحیح نسبت واردر (واذ قال
موسی افتاه) اشارتی اوزره یافتای دیمک صحیحدر قاما بواضاقت
جناب نبوتک کمال عبودیت و حسن معاملاته مناسب دکلدر تنکیم
ارباب ذوقه معلومدر (و بعضی روایاتده غلیم دوشمشدر صیغه
تصغیرله که صیغه شفقدر عبیدالله کبی و یاخود سنی جهتندنکه اول
وقته اون یاشندن اقل ایدی و غلام شاری یعنی بیغی بتمکه و در بلکه
باشلیسان حدیث السن کیمسه در انکیچون غلام دندلی غلامدندکه
شهوت ضرابدر زیر اول وقت توقان شهوت زمانیدر و یاخود
غلام حین ولادتدن شاب اولتیمییه دکل اطلاق اولنور تنکیم اطلاق
نبوی به مناسب اولان بودر (و غلام فارسیده قول معناسنه در
پنده کبی و عرییده اوغلان معناسنه در که حر الاصلده دخی استعمال

اولور * انی اعلمک کلمات * تعلیم تکرار علم در تاسکه قلبه
ثابت اوله زیرا متعلم جلیت شده نسبتان وارد و بونک تفصیلی
حدیث ثانی آخرنده مرور اتمش در اورایه نظر اولنه (کلمات ده اولان
تکبیر که چه تعلیمی مشرور و لکن تضمندن خالی دکادر و کلمه تحقیق
کذرا بلشدر یعنی تحقیق بن سکا کلمات جلیله و مضامین جلیله تعلیم
ایده یم که نتایج وحیم و ثمرات نبوتمند در تکمیل کنندی نفسنه نسبت
و تأکیددن مفهودر و بومعنی اجلندن یعنی کلمات آتیه لوازم دینی
و دنیویه دن اولوب منافع کثیره بی مشتمل و صدر رسالتدن زبان حکمت
جاری اولغین تمهید ایلدی تا که استماع و اصفا ده قصور ایتوب
حفظ نام وضبط مالا کلام ایلدی پس انی اعلمک تنبیهده اعلم بدلی اولدی
* احفظ الله بحفظک * بو کلام لغزیف (ان تنصرو الله ینصرکم) کبیر
یعنی نصرت الهیه جزاء عمل و نتیجه کار اولدیغی جهندن نصرت
عبد اوزرینه ترتب اندوکی کبی حفظ الهی دخی حفظ عبده بویله در
حفظ صورت مدر که بی نفسنده ضبط ایتکدر که مقابلی نسبتاندر یعنی
الله تعالی که شرعی حفظ ایله که سنی امر اندوکی برده کورسون یو خسه
نهی اندوکی برده کورسون تا که اولدخی ظاهر و باطن عذاب و عماره
دنیویه و اخروییه دن حفظ ایلسون زیرا عصیان ظاهر او باطنا سبب
ابتلا در قال الله تعالی (ثم کان عاقبه الذین اساؤا السوای) و بردخی
سن حق حضور دائمه حفظ ایله تا که اولدخی سنده (وهو معکم انما کنتم)
سرنه صورت و یره و سنی نو بنو تأیید ملکوتی رتبه سنه ابر کوره (و بردخی
آدابی حفظ ایله تا که حق دخی سنی مکروکیدندن حفظ ایلده قال الله
تعالی (قل من یکلؤکم باللیل والنهار) یعنی لیل احتجاب و نهار تجلیده
کالی و حافظ الله تعالی در زیر انسان احتجابده ترک ابدن و تجلیده
الحاد و مکردن خالی دکدر (سؤال اولور سه که ابن عباس اول وقتده
نابالغ ایدی پس نوجهله جدودی محافظه ایله مأمور اولدی جواب
بودر که ابن عباس کمال عقل و رشدی انی بالغ حکمنده قلدی حتی
شیوخ عرب انی خدائت سننده کنندی اوزرینه تقدیم ایدر و کلامه

اصفا ایدوب ترجیح ایلر لدی و امور مهمه ده مجلس مشاوره اندن خالی
اولسازدی (و بردخی حفظ مطلقدر که هر وقت کوره بر حفظ معین
وارد ر کیمی بجا جلا و کیمی آجلا کویا بر کیمیه سلطنتدن مقدم
اذا ملکت فافعل کذا و کذا دیمک کبی اولدی * احفظ الله بجمده تجاهک *
حفظک صورتی فهم ابن عباسه تقریب و تشبیلدر (نجاه اصلنده
وجاه در که ایکسی دخی مثلث الحركه در ناوودن ابدال اولمشندر
تراث وراثت کبی حذاء و تلقاء و امام معناسنه زیر وجهنددر و وجهه
وجه وجهه یعنی یوز یوزه اولمقددر که بحجم رو برو ذیر و حدیثده کاور که
(ان الله فی قبله احدکم) یعنی قبله به بصاقدن نهی اولدی زیر الله تعالی به
قارشو بصاق کبیر شول وجهندن که صلاتده تصحیح مناجات ایچون
حق مصلینک کویا فارشه سنده در پس دیمک اولور که حدود ظاهره
و باطنی حفظ ایله تا که حق یانکده و او ککده بوله سن و هر نه مرادک
و ارایسه نائل اوله سن زیرا حضور حق انسانی و حشندن تخلص ایدر
شول جهندنکه هر مرادی تحصیل ایله آئی مستأنس قاور و مرشدی
اولوب منزل مطاوبه ایصال ایلر کرچه ظاهری بر اسمدن بر اسمدر
ولکن مالی کنندندن کنندنه ارشاد در الحاصل سن سالک و شرائع
و آداب طریقت موصول منزل و حق پیشوا و همفاد و نفس بنفس
حق سنی سروق و مواعدن حفظ اوزره در زیر صراط مستقیم
اوزرینه سن شویله که اگر حسن سمندن منحرف اولسک حق دخی سنی
کنندی نفسکده تخلیه ایدوب (حبک علی غارک) معامله سن ایلر
بو صورتده راهندن بیرون اولان حیوان بی باری سباع افتراس ایتدوکی کبی
اویله سنندن خارج اولان کمراهی دخی قطاع شکوک و نظنون و یغما کر
نفس وهوی و دنیای دون قطع و یغما ایلر و هلاکده نویسنه سبب اولور
اشته حقه دن جدا اولانک حالی بودر و بومقامک بعض اشاراتی
اشعهده روایت اخراده کاور * اذا سألت فاسأل الله * بوجهله حفظه
متعلق اولمدیغی بطن طریق الاستیفاف واقع اولوب عاطف ترک
اولندی زیرا کمال اتصالده ترک اولندیغی کبی کالی انقطاعده دخی

ترك اولنور بوراده سوال عطاء در معنی بر نشسته سوال ایتك مراد ایتك
وجه مطلقه بدن توجه ایلوب بالذات رب قدیر دن سوال و طلب ایله
زیر اسم اعظمك مسما سی حقدر و سنك مسئولك اولان معنی اسماء
الهیة دن خارج دكلدر پس اسم الهی شفاعتیه مسمایه داخل اولوب
نائل مرام اولور سین مثلا مر یضه شافی وفقه یر غنی وضعیفه قوی
وضاله هادی و علی هذا السملی و ساطتیه مسمان عطا حاصل اولور
و بو مرتبه نك اقوای مظا هری اقطاب و اندن ملوك و سلاطین
و اندن سائر اغنیادر که یونلر دخی و سائل باب حق اولدقلری جهتمدن
استغاف مراده قادر لدر و مطلوب اهل قدر تدن طلب اولنور زیرا
ماعداسی عاجز لدر و لیکن بوابا بدن توسل ایده نه شویله کر کدر که
یونلرک مظلهر قدرت و غنا اولدقلرن بلوب حقه کندی
اسما سیله توجه ایتك کر کدر والا مخروق من حیث هو مفتقر در
و مفتقر دن طلب ایتك بی خاصلا قدر و بورانی مزالق اقدامندن
انکی چون دور ابواب بدن غافلر دم اولند بلر قال الله تعالی (یا ایها الناس
اتم الفقراء الی الله) ای لا الی الناس ایاکانو اوقال الله تعالی
(ولله خزائن السموات والارض) یعنی هر مخلوق بر مرادك خزانه سیدر
زیرا بر اسم مخصوصه مظهر در پس خالق اسم رحمن یوزندن
هر در او مراده فتح بابه قادر در و اول اسمك مظهر نامی
رسول الله در انکی چون مقسم ارزاقدر مطلقا و اول اسمك جانب باطنه
اقطاب و جانب ظاهر پینه ملوك مظهر لدر و اسم رحمن مرتبه
اخری دخی وارد که بواسطه در کاغندن ملح طعام و شمع نعل و زیت
تندیل و یونك امثاله و آنچه هر نه طلب ایتك عار و عیب دكلدر
فاما دیوان ملوك کوره بویله امور جزیه سافله طلب اولنسه استیفاء
اولنور زهی رب اعلی که عید ادناسی مرتبه سنه تترن ایدوب انکه
حسن معامله ایدر و هر سحر اعلی ده فلاک قره یعنی سماء دنیایه نزول
ایدوب مستغفر و سائل و طالب حاجت یوقیدر تا که ذنبی مغفور
وسواله استماع و حاجتی روا ایده یم دیونده ایلر یعنی عالم حقیقتدن

برنا نیر ظهیر ایدوب دنیاده عروجه قادر اولنلر زوا الهی واقع اولور
وانك علامتی وجدان حضور و استشعار انس و اقشعر ارشعر و انسکاب
دموعدر و حق تعالی سوال دن اعراض و استنکاف ایده نه غضب ایدر
زیرا مکابره ربو بیت ایتش اولور و مشهور در که دیوان اسکندر بر کون
ارباب حاجتدن خالی اولسه اول کونی ایام سلطنتدن عدایتزدی پس
اضافت ربو بیت و ربو بیت دائماسوال و طلب اقتضا ایدر و سوالده
انک سار بولمغله مقام عندیه وضع قدم ایتکه باعث اولور و توفیق
سوال ارادت اجابتدن اولور یدر و مسئولك عینی ظمور ایتسه بحسب
الحکمه بدله انتقال ایلر بدل دخی یا دنیوی و یا اخروی اولور و اخروی سی
یا کفارت ذنوب و بارفع درجاتدر پس دعا و سوال علی کل حال نتیجه دن
خالی دكلدر و بومعنادن غافل اولان مرادم اولمدی دیو معناده حقه
عجز استاد ایلر حق ایتسه حکمدر و حکمت حمله تابع و علم دخی معلومك
حالنه ناظر در چونکه بر کیمه لسان استعداد دن بر نشسته بی ازاده
طلب ایتش اولسه عین خارجیده یعنی جانب ابد ده حصوله کلمسی
محالدر و سوال استعدادی لسان ذالته اولور (و بر سوال دخی وارد که
اكا سوال حالی دیر که لسان حاله سوال لدر فقیرك حضور غنیده
قیامی کی (و بر سوال دخی وارد که اكا سوال مرتبی دیر که لسان مرتبه
ایله سوالدر قاضی عسکرک مرتبه سی وزیر و یامفی اولق سوالی کی
و بر سوال دخی وارد که اكا سوال روحانی دیر که روحله سوالدر
وانك مسوولی علوم و معارف الهیه و مقاماندر و بر سوال دخی وارد که
سوال طبیعی مزاجی دیر که لسان مزاجله سوالدر تا که انحرافدن
مصون و اعتداله مقرون اوله والا ترکیبی مختل اولور و سوال طبیعی
عنصری دخی اکا قریبدر که عناصرك مساواتی سوالدر تا که غالب
و مغلوب اولیه (والله المسؤل والمجیب) و اذا استعنت فاستعن بالله *
استعانت طلب عوندر عون معاونت و مظاهر تدر و معین معانسته دخی
کاور فلان بنم عونمدر یعنی معینمدر دیمکدر نیکم قاموسده کاور العون
الظہیر و استعنته و به یعنی تعینده سی بنفسه و بالیادر یعنی امور دنیویه

واخر ویه ده معاونت ومظاهرت طلب ایلستک الله تعالی دن طلب ایلله
زیرا مؤتکه کافی اولان اودر و براسمی دخی معین در انک ایچون
(حق یانیکم بقاء معین) ده الله رب العالمین وهونم المین دیمک مشروع
قلمشدر (البس الله باحکم الحاکمین) ده بلی وانا علی ذلک من الشاهین
دیمک کی چونکه معین اولان حقدردس انسان (وایاک نسئین) موجبجه
قولنده صادق کرکرد یعنی مجرد اسانته کنورمک کفایت ایتمز بلاکه
قلبتک توجهی حقه کرکرد تا که ظاهر و باطن بری برینه متوافق اوله
قال تعالی (واسعینوا بالصبر والصلوة) یعنی امور مهمه واقع اولدوقده
صبر ایدیکز که صبرله فی المثل قورق حلوی اولور و بردخی نمازه التجا
ایدیکز که حقه مراجعت و مناجاته کاریکر حاصل اوله (وکان علیه
الصلوة والسلام اذا حزبه امر فزع الصلاة) یعنی جناب رسالته برشدت
اصابت ایلسه نمازه التجا ایدرلر و مشکلی منحل اولوردی تنکیم
مشهوردر که دیرلر الله دین محروم قالماز وایشم اللهه قالمشدر دیمک
لابأسدر زرامقصود بوانه دك اسبابی یوزندن حصوله سعی ایلدم
وجود بولدی شمدن سکره بلا سبب حقه قالدی ویاخورد سبب خفی
یوزندن تحصیل اکا موقوف اولدی دیوینه حقدن استعانتدر (سؤال
اولورسه که اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور موجبجه
ماسوادن دخی استعانت مشروع اولق کوستر پس حقه تخصیص
توجهله درست اولور (جواب بودر که بومعنی اعوذ بکلمات الله التامات
قیلنددر یعنی مظاهر کامله یه عیاذ ولباذ همان حقه التجادر زیرا
اسماء الهیه تک حقائق انلرده ظهور ایتمشدر پس اهل قبورن مراد
اهل فنا فی الله درکه (موتوا قبل ان تموا) سرینه مظهرلدر یعنی
اضطر اوله موت طبعیدن مقدم اختیارله موت فنا فی ایلله میت کی
اولمشدر تنکیم کلور (من اراد ان ينظر الى میت یمشی بین الاحیاء فلینظر
لی ابی بکر) ویاخود اهل قبورن مراد مواتدر که انلر قبور نی زیارتده
قلبه نوعا فنا و انفعال کلوب جناب حقه توجهله حصول مقصوده
توسل ایتش اولور پس استعانت فی الحقیقه حقدندر و ماسوی وسائل
اواسا بدر وحق تعالی برنسنده عندالاسباب ایشلر یخسه بالاسباب

ایشلر بوجهتدن زیارت قبور مستونه اولدی و بعض احادیثده (واسألتک
حبک وحب من یحبک وحب عمل یقر بنی الی حبک) وارد اولدیغی وسائطه
اشارتدر که خیرده قرع باب وسائط ایتک مشروعدر شرده سد ذرائع
مشروع اولدیغی صکی فافهم جدا ایتدی زیارت قبور ایدن
یامکاشف ویا محجوبدر مکاشف ایلسه نظری منظرده ظاهره در
بوایلسه عین توحیددر واکر محجوب ایلسه مرادی توسل واسئشفاعدر
یوخسه مطلوبی فی الحقیقه صاحب قبردن طلب دکادر زیرا مخلوق
مفتقددر و مفتقر عاجزدر عاجز ایلسه کندی کی عاجزه اعانتدن
قاصر در پس مؤمن حول و قوتی الله تعالی دن بلور و ظاهر و باطن
نظری حقه مقصور اولور و قطیدن اعجز واندن اقدر یوقدر
نید کلری بودر که اولکی معنی من حیثه هودر وایکیمی من حیث
الحق در انکچون اولیادن خوارق عادات ظهور ایدر زیرا اول وقتده
کندی نفسلر یله دکلردر (ومشهوردر که ابو یزید بسطامیدن
قدس سره اللطیف ظاهر شرعه مخالف بعض کلمات صادر اولدوقده
سیفله ضرب اندیلر و لکن تأثیر اتمدی زیرا قائل فی الحقیقه حق ایدی
حق ایلسه مؤثردر متأثر دکلدر (بعد ذامعلوم اولاکه انسانک کمالی
تدر یجیدر انکچون اسماء الهیه تک حقائق تدر یجمله ظهور ایدر
مثلا الله تعالی آدمه علیه السلام ایجادله تعرف ائدکده آدم یاقدیر
دیواندا ایلدی صکره تخصیص ارادته تعرف ایدیکز یا حاکم دیدی صکره
اکلی قضا ائدکده یا قاهر دیدی صکره توبه سن قبول ایدیکز یا تواب
دیدی بعده ارضه اهباط ایلوب اسباب معیشتی تیسیر ائدکده بالطفیف
دیدی بعده مطلوبی اولان نسئدک حصول ایچون حقدن قوت حاصل
اولدوقده یا قوی یا معین دیدی وعلی هذا بناء علی هذا انسان بو تدر یجیه
نظر ایدوب امورنده استیجال اتمک کرکدر زیرا خون شیر و لطف مدد
استر و هر وقتک بر حکمی و هر کارک بر اسم مخصوصی واردر که
اکا توجهله حصول بذرا اولور والله المعین * واعلم ان الامه لو اجتمعوا
علی ان ینفعوک بشی لم ینفعوک الا بشی قد کتب الله لک * امت شولر

جماعتی که انزل رسول ارسال اولند ام فتح و تشدید قصد معانسه در
زیرا جماعتی متفرق اولنر جماعتی قصد وانلر اقتدا ایدر
بوراندنر که امام دیرل زیرامقصود و مقتدا در و دین و طریقه امت
دیرل زیرامامومه و مقصوده در و تیم دیرل زباله توضو معانسه اصلنده
تأمم در همزه ایله قصد صعب طاهر معانسه صکره دفع ثقلت ایچون
همزه یاه قلب اولندی و بوقلب فارسیده دخی شایعدر تکیم پیامد
دیرل که اصلنده آمددر و بیا دیرل اصلی آی درکل معانسه که عرب
تعالی دیورقرآنده کلور (وما من دابة فی الارض ولا طائر يطیر بجناحه
الا امم امثالکم) یعنی هر نوع حیوان شول طریقت اوزرنه کلدیکه
بالطبع اکامسخر در عنکبوتده نسج و سرفسه دید کلری دوییه ده
بنا کیکه دفاق عیداندن بیت اتخاذ ایدوب ایچنه کرر واوراده هلاک
اولور و غلده ادخار و عصفور و جامه ده قوت وقت اوزرنه اعتماد و یونلر
امثالی طبائع کیکه هر نوعک بر طبیعته اختصاصی وارد و جدیده
کلور که (لولا ان الکلاب امة من الامم لامرت بقتلها) حدیده اولان
امت ایله مراد یا جماعت ناسدر که شرفنه و یا کلبنه بنا تخصیص اولتوب
سائرلر حال اولردن مستفاد اولدی و یا خود جمیع بریادر زیر امت
لغویه ده داخلدر و لوکله سی مضی ایچوندر کرک ماننی به و کرک
مضارعه داخل اولسون و کاه اولور که ان کی استقبال ایچون اولور
(ولامة مؤمنة خیر من مشرکة ولو اعجبکم) کیکه وان اعجبکم دیمکدر
یومقامده دخی او استقباله محمولدر (یعنی اگر خصوص اوزره جماعت
ناس که محاسنک در و یا خود جمیع بریاسکار نسنه ایله نافع اولق اوزره
اجتماع انسلر فائده ویرمن الام الکابده سنک منفعته ایچون الله تعالینک
کتابت و اثبات ادوکی نسنه ایله فائده ویرلر زیر یازیلان بوزلدیغی
کی یازیلان دخی یکیدن دوزلر (و بونده اشارت وارد که اشیا الاتدر
یوخسه مؤثرات دکلدر انکچون اگر ایش انسان الله اولادی آدم
قابلی و نوح کنعانی و ابراهیم آزری و موسی فرعون و عم زاده می
قارونی و رسول الله علیه وعلیه السلام ابوطالبی و امثالی اختیار

ایدردی و لکن نافع و ضار و هادی و مفضل الله تعالی اولق حسیه
(لینس لك من الامر شیء) دیوهر کار حقه تفویض و حکمته تعلیق و تقدیر
احاله قلندی انکچون دنددی که (العبد یدیر والله بقدر) یعنی هر تدر
تقدیر موافق کلر بلکه اصابت و اخطاء ایدر پس اصابت و اخطا ناک
هر برنده حکم الله تعالی نکدر که مقتضای علم و حکمتی ایله حکم ایدر
و بو حکمده خطا یوقدر بلکه خطا عبد کدر که تقدیر مخالف اولان
نسنه بی تدبیر ایدر و منفعت رجاسیه ماسوا به اعتماد ایلرمع هذا تقدیر
واذن الاهی اولدجه نفعه قادر دکلدر * واجتمعوا علی ان یضروک
بشیء لم یضروک الا بشیء قد کتب الله علیک * شق اولده لام نفع
و ثابته علی مضرت ایچوندر (اهما ما کسبت و علیهما ما کسبت)
ودخی (من عمل صالحا فلنفسه و من اساء فعلیها) و امثالی کی و ایکی
نسلده دخی کتابدن مراد لوح علامه اولان تقدیر و ثابته در قال الله تعالی
(قل لن یصینا الا ما کتب الله لنا) ای لاجلنا یعنی لام اجلیه در که
مکتوب اولان نسنه خیر و شره شامل و اصابت هر برینه محمولدر
یعنی اگر بریاسکا بونسنه ایله ضار اولق اوزره اجتماع انسلر اصلا برشیء
ایله ضرر ویرمکه قادر اولمازلر مکر که اول ضرر الله تعالی لوح ازله
سنک اوزر یکه یازمش اوله چونکه قضا و اذن الاهی اولدجه خلقدن
نفع و ضرر متصور دکلدر پس جانب خلقی نسیان ایدوب نافع و ضار
الله تعالی در دیو عروه توحیده تمسک اتملور و مقتضی اولیان نسنه ناک
حصولی ممتنع اولدیغی بللور و ظهور مکر و هده قضایه رضا و زید
و عمرو یوزندن اولدوغنه عدم التفات لازمدر قال الله تعالی (وما هم
بضارین به من احد الا باذن الله) یعنی اگر سحرک تأثیر و اگر غیری
ضرر روزیانی اذن الاهی و ارادت حقله در بوجهندن شر و ضراره
صاف دل اولق مقتضای حال تحملدر و بوقدر دمشق الشامه
اقائم حالنده او علم محمد طاهر بر مرض هائلدن زیاده متغیر اولیجی
جانب غیندن وارد اولدیکه (لا یكون مؤمنا بالله والیوم الاخر من قضی
نخبه و هو غیر راض بالقضاء) یعنی حقائق ایماندنر که قضا و قدره

ناظر اولوب حقه تسليم و رضا اوزرينه اوله كه بين العبد وبين المولى
احسن اخلاق بوايكي نسبه در وحق تعالى پيورر كه (تريد وازيد
ولا يكون الا ما اريد) يعنى چونكه حقا مرادى ارادندن تخلف ايلز
بس عبد ارادنى ارات حقه افنا ايلوب كندى مرادى قيدنده اولمق
كر كدر زيرا اولسه دخی مفيد دكلدر و مرادك خلافي ظهور ايند كره
مغير اوليه زيرا واقع اولان نسبه خط سريدر و حال رخا و بسط و فرخنده
دعوايى ترك ايده بلكه شدت و قبض و غم حالنده طاقت كنور ميه تنكيم
سمون المجنون انبساطى وقتنده بارب هر توجهمه امتحان ايدرسك
سندن بكا خوشدر ديود عوى ايدى بچك الله تعالى انى عسر بواله مبتلى
ايلدى و طاقت كنور ميبوب فر ياد و فغانه باشلدى اشته اى مؤمن
قارتك طوق ايكن اولان كلامك ايله آج ايكن اولان كلامك مياننده
فرق عظيم واردر هتراودر كه آج ايكن دعوى ايده سن تا كه صدقه
پرهان اوله (اللهم اننا نسالك العفو والعافية والمعاقة في الدين والدنيا
والآخرة وشول و كماله كه قبض و بسط انزه برادرز انك خلعت
حالى (اوائك عبادى حقا) طرازيه علمدر ماعداسى كذبله مختلط در
انك ايچون فرقه ناجيه اقل قليلدر زيرا مراد نجات مطلقدر ابراهيم
بن ادهم نجاتى كبي والا حشو الجنة اولمردنى ناجيلدر فاما نجاتلى
نجات مفيد و اضافيدر * رفعت الاقلام وجفت الصحف * رفعت
بجهول وجفت جيم وفاء مشدده ايله معلوم لازمدر اقلام قلك جمعيدر
مايكتب به معناسنه زيرا قلم و قطع اولنور اگر چه اصلنده عرضا
مقطوع اولانده قط و طول قطع اولانده قد استعمال اولنور كما قال
في القاموس القد القطع المستأصل والمستطيل والشق طول انتهى
بس قلك طول شقنه قد و عرضا قط مننه قط دبرل و اقاليم سبعة دبرل
زيرا دنيا يدي سهم اوزرينه مقسوم و مقطوعدر و جفاف پيوسندر كه
عجم خشكى ايله تعبير ايدر جاف و يابس خشك و رطب تر در و صحف
ضمين ايله صحيفه نك جمعيدر كه هر نسه نك مبسوطة دبرل كاغذ كه
مايكتب فيه در صحيفه دنلديكى عريض و بسط اولمغه در و صحف

ضم بيله صحف مجتمعه اولديغى بر در كه ما بين الدفتين ديدكلر يدر (معلوم
اوله كه قلم اصلنده قلم واحددر كه قلم اعلى ديدكلر يدر و صحيفه دخی
صحيفه واحددر كه لوح محفوظ ديدكلر يدر ولكن قلك علومى بسيار
و متعلقاتى بيشمار اولمغه ايكن سندن دخی جله تعبير اولندي زيرا واردر
اولمدر كه الله تعالى قلم اعلايى خلق ايند كده انى يوم القيام حوادث
آيهي و خلق عالمه متعلق اولان اسماء الهيهي تعليم ايدوب اكا اوچيوز
الشمس دندان و يرديكسه هر دنداني اوچيوز الشمس در لو بجر علمدن
اغتراف ايدردى و امر ايلديكه بو علومك جله سنى كسندن نصكره خلق
ايلديكى نفس كليه لوحه يازوب تفصيل ايله بوسيدن نفس كليه
اسم مفصله مظهر اولدى و بوقلم و لوحه عقلي و روحاني دبرل كه
بونلرك علومى لوح معنوي اولان ام الكتاب كه علم الله در اندن مستقاددر
و بولوحك علومنه تفسير و تبديل كتر بلكه نحو و اثباتدن محفوظدر
و بطن ام بولوحه ناظر در وشول لوح كه عرش اعلانك يميننده اولمق
اوزره موصوفدر لوح صور يدر كه (بحواله ما يشاء ويثبت) مظهريدر
واحوال مختلفه عالم اكا ناظر در زيرا عالم صورت وانك احوالى متغير
اولمده در حقائق دكل انك ايچون حقائق الاشياء ثابت ديدنى صور الاشياء
ثابت دندى وشول نسبه كه كليات ذاتيه ازليه در حالى اوزرينه
قالدى انك ايچون لوح صوري به كوره سعيد شقى و بالعكس اولدى
افاما لوح معنوي به كوره اولمدي زيرا لوح معنويده ثبت اولان
سعادت و شقاوت ذاتيه و لوح صوريده عارضيه در پس ذاتى اولان
تغير قبول اتمز عارضى ايسه تبديل اوزرينه در بو مقامده يعنى حديث
شريفده مقصود اولان لوح معنوي حاليدر كه قلم اعلى انى نفس
كليده ثبت اينمدر كه خلافي اولمق احتمالي بوقدر اگر چه احوال عالم
امور عارضه جهيله تبديلدن خالي دكلدر تنكيم (كل يوم هو في شأن)
اكا اشارت ايدر پس ديمك اولور كه قلم اعلى صورت ام الكتابى انتساخ
ايدوب نفس كليه لوحى اوزرينه احوال كاشاني اثبات و رسمد نصكره
اورادن مرفوع اولدى زيرا كاشانه صالح نسبه قالمدي و لوح دخی

قور بوب خشك اولدى زيرا زوينه خط تازه وضع اولتىحق رطلوبى
 يتوسته تبدل بولدى ومن بعد ايش احوال عارضه به وتعلقات علميه
 قائديه الى يوم القيام ظهورده در شكيم ذم شلردر (الليلة حبل) يعنى
 ايله غيب حوادث كونا كونه حامله در هر نهار شهادته برتازه ولد ظهور
 ايدوب كلكده در وهر كسك عین تابه سینه مقوله احوالى اقتضا ايش
 ايسه عالم خارجده وجود بولمده در و بويلى الهى كچه اصلنده
 احديث ايله موصوفدن ولكن ظهورات اوقات معينه به منوطدر كه
 وجودات وليل ونهار نچدد ايتديكه عرش محيطك دوزندن شون
 عجيبه مختلفه تولد ايتكده در اشته كوره لم بوكون حق نيلرديندكارى
 بومعنادر پس عين واحده ده تلون اولساز بلكه اوصافنده اولور
 انك ايجون ديرلر كه ذواته استحال اولساز زيرا ذوات واحده به
 راجعه در اوصاف ايسه كثر ايله متصفدر و بهر يوم يك بر
 نسمة انسان وجود بولوب يكي دخی برتخته انتقالده در كه كيمي اصلدى
 فرعه كلور و كيمي دخی قرعدن اصله كيدر زيرا بو عالم موطن
 غريبندر كه وطن اصلى عالم ارواح و بلكه عالم ذات اخديه در
 قال الله تعالى (وايه ترجمون) يعنى حقه رجوع ايت ضمه قراءته
 كوره اضطرارى و قبحه كوره اختياريدر وعلى كل تقدير رجوع
 مقرر در زير اسلوك عالم و آدم دور يدريوخته خطى دكلدر انكيجون
 بدايت و غايت براولوب نهايت دازه بد ايتنه ملتقى اولسه كر كدر زير احقندن
 كلن ينه حقه كيدر غير كتمز شول معنا دن كه غير بوقدر انكيجون
 غير باطلدن ديرلر زير احقندن غيرى مرجعى بوقدر و وجودك استنادى
 حقه در اكر حقان غيرى مستندى اولايديكه وجودى ذاتى اولمده در
 بطلان ايله موصوف اولمادى چونكه وجودى حقدن مستفاد
 اولدى وجود حق ذاتى وحق ووجود خلق عارضى و باطل اولوب
 نور وجود ايجنده ايكن ينه ظلمت عدده قائدى اى طرف بوكثرته
 مغرور وانك وجودنه مسرور اولم زيرا خبر باه ديدكلرى دويستهك
 تلوتى شمسندن در ذات حربه و ذات شمس بدر و لكن بر نور دن بر ذاتده

الوان ظهور ايتشدر كل ايمدى الوانده قائمه ذاته رجوع ايله مقه و
 اولان كلك رنكى دكلدر بلكه بوى در و بوى دخی كچه چوقيدر
 ولكن بوى كل كى اولساز زيرا كل عرق نبوى دندر و عرق جله
 وجود دن ترشح ايدر پس جناب نبوك بوى نبوى اسم اعظمدر
 انكيجون مشرب محمدية اولمى جميع احوالك استا سبدر وى روايه
 اخرى * احفظ الله تجده امامك * يقال وجد المطلوب و جدا
 كوعداى صادقه يعنى وجد مصدر معلوم و وجود مصدر مجهول و لدر كه
 وجد الشئ وجود انيلور قال الله تعالى (و وجد الله عنده) بوندن
 معلوم اولور كه حق وجدان ايتك ممكندر انكيجون حقه واصل اولدى
 ديرلر و لكن مسافه ايله وصول دكلدر بلكه شهود له در زير اعبد له
 حق اراستنده مسافه بوقدر بلكه عبيده نسبتله بخاب واردر شكيم
 (فايد تو اوافتمه وجه الله) عدم مسافه به (طال شوقى الى لقاء الابراز)
 بخاب عبيده داردر زيرا حقت استيا فى كنديتك محبوب اولدو غندن
 دكلدر بلكه كندى كى عبيد دخی بى بخاب اولمده مشتاق قدر فاعرف
 (وامام وعنديت وامثالى مقام حضوره اشارتدر يعنى سن حقى ظاهر
 و باطن امرى اوزر يسه حفظ ايله تاكه حقى يانكده حاضر بوله سن
 يعنى حضورى مشاهده به قادر اوله سن و اول مشاهده ايله نورانس
 حاصل اولوب ظلمات وحشت زوال بوله وحق اسماء حسناى جامع
 اولمده قنغى اسمك و ساطئيله مرادك و اريسه حصوله كله و غائبك
 حاضر اوله و بومقامك اسرار غريبه مستنددر كه جناب رسالت امامه
 كندى ذات شريفه اشارت ايلر زيرا ابن عباس خليفه اولمى حضرتك
 تقدمنى اقتضا ايدر كه معنای امامدر پس ديمك اولور كه رسول الله
 مظهر تام الهى در شوبله كه اكر من اتى حفظ ايلسك حقى حفظ
 ايتش اولور سن وحقى او ككده بولور سن زيرا رسول الله عالم فرقه كوره
 خلق و عالم جعه نسبتله حقددر (وانك مصداقى قراندر شكيم كلور
 (من يطع الرسول فقد اطاع الله) و ينه كلور (وما رميت اذ رميت ولكن الله
 رمى) و ينه كلور (ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله) بوجهتندن

بر کینه نك رسول او كنده اولمق همان حق ايك او كنده اولمق كيندر
 پس قيد وجهت جناب نبوت و اطلاق جناب حق راجع در (و بومعناي
 انكار ايلين قرآندن و ظاهر و مظهر دن بي خبر در) ومن تكلم بخلافه
 فعليه كلامه (لاسلامه لله بل ملامه * تعرف الى الله في الرخاء يعرفك
 في الشدة * بومعني معاني حفظ من اولمغه عاطف ترك اولندي تعرف
 تفعل يا بنده مامر و يعرفك ثلاثي مجرد در و بوراده مقتضاي ظاهر
 يتعرف اليك في الشدة و يا خود (اعرف الله في الرخاء يعرفك في الشدة
 ديمك ابدی وجه عدول بود که تعرف طلب معرفت و تحصیلنده
 تکلف در بومعني ايسه حقه کوره متصور دکلدر اگر چه با نفع به حل ايله
 اصلاحي دخی ممکندر پس حقت معرفتی بی تکلف و برکال و عبودیت
 معرفتی یا تکلف و یا نقصاندر که بقدر الطاقه در پوخسه بحسب
 الکنه دکلدر و بوراده تعرف اثنائي معناس متضمندر زیر اکشيتك
 معارفی یعنی معروفتری اثنائي در رخاء فتخله سمع العیش در شدت
 اصلنده شدنددر که عقد قوی معنا سنه در صکره قلبه عقده کنور
 امور شدیده ده استعمال اولندي (معنی بودر که ایام سخت و راحتند
 و طبعه ملایم اولان امورک حصولنده حقه اطلاعات ايله و امرینه
 مساعد ايله انکله اثنائي پیدائیت حق تعالی دخی سکا اول وجهله
 محازات ایلیه و ایام مضایقه و محتند و نفسه مکروه اولان امورک
 وجودنده سکا آشنا اولوب مکروهی محبوه و غیر ملایمی ملایمه
 تبدیل ایده و وفاسيله سنی جفادن تخلص ایلیه زیر اهرشی اوزرینسه
 قدرت تامه سنی واردر و اگر بووجهله تعرف بولمسه سندخی ايك
 پاننده مجهول و غریب کی قالوب کندیکه نصرت ایدر هیچ بر آشنا
 بولمسن زیرا حق وجدان ایدن هر مرادی بولور و حق فقدان ایدن جله
 مرادانه نائل اولسه دخی آخر محروم قالور و وجدانی فقدانیه بدل اولور
 و العباد بالله تعالی و بونده حقه معرفت اسناد ابدی مع هذا طالع عارف
 دکلدر زیرا معرفت نسبتله مسبوقدر و بر دخی جز بیانده مستعملدر
 وجهی بودر که بطریق المشاکله واقع اولمشدر و بر سر عظمی دخی

واردر که بومقامده ذکر اولمخاز زیر فقیه و متکلم فهمندن خارچدر
 و دیمشدر که (لا یباع الابل فی سوق الدجاج والله اعلم بالبعث
 والا جاج) بعد از مقاله مذکور نبویه مقالات جامعده دندر که
 عوام و خواصی مقامات کوزه شکره تحریر یضدر زیرا شکر مستجاب
 مزید نعمت در کفران مستلزم جرمان و مزید محنت اولدیغی صبی
 و اکثر اس بومعنا دن غافل اولوب هوای و شهواته توغل و افتخار لری
 سببیه وقت ابتلایه متحیر قالوب (قلتم انی هذا قل هو من عند انفسکم)
 ماصدق اولور * وایم ان ما اخطاءک لم یکن لیصیبک * خطاء
 جهتین عدول و اخطاء عدم اصابتدر یعنی اصابت ایشیتک و بولمق
 و اخطاء خلافیدر (لیصیبک لان یصیبک تقدیرنده در لام مکسوره
 جاره توکید نفی ایچوندر که اکلام وجود دخی دیرل زیر مقام انکارده
 استعمال اولنور و فعل مضارع بومقوله لامدن صکره ان مقدره ايله
 منصوب اولور تنکیم علم نخوده میندر و بولک تقدیری (لم یکن ذا اصابت
 ولم یکن من شئ الاصابه) دیمکدر تا که حل درست اوله زیر اول نسنه
 نفس اصابت دکلدر و معنی بودر که وسنک معلوم و متیقنک اولسونکه
 اول نسنه که مقدر اولندیغی جهندن سکا و اصل دکلدر الی الابد و اصل
 اولمق شاندن دکلدر زیرا تمتعاند ندر تمتعک ايسه خارچده وجودی
 اولمز پس سن اندن اتوری نیچون وجود بولمدی دیو غمناک اوله
 و سرقضا و قدره آز و جوق و قوفک و ارایسه مقام تسلیم و رضاده
 ثابت قدم اول وسنک ایچون اولیان نسنه نك فونی سکا عجب کلسون
 * و ما اصابک لم یکن لیخطئک * بولک مفرداتی و اعرابی اولکی کیندر
 یعنی اول نسنه نك که سکا صابتی مقدر و وصولی شاندن اوله البته
 اخطاء ایتمز و بولکون اولدیسه بارن اولور زیرا سهم مزیمی کیندر که
 منزله طوع و رغبتدر چونکه رمی حقد سداد طریق و وصول مقرردر
 و فی الحدیث (اللهم اهدنی و سددنی) یعنی مقصود هدایت طریق
 و سداد سهمندر و اصابت بالسبب و بلا سبب اولمغه شاملدر و حدیث
 قد سیده کلور (قدرت المقادیر و دبرت التدابیر و احکمت الصنع فن

رضی فله الرضا منی ومن سخط فله السخط منی) و بوندن فهم اولنور که
خلق بویاید اوج صنفدر (اولکبشی مقر بندر که انرقضایی رضا
وصفاء خاطرله مقابله ایدر لر ز را اطف و قهرک مبدائنه واصل
اولش لردر (وایکجیسی ابرار در که انرمکروه ده صبرله معامله ایلرل
یعنی نفسه تقدیر کران کلور سه دخی مقتضای ایمان اوزرینه تحمل
ایدر لر (و اوچنجیسی قضایه رد و انکارله مواجهه ایلرل یا عن اصل
عدم ایمانلرندن و یا خود کمال ضعیفدن پس اسانله و بالقدر خیره
و شیره دیمک کفایت ایتدی بلکه اعتراف و تصدیق قلبی و خار جده
ترك جزع و امثالی دخی لازم کلدیکه حقیقت ایمان و تصدیقک نشانیدر
* واعلم ان النصر مع الصبر * تکریر اعلم مدخولک شاننه اعتناء دن
اوتور یدر نصر عون در (صبر نفسی کراحت ایتدی و کسه اوزرینه حبس
ایتمکدر یعنی عبده جمیع امورنده نصرت و معاونت الهیه صبرله در قال الله
تعالی (ان الله مع الصابرين) پس تقدیر کلام ان نصر الله مع صبر
عبده در و بومعنی (و هو معکم) ده اولان معنی تعیین در زیر الله تعالیست
عامه خلقه کوره معنی علم و اطفله در و اصفیایله معنی تولی یعنی
دوستلق و امر لایده قیامله در قال الله تعالی (و هو یولی الصالحین) و انبیا
معنی ام اوزرینه اقامت حجت ایچون تأیید دعوائله در که معجز الله در
و خاصه ایله معنی مباسطه و انسله در پس معیت بحسب الحال بومقوله
معانی به محمولدر زیر ذات الهیه مجهوله اولمقله اکا نسبت معیت
مع اوم دکلددر فاحفظه بومقامده کویا دیمکدر که (ان الله مع الصابرين
بنصرت بونده صبرک جلب نصرت مدارینه اشارت وارد و دیمکدر که
شدته واقع اولان آدم مثلاً هجوم اعداء کبی (وما انصر الا من عند الله)
موجبجه ظهور نصرت دك صبر و ثباتی ایلور در زیر کندی نفسیه
حرکتده و انصار صد دنده اولمقله فائده یوقدر قال الله تعالی
(واستعينوا بالصبر والصلوة) تنکیم بالاده تفسیر اولندی * وان الفرج
مع الكرب * فرج فتنین ایلله اسمدر انکشاف غم و زوال غصه
معانسه کرب و زنی اوزرینه و کربیت ضم ایلله شول حزن در که نفس

انسانی اخذ اید و مغلوب قله و انک صاحبیه مکروب دیرل و بوندندر که
دعاده (یا مفرج الكرب) کلور اصلی کرب الارض دندر که حفرله بری
قلب ایتکدر کویا حفر بری اثاره ایلدوی کبی غم و حزن دخی نفسی اثاره
ایدر یعنی برندن قویارب مغلوب و منکوس ایدر و بودخی ماقبلی کبی
دیمکدر که (وان الله مع المكروب یفرجه و کشف غمه و زالة حزنه)
قصیده مفرجه اولنده کلور (اشتهی ازمه تنفر جی) بوراده ازمه
ایکی معنیه کلور بری سنه خط دیمکدر که لایعقل اولانه خطاب عاقل
منزله سنه تنزیلدن اوتور یدر و مراد حقیقت امر دکلددر بلکه شدته
نهایت بلوغه فرج ایلله بشارتدر (وارباب مکاشفه غیب دنده خطاب
حقیقته محمولدر زیر اشیا انلرک عندنده احیاد انکیچون تسبیح و تحمید
ایدر لر و بره مناسی دخی بودر که ازمه برخاتونک اسمبدر که فی طابق
یعنی اوغلان بور یسی دیدکاری شدت اخذ ایتش ایدی جناب نبوت
صلی الله علیه وسلم مطلع اولدقننده عنوان مذکورله اکا خطاب
ایستدیلر یعنی ازمه نصیر ایلله ناکه عن قریب وضعله مفرجه اولامر
و یا خود شدته نهایتد ایش ناکه انکشاف غم بولاسن زیر اعداء عرب
شدت نهایتده بالغه اولدقده مفرجه اولور تنکیم دیرل (توقع زوالا
اذا قبل ثم) و قرآنده کلور (امن یحب المنضطر اذا دعا) و حدیثده
کلور که (افضل اعمال اتم فرج الهی به انتظار در انتهی زیر سیرت
انبیاد (اللهم یا فارج الهمم و یا کاشف الغم فرج عنا غمنا و هممنا
برحمتک یا ارحم الراحمین * وان مع العسر یسر * عسر و یسر
امور اضافیه دندر که کوجلاک و قولایلق دیدکار یدر عسر اولمقله لام
استفراق ایچونددر و یسرک تنکیرندن هر عسره بر یسر عظیم اولمق
مفهومدر زیر عسر عدل و یسر فضل بایندندر فضل ایسه عدله
غابدر (سؤال اولنور سه که نصر و فرج و یسر معنای صبر و کرب
و عسر دندکره در زیر ضدان محل واحد اوزرینه توارد ایتزل پس
مع کله سندن مستفاد اولان اصطلاحک معنای ندر (جواب بودر که
کریه معانی مذکوره تعاقب و بعدیت اوزرینه در تنکیم کلام امام

علی ده کرم الله وجهه کلوز (عسر المرء مقدمة البسر) یعنی نتیجه
مقدمه دن مؤخر اولدیغی کی بسر دخی عسر دن مؤخر در پس کرچه
مقصود احوالها آخری معاقبه در ولکن زیاده تسلیه و تنفیس ایچون
بطریق المبالغه مقارن و متصل کی قیلدی (الحاصل کلمه معده
بحی بسرک غایت سرعتی بیان و اشعار وارد کویا همان پی اندر
پیدر) و بعضی اکابر طریقت پیور دیلر که بوکا معیت امتزاج دیرل
بوخسه معیت مقارنت و تعاقب دیمزل یعنی عسر و بسر بری برله
متمزجدر شو بله که اگر عسر بلا بسر اولایدی انسان طاقت کتور میوب
هلاک اولوردی بورا دندر که پیور ر (لا یكلف الله نفسا الا وسعها)
واکر بسر بلا عسر اولایدی بسر دخی نه اولدیغی معلوم اولمزدی
زیرا اشیا اضدادیله متبیین اولور تشکیم فقیر و فقر و احتیاج اولمایدی
غنی و غنا و احسان نه اولدیغی بلتمزدی و عسر مصقله قلوب اکابر در
زیرا انلری تجلی الهی به منتهی قیلور انکیچون انلرک ملایم و غیر
ملایم دن حفظ و نصیبری اوفر در و حدیثه کلور (اشد الناس بلاء
الانبياء ثم الامثل فالامثل) و انبیاء علیهم السلام خدام تجلی و قضایر
ولکن هر تجلی ایله واقف اولمزل بلکه عسرده بسرله دعا ایدرل و قضایه
رضادن مقضی به رضا لازم کلز بوسیدن مقضی شری دفع ایچون
مناسجات ایلرل و بوبایدندر که بعض کل آج اولدقده اغلا یچق
بو حال دن بی خبرک بری اکانه اغلر سن دیوتشنع ایتد کده جوابنده
رب العالمین بنی اغلامق ایچون آج ایتدی دیدی پس کامل اولان
ظاهری ایله مباشرت اسبابه مراجعت ایلر زرا بونده سنت نبویه به
اتباع واردر تشکیم جناب نبوتک علیه الصلاة والسلام حین صلا نده
قدم مبار که سن عقرب لدغ ایتد کده بعد السلام برای سلامت
و عافیت ماء ملح کتوردب اول محله سور دیلر و عقرب به لغت ایتدیلر
زیرا نبی به اذیت اتی قتل کیدر قتلده ایسه اشتداد غضب الله واردر
بو جهنمدندر که بعض مودیاتک خصوصاً که عقربک حل و حزمده
قتلی مشر و ع و قاتلی مشاب اولدی و فقهاء دیمش لر در که حیوان

باجل منفعت و یادفع مضرت ایچون قتل اولنور دود قز و نخل عسل
و حبه و سباع حیوانات و طیور کی و بونقر یاندن اخذ اولندیکه
عسر صورت غضبه رحمتدر زیر تربیه الهیه بایندندر انکیچون
قرآنده کلور (ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض) یعنی اکثر ناسه
قابض اسمیله تجلی ایتدیکی زحمتدندر که انلر دن بغی و ظلم و فساد
رفع ایچوندر و بوجهنمدن (والله یقبض ویبسط) آیتنده قبض
تقدیم اولندی و شول موضعده که اسم باسطک اثری ظاهر و حکمی
مبسوطدر انک امتحانندن اقل قلیل خلاص اولمش و نجات بولمشدر
* انعسرون *

معلوم اوله که بواحدیث اربعین اصلنده امام نوای ترتیبی اولوب
بوخله دک لفظ حدیثی تصریح و بوندن الی آخر الکتاب طی اتمشی
سببیه بو معنایه واقف اولنور دخی نسخه زنده اکا تابع اولمش لر در
(عشرون ایکی عشره دیمکدر که یکر میدر قال الله تعالی (ان یکن
منکم عشرون) پس جمعه ملحقدر یوخسه جمع دکدر اولو کی والا
ثلثونه عشرون دیمک لازم کلور که او چ عشره در و مفردک آخرینه
واو لحوقی حالت رفقه یا حالت نصب و جزیه کوره در و نون یا حرکتندن
عوضدر المسلمون کی لامله و یا تنویندن عوضدر مسلمی کی اضافتله
زیرا اصلی تنویندر پس و او و نون علامت جمعدر و ثلثون او چ عشره
وار بعون دورت عشره در و هکذا الی التسعین که بوناردخی عشرون کی
ملحقات جمعدر یوخسه ثلثون ثلثه تک جمعی دکدر و هکذا و بوراده
یکرمی حدیثدن مراد بقربینذا المقام مجازاً یکر منجی در اکرچه فی الحقیقه
معدود یکر میدر الحاصل صورت جمعده و مرکبه معنای تضییع
یوقدر زرا تصیر اسم فاعل اشتقاقه محتاجدر (ثالث ثلثه) کی
صورت جمع و ترکیبده ایسه بواشتقاقه امکان یوقدر پس عشرونده
یکرم منجی و اون طعوزی یکرمی قلیبی دیمک مجازدر * ان مما ادرك الناس
من کلام النبوة الاولى * من اولی تبیض و ثانیه ماء موصولة بی بیان
ایچوندر ای من جمله ما صلوا الیه منه و لحقوه و طغروا به (وادراك

بلوغدر اصلنده درك دندر كه اقصى قعر البحر در پس ادراك برنسنه نك
 اقتضاسنه بالغ اولمقدر يقال ادراك الصبي اى بلغ غاية الصبا وذلك
 حين البلوغ بوجهت دن قرأته كلور (لاندركه الابصار) يعنى ابصار
 اى احاطه ايدوب كنهنه بالغ اولمقدر بلوكه ادراك ايتديكى مرتبه ر بويتدر
 وناس مرفوع اولورسه ادراك نك فاعلى او اوب عائد محذوف اولور
 ادركه الناس معناسنه واكر منسوب اولورسه عائد ضمير فاعلدر اى
 من الذى بلغ الناس اى ما اتفقت عليه الشرايع (ونبوت اولى دن مراد
 نبوت متقدمه در كه يوز يكرمى دروت ييك ويا خود ايكوز يكرمى
 دروت ييك نبوتدر ونبوت متأخره نبوت محمديه در وكلامك نبوت
 اضافتمدن فهم اولنور كه كلام آنى نتايج وحى دندر كه نبوت انده
 متفقه در يعنى حياء جملته شريعه مندوبدر كه اوزرينه نسخ جارى
 وطارى اولمدهدر پس كلام مذكور بخصوصه بر نبي به مضاف
 دكلدر بلوكه عموم اوزرينه در (معناى كلام بودر كه كلام انبيادن بين
 الناس باقى قانوب ادراك ايتكلى نسنه دندر بو كلام كه اذالم تستحي
 جملته سيدر پس اذلم تستحي الخ هذا الكلام تاويلي ايله انك اميددر
 وبعضيلر بوراده ناسى جاهليت ايله تفسير اتمشدر اى ادراك الجاهلية
 وتوارد عليه من بعدهم اى آخر ما تعلق به اهل الجاهلية من كلام
 النبوة الاولى انتهى (جاهليت بعثت نبويه قريب اولان زماندر كه
 شرع سابق منقرض ووحى لاحق هنوز ظاهر اولمديغندن بجهالت
 كثرته وهو اى نفسه متابعت وفترده ايدى * اذالم تستحي فاصنع
 ماشئت * استحي وحياء نفس برنسنه دن مقبض او اوب ملامتدن حذرا
 اى ترك اتمكدر پس حياء حياءتدندر زيرا خوف مذمتدن انسانك
 حياتى مؤفم ومنقص اولور قاله الكرماني وجائزدر كه حياءدن اولاكه
 مطر معناسنه در زيرا مطرله ارض حيات بولد يي كى حياء ايله دخی
 فعل ترك حيات بو اور زيرا حياء اهل اولان معروفى ايشلر و منكركى
 ترك ايلر و حياء ترك معناسنه دخی كلور يقال استحياء اى استيقا قال الله
 تعالى (ان الله لا يستحي ان يضرب مثلا ما بعوضة) اى لا يترك زيرا

شرمسار اولان كيمسه نجاتنه مؤدى اولان نسنه ترك ايدر (وحياء
 نفسانى كشف عورت وجاع بين الناس وامثاليدر وحياء ايمانى
 خوفا من الله مؤمنى معاصيدن منع ايدن حياءر بوجهتدن ديديلر كه
 حياء خير دنيا و آخرتى جامعدر زيرا اهل حياتك فعل وتركى شرعه
 مطابقة در وبومعنادن حديثه كلور (الحياء هو الدين كله) صنع اجاده
 فعلدر وبوراده مطلق فعل معناسنه در (ومشيت اكوانده مستعملدر
 وارادت اندن اعمدر كه احكامده دخی جاريدر) ومعناى حديث
 بودر كه چن سن حياءتمز سك پس مراد ايد ييك نسنه بى ايشله يعنى
 خلقى واقعه سؤدن كف ايدن حياءر چونكه حياءى رفض ايد كويا
 هر ضلالتى ارتكاب وهر سيئه بى تعاضى ايله مأمور كى اولور پس
 امر و عيده شمولدر (اعملوا ما شئتم) كى يعنى نه در سك ايشله ولكن
 عملكده خير اولمايى چى عاقبت بى حياء لفته كوره مجازات اولور سك
 (وبعضيلر ديديلر كه لفظى امر ومعناسى خبردر كه صنعت ماشئت
 ديمكدر نيكيم حديثه كلور) فليذبوا مقعده من النار اى قد تبوءوا
 مقعده منها و بود دخی تهديد و محمولدر (وبعضيلر ديمشدر كه
 چن ايشلر ييك نسنه عند الله وعند الناس حياء و نجالتى مستلزم اولور
 اموردن اولمسه مبالات تميوب اى ايشله زيرابى ضرر در پس امر باباحت
 انچون اولور ولكن مقتضائى ظاهر وعيده محمول اولمقدر زيرا آيت
 سابقه مطابقت اولان بومعنادر وعلى كل تقدير بونده حياءى مدح و بى
 حياءى ذم وارد وهر نه بمدوح اولورسه حياء وجهله مذموم اولان
 بى حياءلقدن كلور (وامرو نهى واستكشاف مشكله مانع اولان حياء
 مذمومدر و حياء كرجه عزيزدر ولكن بعض مراتبى كسبله دخی
 حاصل اولور وسبب حياء مراقبه و معرفة الله در (وبعض اكابر
 بيورمشلدر كه غسل وجهه فرض بودر كه الله تعالى دن سنى نهى
 ايتديكى برده كورمكن ويا امر ايتديكى برده فقداندن حياء ايله سك
 وسنت اولان بودر كه خلوتكده كشف عورتدن حياء ايله سك زيرا
 الله تعالى اندن استحياء اولمغه اولادر وبونى دخی بلورسن كه اجزاء

وجود کدن هر جزئی الله تعالى کور میگرد پس بومعنی بس ایکن
نوجهله اکافر شو بلا ضروره کشف عورت ایدرسک و ضرورت
حائنه بله مثلاً بیت الحلا ده کشف عورت اندکرنده بعض صلحا
حیا ازندن سرلردن ستر ایدرلردی و منکوحه و جاریه سنک عورتنه
نقش اتمک دخی بویله در اکرجه شرعه هر جزئنه نظر مباحدر
ولکن استعمال حیا افضل و اولادر (والخاصل مؤمن بلور که
الله تعالى نک علم و مشاهده سی هر حاله شاملدر پیوزدن اهل حیا
اولمق کر کردر تا که انی هیچ بوجهله بی ادب لکده کورمیه و اخر تجیل
اولاجنی نسته بی ترک ایده زیرا الله تعالى یوم قیامته ایتدیکی اعمالی
کننده تقریر اندور یجک زیاده بجل و منفعل اولسه کر کردر پس بوراده
حیا ایلید تا که اوراده بجل اولیه بخصوصا الله تعالى قیامته
دوشیبه دن استحقاقا تسه کر کردر پس صاج و صفالك آغره و سن اندن
نوجهله حیا انیه سک (ودیمشردر که انساندن قوت حیا باطل اولسه
پردخی علاج پذیر اولماز و حق تعالى آنی نفسی ایله تخلیه ایدر تنکیم
برطیب حاذق مریضک من بعد قابل علاج اولدیغن بلسه حالی
اوزرنه ترک ایلر و آخر هلاک اولور (وحضرت عثمانک رضی الله عنه
حیاسی اول غایته ایرمش ایدی که بیت مظلمه اغنسال ایلردی حیا
من الله تعالى و انک کلماتندندر که (ما کذبت منذ اسلمت و ما مسست
فرجی بالین من ذیابعت النبی صلی الله علیه وسلم ولا اکلک الکراث
ونحوه منذ قرأت القرآن) انتهى و حضرت علی دن کرم الله وجهه
منقولدر که رسول اللهک مبارک یوزنه نظر ایدلردن بری ادب بریمه
نظر اندم زیرا اول دیده که جماله آچله غیره التفات و خصوصا سوأیه
نظر سزا دکدر (وعبدالله بن زید الانصاری که ابتداملکدن اذانی
اشیدن صحابیدر رضی الله عنه انتقال نبویدن صکره بر کون کلوب
قبر منیف اوزرنه دوشوب یارب بی اعی ایله زیرا بوچشم بکا جمال
حییی کورمک ایچون ایدی پس من بعدانی کورمین کوزی نیلرم
دیوجک اوراده حق تعالى دعاسنی مستجاب ایلوب اول حالت ایله

قیسام ایدوب گندی (ودیمشردر که حیا و جوه اوزرنه در حیا
جنایتدر آدمک علیه السلام حالی کیکه شجره منیه دن اکل ایدوب
اوزرندن لباسی مزروع اولیحق فرار ایلدی پردغنی فرار ایدرسک
یا آدم دنلد سکده بل حیا منک دیو جواب و پردی و حیا
کر مدر فخر عالمک صلی الله علیه وسلم حیاسی کپی تنکیم قرآن کلوب
(ان ذلکم کان بوذی النبی فیستحیی منکم) یعنی بعد اکل الطعام خانه
رسولده مکث ایتکورانی بمحضور ایدر و سزی خانه دن اخراج ایتکدن
حیا ایلر (والله لا یستحیی من الحق) بوجهتدن (فاذا طعمتم فانشروا)
دیو انشارله امر ایلدی و بوندن فهم اولندیکه جناب رسالت خلقک
عیبی یوزینه اورمز و بانطیع مکروه اولان نسنده دن تغافل ایلردی
(وحیا حشمتدر که مها بدن انقباض و سکوندر تنکیم حضرت علی
رضی الله عنه حکم مذی ندر دیو جناب نبوته سؤالدن احشام ایدوب
سؤالی مفادده احاله ایلدی وجه احشام فاطمه زهرا نک رضی الله
عنهما نحت نکاح علی ده اولدوغیدر زیرا مذی اهلی ایله ملاعبه
و تقییلدن احلیله خارج اولان رطوبتدر (وحیا استحقاردر
حضرت موسی علیه السلام حالی کیکه مناجاتنده یارب بکا بعض
حاجات ضروریه عارض اولور که حقارتندن سکا عرض ایتکدن
حیا ایدرم دید که جناب رحمن و رحیم بیوردیکه باموسی ملج عجین
و علف شانکه و ارنجه بدن طلب ایله و اوائغه زیرا خالق اسما یوزندن
مخلوقک هر مرتبه سنه نزول ایدر و عیب اولماز و اگر ملوک بو ارباطنی
بلیدی انلردخی رعایا ایله بو معامله بی ایدردی ولکن ادرا که سر
خلافت لازمدر خلافت ایسه انبیا و اولیاده اولور (وحیا انعامدر
حیا باری تعالی کییکه یوم قیامته عبد صراطی عبور ایتد کد نصکره
یدینه برمه رلو کاغد و بروب دروننده یازمشکه فعلت و فعلت ولکن
علی ملاه الناس شرمسار اولیه سن دیو ذنوبکی اظهار و عیوبکی
کشف ایتدم یوری مفقرت ایتدم ذیه (والحمد لله علی انعامه و افضاله
و علی انواع کرمه و نواله) مرویدر که حضرت آدم علیه السلام

عقل و حیا و ایمان عرض اولاد قد آدم عقلی قبول ایدیچک ایمان
و حیا دخی عقله تابع اولدیله پس بی عقل اولان کیمسه نك یعنی احقك
حیا و ایمانی اولماز شول جهت دنکه عقل علمك آتیدر چونکه واسطه
بولنمیه موسوط الیه دخی وجود بولماز و علم و معرفت اولیچق
حیا ندن حاصل اولور بو معنادندر که خار جده مکان حیا بصر
وداخلده بصیرتدر انکیچون اعاده حیا اولماز چونکه بصیرت
مفتوحه اوله بصیر دخی اکا تابع اولور و اعمی اولدیغی صورته دخی
بصیرتک انکشافی اتی من کل الوجوه حیا به جل ایدر زیوا اکامل
اولان انسانه غائب و حاضر و محاب و کشف و عی و ابصار
برابر در (فلیکن عقلک من العقل الاول حتی یکون علمک من الغیض
الاقدر المعول و یکون جمیع الخلق عندک حقیقه دون مثول
* الحادی والعشرون *

حادی بالاده حادی عشرده میندر واحد واحد و حد ندن مشتقد
انفراد معنایه احد اصلنده و حد در که صفت مشبهه در وحید
و منفر معنایه علی خلاف القیاس و اوی همزه به قلب اولنمشدر
نسقده احد شایعدر احد و عشرون کبی واحد دکل ولیکن
معنای جعل و تصیر که برنجی دیمکدر واحد ندن اخذ اولنوب بعد
القلب حادی دلمشدر * قال سفیان بن عبد الله * الثقی رضی الله عنه
سفیان ثلاث سین الیه سنی دندر سعی و زنی اوزرینه صاور مق
معنایه که عجم دامیدن الیه تعمیر ایدر (وسفیان دیکلریکه زمان
مهدی ده ظهور ایدوب شامده قتل اولنسه کرکدر بنی سفیان ندن
بر کیمسه در وجه ایزدر که هر اتده سفیان دیکلری قریه به منسوب اوله
(ثقی حرکت الیه ثقیفه منسوبدر ثقیف امیر و زنی اوزرینه هوارندن
ابوقبیلدر که اسمی قسی بن منیه بن بکر بن هوارندن سفیان مذکور
حضرت عمرک رضی الله عنه ایام خلافتنده طائف اوزرینه عاملی ایدی
(عامل انواع زکاتی جمع و تحمیله سعی ایدن کیمسه در قال الله تعالی
(والعاملین علیها) عاشر طریق اوزرینه منسوب و هر کل اولان

کیمسه در که مسلمان ربع عشر اخذ ایدر که اول سنه نك زکاتی برینه
محسوب اولور و ذمیدن نصف عشر و حر پیدن تمام عشر اکور
اکر مالدری نصابه بالغ اولور سه والا فلا (وشول عشر که با جدار
معنایه در انک حقیقه حدیثده کاور (لا بدخل الجنة صاحب مکس)
یعنی اهل سوقدن و طریقده مرور ایدن کیمسه لک متعبدن باج المی
فعل جاهلیتدر که شرعا منهیدر تنکیم بوا عصارده شایعدر و برا
اهل عرفک زیاده طغیانی واردر شویله که مکرك دیواخذ ایتدکری زکاة
واجب اولان مرتبه نك ضعیفی در وسنه واحده ده هر مرور واقع اولان
اسکله لردن دخی نهی یکوره زل مع هذا حدیثده کاور (لا ثناء فی الصدقه)
یعنی برسنده ایکی کره زکاة و یرمک و المی مشروع دکلدر و بومقوله
عقله اخذ اولنان اموالک بدل زکاة اولدوغنده شبهه واردر دیو
بعض فقهاء اعاده زکاة الیه فتوی و یردیله زرا مال مأخوذ موضع
زکاته وضع اولنمیچق زکاته کچم * قلت یا رسول الله * رسول الله
جناب نبوتک القاب مشرفه سندندر نبی الله و امثالی کبی پس اسملری الیه
ذکر ایتک (لا تجعلاوا دعاء الرسول بینکم کدعاء بعضکم بعضا) نصی الیه
منهیدر و بعض جهله اعرابک یا محمد دیو ندا و خطاب ایتدکری
مقام تهنیته قدملری اولدیغندن و امر الهی بی بلد کلر نندر
تنکیم بو بابه متعلق بر مقدار بیان حدیث ثانیده مرور ایتمشدر
و آی اول تابعه که متبوعنی تعظیمده قاصر اوله خصوصاً که متبوعی
معلم دین و لاسیما شارع اعظم اوله * قل لی فی الاسلام قولاً * قل لی ده
لام تبایغ ایچو ندر قلت له بلغت الیه دیمکدر و قل لی فی الاسلام
قولاً اوصنی فی باب الدین دیمکدر تنکیم کلام علی ده کرم الله
وجهه کاور (قلت یا رسول الله اوصنی فقال قل لی ربی ثم استقم قال
قلت ربی الله و ما توفی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب فقال ایهاک
العلم ابا الحسن) پس فی الاسلام امور دنیویه دن احتراز در اگر چه
شان نبوت امور دنیویه الیه توصیه دکلدر ولیکن سائلک کمال حرصی
و دینده اخلاصی اولغله اسلامه تقیید ایتدی (معنای کلام بودر که

یا رسول الله باب دینده بکا بر قول وافی و کلام کافی سوبله و بر امر مفید
جامع توصیه و تبلیغ ایله که آنکله منتفع اولایم وافی کند بجه سرمایه
سعادت بله یم * لا اسأل عنه احدا غیرک * بعض روایاتده احدا بعدک
واقع اولمشدر یعنی اول معنادن سندن غیره هیچ بر کیمسه به و یاسکا
سؤالدن صکره بر فرده دخی سؤاله محتاج اولمایان مقصودی جناب
نبوتی کماله بیان و کلامنک جامعیتی عیاندر یعنی خصوص دین ده
سنک بکا کلامک هر وجهله حسب حال و لفظک انفع الالفاظ و مقالک
اجمع المقال در * قال صلی الله علیه وسلم فی جواب سؤاله قل آمنت
بالله * ایمان اجمالی کلمه شهادتک مفهومی و ایمان تفصیلی آمنت بالله
و ملائکتک الخ جمله سنک مضمونی در و کلمه شهادت شعب ایمانده درج
اولند بخی لفظی حسبیه و الا بحسب المعنی اساس الکل در و بو تفصیلک
فروع کثیره سی وارد که ایمان زیاده و نقصان قبول ایدر دید کلمه
ا کا د اثر در و الا ایمان فطری که مؤمن انک اوزرینه مقبوض او اور
زیاده و نقصان قبول ایتمز و ایمان کر چه مرتبه غیبر و لکن عدم
زیاده شهادت حدنه ایرد بجه معتبر دکلدر علامتی بودر که نفس عالمه
اندن یعنی مؤمنسندن امان ساری اوله شویله که وجود نده و ماننده
و متعلقاننده هر کس امن اوزره اوله تنکیم مؤمن لفظنک مؤداسی بودر
و بوندن فهم اولنور که ایمان هر چند مکارم اخلاقی مستلزم اولسه
دخی مکارمک هر بری جلی دکلدر بلکه نیجه سی کسبد منوطدر و الا
افعل لا تفعل دیو امر و نهی وارد اولمازدی و کاه او اور که مکارم یعنی
غیره متعلق اولان اخلاق حسنه بلا ایمان دخی او اور و انک هر دارده
صاحبنه ثمره سی وارد در تنکیم ابو ظالب حقننده واقع اولمشدر
و بو مقامه متعلق بعض کلمات مفیده بالاده در (و بو تقریردن مأخوذ
اولد بکه الله تعالی به و رسول الله و کنوردیکی نسته به اجمال و تفصیلا
ایمان لازمدر کرک بعض متعلقات ایمان کنندنه و اصل اولسون و کرک
اولسون زیرا فی نفس الامر نبوتی کافیدر (و ایمان اولاتو خید تقلیدی
و ثابا برهان عقلی و ثالثا توحید عیاندر که هر فعل و وصف و ذات

فی الحقیقة حقک اولد یعنی مشاهده در (و اسلام ایمانک قشری کبیدر که
انقیاد فرعیدر و کذلک درجات ایمانک اولی توبه در اندن الله تعالینک
قابل التوبه اولد یعنی تصدیق و افعال عباد اوزرینه دائم مطاع اولد یعنی
مراقبه در و بوصفت اوزرینه اولان کیمسه بردخی امر مکر و هدن
نهی ایتمسه هر تقدیر اول مکر و نهی ایتمسه که رغبتی اولسه دخی دوستنک
اطلا عندن الم چکوب ایتمز (پس حق علیم نهی ایدوب مطلع اولد یعنی
نسته بی نیجه ایتمز و بعده درجات ایماندر یعنی دخی صفت اخلاصه
عمل صالح اوزرینه ثباتدر که ا کاتابت دیور انکی چون بو وجهله تحقیق
توبه ایتمز کیمسه منیب الی الله اولماز ایتمسه شیخ اننده توبه و انابت بویله
اولور و الا مجرد قیل و قالدرو بعده اعمال صالحه زدیانی ایله درجات عالیله به
ترقیدر که مراتب مشاهده در تنکیم حدیثده کلور (من عمل بما علم ورثه الله
علم ما لم یعلم) یعنی علم شرعی ایله حامل اولان علم حقیقی به و اصل اولور که
علم لدنی دید کلریدر و اصل السعادات ایمان و علو درجات علمه در
و علم و ایمانی جامع اولان کیمسه اقصای درجاته بالغدر پس معارف الهیه
و مشاعده حقیقه ایمان و عمل صالح و تقوی و سلوک اوزرینه مبنیدر
والا معتبر دکلدر و کذلک سالک قول و فعلی مشاهده سی علی ایله ایتمیه بلکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم قول و فعلنه متابعت ایلله و هر حالنی
ایمان اوزرینه بناقله الحاصل ایمانله عیان اراسینده مواخات ایدیه فاعلم
ذلک (بعد ذلک آمنت بالله دیمکله آمرده تلقین ذکر وارد که اندن
مقصود عموم شرائعی تعلیمدر ز یادور سنبله که بدی بیک سنه در مرتبه
توحیددر که لاله الا الله در و بیک سنه دخی مرتبه محمد رسول الله در
پس بوابیکی کلمه جمیع شرائعی جامع اولمش او اور انکی چون اهل توحید
حقانی جاهل اولماز بلکه شرایع مقرر به عالم اولور زیرا علم بالله
بو علم اوزرینه مبنیدر (و کذلک لباس خرقه که بین الصوفیه شایعدر
اخلاق حبیده و حقائق اسمایی الباس صورتیدر و قلنسوه دخی
بویله در که تاج دید کلریدر پس قلنسوه تاج اولیحق خرقه دخی معناده
خلعت شاهی اولوب سوفینک صورتده درویش و معناده سلطان

اولدیغی ظاهر اولور تنکیم بعض آثارده ککاور (هم الملوك تحت
الاطهار) والباس خرقة اصلنده جناب رسالتدن صلی الله علیه وسلم
متوارشدن ز برانصاری نجران ایله ماده ابتهاله تنکیم کاور (ثم ينهل
فجعل لعنة الله على الكاذبين) آل عیسی یعنی امام علی و حضرت
فاطمه و امام حسن و امام حسین رضی الله عنهم برسیاه عبادن خرقة
ایچنه آلوب انلری سترایتمشدی و حدیث قدسیده کاور (ما وسمی ارضی
ولا سماء لیکن وسمی قلب عبدي) یعنی قلب حقائق اشیا بی
واسمانی مشتمل و اسمی دخی حقک لباسی کیدر اشته انسان کاملک
رداء الکبریا اولدیغنک سری بود و قال الله تعالی (ولباس التقوی
ذلك خیر) فافهم جدا چونکه فخر عالم امام علی به اول خرقة سیاهی
الباس ایلدی تا که نور داته ظلمت کونی مشاهده ایلده و بلکه ظل
حقیقی بی مطالعه قلبه علی دخی کرچه کیم بن زیادی محرم راز ایلندی
ولکن فی الحقیقه خرقة بی حسن بصری به الباس ایلدی کرک سن ظاهرده
طوت و کرک باطنده زیرا محدث لر حسنک امام علی دن سماعنی وانکله
صحتی انکرا یتشددن و لکن صوفیه نک نظری عالم معناده اولان
معاملاته دخی شاملدر تنکیم منصور حلاجک روسی یوزللی سندن
صکره شیخ عطاره نجلی ایلدی و صاحب القصیده البریدیه شیخ محمد
بوصیری به عالم معناده برده نبویه الباس اولوب مرض فلجدن انکله
خلاص اولدی (والی هذا الان ختم الاولیاء یوزندن ارباب استعداده
انفاس رجائیه واصل اولمقدده در) والحمد لله تعالی من لم ینق
من هذه المائدة لم یعرف وانره لا يزال عدو الما جهل وهو المرء الرسمى
القلیدی (وتلقین ذکر والباس خرقة نک تنیدن بوراده برنگته جلبله
دخی قالدیکه جناب نبوتک امام علی نک عمامه سنی بند ایدوب طرفنی
وراء ظهره ارجاء ایتدکلریدر که طیلسان دیدکلریدر که عمامه نک
زیاده سیدر و سری یویدر که انک صاحبی هرینه نظر و یامس اینسه
نموز باده نک بولور تنکیم عمل مذکور دن صکره امام علی برکف یعنی
برآوج صوابله آبدست الوردی و بر جوب پاره یعنی بر قارش جوق

نقد مراد ایدر لسه اولقدر اوزانوردی و علی هذا استمطلسان اهل
توحیدک ظاهری قصیر و باطنی طویلدر و طیلسان اهل انکار ایلده
بالعکسدر یعنی ظاهری طویل و باطنی قصیردر ز برانی روح و بی برکتدر
کل ایلدی تقابلی قوت تحقیق یوانه کت و محققه تشبیه وانک اخلاقیه
تخالیق ایت * ثم استقم * ثم اصلنده تراخی زمان ایچون اولمغله بعض علماء
رسوم اکاحل ایدوب معناده دیمشدر که آمنت بالله دیدکن صکره
اقرار و مقتضای اوزرینه ثابت اول شویله که قدمک قلبا و قالبا
طریق عبودیتدن بصفة الدوام الی وقت الوفاة زال و تخطی اولسون
بس یونده کل عبادات وجهله اعتقادات داخل اولور و کفار فروع
اسلامله مخاطب اولق لازم کلز ز بر اعمال ایمادن متأخر در فر عک
اصلندن تأخری کبی و بومعنی کرچه ظاهر مذهبدر و لکن باطن
مذهبیه مخالفدر ز بر علماء ظاهر دن بر فرقه و جمیع علماء حقائق کفارک
فروعله مخاطب اولمالرینه ذاهب اولشدر بوجهتدن اولی اولان ثم بی
تراخی رتی ایچون استعاره یتکدر ز بر اعداء العرب بومعنی دخی شایمدر
ورینه نک معنایی بودر که استقامت نهایت حال و مقصود بالذات
اولمغله مبدادن یعنی اقرار بحددن اعدا در بس ایمان اوزرینه استقامت
لازمدر الحاصل استقامت منهج مستقیم لزوم والی آخر الحال
اولکی حال اوزرینه دوامدر بورادندر که دیرل بر سنه نک بالکر وجودن
استمه بلکه وجوددن صکره بقاسن دخی طلب ایلده (نظر ایلده که
گذنه نورله طلوعندن صکره کسوف واقع اولسه اختلاف عالم حاصل
اولور و اول کون شمسله ارتفاع اولمویوب کون کیجه مشابه سندن قالور
و بوندن اخذ اولندیکه بوراده استقامتدن مراد استقامت مطلقه
دکلر که سوره هودده کاور (ما من دابة الا هو اخذ بناصيتها ان ربی
علی صراط مستقیم) زیرا بو استقامتده جله خلق مشتملک اولمغله
سعادت متعینه یوقدر که بوراده ضلالت عین هدایتدر بلکه مقصود
استقامت مقیده در که الله تعالی نک امم اوزرینه ازام ایلدوی شرائع
حقه در و برنم شریعتنر جله بی جامه در (واستقامت اعتدال و اندن

ثبات در تشکیم آنهارم را ولندی و بوحالت اعتدالیه حقه و انک اوزرینه
ثبات زیاده عسیر و لطفه جناب نبوت پیوردیکه (شبیبتی هود و اخواتها)
زیر اسوره هودده (فاسنقم کما امرت) وارد اولمشدر و بوراده کما امرت
خطابندن مفهومی و مدر که حقیقت استقامت رسول الله مخصوص صدر که
انکه مخاطب اولان اود را نکچون اینه خطاب ایدوب پیورر (استقیوا
وان تحصوا او وان تطیعوا) یعنی ای اصحاب و امت استقامت ایدیکوز
اگر چه نهایت و حقیقت ابرمه هر کس که کرجی یتیز پرا انسان نشاء سی
وقوای ظاهره و باطنیه سی جهشتدن صفات و اخلاق طبعیه و روحانیه بی
مشملدر که هر برینک طرف افراط و تفریطی وارد در که واجب اولان
معرفت وسط و انک اوزرینه بقیاس در بین البخل و الاسراف و مضطکی
(و بعض صحابه زهد و صیام دهر و قیام لایده استشاره ایدوب جناب
نبوت دخی اول حالتدن انی زجر ایتد کد نصکره پیوردی) ان لفسک
غایک حقا و لزوجک علیک حقا و لزورک علیک حقا فاصم و افطر
و قم و نم) و میویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت عمری
رضی الله عنه صلاة تهجدده رفیع صوتله قراءت ایدر کورد که سبب
خیزدن سوال ایدیچک (وقض الوضوء و اطرد الشیطان) دیو جواب
ویرد که جناب نبوت پیوردی که (اخفض من صوتک قليلا) و حضرت
ابی بکر رضی الله عنه خفض صوتله او قور ~~ک~~ ویرد که انک دخی
سینندن سوال ایدیچک (قد استمعت من ناجیت) دیو جواب ویرد که
جناب رسالت پیوردیکه (ارفع من صوتک قليلا) یعنی ایکسنی دخی
صفت اعتداله ارشاد ایلدی و شجاعت که بین انهور و الجبن صفت
توسطدر و بلاغت که بین الایجاز المجحف و الاطناب انفرط حالت
اعتداله در و سائر احوال دخی اکا قیاس اوله و شریعت محمدیه
هر ترغیب و ترهیب و حال و حکم و صفت و خلق ده میزان اعتدالک
یانه تکفل ایتد در حنی مذمومه ایچون دخی مصارف تعیین ایلشددر که
اول مصارفده استمال اولمه محموده اولور منع لله و بغض لله کی
نورادن بعض عرفاء دیشلدر که (پیت) خون پدر حلال دان کرینچدا

کشد ترا) ورنکشد حرام دان شیر حلال مادری) یعنی اگر پدر کک
قانی یعنی انی قتل ایتک سنی حقه جذب ایدوب سبب وصولک او اورسه
انی حلال ییسل تشکیم صدر اولده حریده ولد مؤمن والد کافره قلیج
چکردی و اگر سنی حقه چکمیوب حقه بدن انقطاعکه باعث اولورسه
مادر کک شیر حلالی حرام ییسل و مص اینه تشکیم نیجه ز بد اخلاق
اولان زنانه اولادن امر ز تمسبلدر تا که (الرضاع یغیر الطباع) موجبجه
تغییر طبع واقع اولمه (بعد ذلذا بعض روا یانده حدیث سفیانده زیاده
وارد در که) قلت یا رسول الله ما اخوف ما یخاف علی قال هذا فاخذ بلسان
نفسه یعنی بنم اوزریمه زیاده خوف اولنور ندر دید که جناب نبوت
دخی کندی لسانن طوئوب شودر دیو لسانننه اشارت ایتدیلر
و قبض لسان و کفله رمز ایتدیلر که عالم اولان کیمسه علمی ایله ایتد
~~ک~~ کندی عمل ایدوب بعده سائرله تعلیم ایتک لازمدر و الا
مذموم و منهیدر تشکیم قرآنده مواقع متعدد ده واقعندر

* الثاني والعشرون *

* قال جابر بن عبد الله الانصاري رضي الله عنهما * جابر جبر دندر
اصلاح معنائه تشکیم کلام امام علی ده کرم الله وجهه کلور (یا جابر
کل کسیر و مسهل کل عسیر) ای یا مصحح دیمکدر جابر کثرت روایت
مشهور اولان النی عدد صحابندر که انلر یونلدر ابوهریره و ابن عباس
و ابن عمر و عایشه و جابر و انس رضی الله عنهم جابرک جمله مرویات
یک بشیور قرق حدیثدر پدری عبد الله غزوه احدده شهید اولوب
الله تعالی انکه کفا حاکمه و جزیل احسانله تکریم ایتد کد نصکره
دخی بر مرادک وارمیدر یا عبد الله پیور دقده اولدخی برای غراندنایه
عودتنی عرض ایدیچک حکمتدن جارح اولمغله حالی اوزرینه ترک
ایلدی (انصاری ضمه له جابرک نسبتی در که نصیرک جمیدر شریف
واشراف کبی انصار غلبه اسمیت ایله انصار نبویه علم کبی اولمغله
مفرد حکمتده قلوب نسبت اولندی فرا نضی کبی (انصار اصلنده
ینندن بر طائفه در تشکیم انلر اشارت ایدوب حدیث شریفده کلور

(انی لا جد نفس الرحمن من قبل الین) نفس حرکت له تنفسند که
 الله تعالی حضرت انصار له جناب نبوتدن کرب اعدای تنفس اتدی
 والا الله تعالی نفسدن یعنی جسم متفسدن خارج اولان هوادن منز
 وعالی در * ان رجلا * مراد غزوه احدده استشهد اولسان نعمان
 بن قوئل در قافین ایله فوعل وزنی اوزرینه دیمشدر که نکرات
 اون نسنه در که شیء وموجود ومحدث وجسم ونای و حیوان وانسان
 وبالغ و ذکر و رجل در که انکراته نکرات شیء در * سأل رسول الله صلی الله
 علیه وسلم فقال * فاه تفسیر به در که سؤالی بیاند و تفسیر به متعلق
 اولان بعض لطائف سبق ایتمشد در واصل تفسیر آیت ایله و کیفیتی
 حدیثه متبیین اولمشدر انواعی بسیار در والی یوم القیام افزون اولمقدده در
 * ارایت * اخبرنی معنای در که سبب اخبار اولان علم نفس اخباردن
 مجاز و اخبارك سبب قریبی در پس استفهام مجازا امر معنای اولور
 زیر ایکسند دخی معنای طلب وارد و اگر رؤیت قلبیه اولمایوب ابصار
 ومشاهده معنای اولور سه مشاهده واحساس علمه و علم دخی اخباره
 سبب اولور بوصور تده مشاهده اخبارك سبب بعیدی در * اذا صلیت
 المكتوبات * اذا طرفده حقیقتدر ولكن شرطك استعمال کی استعمال
 اولور یعنی معنای ظرف ساقط دکل ایکن ینسه شرط کی مستعملدر
 مثلا اذا قلت وقت دنلسه اقوم وقت قیامك دیمك اولوب سنك قیامك
 انك قیامنه تعلیق اولمقدده جزای شرطه تعلیق کی اولور تنکیم بوراده
 دخول جنت اوصاف مذکوره به متعلق کبیدر مکتوباتدن مراد
 الله تعالینك کتابت و ایجاب اندوکی صلوات مفروضه در که بش در
 پس دیمك اولور که بش وقتده تعیین الهی اولان نمازری ادا تدو کم زمان
 یعنی اگر وجوده کتور رسم وشروط وقیو دیله قیلوب بتسور رسم
 واشاعیده کان جمله لدخی بواسلوب اوزرینه در * وصمت رمضان *
 مراد شهر رمضان در که مجموعی ایام معدوده به علم در تنکیم قرآنده کلور
 (شهر رمضان الذی ازل فيه القرآن) وشهر لفظی مطوی اولسه
 دخی تنکیم بعض احادیثه وارد اولمشدر ینسه مقصود در تفصیلی

بالاده در (وضلاته شروط اولدیغی کی صومده دخی واردر حتی
 صائم ایله بر کیمسه مشاققه و بلکه مقاتله ایسه دخی اناصاتم دیو دفع ابده
 واسانده ناسر اسوز کتور میه زیر صوم حق تعالی نکدر پس
 انی ابطالدن زیاده حذر ایتلودر * واحلات الحلال *
 همزه افعال تعدیه ایچوندرا حلال حلال ایلک وحلله قائل
 اولوب الله تعالینك حکمتنه تابع ومنقاد اولمق زیر حلالی حلال
 ایتك صفت الهیه در وشیان عید قبول و تسلیم در وحلال جمله
 انواعه شاملدر مطعومات ومشروبات وملبوسات ومنكوحات
 کی كرك تناسیلنه علمی اواسون و كرك اولسون ولیکن حلالی حلال
 اعتقاد ایتکدن جمله سنی اکساب لازم کلز بلکه عید مطعوماتده
 اکل طیبانه مأمورددر تنکیم مرور ایتدی وسارده دخی مقتضای ورع
 وتقوی نه ایسه انکله عمل ایتك اقوادر * وحرمت الحرام * حرمت ده
 تضعیف تعدیه ایچونددر تحریم حرام قلیق و حرمتنه قائل اولوب
 او خصوصده معانده حق ایتمکدر پس تحریمده تفسیق کی معنای
 نسبت وارد و بر نسنه بی حرمته نسبت ایتك اعتقادله اولور و کذلک
 نهی اعتقاددن نجیع انواعندن اجتناب لازمدر پس اجتناب حرام
 اکساب حلال کی دکلدر فاعرف (بوراده صیغه تفعیلی اختیار ایتدی
 مع هذا احرم الحرام دیمك دخی صحیحدر زیر الحرامك تحریم کی
 شیوعی یوقدر و بردخی جانب تحریمده تشدید اولی وایلغدر وتحلیل
 و تحریم اوزرینه اقتضایدوب شبهه بی طی ایتدی زیر شبهه
 معارضنه دلیلین اولور زمان نبوتده معارضنه مد فوعدر زیر اشرار
 حلال المشاکلات در * ولم ازد علی ذلک شیئا * ازد فتح همزه ایله
 نفس متکلم وحده در زاد لازم ومتعدی کلور بوراده متعدی در که
 شیئا اکامفعولدر و لغتده ازاد یوقدر یقال زاد الله خیرا وزیده
 فزاد وازداد وزدنه فاعدی الی مفعول ومفعولین (ذلک امور اربعه به
 اشارتدر مذکور اعتبار ایله) وعلماء نجو دیمشدر در که کاه اولور که اسم
 اشارت مفرد مثنی ومجموعده دخی استعمال اولنور پس اولتک مکتبی

اولوب تا ویله حاجت قالماز یعنی مذکور اولان درت نسنه اوزرینه
زیاده ایتمسم و عبادتدن سارندن انلره ضم ایلمسم و همان بومر تبه ایله
اکتفا قلمسم دیمکدر و لکن اوزرینه واجب ایکن ترک ایمک معناسنه
دکدر زیراترک واجبده آثم اولدیغی معلومدر بلکه حج و زکاة و امثالک
اول وقتنده کندی اوزرینه عدم فرضیننددر (و کلمه توحیدی طی
ایتدیکی کال ظهورنددر زیر اساس الکمل در و بر دخی اعمال ایماندن
اولدیغی اعتقاد ایدردی تنکیم امام شافعی ذاهب اولمشدر) الحاصل
سائل مذکور کندی اوزرینه فرض اولان مرتبه بی ذکر ایتدیکه
صلاة وضوء و تحلیل و تحریمدر و ماعداسنی طی ایلدی و جناب
نبوتک بو وجهله حاله اطلاعی اولدیغندن نعم دیو جواب و یردی
اگر عصیان اولایدی غیری وجهله جواب و یردی خصوصاً که
بالکرت توحید دخول جنه کافیدر زیر سائر اعمال درجات ایچوند
(پس سؤال مطلق دخول جنه دائر اولمغه جواب اکام مطابق کلدی
* ادخل الجنة * حرف استفهام محذوفدر ادخل الجنة دیمکدر
ایکی همزه ایله یعنی اوصاف اربعه ایله قائم اولیجی جنه داخل اولوریم
دیمکدر جنه دارالتواید ماده ترکیبده معنای ستر اولمغه بعض عرفاء
وجه تسمیه ده دیمشدر که جنه حقه عبد اراستنده پرده در زیر
محل شهوات نفسدر چونکه عبد شهواتدن غائب اوله حق حاضر
بولور پس هر کسک شمسنه غماه ینده کندیدر * قال نعم * یعنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم بومر تبه ایله جنه داخل اولورسن
دیو جواب بیوردی (نعم حرکه ایله جواب واجبده یعنی استفهام
واجبک مدخولنی اثباتده استعمال اولنور قال الله تعالی) فهل وجدتم
ما وعد ربکم حقاً قالوا نعم ای وجدنا ما وعدنا ربنا حقاً (بلی کلمه سی
ایسه نفیده مستعملدر قال الله تعالی) الست بربکم قالوا بلی ای انت
ربنا ولو قالوا نعم کفروا اذ المعنی حیث دلست انت برنا (سؤال اولورسه که
ظاهر حدیثدن فهم اولنور که اعمال صالحه دخول جنی ایجاب ایله
زیرا حکمی وصفه یعنی مستفاده تملیق ایمک عیانی مشعردر مع هذا

دخول جنه احادیثده وارد اولدیغی اوزره فضل و رحمت حقه در
جواب بودر که کرچه عمل موجب دکدر بلکه وسیله درجانددر فاما
فضل و رحته طریقدر بوجهندن خواص ناس ذیل فضل و رحته
تمسک ایتدیلر زیر فی الحقیقه وسیله فضل اولان دخی فضل الهیدر
انکی چون کرچه اعمال صالحه ده اجتهاد ایدر لر و لکن تعلق ایتلر
بلکه ما فضلیا نیم دیر لر والحمد لله المنه لله تعالی

* الثالث والعشرون *

* الطهور شرط الایمان * طهور فتحله مشترکدر مصدر یعنی فعل ایله
اسم یننده اگر مصدر اولورسه توضع دیمکدر که آبدست المقدر و اگر
اسم اولورسه مایه طهریه دیمکدر که آب وضوءدر فطور فتح فائله
مایه طهریه و مسحور مایه مسحریه معناسنه اولدیغی کبی اشته روات
احادیث جیمه صدرله اسمک میاتی حرکته فرق ایتمشلدر و صاحب
القاموس دخی بوتک اوزرینه جائیدر (و بعضیلر دیدیلر که افصح
اولان ضمه مصدر و فتحله اسم اولمقدر و قبول و واولع که فتحله
مصدر لر در شذوذ اوزرینه در بوراده طهورله مراد معنای
مصدردر که وضوءدر ضمه تنکیم بعض روایاتده الوضوء شرط الایمان
واقع اولمشدر و بور و ایتده دلالت واردر که طهور ضمه در زیر انظیری
مضمومدر و مراد بالکرت حدث اصغردر یوخسه اکبرانده داخل
دکدر و حدیثده ذکر صلاة دخی آتی مشعردر زیر مراد وضوء
شرعی و صلاة شرعییه در (شطر نصف الشی معناسنه در و جزء
الشیء دخی مستعملدر تنکیم حدیث معراجده ککاور) فوضع
شطرها ای بعضها بوراده مراد معنای اولدر سری بودر که ایمانک
صورتی و ایکی صفتی و هر صفتک ایکی حکمی واردر و صورت ایمانک
صفتلری اقرار باللسان و عمل بالارکان در و ایمانک ایکی شرط معنویسی
واردر که صحت اقرار و عمل اکام و قوفدر و انک بری نیت و بری اخلاصدر
زیرا انقیاد محقق و مؤمن و منافقک تمیزی بویکی نسنه ایله حاصلدر
و بویکی شرطک ایکی حکمی واردر که بری زمانی در اوقات خمسده

صلوات و موسم صوم و حج و امثالی کبی و بری مکانی در استقبال قبله
و کائنات مصوره و مواضع تجسه و امثالده اجتناب صلاتک و جوی کبی
پس وضو تک شرط ایمان اولد یعنی صورت ایمان حسبیله در زیر
من وجه عمل و من وجه شرط در پورا دندر که امام شافعی عمل اولمسنه
ناظر اولوب نیت فرض و امام اعظم شرط اولد و غنه بناء نیت سندر
دیشدر (الخصاصی صورت ایمان اقرار و عملدن عبارت اولیحق وضو
عمل پابندن اولمسنه نصف ایمان اولدی و بونکله من دفع اولدی شول
تعارض که حدیثده کلوز (الصبر نصف ایمان) زیر صبرک نصف
اولد یعنی حقیقت ایمانه کوره در بوابسه وضو تک صورت ایمانک
نصفی اولد یعنی منافی دکلدر و صوم انواع صبردن اولمسنه ربع ایمان
دیشدر و بر وجه دخی بودر که ایماندن مقصود ماسوا دن ادبار
و انفصال و حقه اقبال و اتصالدر وضو ایسه انفصاله دلالت ایدر
صلاة اتصاله دلالت ادوی کبی پورا دندر که دیر خطونان و قد وصلت
(و بعضی اهل ظاهر دیدیلر که ایمان شرکندن طهارت باطن و ظهور
نجسندن طهارت ظاهر در (وفیه نظر زیر اگر مرادی وضو معنایسته
اولان طهارت ایسه غسل اندن ابلقدر وینه دیدیلر که ایمان کاملک
نصفی نفسی اخلاق ردیه دن ترکیه و نصف آخری فضائل ایله
تخلیه در وفیه نظر زیر ایمان کامل اعتباری بعضی مذاهبه کوره در
(وینه دیدیلر که معنای شرطیت بودر که اجر وضو نصف
اجرایمان کبیر که مضاعفدر (وفیه نظر زیر مضاعفه به اعتبار
اولمسنه صوم جمله به غالبدر انکیچون (الصوم لی وانا جزی به) دلدی
و بر دخی ایمان جمیع اعمالک صحتنه شرطدر و وضو دخی اعمالده
داخلدر (پس بلا ایمان وضو به اعتبار اولیحق وضو انک نصفی
مرتبه سنه نوجهله بالغ اولوز (وینه دیدیلر که پورا ده ایمانله مراد
صلواتر کا قال الله تعالی (وما کان الله لیضیع ایمانکم) ای صلاتکم
چونکه صحت صلاة استجماع شرائط وارکانه در پس اقوای شرائط
اولان طهارت شرط کبی قلندی شرط ایسه نصف حقیقی اولیق

لازم کلز وفیه نظر زیر آیت مذکوره ده ایمانک صلاة معنایسته کلذوی
مختلف فیه در وسائر اقوال ضعیفه دخی بونلر قیاس اولنه * الحمد لله
بملاء المیزان * الحمد لله فاتحه او قومق دکلدر تنکیم بعضیلر زعم ایندیله
بلکه الحمد لله قوی در یعنی حق تعالی بی وصف ثبوتی ایله مدح و ثناء در
تنکیم کاسبه کرکدر میزان آلت و زنده یعنی ترازو در که انکله بر نسنه تک
مقداری معلوم اولور قال الله تعالی (والوزن یومئذ الحق) مرویدر که
حضرت داود علیه السلام میرانی صورت اصلیه سی اوزر بنه
مشاهده مراد ایندکده اول وجهله عرض اولیحق کمال سمع و عظم
هیئتینی کوروب مغشی علیه اولدی زیرا همان بر کفه سی یالکز سبع
طباقة واسع ایدی (و میزان کلی کرچه بر در و لکن (ونضع الموازین
القصط ایوم القيمة) موجبجه هر کسک حائنه کوزه میزان مخصوصی
واردر اعمال ظاهره سی میزان محسوس و احوال باطنیه سی میزان
معنوی ایله وزن اولور زیرا نشاء آخره حشر جسمانی و روحانی بی
جامعدر بوسپیدن اواء الحمدی امر معنوی اولمسنه حل ایدن خطا ایندی
زیرا اواء صوری اولمسنه دخی مانع یوقدر نظر ایله که عالم دنیا معقول
و مخیل و محسوسک جمله سنی جامعدر عالم آخرت دخی بویله در
زیرا روح و جسد بری برینی مستلزمدر یعنی روح جسددن مفارقتدن
صکره انکله الفتی سبیلله یسه اتی مستد عیدر زیر نهایت بدایت
صورتیه ظاهر در (و وزن اولان اعمالدر زیر اعمال کرچه اعراضدر
فاما نجسد ایدر ارواح کبی و یا خود موزون اولان دفاتر اعمالدر تنکیم
حدیث سجالات اکا دالدر یعنی آخرتده بر کیمسنه تک مفسان طقوز
عدد سبجل معصیتی کله که هر بری مدالبصر در و میرانته وضع اولنه
بعده کوره لکه سمادن بری اوچوب بر بطاقة یعنی برقی قدر کاغذ پاره
کلور که اینچنده کلمه توحید یا زلمشدر و سجالات مقابله سنده اولان
کفه به وضع اولوب جمله منی اوزر بنه آخر کله و قائلنک نجاتنه سبب اوله
(و بعضیلر یسنه میزانی اعمالی ایله پراولوب بر تحمیده صفا جق قدر
محلی خالی قالدقده اوراسی بر تحمیده ایله بر قلنوب میزانی طوله و آجق

بقالبه قال الله تعالى (وآخر دعوانهم ان الحمد لله رب العالمين) الحاصل
مقصود میران نظریدر زیر انواع ثناء حق سلب و اثباته مختصره در
پس تنزیهات ثنی اقتضا ایدر بوجهتیدن امور وجودیه دکلدر که
برنسنه بی طول دوره صفات ثبوتیه ایه بویه دکلدر بلکه جد وصف
ثبوتی ایه شادرا نیکی چون میران عقلی بی پرایدرو صفات ثبوتیه ایه تعریف
الهی و برهان افکله انعام اولور و میران عقلینک حالی بواو لیجق میران
حسی دخی اکا قیاس اولنه * سبحان الله والحمد لله تملأن *
ناه تأیث ایه باعتبار الجملة و تذکیر له علی ارادة الذکرین
اول النوعین ایکسی دخی مرویدر (سبحان الله مصدر در تنزه و تبعده
معناسته بوراده مراد قول سبحان الله و قول الحمد لله در * او یملأ
ما بین السموات والارض * راویدن شکدر که ابومالك الاشعری در
رضی الله عنه بوراده افراد فعل مجموع اعتباریه در زیر پرایدن
مجموعیدر یو خسه علی حده هر بری دکلدر تکیم سوق کلامدن
مفهومدر (سری بودر که کلمات مذکور نان کمال ثنایی و صفات ذاتیه
و فعلیه بی شتمندر که بوصفانک آثاری سموات و ارض و مابینهما در
ظاهره در زیر سموات و ارض و مابینهما در شریر یوقدر که اوراده
ارواحدن بر روح و با اجساددن بر جسد اولیه جمیع اشیا ایدر (وان
من شیء الا یسبح بحمده) موجنبه تنزیه ذاتی و تحمید صفاتی به
مشغوللردر بس عالم تجلیات مختلفه و مسجحات و حامدات ایه مشغولدر
قال تعالی (قل کل یعمل علی شاکلته) فافهم جدا و اعرف قطعا (و بعض
اهل ظاهر معنای کلام نبوی ده دیدیلر که سبحان الله والحمد لله کله لربک
ثوابی ما بین السماء والارض طولدر ردی اگر جسم تقدیر اولنسه ایدی
انتهی یعنی مقصود عظم شان و جزالت اجر و ثوابی یساندر اگر خلوصه
مقارن ایه (بس بونقر بر اصحاب شرائع کوره اولور زیر طمع
نظری ثواب و نعيم جندر و اولکی ارباب حقائقه نسبتله در که تسبیح
و تحمید اشیا بی اشیدر و باب اسنادن حضرت مسمايه دخول ایدر
و ذوق روحانی و شهود سری به نائل اولور (یا ایها السالک کم من فرق

بین هو لا و اولک و ابن الجن من الملائكة * والصلوة نور * یعنی نماز قبرده
و ظلمات قیامتده صاحبیه قائد و نور اولور قال تعالی (نورهم یسعی بین
ایدهم و بایمانهم) یا خود صلاة نور در که ظلمات هواده افکله استضاءه
اول نور قال تعالی (ان الصلوة تنهی عن الفحشاء و المنکر) و صلاة اوزرنه
اطلاق نور تشبیهده مبالغه طریقله در که اصلی ذاتیه کالنور در
و یا خود ذات نور دیمکدر هکذا قال اهل الظاهر (و ارباب حقیقت
دیمکدر در که صلاة مصلی به سبب انعکاس نور در زیر نور الانوار
وسيله محاذاتدر یعنی مصلی مناجی و متوجه حقد و حدیثه کلور
(ان العبد اذا قام یصلی فان الله یصب له وجهه تلقاه) الله تعالی ایه
نور و حقیقت عبد ظلما فی در ذات ظلما بیه ایه ذات نیره به محاذات
مقابلیه مواجهه و مقابله ایدر انوار ذات نیره دن اکساب نور ایدر
تکیم قر که کندی ذاتده جسم اسود مظلم کشیدر نکی صفات
و مقابله سی حسیله شمدن اقتباس نور ایلر و محاذات و مقابله ده
قربا و بعدا حاصل اولان تفاوت سببیه اکساب نوری دخی تفاوت
قبول ایدر بورادندر که حضو طاهل صلاة تفاوت اوزرنه درو بوندن
(وجه لمب قره عینی فی الصلوة) و دخی (انی اراکم من وراء ظهري مثل
ما انظر بین یدی) دخی (الله نور السموات و الارض) و دخی (وله الکبریا
فی السموات و الارض و هو اعزیر الحکیم) اسرارای ظاهر اولدی (بعدا
نور ایکدر بری نور ذاتدر که نور شمعانیدر نور شمس کیکه اختطاف
ابصار ایلر و بمرتبه نیک تجلی برقی اولور که آبی در زیر ایکی آند
مستقر اولغه و جودک تجلی یوقدر والا طور موسی کبی منک اولمق
لازم کلور و بری دخی غیر شعاعانیدر نور قر کیکه خطیف ابصار
و تفریق نظار ایتز تجلی ربویت کبی پس مصلینک مناجاتی حالت
برزخیه ده اولغه بقیه رسمی موجود و تجلی مرتبه صفاتدن مشهود در
واهل بقا که جمع و فرقی جمع ایتز لردر دائما جالری یو وجهه
مشاهده در که لذت نظری مشتملدر و بومعنی فهمکه دخول ایدیه
سندخی منزل قریه حلول ایده کور والله الهادی * والصدقه برهان *

صدقه صدقند در کسر له شدت معناسنه زیرا نفس انسان حب مال
و شح اوزرینه مجبول اولدوغندن انفاق ایتک اکا شدید کلور فرض
اولان صدقه به زکاه و نافله به فرض دیرل اداء فرضله حد بخلدن
خارج اولور و نافله ايله درجات عالیله به وصول بولور (و کاه اولور که
مالنده زکاتدن غیرى وجهله دخی حق ثابت اولور مثلا جبرانندن
و یا الخوان مؤمنین دن بر بنی و عیالی فقردن حدهلا کده کورسه اتفاق
و مواسات ایتک اوزرنه واجب اولور (برهان رجحان وزنی اوزره اصلنده
وضوح معناسنه در انکیچون حجت قاطعه به برهان دیرل زیر امد ایه
دلالتده وضوحی وارد در الحاصل برهان اوکد الادله در که ابدی صدق
اقتضا ایدر تنکیم بعض دلالت وارد که ابدی کذب اقتضا ایدر
و بعضی صدقه اقرب و بعضی کذب اقرب و بعضی نک ایکیکسند دخی
دلالتی علی السواء در پس ادله بوبشدن خارج دکلدر (بعدا بوراده
صدق ايله مراد مطلقدر بوخسه بعضیلر ذاهب اولدیغی اوزره زکاة
دکلدر زیرا تقیید خلاف ظاهر در بس دیمکدر که صدقه مطلقا
متصدق و جود آخرتی و مجاراتی جز مننه برهاندر زیرا مال خواص
طبیعه ايله منصبه اولان نفوسک مجبوبر بوجهدن بذل ماله اقدام
ایتمز مادام که ثمرانی و مقابله سنده عوض بولاجفتی و یا خود ضرر
متوقعدن سلاستی اعتقاد ایتیه تنکیم حدیثده کلور (صدقه السر
تعطی غضب الرب) و یت کلور (اتقوا النار و ابشق نمره) و صدقه نک
افضل زمانی انسان صحیح شعیب ایکن در که امید حیات و خشیت
فقر ایدر زیرا نفسک بو صورتده تسویلات و شیطانی تزییناتی
جو قدر (و بر کسمه کنديک رزق غیره و غیرک رزق کندينه
نجا و زایته جکنه یقینی اولسه حرص و طمعدن خلاص اولور
و باب و کلاه ثبات بولور و اوح تقدیره نظر قیلور و قلبنه اطمینان کلور
و بذل و انفاقده اتقاص رزق اولدیغن بیلور * و الصبر ضیاء *
صبر حبس النفس علی مایکرمه معناسنه در (ضیاء و نور لغتده
ردر و به ضیلر دیدیلر که ضیاء بحکم الوضع والاستعمال افوار انکیچون

ضیاء الشمس و نور القمر دیرل (و عند الحکما ضیاء بالذات اولان نوردر
بوسبیدن نور القمر مستفاد من الشمس دیرل) و از باب حقیقت هندنده
فرق بودر که صبر حبس النفس عن الشکوی در بوايسه نفسه الم و بر
نسنه در الام نفسانیله ايسه قوای طبیعیه نک التهایی سويندر و تنویر
باطنه سبب اولان قوای روحانیله تحریک ایدر انکیچون صبره ثمر ضیاء
اولدیکه نوره ظلمتک امتزاج بدر صلا ايسه بویله دکلدر بلکه
سر محاذات سبیلله نوردر و قر نوردر دینلدی زیر اذات قرده شمسله
امتزاج ایدر جک نسنه بوقدر که میالرنده ناتج اولان نسنه به ضیاء
دنیله پس قر نور و شمس ضیاء اولدی شول جهتدنک شمس سراجده
تشبیه اولدی سراج ايسه شجره مبارکه دن ممدوددر که اندن جهات
نقی اولمشدر تنکیم کلور (لاشرقیه و لا غربیه) و اول شجره اسماء
وصفات متقبله بی جامعه اولان حضرت ذاتدر و صبرده اولان تنور
دخی قوای طبیعیه و صفات روحانیله میاتنده واقع اولان امتزاجدن
و غلبه و مغلوبیتدن متحصل و ناتجدر و بوندن میان تورات و قرآنده
فرق ظاهر اولدی زیرا توراته ضیاء دینلدی شدائیلله متمیز اولدیغندن
اوتوری (و قرآن نور دینلدی شدائندن خالی اولوب شبه مضله بی طرد
ایتد بکیچون اگر چه ضیاء دخی دینلدی ایچنده امور و حقائق کشف
ایدر آیات ارا . بیچون (کل يوم هو فی شأن من یطع الرسول فقد
اطاع الله) و امثالی کی و بوتقریردن فهم اولدیکه نفس کلیده یا قوته
جرا دیدیلر زیر نور بی جسمه تعلق ظلمتله متمیزدر عقل و فارق ايسه
بویله دکلدر انکیچون اکادره بیضا دیدیلر و عقل اول قلم و نفس کلیده
نوحدر که ایکیکسندن مردوزن کی تشبیه ظاهر ایتمشدر فافهم خدا
(بعدا صبر بلاده اولور بلا وجود المدر کر که صورت اسباب نعيمه
اولسون و شکر نعمته اولور کر که صورت اسباب المده اولسون
بومعنائن الم و لذت و جودانه راجعدر پس شولکه مبدأ قهر و اطفاه
و اصلدر صورت المده لذت بولور انکیچون مقامی شکر اولور و شولکه
اهل بر زخدر صورت لذته المدن خالی اولماز بیه علی هذا حال شکر

اوله حق ایکن صبر اولو اشته بر دقیق معنادر همان فهم ایده کوره
 واوصافدن فانی اوله کور زیر امور نسبه عدمیه در و عدمدن وجود
 حاصل اولماز بلکه وجود حقیقی به نظر ایتلودر فاعلم ذلك * والقرآن
 حجة لك اوعلیک * قرآن برهان وزنی اوزره اصلنده مصدر در
 قراءت معنای صکره کتاب محمدی به علم کبی اولدی تورات مونی
 وانجیل عیسی وزبور داود کبی علیهم السلام قرآن دینلدی که قرء جمع
 معنای در زیر جمع علومک ثمراتی و جمله کتبک حقائق جامعدر
 قال الله تعالی (وتفصیل کل شیء) حجت صحت دعوی به شاهد اولان
 نسنه در که انکاه احتیاج ایدن کیمسه خصمنه غالب اولور یعنی بر کیمسه
 قرآنه ایمان کنورب کلام الله در و منزل من عند الله در و علمنی مظهر در
 دیسه زیر احوال خلقدن و انزاله اولان شئون الهیه دن ترجمه در
 وكذلك اوامر و نواهی به منقاد و آدایله تأدب و اخلاقیه تخلق ایلسه
 و تأویلاته متعلق اولان مواضعی علم الهی به رد و نظر قاصدین نتیجه سی
 اولان تأویلی ترک ایلسه بوصورنده قرآن حجة له اولوب نجات بولور و الا
 حجة علیه اولوب هلاک اوور (و دیمش لر در که قرآنی تلاوته حفظ
 ابتدکی کبی عمل ایله دخی حفظ ایلله زیر بر شخص بر آتی حفظ ایدوب
 صکره نسیان ایلسه یوم قیامتده اشد عذابله معذب اولدیغی کبی
 بر آتی حفظ ایدوب انکاه عملی ترک ایلسه دخی حاز بولور (و قرآندن
 کلمه توحیدله و یا بر غیری ذکر له ذکر اولان ویانی استماع ایدن کیمسه
 هم ذکر و هم قراءت نیت ایلله تا که یکی وجهله مأثور اوله (و بر کیمسه
 دنیاده بنفسه قراءتدن خلفه قرآنه رفی اواسه حق ایت استانی ایلله تالی
 اولوب قراءتده منتهی اولدیغی آیتک حکمی اولان درجه به نائل اوله
 و اگر جمع آیاتی استنباط ایلدرسه یعنی اخلاقیه متخلق اوور اعلا درجانه
 مستولی اوله و وصف نبویه کلور (کان خلقه القرآن) چونکه
 جناب نبوی اخلاق قرآنله تخلقه ذروه علییه مساعد اولمشدر لاجرم
 اعلا الجاسان اولان مقام وسیله اکا جایگاه اولق اوزره منصوبدر
 و بوندن فهم اولندیکه مقام جمعه کوره اولان تلاوته مقام فرقه

اولان تلاوتک میاننده فرق واردر زیر مقام جمعه اولان تلاوتده
 مداولات و اخبار و احکامی ملاحظه بوقدر بلکه قرآنی من حیث
 ماه و کلام الله تلاوتدر زیر حقه له حاضر اولان کیمسه عند الکنون
 اواسه دخی اکا کون بوقدر کرک جنت و نار و کرک غیری (و مقام فرقه
 تلاوت بویله دکدر بلکه الله تعالی نیک مدح و ذم ابتدکی نعت و صفاتی
 تدبر ایدوب ممدوحی اکنسب و مذمومی ترک لازمدر زیر نزول قرآن
 اکنسب و اجتناب ایچوندرو بومقامدندر که جناب رسالت صلی الله
 علیه و سلم موارد قرآنده سؤال مغفرت و جنت واستعاذه نار ایدر دیکه
 اکمیت دید کلمی بوندن زیر بویله مکابره اولماز بلکه مقام
 عبودیتی تحقیق لازمدر کرکسه اکمل الا کامل اواسون (ومن ذهب
 الی خلافه فعلیه کلامه) و حدیثه کلور که قرآنتک ظاهر و اطن و حد
 و مطایع واردر ظهیری نظمندن ذهنه سبق ایدن معانیدر و بطنی
 مفهوم اوله لازم اولان اطائف در (و حدی عقول و فهم و ک غایت
 ادراکدر و مطالعی میمک ضعی و طایک تشدید و لایک فتحله بونلور
 ماوراسنده علی سبیل انکشف حاصل اولان اسرار الهیه و اشارات
 ربانیه در که اکابر اولیا به مخصوصدر که اکانهایت بوقدر پس بوندن
 (ان فی القرآن لشغلا) سری ظاهر اولدی زیر هر کسک تلاوتی
 مقدار فهم و کشفدر و حدیثه کلور (من فسر القرآن برأیه فقد کفر)
 بوراده رأیه تفسیر اودر که نظمک محتملاندن خارج اوله بوجهله که
 لغتده بوانیمه و اهل لسان یاننده بلغیه و لا مقبولدر و تفسیر دیدی
 زیرا کشفله اولان اسرار و نکاتده مزاجه بوقدر مکرر که بانکلیه شرایع
 و حقایقه مخالف اوله ننکیم بعض اهل کشف ضعیفدن صادر اولور
 * کل الناس یفقدو * جهه استیاضیه در که سؤال مقدره جوابدر
 یعنی بو تقریردن رشدوغی متین و متمیز اولدی پس بوندن صکره
 ناسک حالی نیجه در دیو سؤال و جوابدر و بوسؤالک موقعی قرآنده
 (قد تبین الرشد من الغی) قولندن صکره (من یکفر بالطاغوت) قولندن
 فاء موقعنده در و بو تقریردن جمله نک ماقبله اتصالی ظاهر اولدی

(لفظ کل اکلیدن مأخوذ در که اکلیل جوانب رأسی محیط اولان
 تاج اولدیغی کی کل دخی بعضی واضعده احاطه افراد و بعضی
 احاطه اجزا ایچوندر بوراده کل فرد من افراد الناس دیمکدر) وغدو
 نحو ورتی اوزده وغدو تشدیدله غلوکی بکورد یعنی اول نه سارده
 کتمک وایرکندن برکاره قیام کوسرمکدر بوراده مراد سیر و سحر
 و حرکتدر * فباع نفسه * بعضی نسخیده اضافتله ضبط اولمشدر
 ای فهو بایع نفسه دیمکدر زیرا فاء جزائیه دنصکره مبتدا کثیرا
 حذف اولنور و بعضی لر فایه تفصیلیه در دیدیکی که بواسطه در بیع
 اعطاء مثنی واخذ ثمن در و شری اعطاء ثمن واخذ ثمن در بوراده
 بیع اصلی اوزرینه در تکیم (ان الله اشترى) الخ آیتدن حقک مشتری
 وعبدک بایع اولدیغی ظاهر در اشته طریق نجاستده اولان بایع
 و مشتری بونلدر و طریق هلاکده مشتری شیطان و نفس و هوای
 و دنیا و ماسوادر) و بعضی لر دیدیلر که بوراده بیع و شری ایشار مکاتنه
 وضع اولمشدر زیرا متبایعیدن هر بری صاحبشک یدنده اولان
 نسته بی کندی یدنده اولان اوزرینه ایشار ایدر بو جهتدن انسان
 نفسی اوزرینه باعقبایی بلکه مولایی ایشار ایدر نجات بولور و یا دنیایی
 و هوایی اختیار ایدوب هلاک اولور * فعتقها او موبقها * فاسیبه
 و اوتویع و تقسیم ایچوندر تقدیری فباع نفسه الاخرة بل للمولی فعتقها
 و منجیها من العذاب و القطیعة بسیبه و بایع نفسه لل دنیا و لما سوی
 المولی فوبقها و مملکها بسیبه (اعتناق از ان ایتیکدر عتق کسرله
 حریتدر عتق رقندن تخلیه اولسان کیمسه در یعنی اول بیع کی اولان
 حسن معامله سیبله نجات صوریه و منویه بولور معتق اولان اسیر
 عذاب اسیردن خلاص اولدیغی کی) وایاق اهلاکدر یعنی اول بیع کی
 اولان سوء معامله حبیلله هلاک صوری و منوی بولور و عذاب
 اولور گرفتار اسیر اولان اسیر کی پس فعتقها مبتداء محذوفه خبر آخر
 و یا فباعدن بدل اولور بوندن اخذ اولندیکه مایعه اصلنده معاوضه
 مالیه در و معاوضه یه مایعه دید کلری بطریق الشبیه در وجهات

شارعدن مایعه وعد ثواب وجهت آخردن التزام طاعتدر) بعدذا
 بو محل (واکمل وجهه هو وایها) سرنی تفسیر کیدر زبر عالم وجودده
 هیچ برکیمه ایچون وقفه بوقدر بلکه هر کس کندی ایچون تقدیر
 اولسان مرتبه فایته دک سیر ایتکده در یا مراتب نقص و شقادن و یا
 مراتب سعادتنکه کالات نسبه در ارباب برزخه کوره و یا کمال
 حقیقی در اصحاب اطلاقه کوره که انلرتجلی ذاتی ابدی یه مظهر لر در
 تکیم حدیثدر کاور (صنف من اهل الجنة لا یستزالب عنهم ولا یحجب)
 و دعاء نبوی ده دخی کاور (واسألك اذنة النظر الى وجهك الکرم
 ایدا دائما سرمدادون ضراء مضرة و لا فتنة مضلة) یعنی بعد التجلی
 حجابدر و فتنة مضلة شبهه در که علم و شهوده خلل و یا نقص ایجاب
 ایلله پس شول نسته که انسان غایت مراتبه و ارنجه سیر وانی تحصیل
 ایدر قوای روحک حاصلی و نتیجه زمان و احوال و صفات و نشاء سنده
 اولان تطوراتک ثمر سیدر شویله که اگر بوسی و سیرده طائل اوزرینه
 اولوب یا بعض درجات سعادته کمال نسبی و یا اعلائی در جاتده کمال
 حقیقی یه منتهی اولور سه نفسی و رطبات مهلتکه و حبوس قیود
 امکانه و حجب ظلمانیه دن اعتناق ایدوب علم محقق و خیرات ملایمه بی
 منتج اولان عمل صالح ایلله منور اولمش اولور و اگر محروم اولور سه
 نفسی ایساق و اهلاک و عمر و عانی اضاعت ایتش اولوب خائب
 و خاسر قالور پس مفقرت و جنت و وصول مولایه مسارعت
 و سیر و سفر و حرکت لازمدر تا که غایت حیدده حاصل اولوب
 (والعاقبة للمتقين) سری ظهور ایدره والله الممین لعباده اجمعین
 * الرابع والعشرون *

* یا عبادی * یا بعید ایچوندر زیرا انسان اعلائی علین قریدن اسفل
 سافلین بعدده تنزل ایدوب حجب امکانه و غوامی بشریه ایلله محجبت
 اولشدر پس بعید اولان عیددر زبر حقک جمیع اطوار حضر ایدر
 و عبادده اولان اضافت تشریف ایچوندر زبر عظمیه مضاف
 اولان دخی عظیمدر (و جمعیت عباد استغراق افراد ایچوندر و بوندا

وخطاب اصالة انسه و تبعه جنه در که بوايکبسنه ثقلین دیرل که
احکام و تکلیف الهیه ایلله محکوم و مکلف در ملائکه بوخطابیدن
خارجدر داخلدر دین بکاش خیال ایلدی زبرا کرچه ملائکه دن
صدور ذنب امور ممکنه دندر والا (لا یعصون الله ما امرهم) دیو
مدح اولمنازلدی ولکن کمال نورانیت و اطاعت لرندن معصوم لر
وحد تکلیفدن خارجلر در انکیچون بحسب انشاء ثواب عملدن
مستغیرلر در وعبادتلری ذاتیه در تکلیفیه دکلدر و تکلیفیه اولدیغی
صورته سألورلر در فقط زبرا نسته لنده نهی اقتضا ایدر شهوت
و منازعه نفسانیه یوقدر مکرکه ملائکه ارضیه اوله که اهل ارضه
متابعه منهی اولار (بعد ذابو حدیث شریفه حدیث قدسی دیرل که
ابوذر غفاری رضی الله عنه روایت ایلمش و رسول الله دخی صلی الله
علیه وسلم الله تعالی بدن حکایه قتلشدر یعنی الله تعالی یا الهامله و یا
تمامله معنای حدیثی اکا القا ایش و اولدیغی کندی عبارتله اخبار
ایلمشدر پس حدیث قدسی قرأندن درجه ثانیسه ده در زبرا قرآن
نظما و معنی منزل و حدیث قدسی معنی منزلدر فقط و سائر احادیث
نبویه درجه ثانیسه ده در و قرآن مجید و متواتر در سائر احادیثه ایسه
متواتر اولدیغی صورته اعجاز یوقدر والا قرآنله برابر اولمق لازم کلور
اگرچه بلاغتده سائر بلغا کلانندن ابلغدر و احادیث الهیه شول
اسرار وحی در که لیلته معراجده رسول الله بدون توسط الملائک القا
اولمشدر و شول خبر که رسول الله انی جبرائیلدن و جبرائیل دخی
میکائیلدن و میکائیل دخی اسرافیلدن و اسرافیل دخی بالذات
الله تعالی بدن نقل و حکایه ایلر حقائق و اطاعت متعلق اولان معایندر
بسمله بی فاتحیه وصل حدیثی کبی و شول امر و نهیدر که کرسی به تدلی ایدن
ایکی قدمدر یا نکر جبرائیل و ساطنیلد نالدر زیرا امر و نهی انک مقامنده
واکا مفوظدر و احادیث قدسیه یوزدن تجاوزدر و بو حدیث طویل
انلرندر که ابوذر حضرنلری انی نقل و تبایغ ایتدیکی وقتده اعظما
واجلا لا دیرلری اوزرینه چرکوب تحدیث ایدرلدی زیرا هم حضور

حقه و هم حضور رسوله داردر فافهم جدا * انی حرمت الظلم
علی نفسی * تحریم برنسنه بی حرام قبلقدر که حرام شرعا قول و فعلی
ممنوع و نص قاطعه معلوم اولان نسنه در ظلم برنسنه بی موضعنک
غیری به وضع و حقدن باطنه نسنیدر که جور دیرل و غیرک ملکندده
تصرف و حدی تجاوردر و نفس منشاها نندر که تأویله حاجت
یوقدر سائر منشاها کبی و عند الصوفیه بحر العناء دیرل بین الحق
و الخلق بربرخ واردر که بو بحر ده ممکن صفات الهیه ایلله و واجب دخی
صفات کونیه ایلله نصف اولور تعجب و ضحك و فرح و معیت و امثالی کبی
پس سنک ایچون صعود و حق ایچون نزول واردر بو معنادن کرکدر که
انک کائناتی اکا و سنک صفات اصلیه کی سکار د ایده سن و بو مقامدن
بی خبر اولان الحاده دوشرو حق حقدده چوق خطاسوز سویلر
و قرآنده کلور (و یحذر کم الله نفسه) یعنی عقوبتندن سزنی تحریر ایدر
و یا ذاتی طلبدن زیرا طلب بین الطالب و المطلوب نسبتدر و توحید
اسقاط نسب و اضافتدر فاعلم ذلك وینه کلور (تعلم ما فی نفسی و لا اعلم
ما فی نفسک) یعنی بنم ذاتنده اولان معلومات خفیه به محیط سن زبرا
سندن مفاضدر اما بنم سنکله عالم بویه دکلدر زبرا بنمحیط محیط
دکلم و حدیثده (لا احصى ثناء عليك انت کما اثنیت علی نفسک) یعنی
ممکن واجبه واجب کبی ثنایه قادر دکلدر بلکه ثنایی کندی حسبله در
حق حسبله دکل (و بعضی علمانک لفظ نفسی مشکله به حل ایتدیکی
تأویلدن صوابه اقریدر و بونده الله تعالی نک کندی ذاتی اوزرینه
ظلمی تحریمدن مقصود ساحت عز و جلالی اندن زیاده تزییه و تقدیسدر
شویه که محرم نسنه نک و قوعی مشروع اولدیغی کبی حقه بالنسبه
ظلم دخی معقول دکلدر بو جهتدن نقص ثواب و زیاده عقاب و تعذیب
برئ و امثالی اندن صادر اولماز اگرچه جمله عالم مسخر و مملوکیدر
(و نفسی شیء نفیسن اخذایدوب نفاس و شرفندن او توری نفس
دنمشدر بو یوزدن حق اوزرینه اطلاق در سندر دیمک و همدر
زبرا ایهامدن خالی دکلدر و اعیان اوزرینه منبسط اولان وجود عامه

نفس رحمانی دیدکاری حقك نفسی اولدوغی جهندن نفس دكلدر
 بلکه نفس انسانی به تشبیهادر که نفس انسانی ایله حروف
 و کلمات لفظیه صورت بولدیغی کبی نفس رحمانی ایله دخی حروف
 و کلمات وجودیه حصوله کلمش و اسمایه تنفیس حاصل اولمش در دیمکدر
 * و جمله یه ینکیم محرم * ینکیم قیدندن و جمله آیه دن مفهومی مدر که
 بوراده ظلمه مراد عبادک بری پرینه اولان تعدی سیدر که عدل و انصاف
 و مکارم اخلاقک خلا فیدرا اگر چه شرک ظلم عظیم و سایر معاصی
 لازمه دخی بحسب المراتب ظلمدر (و بونده اشارت واردر که بر قومک
 مقتداسی ابتدا بر خلقه متخلق و یار امره عامل کر کدر تاکه اول قومک
 تخلق و عملنه طریق اوله زیر احق عدل اولدیغی جهندن ابتدا کندی
 ظلمدن تنزیه و تبرئه ایدوب بعده عباد دخی اولوجهله حکم ابتدی تنکیم
 ان الله و ملائکته) الخ آیتنده اولان کدینک و ملائکته مقرر ینک تصلیه سندن
 اخبار ایدوب ثابیا مؤمنلره دخی امر ایدوب (صلوا علیه) پیوردی پس
 بومعنی رب حکیمک طریق لطیفدن عباد کشفی ارشاددر تادیمیه که
 یارب سن و ملائکته مقرر بین تصلیه ایتمچک بزه نیچون انکله امر ایدرسن
 و ظلم خصوصی دخی بویه در اشته حکیم اولان شربت ارشادی
 بووجهله ایچیر (نظر ایله که اگر رسول الله صلی الله علیه وسلم
 غنا قبول ایدیدی فقرانک اکثری صبر ایده میوب مرتد اولورلردی
 پس بومعنی اوائل اسلامده تألیف قلوب ایچون دفع اولنان مال کبی
 اولدی (و بوسر ایچون صحابه کرام رضی الله عنهم غزالده
 رسول الله ایله تنرس ایدرلردی یعنی ترس و قلعان کبی انی اولکلرینه
 ملوترل و پیش قدم ایدینورلردی و انک قفسانده طوروب جنک
 ایلرلردی و قرآنده کلور (لاتخذوا عدوی وعدوکم اولیاء) یعنی بکا
 و سزه دشمن اولنلری دوست اتخاذا ایتمکوز پس بوراده عدوکم ایله
 عدوی بی تعقیب ایلدی تاکه مخاطب اولنلر دیمیه که یارب سکا
 دشمن ایسه بزه دکل بناء علی هذا نه سیددن بزانلره موالاتی تولا ایدرز
 مع هذا لازم ایدیکه عدو حق اولیق سنک انلره عدو اولدوغکه کافی

اوله زیرا دوستک دشمنیه دوست اولیق مقتضای ایمان دکلدر
 چونکه حق تعالی خلقده اولان ضعیف حاله نظر ایتدی قوللرم
 یا بکا اعداء ایسه سزه دخی اعدادر دیوانلرک عداوتی دخی کنیدی
 عداوتیه ضم ایتدی تاکه غیرت ایدوب اعدایی احباب اتخاذا ایتمیه
 و بوندن فهم اولندیکه اسان عامه ده بی صوقین یلان بیک یشاسون
 دیدکاری اعتقاد باطل و مذهب فاسد و قول کاسددر که جهل عظیمدن
 ناشیدر * فلا نظاموا * فتح تاء و تخفیف ظائله اصلنده لاتنظاموا در
 و بعض حفاظ تشدیدله دخی روایت ایلدی فاما شهر اولان اولکیدر
 بوراده تفاعیل مشارکت ایچوندر تضارب زید و عرو کبی یعنی
 بعضیکر بعضیکره ظلم ایتمکوز زیرا دنیاده تغییر نعم و اختلاله باعث
 و آخرته احاطه ظلمته سیدر و بونک مقابلی عدلدر که بری برلرینه
 انصافدر که دنیاده انتظام و آخرته منابر نور اوزره جلوسه وسیله در
 و بومقامدندر که دیمشدر دنیا کفرله خراب اولماز بلکه ظلمه ویران
 اولور زیرا کفر لازم و ظلم متعدیدر که ضرری عام در بومعنا دندر که
 انوشروانه مجوسی ایکن عادل دنددی زیرا موتند نصرکه برهفته نابوقی
 دور اولوب هیچ کیمسه نک انک اوزرنده برحیه حق بولمیدی (و ادت
 فی زمن الملك العادل) حدیثی دخی اکا ناظر در زیرا کر چه اهل حدیث
 انی تجریح ایتمشدر و لکن کشفنا صحیحدر و ظلمده اعانت ظلمه و انلره
 مماشات و معاملات و رکون دخی داخلدر قال الله تعالی (احشروا
 الذین ظلموا و ازواجهم) ای قرنلهم و ظالملرک لباسلرینی خیاطت
 ایدنلره ظالم و او یله خیاطلره خیط و ابره بیع ایدنلره اعوان ظلمه دیمشدر
 بعد ذا فلا نظاموا ده اولان مشارکت اختلاف تعینانه راجه در
 و فی الحقیقه ظالمک ظلمی کنیدی نفسنه در و کنیدی نفسنه ظلم ایتمک
 حقه اذیتدر و مؤذی حق فصله ملعوندر و العیاذ بالله تعالی * یا عبادی *
 تکریرنداء زیاده تشریف و مضمون آیتک فجاسته تنبیه و استماعنه
 تخریص ایچوندر و اضافت اوچ نوعدر اولکبسی صفیانک و صوفیه
 اضافتیدر صفات حق کنیدینه اضافت کبی علم و قدرت و سمع و بصر

و کلام و وجه و ید حق کی که بوقوله صفات حق - له قائمدر که ذات
حق در منفصل د کادر و غیر مخلوقدر و اینکچس اعیان منفصله تک
اضافتدیریت الله و ناقة الله و عبد الله و رسول الله و روح الله کی که
مخلوقک خالق و اختیار و تشریف ایچون اولان اضافتدیر که انکه
مضاف غیریدن تمیز اولور اوچنچس ر بوییت حق اولان اضافت
عامه در جمیع موجودات کی زیرا خلق و تربیه اقتضا ایتمدیکی جهتدن
تخلوق و مر بوب حق دیرر انکیچون رب العالمین دندلی * کلم ضال
الا من هدیت * کل کلمه سی لفظا مفرد اولغله ضالون دندلی بوراده
ضلال ایله مراد فی الحقیقه جهلدرنما قال الله تعالی (اخرجکم من
بطون امهاتکم لاتعلمون شیئا) و جاء فی الحدیث (ان الله خلق الخلق
فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فن اصابه اهتدی و من اخطاه ضل)
یعنی الله تعالی خالق ظلمت جهلدر خلق ایدوب صکره اوزرلینه
نور علم رش ایلدی پس هر کیم اول نور علم اصابت ایتدینه معلوم
حقیقی اولان حق و شرایینه مهتدی اولوب صراط مستقیم مقید
اوزرینه تمشی ایتدی و الاضال اولدی اگرچه صراط مطلق اوزرینه
یوریدی فافهم جدا بونده علمک مزید شرفنه اشارت واردر
انکیچون حیات اوزرینه تقدیم اولور زیرا علمه آیات و دلالات منصوبه
یوزندن صانع استدلال حاصل اولور و امور حسیه ر کون و شهواته
میلدن نجات بولور و حدیثده کاور (کل مولود یولد علی الفطرة)
(سؤال اولور سه که بویکی حدیث میانشده دفع تعارض نوجهله در
زیرا حدیث اول ضلال اصلی و ثانی هدایت ذاتیه ر مز ایدر) جواب
بودر که فطرتدن مرا - قابلیت اوزرینه خلقتدر و هر کسده بوقابلیت
علم و کمال واردر و لکن اسبابه مباشرت یوزندن بانفع ل هدایت
یوقدر پس ضال اصلی کی اولمش اولور الحاصل فطرت اوزرینه
مجبور اولدقدن صکره طباعده مرکز اولان شهوات و افعال نظر
و عمل اوزرینه ترک اولور ضال اولور ایدی بوسیدن مهتدی اولور
عنایت و استعداد و اختیار دن مهتدی و ضال اولان دخی بونک

خلافدن ضال اولدی و بوندن (ان العلم الذی قتله الخضر طبع
کافرا) مضمونی دخی مفهوم اولدی زیرا اول غلام مقتوله ایمانه قابلیت
واریدی فاما بالغ اولسه اول قابلیت اضاعت ایتسه کرک ایدی انکیچون
بوقوله تک امری حق و مفوضدر زیرا جنته دخولی مختلف فیه در
اگرچه قبل التکلیف وفات ایتشد فاما یوم قیامتده امتحان اولور دیو
ازواردر بوراسی مواد خرفه دندر هر غلام عقیقه سنه مرهون اولدیفی
کی اسکرناس ایتسه عقیقه ایله مقید دکلدر پس نابالغ وفات ایدن
اولد نوجهله ابوینه سفاعت ایدر فاحضه و عمل به (و بعضیابر
دیدلر که حدیثده مذکور اولان ضلال قبل البعث اولان و ضلدر
بوندن ایتسه ضلالت اوزرینه مجبور اولق لازم بکزنه نهی بالمعنی
و بومنه ای اوخشار شول حدیث شریف که انصاره خطایا کلور
(الم تکنوا ضلالا فهداکم الله فی الم تکنوا علی شفا حفرة من النار
فانقذکم الله بی) بوحدیثده بالرسیت ایتخوندن پس ذلالت سببیه
و حرمت و حقیچون دیک لا بأسدر اگرچه بعض فقها یارب فلان
حقیچون دیکدن منع ایتشددر و لکن منعی ممنوعدر زیرا حدیثده
کاور (اللهم بحق السائلین علیک) و بومقامک تفصیلی واردر مخلنده
میبندر (اللهم بحرمة الانبیاء و الاولیاء و بحق الاخیار و الاصفیاء
اجعلنا من اهل الفصاء و الوفاء لا من اهل الکدورة و الجفاء
* فاستهدونی اهکم * استهداء طلب هدایتدر یعنی پس بتدر طلب
هدایت ایدیکز تا که سزای بکا ایصال ایدر هدایتله هدایت ایده بم
بوندن مراد انسان استعدادک سؤالی اوزرینه موقوف اولان طلبدر که
منج هدایتدر زیرا بدحالی ز نسری اوزرینه جاریدر و بوقوله یه سید
و مهتدی دیرر و هر کسده لسان استعداددن بوطالب حاصل اولد یغندن
لاطلب و لا مضلوب مرتبه سنده قائدی و بوقوله به شقی و ضال دیرر
قال الله تعالی (ولو شاء لهداکم اجمعین و قال ولو شاء الله لجمعهم
علی الهدی) ای (کنه لم یشاء لانهم لم یشتاؤا ذلك بلسان الاستعداد
ولا هدایة بغير سؤال فان الله لا یحب علیه شیء و اذا علمق الهدایة

بالاستهداء ونعم ما قالوا ان الله تعالى لا يمكن العبد من الدعاء الا لاجابه
(بعد از مراتب هدايت كثيره در كه ابتداء مرتبه ايمانه هدايت در كه
ايمان مبداء السعادات در بعده مرتبه احسانه واحسانك طبقه هدايت در
و بومعنايه اشارت ايدوب قرآنده كلور (ومن يؤمن بالله يهد قلبه) وينه
كلور (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا) پس ايمان هدايت عامه
اوز رينه موقوف اولديغى كى هدايت خاصه دخى ايمان اوز رينه
موقوف در بوجهت دن در بار كه سیرالى الله منهدى در بر اقامات مخصوصه در
ولكن سیر فى الله نهايت بوقدر زير الله تعالى واسع علم در بوسيدن
هر آن غير منقسمه عباد ايله هزار معامله سى وتجليات متنوعه سى واردر
اشته بومعنى دنيايه بى نهايت اولديغى كى آخرتده دخى بى نهايت در كه
ترقياته غايت بوقدر انكيچون اكامل اولسا بيورديلر كه اهل جنت
اون بشيك سنه مى ورنده نصيحه مشرب ملائكه به داخل ازلور زيرا
عناصر كى حكيمى بالكلية زوال بواوب عالم اطاقنده ملك كى بشقه
نورانيت ظهور ايتسد كر كدر اكر چه نعيم جنت ايله تنعمى باقيدرملائكه ده
ايسه تنعم بوقدر زيرا اصل خلقتى تنعمى وثواب على مستدعى دكلدر
بوجهت دن موتلى غشيان صورتده اولسه كر كدر زيرا روحله جسدك
برى برندن تميزى بوقدر انس وجن ايسه بويله دكلدر زيرا انس
اصنده عناصر درند كه ملك كسى غايب در وجن دخى ناردند نارك
ايسه نوردن فرقى واردر زيرا نار عناصر درند وشده متصفدر كه اك
افراط ذيرل نور ايسه معتدلدر زيرا نور ذات ونور صفات در صفات
الهييه ايسه معتدلدر بومعنادن اوتورى الله تعالى به عاشق اطلاق
اولماز زيرا عشق افراط محبتدر مكر كه بطريق المشاكه اطلاق اولنه
ويا محبت شديد به محمول اوله * يا عبادى * عبدك جعيدر عبد
انساندر حر اولسون رقيق اولسون وحقيقه عبوديت وتسخير
معناش سائر اوز رينه دخى اطلاق اولور قال الله تعالى (ان كل من فى
السموات والارض الا انا الرحمن عبدا) وعبوديت تواضع در وتواضع
خلاق ريامتدر پس حقيقه عبوديتله قائم اولان كيمنه ده سوداى

زياست اولماز زيرا بر كسى هم رئيس وهم مرؤس اولق نيجه ممكن اواور
(وبوراده اوج مرتبه واردر كه عبادت وعبوديت وعبودتدر كه
الهيته والوهيت والوهت مقابلدر كه برى افعال وبرى صفات وبرى
ذاته ناظر در قال الله تعالى (يا ايها الناس اعبدوا ربكم) بوايتده واردر
اولان امر اوج مرتبه به دخى شاملدر بومعنادن هر كس مرتبه سنه
كوره عابد در و اكمل اودر كه جمله مراتبى احراز واحاطه ايليه
وخطاب تشريفه صالح اوله تكيم ابو زيد بسطامى قدس سره
اللطيف بيورمشدر كه خلق بوم قيامت دن خوف ايدر ولكن بن خوف
ايتم زيرا حق تعالى بنى كندينه اضافت ايدوب بر كره عبدى ديسه
يكاسدر * كل كم جانع الا من اطعته * جوع معده طعامدن خالى
اولمقدن حيوانه حاصل اولان معنادر اطعام طعام وپر مكدن يا بلا واسطه
وبدون الاسباب المعناه در كه عالم قدرندن اسم قدرك تأثير ايله
متكون در من وسلوى اى موسوى ومائده عبسويه وسائر قوچ سياره
صحارى وامثالى كى ويا بالواسطه وبالاسباب المعناه در كه عالم
حكمتدن اسم حكيمك توجهى ايله متحصلا در صنائع وحرى بوزندن
حاصل اولان ارزق ويا غيرى وجهله وجود بون معاش كى
وديمشاردر كه الله تعالى جمله صنائعى حضرت آدم عليه السلام
تعليم ايدوب اكر اولادك رزق استرلسه بواسباب بوزندن طلب ايدونلر
ديويورمشدر بوسيدن اكثر ارزاق بنى آدم كسبه موط اولمشدر
هر كس ازله بحسب الاستعداد دنه مقرله صنعته قابل ايسد عين
خارجى ده دخى اتى اختيار ايتشدن (وشول اكامل ناس كه عالم قدرنده
بدطولارى واردر انلره بدل كسب توكل تام اعطا اولمشدر پس الملك
حر قتلرى فقر در تكيم حديثه كلور (لكل احد حرفه ولى حرفان
الفقر والجهاد فن احبهما فقد احبني ومن ابغضهما فقد ابغضني)
وبورا ده بعضى علماء سؤل ايدر كه الامن اطعمته والا من كسوته ده
استهانك معناسى ندر كه ناسدن هيج بر كيمنه طعام وكسوه دن محروم
دكلدر وجواب وير كه طعام وكسوه دن بسطى در كه هر كسك طعام

والباسی بسوط و موسع دکلدر بلکه بعضی باریکه منسراولشد رکه
والله یقبض ویبسط موجبیه معاملیه الهیه درانتهی بالبسط (ولکن
حقیقتی بودرکه جمله کوزک جوئی بنم اطعمه منافع و جمیع کوزک
عراسنی بنم الباسمکه زائل در دیمکدر پس اسائنایه و معنایه راجعه در
تکیم مقتضای سوق کلام بودر و بونده غذاء روحانی دخی داخلدرکه
علوم حقیقیه و معارف الهیه و فیوض ربانیه در (سؤال اولنورسه که
تقریر مذکور اوزره جمله خلق غذاء روحانی ایله مرزوق و متغذی
اولنی لازم کلور (جواب بودرکه هر ماده ده خصوصی عمومه تطبیق
اقتضایتمز بلکه جمیع سی رزق صوری ایله مرزوق و بعضی رزق
معنوی ایله دخی مرزوق اولنی کافیدر و بردخی بودرکه (واثن سائنهم
من خلق السموات والارض ليقولان الله) موجبیه معنی معرفت آدم اولماز
و بردخی خصوص معرفت هر کسده بالقوه ایداع اولمشدر و لکن فعلیه
خارج اولمی استعداده ناظر در تکیم کلام آتی ده اکا اشارت وارد
فانهم طعمت الله بن استطعمون اطعمکم * استضعام طلب طعمه سادر
وقوله علیه الصلوة والسلام (از استضعمکم الامام فاطمه) ای اذا
استضعمکم الامام عند الارتاخ فافتحوا علیه و لقوه) بعد از استضعامانه
امر ایتدی زیر اسؤال رزق فقر ذاتینک حکمیدر پس حقندن سؤالی
ترکده و وساطت اسبابله طلب رزق ایتمکده ابطال حکمت وارد
تکیم استضعامی ذاته اضافهندن دور ابواب ایدن فقرایی تأدیبه فهم
اولنور زیر اباب الله طوریکن سؤال عن الغیر جهالتدر تکیم قرأند
کلور (یا ایها الناس اتمم الفقراء الی الله) ای لالی الغیر مکرکه سرسؤاله
واقف اوله اهل مشاهده کی تکیم بالاده تفصیلی مرور ایتدی
(و بواجتیا جک فی الحقیقه اصلی شیک کنندی نفسیه احتیاجیدر
ولکن ظاهر حالده بعض تعیناتک بهضنه احتیاجیدر که سؤال وسائل
و موصول عنیهی نتجیح ایدن بونستدر پس بومعنی عالم فنا و جمعه
اولان حالی منافی دکلدر زیر ابوعالمده نسبت اضافهندن ساقطه در
و کبار اولیادن واسطینک قدس سره الفقیر لایحتاج الی الله دیدوی

فی الحقیقه بومقامده اولان نسبی رفعدر والا جمیع اشیا کنندی ذاتنده
حقه مفقودر و ارباب حقائق دیمشدر که الله تعالی اسباب عادیه بی
وسائط خلق ایتشد رتا که موحد و مشرکی امتحان و تمیز ایده پس
فعالی وسائطه نسبت ایدن مؤمن وسائط و کافر بالله در زیر اشرع
و عقل دلالت ایدر که لا فاعل الا الله اگرچه افعالی خلقا یعنی بحکم
الایجاد و الابداع حقیه و کسبایه یعنی بحکم التوجه و الکسب خلقه
اضافت ایدر و لکن اگر قلابی وسائطه رکون ایلوب عند الا سباب
مطمئن و عند الفقدان مضطرب اولورسه شرک خفی اهل اولمش
اولور اگر وجدان و فقدانده الله تعالی دن غیر بی سکون ایتدرسه مؤمن
بالله در مطلقا و فعلی ظاهره سبیه نسبت ایتدی و بی ادب شرعیه
تأدبندر و الا مؤثر الله تعالی اولدیغنی بلور و فی الحقیقه واسطه
و سبب نظرندن ساقطه در زیر واسطه مظهر در مراد ایدیه ظاهره
نظر در کرک مظهره و کرک مطلق بوندن ظاهر اولدی که فی المثل الله
دین محروم اولماز ماسوائله مقید اولان ایدیه مرزوق اولسه ده برکت
بولماز (ولا حول ولا قوة الا بالله ولا یكون الا ما اراد الله * یا عبادی
کلکم عار الا من کسونه * عاری نک جمعی عراة و عریانک جمعی عریانون
کلور) و عری ضمه ضعی و زنی اوزره خلاف اللباس در (کسونه نفس
متکلم وحده در البسته معنایه بقال کساه یکسوه البسه کسوة بالفتح
ای الباسا بالفارسیه جامه پوشانیدن و ایسی ایدر دیمکدر که لازمدر
یعنی جمله کز لباسدن عاریدر الا بنم جامه کیدر دیکم ملبوسدر یعنی
جمیع مکره لباسی بن لباس ایتدم شویله که اگر بنم الباسم اولمیایدی
عریان قالور دیکز (معلوم اولاکه ابتدای خلقت آدمیه وجود بعده
وجود اوزر بنه عارض اولان طرفندن لباسدر که چشده ایکن الباس
اولمشدر بعده دنیا ده صنایع یوزندن سبجه و غیره وجهله تعلیم
اولنان لباسدر کرک لباس زینت و اسون و کرک اولسون و طعمیامده
غذاء معنوی به اشارت اولدیغنی کی لباسده دخی لباس تقوایه رمز وارد
و لباس اسمی لباس تقواده داخلدر زیر تقوای حقیقی اولمشدر

قلب انسان لباس اسماء و اخلاقه تلبس و تخلق ایتمز و لباس فی الحقیقه
ایکدیر بری لباس شریعتدر که دثارد و بری قبض صدیقیتدر که
شعارد و قبض صدیقیت قبض مریددر یعنی نفس مطمئنه که لباسیدر که
صدیقیتک فوقنده مقام قرب و انک فوقنده مقام نبوتدر و بونک فوقنده
رسالتدر نظرایله که انسانک شعارد و ثناری اولسه بدنی حرور بردن
محفوظ اولساز لباس شریعت و حقیقت دخی بویه در که بویکی
و وجهه دینی الحاد و جهالتدن مضمون اولور و عریان کیمه بی
دیوانه در دیوتیار خانه ده جیس در زنجیر ایتد کلری صکی لباس
شریعتدن عریانی دخی سجن الله اولان جهنده مغلول و معذب و لباس
حقیقتدن مجردی محبس بعد و قطعه عتده مقید و مذبذب ایدر ل ایددی
(خذوا زینتکم) و فقیحه مطالبانیت وجود لازمدر فاعرف * فاستکسون
اکسکم * اسدکسا طلب کسوه در اکس فتح همزه و ضم سینله اصلنده
اکسودر که فعل مضارع نفس متکلم و حده در جزم ایچون و اوسا قطدر
(یعنی بدن کسوه طلب ایدیکوز تا که سیره کسوه اعطا ایدیم) الحاصل
هدایت که امر معنویدر بدن طلب ایتدیکوز کز کبی امر حسی اولان
غدا و لباسی دخی بدن طلب ایدیکوز که اولکسی اسم باطنه و مابعدی
اسم ظاهره داردر (و کذلک اولکبسی اسم هادیک اثارندن و ایکبسی
اسم قیومک ثمراتندن و اوچنبی اسم ستارک نتایجندن) (و کسوه ده
کسوه ارباب طرق حقه دخی من طریق الاشارة داخلدر کویادیمک
اولور که اگر استه داد کز و رایسه طریق حقه دخولله بنسدن کسوه
در ویشانی طاب ایدو کز تاج و خرقه و سایر نشان تصوف کبی ز را اولیاسلر
فی الحقیقه هر کسه سراد کلسر بلکه حصائص خاصه دند که توفیق
خاص الهینک امارتدند ز را لباس عواء کبی لباس سرسری دکادر
بلکه هر بری اسرار و اسماء الهیه دن بر سر سرری به علامتدر اگر چه
ارباب انکار عندنده مظهر و ندر و لکن المرطاعون انکاردن هلاک
اولمربله اهل نجاتک حالارینی یهوده ظن ایدر (کلابل زان علی قلوبهم
ما کانوا یکبون) تأمل ایله که حضرت صدیق رضی الله عنه جنج

مالی حضور رسوله کنوروب کنددی برکهنه در دایه بورد کده جمع
ملائکه اکانشها اول صورتیه کردیلر و انک هیئت اوزرینه تجرد خرقه سنده
کورندیلر اشته در ویشلر خرقه سنده ملائکه کرام تشبه ایدر ل فاما
اهل دنیا و اهل انکار لباس و صورتیه دخول ایتد کلری بوقدر پس
برسنه به که ملائکه رغبت ایده عندالله لباس مقبول و امر مرضی در که
او معنی فی الحقیقه صاحبیه داد الهییدر انکیچون خرقه طریقت
در ویشلرک مایه الافتخاریدر ملوک خلعت زینت سبب فخر لری
اولدیغی کبی و بومعنایه دلالت ایدر شول اثر که کلور (هم ملوک تحت الاطمار
یعنی کرچه در ویشلر لباس السته در واکن ملوک معنویه در که اول
یلاس انلرک سلطانلر منافی دکادر ز برالله تعالی ظواهره نظر ایتمز
بلکه بوطنه نظر ایدر پس هر قنده که نیت و اخلاص اوله کمال
انسانی انده در * یا عبادی انکم تخطئون * منم تا لله اخطا دندر
نیکم مقتضای رسم خط بودر ز را اگر قندله اولیدی نیکم بعض
روایاتده کلسدر رسم خط تخطاؤن کرک ایدیکه خطا دندر و الف
فتح طاب بیان ایچوند خطا کبی انکیچون ایکبسی دخی قصر اولور
(سؤال اولور سه که خاطی عمدا فاعل خطا و مخطی بلا عمد فاعلدر
خطا ایسه نصله مرفوعدر ز را بغير قصددر) جواب بودر که (زینا
لا تؤاخذنا ان نسینا و اخطانا) آیتده اخطاء صورتده دخی عقال
جوز مؤاخذیه ایشارت واردر ز را انساندن بعض تفریط و عدم
مبالات صادر اولور که مؤاخذیه به مؤیددر مثلاً بر کیمه ثوبنده اولان
نجاستک تطهیرنی تأخیر و نسیان ایدوب اول حاله غار قلعه ازله سنده
مبادرتی ترکه تفصیر ایتش اولور انکیچون حال صومده مضطرب و ضوده
حیاط و نسیان صومه مؤدی اولور امور دن برهیر لازمدر
(و دیشلردر که تخطی اودر که عید حدنی تجاوز ایدوب عینک غیری به
خطوه و وضع قدم ایله ارض مقصوده به مشی کبی پس عید سیدرک
امر ایتدوکی محلاک غیری به تخطی و تجاوز ایلسه مخطی و اول غفله خطیه
دیر (و قرآن و حدیثه خاطی و مخطی تخلیه کوره مستعملدر مثلاً

رفع عن امتی الخطاء والنسيان) ارادنده اصابت و فعلده خطایه کوره در
 (اللهم اغفر لی خطائی وعمدی) و كذلك من اجتهد فخطأ فله اجر
 بوقیلند در پس خطا او در که بر کیم صیده رمی ایدوب انسانه اصابت
 ایده که ارادنده اصابت و فعلده خطا ایتش اولور و اگر انسانه رمی ایدوب
 صیده اصابت ایدسه ارادنده خطا و فعلده اصابت ایتش اولور
 و لکن قصدنده مذموم و فعلنده غیر محمود در زیر فعلی بغیر قصد در
 (قال الله تعالى ومن یکسب خطیئة او اثما) بوراده خطیئة فعلنه قصد
 اولیان نسنه در (و یغفر لکم خطایا کم) قصیده اولان کاهل در لایا کله
 الا الخطائون کبی (و یمشردر که مخفی کلام و امر و شائنده زله
 و هفویه کوره و خاطی دیننده ضلالت کوره در که بونک اشتقاقی خطی
 یخطأ دن در علم یعلم کبی) الحاصل خطیئة اصلنده خطایه مقارن
 اولاندر و لکن عمده دخی مستعملدر و الخطاء بغیر عمده شایسته
 و لکن مطلق کاهده دخی جاری در پس حدیث مذکورده تخطئون
 مذنبون معنایه محمول اولی و اضحدر و ذنبدن خطا لله تعبیرده نکته
 بودر که مؤمن اولان کیمه کاهی خطا لله ایشلر یوخسه قصیده ایتز
 زیرا قصیده کاه ایتک مقابله قهار و جبار در (بوسیددن بعض اکابر
 اولیا پور مشلدر که قصیده ترک اولنان غمزلر ایچون قضا یوقدر
 بلکه قضا خطا و نسیان و بعض ضرر و راتله ترک اولنان صلواته
 کوره در زیر عمده انکار معنایی واردر که تسدید عقوبته بائندر
 کویا عمده ترکی دانه تدار کدن خارج کبی اولدی فاعرف
 فانه من مزانی لاقدام * باللیل والنهار * با ظرفیت ایچوندر
 فی معنایه کتب معتبره دایک اشتقاقیه تعرض اولتمشدر نهار
 تعرض اولند یغنی کبی زیرا نهار حرکت ایلله سه ر و نهار سکون ایلله
 بحری الماء الفایضدر پس نهار ضوء و منشر اولدیغی وقتدر که طلوع
 فجر صافدن و یا شمدن غروب شمس دکر و لیل غروب شمس دن
 طلوع فجر صادقه و یا طلوع شمس دکر (و شول ضوء که طلوع فجر نه
 طلوع شمس میانده در انک حقیقه اختلاف اولتمندر اصح بودر که

شمسک طلعه قریندن ناشی تحت الارض دن عکس شمس ایدر بعد المغرب
 شفق انک عکس شمس اولدیغی کبی انکیچون سحاب اولان
 جردن صکره اولان بیاضک غیوبته دک عشان تأخیر ایتکدر (بوراده
 لیل و نهار دن مراد یکر می درت ساعه تدر که طلوع و غروب شمس
 حسبیه نور و ظلمه تقسیم اولتمشدر و انسان یوساعه تدر خوابدن غیر
 وقتدر یا اعتقاد و یا عزمیه و یا عملا مصلحتدن خالی دکر انکیچون
 اخطاء مجموع لیل و نهاره تقید اولندی مکر که ترکیه نفسله هیا کل
 علویه به متصل اوله و قرآنده کاور (ومن آياته منامکم باللیل والنهار
 یعنی منام غفلت و سوء حاله اشارتدر که عوام ناسه کوره لیل و نهاره
 تقید اولتمشدر تشکیم حدیثده کاور (الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا)
 یعنی انسانک اکثری منام حالنده کبی غفلنده در کر کسه صورتده متبقی
 اولسون (ولیل اگر حدیثده و اگر آیتده نهار او ز رینه تقدیم اولندی
 زیرا ظلمت اصل و نور فرع در شول جهندنکه نهارک حدیثی شمسک
 طلوعبله در وجود شمس ایدسه حادثدر پس نور شمس ظلمت ایلله غلبه
 ایلله نهار دینلدی و لیل نور شمسله مستور قالوب ظاهری نهار و باطنی
 لیل اولدی (بورانددر که صوفیه قدس الله امرارهم لیل ذات و نهار
 صفات دیرل زیرا مقتضای ذات خفا و مقتضای صفات ظهور در
 (و بوامت مرحومه مظهر اسم ستار و غفار اولوب کیچه لری کبی
 کوندلر لریک دخی ذنوب و هیئات ظلمتیه لری مستور اولدی بنی اسرائیلک
 ایدسه جرایم شلری طاق با لری او ز رینه نفوس اولوب روزک بروزنده
 آینده و روندنک الطلوع حسبیه مقتضای او لردی و لیل و نهار تجلی
 و استتار اشارتدر تشکیم دیمشدر در که (مشاهده الابرار بین الجلی
 والاستار) مفرینک مشاهده سنده ایدسه استار یوقدر (منف من اهل
 الجنة لا یستر الارب عنهم ولا یحجب) اکا اشارتدر و رسول للهک
 صلی الله علیه وسلم ظلمت ایلده نهار دهی کبی رؤیای کار مزدور
 فاعلم ذلك * وانا غفر الذنوب جميعا * لفظ جیمه ذنوبدن لفظا حال
 و معنی تأکیددر و جیمه کافرادی فعل بمعنی المفعول اولدیغندر

و ذنب ذنبك جمع در معنای تأخیری مستعمل اولمغه ذنب دیندی یعنی قنب
حرکت ابله حیوان قوی و غیر در (ودابه نك رأسدن ذنبی نیجه ایسه
ذنب و اثم دخی متأخردر که امر عارضدر انکیچون (سبقت رحمتی
علی غضبی) وارد اوازی زیر انغلق غضب عارض اولیچق متعاقب اولان
ذنب دخی بویله در پس ذنب اسم آخرک احکامشدندر (و بوراده
ذنب صغار و کبار شاملدر قال تعالی (ان الله یغفر الذنوب جمیعاً)
اگر چه عمومندن شرك مثلثنادر زیرا فرأند کلمه (ان الله لا یغفر
ان یشرك به) و عاصی دخی مشبهله مقید در قال تعالی (و یغفر ما دون
ذلك لمن یشاء) زیرا مطلق مقیده محمولدر (بعدذا بوراده وانا اغفر
الح استیافیدر خالیه دکل زیرا جله آیه انک اوزرینه دینی اولمغه
انسب اولان ابتداء اخباره حل ایتکدر پس انا تقویت حکم ایچونددر
(الضوم لی وانا الجزی) کی و یا تخصیص ایچونددر زیرا مغفرت شرعیه
الله تعالی به مخصوصدر تنکیم (فانه لا یغفر الذنوب الا انت) و كذلك
(ومن یغفر الذنوب الا الله) اکادالر * فاستغفرونی اغفر لکم * تقدیری
فاستغفرونی لذنوبکم اغفر لکم ذنوبکم دیمکدر و لکن مقدم ذنوب
مذکور اولمغه بوراده ذکره حاجت قائمندی یعنی بدن مغفرت ذنوب
طلب ایدر کن خصوصاً استخارده سماء دنیایه نزد لم وقتنده و ایام و ایالی
مبارکده و اما کن متبرکده تا که مغفرت و عفو ذنوب ایدم و مغفرت
و عفوک فرقی بالاده در و مغفرت استغفار غنوط قلند دینی توبه به
تحریش و شان استغفار اهتمامدندر و الا بلا توبه دخی مغفور اولمق
مشبهه مغفوضدر (و یوندن مفهومدر که انساندن صدور ذنب مقدر
و مقرر در زیرا مقتضی است سی جمعیدر و اسماء الهیهده غفور و غفار
وجود ذنبی مستلزمدر بوجهندن حدیثده کلدیکه (اولم تذنبوا
و تستغفروا لذهب الله بکم و جاء بقوم غیرکم فیدنبون فیدستغفرون
فیغفر لهم) و لکن استغفارک برهانی بودر که افساد ایتدیکه اموری
اصلاح ایلیم که اکانت دیرل زیرا حقه رجوع ایتک یا یکر قول انسانله
اولماز بلکه اعتقاد و عمل و تدارک مافات ابله اولور بومشادندر که

رايه عذوبه رجهها الله تعالی دیمشدر که) استغفارنا هذا یحتاج الی
استغفار (یعنی استغفارک شریوطی اولیچق اودخی بر بشقه معصیت
اولوب استغفار آخره محتاج اولور (بعدذا مذنب اطلاق ذنبك
انکله قیامی حالیه کوره در زیرا (التائب من الذنب کمن لا ذنب له)
و ققیجه مذنب تائب ابله غیر مذنب حکمه برابر در اکر چه
مشبه به وجه شبهده مشیهدن اقوا در بوجهندن بعض علما
دیدیلر که من لا ذنب له اولان مذنب تائبدن مرتبه بده اعلادر
توب طاهر و منهر کی بوسیددن وضو در ذراعنی ید ایتک بللی ابله
مسح و بعد ماء جدید ابله غسلدن منع اولندی زیرا تپیس ثم لتطهیرک
معنای یوقدر یعنی ماء مستعملک عدم طهارتته کوره تنکیم بعض
مجهندن ذهاب اولمشدر فاما بومعنی اولم تذنبوا الح حدیثه کوره
معکوس کی کرر بنور تأمل ابله که کر چه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرت یحیای علیه السلام ذنب ایتدی و بلکه هم ذنب بله ایتدی دیو
مدح و اخبار ایتدی مع هذا کندی یحیادن افضل ایکن قرأند حقهده
کاورد (عفا الله عنک) و یند کلمه (لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر
پس صدور ذنب معصومدن مفضول و متأخر اولمق اقتضا ایتدی
تنکیم ملائکه (لا یه مسون الله ما امرهم) نشانیه معل و انسان (کلامایقض
ما امره) کلامیه معاتب ایکن ینه فضله انلردن برتر در و الحمد لله تعالی
(سؤل اولور سه که طلب مغفرت ذنب اوزرینه مرتب اولیچق
مغفرت ذنب لازم اولدی و لکن (و سارعوالی مغفرت من ربکم) بوجه
اسباب مغفرت و طلب عفو مسارعته لازم کلدی ذنبه مسارعته لازم
کلدی مع هذا بلا ذنب مغفرت اولماز (جواب بودر که کر چه مغفرت
و ذنب امور اضافیه دندر فاما (ان الله لا یأمر بالفتشاء) و ققیجه ذنبه امر
اولماز بلکه ذنبدن نهی اولور (الحاصل ذنبك وقوعی لازمدر و لکن
فعل اولدیغی جهندن یوخسه حکم اولدیغی جهندن دکل فافهم
فانه من مزالت الاقدام وایک و لا اقدام علی الاجرام والله الحفیظ
* یا عبادي انکم ان تبغوا ضری * ضرفتمله نفع مقابلیدر قال تعالی

يدعوا لمن ضره اقرب من نفعه) و ضربه سراء و نفعه مقابله بیدر قال تعالى
(فكشفا ما به من ضر) یعنی ضر ضربه سوء حال در قات علم و فضل و عفت
و نقص نفس و مال و بلا و آفت کی و انکله مبتلا اولانه مضر و ز دیور
و بودند در که ذاهب البصره ضریر دینلیدی و ضرر ورتك دخی اصلی
ضرر در ضیق معنسانه (اوراده ضرری نك نصی نزع خافض اوزرینه در
تقدیری ان تبلغوا الی ضرری دیمکدر که بلوغ بر نسته نك اقصا سسته
منتهی اولور و او غلان بالغ اولدی دیمک حد صبا و تك غایتنه ایردی
دیمکدر قال تعالى ایمان بالغه ای مشهیه فی اثنا کید بویه مواضعه
مطلق وصول و اکافدرت معنسانه در * فتضر و ن * ففصله نفعه
جوابدرا اصلی فتضر و ننی در یعنی یا عبادی تحقیق سر بکا ضرره ابرم
و اکافدرا اولماز سکر که بکا بالفعل ضرر و ویر سر ز بر اضر بنم و سرتك
ضرر یکر بنم ضرر مدن مسفاد و امر جزئی در پس جزئی کلی به
نوجهله مقابل کله قال تعالى (یدالله فوق ایدیهم) ای یدالله الکلیه
فوق الایادی الجزئیه (محکیدر که قوت القاب صاحبی شیخ ابوطالب
مکی قدس سره بغداده و ارب مجلس و عتقد جلوس ایتد که لا ضرر
علی الخلق من الله شیء یعنی خلقه الله تعالی دن زیاده ضرر لی نسته
یو قدر دید که حاضر اولور یو کلامی فهم یتیموب مجلسدن متفرق
اولدیلر فاما حقیقت ضرر صفات الهیه دندر تکیم اسماء حسنه
در ج اولدیغی اکا نشاند و حدیثد کاور که (لا ضرر و لا ضرار) یعنی
کیمه کیمه به ضرر و یروپ حقتدن بر نسته نقص ایتسون و کندنه
ضرر و یرنه دخی ادخال ضرر ایله مجازات ایتسون بلکه عقو ایتسون
ز بر اضرر و احدثون و ضرر ایتدندن اولور یعنی نه ابتداء و نه خود جزاء
ضرر و یرسون دیو ضرر و هشاره دن نهی در فاعرف * وان تبلغوا نفعی
فتفرون * اولك دخی اصلی وان تبلغوا الی نفعی فتفرون ننی در و نفع
خیره وصولده انکله استعانت اولان نسته در و شول نسته که انکله خیره
توصل اولور خیر در پس نفع خیر در (ونفع متعدی در انتفاع لازم
اولدیغی کی و انتفاع لغته و استعمالده یوقدر اگر چه بعضه و اتمین

کلامنده (انتفاع الفقراء) واقع اولمشدر یعنی سر بکا ایصال نفعه قادر
دکلسکوز که بالفعل نافع اولاسکر بلکه سرتك نفعکر بنم نفعمدن مأخوذ در
پس منفعتکر کچدن کچه در پس نفع و ضرر یکر ز کندی نفعکر در
الحاصل و منه لازمدر که نفع و ضرر و خیر و شر مشیت و قدرت و قضائه
اولدو غن یلوب کاری صاحبنه تقویض و امر نه اسلام و ترک معارضه
لازمدر و الا (وانا الحق الغالبون) مصداق بجه حق تعالی کیمه نك
مغلوبی اولماز و معارضه صد دنده اولانک معارضه سندن متضرر
دخی د کلدن نمرود و فرعونک سوی سمایه تیواند از اولدقاری کی پس
رعیت سلطان اعظم ایله مقنا و مت ایده مد کوری کی اهل عالم دخی
سلطان السلاطینه مقابله به قادر د کلدن ز بر اسلاطان منه و عسکر
صاحبی اولدیغی کی حق تعالی دخی اسماء متقابله صاحبیدر که از جمله
قهار و جبار و ضار و مقتدر و متقم و امثالیدر * یا عبادی اوان اولکم
و آخرکم * اولدن مراد ام اولی در آدمه علیه السلام و ارنجه که اموات
زمره سنده در و آخردن مراد امت اخیره در که کیمی حیائده و کیمی دخی
قیامته دك کلچکدر که یونلر احیا کر و هنده و انلرک حکمنده در تکیم
اولین و آخرین دنلشددر که مراد ام اولی و اخیره در یعنی ام انبیا
و امت اجدیه در و جا زدر که اول آدم دن مقدم کلن انواع
سته به دخی شامل اوله جن و بن و طم و دم و حس و بش کیمه
یونلرک هر بری دهور طویله دنیهاده معمر اولمشدر که یا لکر جنک
آدمه کلنجه عمری القش یک سسته در (و بعض کبار اولیاء کعبه بی
طواف ایدرکن مطسافده بعض مجهول کیمسه ل کور دکه
انلردن بری سن بنی بلورمسن بن سنک اول کلن اجداد کدم دید که
اول ولی دخی یاسن دنپادن انقال ایده لی تقدیر مدت اولدی دیو سوال
ایدیچک جوابنده فرق یک سندن زیاده در دیدی اولدخی یادور آدمک
یوقدرمده تحمیلی یوقدر ز بر دور سنبله یدی یک سته در دید که
اول کیمسه ده قنخی آدم دن سوال ایدرسن افر بدنمی و یا بعد دمنی
دیوچک انک دخی خاطرنه (ان الله خلق قبل آدم مائه الف آدم)

حدیثی کلدی و نسبت ام اولایه اولمایوب قبل آدم اولان امه اولدیغی
ظاهر اولدی اگرچه تاریخ مجهول و حدوث عالم مقرر در (و بومقوله
احادیثه کرچه اهل حدیث حلیل البصر اولدقلرندن نظر صحت له
بافزولکن کشف صحیح در) ونحن مع اهل الکشف فی کل حال فانهم
اصح الرجال فی الحل والمال ولهم الحجة علی غیرهم من اهل القبل
والقال * وانسکم وجنکم * انس کسرله بشر در که انس و ایناسلرندن
اوتوری انس نسیمه اولندی و جن قوم جان در که اجنتان واستارلرندن
اوتوری جن دنلندی و ملائکه به دخی جن اطلاق اولتیق بالاده در
بوراده انسی جن اوزرینه تقدیم ابتدی شرفندن اوتوری اگرچه
وجود ده جن مقدمدر تشکیم سبق ابتدی و جن ده زیاده کثرت اولمله
تصریح ابتدی زیرا مقتضای مقام خلائی کثیره نک پری برله
نظاھر و اتفاقی بیاند و بردخی انس و جنه ثقلین دیر که شرع مجیدی
بویکی به نازلدر پس جن و ملائکه اصل واحد دن دکلدر تشکیم
بعضیلر زعم ایتدیلر و الاملائکه دخی مکلف اولتیق لازم کلور انلرک
حالی ایسه بالاده ذکر اولندی بلکه ملائکه نک اصلی نور صفات و جنک
اصلی نار عناصر در و ملائکه ده عصیان اولماز بلکه کفر و ایمان و طاعت
و معصیت ثقلینه مخصوصدر پس شیاطین و جن بر نوعدر که مقررلرینه
شیاطین و مؤمنلرینه جن اطلاق اولنور و کذلک انسان یوز بکرمی بش
حصه در که اکثری اهل کفر و معصیت و اقلی اهل ایمان و طاعتدر
انکیچون یوم قیامتده بعث جنت ییکده برو بعث نارما بقی در که طغوز یوز
طغسان طغوز در و بلاد هند اوسع البلاد اولمله یوز بکرمی بش
صنفک بورنی هندستانده و بکرمی بشی سائر بلادده متفرق و منتشردر
* کانوا علی اتی قلب رجل واحد منکم * تقدیری کانوا علی تقوی
اتی قلب رجل واحد منکم او کانوا علی اتی احوال قلب رجل واحد
منکم دیمکدر و الاحل صحیح اولماز یعنی زیاده متقی اولان بر کیمسه نک
قلب حالی اوزرینه اولوب غایت تقوائله متقی و جله کز بو خصوصده
متقی و هر وجهله مطیع و منقاد اولسکوز بوندن مراد اهل جهالدر که

قرار کا هاری جتدر و بومعنا بی بطریق الفرض ایراد ایلدی
تشکیم کلمه اوکا دالر زیرا قبضة جمال و جلال فی الحقیقه دارینک
واهلنک وجودن اقتضای تشکیم در که خلائی اولتیق حکمتدن خارجدر
* ما زاد ذلك فی ملکی شیئا * ملک ضمیمه بادشاهلقد سلطنت
کیکه ذی روح و غیری اکا ملوک و مسخر و اطاع و صامت منقاد
و مطیعدر یعنی ذکر اولنان کینونت بنم ملک و سلطنتده هیچ برنسنه بی
زیاده اینر تشکیم ملوک دنیا به کوره زیاده حاصلدر زیرا اتفاق دین
و اتحاد کله موجب نظام و باعث امتلاء خزان در بوجهندن فیجمل
ادعای ربوبیتله مبتلا اولدیلر که خلائی اولایدی دغوی قبوسی اوللرادی
و حدیثده کلور (خلقت الخلق لیریحوا علی الاربع علیهم) یعنی
حق تعالی غنی بالذات در و شوالکه مرتبه استکمالدر اسمیه راجعدر
و اسمانک اضافاتندن اطلاق ذاته ضرر کلز الحاصل دیمکدر که
یا عبادی سز بنم ملائکه داخل و ملوک سکر و سزک حسن حالکدر بنم
تقدیرم و توفیق ایلدر پس اولدن ملکم نه ایسه اودر و خالق بکا انده
امتنانی یوقدر کا قال الله تعالی (قل لا تمناو علی اسلامکم بل الله یمن
علیکم ان هداکم للإیمان ان کنتم صادقین) بلکه زیاده لک عبیده
اولور زیرا واسع علمیک بنده سیدر که نوبنوانده استمداد و استفاده ده در
(افاض الله علینا وعلیکم سجال اطفه و کرمه * یا عبادی لو ان اولکم
و آخرکم * یعنی عقل اولدن غایت مخلوقه منتهی اولجه که بکرمی
سکر منزل و بی حساب مخلوقی مشتملدر زیر املائکه دخی انده در اخلدر
ملائکه ایسه لا تعد و لا تحصى در حتی مرویدر که بنی آدم عشر جندر
و بویکسی عشر حیوانات البردر و جله سی عشر انطیور در و کلنی
عشر حیوانات البحاردر و بونلرک جمعی عشر ملائکه السماء الدنیادر
و هکذا اسماء سابعیه و ارنجه و بونلرک جمعی ملائکه کرسی مقابله سینده
شیء قبلدر و بوجهل سرادفات عرش که آتی کره یوز بیکدر بر سر اوقه
موکل اولان ملائکه نک عشریدر و بوجهله حول عرشده دوران
ایدن ملائکه به کوره در یادن بر قطره کبیدر و بونلرک کلی اشباع اسیر اقبله

گوره که ملائکه او حذر عشر کبیر و جنود جبر پلاک اجناسنه نهایت
 یوقدر و ارواح عالییه دیدکاری مجرداتک حسابی علم حقّه مقوضدر
 * وانسکم و جنکم * یعنی محسوس اولان اجساد و مستور اولان
 ارواحک جمله سی که اجساد عالم ملک و حسیات و ارواح عالم
 ملکوت و عقلیات دیر که عالم الغیب و الشهاده بویکبسی محیطدر
 و قرآنده کلور (فسبحان الذی یبده ملکوت کل شیء) ای روح
 کل شیء یعنی اجساد الله تعالی که قبضه شمالنده و ارواح قبضه
 یمیشده در قال الله تعالی (و السعوات مطویات یمینه) یعنی العلویات
 (والارض جیما قیضته) یعنی مقبوضه شماله و هی السفلیات فاعلم
 ذلک فانه وقع بطریق التفنن الهی من الله تعالی * کانوا علی الجر
 قلب رجل واحد منکم * بونک دخی تقدیری قرینی کبیر که علی فجور
 افجر قلب یا خود علی افجر احواله دیمکدر یعنی اتفاق ایدوب جمله کز
 زیاده فجور اوزرینه اولسه کز و لکن فجوری قلبه نسبت ابتدی زیرا
 قلب فید افساد در تنکیم بالاده (ان صلحت صلح الجسد کله و اذا فسد
 فسد الجسد کله) حدیثده شرح اولندی قال الله تعالی (ولکن تعمی
 القلوب الی فی الصدور) وقال الله تعالی (ومن یکتمها فانه آثم قلبه)
 و بعض روایانده بوراده منکم اغضی یوقدر تا که افجیریت ایله خطاب
 واقع اولیه تفضلا و احسانا کذا قالوا و لکن کلام الهی فی الجملة
 خطابی مشتملدر زیرا انسکم و جنکم خطابی و کانوا ضمیر تنک انله
 رجوعی خطابده کافدر بلکه مقام عز و جلالده تقبیحا خطاب
 او کدر تنکیم و اضاع عدیده ده واقع اولشدر * مانقص ذلک من ملکی
 شیئا * نقص خسران فی الحظدر لازم و متعایددر که فاعل ذلک
 و مفعول شیئا ای مانقص ذلک المذكور من الکیفوتة شیئا من الاشیاء
 یعنی زیاده فجور اوزرینه اولدقلری بنم ملکمدر بر خردل دانه سی قدر
 نسنیدی نقص اینز زیرا کمال و نقصاندر هر بری نشان کار الهیدر تنکیم
 از باب معرفته معاومدر و بردخی فجور اوزرینه اولدقلری حالده ینه
 ملوک و مختصر حقددر زیرا ادعای بویث اید لر بله آخره غلو و اولدیلر

ذکیر که غیر یلر انکیچون مرته مذل الجبارة دینلدی موت ایسه خلاق
 الهیدر قال الله تعالی (خلق الموت و الحیوة) و بعض یلر دیدیلر که
 اتقای قلب جناب نبوتک صلی الله علیه و سلم قلبی و افجر قلب ابلیسک
 قلبیدر زیرا جناب نبوی هادی اسمنه و ابلیس مضل اسمنه مظهردر
 هدایت و ضلالت ایسه متقابلدر انکیچون بعض روایانده منکم
 دینلدی زیرا ابلیس چندندر و خطاب بالذات ایسه در که جنک ذکر
 تبعیت ایله در و لکن بوجه فی الجملة تعظیم نبوی بی محل در کما لا یخفی
 علی العارف و بردخی بودر که بوراده خطاب انسه از یحوق شق او انه
 دخی انسه مخصوص او اب جناب نبوی من وجه خارج اولاق لازم
 کلور پس قلبه توجهله قلب نبوی مراد اولور تفصیلی بودر که کرچه
 ظاهرده جناب نبوت (قل انما انا بشر مثکم) موجبجه جنس
 شردن در که بشردن تولد یتشدر عیسی علیه السلام کیکه مریدان
 تولد ایتکله بشردن معدود و ملک جنسندن خارجدر انکیچو اکا روح
 بحکم دین خطا ایتشدر و لکن (حبیب الی من دنیاکم) ثلث خطا بندن
 مفهومدر که انلر فی الحقیقه بودن دین دکن دکلدر در تنکیم بعض یلر طینت
 نبویه چندندر دیدکاری تقویت ایدر و کذلک حدیثده کلور ان
 لست کنهتکم) یعنی کرچه صورته هیئت بشریه اوزرینه در و لکن
 هیئت اصلیه لری اکا مظاهر در چهر یلک صورت بشرده تمثلی کی حقیقت
 ملکیه سنی منافی دکلدر مایرندن او توری اکل و شربی ترکده سر صمدانیت
 و حقیقت ملکیه اوزرینه جاری اولشدر شویله که اگر ظاهر امتی
 محافظه مقصود اولسایدی الی آخر الامر فیردر و حایلری اوزره
 او اولردی زیرا حضرت ادر یسدن علیه السلام افضلدر حضرت
 ادر یس اون لقی سنه قدر اکل و شرب و مشامدن خالی اولشدر داشته
 جناب نبوتک صورت بشریه سی اعتبار ایله خطاب درست و حقیقت
 ملکیه سنی و بلکه هیئت انهبیه سی اوزرینه خطا بندن خارجدر زیرا
 کپیته تنک جنسندن دکلدر مضاف لکر من انکست الی و ملایخ اشارات
 المبانی والله اعلم * یا عبادي اوفون اولکم و آخرکم * یعنی جمله ذی روح

كرك رئيس اولسونكه اول القوم در و كرك مرؤس اولسونكه آخر
 القوم در و كذلك كرك اكبر اولسون اوائل بنی آدم كبی و كرك اصغر
 اولسون و اخیری كبی زیرا اول و آخر كبر و صغرایله تفاوتی وارد عوج
 بن عنق و عمالقه و یا جوج و مأجوج و غیر یلر کی تشکیم حبه حنطه
 دوه قوشی یمر طه منی مقید دارندن حالا اولان حدته دك تنزل ایلدی
 و بعض اشیا اصلنده عظیم جثه اوزرینه خلق اولندی جل و قبل
 و كركدان و رخ كبی و بعضی صغری جم اوزرینه مخلوق اولدی و صفور
 و نمله و امثالی كبی سبحان من صغیر البعوض و كبر القیل فاعرفه * و انكیم
 و جنكیم * یعنی وجه ارضه محسوس و تحت الارضه مستور اولنركی
 و جرحوا و طبقات سماده اولنلردخی اكا قیاس اولنله و ابن عباس
 رضی الله عنهما (ومن الارض مثلهن) آیتنده پیوره شدركه بدی
 طبقه ارضدر كه هر ارضه نیکز كبی نبی و آدمكز كبی آدم و نوحكز كبی
 نوح و ابراهیمكز كبی ابراهیم و عیسی كز كبی عیسی و بنم كبی ابن عباس
 و ازدر یعنی بزم ارامزده انبیا و اولیا نیجه ایسه انارك اراستده دخی مشارب
 انبیا و اولیاده سادات واردركه قوم لرینك اوزرینه قائملردر و حفاظ
 بوحدیث خصوصنده اختلاف ابتدیلر و لكن فتوحات مكیبه ده
 كاوركه كشف السیاحدر بورادندركه پیران طر بقدردن شیخ اقتاده
 خلیفه سی شیخ هدائی به خطاب ایدوب پیومشدر كه تیجه عالملر
 واردركه حالا ایلرده بنم كبی اقتاده و سنك كبی محمود واردركه فاعلم ذلك
 * قاموا فی صعيد واحد * صعيد تراب و یا وجه ارضه صعيد
 دیندیكی غبارنك هوایه صعودی اعتباریله در انك ایچون فقها
 دیمش لردركه متیم اولان كبسه نك بدنه علوق غبار لازمدر تاكه
 من تراب ایدیکي متیقن اوله بوراده صعيد واحد دن مراد مكان
 واحد در اكرچه ترابه مكانك فرقی واردركه زیرا مكان اعمدر یعنی
 هر تراب مكان او اور و لكن هر مكان تراب اولماز قال الله تعالی
 (و رفعا مکانا علیا) یعنی سماء اربعة دن مكان ایله تعبیر اولندیکه
 ادریس علیه السلام او نمله مرفوع ایدی سموات ایسه حد عناصر

کتبفهدن خارجدر كه از جمله ترابدر و یونیدن فهم اولندیکه عرش
 اعلا نك محیط اولدوغی اشیاك جمله سی مكان مقوله سیدركه خبر تعبیر
 اولنور تشکیم مخلیصده میندر * فسألونی * سؤال استعطایدر یعنی
 بوقدر کثرات و تنوع حاجاتله دفعه واحدة بنسندن نسنه طلب انسلر
 یونیدن مراد درگاه عز و عنای ذی الکبریایی دیوان سلاطین و ملوکین
 افراز و شان حضرتی مقام الوهیه مناسب اولان وصفله اعلا
 و اعزازدر یعنی بومقام سؤال مسئول عنهی ادعاش و اعجاز ایدوب
 سائلرك یا حرمالربنه و یا مشقتله مطلوب لرینه و صوله دلالت ایدر
 محل ایکن حق تعالی بومعادن عالی و بجز و ملال و حیرتیدن متعالیدر
 تشکیم دعاء خضر یدیه کلور (یا من لا یشفعه شان عن شان) زیرا جمله
 اشیا بی محیطدر و شولكه (سترغ لکم ایها الثقلان) پیور مشدر تهدیده
 محمولدر شول و جهدنكه فراغ و شغلدن بری و نصب و افویندن عریدر
 * فاعطیت کل انسان مسأله * پس هر انسانه یعنی جمیع خلایقه
 مسئول و مطاوبنی اعطا اتسم زیرا برنسنه مسئول اولدیخی جهتدن
 مسئله و افظدن مفهوم اولدیخی وجهدن معنی وانك ایچون اسم
 مخصوص وضع اولدیخی پوزدن مسمی در و بوراده سؤالی جمیع
 خلایقه تعمیم دنع کره اعطایی انسانه تخصیص ایلدی زیرا عطاده
 مقصود بالذات اولان انساندر كه عطایای ذاتیه و عطایای اسمائیه
 اكا مخصوصدر و كذلك (و آنا کم من کل ماسألتموه) و فتیحه عطایای
 حسیده دخی مشارایه و هر دورار نعم ایله منعم علیه در قال الله تعالی
 (اسبغ علیکم نعمه ظاهرة و باطنه) زیرا انسان مفضل مطلق و مقرب
 حقددر پس خزائن فضل اندن ممنوع دکلدر * مانقص ذلك مما عندی *
 اولکی ما نافیله و ایکنبی موصوله در یعنی اول عطاء عام و انعام تام
 عند مده یعنی حضور مده و ملکیده اولان خزائن رحمتدن برنسنه
 نقص ایتمز معلوم اوله كه عندیت حق اصلنده عین ذاتدر پس
 دلالت ایدر كه الله تعالی جمیع اشیا بی محیطدر شویله كه انلرله حاضر
 و انلرله ناظر و بلکه هر برینك یوزندن ظاهر در و قدرتی شول

مرتبه در که هیچ بر مقدار رده منتهی اولان بلکه علی التوالی مالا نهاده
ایجاد قادر در بوجهدن ذاتنده کمال و عدم تناهسی اولدیغی کی
صفاتی دخی بویله در اشته بوتقریدن مقام عنایت و انک مشتمل
اولدیغی خزائنک معنایی معلوم اولدی * الاکما بقص الخیط *
ما موصوله و یا موصوفه و یا مصدریه در ای ما نقص شیا من الاشیا
الا مثل الذی او مثل شیء ینقصه الخیط والا نقصانا مثل نقصانه
فی القلة (مخبط متبروزنی اوزرینه کسر میله اکنه در ابره کی که بحجم
سوزن دیر که انکله ثوب خیاطت ایدر ل خیاط کی قال الله تعالی
(حتی یلج الجمل فی سم الخياط) واپلکه رشته و عرب سلك دیر بوراده
خبط ایله مراد طرف مخیطدر یعنی اکنه اوجیدر که نسیمه البهض
باسم الکمل قیلنددر تنکیم شرع غسل ذکر ایله امر ایلدی مقصود
رأس ذکر غسلدر مجموعنی دکل * اذا دخل البحر * صیغ مجهول
ونصب بحره که مفعول ثانی اولمق اوزره در بحر ماء کثیری جامع اولان
مکان واسعدر انکیچون تجز فی العلم دیرل توسع معناسند و بحر ملح
و عذبه شاعدر بعضیلر ملح در فقط دیمشدر و عذبه بحر ذلت
ملیه مقارنته در تنکیم شمسله قره قران دیلور قال الله تعالی (بحران
هذا عذب فرات وهذا ملح اجاج) بونده ابره و بحرله تمیز ایلریکه
مشدر تشبیه معقول بالحسوسدر که افهنامه تقریب ایچوندز برا
طرف ابره قلنده و بحر وسعت و کثرته و بوقلندن مقصود عدمدر
زیر قدرت حقه کوره خزانندن برنسته منتقص اولان تنکیم اشارت
اولندی و بعضیلر دیدیر که تشبیه نقصانده دکلدر ز برانند الله
اولان نسته به نقصان کما ابره بی بحر ادخال ایسه نقصدن خالی
دکلدر بلکه عرفا اول قدره نقصان اطلاق اولمق قدر و یا خود
فرض و تقدیر باینددر یعنی اگر ملک حقه نقص فرض اولمق اول
نقص بوقدر اولوردی * باعبادی انما هی اعمالکم * می ضمیر بهدر که
اعمالکم انی تفسیر ایدر یعنی بر معلق ذهنی به راجعدر که اول اشارت
اولنوب بعده اما بعدله اخبار اولمشدر تنکیم صاحب الکشاف (هذا

فراق بینی و بینکم) آیتنده دیمشدر که عند حلول المیاد خضرله موسی
میائنده فراق تصور اولنوب هذا ایله اکا اشارت اولمشدر و بعضیلر
دیدیر که انی رجل و اجر رجسندن مفهوم اولان اعمال صالحه
وطالحیه راجعدر و علی مکل تقدیر اعمال بوراده مطلقدر تنکیم
تفصیل آتی انی اقتضا ایدر حدیث سابقده (فبايع نفسه الخ) کی
* احصها لکم * احصا حصادندر که صفار چهاره در احصا وضع
حصاردر که عدا ایدر کن عبارتدر اصلی بودر که طائفه عرب
حساب عقود اعداددن بر عقد معینه بالغ اولدوده لاجل الحفظ
انک ایچون بر حصاة وضع و بعده استیناف عد ایدر لردی قال
الله تعالی (وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها) یعنی الله تعالی انک
نعمتربنه غایت بوقدر که شوغایتیه ایدر دیو حصاة وضع اولنه
واحصا واحاطه اراستنده فرق بودر که احاطه موجود و معدومه
عامدر و هر معلومه دخی مستعملدر احصاء ایسه موجود ده اولور
فقط (لکم ده لام اجلیه در یعنی سرك ایچون اول اعمالی احصا و حفظ
ایدرم مقصود ملائکه حافظون صحف اعمالده حفظ ایدر ل دیمکدر
بوخسه عماله حفظ دکل زیرا عماله اولان حفظده الزام حجت قوی
اولان کما لا یخفی علی المتأمل * ثم اوفیکم اباهما * بعده اول اعمالی سزه
توفیه ایدرم یعنی بوم قیامتده نامه وافیه سزه تأدیه ایدرم مقصود اجر
و جزاسنی اعطادر قال الله تعالی (وانما توفون اجورکم يوم القيمة)
و بونده توفیه لفظنده اشارت واردر که بعض اجور و اجزیه فیئاده
واقع اولور و تأخیر توفیه به باعث بودر که دنیا دار العمل و آخرت
دار الجراذر کما ورد (الدنیا مررعة الاخرة) و بردخی صلحا ایچون اعداد
اولنان غلطسایه دنیاک و سستی بوقدر و حال فسقا دخی بویله در ز برا
حدیثنده کلمشدر که هر کافرک ضرسى احد طاعی و بدی غلطمندن
اوج کونلاک مسافه قدر اولسه کرکدر پس یا لکن بدنلری دنسایه
صفا ایچق اسباب عذاب دخی ضم اولتیقق نوجهله کجایش اولور
ولکن جنت وجهندن اوسعدر ز برا دار رحمت و فضلدر * فن وجد

خیرا * پس هر کیمکه خیر بولا که نایاب علیه اولان عمل واجزیدر
و بعض نسخ صحیحده (من عمل خیرا) دوشمشدر یعنی پس هر کیمکه
اجر و ثوابه دار عمل اشلیه و لکن نسخه اولی اولاد در زیر حفظ مذکوره
مناسب اولان وجد اندر * فلیحمد الله * پس حق تعالی توفیق
طاعت و فضل و رحمته جدا یلسون که اسناد از بسنک حکمی
انی یوغایت حیده به ابر کوردی پس بونده خیری حق تعالی به اضافه
اشارت وارد در زیر الله تعالی محمود اولغه فعل جیل لازمدر و فعل
جمله توفیق اندر بوجهندن فعل اکا مضاف و جدا اکا راجعدر
(والحمد لله تعالی علی توفیق الطاعة جدا یستغرق ککل ساعة
* ومن وجد غیر ذلک * و هر کیمکه خیر غیرنی بولا که شر در و شرک
عدم تصریحی مقابلندن معلوم اولغله در زیر اخیر و شر بری برینه
مقابلدر و بردخی ذکر شری ترک ایتمک آداب و حسن محاوره و تحطبه دندر
قال الله تعالی حکایه (اشرار یدعن فی الارض) یعنی شرده ارادت حقه
نسبت اولندی خیرده اولد یعنی کبی شکیم کلور (ام ارا دیمهم ربهم رشدا)
و بوراده غیر ذلک ده مباح داخل دکلر شکیم به مضیله لر زعم ایتدیلر
زیرا مباح فی الحقیقه لاخیر و لاشر یعنی لایثاب علیه و لا یعاقب علیه
قیلندندر بورا ده مراد ایسه خیر و شر شرعیدر که ثواب و عقابه
داردر فاعلم ذلک * فلا یلوم من الا نفسه * اوم بر کیمسه بی لومه یعنی
مذکرم اولان نسبه نسبت ایتمکه خوار لمقدر و بعض شمره جاهلیه
دیمشدر از لمره لم بدنس من اللوم عرض (فکل ردایر تده جیل) یعنی پس
کندی نفی اوم ایلسون انجق و اول معنای حقه ارجاع ایتمسون
زیرا (یداک اوکافوک نفخ) قیلندندر الحاصل حقیقت انک حقند
شری خلق ایتدوکی بطریق الظلم دکل بلکه موجب اسنادانی
اظهار طریقله در زیر احق خلا قدر که عبدک صرف اختیار ایتدوکی
نسبه بی بلا تاخیر خلق ایدروالا عجز و حکمتدن عدول لازم کلور
بوجهندن کیمسه منده نحاس و ذهبدن نه واریسه ظهوره کلن اودر
وانی اخراج ایده نه ملامت اولماز زیر ملامت النون اولد یعنی کیمسه دن

نحاس اخراجیه اولور انده خودنجا شدن غیری یوقدر بو معنا دن
فعلی تأکید ایلدی که فلا یلومن در زیر ابونده حضرت ذاتی زیاده تنزیه
واردر انکیچون حدیده کلور که (والشرایس الیک) و بوندن اهل جنتک
(و آخر دعویهم ان الحمد لله رب العالمین) سری و اهل ناریک (فلا تلوهونی
ولو مونا انفسکم) امری باهر اولور که بری حال سعادته و بری حال
اشقیادر و بوندن فهم اولور که اول وقتده اهل ناره عین ثابتیه لرینک
احواله مکشف اولوب معصاف اولد قلمی عدل الهی و سر از لیمه
دار اولد یعنی یلسون کدر انکیچون نفسلرنی اوم ایدر لر و بزم کاهمیزندر که
بو وجهله مبتلا اولدق دیمزلر اشته بودر که الله تعالی الزام حجت و کشف
حقیقت ایتدیکه کیمسه بی معذب ایتسه کر کدر دنیا ده ایسه بومه بی مکاشفه
روشن و محجوبه خفیدر که محجوب سر قدره آخرنده واقف اولور
* الخاس والعشرون *

بوحديث شریف دخی حدیث سابق کبی ابوذر غفاری رضی الله عنه
روایتی و مسلم تحریری ایله ثابت اولمشر * ان ناسا من اصحاب رسول الله
صلی الله علیه وسلم * ناس انک جمیدر که جمع عزیز در اصلند
اناسدر که همزه سی حذف اولمشر ناس بنوس نوسا دینلور
اضطرب و تحرك معنایند بو صورتده ناسده بحسب اللغة
جن دخی داخل اولور زیرا انده دخی حرکت و اضطراب
معنای وارد در و بعضی لر نسی دن مقلوبدر دیدیلر انکیچون آدم
نسبانه نسبت اولندی (کا قالوا اول الناس اول النبی و لفظ ناس
کرچه عامه افراد بشره بشا ملدر و لکن کاهیمه کمال انسانیت
ایله متصف اولنلر مراد اولور که فضلا در زیر اسم مجرد ده
فانده اولماز و آخر فی عامی به اضافه ایدوب افاضل الناس دیمکه
تعظیم بولماز بوراده ناسدن مراد اصحاب رسول الله دن برجساعت
فاضله در که فقراء مهاجریندر فضیله ی بودر که حرفت نبویه فقر ایله
موصوفلر و هجرته تقدم ایله معروفلر و شاهده حضورله مضبوطلر
و قرآنده ممد و حمددر انکیچون کوثری ایتدا بولنلر ایلر و باب جنی

دقی ایدوب قبل الكل انلر آجرل و طبقات صحابه اصول حدیث شده
مذکوره در اورادن طلب اولنه و عدد صحابه مضبوط دکادر اگرچه
انتقال نبوید نصکره موجود اولان روات احادیث یوزاون دورت
بیکدر دیورولیت ایلدیلر و یونلردن آخر وفات ایدن ابوالطفیل
عامر بن واثله اللبئی در که انتقال نبویدن یوزنجی سنه ده مکة مکرمه ده
وداع عالم فانی ایدوب مقام عنایت ایله مکرم اولمشدر رضی الله عنه
زیرا جناب نبوت صلی الله علیه وسلم خرامان مقام وسیله اولمزدن
بر آئی مقدم اخبار ایدوب پیور مشلر ایدیکه (علی رأس مائة سنة
لا یبقی علی وجه الارض من هو علیها اليوم احد) پس بومعنی معجزات
نبویه دن عد اولندی زیر قبل الوقوع اخبار صحیحدر * قالوا
یا رسول الله * یعنی دفع خاطره ایچون سؤال و رغبت اعمالده کمالیرندن
عرض حال ایدوب دیدیلر که یا رسول الله * ذهب اهل الدثور
بالاجور * دثور فلوس و زنی اوزره دثرک جمیدر فلس کبی مال کثیر
معناسنه بالاجورده باتعدیه ایچوندیر بای ملاسه اولمق دخی جائزدر
اگرچه اولکی اشهردر اجور اجرک جمیدر اجر ثواب عملده
و عقده و عقد مجراسنه جاری اولان برده مستعملدر جزا اندن
اعمدر که نافع و ضارده و عقده و غیر عقده اولانده استعمال اولور
یعنی اغنیاء و اهل اموال کثیره اولنلر اجور عظیمه و ثوبات جزیه
کو تور دیلر و یا خودا کاملا بس اولدقلری حالده کتدیلر مراد اعمال
کثیره یوزندن اجر عظیمه نائل اولدقلرن اخباردر زیر اجر و ثوابک
کثرتی کثرت اعماله منوطدر اگرچه اخلاصک دخی طبقاتنه کوزه
باشقه تأثیری وارددر یا توجهله اجور کثیره به محل اولدیلر دیو
سؤال بری کلد کده جواب و بر دیلر که * یسألونکما نصلی * ما
مصدیره در فعل مستقل اوزرینه داخل اولان ان ناصبه کبی نصلی
دینلدی نون جمله سائل جمع اولمقله صلاتدن مراد صلاة مفروضة
شرعیه در شکیم مقامدن مأخوذدر یعنی بز قیلر یغیر کبی انلر دخی
نماز قبولر یعنی صلاتده مشترکدر که بو خصوصده مابینغزده مساوات

وارد زیرا صلاتک فرضینی اغنیاء و فقرا به برابر * و یصومونکما
نصوم * یعنی یزم شهر رمضان صیام کبی انلر دخی صائم اولور
و صوم فرضنده فقرا و اغنیاءک بری یزندن امتیاز لری یوقدر مقصود
صورت صومدر صورت صلاة کیکه عدم فرق صورنده در والا
نیت و اخلاص و مراعات شروع و قبود و عدم مراعاته فرق ظاهر در که
ایرار مقرر بین درجه سنه ایرمز * و تصدقون بفضول اموالهم *
فضول فضلك جمیدر ضد نقص معناسنه و فضیلت دیرل الدرجة
الرفیعة فی الفضل معناسنه پس فضله مرتبه عالیه صاحبیه اهل
فضیلت دیرل و دعاده کاور (آت محمد الوسیله و الفضیله) یعنی وسیله دن
مراد مقام صورینک اعلاسی و فضیلتدن مقصود مرتبه کمالک
اسنا و متها سیدر (معنی بودر که و اغنیاء اولنلر ماللرینک زیاده سنی
تقفه دن زائدنی فقرا به تصدق ایدرل و اجر عظیم بولورل بر ایسه
فقریمز سببیه اندن محرومز پس انلر توجهله لاحق اولالم دیواظهار
تخسر و ابراز قصور و حسن حاله غبطه در یوخسه حسددر کل
وفی الحدیث (لا حسد الا فی العلم و المال) یعنی علم و مال غبطه ضرورت
حسده اولمقله اندن حسد ایله تعبیر اولندی پس صاحب العلم و المال
محسود و مغبوطدر زیر نشر علم و خیرات اعمال فاضله راجعه دندر
و منع و عطا بعض مقامده مدوح و بعض محله مذموم اولدینگی کبی
حسد و سائر صفات متضاده دخی بویه در که شارع هر بری ایچون
بره وضع تعیین ایتشددر که سائر شرایعه بومعنی بوغیسی اشد
(بعث لانم مکارم الاخلاق) حدیثک بعض اسرار ی بودر که رمز
اولندی * قال * یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم جوابده پیوردیکه
* اولیس قد جعل الله لکم ما تصدقون * هرزه استفهام نفیک مابعدنی
تقریر ایچوندیر و واولک معطوف علیهی محذوفدر تقدیری الیس لکم
ثواب مثل ثواب الاغنیاء و الیس قد جعل الله لکم ما تصدقون به
دیگدر که تصدقون روایت محدثین اوزره تشدید صاد و الله در
ولفته کوره تخفیف صادله دخی جائزدر که اصلنده تصدقون در

(تنزل الملائكة) کبی و ماقبلنده بفضول دلالت ایدر که بوراده جار
و مجرور محذوف در که به در (و جعل بر قاج منسابه کلوز بوراده شمع
و تعین دیمکر (جمل الله الصلوات المفروضة خسا) کبی زبنا بونده
جعل حکم شرعی در پس دیمک اولوز که ای فقراء یا مالک بوعیسه
الله تعالی سزه اتی تصدق و بذل اید و شک نشسته مشروع قیلیدی
و تصدقه بذل عمل تعین ایتمی یعنی قیلیدی و ابتدای و اول عمل
مشروعات آیه در * ان یکل تسبیحه صدقه * بکل ده با
مقابله ایچوندر ان لکم تقدیرنده که بکل خبر مقدره متعلقدر
صدقه ان نلک اسمی در بعض تسبیحه لام واقع اولمش در تسبیح
الله تعالی قول و فعلا و نیت تزییه در و تار و حدث و افراد
ایچوندر یعنی هر بر تسبیح کر مقابله سنده منزک ایچون بر اجن
وارد اجر صدقه کبی انحصار بر کره سبحان الله و یا سهو قدوس
و یا غیری تزییه نادن بر که سو یلک صدقه به بدندر که اغنیایک
تصدقه بوالد یعنی اجری سز بر کره نیت خالصه و لسان طاهره
سبحان الله دیمک بوالور سز پس بوندن فهم اولوز که اغنیایه کوره
تصدق نیجه ایسه فقرایه کوره تسبیح دخی بوبله در و بیکه فقراتک
تسبیح اغنیایک صدقه سندن افضلدر زیرا که چه صدقه حسناندر
و خیر متعیددر و لکن ذکر خصوصاً کلمه طیبه احسن الحسناتدر
و شرف زانیدی و اردر زیرا ذکر حق و صدقه خلقه متعلقدر و ذاکری
حق ذکر ایدر (فاذ کرونی اذ کر کم) کبی مقصدی ایسه خلق ذکر ایدر
خلق ذکر نیدن ایسه حقت ذکر کری اعلا در و فی الحدیث (یا علی
لان یهدی الله بک رجلاً خیر لک من حرام النعم) یعنی یا علی سنک بوز کدن
بر کیمسه هدایت بواب توحیدی اعتقاد و اقرار ایلمک غریک ایل
نفسه سنی تصدقندن افضلدر زیرا تصدق درجات بختنه موصول
(ان تالوا البر حتی تنفقوا) کبی هدایت ایسه قریات حضرت و سبله در
(وانک انهدی الی صراط مستقیم صراط الله) کبی * وکل تکبیر
صدقه * تکبیر الله اکبر و الله اجل و اعظم و امثال دیمکر که نه ایم

حقه دادر بوراده کلمه کل رفعه مبتدا و صدقه خبری و بعد الجملة
محل ان اوزرینه معطوفدر و بعضیلر دیدیلر که کل مجروردر که بکل
تسبیحه ده مدخول جار اوزرینه و صدقه نصبه اسم ان اوزرینه
معطوفدر ما کل سودا نمره و بیضاء شحمة کبیکه عند القراء جائز
و عند اجمه و غیر جاردر حرف واحدک عاملین مختلفین مقامه قائم
اولغه قونی یوقدر بعدا بوراده اسلوب ترکیب تغییر اولندی زیرا
سوق خفیدر و اخباردن حکمه انتقال وارد که حکم اخباردن اقوادر
* وکل تحمید صدقه * تحمید الحمد لله و نظار بی قولدر که الله تعالی به
بنا و محمودک کالنی اظهارد و حدیثه کلور (اللهم لك الحمد شکرا
ولک المنة فضلا) سکا حدم نعم عظیبه به شکر طریقله و متم فضل
معنا سنده در یوخسه امتنان معنانه دکل پس منت سنکدر دیمک من
و فضل و کرم سنکدر دیمکدر فاعرف جدا * وکل تهلیل صدقه * تهلیل
لا اله الا الله و لا اله الا انا و لا اله الا انت و لا اله الا هو و لا معبود الا الله
و لا مقصود الا الله و لا موجود الا الله و بونلرک مؤداسنی افاده ایدر
کلمات توحید دیمکدر تهلیل تأخیر ابتدای زیرا نئی و اثباتی مستعمل
اولغه صفات ثبوتیه و سلویه و تعین و لاتعین مرتبه لر بنی جامعدر
انک ایچون افضل الذاکار لا اله الا الله دینادی پس الله الله و هو هو
دیور و غیری وجهله ذکر ایتمکدن کلمه طیبیه توحیدله ذکر ایتمک افضلدر زیرا
ترکیب متضمن اولدیفنی افراد متضمن دکلدر * و امر معروف صدقه *
امر رفعه مبتدا در زیرا معروفه مقید اولغه نکره مخصوصه کیدر
و یا خود نمره خیر من جراده قیلکندر صدقه خبردر و بعض محدثین
صدقه بی نصبه و امری جرله قرات ایتمشدر ماقبلی کبی معروف
شول فعلدر که شرعا و عقلا حسنی معروف اوله ضدی منکردر که
شرعیه و عقلیه حسنی بلمش اوله بوسه بیدن جوده اقتضاده
معروف دیدیلر زیرا اقتضاد شرعیه و عقولده مستحسن در
و حق تعالی به معروف دیدیلر زیرا مشهور و مألوف و جلی دز اگر خقی
اولوب معروف اولسه منکر دیمک لاز کاوردی حاشا که الله تعالی شکر اوله

زیرا عند العقلاء معروف و عند اول الابصار مشهود در * و نهی
عن منكر صدقه * بونك اعرابی ماقبلی کیست در بونده امر معروف
و نهی منكر تنكیری تقلابیل ایچوندر زیر بونوعك قلبی امور سابقه
مقامنه قائم اولور فكیف كشمیری و بعضیلر دیدیلر كه تنهین افراد
ایچوندر كل افرادی کبی یعنی افراد امر معروف و نهی منكر هر فردنده
حكم صدقه ثابتدر بلکه بونوعك ثوابی غیرك ثوابندن اکثر در زیر
فرض کفایه در تسبیح و امثال ایسه نوافلدر ثواب فرض ایسه ثواب
نافله دن اکثر در تنكیم حدیث قدسیده کلور (و ما تقرب الی عبدی
بشيء احب الی مما افترضت علیه) و بعض روایانده کلور كه فرضك
نافله اوزرینه ثوابی یتش قاتر زیاده دزو بوندن امر و نهیك تأخیری
فضائله بنام اولدیغی معلوم اولدی زیر امر و نهی خاصه نك شایندر
عالمك دكل انك ایچون امر و نهی اهلی سائر خواصه جنت فردوسه
داخل اولور و تقلیل امر و نهی بودر كه مثلاً بر مؤمن اویر و قنده
ذكر الله ایسه كه امر بایندند بومرتبه قایلدر و اگر ذكر كثیرله ذكر و افراد
مخضوراتك جمله سندن نهی ایسه بومرتبه كشمیردر و منكری بالکز
قبله انكار انك ادنای ایماندر كه ایمان مثقالدر و انكار و بدایله
تغیر ایلک اعلاای ایماندر ایمان دیناریدر و بر ماده ایله اوقات مختلفه ده
امر انك كشمیردر نهی دخی بویله در پس امر و نهیك تعددی
مأمور به و نهی عنھك تعددی کبی اولور بعد ذا بومقامده سوال
وارد اولور كه اغنیای دخی تصدقفلندن ماعدا نوافل فقرای وجوده
کتورسه ل شكواای فقرا حالی اوزرینه قالور زیر اینه اغنیای فقرای
سبق یتش اولور جواب بودر كه مقصود فقر تحصیل ثواب صدقه در
یوخسه زیاده مطلقه بی نفی دكلدر و لکن پوشل مناقشه دن خالی
دكدر زیر امر ادفعه اطلب مساواتدر پس جواب بودر كه غیري حدیثله
تغیید اولمشددر كه اغنیای فقر انك ابتدایی ذكری ایدوب هر ذكرك
بانه صدقه دخی ضم ایسه لینه ثواب فقرایه ایرمز زیر اغنیای فقر
دكلدر كه فقر حرفت نبویه در بوجهندن بوايكسنگ میاننده فرق

ندر دیمك كلام ساقطدر زیر فقر فی الحقیقه عبدك و غنا حقلك صفت
ذاتید سیدر (و امام غزالی رحمه الله دیمشدر كه كافر فقیر عذابی كافر
غنیدن اخقدر پس فقر كافره نافع اولیچق مؤمنه نیجه نافع اولماز
(و الیه العلیا خیر من الید السلی) ده ید علیا ایله مراد ید الله و ید سقلا ایله
مقصود ید غنی در كه ید منفقده در زیر اعطاء صدقه ده شرط
بودر كه غنی یدنی پست و كغنی بسط ایدوب فقیره آل شونی دیمكدر
بوصورتده فقیرك یدی علیا و معطی اولان غنیك یدی سفلی اولور
ولكن فقیر اول صدقه بی قبض یتزدن اول الله تعالی انی قبض ایدوب
یرینه یدنه غیري صدقه وضع ایدر كه فقیرك اخذ ایتدیكی اول بدلدر
و اصلی حقله بله در كه تربیه ایچون انی حفظ ایلر پس بونده فقیر حق
مقامنه قائم اولدی و فقر افضل اولق ظهرر بولدی (وجهت فلم تطعمنی
رمز ایتدیكی فضل فقر باندی و فقرك مذموم و كفر اولانی حقه
احتیاجی نسیان و خلقدن تكفقدرو بعض اهل اللهك در یوزه قلدیغی
صدقه ایله خلقی حقه تقریب ایچوندر زیر مؤمناره شفقتلری غالبدر
اكرچه سوال غیر منهدر و رسول الله صلی الله علیه وسلم اخر عمرنده
غنی ایدی دیمك فی الجملة معاشده شهنه كوره در زیر خیبری قبحده
قریه فدك و امثالنی كندینه خاص قلمشدی تنكیم حرائت و زراعت
ایتدی دیمك اول قرانك ارضنی اعماله داردر و الا رسول اللهك بالذات
كندی طرفندن آدم تعیین ایدوب زراعت و حرائت ایتدر دیمكی یوقدر
و غنای دخی قبول ایتدی اكرچه خزان ارض و سموات اكامل اییدی
بوجهندن دنیادن انقللرنده در علری بریه و دیده برصاع شهنه
مرهونه قالوب صكره حضرت صدیق رضی الله عنه ایام خلافتده
فك ایدوب درع مذكوره بی بیت ماه وضع ایتدی زیر انبیاده مال میراث
اولماز و ورثه انبیاده دخی یوقدر صوفیا بومعنادن اوتوری افتح
عینك و ماسوادن بالکلیه تجرد ایده كور و ظاهر و باطنی تعریه ایله
طریق انبیایه كروب كیده كور * و فی بضع احدكم صدقه * بضع
باء موحده بك ضمی وضاد مجهولك سكونیله جماع معنایه در و امام

راغب دیمشدر که بضعه فتحه له برقطعه لمدركه بضع و قطع اولور
صكره بضع ايله بالضم فرجدن كتابه اولدی و ملكت بضعها دندلی
تزوجتها معانسه و باضعها باشرها و فلان بضعه منی یعنی جسد من
جزء بخراسنه جاریدر زیر اقر بی وارد دیمشدر نكیم حضرت فاطمه
رضی الله عنها حقننده وارد اولمشدر نكیم (یا علی انت منی بمنزلة هرون
من موسى) ده من اتصالیه قرب مذکوره دالدر معنای حدیث بودر که
وسرك بریکرك منکوحه و یا مملوکه سبیلہ جماعنده صدقه وارد
بیراده و بوضع احدکم دیمدیکنده اشارت واردر که جماع اول زمان
صدقه اولور که مباشرتیه عفاف نفس یعنی نفسی حرامدن سكف
و نظر و فکر و هم و عزمدن منع و یا اداء حق زوجہ و یا حصول ولد
صالح نیت ایلیمه و اگر مجرد التذان و شهوت ایچون اولور سه صدقه
یرینه بکمر قال الله تعالى (فالآن باشروهن وابتغوا ما كتب الله لكم)
یعنی واد صالح ابتغوا و طلب ایتمك شرط نکاحدندر زیرا تسلسل
وجوده داعی بظهور نور تجلی به باعشددر زیرا انسان مرآت حقدر
ودخی اووادر صالح بدعوله و فقیحه خیرله دعایه بادیدر و بوقر بردن
فهم اولور که ظاهر حدیث و طئك مطلقا صدقه اولماسن اقتضا ایتمز یعنی
نیت ایتمز ایسه ده نكیم زناده نیت بولمسه دخی آثمدر کازعه بعضهم
پس و طئ نیت ايله صدقه اولور و زناده دخی بویه در که نیت ايله آثم اولور
مثلا برکیمه زوجہ سی فراشده بولدیخی اجنبیه به بلیوب مجامعت ایتمسه
آثم اولماز انکیچون فقها دیدیلر که مثاب اولمغه صحت عبادت شرط
دکدر بلکه عبادت فاسده دخی نعمد ایتمچک نیتی اوزرینه مثاب اولور
کندینی طهارت اوزرینه ظن ایدوب محدث ایکن نماز قلمق کی پس
برکیمه زنا قصدیه بر فاحشه به داخل اولوب انک فراشده کندی
خاتوتی بولوب بلیوب جماع ایتمسه آثم اولور زیرا فعلی نیتیه راجعدر
نكیم خاتونه قز قزنداشی ملاحظه سبله جماع ایتمک دخی بویه در
* قالوا یا رسول الله * یعنی جماع ظاهرا امور شهو به دن اولمغه انده
اجر و ثواب صدقه اولدیغن استبعاد سوال ایدوب دیدیلر که یا رسول الله

* ایانی اخدنا شهوته و یکون له فیها اجر * یعنی بزم بریمز منکوحه
و یا مملوکه سی یاشه برای قضاء شهوت کلورده انکیچون انده اجر
و ثواب اولور می یعنی بواش عقلام سبب و مستنکر در زیر شهوت حظ
طبیعتدر طبیعت ایسه سفلی و اجر و ثواب علویدر انکیچون دفتر
عمل صالح علینده وضع اولور که اکا کتاب ابرار دیرل صحیفه عمل
طالح سبجینده وضع اولندیغی کییکه اکا کتاب الفجار دیرل نكیم قرآنده
میبندز * قال * رسول الله صلی الله علیه وسلم انک استبعاد ایتدکاری
نستنه به بطریق الحکمة والقیاس تقریر ایدوب پیوردیلر * ارایتم *
خبر و یریکز بکا زیرا رؤیت اخبار سبب اولمغه سبب ايله مسبیدن
تعبیر اولندی و بالاده تقریر اولندیکیه اگر رؤیتدن مراد رؤیت بصریه
اولور سه سبب بعید اولور زیرا رؤیت حسیه علمه و علم دخی اخباره
سببدر و اگر رؤیت قلبیه اولور سه سبب قریب اولور * او و ضمهها
فی حرام * اگر اول شهوتی حرامه وضع ایتمسه یعنی زنا طریقله
دفع توقان ایلمسه بونده زنا دن حرامله تعبیر ایلدی زیرا الخش
محرمنددر انکیچون دنیا ده شهواته اتباع ایدنلر آخرتده جیفه دن
بد راحته دایله قبر لرندن مبعوث اولوب اهل محشر انلری استقذار
ایتمسه لر کر کدر * اکان علیه وزر * استفهام تقریر ایچونددر
وزر کسرله ثقل و جل ثقیل معانسه در انک ایچون ائمه وزر دینلدی
زیرا آخرتده مذنب اوزرینه جل ثقیلدر قال الله تعالی (وایحمن
انقالهم واثقالهم اثقالهم) یعنی سنت سیئه وضع و ابتداع ایدنلر
کندی و ضمه لری بارندن غیرنی اول سیئه ايله عمل ایدنلر باری قدر
دخی بار بولکلور لر زیرا ضال و مضل اولمشدردر انکیچون حق تعالی
پیورر (زدناهم عذابا فوق العذاب) یعنی اول وضع حرامده انک اوزرینه
عقوبت ترتب ایده جلک کاه اولور می یعنی اولور و اشدیکی ایش عقبات
قیامده اوزرینه بار کران اولور و عقوبت عظیمه بولور و بوندن فهم
اولور که وزر اولقی نعمد و نیتله در زیرا حرام دیدی حرامه ایسه نعمد
بولمده خطاء معفو قیلندن اولور * فکذا اذا وضعها فی حلال

کانه اجر * ای کان له اجر بوضعه او کان لاجل وضعه اجر بوضورته
اجر اسم کان اولور و بعض اهل حدیث اجری نصبه ضبط ابتدای
بوضورته اجر خبر کان اولوب اسمی تحتیده مستتر اولور ای کان
ذلک الوضع له اجر اولوب کسی شریعتیه موافق در که علی حده اجر
و عمل اثبات ایدر و اینکجهی حقیقتیه مطابق در که فی الحقیقه اجر و عمل
بردر که عملک تمثیل ابتدایی اجرینه اول عملدر که صورتین مختلفین ده
ظهور ایتشدر افعال بویله اولدیغی کبی اما کن دخی بویله در مثلاً
جنتیده وسیله مقامندن مراد روضه مقدسدر و لکن هر بری موطئه
کوره تمثیل ایتشدر فافهم جدا (بعد ذابو حدیث شریفده تجویز
قیاس ایدنلره دایل واردرا اکثر اصولیین کبی زبرا ضد اصلده ضد
حکم اثبات اولندی یعنی وطنی حلالده ثواب صدقه اولیحق ضدی
اولان زناده وزر ثابت اولدیکه ضد ثوابدر تنکیم (من مات لا یشرک
بالله شیئاً دخل الجنة) نک ضدی من مات یشرک بالله شیئاً دخل
النار در و کذلک (طوبی لمن طال عمره وحسن عمله) نک
ضدی وبل لمن طال عمره وساء عمله در و علی هذا که نظاری
بسیار در و بعض تابعین که قیاسی ذم ایتدیلر یا نصیه مخالف
ویا بعض شروطنی مفقود اولان قیاسیه مجولدر پس قیاسله عمل
صحیحدر که قیاس ادله اربعه دن بریدر تنکیم مخلصده میپندر
* السادس والعشرون *

* کل سلامی * سلامی ضمله و خفت لامله جباری وزنی اوزرینه در
جمعی سلامیات کاور جباریات کبی کذا فی القاموس (و بعضیلر واحد
و جمعی برابر در دیدیلر و لکن ضیق ادراکدند زبرا افراد وجهه
نظاری اولان کله ده دعوائی تسویه ممنوعدر سلامی او چپوز الشمس
مفسلدر تنکیم غیر حدیده تصریح اولمشدر مفسل کسر صادله
و فتحله بدنده ملتی العظمین در و بدن انسانده مفاصل مذکور
اولدیغی کبی او چپوز الشمس عرق یعنی طهر دخی وارد در که بوز سکسانی
ساکن و بوز سکسانی تخرکدر شویله که اگر ساکن تخرک و یا تخرک

ساکن اواسه مانع نوم اولوب راحتیه خلل وزیر کذا قاله سهل بن
عبدالله انستری قدس الله سره * من الناس * کل سلامی به صفتدر
تقدیری کل سلامی الی فی کل فرد من افراد الناس دیمکدر که من الناس
فی الحقیقه کل فردی پیاندر فاما ضرورتیه من فی معناسنه در تنکیم قرآنده
کلور (ما ذا خلقت وامن الارض) ای فی الارض * علیه صدقه * علیه
ضمیری تذکیر اولندی مع هذا سلامی مؤننر عضو و یا مفاصل و یا کل
اعتباریه زبرا اگر چه کله کل مدخولتک افراد فی احاطه ایچون داخل
وتذکیر و تأیید و اعرایده اعتباریه مضاف الیه در (کل امری بال وکل
نفس ذاتقه الموت) کبی فاما صورت ابتداده و مضاف و قوعی فی الجملة
اعتباری صحیحدر (یعنی هر مسلم مکلف اوزرینه عدد مفاصلی قدر
بطریق الشکر لله تعالی صدقه لازمدر زبرا قبض و بسط و جلب
منفعت و دفع مضرت بومفاصله منوط اولمغه نعم جلبله دندر علما
دیدیلر که صدقه بی سلامی اوزرینه ایجاب ایدیکبی مجازدر زبرا فی الحقیقه
صدقه صاحب سلامی اوزرینه لازمدر و لکن ظاهر اولان بودر که
بوزاده علی تعلیل ایچوندن تنکیم قرآنده کلور (ولتکبروا لله علی ما هدیکم)
ای لاجل هدایتکم یعنی اول سلامی به شکر درن او توری صدقه لازمدر
لاجل الهدایه تکبیر و تعظیم لازم کلدیکبی (صورت استعمالده ایراد
اولدیغی وجوب صدقه به اشارتدر * کل یوم تطالع فیہ الشمس *
کل نصبه در که حاملی عایه در ای کل سلامی وجب علیه او ثبت لاجله
کل یوم الخ بالاده یوم تقر براولمشدر (طالع ظهور معناسنه در
و طلوع شمسدن استعاره اولنوب طلوع علیه افلان دندای ظهور و اتانا
معناسنه و طلوع علیه ای علم و طلوع عنده ای غاب فهو ضد و شمس فلک
رایع ککوکیدر که بین الافلاک توسطندن او توری شمس دندای
شمسه قلاده دنکه میانکین دینکدر یعنی قلاده نک چاق اورناستده
اولان جوهر نفیس کیدر (یعنی هر کون که انده کونش طالع ایدر جدیدا
صدقه لازمدر یوخسه بر کونک صدقه سی جمیع ایامک صدقه سنه کافی
اولماز زبرا هر کون برآسد مستقل اولمغه تنکیم طالع و غروب اکاشهددر

حکم دخی تجدید ایدر و بعضی بجزو یزایدوب دیدیلر که بوم رفعله مبتدا
اولورسه مابعدنده اولان جمله لر حذف عائدله اخبار اولورل تعدیل
فیه تعین فیه معنایه بوضو رتبه استیفاف یعنی عدد سلا می قدر
صدقه به کیم قادر اولور دیوسؤل ایدنه جواب اولور و بوقریرا وزیرینه
تطلع فیه الشمس یومک صفت کاشفه یعنی موصحه سی او اور
رفع توهم ایچون زیر اوقت اولور که بوده مطلق وقت مراد اولور
و علم بخوده مسطور در که نکرا تده تخصیص اشتراکی تقلیل ایچوندر
رجل عالم کی و معارفده توضیح احتمالی رفع ایچوندر زید الظریف کی
* تعدیل بین ثنین صدقه * خطاب اوزرینه در غیث اوزرینه دکل
پس عدله خطاب شانندن اولنلرک جمله سنه شاملدر (ولوتری
اذا الجرمون) کی که خصوص اوزرینه رائی به خطاب دکلر بلکه
رؤیتله خطابه صالح اولور عامدر عدل تسویه در یعنی برنسندی
برنسنه ایله برابر قلمقدر واعتدال تناسیلر بوراده فعل مصدر تقریرنده
مبتدا و صدقه خبر اولوب مجموعی کل تکد سنه خبردر (و تسمع بالمعیدی
خیر من ان تراه کی و قرأ تده (ومن آیاته یریکم البرق) یعنی بومقوله
مراعنه فعلک متضمن اولدیغی حدثه نظر اولور هیئت فعلله دکل
و بعضی لر دیدیلر که اصلنده (ان تسمع وان یریکم در و ثنین دن مراد
تخاکین و یا متخاصمین و یا متهاجرین در پس دیمک اولور که ایکی
کیمسه اراستی اصلاح و تقویم ایلمک صدقه در زیر اخصاصد قبیح قول
و فعل دن خالی دکلدر بناء علی هذا اصلاح ذات البین ایتمک فیجیدن
وقایه اولغله باعث اجر و ثواب اودی و لکن شرط اصلاح و تعدیل
بودر که حلالی حرام و حرامی حلال قلبیه که حد شرعی تجا و زدر
اگرچه بعضی مواده فی الجملة کذب جائز و جار پدر زیر جائز که صدق
دوام عداوته سبب اوله آنکی چون محله کوره کذب صدق دن اولور
قال الله تعالی (انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بین اخویکم) و تالیف
قلوب فضیلتندن اوتوری محل امتناده واقع اولوب (فالف بین قلوبهم)
وارد اولمدر و بعضی احادیثده اصلاح ذات البین صلاة و صیام

و صدقه اوزرینه تفضیل اولمدر زیر اصلاح خواطر اصلاح
کعبه و بلکه دخی اعلادر زیر اقلب بناء الهی در و انک عمارتنه سعی ایتمک
مزید رضوانه وسیله در * و تعین الرجل فی دایته فتحمله علیها * بودخی
خطابدر و تأویل مصدرده در الرجلده الف لام عهد ذهنی ایچوندر که
خارجده غیر معین مراد در پس آشنا و بیگانه به شاملدر و بلکه
کافره بله کفر و ضلالت غیری موادده مساعدده مشروعدر فی دایته
حذف مضاف اوزرینه در که فی رکوب دایته دیمکدر دایه دیب
دندر که مشی خفیف در لغتده جمله حیوانه اطلاق اولور و عرف
عامده مرکوبده غایدر خیل و بغال و حیر کی قال الله تعالی (ومن آیاته
خلق السموات والارض وما بث فیهما من دابة) بوراده دایه ایله مراد
حی در مسبک اسمی سبب اوزرینه اطلاق طریقله زیر دایته سبب
حیاتدر بومعنایه ملائکه دخی دایده داخل اولمش او اور و جا زدر که
من دابة دن صکره و الملائکه تقدیر اولنه شکیم (ولله یسجد ما فی السموات
وما فی الارض من دابة و الملائکه) اتی تأیید ایدر زیر قرآن عظیمک
بعضی بعضی تفسیر ایدر و بقیه وجوه روح البیان نام تفسیر مرده در
و معنای حدیث بودر که دخی بر کیمسه به دایه سنه رکوبده اعانت ایدوب
دایه سی اوزرینه کنندنی ارکاب و جل ایتمک صدقه در زیر اضغیفه
اعانتدر و قوی اولدوغی صورنده دخی مساعدده ایتمک اجر دن خالی
دکلدر کنار نهمده سعی ایتمک کی * اوترفع له علیها مناعه صدقه *
فتحمله علیها اوزرینه معضوفدر که او کله سی تنويع ایچوندر
یوخسه راویدن شک دکلدر شکیم بعضی لر زعم ایدیلر زیر اولکبسی کنندنی
دایه اوزرینه و ایکی کبسی مناعنی حلددر کنندنی دکل پس ایکی کبسی دخی
موجب اجر در معنی دیمک اولور که یا خود بر کیمسه تک مناعنی دایه سی
اوزرینه قالد و رب یو کتمک ایله اعانت ایتمک دخی صدقه کبیدر
بوضو رتبه تف دیر کلام دیمکدر که (و تعین الرجل فی حل مناعه
علی دایته فترفعه علیها پس ایکی کبسی دخی تحت اعانتده داخل
اولمش اولور (متاع ما تمنع به و یمنع مناعه در و قرأ تده کلور

(قل متاع الدنيا قليل) و متاع انكته قضاة مسح ايتدكلى نسته در كه
ترك اكا چناق بزی دیر نتكیم كلام عربده كلور (جاء ال قيم واخذ المتاع
فتبارك الجبل) یعنی كلب كلبى و چناق بزنى آلوب طاعه چقدى و دنيادن
متاعله تعبير اولمفده دنيایى زياده تحقير واردر زيرا چناق بز نه تشبيه در
مبتذل نسته در * والكلمة الطيبة صدقة * یعنی انك اجرى صدقه
اجرى كيد در مضاف و حرف تشبيهك حذفى مبالغه ايچوندر زید
كلاسد مقامنده زید اسد كی و سائر نظائرى دخی بوباده در و كا محسوسى
محسوسه تشبيه دیرل جامعى عقليدر كه هر برى اوزرینه ترتب
ثوابدر و نفس متكلمه و مخاطبه صدقه در ديك جا زدر زيرا غداء
روحانى در نتكیم كلور و كلمه طيبه ذكر الله در تكبير و تحميد و تهليل
و تسبیح و استغفار كی نتكیم غيرى حدیث شده تصریح اولمفده در
ودعا و ثنا و جمع قلوب و تفریح دن و ادخال سرور ایدن كلمات دخی
انده داخلدر و قرآنده كلور (قول معروف و مغفرة خير من صدقة
يتبعها اذى) یعنی سائلك خاطرنى قول حسن ايله تطيب ايتك
اذيت ايله متبوع اولان صدقه دن خير اودر زيرا امتنان
مودى جاندر پس امتنان دائر و انك امثال اولان كلمات طيبه اولان
خيسته اولور فعليك بالطيبات و اياك و الطيبات * و بكل خطوة
تمشيها الى الصلوة صدقة * يازانده و يامقابله ايچوندر و خطوه فتحله
مره در كه بر كه آدم در وضوءه مابين القدميندر و مفتوح دخی اولور
قال الله تعالى (ولاتبعوا خطوات الشيطان) تمشيها خطا بدر غيب
دكل ضمير خطوه به راجع در يهنى هر آدم كه نمازه يوررسن مسجده
كيد رسن هر برى بر صدقه در (بعض علماء) مشددر كه كلمه طيبه
و خطوه الى الصلوة اوزرینه صدقه اطلاق اولمق مع هذا نفهلى
غیره متعدى دكادر يا مساكات و يا سبب اجرا و مفده ماله تشبيه
طريقه در انتهى بالمعنى (وظاهر اولان بودر كه بوايكسى نفس فاعل
اوزرینه صدقه در زيرا غداء جسمانيده كندى آغز نه وضع ايتديكى
لقمه صدقه اوليحق كه نفس حيوانييه بي طاعنه تقويت ايچون

تربيه در غداء روحانى دخی نفس ناطقه بي تمنيه و ترقيه ايچون اعاندر
بو يوزدن اعمال لازمه اعمال متعديه اولدى پس صدقه ايله مراد بالكر
صدقه ماليه دكلدر بلكه نوافل طاعات دخی انده داخلدر نتكیم
صلاته مشيده سائر طاعاته مشى دخی مندر جدر صلاه رحيم و طلب علم
و سفر حج و غزا و عياده مرضى و نظائرى كی زيرا اشارك بر نسته بي
تعينى سائرى مناسق دكلدر كه طاعات متشابهاتدر (مرويدر كه زمان
نبونده صلى الله عليه وسلم بعض اصحابك رضى الله عنهم مساكنى
ناجيه مدينه ده اولمغله قرب مسجد نبوى به انتقال ايتك صد دنده
اولد قلرنده (انا نحن نحيى الموتى و نكتب ما قدموا و آثارهم) آيت
كريمه بنى نزول ايتيچك حضرت رسالت انلى جمع ايلوب (دباركم
يكذب آثاركم) يعنى خانه ل يكره ملازمت ايد يكور و قرب مسجده
انتقال سودا سنده اولما يكر زيرا اثرل يكور و آدم ل يكور ثواب يازيلور
يوروب آيت مذكوره بي قرائت ايتدكه انلردخی عزيمتلرندن فارغ
اولديلر و غيرى حدیث شده (مشى الاقدام الى الجماعات) مكفرات ذنوبدن
عد اولمفده در پس بوبايده ياده سواردن افضلدر مكر كه اهل عذر
اولمغله راكب اوله و فى الحديث (اعظم الناس اجرا فى الصلوة ابعدهم
اليها مشى فابعدهم) يعنى نماز ايچون مسجد بعينه اقدام اوزرینه
يوروب كتمكه ثواب زياده در زيرا خطوات كك شيره به محتاجدر كه
مشقتى مشتملدر مكر كه مسجد قريبي هجر ايتك لازم كله زيرا قريبي احبا
اولادر و يا خود مسجد بعينك امامى مبتدع و يا غيرى وجهله ضال
اوله زيرا كرجه (صلوا خلف كل بر و فاجر) موجب به فاسقه
اقتداليله دخی اصل صلاه صحيح اولور فاماننى به اقتداده كى كى ثواب
ككثير اولان بوسيدن اوق كى ابراغه آتلق يانه كتمك كيددر كه
زجت محرده در و قبور انبيا و مر افتد اوليا زيارتنه قصد و فسقه و فخره
صحبتنه عزم و خروج نه ايدوكى بوندن فهم و اخذ اولنه * و تعبط الاذى
عن الطريق صدقة * تعبط افعال بايندن خطا بدر اماطه تبعيددر
اذى طريقدن مرور ايدنلره زجت واضطراب و پرن نسته در حجر

وشوك وعظيم ونجاست وطین وامشالی کی ایاطه اذابی تاخیر ایلدی
 زیرا اذنی شعب ایماندر تنکیم شهادت اعلای شعبدر بوجهتدن از الله
 اذی مرادیدن کیمسه به مستحبد رکه ابتدا لا اله الا الله دیه تا که شعب
 ایمانک اعلی واذنی سنی جامع اوله بعد نا حدیث مشروحدن مقصود
 هر سلامی بمقابله سنده یابر ذکر قولی ویا بر خیز قنلی در که امر بالمعروف
 ونهی عن المنکر ودرت رکعت صلاة ضحی وامشالی انده داخلدر
 و یونله قادر اولیا نله اذنی الامر کر کر که نفسک شرفی خلیفدن دفع
 ایده زیرا کر چه تروک مقوله سنده اجر اولماز ولکن نیته مقبالت اولیحق
 مأجور اولور مباح کیکه احکام شرعی به دن اولمق اوزره نیت ایدوب
 عمل ایدنه ثواب مندوب کی ثواب وارد (وحسن بضمیری وابن سیرین
 رحمهما الله تعالی دیمشدر در که فعل خیرده نیت اولمسه ده اجر وارد
 زیرا اکثر خلق تصحیح نیتدن عاجز لدر پس نیت امور مباحه ده
 وعبادات مستقله ده لازمدر وشولکه معروفاندر صله رحم واحسان
 یتیم واعانه ضعیف واطعام مسکین وامشالی بونلده
 تصحیح نیت کماله راجعدر بوخسه اصل شوته دکل انکیچون الله تعالی
 کافره مکارم اخلاق اوزرینه دیاده مجازات ایلر مع هذا نیتلری
 یوقدر هکذا قالوا (بوقیر فهم ایتدیکی بودر که کفار مکارم اخلاق
 مقابله سنده اولان مکافات دنیویه آخرته بین الحيوانات قصاص
 مقابله کیدر که فی الحقیقه بطریق الجزا دکلد رنتکیم شیطانه علیه
 ما یستحق (انک من المظلمین) دینلوب طقوز بیک ویا اوتوز بیک سنده
 عبادت سابقه سی مقابله سنده الی یوم القیام عمر طویل اعطا اولدی
 معتبر اولان ایسه مکافات باقیه در قانیه دکل وکفارک دوزخده بعض
 افعال خیر مقابله سنده کفر دن ماعدامعاصی خصوصنده تخفیف عذاب
 اولند قلری اختلافیدر وعلی تقدیرا صحه اول تخفیف نعم قبیلندن
 دکلد زیرا ناردده نعم اولماز که کفر لری مقابله سنده عذاب ابدیلری اتی
 منافیدر بناء علی هذا هر عملده مقتضای حال نیت تقرب رب متالدر
 زیرا قصود و نیت ارواح اعمالدر و بی روح جسد دن انتفاع اولماز تأمل

ایله که الله تعالی جمیع ارادات ایچندن نیتی اختیار ایتشدیر اگر برکارده
 مطلق ارادت کافی اولیدی نیتسه حاجت قالمزدی وهر مراد اولان
 ایدنه ثواب اولمق لازم کلوب عبادت وعبادت بری برندن ممتاز
 اولمزدی وعوام وخواص رتبه ده برابر اولوب اخلاصنه کوره رفع
 درجات لازم کلردی پس عاملک معمول لهه ارتباطی نیتله در بوخود
 معلومدر که هر کارک یوزی حقه دکلد مثلا بر کیمسه اکل وشریدن
 امساک ایتک پرهیز ویا مرض ویا بخلدن ناشی اولمق احتمالی وارد
 بوجهتدن اول امساک صوم دیمک نیتسه موقوفدر اشته بودر که
 (الصوم لی وانا اجزی به) دنلدی پس بونیت اولمسه امساک حق ایچون
 اولما یوب اوزرینه ثواب ترتب ایلر واکثر اعمال مداخله ریادن خالی
 دکلد مثلا اطعام مسکین واطعام ضعیف وامشالی گاه اولور که بعض
 اغراض فاسده به مبنی اولور بومعنادن تحصیل اجر وثوابه اخلاص
 نیت شرطدر وحیدینه کلور (من قاتل لنگون کلمه الله هی العلیا فهو
 فی سبیل الله) یعنی صورت غزا افعال خیردن ایکن شهرت ویا جلب
 غنیمت ویا غیری غرض ایچون اولان مقاتله فی سبیل الشیطان واعلاء
 کلمه الله ایچون اولان فی سبیل الرحمن اولدی وصورته عماله نظر
 اولمزدی کر کسه صورت خیرده اولسون وفی الحدیث (ان الله لیؤید
 هذا الدین بالرجل الفاجر) یعنی تأیید دین افاضل اعمالدن ایکن
 فجورله بله ثوابده تأثیری اولوب مردود وصاحبی مغضوب اولدی
 و دیمشدر در که کلمه شهادته بله نیت لازمدر یعنی شهادت عمل لسان
 اولمغه لید که عمل ظاهر در نیت اخلاصه محتاجدر زیرا جائزدر که اهل
 نفاقک شهادتی کی اولوب (والله یشهد انک فقیه لکاذبون) نشانیله
 معلم اوله چونکه اهل الله تزکیه نفس حسبیه نفس وشیطاندن
 خلاص اولدیلر ویا رسیده مداخله سندن نجات بولدیلر لاجرم
 تا اخلاص لری جمله عماله سازی اولوب هر کارده مثاب و مأجور اولدیلر
 و اخلاص لری کوره درجات عالیله بولدیلر هذا واپس در اعبادان قرینه

معلوم اوله که یکرمی بدنجیده درج اولنان یکی حدیث در که متنا و سندا
مختلف در و لکن معناده بر برینه اتصالی و هر برنده فائده زانده اولغه له
بر برده درج ایلدی و حدیث واحد کی قلدی * البر حسن الخلق *
بر کسر له بالاده شرح اولندیغی اوزره انواع خیری جامع اسمدر که
شرعک و جوابا و یاندا اقتضا ایندیکی نسنه در زیر بر کسر له بردن
اخذ اولمدر قحله که بحرك مقابل و معنای توسعی مشتملدر و واجبه
بر اطلاق اولندیغی (لبس من البر الصيام فی السفر) حدیثندن
مأخوذ در زیر بوراده صیام له مراد صوم فرضدر و ابرار دید کلمری
شول طاقه در که انواع بری جمع ایتشلر و طاعتده تقصیر ایتشلر در که
انلر عباد و زهاد در زیر اعمال جسمانیه درجات جتنه داردر که
مقامات اهل اعمالدر و مقربین احوال روحانیه ایله حقه تقرب
ایندردر که مقامات قریبه راقیلدر بونلر ابرارک فوقنده در زیر ابرار
بونلر کوره باطندن ظاهر منزله سنده در زیر ظاهر عمل جسده راجعدر
جسد ایلله ایسه حقه تقرب اولماز باطن حال ایسه روحه داردر روحه
ایسه حقه تقرب ممکندر زیر نفخ الهیدر و مخلوقدر دندلیکی وسیله
قریب اولغه مانع دکلدر زیر ارواحک سره اتصال قویسی واردر
فافهم جدا و گاه اولور که بر عتوقله مقابله اولنور بوصورنده بر
احساندن عبارت اولور تنکیم عقوق اساءندن عبارتدر بوراده بر ایلله
مراد اعظم انواع بردر که حسن خلقدر کویا که بر حسن خلقدن
عبارتدر زیر عبدالله مولی میابنده احسن اخلاق رضا و تسلیم و عبدالله
عبداراسنده معنا و حسن خلقدر و حسن خلق دید کلمری مکارم
اخلاق و معاملات جیهله در طلاق وجه و کف اذی و بذل ندی
و رفق ولین جانب و حسن عشرت و امثالی کی اشته بوندن فهم
اولندیکه عبوس الوجه اولقی و غضب و کسر خاطر و بد معامله
و شدت و تبرک و نظائر مفایح اخلاق و افه الدندر که اوصاف
نبویه دن خارجدر پس حسن خلقله هر خلق حسن مراد دکلدر
بلکه مکارم اخلاقدر که سنک ایلله غیر ارا سنده جار بدر زیر کندی

ذاته که لازم اولان اوصافه نعوت دیرلر اگر چه بر مقامی نیجه ل فهم
ایتشلردر * والاثم ما حاك في نفسك * اثم موجب عقوبت اولان
گاهدر همزه سی و اودن منقلبه در کویا اعمالی و ثم و کسر ایدر یقال
و ثمه بینه کسره و دقه و اثمی همزه باندن ذکر ایتد کلمری و اوی الاصل
اولدیغنه مانع دکلدر زیر اصلی متروک و منسی در تنکیم بعض علماء
اثمی و سم دن اخذ ایلدی و یقال حاك السيف بحيك حیکا اثر یعنی
حیک حاء مهمله نك قحی و یاه مشنات ساکنه و کافله تأثیر معنایه در
و انی محی دن جاك قیاس ایدنلر تصحیف ایتشلر در نفسله مراد
صدر در زیر بعض احادیثه صدر له تعبیر اولمشددر یعنی گاه واردر که
نفسده و صدرده تأثیر ایلله و اکا نفور و کراحت واضطراب کتوره
پس حیک اطمینانی منافیدر زیر اطمینانده تردد واضطراب اولماز
بلکه بقین و سکون اولور تنکیم اصحاب الهام و داعیه حالدیر یعنی الهام
و داعیه اهلی اودر که بر نسنه بی قبول و رده قلیه نظر ایدرلر شویله که اگر
تردد حاصل اولور سد (دع ما یریک الی ما لا یریک) موجب شکی بقیله
مبادله ایدرلر و بوندندر که بخیر اولد کلمری نسنه بی اشلر زیر تغییرده
مکر واردر پس بر نسنه معمول به اولغه قطع لازمدر والا اثم دن خالی
اولماز زیر بر نسنه بی اهل دلاک کو کلی قبول ایتدیکی شره علامتدر
خیره دکل * و کراحت ان يطاع علیه الناس * یقال کره الشیء بالکسر
من باب علم لم برده یعنی کراحت ضدار ایدر و لکن عرفا تنفر معنایه
استعمال اولنور کما فی الکرمانی (و تاج المصدا در ده کلور که الکراحت
دشوار داشتن یعنی بر نسنه بی کوچ طومقی زیر دشوار عبیردر یعنی
وجوه و امثال قوم که انلردن استحب ایدر سن و یامطلق ناسک اولخاله
اطلاعی و اول ایشک انلرک یابنده سندن صدورنی کراحت ایدر سن
و تنفر ایدر سن و سکاعیب و عایکلور اشته اثم بومقوله نسنه در و بوندن
فهم اولندیکه اثمک ایکی علامتی واردر بری داخلیه در که قلبک
او خصوصده اضطراب و ترددیدر و بری خارجیه در که اطلاع ناس
صورتنده قضا حقد بومعاندن دیدیلر که انسا نك قلی شویله کر کدر که

بالغرض بر طبق اینجا وضع اولوب خلقه عرض اولسه اینجا
 حیایده جک برنسنه بولمیه (و بودنی معلوم اولدیکه معنای مذکور
 اهل عفته کوره در زیر مغلوب الهوی والشهوه اولان کیمسه مذموم
 العاقبه اولدیغنی یلادیکی امر مضمره اقدام ایدوب مفتضح اولور
 زنی و سرقه و امثالی کبی و عقیف اولان توفیق الهی ایله محفوظ اولور
 (سؤال اولور سه که مضطرب اولدیغنی امر نفسی نوجمله اثم اولور که
 عمل ایتدوکی و یا اسانه کتور مدوکی نسنه معقودر تنکیم حدیثده کاور
 (ان الله تجاوز عما وسوست به نفسها ما لم تعمل به او تنکلم) جواب
 بودر که مقصود نبوی قلبده متردد اولان نسنه نك عمل و تکلمی اثمدر
 دیمکدر والا عفو ده وسوسه کیدر * قال و ابصه رضى الله عنه *
 و ابصه بآء موحده نك کسری و صاد مهمله ایله اسم مذکور در
 زیر نا وصفیتدن اسمیه نقل علامتیدر و بصدنر که معان یعنی
 یلدر اقم معناسنه * اتیت رسول الله صلی الله علیه وسلم * اتیان سهواتله
 مجیشده دیرل و بالذات و بالامر اولانه شاهلدر و خیرده و شرده دخی
 جاریدر یائی الفاحشه کبی و دیمشلدردر که مجی ده برنسنه بی جانب
 میدادن نقل و اتیانده منتهایه ایصال منلاحظنه اولوراشته بوجهتدن
 فرقلمی واردر اگر چه اصلده شیء واحددر (مرویدر که و ابصه
 هجر نك طقوزنجی سنه منده بنی اسد قبیله سنندن قومندن اون نفر
 کیمه ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم کلوب کربند اسلام اولدیلم
 و آخر زنده دقین خاك اولدی قاری القرآن کثیر البکاء صحابی ایدی
 رضى الله عنه * قال * رسول الله صلی الله علیه وسلم و ابصه به پیوردی
 و ابصه اکا حالنی عرض و ضمیری کشف ایتدردن اول * جئت تسأل
 عن البر * یعنی یا و ابصه بر و اثمدرن سؤال ایدر اولدوغك حالد بزه
 کلدك زیرا جواب آتیده اثم دخی درج اولدیغندن و ابصه نك مرادی
 ایکسندن دخی سؤال ایدی تنکیم غیری روایتک سوخته جموعی
 مذکور در پس بوراده طی اثم او انشدیغنی اکتفا قیلدنر و بونده
 کشف ضمیر واردر که دلائل نبوتدنر زیرا قبل التکلم قلبنده اضمار

ایتدیکی نسنه دن اخباردر و کشف بش نوعدر که کشف ضمیر و کشف
 قبور و کشف ملك و کشف جن و کشف الهی در که بوجه و عك اعلاسی
 کشف اخبر در زیر الله تعالیک ذات وصفات و افعاله دائردر
 ماعداسی ایسه اگواندنر و اکوان عالم وجوبک قشیری کیدر
 مقصود ایسه ایدر قشردکل * قلت نعم * سؤاله کلدوکی تصدیقدر که
 انکاره وجه بوقدر زیر تعلم خیر طریقه داخل مجلس نبوی اولمشدر
 پس حال باطنی جناب نبوته منعکس اولسه دخی کشف راز ایلودر
 * قال استفت قلبك * قلبکدن فتوی طلب ایله دیو پیوردی یعنی
 پروائی بیاندن اول ابتداء کلام بواولدی (فتوی فنی دند رشاب قوی
 معناسنه زیر مفتی جواب حادثه ایله سائله قوت و پرور و بوراده
 قلبی مفتی منزلته تنزیل ایلدی زیر مظهر اسم علییر که علم اشرف
 اوصافدر قلب اشرف قوی اولدیغنی کبی بونده و ابصه نك اهل قلب
 اولدوغنه اشارت واردر زیر رسول الله علیه انصلاة والسلام
 نور نبوتله حال و ابصه به واقف اولوب اتی ادراك قلبی به احاله ایلدی
 و اهل قلب اولاق یئنه و بین الله حجابك ارتقای و اسم اعظمه مظهر
 اولوب انفس و افاق بری برینسه تطبیفه قادر اولمغله اولور تنکیم
 خطاب مذکور دن اقدام رسول الله و ابصه بی زانو برانوا تقریب
 و اوج برماغنی جمع و انك صدرینه وضع ایتدوکی سپنه سنده قوت
 ادرا که دالدر زیر اوج برمهده اوج مرنبه به رمز واردر که ذات
 وصفات و افعالدر * البر ما اطمانت الیه النفس * اطمانت نفسک
 اضطرایدن ساکن اولماسیدر که نك دکلمک و عجم آرامیدن و آسودن ایله
 تمیز ایدر و طمانینت ضمه و سکون همزه ایله اسیدر که مصدر مقامه
 اقامت اولمشدر فتح طائله غلطدر زیر اطمان یطمئن طمانینه اقشدر
 بقشدر قشدره کیدر (معلوم اوله که جوهر انسان فطرت اولیده حقیقت
 واحده در که قوای کیمه سی واردر عند الصوفیه قلب و روح دیدکلرینه
 عند الحکیم نفس ناطقه دینلور پس غوائی بشریه ایله تحتجب اولسه
 نفس و عند المجرد عقل و عند الرجوع لی العالم القدسی الاصلی روح

وباعتبار المعرفة قلب دیرل یعنی بر او در که نفس اکا مطمئن و آنک
حقنیده بی اضطراب اوله زیرا نفس حجب بشریت ایله مخفیجیه اولدیغی
جهتدن ظنون و شکوک و تردد و اوهام و خیالدن خالی د کادر چونکه
احتراق حجب ایلله الهام و داعیه اهلی اولوب بره متعلق نسته ظهور
ایتنسه آنک حقنیده بی تردد اولور حق اولدوغنی بلور و آنکله عمل قلور
و بونده (دع یریبک الی مالایر یبک) مضمونه اشارت واردر زیرا بعض
امور واردر که بحسب الحکمده معلق قالور و حقیقتی مفتوحه اولماز
بو صورتده اورادن حقیقتی منکشفه و امری نظاهر ارلان طرفه عدول
لازمدر (حتی رئیس المشایخ صدر الدین القنوی قدس سره حضرت ائینه
محل ثواب جن منکشف اولما یوب حالی اوزرینه ابقا ایلشدر اگرچه
هر طاعتیه مکافات لازم اولدوغنه قائلدر پس اگر کامل و اگر ناقص
یقین تامله عمل ایتک کر کدر * و اطمأن الیه القلب * عطفدن قلبک
نفسه مغایرتی فهم اولنور تکیم بیانی سبق ایتدی (واطمئنانی اعاده
دخی استقلاله را یدر) اطیعوا الله و اطیعوا الرسول کبی قلب دندل و کی
بر حالدن بر حاله تغلب و تحولندن او تور یدر کرک خیر او کرک شر ایعنی
بر او در که قلب اکا مطمئن اوله زیرا الله تعالی عبادی معرفت و محبت
و قبول و سکون حق اوزرینه مفضور ایلشدر پس شول کیمسه نیک که
فطرتی سلیم و طبعی مستقیم اوله نفس و قلبی مستحسن اولان نسته به
مطمئن و منشرح اولور و مستنکر اولاندن نفرت ایدر انکیچون خبیث
و طبعی تمیزده اهل اخلاق و اصحاب فطرنه مراجعت اولنور اگرچه
عوام ناس خواص و حکم خواص ندر نازل انکیچون خالق هر بری
بر یوله کتشلر و اکثر علماء ظاهر دخی اوهام و خیالاته متابعت ایتشلر در
نعوذ بالله من مقالاتهم الباطله و دعاویهم العاطله * و الاثم ما حاک
فی النفس و تردد فی الصدر * جمله اولی تک مفردات و معانیسی کذر
ایلشدر (تردد اضطراب ایدر که عجم اندن شد آمد کردن ایله تعبیر ایدر
مثلا قبله نمائک ابتدادن بمن و بساره حرکتی کبی صدر قلبک طرفی
و خارجی در فؤاد باطنی اوادوغنی کبی قال الله تعالی (ولکن تعمی القلوب

التي فی الصدور) و کاه اولور که صدرله نفس قلب مراد اولور و صدر
اصلنده جارحه در صکره مقدم الشیء ایچون استعاره اولندی
صدر الفتاة و صدر المجلس و الکتاب و الکلام کبی و صدرین دیکیلر
ایکی قاضیه صکره زیرا مقدم قضا تدر بوراده صدرله مراد جارحه دکل
بلکه جارحه نیک مشتمل اولدیغی قوتدر که معنویه در پس صدرله قلبک
قوتی بر در و قلبدن صدرله تعبیر اولندیغی تفنن طریقیه له در یعنی کاه
او در که نفیسه تأثیر ایلله واتی اضطرابیه دوشوره و صدر و قلبده تردد
ایدوب صدر آنک ایچون منشرح اولیه و بویایدن در که کاهیجه بعض
اموره مباشرتده ابتدادن خطا واقع اولوب دفع ایدیم دیرکن بر مانع دخی
ظهور ایدر پس بو خطه سال اول کارک ترکی لازم اولدوغنه علامتدر
حتی بعض عرفاده بر معرفت کلبته شروع ایتدکه اول امر دن قلمنده
خطا و غلط واقع اولور و اعاده و اصلاح ایدیم دیدکجه ینه خلاف واقع
اولور پس بو معنی اول کاردن فراغه نشاندن تکیم بو فقیره چوق کره
واقع اولور حتی بر دفعه بعض اهل انکارک امتحان طریقیه له ارسال
ایتدکاری بر امر مشکل شرح اولنور کن قلمده طغیان و طور عقلدن
خارج بیان واقع اولمغه اوراده عالم غیبیدن بو بیت القسا اولندی که
(بیت قلم برادر هادر ایکی شق ائده ایکی سر در) مرکب زهر و ارانک
دهانی ایچره مضمر در) فاما بو فقیر اکا مقید اولما یوب بعد التحریر
مخلنه ارسال اولندقدده بولده کیدر کن بامر الله تعالی اول شرحک
اوراتی بری برینه ملتزم اولوب فهم اهل انکاره کنجایش دن بیرون
اولان مواضعی ممسوح اولدوغندن استنساخه صالح اولما یوب واقع
الحال بر قاج کوندن صکره عکس ایتدکده حفظ الهی ده اولدیغیمزه
تشکر اولندی فاعرفه * وان افتاک الناس * مقدره معطوفدر که
ان لم یفتک الناس وان افتاک الناس تقدیرنده در و بعض ر وایاتده وان
افتاک المفتون واقع اولشدر که مراد علمادر و بو وصل فی الحقیقه استفت
قلبک به متصلدر البر و ما بعدی استفتاء نقلیدر (یعنی علما سکا جوارنه
فتوی و یرسه در دخی قلبک قبول ایتدکجه فتوای قبول ایتنه زیرا انلرک

فتواری ظواهره منبدر بس اسم اولان غلط و شبهه به وقوع در حدرا
فتوای قبله عمل ایده سن که بوقتی سکا باطنندن و حقدند و فتوای
مفتی ظاهر دن و خلقند و جانب باطن اقوادر انکیچون افتابی ناسه
نسبت ایلمدی زیراناس نسبتند و نسیان و سهولت مبدائی و همدردی و
و همدردی نه مدرس و نه فقیه خلاص اولمشد و کرسه روایت و نقلی
عنقه ایله وثقه دن اولسون بوسیدن کتب معتبره حدیثه موضوعات
بولور اگرچه مؤلفنک صحت احادیث حقدند دعوی عریضه سی
وارد در قاصد خواص ناسک فتوی ویردیکی نسته بلا ترد معمول به در
زیرا انلرک علمی حضوری در حصولی دکل بس انلرک قول و فعل اند غلط
اولماز و الهام عوام ناسه حجت دکل ایسه ده ارباب اعتقاد حجتند
بومعنادند که الی هذا الان والی قیام الساعة سنن اولیائله عمل اولور
و ارباب انکارک ظنیانله مقابله سنه التفات اولماز فان القول ما قالت
حذام * و افنوک * تا کیددر و جا زدر که وان افنک جمع بعد جمع
معنا سنه اوله و بعضی اقولک روایت ایشلردر قافله و نوله ارضوک
معنا سنه کا قال فی تاج المصادر الاقناء سرمایه دادن و خشنود کردن
یعنی خلق سنی ظاهره بنساختن و ایدر لسه دخی قلبیکده اضطراب
و باطنیکده تردد بولند بجه عملده توقف ایله والا آثم اولور و تزل
بواور سن نظر ایله حال آدمه علیه السلام که قلبی مضطرب ایکن
التفات ایتیموب شجره منه به دن اکل ایتدکده عاقبتنده نادام اولوب
(رینسا ظلمانا انفسنا) دیدی و وجه ارضه هبوطنده فی ابدوب اندن
زهر اغاجی بنیدی و بوندند که دیرل المعاصی سموم یعنی معاصی
فی نفس الامر هلاک معنویه به مؤدی اولدیغی کی هلاک صوری به سبب
اولان اناری دخی مورث اولور پس بوندن فهم اولدیکه اضطراب
قلب اولدیغی برده تاویل مفید اولماز زیرا آدم دخی کرچه اکل تاویل
مبنی قلدی قاصد باینده صواب ملاحظه اولان نسته نهایتنده خطا
جقندی خطا منتهی کی بوجهندن هر قیاسه و هر دلیل ظنی به
التفات اولماز بلکه دلیل قطعی و اطمینان دله لازمدر قاصد علم ذلك

* الثامن والعشرون *

* قال ابو نجیح العریاض رضی الله عنه * نجیح تون مفتوحه و جیم
مکسوره و اخرنده حاء مملله ایله فعلیل ورنی اوزره اسمدر نجاحدن که
ظفر بالشی معنایند در عریاض بیه موحده و ضار مبعه ایله قرطاس
ورنده آدمدن ثقیل و ایل و اسدن دن ثقیل و عظیم دیمکدر ابو نجیح
عریاضک کتبه سیدر که نجیح اوغلی و عریاض هجرتدن یتیمش بش
تاریخنده شامده دفین خاک اولمشدر جمله مرویاتی اوتوز بر حدیث
شریفدر * و عظمنا رسول الله صلی الله علیه وسلم * یعنی صلاة صحیدن
صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بزه و عظم و قلبه رقت و بر وجهه
تذکیر ایلمدی تنکیم روایت اخراجه بعد صلاة الصبح اولدیغی مقید
و مصر حدیثون جمع اول مجلس عالیده حاضر اولان صحابه اعتبار ایله در
آشقه ده قلوب و عبون جمعینی دخی جاعته ناظر در * مرعظه *
مصدریت اوزرینه منصوبدر زیرا و عظم و عظمه و مرعظه بر در
تنوین تعظیم ایچوند که موعظه عظیمه دیمکدر تنکیم روایت اخراجه
مرعظه بلیغه اکادالدر زیرا موعظه نک بلیغه اولدیغی انذار و تحویف
و تأثیرده غایت بلوغیدر تنکیم (قل لله الحجة البالغة) دندلی میرا دل آمده
نهایت بالغه دیمکدر پس بوقدیردن فهم اولندی که و عظم و موعظه
تذکیر و ترفیق دل و تحویفه مقارن اولان زجر در یعنی شول کلماتی تألیفدر که
قلوب قاسیه بی تلین و عبون جامده بی تسبیل و تدمیع و اعمال فاسده بی
اصلاح ایلمر تنکیم خطبه ضمه شول کلامی تألیفدر که و عظم و ابلاغی
منضم در انکیچون مخاطبه تأثیر ایدر و خطابت دخی دیرل فتنه
اگرچه عوام کسرایدر و اول کلامه دخی خطبه دیرل و موعظه
دخی بویه در که فعل و اعظم اولدیغی کی تألیف ایتدوکی کلامه دخی
اطلاق اولور * و جلت منها القلوب * جمیع کسریله و جلدن در
استشعار الخوف معنا سنه یعنی قلبنده خوف بولمق یعنی قلبلر
اول موعظه نک تأثیری سیدله خوفنک اولدی قال الله تعالی (اذا ذکر الله
وجلست قلوبهم) دیمشلردر که عندالذکر حاصل اولان خوف

و خشیت بحسب التجلی در یعنی شمع جلال و نور عظمتك اشراق
تقدرا یسه حق بدین خوف دخی اول مقدار در انکیچون جناب رسالت
صلی الله علیه و سلم جله دن اتی و اخشی ایدی یعنی زیاده مستعد اولدیغی
جهتدن تجلی واقع اولوب مقام کبریا ده قیامی دخی اکا کوره ایدی
پس اعظام و اجلال رادب و حیا عارفك شاییدرز برامکا شغدر
جاهلك حالی دکلدر که محجوبدر و بوندن فهم اولنور که مقر بین
ملائکه کرویین کیدر که علورینه و مقام قریده اولدقلرندن حقله
معامله لری جاهلرینه کوره در تکیم خواص سلطانله عوام ناس
برابر اولماز قال الله تعالی (هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون)
* و ذرفت منها العیون * ذال معجمه وراء مهمله و فائله ضرب بایندن
سالت معنا سندر مصدری ذرفدر که سیلاندر و ذرف عین سیلان
دمعدر یعنی کوزیاشی آتقددر بس عینه نسبت اولدیغی مجاز در زبر
سیلان ایدن نفس عین دکل بلکه دمعدر بوضورته کلام مبالغه دن
خالی دکلدر یعنی اول موعظه تأثیرندن و قلوب اوزرینه سلطان
خشیتك استیلا سندن اشك دیده روان و بلکه کوزلر بر سیلان
اولدی عیون عینك جمعدر صکه جارحه در و صومینه
عین دیدکلری هیئت و ربطوبنده جارحه معناسنه اولان عینه
مشابهتندن او توریدر ذرف عیونی وجل قلیندن تأخیر ایلدی
زیرا وصل اصلدر اصل ایه فرع و سبب مسبب اوزرینه
تقدیم اولنور و بعض روایتده ذرف تقدیم اولدیغی ادنادن
اعلایه ترقی ایچوندر زبر بکاء ذکر اسانی کیدر که حال قلبه تابعدر
پس حال قلب حال قالدن اعلادر زبر کاه اولور که اخلق کذب اولور
تکیم اخوان یوسف حقنده کلور (و جازا باهم عشاء ییکون) یعنی یوسفی
ذنب اکل ایدی دیوا خشام وقتنده کریان اولدقلری حالده پدر لری
یمقوبه کلدیلر مع هذا اکلک اصلی یوق و کریان اولدقلری دخی تکلف
و خبله طریقه ایدی (و بونده تذکیرك استجابنه اشارت واردربناء
علی هذا بن مسعود رضی الله عنه هر خپس اخشامی تذکیرایلر و خوف

و رجایه متعلق کلمات سویلردی و حدیده کلور (یسر و لا تسر و
و بشر و اولاتغروا) یعنی وعظ و تذکیر طرفینی جامع کرکدر که ترغیب
و ترهیدر زبر و اعظ فصادکی در هم جراح و هم واضع مرهمدر
و وصایای ائمه ائمه کلور (لا تکن مرتعق و لا حلو و انسترت) یعنی آجی
سوزلو اوله که زهر ناک نسنه کی اغزلردن رمی اولنور سن و فوق الحد
مطلو سوز او دخی اوله که حلو اولان نسنه کی عرضنه بلع قلنور سن
پس افراط و تفریط قویوب معتدل اولا کور و تراز و کفه لری کی
مساوات یولا کور قال تعالی (ولو کنتم فظا غلیظ القلب لا نیضوا
من حولک * فقلنا یا رسول الله کانهم فظا و عظمه مودع * مودع دال
مشدده نك کسر یله تخیل بایندن اسم فاعلدر تودیع و داع ایتمکدر که
محکم بدر و دو ترک استلاک دیر تودیعك اصلی دعتندر که مسافر
الله تعالی زحمت سفر چکدر میه وائی دعت و حضور و راحته ایرشدوره
دیود عادر تکیم تسلیم سلامت ایله دعا در ترکیب تودیع ده ترک و تخلیه
معناسی دخی واردرا انکیچون نفسی مجاهده دن ترک تودع دیرلر (معنی
بودر که پس بر حاضر اولان جماعت صحابه ایله دیدک که یا رسول الله
کویا بوه و عظمه بایغه کز اصحاب و احبابنه و داع ایدوب سفر ایدن
کمسه نك موعظه سیدر که امور لازمده دن هیچ بر نسنه ترک ایتمیوب
سویلر و بردخی عودت ایتمک ایهامن ایلر چونکه حال بویه در
* فامضنا * پس بره ایضا ایله یعنی امر دینه متعلق وصیت قبل تا که
ائی دستور العمل قلام و آخرتده فلاح بولالم (سوال اولنور سهه که
قرب انتقاللرنده بعض صحابه طلب وصیت ایتد کلرنده منع اوانوب قرآنه
احاله قلمش ایدی بوراده ندن منع اولمیدیلر (جواب بودر که قرب
انتقالده جای کلام قالمش ایدی اکا بناء اسکات اولندی بووصیت
ایسه انتقاللرندن برفاق کون مقدم اولمغه لاجل المصلحه بعض تنبیها
واقع اولدی (بعد ذابو مقامده برفاق اشارت واردر اولکسی بودر که
استر شاد و ارشادا کابر دین دن اولور زبر اکنندی ذاتنده رشید اولمیان
ارشاده قادر اولماز و ناقص طریق کاله هدایت بولماز و امی او کند طالب العلم

او تورمز و دوه قوشی دوه یوکن کر ترمن و دیمش لر در که (خذوا العلم
من افواه الرجال) یعنی علم نافع اهل رجولیت اغرندن اخذایتمک کر کدر
و بوزاده ارلاک کمالدر پس اهل کمال افاده به اقدر و کلامند روح معنی
اظهاردر و ایکچینی بودر که مزید استعدادی اولانه فیض الهی به
قائم می گزیننچون الی آخر العمر طلبکار در ذکر اوانان صحابه کبی
و حدیثه کلور (اطلبوا العلم من المهدی الی الحد) و قرآنند کلور (و قل رب
زدنی علما) مقصود علم بالله در که اکانهایت یوقدر و اوچنچسی بودر که
لسان و اعظم لسان حقدر زیرا حقت مترجیدر پس کلامتک تأثیری
مراقبه و مشاهده سننه کوره در فافهم جدا و در دنجسی بودر که حیا
رزق صوری به مانع اولدیغی کبی رزق معنوی به دخی مانعدر انکیچون
صحابه رضی الله عنهم حضور رسوله کلام و سوءالذین ممنوع ایکن ینه
امور دینه اهتماملری اخر انلری سوبلندی والی هذا الان اهل دلت انلرک
طقیل مانده سی اولدیلر پس سوبلین حق اولدیغی کبی سوبلین دخی
جقدر تا که خلقه نافع اسمندن تجلی واقع اوله * قال * رسول الله صلی الله
علیه و سلم انلرک دخلوا هله ربه مساعده ایلیوب یوزدی که * اوصیکم
بتقوی الله * تقوایله بده ایلدی زیرا امور دینیته تک محجیدر که مامورانه
امثال و نهیها تدن انتها انده مندر جدر و ظاهر و باطن حالتی حاویدر
زیرا کفر و معاصیدن اجتناب ایکن اهل جنت و درجات اولوب ناز
دو زخیدن نجات بولور و ماسوای حقدن پر هیر ایلین نار بعد و قطیعتدن
سالم اولوب جنت قرب و مقامات معنویه بولور پس تقوی اساسی
الکل در و انک بعض تفاسیلی بالاده در و تقوایی جلاله به اضافنده
اشارت وارددر که جمیع اسماء بر زخدر مسما به ابرنجیه دک پس هر مرتبه به کوره
بر نوع تقوی وارددر چونکه درگاه الهی بی نهایت در بنساع علی هذا بر پایه
ایله مقید اولق سالکه رهز ندر بلکه سری علی الدوام سیرایتملور در تا که
تجلیات آفته و غائبه دن تجلیات باقیه و دائمیه وصول بوله و نور ایلدی
ایچنده قاله و استناردن خلاص اوله که مقام اکامل اولیادر * والسمع
والطاعة * سمع کلام امیری استماع و طاعت امر به اطاعتدر بومعنا ایله

تقوایی تعقیب و توصیه به تخصیص ایلدی زیرا ظاهر حاله انسب ایلدی
شول معنادن که قرب انشغالده اهم اولان نصب خلیفه و اطاعتتک تحریض
و تفرقندن تحذیردر چونکه خلیفه اکابر اصحاب عیندند و موزنبویه
ایله متعین ایلدی لاجرم انی تصریح بدن اعراض و اطاعتتک ترغیب
ایلدی کویا بنهم مقاسمه خلیفه اولان ابریکره والی بوم القیام کان
خلقوا امرایه مخالفت ایتمکزدیمک اولدی (پس ینهم و بین الله تقوی
لازم اولدیغی کبی ینهم و بین المولا و الامراء دخی لازم اولدی زیرا
نظام عالم انلره منوطدر بوجهت بدن نصب سلطان واجب اولدی
وامر مباح و جائزده یعنی معصیتک غیریده اطاعتی لازم کلدی پس
معصیت مقوله سنده مطاوعت لازم دکادر شو قدر وارددر که خروج
علی السلطان جائز اولدیغی بجمع علیه در زیرا سلطانه حاصل اولان
صلاح فساددن زیاده در و جور ینه صبرایتمک اثاره فتنه دن اهون
و هرج و مرج بدن خالیدر اگرچه حضرت عثمان رضی الله عنه
وقعه سندن بری بو امت اراننده باس باقیدر یعنی سیف و قتال
مرفوع دکادر زیرا انک دفعیچون دعایه رخصت الهیه اولماشدن
و حدیث آخرده کلور (اسمعوا و اطعوا فانما علیهم ما حوا و علیکم
ما حلتهم) یعنی امرایه لازم اولان رعایایه عدلدر و سزده واجب اولان
اطاعتدر زیرا بری بریکوزه امانت سکوز و عدل و اطاعت و سایر
فرائض اوزر یکوزه دین شرعدر انکیچون حدیثه کلور (اللهم اقض
عنی دینی * وان تأمر علیکم عید * ان و صلیه در تأمر تسلط ایتمک
وامیر اولقدر و بعض روایانده عید حبشی واقع اولماشدن و حدیث
آخرده کلور (ان امر علیکم عید مجدع یقودکم بکتاب الله فاسمعوا له)
مجدع تشدید دال ایله معظم وزنی اوزره مقطوع الانف او الاذن
او الشفة معنسانده در یعنی سزک اوزر یکزه عید حبشی و یا بره مقطوع
الانف ادنی کمسه تسلط ایدوب والی و امیر او اور سه دخی مادامکه
سزی کتاب الله ایله قائد در اکا اطاعتدن اعراض ایتمکوز بلکه
حکمت الهیه به حواله ایلدی کوز زیرا الله تعالی ظاهره نظر ایتمز انکیچون

ارباب تصوف هر خصوصه بی تکلف در و منقوادر که مغربده بر کیمه
 قطب اولش ایدیکه اشل ایدی یعنی بی دست و پا خود چولاق
 دید کلیدر که بین الناس عیوب ظاهره دندر قاما مستعد اولیحق
 تقطبه مانع اولماشدر (بعد از معلوم اوله که) (الائمة من قریش)
 و فقیحه خلیفه و امام قریشدن نصب اولتی لازمدر انکیچون
 شریف مکه الی الان اول قبیله دندر و رومده آل عثمان و سایر ملوک
 و سلاطین اسلامیة شریفک اقطار ارضده نواب و وکلاسی کیدر
 انکیچون اوائلده ملوک مصرده آل عباسدن استیذانله جلوس
 ایدرلردی زیرا بلاذن جلوس و خلافتده مینت یوقدر صکره آل عباس
 منقرض اولیحق امور ولایت و خلافت شریف مکه به منوط اولدی
 اگرچه که شریفک ظاهرا بواعضارده ضعف حالی واردر ولیکن
 اصالتی انی هر حالده ترجیح ایشدر پس عیدک امارتی فرض و تقدیر
 طریقله در و واقع اولدیغی صورتده دخی نیسانده محمولدر (و تور پستی
 شرح مصابیحده دیشدر که جائزدر که بو کلامله ذوی الامرک
 اطعنده مبااهه مراد اوله یوخسه ظاهر لفظک اقتضا ایندیکی اولیه
 زیرا عرب ابواب مبااهه ده وقوعه قریب اولیان نسنه ایله ضرب
 مثل ایدر و یوایدندر که حدیثده کاور (من بنی الله مسجد اولوکان
 فحوس قضاة بنی الله له یتانی الجنة) انتهى بالمعنی ولیکن وقوعی
 انکار امر بدیهی بی انکار کیدر یعنی وکلادن عبد حبشی و مقطوع
 الانف کیمسه رک امارتی چوق واقع اولشدر حتی و صایای فتوحانده
 کاور که بر وقنده مغربده امام المسلمین کاور دیو خلق اراستده کفت
 و شنید اولدقده هر کس انک تماشا سنه منتهی اولیحق اوراده نصرانی
 یونان و بندخی سلطانک پادشاهنده نظر ایدیم دیوب طوریدی کورسه که
 الای ایله بر مقطوع الانف زشت حبشی کاور تعجب ایلوب یوقوله
 فیج الهیکل کیمسه نک سلطنتله ایکی عقل بریره کلوب اجاع ایتزه همان
 یوقدرت الهیة خالیه ایله اولشدر دیو انکه قدرت قاهره اوزرینه
 استدلال ایدوب شهادت کتوردی و سلطان اولدی * وانه من یعش

منکم * وانه ضمیری شاندر و بعض روایانده فانه در فائله من شرطیه
 و یعش انکه مجزومدر اصلی یعش در عیش فتحله حیاتدر معیشت
 ما یعاش به معشاسنه در عرب حیات دید و کینه عجم زندگی دیرکه
 دیری لکدر زندگانی دیری لک اوزرینه تفرع ایدن دیر لکدر تمتع
 بالحیة معشاسنه عائشه عیشندندر که تفؤل طریقله تسمیه اولنور
 عمر کی امام راغب دیشدر که عیش حیوانه مخصوص اولان حیاتدر که
 حیاتدن اخصدر زیرا حیات باری تعالیده و ملکده و حیوانده اطلاق
 اولنور عیش ایسه اطلاق اولماز که عیش مطعم و مشرب و سایر سبب
 بقا اولان نسنه ایله کیمکدر بوا یسه حیوانه مخصوصدر و حدیثده
 کاور (لا عیش الا عیش الآخرة) یعنی اعتبار حیات آخرته در که
 باقیه در حیات دنیا یه دکلدر که فانیه در معنی بودر که و تحقیق شان
 سزدن هر کیم حیاتده اولورسه و بر مدت دنیا ده فالورسه * فسیری
 اختلاف کثیرا * قاء سبیه در زیرا عیش مدید سبب رویتدن و سبب
 تأکید استقبال اچونددر یعنی بوسیله کلچک زمانده بلکه ایام قریبده
 اختلاف کثیره کورسه کر کدر مقصود خلقا و امرا و رعیت اراستده واقع
 اولان اختلافاندر که ابتدایی حضرت عیسی رضی الله عنیه واقع اولان
 هجوم و تفرق ناس و ثانی معاویه سبیه حضرت علی کرم الله وجهه
 و اوغلی امام حسن رضی الله عنه زمانده اولان اختلافات و ثالثا امام
 حسین رضی الله عنه بزید عنید واقع سنی و رابعا حاج ظالم زمانده
 اولان وقائع کثیره و فضاحات ثم و ثم که الی هذا الان والی قیام الساعة
 جاریدر اشته زمان رسالته و صدر اولده (کان الناس امة واحدة) سری
 اوزرینه اینکی فاختلاف و مضمونی نظم و رایلیوب انهم سائفه انبیا اوزرینه مختلف
 هر بری بر طریقده ذاهب و آخر تضلیل ایتد کلری کی بوا منته دخی
 فرق مختلفه ضاله و ملوثاف بغی و فساد ظاهر اولوب افساد فی الارض
 ایتکدن خالی اولمیلر و بعض بلاد اسلامیة ده فرق ضالده دن بدل
 ضال و مضل منکرلر و خود بینلر ظهور ایدوب مقدمه دجال اکبر اولمی
 اوزرینه احقاق باطل و ابطال حق ایشدر در (قائلهم الله انی یؤفکون

ای کیف بصرفون عن الحق والبرهان باهر والحق ظاهر فهم حتی
 القوم والمغمورون اليوم بالنوم * فعلیکم بسنتی * علیکم اسم فعلدر
 الزموا واستمسکوا معنایه و سنت طریقه مسلوکه رسول الله در
 صلی الله علیه وسلم که انده افتراض و وجوب بوقدر یعنی سنت مطلقه
 اودر که رسول الله اکاموا تطبت ایدوب بر کره و یا ایکی کره ترک ایتمش اوله اگر
 مواظبت علی سبیل العبادت اولور سه سنن هدی و اگر علی سبیل العبادت
 اولور سه سنن زوائد دینلور و سنن هدا انک اقامتی تکمیل دین ایچون در
 انکیچون ترک کنه کراهت و یا اسامی تعلق ایدر بعض احیانده ترک اولند یعنی
 توهم وجوبی دفع ایچوندر بوسیدن امت انی ترک ایتمز براتوهم مند فیه در
 واکا سنت مؤکده دیرلر که واجبه قریبدر و هدی دندلی دین کامله
 هادی اولدیفیچوندر بوجهندن فاعلی مثاب و تارکی ضال و مبتدعدر
 اذان و اقامت و جماعت و رواتب کی حتی دیمشدر در که خبر متواتری انکار
 ایدن کافر اولور و انک حکمنده اولانی مسح علی الخفین کی انکار ایدن
 اوزینه کفر خوف اولور زیرا مسح حقنده اولان آثار تواتر حکمنده در
 و خبر مشهوری انکار ایدن تضلیل اولور و خبر واحدی انکار ایدن آثم
 اولور کافر و ضال اولماز زیرا کذب روات احتمالیله علمی قطعی دکلدر
 اگر چه عمل حقنده قطعیدر که موجبی تحلیله کوره و وجوب و تحلیله کوره
 سنت و استحبابدر و سنن زوائد اقامتی مستحسن در که ترک کنه کراهت
 و اسامی تعلق ایتمز قیام و قعود و ایاس و اکل و شربده سیر نیویه کی
 انکیچون زوائد دندلی زیرا فاعلی مثاب و تارکی ضال اولماز و بوجهله
 دخی تقسیم ایدوب دیمشدر در که بر سنت وارد در که اکا سنت عین دیرلر که
 هر کس اوزرینه سنتدر رواتب کی و بر سنت دخی وارد در که سنت کفایه
 دیرلر بر جاعتندن برینک سلامی کی و سنن سفردده حالت سیرده ترک
 اولور عذر حسیله و به ضایلر سنت فجر و سنت مغربی استثنایست ایتدیلر
 زیرا رسول الله علیه الصلاة والسلام بوا یکی سنتی و صلاة و زی
 حضردده و سفردده ترک ایتمشدر بوراده استمسک کنه تحریرض اولنان
 مستندن مراد اعتقاد و عماده طریقه مسلوکه نبویه در که اهل سنتک

طریقت مذهبده سیدر * و سنته الخلفاء الراشدين المهدیین * خلفاء
 خلیفه نك جمیدر خلیفه ظاهر و باطنا سیرت نبویه اوزرینه اولان
 کیمسه در چهار یار و امام حسن و عمر بن عبدالعزیز و مهدی و بقیه
 خلفاء اثنی و عشر که بونلرهم قطب ظاهر و هم قطب باطن اولمشلر در
 و ایام خلافتلری ظلمدن بالکلیه پاکدر انکیچون کندلی سنتنی بونلرک
 سنتیله تعقیب ایلدی و ایام تور پشتی دیمشدر که انلرک سنتنی کندلی
 مقابله سنده ذکر ایتدی ایکی معنادن اتوری اولکبسی بودر که انلرک
 اجتهاده کندلی سنتندن استخراج ایتدکلری مواد ده خطا ایتمچکلرین
 ییلوردی شکیم ابو بکر مانع زکات اولنلرایله و علی رضی الله عنهما خوارج
 ایله قتال ایتدیلر انتهى و شکیم حضرت عثمان رضی الله عنه ثعلبه نك
 زکاتی قبول ایتدی مع هذا رسول الله و ابو بکر و عمر رد ایتمشلرایدی
 و شکیم حضرت عمر اوغلی شهید به طغسان دکنک حد زنی اورب
 شهید اوراده هلاک اولدقده یوز واریجه اون دکنک دخی میثنه ضرب
 ایلدی مع هذا میثه حد اولماز پس چار یاردن صادر اولان بوجار
 معنی اجتهاده مبنی ایدی و امام ابو حنیفه دیمشدر که (اولا علی ما کاندری
 احکام اهل البغی) یعنی نصدن اخذ ایده مدیکمر معانی بی حضرت
 علی نك اجتهادندن اخذ ایتدک دیمکدر و ابکیچبسی بودر که رسول الله
 صلی الله علیه وسلم ییلوردیکه کندلی سنتندن بعضیسی زمان خلفاده
 مشهور و او اب انلره اضافت اولنسه کر کدر بوسیدن انلرک سنتلرینه
 ملازمته امر ایلدی تا که بر کیمسه اول سنتلری انلره نسبت ایدوب رد ایتمیه که
 معناده سنت رسولی ترک ورد ایتمش اولور و بوبایدندر که حضرت عمر
 رضی الله عنه امهات اولاندی بیعدن منع ایلدی انتهى بالامنی ای مؤمن
 بوراسی عجب مضموندر که قیامتده اخذ و عمله صالحدر زیرا خلفانک
 اون ایکی به اختصاصی ظاهر و باطنی جغه کوره در پس هر عصرده
 خلفاء معنویه و اقطاب باطن وارد در که انلرک سنتلرینه دخی اتباع
 لازمدر زیرا انلرک طریقه لری عندی دکل بلکه شرعیدر و شول
 بنسبه بی که علماء رسوم فهم ایده بهوب اختلافه دوشمشلر در انلرک

عندئذ مسلمانان را انسخلاخله مجلس نبوی به داخل اولورل و کشفه
 نیجه امور خفیه پیلورل بوجهتدن انلرک سستلری سن هدی
 مقوله سندنرکه فی الحقیقه جناب نبوته مضافدر واول سستلرک
 ظهوری انلرک وقتیه مرهون اولغسله اول وقتیه دیک شیوع بولمشد
 تنکیم بعض شرائع نزول عیسایه موقوفدرکه الی الان مجهول و غیر
 معمولدر و یوندن شرع رسولی تغییر لازم کلز بلکه خفایاتی اظهار
 ایتک لازم کلور اظهار ایسه عین هدایتدر فاعلم ذلک و اعلم فانه سیدید
 بلاخلال و من تکلم بخلافه مات میتة جاهلیة و کان ماواردیا
 دنیا کالطائفة الباهلیه (بعد از ارشد رشندرکه دین و دنیا مصالحه
 اهداددر بس راشد مهتدی معناسنه درکه راه راسته هدایت
 بولیکیدر هادی معناسنه کلک لفظا مخالفه در زیر بود معنایه کلن رشید
 درکه فعل بمعنی المفعول در بدیع بمعنی المبدع اولدیغی کبی تنکیم ایکبسی
 دخی اسماء حسنا دندر بوراده راشدین انلردرکه مقاصد صحیحه لرنده
 رشد ایتاد اولمشلردر یعنی مطلوب بلرینه مهتدی اولمشلردر و بونلر
 مهتدیین درکه اقوال و افعاله اقوم و اصلحه هدایت اولمشلردر
 و جازدرکه رشد کندی نفسلرنده اهداء فطر بلری و هدایت فعل
 حقه مضاف اوله زیر ارنسنه قوتدن فعله خروج و عملدن عینه دجوله
 فعل حقه موقوفدر و محتملدرکه رشد کمال ذاتیه اوله ایمان حسنیله
 و مهدیلاک تکمیل غیر اوله احسان سببیله زیر احسان که مشاهده در
 هدایت خاصه درکه هدایت ایمان اوزرینه مترتبدر قال الله تعالی
 (ومن يؤمن بالله بهد قلبه) وقال الله تعالی (والذین جاهدوا فینا
 لنهدینهم سبلنا) زیرا هدایت خاصه تکمیل غیر مستلزمدر خصوصیا که
 معنای خلافت بوا یکی امری جامعدر بوجهتدن خلفا نک بوا یکی
 کلمه صفت ماد حمله بدر و سلاطین و ملوک بویه دکلدر یعنی امر خلافت
 انلرده نقصان اوزرینه در انکیچون عدله وصف اولنمازل مکر
 مجازا و یا بطریق التمثول اوله و حدیثیه کلور (الخلافه بعدی ثلثون
 سنة ثم بعدها ملک عضوض) یعنی بعدیت جتصله ایله مقید اولان

خلافت که خلفاء خمسة نک خلافت مطلقه لریدرکه ظاهر و باطنه
 شاملدر انک مدتی اوتورسنه در پس بوقیید بعدیت منفصله ایله
 اولان خلافتی منافی اولماز خلافت عمر بن عبدالعزیز و خلافت مهدی
 و امثالی کی که مجموعی اون ایکیدر کما ورد فی الحدیث (ان عدة الخلفاء
 من بعدی عدد نعباء بنی اسرائیل) و بعض احادیثه که خلفاء مطلق
 ذکر اولمشلدر شرح اوانان حدیثیه کی کبی خلفاء معنویه به دخی
 شاملدر کرک عبارة و کرک اشاره زیر عبارتده مناقشه اولوب مطلق
 مقیده محمولدر دنلسه دخی اشارت معارضه کوزمن و نکاتده مزاحه
 اولماز قاعرف * عضوا علیها بالذوا جند * عضو افتح عین مهمله
 و تشدید ضاده محممة مضمومه ایله علم بایندن امر در عرض دندان ایله
 امساک و اصره قدر فتح بایندن لغت شاذه در کما فی تاج المصاادر اگرچه
 قاموسده کسمع و منع دیو تعمیم ایتمشلدر و امر نک فتحله کلدوکی بودر که
 امر نک اولنک حرکتی مستقبلاک تائیدسک حرکتی جنسندنر بعض ده ایسه
 عین مفتوحدر تنکیم برابک فتحله در زیر ماخوذ منه اولان تبرکدسند
 یا مفتوحدر و مد الحبلده فتحله در زیر اتمده میم مضمومدر و خوف
 فی العملده مکسوردر زیر تخفده خاء محممة کسرله در عرض بنفسه
 یا لله و علی ایله استعمال اولنور نواجذ ذال محممة ایله ناجذک جمعیدر
 زیر فاعل اسمی فواعل اوزرینه جمع اولنور کا هل و کوا هل کبی
 نواجذ اقصی الاضرار درکه دورت عدد دنداندر بعد البلوغ
 و کمال العقل نایت اولغسله ضررس الحلم دیرلر بورا مندر اخذ ایدوب
 عض علی ناجذه ای بلغ اشدده دیرلر ولیکن بعض ناسده ضررس
 مذکور بتزوی به ضیلر دیدیلر که نواجذ نایبدر و یا نایبی ولی ایدن اسناندر
 و یا اضراسیک جمله سیدر بومقامه مناسب اولان انیه محمول اولمقدر که
 ازودیش دیدکلریدر زیر امساک معناسنده اظهار ضررس کسرله
 دیش در ضررس فتحله اضراسله عض شدیددر تنکیم نواجذ دخی فتحله
 نواجذ یله شدت عض در بوراده مراد سنله اخذ و تمسکه مبالغه در
 زیرا علیها ضمیری سنه کیدر مطلقا تنکیم بر کیمسه یدی ایله ونسنه بی

امساك ايدوب صكره بطريق الاستظهار دندانی ايله دخی ضبط
ايدر تنكیم (عض علی العلم بضرس) علی اتقان واحكام ایلدی
دیمکدر الحاصل برکیمه برنسه بی اخذ ایتدکه دیشی ايله دخی
یاوشوب استعانت ایتدوکی کبی تنکیم شدتله اخذی تمثیلده دیشی ايله
و طر تاغی ايله یا پشعق کرک دیرل و صبت مذکوره ايله تمسکده دخی
ممکن اولان اسباب معینه ايله استظهار لازمدر و بعضی لر دیدیلر که
محافظه سنده مقاسات ایتدوکی شدائد و مشاقه صیردن کتایه در
تنکیم حدیثده کلور (بأتی علی الناس زمان الصابر فیههم علی دینه
کالتقا بض علی الجمر * وایاکم و محدثات الامور * فعلیکم اوزریتیه
معطوفدر که اولکبسی رغیبه وایکبسی تحذیر متعلقدر واکتصریح
بما علم التزاما دیرل که ایضاحی مشتملدر محدثات ضم میم و فتح دانه
محدثه نك جمیدر که احدثن اسم معقولدر محدث بعد ان لم یکن ایجاد
وایداع اولنسان نسته در حوادث تو بنو حدوث و ظهور ایدن اموردر
زیرا حدوث قدیمک مقابلدر امور امرک جمیدر که اقوال و افعاله شاملدر
اکثر حال و شان معناسنده مستعملدر نهیک ضدی اولان امرک جمعی
اوامر کلور عربی ايله تقدیری (بعدوا انفسکم من محدثات الاقوال
والافعال و بعدوها من انفسکم) یعنی محدثات اموردن نفسکری تبعید
ایدیکورن فکیف که احداث ایدر سکر و تحزیردن فهم اولندیکه محدثات
الامور شرالاموردن تنکیم غیری حدیثده کلور (وشرالاور محدثاتها
* فان کل بدعة ضلالة * بوندن فهم اوانور که محدث و بدعت
بر معنایه در زیر احدثن تحزیر اولنقی ضلالت اولند و غنددر
بدعت ابتدع الامر اذا ابتداء واحده دن اخذ اولنش اسمدر
صكره دینده ریاده ویا نقصان اوزریتیه اطلاق اولندری تنکیم
بالاده دخی شرح اولمشدر یعنی بر خصلت جدیده صكره
صدر اولده اولسا بوب صكره دن احداث اولنه و اصول شرعه
بر اصل اکاشاهد اولیه ضلالتدر زیر ضلالت طریق مستقیمي ترك
و غیر به ذهابدر طریق مستقیم ایسه شریعتدر (علم ایدیلر که بدعت

حسنه بو حکمدن خارجدر یعنی ضلالت دکل بلکه هدایتدر تنکیم
حضرت عمر رضی الله عنه تراویح حقننده (نعمت البدعة هذه) دیدی
یعنی جناب نبوت صلی الله علیه وسلم تراویحی اوج ذرت دفعه قیلوب
صكره فرضیتی خوفندن ترك اتمشدی پس فی الجملة اقامتی جهندن
سنت و ترکی جهندن جاعته اقامتی بدعت اولدی بو جهندن
حضرت عمر اکابدعت دیدی واکر سنت خلفا دن اولد یقنه نظر
اولنورسه بدعت دنلر زیر سنت خلفا نله عمل ایتک موجب حدیث
اوزره امر شارعله عملدر یا امام شافعی رحمه الله دیمشدر که محدثات امور
ایکبدر بری کتاب و یاسنت و یا اثر و یا اجاعه تخالف اولاند که بدعت
ضاله در و بری دخی خیردن احداث اولنان نسته در که غیر مذمومدر
(پس بر بدعت که سنته مزاجه اوله سیئه در و بر بدعت که سنته
مساعده اوله حسنه در نیت لسانیه کییکه بدعتدر و لکن مستحسنه در
زیرا نیت قلبیه بی تقویت ایدر و نوافل کییکه فرائضی تکمیل ایلر
(و بوندن فهم اولندیکه اهل سنت دیدکری سنته اتباع لرندن
اوتوریدر کر که اول سنت بدعت حسنه صورتنده اولسون زیرا
بدعت حسنه نك مرجعی سندر و کندنه سنت دخی اطلاق اولنور
تنکیم (من سن سنه حسنه) الخ حدیثی اکادالدرو اهل بدعت دیدکری
قاعده لری سنته مزاجه اولد یقندن اوتوریدر که کندیلر ابتداع
اتمشدر در پس حقیقتده عقل قاصر لرینه اتباع اتمشدر در یو خسه سنته
دکل (وامام شافعی دیمشدر که من استحسن فقد شرع یعنی
عند المؤمنین مستحسن اولان نسته مشروعات قیلنددر فکیف که
استحسان ایدن مؤمن کامل اوله و دهور طویلده مقرر قلنسه زیرا
انبیاده خطا اوزرنه تقریر اولدیغی کبی اکامل اولیاده دخی اولماز
زیرا صماخلری خطاب اکهی به معناد و قلب لری الهام و داعیه ايله
الفت ایتکله مندار کاردر (و دیمشدر در که بدعت بشدر اولکبسی
واجبه در علم نحو و اصول فقه و علم کلام کییکه بونلر حفظ شریعت
ایچون واجب علی الکفایه در و شبه ملاحده و غیر بی رد ایچون نظم

دلایل کبی اگر چه بومعنی تفواده دکلدر بوسیدن امام احمد حارث
محاسینک صحبتن ترک اتدی زیرا جوابه تصدی ایدن کچسه مذهب
مخالفی توسیعدن خالی دکلدر نظرایله علماء رسومه که نصیر طوسی
تجرید نام کتاب ضلالت شعاری شرحه تقدیر شهرت ویرمشلردن
پس انله واجب اولان بوایدیکه اول امردن کتاب مریوری احراق
ایدهر و باب مساعده بی سد ایله تا که اهل سنتک نظرندن بالکلیه
ساقط اوله اشته تزییف دیر کن عاقبتی ترویجه چقدی زیرا نیجه
طالبسرائی اوقومغله عقیده لن حفظ ایده میوب ابتداعه مؤدی
اولور بوجهندن علم کلامه تعمق و توغلندن منع اولندی و اینکجه بی
مندوبه در تصنیف کتب کبیکه یوز تاریخند نصکره ظهور اتمشدر
زیرا عزیمتله فتور کلوب سلف صکنی علم دینی حفظله ضبط
ایده مدکلرندن قلم ایله قیده مشغول اولدیلمر تکیم دیمشلردر که (العلم
صید و الکتابه قید) و زمان رسالته کتاب وحی قرآنی قید ایدرلردی
وقید حدیث عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنه و عن اییه قلنه
منوط ایدیکه غیر بیسی مأذون دکل ایدی بلکه ذهنله ضبط ایدرلردی
(ودخی بناء مدارس کبیکه بودخی بدعت مندوبه در وابتدا اسلامده
مدارس بنا ایلین نظام الملک قوام الدین الحسن بن علی الطوسی در که
اب اسلان سلجوقیه وزیر اولمشدر محب فخر اوصوفیه و مکرم
صلحا و مشایخ ایدی بغدادده مدرسه نظامی دین در تیزوالی ظفون
باریننده تکمیل ایلوب ابواسحق السیرازی بی مدرس تعیین
ایلدی و یکسا یوزده دخی بنا ایلوب امام الحرمین مدرس نصب
اولندی (ودخی دقائق تصوفدن کلام دخی مندوبدر اگر چه
صدر اولده یوغیدی زیرا اوائل ظواهر شرعیه و محکماتله مقید
ایدیلر که بواطن و متشابهاتدن بحث ایتیلردی اگر چه ارالنده عارف
بالله چوغیدی و بزم اعصار من شول حده متهمی اولدیکه دقائق
تصوفدن کلام دکل بلکه لفظ تصوف و صوفیه بله السنه دن طرح
اولمشدر زیرا بطن و بطن اولمشدر ظاهر و ظاهر اولمشدر خلیل وزیر اولندی

وکیف که باطن شرع و برعالمه سزک بلاد کرده وحدت وجوددن
بحث اولنورمی دینک انکار ایدر مع هذا وحدت وجوده قائل اولمق
جمله اوزرینه لازمدر زیر اشر کردن مطلقا خلاص انکله در کتاب
مواقفده ایسه پس فی الدار غیره دیاردین کچسه بی بعض فرق
نصارایه الحاق اتمشدر مع هذا اهل الله دن اول سوزی دیمز و اول
اعتقادی ایلمز یوقدر ولیکن عوام علماء فهم اندکلی اوزره دکلدر
والاعلم و هبی ایله علم کسی میرانده برابر اولمق لازم کلور کلا فلا تطمع
فی الفهم عن الله الا بعد الفناء فی الله و او جنبی بدعت مباحه در بسط
الوان اطعمه و اشریه و البسه و توسیع اکام کبی و بعض علماء بمقوله لری
مکروه عید ایدر خصوصاً اگر خیلاء و افتخار طریقله اولور سه
حرامدر (و دیمشلردر که بسط اطعمه زمان معاویه ده شامده حادث
اولمشدر اسراف اوزرینه اولمق تنعم ممنوع دکلدر اگر چه صدر اولده
کمال تقوادن ناشی طعام و لباس واحد ایله اکتفا ایدرلردی و امتلادن
زیاده حذر ایدرلردی (و بعض مشایخ ضیافت ایلوب یک قدر شمع ایقاد
اندکده بعض حاضرین اسراف در دیو طعن ایدیمک اولدخی اسراف ایسه
اطفاء ایدیکر دیو رخصت ویردکده اول شموعک هیچ برینی سویندر مکه
قادر اولدیلمر پس شیخ کرامت تمکین پیوردیکه حق یاقودغی چراغ
سینو نمز یعنی اول چراغلمی بزکندی نفس من الیه ایقاد ایدمک که اسراف
و حرام و منطقی اوله بلکه دست حقه ایقاد اولمشدر که اخلاصه
مقارندر انکیچون فروزاندر و لیل برآنده اولان شموع کثیره دخی
بوایدندر تویر مساجد سنت صحابه در و بعض ایالی مبارکده مزید
اسراج قندیل و شموع ترغیب جماعت و تحسین دین ایچون اولمق
مستحبدر عجب حالدر که ارباب انکار بعض اوضاع صوفیه بی انکار
ایدر لمع هذا کندیلری اوضاع منکره دن عبارت اولمشدر مثلاً کلامه
کتاب التاج و الخرقه یوقدر دیرلر دیمزلر که کتاب الفرو و العمام دخی
یوقدر بالترک لباسلری مکروه اولمایوب صوفیه محققینک ندن مکروه
اولور که بونلرک لباسلری صدر اولک لباسلرینه زیاده افر بدر (فخر عالم

صلی الله علیه وسلم عبا اسود تبس ابتدی لریا د خال لرندن قباء اخر
و اباس شهرت کبر لر مع هذا جلود سباعده اختلاف مجتهدین وارد که
کمال تقوی اتقاقی ایله عملده در یو خسه اختلافی اولان نسنه ایله دکل
یکل ایمدی فقر الباسنه دخول ایله تا که حضرته اقرب اولاسن و جاهی
زک ایله تا که کمال قرب الهی بولاسن ای اسیر نفس دون فی المثل
شهوات بور نکدن اقرار کن ینته اهل ریاضته دخل ایدرسن و بهر یوم
ادنی الامر اوچر که طعام خور ایکن صوم دهر مکروه در دیو دینی
عیب طو رسن هوای نفسک ایچون دور ابواب ایدوب کر رسن قی سنک
بجاهده که (المد ورون ملعونون) ندر بلرسن و زعم کجه سندن غیری
مسلمان یو قدر دیرسن طاغوت نفسک کفری ندر اکلمرسن نعوذ بالله
(من علم لا ینفع و من قلب لا ینخس و من عین لا تدمع و من نفس لا تشبع
(و دور دنجیسی بدعت مکروهه در زخر فیه مساجد و تزویق مصاحف
وامثال کبی و لکن اختلافی در بلکه بواعصانه کوره راحه اولان اباحتی
بلکه ندیدر زرا کرچه اشراط ساعتند و لکن هر اشراط ساعتدن
اولان مذموم دکلدر بلکه مذموم اولان عقوق والدین و امثالیدر
و بوباب مزالی اقدامند در که هر عالم بوبابده علم حقیقی ایله قائم اولان
و معمول و غیر معمولی فرق ایدوب محملن بولا مزیس شول نسنه که
خیره موصلددر معمولدر و شول نسنه که شره مؤیددر غیر معمولدر
و حدیده کلمشددر که بر نسنه که هدا در انکله عمل ایدیکوز کرک بن اتی دیم
و کرک دیمیم و بر نسنه که ردی در انکله عمل ایتیکوز زرا بدن هلاکه
مؤدی اولور کلام صادر اولماز و بوندن فهم اولندی که بعضی احادیث که
مضمونی خیر صریحدر اتی موضوعدر دیو حکم ایمک کرکدر زرا
احادیث حفاظک محفوظندن اکثر در و غایبه حکم اولماز بلکه حدیث
صحیحی انکار لازم کاه نسکیم شیخ الشافعی و کعب بن الجراحک مذهبی
بودر و یسجیسی بدعت حرامدر بعضی مذاهب بدعیسه که الله تعالی
حقنده نامز بلکه کفری مشملدر مجسمه کیدر الله تعالی بی ذوی
الاجسامه تشبیه بلکه مجسم مقوله سندن قلملردن و مر جئه کییکه

ایمانله بله معصیت ضرر ویرمن کفرله طاعت نفع ویرمدیکی کبی دیرل
و قولی تقدیم و عملی ارجاء و تاخیر ایدرلر بوابسه شرعی رفعدر و حدیث
قد سیده کلور که (ابن آدم بنی تکذیب ایتدی که بعد الموت اعاده و احیائی
انکار ایلدی و بنی شتم ایلدی که اتخاذ واد ایله وصف ایلدی) بوابسه
ترکیب و مجانسته اولور که الله تعالی یوم مقوله اوصافدن بریدر (بعدذا
بدعتنه متعلق اولان تفاسیلک بعضیسی بالاده در اورایه مراجعت
اولنه و انک مباحثنی استیفا ایتک مشکدر زیر افروع کثیره سی وارد
و طویل الیدلدر و لکن فهم اولان اجمالدن تفصیله انتقال ایدر و العارف
یکفیه الاشارة خود مشهوردر و بعضی بدایع بیانده غیری کلمزده در
و بواعصانه مجادله دن خاموش اولمق اولی بلکه اوجیدر زرا
اشیان بلایله زانغان قوندی و مشاطه سواد نکا زانده وجه دین نیه
دوندی (هذا زمان السکوت و ملازمة الیود و التوجه الی محراب الملکوت
* التاسع والعشرون *

* قال معاذ بن جبل رضی الله عنه * معاذ ضم میله اعاده دندر که بر نسنه بی
حقک پناهنده قلمق و حفظنی در خواست ایلمکدر شکیم قرآنده کلور
(اتی اعینک) یعنی مریمی سنک پناهکده قلمورم و سکا صغندر ریم
جبل طاعندر که طائفه عرب بطریق اتفقول جبل و صخر و جندل
وامثالی اسمائله تسمیر ایدرلر (معاذ قراء احما بدندر که طرف نبوتدن
ابوموسی الاشعری ایله اهل یمنه تعلیم دین ایچون استخلاف اولمغین
انلره رسول رسول الله دینلوردی رسل عبسی کبی و بین ورثة الانبیاء
خلافت بورادن قالمشدر اگر چه حقیقت خلافت مستخلفک دنیادن
انتقالند نکره در * قلت یا رسول الله * یوحیدینک صدردی وارد که بودر
(قال معاذ بیما نحن نخرج مع رسول الله صلی الله علیه وسلم فی غزوة
تبوک و قد اصاب الحر و تفرق القوم فاذا رسول الله اقر بهم منی
فدنوت منه و قلت یا رسول الله) الخ تبوک مدینه ایله شام اراستند
زرا صددر که بین التزک عاصی خرما دیمکله مشهوردر که زمان
فیظ و حراره شدیدده اول طرفده نصاری اوزرینه سفر واقع اولمش

ایندی تنکیم قصه سی قرآنده و سیرده میندر یعنی رسول الله ایله تبرک
غزاسنه جیقند یغمن ائناده که حر شدید واقع اولغله قوم یعنی صحابه
رضی الله عنهم پریشان اولوب هریری بزیکا کتمش لردی کورد مکه
رسول الله بکا قریبدر همان یانلرینه واروب سوال ایدوب دیدم که
یا رسول الله * اخبرنی بعمل یدخلنی الجنة ویاعدنی من النار *
محمده اولان تنوین تنکیر تعظیم ایچوندن تنکیم (اقد سالت عن عظیم)
اکا دالدر یدخلنی رفعله صفت مخصوصه در زیر کرحه اعمال صالحه
اسباب رضا و وسائل دخول جنت اولغده برابردر و لکن فضائل
و تأثیرده تفاوتلری وارد بورداده ایسه مراد بلا سابقه عقوبه و سببه
دخولدر انکیچون مباحده ناری تصریح ایندی مع هذا تصریح بما
علم الترامادر و ادخال جنتی شرفندن و غایت مرام اولدیغی جهتندن
تقدیم ایلدی والا امر بالعکس در قال الله تعالی (من زحزح عن النار
وادخل الجنة فقد فاز) پس مباحده ناری تخلیه بایندندر که اساس و معناده
مقدمدر و انک اسباب کثیره سی وارددر که اعظمی آشفه ده کلسه کرکدر
و مباحده مناط فائده اولغله بطریق المبالغه مبالغه صیغه سببه ابراد
ایلدی مقصود و یبعدنی منه ایدیکدر و حدیثده کلور (اللهم باعد بینی
و بین خطایای کما باعدت بین المشرق و المغرب) ای ابعدن کما ابعدت
و ادخال و مباحده بی عمله نسبت ایلدی سببیتی جهتندن و الا ادخال
و ابعاد ایدن الله تعالی در که عند الاسباب ایشلر یوخسه بالاسباب
ایشلر بس دخرن جنت فضل الهی به منوطدر و بعضیلر دیشلر در که
یدخلنی جزمله در که جواب امر در ای اخبرنی بعمل ان تخبرنی به یدخلنی
الجنة تنکیم قرآنده کلور (قل لعبادی الذین آمنوا یقیموا الصلوة) ای
انقل یقیموا زیر اخبار و امر رسول ادخال و اقامتک سبب موجب
کیبدر که عمله وسیله در و ادخال اقامت اخبار و قوله لازم دکادر دیمک
سوز کلدر زیر جواب ملازم عقلیه اقتضایتم بلکه غایت اقتضا
ایلر اخبار و قولک ایسه غایب سببیتی وارد و مقتضای حکمت دخی
بودر انک ایچون جنت و ناره خطاب ایلوب (لکل واحد منکم ما لهما

پیوردی بس قبضتک حکمی تمام اولغده دعوت انبیایه اجابت لازم کلدی
انک ایچون جنت و ناره ایلارینک ذکر قرآنده شفع اولمشلر (بعد ذلک)
حدیث مذکورده رفع مرتبدر زیر جزم آیت مسطورده به کرره در
حدیثده ایسه بحسب الاستعمال مرجوحدر * قال لقد سالت
عن عظیم * لام ابتدائاً کید ایچوندن زیر جواب قسم جمله فعلیه
و قول دخی ماضی مثبت اولسه جمله لام ابتدائیه تصویر اولتور بس
بونک تقدیری و الله اقد سالت دیمکدر که خطاب معاذه در و عظیمک
موصوفی محذوفدر امر عظیم دیمکدر حقیرک مقابلدر کیر صغیرک
مقابل اولدیغی کبی و عظیمک اصلی اجزاء متصله ده و کثیر منفصله ده
استعمال اولغده در و کاه اولور منفصله دخی عظیم دنیلور جیش
عظیم و مال عظیم کبی که کثیر معنانه در یعنی رسول الله صلی الله علیه
وسلم پیوردیکه یا معاذ و الله تحقیق امر عظیمدن سوال ایندک زیر
جهتندن) زحزحه وجهه تقریب و اتمق امر عظیم اولدیغی کبی اسبابی
دخی اوبله در * و انه * و تحقیق اول عمل مشول عنه * لبسیر علی
من بمره الله * یعنی کرحه امر عظیم اولدیغی جهتندن امر عسیردر
ولکن الله تعالینک تبسیر ایتدیکی عبادی اوزرینه بسیر و آساندر بس
بسیر سهل معنانه در که عسیرک ضدیدر قال الله تعالی (وکان ذلک
علی الله یسیراً) و شیء قلیل معنانه دخی استعمال اولتور و قال الله
تعالی (یومأتلونها بها الا یسیراً) و اسباب تبسیر قوت قلب و علوهیت
و عزیمت و نشاط و اعتقاد و صحت بدن و امثالیدر * تعبد الله * رفعله
استیناف بیانیدر که امر عظیمی پیساندر و انک صورتی خیر و معنایی
امر در که اعبد الله دیمکدر رجحک الله و اعوذ بالله و استغفر الله کییکه
لیرجحک الله و اعفرلی و اعذنی یارب دیمکدر امر دن خیره عدولک
فائده سی استجابته اعتمادی اولغله تفویدر کو یا رجحک و اعاذه و مغفرت
وجوده کلشددر که اندن اخبار ایدر یومقامده دخی مأمورک امثال امره
تسارعنه تنبیهیدر که اظهار رغبتندن او توری اخبار ایدر و یا خود
تقدیری هه ان تعبد الله دیمکدر صکره ان حذف اولوب فعل اصلنه

رجوع ایتشدر که رفعدر فرآنده (ومن آياته يريكم البرق كيهك بعض
 علما اني اصلنده ان يريكم تقدیرنده در دیشدر که بوراده عبادتله مراد
 توحیددر کما قال الله تعالی (یاایهاالناس اعبدوا ربکم) ای وحدوه
 ضلی بودر که اخلاص عبادت توحیدی مستلزمدر قال الله تعالی
 (ولایشرك بعبادة ربه احدا) کفارده اشراک عبادت اولفله توحیدله
 اما مور اولدیله اگر اخلاص اولایدی عین توحید اووردی قال الله تعالی
 (وما یؤمن **اکثرهم** بالله الا وهم مشرکون) بوندن مراد شرک
 وجود در یس اثبتیت اهلنک ایمان وتوحیدیتیه اعتبار یوقدر زیرا
 توحید دن مراد توحید لسانی دکدر بلکه توحید جنائی وحقیقی در
 بوسیدن شول توحید قوی که فعل انی تکذیب ایدر صحیح اولماز
 * ولا تشرك به شیئا * به ضمیری الله تعالی به راجعدر زیرا الله تعالی به
 اشیا دن برنسنه بی اشراک ایتیحک عبادتنده دخی عدم اشراکی
 مستلزم اولور پس شیئا جفعوا بایت اوزرینه منصوبدر و یا خود
 شرکدن برشی ایلله اشراک ایتکز کرک جلی و کرک خفی بو صورتده
 نصبی مصدریت اوزرینه اولور و بوراده تعبدالله ولا تشرك به شیئا
 مجموعی (لا اله الا الله وحده لا شریک له) کیدر که لا شریک نه توحیدی
 بیان اولدیغی کی (ولا تشرك) الخ دخی اوله در زیر تعبدالله توحیدالله
 دیکدر پس بوراده وحدتله غزاد کثرته مقابل اولان وحدت دکدر زیرا
 بو وحدت مخلوق اولان **کثر**ت مقابله سنده اولفله مخاوقدر بلکه
 بی سرکنه مقابل اولان وحدتدر که کثرته مقابل اولان وحدتک
 میدائیدر و بونک نظیری ذات مقابلیه در زیر الله تعالی نیک اطلاق
 اطلاق حتمیقدر که تقیید مقابله سنده اولان اطلاقک میدائیدر
 یو خسه تقیید مقابله سنده اولان اطلاق دکدر و یومعنائی ادراک
 ایتینر الله تعالی به وجود مطلق اطلاق ایدن عارف بالله طعن ایتدیله
 وطن ایلدیله که الله تعالی مقیداته قائم و مقیددر حاشا بیکه اشیا حقله
 قائمدر و تعینات اشیا نیک زوالندن زوال حق لازم کلزیرا دیشدر در که
 الا آن علی ما علیه کان تکیم شمس غروب ایدوب اشیا دن ضوئی

قطع اتشه شمس وضوئنه فنا کلمن بلکه اشیا به استار کلور که
 فنا حکمننده در نظر ایلله که برنسنه آنشده غلبان ایدر کن اوزرینه
 کف کلور حجاب کی که صوقبر جفی دیدکلریدر پس اول کف و حجاب
 کرچه اول غلبان ایدن نسنه دن وصولن وجود بولور و لکن وجود
 موهوردر که آخر زائل اولور و اول غلبان ایدن نسنه وصولی
 قالور اتشه وجود واجب ایلله وجود ممکنه مثال بودر همان فهم
 ایدوب وجود حقیقی به ایزه کور و خیالاتی نظر کدن سوره کور (معلوم
 اولاکه) وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون (ودخی) وان من شیء
 الا یسبح بحمده) مو ججه ابداع خلقتدن مقصود اصلی تسبیح
 و تحمید و توحید و عبادت و معرفتدر و لکن بعض اشیا عبادت
 ذاتیه ایلله قائمدر که اکا تکلیف عارض اولماشدر تقلیدن ماعداسی کی
 و بعضی عبادت تکلیفیه ایلله عابددر تقاین کی پس **کر**چه
 مصلحت بو معنادر و لکن هر تکلیفدن مأموریه اولان نسنه نیک
 حصوله ارادت الهیه تعلق ایتک لازم کلز و الامرا داراندن تخلف
 ایتوب جله مکلفینه سعادت ساری و شقاوت اولور سده طاری
 اولق لازم کلور بوا یسه حکم قبضینه مخالفدر بو جهندن خلقتک
 کبی مؤمن و کبی **کافر** در و قبضه عین ایلله مقصودک حصولی
 کافیدر بلکه هر عصرده بالکن انسان کاملک وجودی مصلحت
 و حکمت خلق انس و جنی **مستحق** در زیرا واحد علی الحق سواد
 اعظمدر پس بالکن بر موحید و عابدک وجودیه فی الحقیقه
 مصلحت تام در فکیف که عموم و خصوص اوزره بو قدر اهل توحید واردر
 پس بو تقریردن لیبعدون ده اولان لامک مؤداسی معلوم اولدی
 و خلق اشیا دن مقصود تسبیح و تحمید اولوب خلقتک اشیا لله انتفاعی
 ایتک اوزرینه متفرع اولدیغی ییلندی یعنی (هو الذی خلق لکم
 ما فی الارض جیمه) آیتنده لام انتفاعدن اشیا اصالة انتفاع ناس ایچون
 خلق اولنق لازم کلز فاعرف **جیدا** * و تقیم الصلوة * دخی صلات
 مفروضه بی اقامت ایدر و شروط و قیودی اوزرینه اکا صورت

و بررسن که بعد التوحید عبادت بدینک افضل و قربات الهیه نک
 املیدر بوراده اقامت صلات تعبدا لله ده اولان عبادتده داخل
 دکلدر زیر ابو عبادتدن مراد اولان توحید اولدیغی سبق ایتدی پس
 خاصی عام اوزرینه عطفدر دین و هم ایلدی بلکه فرعی اصل اوزرینه
 عطفدر و آخر وصایای نبویه ده کلور که (الصلوة و ما ملکت ایمانکم)
 یعنی ایمانکز کامل ایسه نمازی اقامتده دائم اولوکز و زیر دستکرده
 اولان ممالیکه دخی رفقله معامله اید یکوز و بعضیلر دیدیلر که
 و ما ملکت ایمانکم دن مراد کارتدر زیر زکات قرآن عظیمه صلاته
 مقرونه در و فی الحقیقه ملک یمیندندر (و یوفیک فیهم ایتدیکی بودر که
 صلات حق الله و ملک یمین مقوله سنه رفقدن مراد حق عبادی
 مراعاتدر کویا حق الله و حق عبادی محافظه ایله توصیه در که حقوق
 مطلقا یو ایکدن عبارتدر فا حسن الاشارة باوجز العبارة (و حدیثده
 کلور (الصلوة خیر موضوع) یعنی بعد التوحید وضع الهینک
 خیر لیس نمازدر و بوندن صلا صومدن افضل اولق لازم کلز زیر
 صوم صفت الهیه صمدانیه و صلا صفت عبديه در کویا دیمک
 اولدیکه صلا صفات عبديه دن اولان عبادتک افضلیدر و صفت
 الهیه ایله صفت عبديه برابر دکلدر (سؤال اولورسه که لیله معراجده
 (قف یا محمد فان ربک یصلی) خطابتدر فیهم اولور که صلا دخی
 صفت الهیه در جواب بودر که بوراده صلاتدن مراد رجت خاصه
 الهیه در یو خسه اذکار و افعالی مشتمل اولان صلا دکلدر که صفت
 عبديه در و حدیثده کلور که صلا سبب سواد وجه شیطاندز زیر
 سجده دن ایا ایتکه یوزی قاره اولمشدر بوجهتدن سجده مؤمن
 اتک یوزینه سبب ظلمت و مؤمن یوزینه باعث نور در که محاذات
 حضرت الهیه دن منعکدر فافهم * و توفی الزکوة * یعنی نصایه
 قدرت شرطیه تکیم کلور (واقن الصلوة و آتین الزکوة) مع هذا
 امهات المؤمنین ده رضی الله عنهن نصاب یوغیدی و افظک محتملای
 بسیار اولغله زکاة مشرعه ایله مخاطب اولیان تزکیه نفسله مأموردر

(و حضرت عبادن علیه السلام بطریق الاخبار کلور (واوصانی
 بالصلوة و الزکوة مادمت حیا) بوراده زکاته اصادخی ماقبلی کیدر
 زیر اعبسی صوره و معنی اهل تجرید ایدی (سؤال اولورسه که) و وجدک
 عائلا فاغنی) نصندن مفهوم اولور که رسول الله صلی الله علیه وسلم
 غنی و صاحب نصاب اوله مع هذا صریحا زکاته مأمور اولماشدر
 اگرچه غیری حقوقله مأموردر (جواب بودر که آیت مذکورده ده
 اغنادن مراد غیریدن استغنادر بوندن ایسه نصاب و غنای شرعی
 لازم کلز و سائر انبیا کپی زکاته مخاطب اولد قلمری سرسریدر که
 کند یلرینه مخصوصدر و اول سر فقر حقیقیدر که عالم کونک
 نفس و آفاقندن بالکلبه فراغدر انکیچون نفسی نفسی دیموب امتی
 امتی دیسه کرکدر سائر انبیا ایسه بومرته به باغ دکلدر تکیم آثار
 صحیحه دن معلومدر چونکه بوسره واقف اوله سن (ر بنانی اسکنت
 من ذری بی نواد غیر ذی زرع عند بیتک المحرم ربنا لقیهوا الصلوة) ده
 حضرت ابراهیم علیه السلام اهل مکه به کوزه صلاتله اکتفا سنک
 معنای ندر بلورسن زیر فی الحقیقه ذریتدن مراد جناب نبوتدر که
 مکه ده نشو و نما بولسدر مکه ایسه محل صلاتدر فقط زیرا که فانی الله
 مرتبه سنه اشارتدر انکیچون پرده می سیاهددر و بومرته ده زکاة اولمز
 بلکه تزکیه نفس اتک و سبله سیدر بومعنی ایسه جناب نبوته دخی
 ابتداده حاصل اولمشدر تکیم مرارا شرح صدر واقع اولدیغی
 اکادالدر کویا بو عالم وجوده روح مجسم کلسدر که انده جسد
 و طبیعت و نفس و کیفیاتدن اصلا اثر یوقدر فافهم جسد فانه
 غریب و المرجو تقرب البعداء من جنابه تعالی بشفاعته فانه قریب
 * و تصوم رمضان * یعنی معذور دکل ایسه تکیم بالاده میندر
 و بعضی مفسدائی آشفه ده کلور (واثرده کلور که صیام جسدک زکاتیدر
 انکیچون زکاة مقارن قلمدی ر' برا جسد انکه ظاهرا متعص و زائل
 القوه و معنی نامی و متین اولور کویا باطنی ظاهرا و زیرینه عطف ایلدیکه
 زکاة شرعیه ظاهر و صوم زکاة باطنیه در و صومک تأخیرندن ماقبلی

اوزرینه عدم فضلی لازم کلز بلکه فرضینک تأخر نه بناء تأخیر
اولم شد در زیر صلاة مکده ایله معراجده فرض اولدی انکچون
تقدیم اولندی اگرچه زکاة تخلیه بایندن اولغله تقدیم اقتضا ایدردی
وصوم وزکاة مدینه به هجرتک ایکنی سنه سنده فرض اولدی
وصومک فرضینتی زکاة الاموال فرضینندن مقدم ایکن تأخیر اولندیغی
اشارت اولنان سر ایچوندرکه زکاة صومدن باطندن ظاهر منزله سنده در
ظاهر ایسه (الظاهر عنوان الباطن) موجبجه صورته تقدیم اقتضا
ایدرو بوندن حجک سبب تأخیری دخی فهم اولندی زیرا فرضینتی
هجرتک التجی سنه سنده در مع هذا حج معناده صلاته برادر زیرا حجندن
مراد طواف ووقوفدرکه ایکیسی دخی مناجات قیلنددر صلاة کبی
ومعناده تساوی بودرکه صلاة صورته مقید ومعناده مطلقدر
طواف ایسه صورت ومعناده مطلقدر وقوف عرفه دخی
بویله در که اوراده مناجاتک جهت مخصوصه سی یوقدر فاعلم
ذلك * وتحتج الیبت * یعنی بشرط الاستطاعه که زاد وراحله در
وحج غزادن افضلدر حج ایتیمه کوره وغزا افضلدر حج
ایده نه نسبتله وظاهر اولان بودرکه غزا حج اوزرینه تقدیم اولنور
تخلیه وحج تخلیه بایندن اولغله تنکیم بوفقیه بیک یوزیدی ده غزا
والفات اربعده حج بوترتیب اوزره واقع اولمشددر ولکن غنییه کوره
حج تقدیم اولندیغی حجک شرفندن اوتوریدر وبردخی بودر که غزا
فرض کفایه درمکرکه نفیر عام اوله پس تأخیر اولنسه دخی لا بأسدر فاما
حج بویله دکلدر بلکه فرضینتی فوریدر اگر حج اچک بلده دن خروجی
وقتنده نصاب بولنورسه وحج سلطنت کیدرکه سبب غنا در زیر
سلطانه قریب اولان دخی سلطان اولور وحیدیه کلور که (حجواقبل
ان تحجوا) یعنی طریق حج مسدود اولزدن اول حج ایدی کوز وکذلک
حیاتده اولد بجه قصد رب الیبت ایدی کوز والامونه طریق قصد
مسدود اولوب مقام قریدن بعید قالورسکن به ذالحکام مذکور
جله اهل ایمانه شاملدر اگرچه خطاب ظاهرده معاده در زیرالسان

شرع خصوص اقتضا اتمز مکرکه اوراده قرینه اوله وبردخی بودر که
اهل ایمان اخوان اولدقلری جهندن نفس واحده حکمنده در
وبواعمال صالحه که اعظم اسباب دخول جنتدر انلری تخصیصدن
ماعدایی نفی لازم کلز زیرا اعمال متشابهات وعبادات اولمقده
منشار کلدر پس نیجه اعمال دخی واردر که سببینه مذکورات کیدر
قتال بالسیف لاعلاء کلمه الله واطعام ضیف لوجه الله واهتمام بمواقبت
الصلاة لایقاعها فی اول الوقت فان اول الوقت رضوان الله واسباغ
وضوء واتمام غسل لاسیما شدت برده واطعام الطعام علی حبه
یعنی مع حب الطعام وشهوته اوقلته واحتیاجه الیه اوعلی حب الله
ومسکین ومستهضعف اولق که خلق انی فقرورثا ثل حال وخنواندن
اوتوری احتقا واستضعاف ایدوب اوزرینه تجر ایدرلر وامثالی اعمال فاضله
کیکه احادیثده وارد اولمشددر تنکیم فظ غلیظ ومختال وجاع مال ومنوع
خیر اولق وامثالی دخول ناراسبابنده درج اولمشددر * اللهم اجعلنا
من الذين تلبسوا بملابس الاعمال وتزينوا بزين الاحوال ودخلوا الجنة
بلا حساب ووصلوا اليك بلا حجاب * ثم قال * یعنی رسول الله صلی الله
علیه وسلم فرائض مذکوریه ذک کردن صکره نوافل خیراته دخی
تحریرض ایدوب یوردی بونده (للذين احسنوا الحسنی وزیاده) سمرنه
اشارت واردر که زیرایسان اول سوال اوزرینه مبنی اولغله کویا
معادلک حق صریحی ایدی که شمد نصکره ذکر اولنا حق فضل ومنت
بایندندر اشته بومعنادن اوتوری عارفلر هر معامله به مزیدی رعایت
ایدرلر که اخلاق الهیه دندر جاهلر ایسه حق غیری انکار وستره
چانشورلر فکیف که معامله مزید ایده ل و بومقامدندر که برکیمسه
آخر اوزرینه حقنی اخذده استیف الیتمک فضلدر یعنی برایکی اوج
اچه بقیه قالورسه اندن تغافل ایده وطلب صدقده اولمده اگرچه
اهل زمانک نقصانده جانی کاله ایرمشددر مثلاً کمال دناءت لوندن بیک اچه ده
بر اچه دن بکمز ل و اوزر کده بر اچه حقم قالدی دیرل * الا ادلک علی
ابواب الخیر * الا همز ایله لادن می کیدر همز استفهام ایسه نفی اوزرینه

داخل اولسه تحقیق و اثبات افاده ایدر پس دیمک اولور که ابواب
خیر اوزرینه سکا دلیل اولمایم یعنی اولماق منکر در ولایق دکلدر
زیرا مرشدك شانی تکمیل غیر ایتکدر و بوقبیلندر که قرآنده کلور
(الا یعلم من خلق) یعنی خانی بیلزمی بلمه مسی یوقدر بلکه بیلمی
وارد (الم نشرح لك صدرک) کبی زیرا دیمکدر که بزسنک صدرکی
شرح ایلدکی یعنی ایلکم یوقدر بلکه شرح ایلشوزدر پس نفی
نی ایتک مفید اثبات اولور و جاثردر که الا عرض و تخصیص ایچون
اوله که ایکبسی دخی طلب معناسنه در ولکن عرض لین ایله طلبدر
قال الله تعالی (الاتحبون ان یغفر الله لکم) و مشهوردر که دیرل الا تنزل
فتصیب خیرا یعنی اگر نزول ایدر سک خیر بولور سن دبو مخاطبه
عرض نزول و اصابت خیره تخصیصدز پس بومقوله الا کله لری
حرف تنبیه و استفحاك غیر یدرا که چه شرح جامع صغیرک بعضیسی
استفحاحه حل ایلشدر در ولکن بویله مقامده بعید و سوق کلامه
مخالقدز ابواب الخیر مداخل الخیر دیمکدر بونده خیری برداره تشبیه
وارد که ایچنده هرمتنی ارله انکیچون یاب اثبات ایلدی تکیم تکبیر
افتتاحی باب الصلاة قیلدیلر بوسیدن فرض اولدی زیرا یاب دخی
دارندز و حدیثده کلور (انا مدینه العلم و علی بابها) یعنی علم بر شهر
کییدر که علی کرم الله وجهه انک مدخلی در شویله که بالفرض
علی اولسه اون شهر مسدود و معلق و مطبق قالوردی پس علم رسول
علیدن منتشر و جیع طرق حقه اربابی سلوک و حقایق یوزندن اکا
مضاف و منتهی اولدی (سؤال اولنورسه که علیدن غیر یلری دخی
علم رسوله باب اولد قلمی مقرر در پس نه یوزدن علی به تخصیص اولندی
(جواب یودر که علی به تخصیص اولن ان معنی علمک کالیدر که پرتو
علم رسول اکا زیاده عکس ایتشدر بومعنی ایسه غیر یلرک دخی باب
اولماسنی منافی دکلدر و بوتقر یردن فهم اولندی که ابواب خیر انواع
خیر دیمک دکلدر تکیم بعضیلر و هم ایتدیلر بلکه بومقامده ذکر
اولنان امور آینه نک هر بری نیجه خیراته و امور نافه به وسيله در

دیمکدر بوجهتدن امور آینه کلیات دیندن اولدی و خیر امر مرغوب
معناسنه در که شرک ضدیدر (و بونده سؤال آتی کبی معاذ بلی یا رسول
دیه چک قدر توقف نیوی اولمدوغی تصدیقی مشطر اولق شاندن
اولمغه تنبیه در زیرا مدلولنه اهتمام و مضبوطنه اعتبار عظیم وارد
(و بزدخی بودر که سائلده حرصله سؤاله جسارت عدم توقف اقتضا
ایدردی زیرا هنوز بیاندن شعبان اولماشدی صکره احتمال ملال
و امتحان رغبتدن او توری استعمال ایلدی تا که نشاط و رغبتی
واریسه توسیع دائره کلام ایلده * الصوم جنة * جنة ضم جمیه فلقان
دیدکاری سلاحدر که اهل حرب انکله اجتناب و استئذان ایدر لر براسمی دخی
ترسدر ضم تا ایله بوراده بیان فضائل صد دنده اولمغه صومی تقدیم
ایلدی زیرا صوم صفت صمدیه اولق اعتبار یله عند الله انواع
عیادتدن مفضل و مختاردر و ظاهر اولان بودر که مراد صوم نافه در
زیرا فرض تقدم ایتشدر و اظهر اولان اطلاقنه نظرا عام اولمقددر
یعنی صیام کسر شهوت ایتکله دنیاه معاصیدن و آخرتده دخول
ناردن سپردر شهوت ایسه اعظم اسلحه شیطاندر (معلوم اوله که
ایواب جهنم اغلاق اولند قدده حری مضاعف اولوب بعضیسی
بعضیسنی اکل ایتدیکی کبی صائمک دخی صوم و امساک حسبیه
یاب نارطیب معنی مسدود اولوب مرطبات و میرداتی عدم استعمالندن
حرارت زائده بولور بوجهتدن صوم سپر نار اولور زیرا ایکی کره
احتراق حکمت خلاقدن خارجدر (و صوم فی الشتاء غنیمت بارده در
دیو حدیثده و رودی قصر نهار و پردی سیدیه در یعنی قصر یله
اکل و شربدن استغنایه مدار و پردیه حرارت زائده به دیوار اولمشدر
و صومک جنة اولدیخی مفسداتدن محفوظ اولمسیله در کذب و شتم
و غیبت و غیبه و بئین کاذبه و نظر شهوتله محاسن امر آه اجنبیه به
نظر و امشالی کییکه بونلر فعل جهالدر تکیم بعض احادیثده وارد
اولمشدر زیرا عالم و مقتضای علم ایله عامل اولان کیمیه دن شرعا
و عقلا منکر و مستقیح نسنه صادر اولمز (بعذر الی باب حقایق

دیمشدر که الله تعالی اعمالدن فراتنی و افعال صلاتدن سجده بی
واقوال صلاتدن ذکر و عبادتدن صومی اختیار ایشدر بوسیدن
(الصوم لی وانا اجزی به) پیوردی تنکیم بعض احادیثدن دخی صومک
افضلیتی اخذ اولور و لکن شافعیه افضل العبادات صلاة اولغه
ذهب اولمشدر در ظاهر اولان بودر که صوم اوصاف الهیه و صلاة
افعال عبدیه کوره اعتبار اولور که مقامنه کوره ایکبسی دخی مختاردر
تنکیم علم ظاهر و علم باطنک هر بری کندی نفسنده کالدر اگرچه
بحسب الاضافه بری قشر و بری لبدر * والصدقة تطی الخیطیة
کایطی الماء النار * و صدقه سبب عقوبت اولان فعلک ضرر متوقعی
دفع ایدوب شرنیدن سالم قیلور ناردوزخ کیکه اثر غضب الهیه در
وای سوندر در صو آتشی سوندر دیک کی زیرا اثرده تنافلیری
واردر که حق تعالی اول وجهله ایجاد ایشدر بوحسه بالطبع دکلدر
پس صو قاندر مز و خبر اشباع ایتمز و نار احراق ایلمز مکر که الله تعالی
فعل و تأثیر خلق ایده تنکیم عدم تأثیری دخی بویله در آتش ابراهیم
و غیر کی و پیوراده صدقه ایله دخی مراد نافله در و یا صدقه
مفروضه دخی شاملدر و صدقه حقوق الهیه به متعلق اولان صفارک
آبارنی شعرایدر و شولکه حقوق عبادته متعلقدر هر نه مقوله حسنه
اولورسه انی دفع ایتمز بلکه حسنه سی خصمنه و بریلوروا اگر اهل توبه
ایسه جائزدر که الله تعالی غیر وجهله خصمنی ارضانیده و دیمشدر که
بکارتوبه به موقوفدر مکر که فضل الهی اوله (بعد از صدقه بی صلاة
اوزرینه تقدیم ایلدی زیرا صدقه طهارت قلبه سیدر که ردیله
بخلندن انی تطهیر ایدر صلاة ایسه طهارت ظاهره و باطنه به موقوفدر
بوجهندن صدقه شرط صلاة کی اولدیکه تقدیمی لازمدر و حدیثدن
فهم اولور که صو آتشیه غالبدر و لکن صویه دخی ریج و ریجه دخی
انسان غالبدر زیرا خانه ل او مقوله آتادن مصون اولق ایچوندر
و موت دخی انسانه غالبدر که دفعه چاه یوقدر و لله غالب علی امره
* و صلاة الرجل فی جوف الليل * لجلده ال عهد ذهنی ایچوندر

وامات دخی حکمه رجاله تابعدر تنکیم (و كانت من الفاتین) کاملات
وکاملینک تساویسنه اشارتدر و جوف لیل مجازدر زیرا جوف ارضه
کوره اسفل و جفور و انسانه کوره بطندر پس پیوراده مراد
یا اثناسیدر که کیمه اراسیدر قنخی جزئی اولورسه و یا آخریدر که
سدس اللیلدر اگرچه افضل اولان نصف اللیلدک نام و ثلثنده قائم
وسدسنده ینه نام اولمقددر که حال داود و حال حضرت نبوتدر علیهما
الصلاة والسلام و جوفی اول لیل شامل قیلوب صلاة اولسه تعمیم
ایتمک صحیح دکلدر زیرا غیر احادیثده تقیید اولاندی اوزره تهجد
بعد المنامدر منام ایسه بعد العشاءر صلاة او این ایسه بین العشاءیندر که
انک فضیلتی غیر اثرله ثابتدر و تهجد بعد المنام اولدیغی عسرتنه
بنساءدر که ثوابی دخی اکا کوره در که انکیچون رجل ایله تعبیر ایتدی
زیرا بومقوله کار جلیل رجولیت اهلندن صادر اولور کر که صورت
انانده اولسون و پردخی صلاة لیلک ممدوح اولدیغی مناجات یاریدن
اوتوریدر مناجات ایسه مستجاب فیضدر اریاب حقایق ایسه اتفاق
ایتمشدر در که اول لیلده فیض الهی ضعیفدر پس مقصود وسط
لیلدن صکره اولان مناجاتدر که فیض قوی به باعثدر انکیچون رب
العالینک سماء دنیا به نزولی سحر اعلا به تخصیص اولمشدر که اولوقتدن
وقت ضحایه کلیمه مدد الهی کثیر و تجلیات الهیه وفیردر و دیمشدر در که
بر کیمه حلب شاة قدر قائم و ادنی الامر ایکی رکعت نمازله مناجی رب باقی
ودائم اولسه فضل قیامله مسند اولوب قوام ایلدن یازیلور و شیطان
انک قولاغنه بول ایلکدن قورتلور و بعض روایانده من جوف الليل
وارد اولمشدر که من فی معانسه در کما قال الله تعالی (ما ذا خلقوا من
الارض) ای فی الارض مقصود صلاة لیل اطفاء خطیئه ایدر صدقه کی
دیمکدر و هو الاظهر بوضورنده ماقبل قرینه سبله خبر محذوف اولوب
و صلوة الرجل تطی الخیطیة ایض دیمک اولور و ابن الاثیر جامع
الاصولده غیر خبر تقدیر ایدوب (و صلوة الرجل فی جوف الليل من
شعار الصالحین) دیمشدر کرچه بوقدیره ظاهرده قرینه یوقدر تنکیم

بوجهتدن بعض جهله جرح ایشلار در واکن عیری حدیثدن
 مأخوذ در تکیم جامع صغیرده کاور (علیکم بقیام اللیل فانه دأب
 الصالحین) ای عادتهم وشانهم وشعارهم وقرآنک بعضی بعضی
 مفسر اولیبخی کبی حدیث دخی بویه در و بعضیلر دیشلردر که
 حذف خبر فضل کثیرنی اشعار ایچوندی یعنی (صلوة الرجل فی جوف
 اللیل لاتعلم نفس ما اخی لها) تکیم مابعدی اکا قرینه در * ثم تلا *
 یعنی بویاندن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بطریق الاستشهاد
 تلاوت یلدی (تلاوت متتابعة قرائتدر دراست کبی زیراتلودندر که
 تبعیتدر پس تلاوت قرائتدن اخصدربوندن یعنی بیان اخیر
 واستشهاددن فهم اولور که صوم وصدقه دخی نافله به محمول اولق
 اظهردر زیر اقیام اللیل والصلوة فی جوف اللیل تهجد ایله تفسیر
 اولمشدن تهجدک فرضینی ایسه منسوخدر و آیت آیه دخی اهل قیامی
 مدحدر اگر فرض اولسه غیر ادائله تعبیر اولوردی قال الله تعالی
 (ومن اللیل فتهجد به نافلة لك * تتجانی جنوبهم قال الراوی حتی بلغ
 یعملون * یعنی بوقولی آخر آیتیه دک تلاوت ایلدیکه بودر (تجانی
 جنوبهم عن المضاجع یدعون ربهم خوفا وطمعا وعمار زقاتهم ینفقون
 فلا تعلم نفس ما اخی لهم من قره اعین جزاء بما کانوا یعملون) تجانی
 تباعد در جنوب ضله جنبک جمیدر فتحله شق الانسان معانسته در
 مضاجع مضجعک جمیدر فتحله مقعد وزنی اوژره موضع ضیوع
 یعنی جنبی وضع ایله جک یردر مقصود قرائلردر (خوف غضبیدن
 وعدم قبول عملدنر وطمع ورجاء رجسته کوره در وانفاق واجب
 و تطوعه شاملدر زیرا اوج قسمدر بری نصایدن زکاتدر و بری فضلدن
 مواستدر (و بری قوندن ایسدر که بری عرامت و پی خواستک و بری
 اخص الخواصک مالیدر و سوره بقره ابتداسانده (وما رزقناهم
 ینفقون) دخی بویه در که صلاتدن صکره ذکر اولمغله زکاة و صدقه
 نافله به و بلکه بذل علم نافع شاملدر زیر انشرع لم دخی انفاقدنر
 شول جهندنکه ارواحک اکا احتیاج نمی واردر (ونفس ملک مقرب

و بی و مژشله عاقددر زیر اسباق نیغیده نکره واقع اولمشدر و اخفا اولنان
 جزائک اعلامی رؤیتدر تکیم قره اعین اکا اشارتدر و لکن کمالره
 کوره بطریق الاستحقاق و ناقصله نسبتله بطریق الفضلدر
 و جزائک اخفا اولدیغی عمالک بحوف ایله اخفاسنه ناظر در که جزا
 عمل جنتشدندر و رؤیت کرچه موعود اولمغله معلومدر و لکن ظهوری
 هر کسک قوه وضعه فابصیرتیه راجعدر و بویابده علم کفایت ایتمز
 بلکه جلایه الامر عینله و مشاهده ایله حاصل اولور که بومعنی ناقصله
 کوره هنوز خفیدر و کمالره کوره دخی ظهور افزون اولمغله در
 و قیام ایله بومعوله فضیلت عظمی اولمغله افضل التوافل و ترکی
 مکروه اولدی (فانته من السنة قبل ان تنقضي الايام والشهور
 والسنة * ثم قال الا اخبرک برأس الامر * دلالتدن اخباره عدول
 بطریق التقندر و امردن مراد امر دیندر رأس بوراده اصل و مرجع
 و اعلی الشی معانسته در تکیم امر و نهیده مرجع اهل بلد اولان کیمیه
 رئیس دیرلر و بومعنی فارسیده دخی مستعملدر تکیم سرور دیرلر
 صاحب ریاست معانسته زیر اسرایله وردن مرکبدر که سر باش
 و لفظ ور ذومعانسته در و سر غلبه استعالماله مقدم و متبوع معانسته
 حقیقت منزله سنه وارمشدن سرلشکرده کی سر دخی تجوزا اول
 معنایه در که ریاست و متبوعیت مراددر و بونده سرلشکر فتنه اشارت
 واردر زیرا افاضل مشاعری مشتمل و احاسن اعضا و قوای محتویدر
 * وعموده * عمود شول خشبه در که خیمه انک اوژرینه اعتماد ایدر
 و انسانک الله آلوب اعتماد ایتمز و کنه عمود دیرلر حدیددن اولسون
 خشبه دن اولسون و عمود الصبح ابتداء ضویدر که هیننده حدید دن
 عموده بکزر یعنی خیمه نک قیامی عمودی اوژرینه اولدیغی کبی دینک
 قوامی دخی انکله در * و ذروه سننامه * ذروه ذال مجمه نک کسری
 و ضمله و ذری ضله اعلی الشی معانسته در (سننام فتحله دوه نک
 اور کیمیدر که ظهرنده مرتفع اولان سننه در عجم کوهان دیر و سنم
 دیرلر کشف وزنی اوژرینه عظیم السنم اولان دوه به پس ذروه السنم

اور کجک الی یوقاروسیدر * قلت بلی یا رسول الله * بلی بالاده دین
نعم کبی * قال رأس الامر الاسلام * اسلام اظهار ایمان و اقرار کلمه
شهادت در که احکام دینی اجرا اکامو طدر نمازده افتد و موند
نمازی و قبور مسلمینده دفنی و عشر و زکاتله مطالبه اولمسی و اخذ
میراث و امشالی کبی تنکیم تفضیل مقام کذرا یشدر بونده اسلام رأسه
تشبیهدن فهم اولنور که اسلام سائر اعمالدن اعضادن رأس منزله سنده
و ایمان روح کبیدر که باطندر و عمود و ذروه سنامه تشبیه عربک
اهل خیمه و از باب ابل اولوب ارارنده شهرتیه بنا در زیر تشبیه جلی
نفسده اوقع و فهمده اسر عدر انکیچون هر خطاب قومک متفاهم
و متعارفه کوره در تا که مراد حاصل اوله * و عموده العسلوه * یعنی امر دین
صلاته قیام و ارتفاع بولور بوسیدن صلاة ایچون قیام رتفعه و منارات
طویله بنا اولنه کیشدر قال الله تعالی (فی بیوت اذن الله ان ترفع) و قال
تعالی (واذیرفع ابراهیم القواعد) پس نمازک کنندی نفسنده علوی که
معراج معنوی و تسبیح و تحمیدی مشتملدر صورتده دخی محلی اقامتک
علونی اقتضای یشدر الحاصل بیوت الهیهی سائر بیوت خلقدن
تمیز ایتلودر انکیچون مکدم مکرمده کعبه شرفها الله او زرنه مشرف
و عالی خانه بنا ایتک مکروه و منهیدر اسکر چه زمانده دینلری خراب
اولنر بیوت عالییه بنا ایتلردر و غیره خدیثده کلور (الصلاة عماد الدین
فن اقامها فقد اقام الدین ومن هدمها فقد هدم الدین) بوراده عمادی
اساس معناسنه اخذ ایتلردر و لکن ظاهره مخالفه در زیر اساس تمامک
غیر یدر مکر که عماد اساس منزله سنده تنزیل اولنه پس اساس رأس
الامر اولان اسلام و صلاة انک رکن اعظمیدر و رکنک اتمدامله صورت
خانه خراب اولدیغی کبی ترک صلاته دخی صورت دین خراب اولور
کر کسه عمل کبی اولان اقرار و اعتقاد باقی اولسون * و ذروه سنامه
الجهاد * جهاد و مجاهده استغراغ الوسع فی مدافعة العدو و مناسنه در
یعنی طاقتی اولدیغی قدر اعداء دینی مدافعه ایتکدر زیر اصلاح عالم
و نظام احوال بنی آدم اکامو طدر شول و جهدنکه استیلاء کفار له

شعار دین معطل و امور معاش دخی مختل و مشوش اولور (و جهادک
ذروه سنام اولدیغی زیاده علو و فضلیدر زیر فتح الانبیاء زمانتده
جراثیم و ختم الانبیاده علیهم الصلاة و السلام جهاد مقدمدر پس
بوامتک صنایع و حرفی ایچنده جراثیم و زراعت جمله دن مؤخر و جهاد
عنوان الامر در زیر جهادده ساحه دین و دنیا ک طهارتی وارد در
زراعت ایسه امر معاسله تقید اولدو غندن دنا تندن و باطنی مأ کولا تله
تجسسیدن خالی د کادر (بو ندن فهم اولنور که قتلده عفو و فضیل
و قصاص امر دینی محافظه در و اخذ دیت خستدر پس علو همتی اولان
هر کارده دینی دنیا او زرنه تقدیم ایدر (و دیشلردر که صلاة فروض
اعیان و جهاد فروض کفایه دندیر مکر که نفیر عام اوله و مداد علمادم
شهادتدن راجحدر زیر علمدن افضل نسبه یوقدر انکیچون (و قل رب
زدنی علما) دینلیدی (و مجاهده اوج نوعیدر اولکیشی عدو ظاهر له
مجاهده در که الی یوم القیام باقیدر و فی الجریث (بعثت بالسیف) و جاء
ایض (لی حرقن ان افقر و الجهاد) پس حرفت نبویه جمیع حرف اوزرنه
راجع اولدیغی جهندن معمول به اولق لازم کلدی تا که متابعت درست
و تام اوله و انکیچوسی شیطان و وسوسه ایله مجاهده در و ریاضت
واکل حلال انک اسباب قویه سندندر و نور معرفت رحایه مطارد
ظلمات شیطانیه که چه ادخلدر فاما مقام معرفت و ضوله دلز یا غبت
و مجاهده لازمدر (و او خنجبسی نفس اماره ایله مجاهده و هواسنی هدایه
تبدیل ده مقاسات شدانددر که خلوت و انکار ذکر الله انک و سائلانددر
و بواج نوع مجاهده ایله قرآنده امر ایدوب بیورر (و جاهدوا فی الله
حق جهاده) و حدیثده کلور (جاهدوا الهواکم کما تجاهدون اعداءکم)
وینه کلور (جاهدوا الکفار بایدیکم و السنتکم) یعنی سیف و سنان
و حجت و برهان و هجو و اعداء رحان ایله مجاهده ایدیکر تنکیم حسان
رضی الله عنه امر رسولله صلی الله علیه و سلم کفار قریشی هجو و ذم
ایدردی زیر عنید العرب جراحیت زبان جراحیت سیف و سناندن
بتردر تنکیم کلام امام علی ده رضی الله عنه کلور (ینت) جراحات السنان

لها التيام) ولا يلتم ما جرح اللسان * ثم قال الا اخبرك بملاك ذلك كله * ملاك الامر كسر له وفتح له ما يعتمد عليه منه وقوامه الذي ملاك به معنائه تنكيم القلب ملاك الجسم دبر لرزوا جسمك قوام وصلاح وفسادی اكا منوط در تنكيم بالاده شرح اولم شد در یعنی امور مذکوره مك جمله سنك معتمدی ومابه القوامی ندر سكا اخبار وافاده ایده می می بوراده كله ايله ذلك بی تأکید عدم شمول احتمالی دفع ایچوندر * قلت بلی یا رسول الله * نواله نصیحتدن سیرا ولدیفن بیاندر زیرا صحابه ك حفظی غالب واستعدادی مزیدی جاذب ایدی واهل دنیاك مال ومثاله حرصندن انلك علم وكاله حرصی زیاده ایدی نیجه زیاده اولسونك درجات عالیه علم وعمله موقوفدر و بر قومك منبوعی اندلای درجانه اولوب كنندیلر اسفل منازلده قالمق همتده دون اولمقدندر حاشا كه عالی به مقارن اولان سافله اوله زیرا بحكم الجوار مقتضاسی غلودر * فاخذ بلسانه * بازانده در لسان اغزده جارحه مخصوصدر وانك قوتنه دخی لسان دیرل قال الله تعالى حكاية عن موسى عليه السلام (واحلل عقدة من لساني) یعنی قوت لساندن عقده بی كیدر زیرا بسته لك جارحه ده ذكل بلكه انكله نطق حاصل اولان قوتنه ایدی قال الله تعالى (واختلاف السنككم والوانككم) اختلاف السنه اختلاف لغات واختلاف نعماندر زیرا هر لسانك نعمة مخصوصه سی واردر كه سمعه تمیز اولنور وصورت مخصوصه سی واردر كه بصره تشخیص اولنور ولغات یعنی انواع لسان یدی بوز بیکدر كه الله تعالى آدمه علیه السلام تعلیم ایدوب صكره نسله میراث قالدی و بعضی بیدیديكه بلسانه ده با اخذ كلمه سنك معنای تعلقی تضمنی ایچوندر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم كندی لسانی امساك ایلدی و یاخود بدیله اكا تعلق كوستردی و بعضی لسان معاذی طومغنی تجویز ایتدیكی وهم و متعارفدن بعیددر * وقال كف عليك هذا * كف ضم كاف وتشدید فا ايله امر در مد كبی كف دفع وصرفدر بوراده علی عن معنائه مجاوزه ایچوندر قال الله تعالى (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها

ای عن الله وشعرده كلور) اذارضیت علی بنوا قشیر) ای تجاوز غنی یعنی آفت لسانی سندن منع وزفع ايله و یاخود كف ده معنای حبس تضمین اولم شد رای احبس عليك لسانك ولا تطلقه علی غیرك وبونده كف عليك لسانك دیمكده اكثفا ایچوندر لسانك دخی اشارت قلدیخی ذهنته ایقاع وزیاده تأثیر ایچوندر زیرا فعل قولدن ارچوندر كجا جاء فی الحدیث (صلوا كما رأيتونی اصلي) یعنی صلوا كما قلت لكم دیموب رؤیتنه احواله قلدیخی فلك نفس تابع مقتدیده ارچوندر بنا در تنكیم شعرده كلور (یدت) واذالمقال مع الفعل وزنه (رجح الفعل وخف كل مقال ومثوبیده كك اور) پند فعلی خلق را جذاب تر) كه رسد در جان هر باكوش كر) یعنی پند فعلی لك بر فائده سی دخی بودر كه اصم اولان دخی منتفع ومستفید اولور قاما صاغر هر قوله منتفع اولماز بلكه شدت صنوه محتاجدر ابكم اولان صممنه ايسه صیحه دخی كار ایتمز وجناب نبوتك لسان خصوصنده اهتمامی امر لسانك شدت وصعوبنی اشعار ایدر انكیچون ملاكده تعبیر ایلدی بوجهندن حفظ لسان رأس اولدی زیرا محفوظ اولمیحق اعمال دخی باطله و اخوری زائله اولور * قلت یا نبی الله * تفنن فی العبارة مقوله سید راشارتدر كه رسوله نبی دخی اطلاق اولنور اگرچه هر نبی به رسول دینلر تنكیم فرقلری مرور ایتم شد * وانا لمواخذون بما تكلم به * واولمحدوفه عطف ایچوندر ای تنكلم وانا لمواخذون بجمع ما تكلم به پس مدار تعجب واستغراب مؤاخذة در یوخسه تكلم دكلدر یعنی بزرگو یارزده سوزلر بمرك جمله سیله مؤاخذة اولنور می یوز وجمله قید اولندی زیرا راوی آفات لسانله مؤاخذة ثابت ایدیكن بلكم بعیددر ولكن بوتقیرك ما بعد كلامه مزید ملا یعنی اولمركا لا یخفی علی المتأمل وجازدر كه سائلك مساهله سنه محمول اوله یعنی لسان بر اصغر جوارح در كه اندن صادر اولان نه اوله جق كه عرصه مؤاخذة اوله بوصورنده بیان آتی اكا موافق اولور ومواخذة لفظنی تخصیص ایندیكی معنای مجازات وه قباله به تنبیه ایچوندر زیرا خلق نعم الهیه بی اخذ ایدرلر وشكر وثنا ايله مقابله ایتلرل انكیچون

ماخوذ و معاقب اولور * فقال ثكلتك امك * ثكلتك كاف اولی نك
كسر یله علم یابندند اصل نكل ضمیه موت و علاك و فقدان نجیب
و یا ولدز انك ایچون تاج المصادره دیمشدر که الشکل بی فرزند
شدن مادر یعنی انا بی ولد اولق و اوغلنی یاری قلمق پس ظاهرده
ثكلتك امك والدك سنی فقدان ایلسون دیوموله دعا در تربت یدك
افتقاراه دعا اولدیغنی کی ولیکن عرب یونلری و قتلله الله ولا اب لك
وامثالی کلمات دعائیه نك حقیقت اصلیه لرین مراد ایتموب غیری معنی
اوزرینه جل ایشلر در معایبه و انكار و زجر و ذم و تحجب و تعظیم
الامر و حث علی الشئ کیكه بویله مواضعده حث و تحر بضمه محمول
اولق ظاهر در * وعل یكب الناس فی النار علی وجوههم * هلی
بر قاج معنایه کلور بوراده نافیله معنایه در (فل جزاء الاحسان
لا الاحسان) کی پس استفهام تقریر ایچودر یوخسه انكار ایچون
دكل (یکب فتحله بعد وزنی اوزرینه مضارع در مضمری کب در که
یوزی اوزرینه الفسا ایتکدر بوراده تجرید طریقیله در که اسقاط
معنایه در) اکباب یوزی اوزرینه دوشمکدر که امام بیعتی لازم ایله
تمیز ایشلر در حتی حدیثده (فاکبوا رواحلهم علی اضریق) ده
کریچه روایت اکبوا در ولكن صواب اولان کبوا در الزموها الطریق
معنایه دیمشدر پس مکب اسم فاعل اولق اوزره شاقط علی وجهه
واکب خزر علی وجهه دیمکدر که لازمدر ولكن قاموسده دیمشدر که
کبه قلبه و صرعه کا کبه و کبکه فاکب وهو لازم متعد انتهى
و معنای حدیث دیمك اولور که وجهنده خلق یوزی اوزرینه
دوشور من یعنی جهنم اهل جهنمه یوزلری اوزرینه دوشور که
سقوطک افکیدر زیرا احاطت اعضا یوزده در بصر و انق و اب
ودندان کی و دیاده ضرب عنق ایله قتل اولسان کفارک عادتق بویله
خرویدر که وضع اصلیندن خارجدر انکیچون انبیا علیهم السلام
بعض حالات و حیده استقامت ایدرلری و امام محمدک دخی استنباط
مستلزمه استلفا عادتق ایدی * اوعلی مناخرهم * راویدن شکدر

مناخر منخرک جمعیدر میم و خاء مجمع نك فتحه ل یله و یا کسره ل یله
و یا ضمه ل یله انك معنایه و نخره الانف ضمه ثقیة الانف در یعنی
یرون دلوکی و انك تخصیص اولدیغنی اول الوجه و صیانتیه اهتمام تام
اولدوچودر * الا حصائد الستهم * حصیده نك جمعیدر فعلیه
معنی مفعوله در يقال حصید الزرع اذا قطعه و حصائدك اضافتی
اسم مفعولك فاعله اضافتی قیابندنددر الا محصودات الاسته دیمکدر
و استلزام مفرغدر زیرا هل نافیله اولدیغنی سبق ابتدی تقدیری دیمکدر که
ما یکب الناس فی النار شیء من الاشياء الا حصائد الستهم مقصود
تلفظ ایتدیکی کلام قیحددر کفر و کذب و شتم و لعن و قذف و غیبت
و نیر و بهتان و امثال کی و یو کلام قصری و حکم حصیری غالبدر
زیرا حصائد السته دن غیری اعمال موجب دخی وارد و ناسدن
محفوظ و معصوم اولنر مستثنا در و بونده اسانی اوراق دید کلمی آله که
انکله اکن یچرلر که عرب اکا منجل دیر منبر و زنی اوزره و انك مفعولانی
اول آلت ایله مقطوعه تشبیه وارددر زیرا حاصد اولان کیمسه زرع
و شوکی قطعهده تمیز ایتدیکی کی قابل دخی فی المثل دلته کلنی سویلر
و خیر و شر دیمز حکایه ایلر و بوراده کی حصائد نسبت ایتدوکی
بهمان در که مسینه اسناد قیابندنددر و فی الحقیقه فاعل الله تعالی در
و بونده (الدنیا مرزعة الاخرة) مضمونه اشارت وارددر زیرا دنیا
مرزوع اولان خیر و شرک اجر و جزای آخرتده محصود اولور و بعض
اعمال وارددر که بعض عوارض حسیله قنایولور و بعضی حالی اوزرینه
قانور قال الله تعالی (منها قائم و حصید) فافهم الاشارة من هذه العبارة
* الثلثون *

ثلثون ملحقات جوعدنددر اوج کره اون دیمکدر عشرون ابکی کره
اون دیمك اولدیغنی کی یوخیسه ثلثه نك جمعی دکلدر والا طاقوزه
ثلثون دیمك و اونوزه عشرون دیمك صحیح اولوردی و بردخی بودر که
جوعدده تعین یوقدر ثلثون و اخواتی ایسه معانی معینه به داله در
* ان الله فرض فرائض * فرض لغتده ایجاب و تقدیر و قطع و بیان

ومفروض معارضة كالور بوراده معنای ایجاب انسبدر (فرائض
فريضة تلك جمعيت فريضة افتراضية منسبة الى
ضكره مفترض معنائه قلندي بعده معنای شرعي اعلم نقل اولندي
شرط اولسون ركن اولسون وياخود فريضة صفتدر مفروض
معنائه ونا اسميته نقل ايچون علائق تانيث ايچون دكل پس
مذكره صالح اولور ذات وعلامة تاري تانيثدن منسلح اولوب مذكره
اطلاق اولنديغي كي (فرض ايكيدير بري قطعي الثبوت والدلالة در
محكم كتاب ومتواتر سنت واجماع امت كي انكيچون منكري كافر وتاركي
معاقب اولور زيرا هم اعتقادا وهم عملا فرضدر وبري قطعي الثبوت
وظني الدلالة در مؤلات كي مثالا لفظ قرء كيكة عند الحائض معنای
حيض راجحدر يوحسد مقضوع دكلدر ومسح مقدار معين كي واكا
فرض ظني ديرلر كه فرض قطعي كي فاعلي مثاب وتاركي معاقب ولكن
منكري اكفار اولماز بلكه تفسيق اولتور زيرا عملا فرض واعتقادا
دكلدر دليل ظني اليه ثابت اولان نسبه بي ايسه عدم اعتقاددن كفر
لازم كلز الحاصل فرضيت اعتقاده دليل قطعي لازمدر انكيچون
ديديلر كه رؤيت امور اعتقادية دن دكلدر زيرا اختلافدر اكرچه
عند اهل السنة متفق عليه در (بعدذا شعب ايمان يمش با بدن
زياده در كه فعلي وزكي مشتملدر وفعل ترك فرائضدر كه فعلي
يعني عمل مأموراندن ترك منهيستدر يعني ترك تعلق بدن نسبه منهي
عنددر پس شعب ايمان وفرائضدر شهادت بالتوحيد وصلاة
وزكاة وصوم وحج وجهاد ووضوء وغسل من الجنابة وغسل
يوم الجمعة وصبر وشكر وورع وحيا وامان ونصيحت وطاعة اولي
الامر وذكر الله وكف اذى واداء امانت وتصرت مظلوم
وترك ظم وترك احتقار وترك غيبت وترك غيبة وترك تجسس واستيذان
وغض بصير واعتبار وسماع الاحسن من القول والدفع بالتي
هي احسن وترك الجهر بالسوء من القول وكلمة طيبة وحفظ الفرج
وحفظ اللسان وتوبه وتوكل وخشوع وترك الافو والاشغال

بما يعني وترك ما لا يعني وحفظ العهد والوفاء بالعهود والتعاون
على البر والتقوى وترك التعاون على الاثم والعدوان وتقوى وبر
وقنوت وصديق وامر بالمعروف ونهي عن المنكر واصلاح
ذات البين وترك افساد ذات البين وخفض الجناح واين وبر الوالدي
وترك العقوق ودعا ورحة بالخلق وتوقير كبير وقبام بحمد الله
وترك دعوى الجاهلية وتودد وحب في الله وبغض في الله وتوادة
وحلم وعفاف وبذاذت وترك التدابر وترك التماسد وترك التباغض
وترك التفاحش وترك شهادة الزور وترك قول الزور وترك الهمز
والمرز العزم وشهود الجماعات وافشاء السلام والتهادي وحسن الخلق
وحسن العهد وحفظ السر والتكاج والانتكاج وحب الفضائل
وحب اهل البيت وحب النساء وحب الطيب وحب الانصار
وتعظيم الشعائر وتعظيم الحرمات وترك الغش وترك حمل السلاح
على المؤمن وتجهيز الميت والصلاة على الجنازة وعبادة المريض
واماطة الاذى وان تحب لكل مؤمن ما تحب لنفسك وان يكون الله
ورسوله احب اليك مما سواهما وان يكره ان يعود في الكفر وان تؤمن
بالله وملائكته وكتبه ورسله وبكل ما جاءت به الرسل من عند الله
وبوترك امثالي افعال وترك ككاتب وسند امر او انفس وحث
وتحريض فلمشدر كه كمي فروض عين وكمي كفايه وكمي مندوبانددر
وجميع افعال وتركه قربت الى الله ثبت ايتلودر ولاخير كثير فوت
اولور مثلا كچه تركه اوزرندن ساقط اولفده نيته محتاج دكلدر
واكن تركه مأمورمديو قصسد قربت ايتكمده اجر واردر افعاله كي
ثبت كي پس اجر نيته منوطدر هر نه مقوله عمل اولورسد وهو اجر
بالاخذ والعمل بل اوجب بالنسبة الى من يعرف النظام والخلل
فلا تضيعوها (فرض قطعي وفرض ظنيك هر بري اوزر نيته نفر يعذر
لانا تضيعوا تشديده نهيدر تضيعدن وتخفيفه امضاءدن اولمق دخی
جاردر واكن مقامه انسب اولان اولكي رزيرافرائضده كبرت اولفده
ضيفه كثر مناسبدر زيرا هر بري مقابله سنده براضا عتدن نهی اولتور

(ضیاع هلاك و تلف در برنسنه بی اضاعت اینك مهمل قوم مقدر) معنی
 دیمکدر که پس سر اول فرائض مزوک و مهمل قوم مایوب استعمال
 واقامت و احیای دیگر و زهرنه مقوله فرض اوورسه تشکیم دینك کهنه لکی
 اهما و تجمیع ددی استعمال الله در والادین فی نفس الامر ضیاع و کهنکی
 و نچد دن بریدر فاعلم ذلك (و فرا نقصك افرضی ترك تعلقات ماسوادر
 یعنی ترك تعلقی قبول ایدن امورك نقشه فی دلدن ازاله و عالم تقریده
 وصوله علم و عیندن بالکلیه انقطاعا در اگر چه بوفرض اطن البواطن
 در که ارباب ظاهره کوره انکله قیام اینك جائز دکل بلکه منع کیدر
 مع هذا جمیع فرائض عبدی مولایه تقریب و غیریدن قطع ایچوندر
 فافهم جدا * و حد حدودا * حد اصلنده ایکی نسنه بی بری برندن تمیز
 ایچون وضع اولنان حاجز در که لسان ترکیده ا کاسینور دیرر حد المزعة
 و حد الحقیقه و حد الدار و امشالی کی فلان حدی المزدیدکاری کنندنی
 آخر دن تمیز ایدن مرتبه بی تجاوز ایدر و دانه سندن چقار دیمکدر پس
 حده منع معناسی وارد رانکیچون حد الحمر دینلدی زیرا متعاطی سنی
 و غیر بی معاوده دن منع ایدر محاده ممانعه در (حدود الله احکام
 الهیه در که فرض و حرام و کراهت و ندب و اباحتدر پس وحد حدودا
 تعمیم بعد التخصیص در زیرا حدود ده فرائض و غیر بی داخلدر
 معنی دیمکدر که دخی الله تعالی حدود شرعیه وضع و تعیین ایلدی
 و حلال و حرام ارا سنده سبنورر قودی و هر شئك حدی بلدر دیکه
 اندن اونه سسنه تجاوز اذن و برمدی * فلا تعدوها * پس سر نفس
 و شیطان و هوای و شهواته تابع اولوب حدود الهیه بی ماوراسنه گذر
 ایتمکوز و الا تخلف حق سبیلله مذهب اوورسر (اعتداء مجاوزة الحق
 معناسنه در زیرا عدوت تجاوز و منافات التیام در) سوال اولنورسه که خیرك
 حدی اربعین ایکن حضرت عمر رضی الله عنه نه معنادن جلد ثمانین
 ایدمدی که ظاهر احد سنی تجاوز در جواب بودر که خلافت عمرده شارب
 الحمرك کثرنه پناه بطریق الزجر زیاده قلدی مع هذا سنت خلفایه
 دخی اقتدا لازندر و حضرت علیك کرم الله وجهه حد خردن

هلاک اولانه دیت و برزد دم دیدو کی مافوق الاربعین کوزه در زیر
 خددن هلاک اولان کینه تک دمی هدر در (و حضرت عمر حد زیاده
 اوغلی شهبایه جلد تسعین ده هلاک او ایحق اون جلد دخی مبنه ضرب
 ایدو کی اجتهدا طریقیه در پس مبنه ضربله تعدی اینك اولان
 * و حرم اشياء فلا تنهکوها * انتهاك برنسنه تک حرمتی کسر
 ایتمکدر یعنی برنسنه بی حلال اولیان و جهله نسا و لدر یعنی
 الله تعالی نیچه اشیا بی تحریم ایلدی کرک حرمت قطعیه و کرک
 کراهت تحریمیه ایله پس سر اول محرمات و مکروهات پرده سنی
 خرق ایدوب خلاف شرعه تنساول ایتمکوز پس فرضده قطعی و ظنی
 داخل اولدیغی کی حرامده دخی داخل اولدی زیرا کراهت تحریمیه ایله
 مکروه اولان نسنه به حرام دنیلوب مکروه اطلاق اولنمدیغی دلیلی
 قطعی اولدیغی ایچوندر بوندن ایسه عدم اجتناب لازم کلز بلکه
 حکمه حرام قطعی کی اوور اگر چه منکری کافر اولسان و بعض ائمه
 حرام لفظی دخی اطلاق ایتمشدر در لم جار کی سؤره تزییددر
 و بوقامك بعض تفصیل و اختلافاتی کتب فقهیه دن طلب اولند
 * و سکت عن اشياء * یعنی نیچه اشیا دن سکوت ایدوب عن اصل
 ذکر ایددی و ذکر ایدر یکك دخی حقه بیان ارسلا ایدوب حدود دن
 بر حده ادخال ایددی بلکه اجطال و ابهام اوزرینه ترك ایددی و سکوت
 اگر چه ترك کلامه مختصدر ولیکن خصوص اوزرینه ترك وعدم
 ذکر دن مطلقا ترك کلام لازم کلز پس بومقوله سکوت کلام حق منافی
 دکلدر بلکه حق علی الدوام متکدر * رجة لکم * یعنی سکوتی سزه
 مر جندن او نوریدر زیرا تکثیر حلال و حرامده اختلال و ضیق حال
 واردر بواستدن ایسه اصغر مرفوعدر بومعنادن (بعض کبار اولیا
 یور دیلر که اجتهدا ائمه سوزیوق ولیکن التزام مذاهب ایدلر
 تضییق ایدیلر زیرا ملزم اولسه صدر اولده کی کی امر دین موسع
 و بی خرج اولوردی فافهم جدا و حدی شده کلوز (بعث بالخفیفة
 السخنة) یعنی ملت احدیبه نو حیده حنیفه در که شرکدن بری در

و عملده سهله در که ادیان سائره کبی دکادر * غیر نسیان * یعنی حق تعالی
 ناسی اولمد یعنی حاله زیرا نسیانیدن منزه در قال الله تعالی (وما کان
 ربک نسیا) پس سکوتی نسیانیدن دکل بلکه حکمتند نسیان دهور در که
 بر نسته نک قوت مدر که دن زوالیدر اگر تعددن ناشی اولوسه مذموم
 والا معذور در تنکیم حدیثه کاور (رفع عن امتی الخطاء والنسیان)
 * فلا تبخثوا عنها * بحث کشف و طلبیدر یعنی امور مسکوت عنهم انک
 نفسندن واحوال واحکامندن تفحص و تنقیش اینکوز بلکه حالی
 اوزرینه ترک ایدیکوز زیرا گاه اولور که سؤال شدت حاله مؤدی اولور
 بحره (اکل عام) کییکه اگر مقابله سنده نعم دنلسه ایدی هرسته حج فرض
 اولوردی و عسرت عظمه اولفاله عهده سندن کلیمز قالوردی
 و دیدیلر که بر نازله ده قبل الوقوع سؤال جائز دکادر و قبل ورود
 انشرع دخی حکم یوقدر بوجهتندن علما اختلافه دوشوب کیمی
 اشیاده اصل حرمت و کیمی ایاختدر دیدی و لکن ظاهر اولان بودر که
 اشیاء نافعده ایاختدر مطلقا دکل اگر چه نافع و مضاری تشخیصده
 قادر اولیانلر نیجه هذیانلر ایدیلر و یدیلر و ایدیلر و ملائفه ظاهریه
 بوحدیشک ظاهری الیه عمل ایدوب قیاسی رد ایدیلر زیرا قیاس
 مسکوت عنه دن بحثدر بواپسه منهدر (جواب بودر که اجتهاد علمایه
 تأخیر اولمشدر تا که مأجور اولال و بردخی زمان وحی ده بحث ممنوع
 ایدی انکیچون پیورر (ترکونی مازکتکم) یعنی بحث و طلب و تنقیشندن
 اوامر و نواهی و حل و حرمت زیاده اولوب امته حرج لازم کاوردی
 اجتهاد ایه بویه دکادر بلکه انکله ثابت اولان امر طیبدر که
 قضی به کوزه انده سهوات وارد و بونده اشارت وارد که حکمت
 مسکوت عنه دن دخی سکوت ایتلور در زیرا هر کس متخلف شناس
 و اسرار دان دکادر انکیچون ابن عباس رضی الله عنهم پیورمشدر که
 (ایها و اما بهم الله و فصلوا ما فصل الله) بویه دندر که اهل الله بریتک
 رازنی سزایدلر و کندی خاصه لری اولان معنی خود مستور اولمده اشد
 و قوادیر بوجهتندن که ملائفه لایه دیران بر اظاهرده عوام ناسله برابر

و مستور اولدقلرندن نفس اتدن حظ ایتز بلکه کندی کالات و کراماتن اظهار
 و جذب قلوب و التفات ناسه طاییدر ایدی عارف ایسک سرکی نادانیدن
 حفظ ایله تا که خلق سنی ملامت ایتسون کر کسه نفسک ملامت اتسون
 * الحادی و النور *

اصلنده الواحد و الثلث و ثلثه واحد اول عدد الحادی یعنی حادی
 اصلنده واحد ایدیکه او موضع داله نقل اولتیجق الف الیه ابتدا
 معذر اولمده حا و الف اوزرینه تقدیم اولوب حادو اولدی صکره
 و اویاه قلب اولندی غازی کبی و دیمشدر که نسقه اکثر اولان احد
 و عشرون احد و ثلثون دیمکدر واحد دیمک اقلدر * جاء رجل *
 بورجل کیم اولدوغی تعیین اولمده ایدر ظاهر بودر که بابلاذ بعیده دن
 و یا اهل بادیه دندر که اعراب دیرل * الی النبی صلی الله علیه و سلم
 فقال یا رسول الله دلنی * دالک و لامک ضمه لریله امر در مصدری
 دلالتدر ارشاد معانسته و دلیل مرشد و مابه الارشاد در یعنی دلیل
 دالک میانه سیدر عالم علیم و قادر قدیر کبی صکره مصدرله تسمیه
 ایدوب دلیله دلالت دیدیلر پس دلالت مایتوصل به الی الشی دیمک
 اولدی الفاظک معانی به و اشاراتک مشاعر الیه دلالتی کبی
 و جمیع اشیا بواسطه اوزره فی الحقیقه دلالتدر و دلالت ایله
 امارتک فرقی بودر که دلیل و دلالت موجب علم و امارت فتمله ظنی اولان
 یرده مستعملدر انکیچون اشباه دلالت الهیه دیرل زیرا صانع و وحدت
 وجودینه و کالاتیه دلالتی قطعیه در تنکیم کتاب الهی حقنده کاور
 (لاریب فیه * علی عمل * مقصود بر عمل جامع زهددر اگر چه متعلقنده تعدد
 تقسیم محبت اکا داند و اول عمل جامع زهددر اگر چه متعلقنده تعدد
 وارد و عمل قصیدی اولان فعلدر و فعل اعمدر * اذا علمته احبنی الله
 و احبنی الناس * جمله شرطیه تملک صفتیدر الله تعالینک محبتیه مراد
 میل معبوددر که واحدیت اسمائیه به راجعدر زیرا احدیت ذاتیه کوره
 الله تعالی غنی عن العالمین در و بوختیت مرتبه شریعتده ثمره نبی عبده
 ارادت ایصال خیردر و حقیقتده حق عبدک صفات کونیه سیله ظهوردر

زیرا بوضوح عید محبوب اولش او را و بعد از حق محبتی ارادت
طاعت در و حقیقتی عید مظهر حق اولوب صفات وجوبیه سبیه
بروزیدر زیر بوضوح حق محبوب او را پس محبتده جقدن عید
نزول و عیددن حق عروج وارد و نزول جهتدن محبت غایتی معرفت
و عروج یوزندن معرفتک نهایی محبتدن انکیچون عارف اولد بقیه
محبت حقیقیه اولمز محبت کالات الهیه بی معرفتدن ناشیدر که کمال
محبوب بالذات و ناسک محبتی ایکی وجهله در بری روح حیوانی ده یعنی
شهوایده اشتراک ایله در صفة انجائی نکاح و ازدواجدر و بری حب
روحانیدر که اخلاقده بری برینه تشبیه و ایصال خیر و شفقتدر بوراده
محبت ناسدن مراد بو محبتدر زیر حب طبیعی اهل دنیا به کوزه در
انک ایچون اهل دنیا آخر بری برلندن تیری ایدرل شول ازدواجدن
صکره بری برلندن تیری ایدن فاعل و مفعول کی زیر بعد الاتزال
تقبیل و معانقه بی داد او اور * فقال ازهد فی الدنیا یحبک الله *
یحبک جواب امر او زینیه مجزومدر و بوندن فهم اولور که زهد
مقامات عالیه دندر زیر محبت الهیه به سیدر فقال ضمیری رسول الله
صلی الله علیه وسلم راجعدر ازهد کسر همزه ایله امر در منع و سماع
بایندن قال الراغب الزاهد فی الشیء الراغب عنه و الراضی منه بالزهدای
بالقلیل و فی القاعوس انزهید فیه و عنه ضد الترغیب یعنی زهد فی
و عن کلمه لیه اعراض و عدم اراده معانیه در و قال المطرزی زهد
فی الشیء و عن الشیء زهدا و زهاده اذا رغبت عنه ولم یرده و من فرق بین
زهید و عنه فقد اخطا و فتوحات مکیه ده کور که زهد امساکی مباح
اولوب بندنه بولان دنیا بی ترکدر پس بوندن فهم اولور که حرام
و شبهه بی ترک ایتمک تقوی و ورعدر بوخسه زهد دکدر و کذلک بندنه
موجود اولیان بنده زهد اولمز اگرچه بعض اهل ظاهر او اور دیو
زعم ایندیلر و لکن فی المثل در یاده بالی صائم کی برسته او اور اگرچه
عهدنه قوی و وفادار اولنره کوره بعد دکدر که انلره کوره موجود
و موقوفدر و کور ایتمک اهل الله عید محبتدن انکیچون عارف اولد بقیه

اوله حق احوالی مکاشفه اتمشدر و بدینشدر که قلیل دنیا انسانی
زهددن اخراج اتمز و نصابدن آشفه سی قلیل در پس اهل نصاب زاهد
اولمز زیر مالک و غنی در و بلکه اکامل اصلا برسته به مالک اولمز
و اگر مالک اولمز ملکدرندن اخراج ایدرل حتی قیص مرداء و جامه لری
بله بر معتمدلرینه همه ایدوب ایدن استعاره ایله انتفاع ایدرل زیر
واراق و نصرف فی الحقیقه الله تعالی نکدر و کتب احادیثه کلوز که
ترک جماع زهددن دکدر زیر حضرت علی کرم الله وجهه ازهد
الصحابه ایکن درت مشکوحه و اون طقوز سرینه سی یعنی اوطه اق
تعبیر ایندکاری جاریه لری و ارایدی و سیه الطائفه جنید بقه دادی
دیر ایدیکه (انی احتاج الی امرأة کما احتاج الی الطعام) و قوت رجوانیدن
اوتوری قطب الوقت کثیر النکاح در و زاهدک محبوب الهی اولدیغی
بودر که الله تعالی دنیای خلق ایده ایدن بر یوزینه نظر اتمشدر
و اکا بغض ایشدر و صدر انسانی محل تشریع ایدوب قلبی کندیینه
تفریع ایچون خلق اتمشدر انکیچون قرأند کلوز (ما جعل الله لرجل
من قلبین فی جوفه) یعنی بطن انسانده قلب بر اولی وحدت وجودله
متمصف اولان حقه مستوی اولمقدندر پس سلطان ایچون وضع
و بنا اولسان سراه اغیار قونددرق روا دکدر الحاصل الله تعالی
محبتده شرکی قبول اتمز زیر غیوردر بو جهندن ترک اغیار ایدر که یاره
دعوی محبت درست اولمز و حدیث معراجده کلوز که (قال الله تعالی
یا محمد انا وانت و ما سوی ذلک خلقته لاجلک فقال علیه الصلاة
و السلام فی الجواب انت و انا و ما سوی ذلک ترکته لاجلک) سؤال
اولنورسه که اشیا اسمادر و دنیا به قدومدن مراد اشیا یوزنده اسمایی
مطالعده و حقائق کونیه و الهیه ایله تحقیق در پس مرای حق اولان
اشیا نوجهله مبعوض اولور جواب تنفیر اولسان تعلق دنیا در
بوخسه اعیانی دکل فافهم جدا (سؤال اولنورسه که دنیا ندر جواب
بودر که دنیا اغراض زائله و لذات فانیه در که اولی سماء سابعه تک
مقرندن اعتبار اولنور و آخری تحت الثری در که بوجهله به عالم کون

و فساد دیرل و دنیا تخصیص اولندیغی معظم حجاب اولغله در
 والا جمیع ماسوی حقه پرده در **ضرك** علوی و **كرك** سفلی زیرا
 افعیال الکهیبه صفاته و صفات دخی ذاته **حجاب** و اون **سكزنيك**
 عالم و **شمس بيك** پرده دیدکاری استا و صفاته داخلدر پس مقامات
سلوك ظلمت و نور و دنیا و آخرت پرده لرندن خالی دکلدر و زاهدك
 آخرتی عارفك دنیا سیدر و علم ظاهر و باطن دنیا و آخرت کیسدر
 پس زهد عابد **ترك** دنیا و زهد عارف **ترك** ماسوادر و هر نه که عبدالله
 مولی میانشده **حجاب** اوله اکا شیطان دیرل ایضی و اسودی اولور
 عارفلر بیلور لرلسانه و قلمه کلز زیرا اکثر ناس قابل خطاب دکلدر
 (و بر کیمسه دنیایی عن اصل **ترك** ایتك فعل خیر ایچون طلب
 دنیادن خیر اولور زیرا صوفی ابن الوقتدر که حکم و قته تابعدر پس
 خیر ایچون تحصیل مالله مأمور دکلدر بلکه (الخیر ما اختاره الله)
 مو جبجه اختیار حقه تابع اولقی کر کدر یو خسته کنندی ارادت
 و اختیار یله دور ایتك محض تنزلدر * و زهد فیما عند الناس یحک
 الناس * ما عند الناسدن مراد مال و جاهدر یعنی خلقدن هر وجهله
 مستغنی اول و مال لرینه و مرتبه لرینه التفات ایتك تا که انلر دخی سکا محبت
 ایدوب بعض وعداوندن خلاص اوله سن زیرا طباع ناس **حب** دنیا
 اوزرینه مجبوله در پس بر کیمسه به محبوبنده متازعه ایتك لاکا بعض
 ایدرلر و انتقیات ایتوب کنندی حاللنده اولسه لاکا محبت ایلرلر
 نظرایله کلا بیکه بر جیفه اوزرینه مجتمع اولسه لر ایلنده نوجهله بری
 برلری اوزرینه هجوم واقع اولور همان کار (خل الدیار و ما فیها الاهلها
 و فقبحه جیفه بی کلا به تخیله ایدوب دنیا به دخی **حب** علی غاربك دیو
 کشاد و یرمکدر (سؤال اولور سه که نیجه انبیا و خلفاء متابط دنیا
 و حاکم خلق و انس و جن اولدیلر بومقروله تسخیر زهد مانع دکلیدر
 و شداد و جشید و فرعون و بخت نصر و بونلرک امثالی اعدانك
 قبول ایتد کلری دنیا به ندن اقبال کوسر تدیلر حتی نیجه سی بومعنی ایچون
 استشهد اولندی حضرت عثمان و علی و امام حسن رضی الله عنهم

و نظاری کی جواب بودر که بونلر دنیا به تنافس طریقله دخول
 ایتدیلر بلکه امر حقه تابع اولوب اصلاح عالم ایچون اسم ظاهر ایله
 ظهور ایله تدیلر بی جهتدن بونلر فی الحقیقه اهل **تجرد** در که آرایش
 دنیادن پاکلر در انکیچون حضرت داود و سلیمان علیهما السلام
 کسب یدلر یله تعیش ایدرلر و ملک و دولته التفات ایتزلدی بوسیدن
 دنیایی خلافت و نیایه ضبط ایتدیلر و معناده درویشلکاری باقی ایدی
 پس شونلر که ظاهرلری درویش در که دنیایی کور دکده نو جهله
 اقبال ایده جکلرن بیلرلر انلر ارباب عرفان اراستنده اهل ایمان میانشده
 متبایق کیدر (نسأل الله العافیه من الامراض القلبیه و الفالسیه
 و نعوذ به من شرور الطباع الدنیه و النفوس الاویه) (سؤال اولور سه که
 آخر ما یخرج من رؤس الصدیقین **حب** الجاه نه مغنیایه در) (جواب
 بودر که **حب** جاه اگر نفسانی اولور سه اندن خلاصك صغوبتنده
 اشارتدر زیرا آخرتله متصفدر و اگر رنجانی اولور سه یخرج بظهور ایله
 نفس بیر اولور بوسورتده مراد اسم ظاهر ایله ظهور اولور زیرا
 انسان کامل جهله اسمایی قابلدر و جاه عند الناس مقبول اولمقددر
 كرك مناصب و مراتبدن برسنه صورتنده اولسون خلافت خلفا کی
 و كرك اولسون زیرا ظهور منصبه منوط دکلدر علی الخصوص
 بواعصارده اهل منصب اولقی طریقندن عدولدر مثلاً شیخ اولان
 کیمسه مفتی و قاضی اولماز زیرا درویشلکی منافقندر و لکن بکلر و سایر
 ارباب مناصب زهد و تجرد اختیار ایدوب ابراهیم بن ادهم کی درویش
 اولورلر زیرا طریق ترك مانعی یوق و بواته دك سالکی چوقدر قاعرفه
 * الثاني والثلاثون *

* لا ضرر ولا ضرار * لانك خبری محد و قدر لا ضرر فی دیننا و شر یعتنا
 و لا ضرار دیمکدر (ضرر فتحله نفعك ضدید زه حضرت کینکه عجم
 کزند دیر واحد دن اولور زیرا ثلاثی در و ضرار کسرله مضیاره
 معناسنه در که ایتدندن اولور زیرا مزید در و بونده لا نفی ایچوندر
 و جائزدر که نهی معناسنه محمول اوله پس دیمك اولور که مؤمن اولان

کیمسه اخوان مؤمنین دن وانلرک حکمنده اولان معاهد وامل زمتدن
بر کیمسه یه ایتدادن ضرر ویرمسون حقنی نقص ایتکلنه وجزا
طریقیه دخی ضرر ویرمسونکه ضار اولانه ادخال ضرر در که
اکا اضرار دیرلر زیرا بومقوله معامله بزم دیتزده وشریعتمزده
یوقدر وانک صاحبی بزدن دکلددر بلکه عفوایلیه تنکیم حدیثه
کلور (واحسن الی ما اساء الیک) واکر معاقبه ایدرسه مثلی ایله مقابله
ایلیه تنکیم قرآنده کلور (وان عاقبتهم فمأقبا بمثل ما عوقبتهم به)
(وبعضیلر دیدیلر که ضرر اودر که غیره ضرر ایلد سن منتفع اوله سن
و ضرر اودر که منتفع اولیاسن پس مغالبه مبالغه ایچون اولور
(وبعضیلر دیدیلر که ایکیمسی بر معنایه در که ثانی اولی تأکید در
بوصورتده مزید ثلاثی معناسنه اولوب ضاره ضرره دیمک اولور
جاذبت الثوب وسافرت و امشالی واحده محمول اولان کلمات کی ولکن
بغیرددر زیرا تاج المصادره (کلور الضرر والمضرة والضرار
کزند کردن والمضارة والضرار یکدیگر خلاف کردن پس کلام
جامع نبوی بی تأکید حل ایتک بعیددر) (وبونده کندی نفسنه اولان
ضرر دخی داخل وشرعه اولان اضرار خارجدر یعنی کندی نفسکزه
و غیره ادخال ضرر ایتکوز مکر اذن شرعه اوله حدود وعقوبات کییکه
فی الحقیقه ضرر دکل بلکه عالمه انفسا و آفاقا نفع محض وفائده کایه در
(وبوحديثك ظاهري انواع ضرري بالکایه تحریمدر مکر که دلیل ایله
مستثنی اوله زبرانکره سیاق نفیده واقع اولمشدر ومضارده اصل اولان
تحریم ومنافعه اباحتدر وفقهده کلور که (لا یقتل الحيوان الا لجلب
المنفعة اولدفع المضرة) مثلا دودالغز که ایپک قوردی دیدکلر بدر
قتلی مشروعدر زیرا قتل اولنمدیغه نسیمندن انتفاع اولنماز و حیوانات
وطیورما کوله ذبح اولنور زیرا لحمی ایله انتفاع ایتک اکامنوطدر وزنبور
عسل قتل اولنور اگر بلا قتل اخذ عسل ممکن دکل ایسه والا مکر وهدر
و کلب عفور و حیوانات و طیور مغترسه وجارحه قتل اولنور زیرا ضرر
ینی واردن حتی بعضیلرینک قتلی مؤکددر رحیمه وعقرب وفاره

وامشالی کی زیرا (کل مضر یقتل) فحواستنجیه بر پرده که انسان میکر
دفع ضرر ایچون قتل اولنمق جائز اوله سائر بطریق الاولی در
و دیمشلددر که بر کیمسه جارحه ضرر ویرر وجهله رفع یتایلیسه
منع اولنور نظر ایله که مناره حادثه دن منع اولنور اطرافنده اولان
بیوته اشراقی اولیچق مع هذا اذان وصلاة شعار دیدنددر پس بیوت
غیره اطلاع سبب ویافواند جارحه مانع اولان رفع یتاددن بطریق
الاولیجب منع اولنور (وفواند دید کلری ضوه کییکه حوائج اصلیه دن
وشمس وریح کییکه حوائج زائده دندر ولکن حوائج اصلیه حکمنده در
زیرا ریج نفس رحمتدر که قوت حیات انکله در وشمسک حرارتیه
ضوه کی انتفاع اولنور خصوصاً که ایام شتاده فقرایه لباس کییدر
وبعض فواند دخی وارددر که اکامنوطدر مثلاً ثياب مقسوله بی تحفیف
وامشالی کی الحاصل حق جاری من کل الوجوه محافظه لازمدر زیر
مواقف قیامتدن بر موقوف عظیم دخی اندن سؤال ایچون معینددر
ویوم قیامتده شر الناس خلق انک ضرر وشرندن حذر
ایتد کلری کیمسه در والله حافظ العباد من شروراهالی البلاد
* الثالث والثلاثون *

* او یعطی الناس * صیغه مجهول ومفعول ثانسی جزاء قرینه سببه
محدوفدر تقدیری لو یعطی الناس اموال الناس ودماء هم دیمکدر
* بدعواهم * دعوی دعاءند رطلب مضاسنه شرعه شول قوله
دیرلر که انکله غیر اوزرنده اولان حقلک اثباتی طلب اولنور یعنی اگر
خلفه دعوا ی مجرده وارزوم حقله اخبار لیه مدعی علیه اتی تصدیق
واعتراف ایتدن ومدعینک یننه سی اولمدن اموال ودماء و دیات اعطا
اولنسه ایدی * لادعی رجال اموال قوم ودماء هم * رجائده
تنکیر تکثیر ایچونددر که رجال کلک شرون دیمکدر تنکیم قرآنده
کلور (فقد کذبت رسل من قبلك (ای ذوعدد کثیر) وقومک ثنونی
دخی بویه در زبرامدعینک کثری مدعی علیهک کثرتی مستلزمدر
قوم اصلنده رجالددر که رجل انساندن ذکور در ولکن نساء حکمددر

انکه تا بعد از پس لادعی رجال و نساء ذمک او از و دماء ذمک جمعیدر
 قان معنایه که بحکم خون دیر بوراده قصاصه و دینه شاملدر دیانی
 تأخیر ایلدی زیرا خصوصت اموال اکثر در و خصوصت دماء دین دخی
 عرض غالب مالدر خصوصنا که مدعی فقیر اوله و ادعاء مالدر ادعاء
 نفسه ترقی وارد در زیرا خطر نفس خطر مالک فوقنده و دماء امر هائل
 اولدیغنه دخی تدبیردن خالی دکلددر فاعرف یعنی ارباب خصوصتدن
 حقوق ذکور و انان حقوق قومک مالدرینی و دملرینی طلب ایدر اردی
 و بین الناس عداوت عظیمه به باعث اولدیغندن فاعدا خرج و زحمت
 ظهور ایدردی بعد از او کله سی معنای شرطی متضمن اولمغله ثانیکه
 ادعادر اوله لازم اولدیکه اعطاءدر و ملزومک انتقامستندن لازمک
 انتقامی لازم کلدی تنکیم دیرل او حرف یتقاضی فی الماضي امتناع مایله
 و استلزامه لقالبه و بعض مواضعده شرطک جزایی استلزامی بعینست
 و بلکه استلزام تقیضنده اولمغله جزا ججع ازمنده لازم اولمغله دلالت
 ایچون استعمال اولنور تنکیم حدیثده ککور (نعم العبد ضعیف
 لولم یخف الله لم یعصه) یعنی بوراد عدم خوف عدم عصیان
 مستلزم دکلددر بلکه مستلزم اولان خوفدر پس دیمکدر که عصیان لازم
 الحصولدر کرک او راده خوف اولسون و کرک اولسون زیرا بقرض خوف
 اولمغله دخی صدور عصیان بمنع کیدر شول جهندنکه حیات مانع
 عصیاندر صهییده ایسه خوف و حیاک مجموعی وارد و حقیقتی بودر که
 صهییده ایکی نوع عبادت واردر که بری عبادت ذاتیه و بری عبادت
 افریه در عوام ناسده ایسه عبادت امریه واردر فقط و عبادت ذاتیه
 اشیاک و ملائکه ملک و اهل جنتک عبادتیه در که تکلیف منوط دکلددر بلکه
 فطرت اصلیه تک مقتضای اولان عبودیتدر پس صهییک حقت ده
 ذنب اطلاق اولنور نسته بوقدر زیرا حقه انقیاددن غیر کاری بوقدر
 کرک امر تکلیفی اولسون و کرک اولسون کو یا تکلیف انک عبادت
 ذاتیه سنی تقویت ایچونددر بوسیددن مأمور اولمغله دخی سلامت فطرت
 انک عبادت منیع ایدر زیرا ملک مشربنده در که مناسبت منیع

و نقض ایده سی بوقدر و بوقدر بدو اولان کیمسه جنت وجهنم قیدنده اولن
 یعنی خوف و زجادن منقطعدر و کذلک مباحده تصر فی دخی بوقدر
 بلکه جمیع کاری شرعیدر فاعرف یا کامل الذات و الصفة فانه من اباب
 العلم والمعرفة * لکن البینه علی المدعی * لکن تشدید و تخفیفله حرف
 استدراکدر که بعد از انکه اثبات اولنور بوراده نفی بحسب المعنی در
 زیرا تقدیری لایه علی الناس بدعواهم المجردة لکن بالبینه وهی علی المدعی
 وینه بیاندر که کشف معنایستند در نقطله اولسون غیر و وجهله
 اولسون پس ینه دلالت واضحه در کرک عقایبه و کرک محسوسه یعنی
 انکه دعوی ثابت اولان نسته در افاده بیان اعتباریه و اکا حجت دخی
 دیرل زیرا خصمته انکه نائب او اور و بوا یکی معنی اور زینه شاهد کرک
 شهادت لرینه ینه و حجت دینلدی و مدعی شول کیمسه در که قول
 ظاهره مخالف اوله و جانب مدعی ضعیف اولمغله حجت قویه تکلیف
 اولندی زیرا امر خفی ذکر ایدر ینه ایسه یمیدن اقوادر بوجهتندن
 اول امر دن دفعا للفساد اقامت ینه لازم کلدی و جانب مدعی
 علیه قوی اولمغله زیرا امر ظاهر ذکر ایدر حجت ضعیفه ایله قناعت
 اولندی * والیمین علی من انکر * یمین اصلنده جارحه معنایستند در که
 انسانک ضاع الیدر حلقه یمین دید کیری بددن استعاره طریقه در زیرا
 مخالف و معاهد اولنر عند الحلف والعهد بری برلینک یمین اخذ
 ایدرلر و عهد و عقدی انکه توثیق ایلرل انکار ضد انعرفاند در زیرا
 معروف اولان نسته منکر و مجهول اولمغله پس انکار صفت قلددر
 و کاه اولور که انکار باللسانده دخی استعمال اولنور یعنی بر نسته تک
 ضرورتی قلدده حاصل ایکن انکار لسانله کاذب اولور قال الله تعالی
 (یعرفون نعمه الله ثم ينكرونها) و منکر شول نسته در که عقول صحیحه
 انک قبیلله حکم ایدر و یا استقباحتده عقول توقف ایدوب شریعت
 حاکم اوله یعنی یمین و حلف و قسم بالله انکار دعوی ایلین کیمسه
 اور زینه در اکر مدعیانک ینه سی یوغیسه و امام شافعی شاهد واحد
 و یمینله قضای تجویز ایلندر کرک مدعی ایله مدعی علیه راستنده

معرفت و مداینه اولسون و كرك اولسون و امام مالك ديمشدر كه عین
توجه ایلز مادامكه اراده یعنی مدعی ایله كندی اراسنده مخالطه
اولیه ایکی و یا برشاهدك شهادتیه زیرا بویله اولسه سلفها عقلا
اوزرینه غالب اولور وقت واحده دعاوی مختلفه ده مرارا تخلیف
سببیه بونده ایسه ابتدال واردر جواب بودر كه نهی مقابله سنده رایه
اعتبار اولماز پس حدیث عمومی ایله انك اوزرینه حجتدر وائمه
ثله ذاهب اولمشدر كه قسمائمه عین جانب مدعی به دوشرساژ
دعاری کبی دکلدر خلافا لابی حنیفه پس زوجین قبل الدخول اسلامه
کلسه ل و معا مسلم اولدق دیسه ل نکاحلری ایقا اولور و اگر زوجه
بترتیب اوزرینه مسلم اولدق دیسه زیرا مقارنت نادر واقع اولور
بوضورته زوج مدعی اولوب یعنی ایله مصدق اولور دیمشدر كه طلب
خصم اولدجه تخلیف اولماز و تخلیف اگر قسم باللهه ایسه قاضی انك
نیقی و یا اعتقادی اعتبار اولوب توریه و تأویل مفید اولمز و عین
غوسك اثمیه آثم اولور و اگر برامیر و یا قاضی تخلیف بغیرالله ایسه
نکاح و طلاق و عتیق کبی و یا خود خصمی بوجهله تخلیف ایسه
و یا کندی اختیار یله اولوجهله قسم ایسه حالفک نیقی اعتبار اولوب
توریه و تأویل نافع اولور مثلاً حلف بالعتیق بودر كه عتیق حلف
اوزرینه جزاء ایله عتیق برشبه تعلیق ایله ان دخلت الدار فمأوی حر
دیمك کبی و طلاق وائمه عین دخی بویله در كه اكا حلف بغیرالله دیرل
الحاصل قاضی و امیر طلاقه و عتقه وائمه استخلاف ایسه حالفک
نیقی معتبر در مستخلفک دکل زیرا قاضی و امیر طلاقه وائمه عینی
الزام ایتك مشرع دکلدر بلکه مشرع اولان حلف بالله اوزرینه
حلفدر و تخلیف حقوق الله ده و حقوق آدمیین ده و محمل تهنیده
جاریدر مرویدر كه داود علیه السلام ایامنده وسط بیت مقدسه
اولان صخره اوزرینه سمدان برسلسله آویخته قلمش ایدیکه ناس
اوراده تخاکم ایدر لری شویله كه هر کیم اول زنجیرمد دست ایدوب
واصل اولورسه دعواسنده صادق والا کاذب اولوردی تا كه ازالنده

برخوردیه ظهور ایلدی و اول خدیعه بوايدیکه بردفمه برکبسه آخره
برجوهر ایداع ایتش ایدی اول دخی اول جوهری برمحوف عصا ایچنه
قویوب اخفا ایلدی و صاحب ودیعه اول امانتی اندن طلب ایدیک
انکار ایدوب اول زنجیرمعلق بانه واروب تخاکم صددنده اولدقلرنده
ایندامدعی اگر بودعواده صادق ایسم زنجیر بکا قریب اولسون
دیوب اول زنجیری مس ایتدی بعده مدعی علیه دخی برظرافت ایله
عصایی مدعی یکنه و یروب آل و طوت شو عصایی دیو تسلیم ایدوب
اولدخی یارب اگر جوهری صاحبنه دفع ایتدو کیمده صادق ایسم
زنجیری بندخی مس ایده یم دیو مدید ایدیک اولدخی مس ایتدکه خلق
اوراده تشویشه دوشوب نه عجب سلسله ظالم و مظلوم اراسنی تسویه
ایتدی دیوجک شوم خدیعه سببیه اول سلسله صمايه مرتفعه اولوب
حضرت داوده وحی اولدیکه من بعدین الناس یتنه و عین ایله حکم ایله
انکیچون بعض علماء دیدیلر كه (وائینه الحکمة و فصل الخطاب) آیتنده
فصل خطابه مراد البینه علی المدعی و الیمین علی من انکر مضمونیدر
و بومعنی شریعت محمدیه ده مقرر اولوب الی الان باقیدر بعدذا حدیث
شریفک عیبارتی بلاینه دعاوی مال و ذمما دن تحذیر و اشعارتی
بلا برهان دعاوی حال و مقامدن تفریرد زبرا بواصر خطیرلاف و کرافله
اولماز بلکه صدق دعوايه برهان کر کدر و شطیح دیدکلری دعوادندر
زبرا رعونت نفس و بقیه طبعدن ناشیدر و شطیح شول کله در كه قائلنك
عندالله رتبه سنه دلالت ایله وائمه خلق اوزرینه افتخار ایده
بوايه فی الحقیقه حق اوزرینه افتخاردر زبرا محقق اولانه هرشیده
مشهود اولان حقدن و دعاوی ربوبیت دخی حدنی جهلمدندر زیرا
انسانک حدی عبودیتدر انکیچون دیمشدر كه (رحم الله امره اعرف قدره
ولم یعدطوره) بوجهندن سر ربوبیت عبودیتده مستور اولوب بحکم
الوقت عبودیتله اشتغال لازمدر بوخسه خادم اولان دعاوی محدودیت
ایتمك قلب حقیقتدر و لکن بومقامک اهلی اقل قلبلدر زیرا جمله
برازخدن خلاصه محتاجدر انکیچون کل دعوادن خاموش واهل

برازخ طویل اللسان او اور وشو لکه دیمش لرد در من عرف الله طلال اسانه
 بودند مراد معارف الهیه بی بسط یو خسه دعوی دکل و دیمش لرد در که
 محبت امتحان اولانه کیشدر زیر دعوان خالی دکلدر که سبل وش
 خروشی ونشیب و فرازده صفت و حداسی وار در محبوب ایسه بویه
 دکلدر بلکه خالص مخلصدر که انده امتحانه صالح اثر قالمشدر وشو لکه
 مشاق دنیا در حکم بشریتدر والا کمالک حیاتلری حیات طیبه و عیشلری
 عیش صافیدر فاعلم ذلك و اعمل حتی تكون من اهل القدرح الماعلی باذن الله
 المولی ومن ذم بدعواه مع کونه من اهل ذوق الحال لما حال من بدعی
 وایس عنده ادنی شیء من الاحوال ولا شک ان مثل هذا ممکوروبل مستحور
 * الرابع والثلاثون *

* من رأى منكم منكرا * مراد رؤیت بصریه اولورسه رؤیتی تعلق
 ایجاب بلکه عملی لاحق اولدینی دخی اکا قیاس اولنور زیر مقصود
 مقبذه منکری دفعدر پس رؤیت و علم از اسنده فرق اولماز و شراخ
 جامع ضمیر رؤیت قلبیه به معنی معنای علم حیل ایتش لرد در پس عین
 علمدن اعم او اور من تبه ضیه در که یو حکم فرض کفایه اولغه ریزدر
 قال الله تعالى (ولتكن منكم امة يدعون الى الخير ويأمرون بالمعروف
 وينهون عن المنكر) و خطاب جمع مکلفه اولان مسلمانره در کرک محبایه
 و کرک غیرى تکیم قرأنده کلور (کتتم خیر امة اخرجت للناس تأمرون
 بالمعروف و تنهون عن المنکر) و منکر شرعک تسبیح و تحريم ایندیر
 یعنی شول قول و فعل که انده رضاء الله اولیه منکر در که عندی معروفدر
 و بعضیلر دیدیلر که مکروه و ترک فرض و ترک سنت مؤکده بونده
 داخلدر تکیم ترک جماعت و صلاة جمعه و ختان و امثال او زریته
 اتفاق ایتسدر مقالة اولنور * فلیغیره بیده * تغییر برنسنده بی
 جاندن و صورتدن دوندیر که در تکیم حدیثه کلور (کره تغییر الشبب
 ای تنفد) بوراده امر ایجاب ایچوند و وجوب شرعه در یو خسه
 عقلیه دکلدر خلافا لمقرله اگر چه بعض امور عقلا دخی مستقیمدر
 (و علمایمش لرد در که امر بالمعروف مأمور بهه تابعدر اگر واجب ایسه

امر دخی واجبدر علی الکفایه و اگر ندب ایسه ندیدر و كذلك منکر
 مکر و هندن منع مستحب و سکوت مکر و هدر و منکر محظور دن منع
 واجبدر اگر قادر ایسه پس قدرت و ارایکن سکوت ایتک محظوردر
 زیرا مفسده به وقوعه وسیله در تکیم غرق و حرق واهالتدن تخلیض
 ایچون مصلی اولورسه دخی نقض لازمدر الحاصل واجب اولان
 یدایله تغییردر اگر یدایله اولان اموردن ایسه کسر اوائی خیر و اراقه
 و کسر معارف کبی پس یو تغییر عزیمت مقوله سندن در که ذی قدرته
 تر کنه رخصت یوقدر و ما بعدی دخی حالتد کوره بویه در
 (و فقها دیمش لرد در که یدایله اولان امر و نهی امر و ولایه و اسانله علمایه
 و قلبیه عوامه موکولدر یومعنادن هر کس کندی حالتد کوره کار ده
 کرکدر کرک مأمور و منهی قبول اینسون و کرک رد اینسون قال الله تعالى
 (وما علی الرسول الا البلاغ) و بعضیلر دیدیلر که اقویادن اولوب
 نهی او زریته مفسده ترتب ایتیه جکن بلورسه امر حکمده او اور
 هر شهرده وجوه القوم کبی * فان لم یستطع * پس اگر یدایله ازاله به
 قادر اولمازسه اول منکرک فاعلی اندن اقوی و یا بر اقویه مسند اولقی
 حسبیه تکیم زمانه ده یومعنی معروفدر * فیلسانه * پس انی لسان
 یعنی قواله تغییر ایلسون والا عامی او اور و اگر بلا قدره ترک ایتسه
 و یا مفسده مصلحتدن اکثر اولسه بناء علی هذا انکار قلبیه کتفا ایلسه
 محض ایماندن معدود او اور زیرا مؤمن اثاره فتنه دن منهیدر انکیچون
 خروج علی السلطان جائز دکلدر زیرا مقاسد کثیره سی واردر
 * فان لم یستطع * پس اگر قواله دخی متعه قادر اولمازسه امرادن
 و علمادن اولغله و بلکه بوا عصارده علمای دخی خوف شر ظلمه دن
 دکه بر نهی اسانلریته کتوره مزل زیرا یا قتل و یا ننی بلد و یا حبس
 و اهانت او انورل * فقلیه * پس قلبی ایله کراهت و انکار ایلسون
 زیرا بوراده قلبیه تغییر تصور اولماز بوجهتدن علفتها بنسا و ماء باردا
 قیلندن او اور و جائزدر که همت قلبیه و تضرعه دیمک اوله زیرا
 دیمش لرد در که (همه الرجال هم الرجال) و محجلدر که قلبیه تغییر ایتک

حکمی اوله فافهم جدا (پوراده یدایله تغیری تقدیم ایلدی زیرا منعه اقوادر والامن جهة العمل منع بالقول مقدمه که تحصیل مطلوبه اقربدر انکیچون تقدیر قول لین ایله منع ایتسه اوقدر احسن اولور قال الله تعالی (فقل لاله قولنا) بعده تغیر بالیددر حتی امام غزالی دیمشدر که حسبت که حق الله دن اوتوری منکر دن منعه ممنوع اولان کیمسه بی مقارفة منکر دن صیانتدن اوتوری بیش درجه در (بری تعریفدر که ارتکاب ایده جکی نسنه نک حرمت ویا کراهتی وسوء عاقبتی اعلامدر زیرا جائزدر که حل و حرمتدن بی خبر اوله (وبعدہ قول اعلیقله وعظدر تنکیم ولد والدنه رفقله وعظ ایده واکر غضب ایدر شمه سکوت ایلله وعبدله سید وزوجه ایلله زوج وتلیذ ایلله استاذ ورعیت ایلله سلطان دخی بویله در (وبعدہ سب وتعنیفدر که یا جاهل یا احق الله تعالی دن خوف ایتزمیسن ویا بونک امثالی سوز دیمکدر یو خسه فحش کلام دکل (وبعدہ قهرله بطریق المباشرة منعه کسر ملاهی و ارافة خیر و سرندن ثوب حریری اختطاف و مفصوبی بندن اخذ وصاحبنه تسلیم ایتک کبی (وبعدہ ضربله ویا ضربله مباشرت ایلله تخویفدر وشول کیمسه که غیبت وقذف مبتلادر ایتک لسانی سلب ایتک ممکن اولدیغندن ضربله اختیار سکوت اوزرینه حل اولور و قرأ نده کلور (فقاتلوا الی تیغی) یعنی بوندن اخذ اولور که بعض مواضعده تغیر منکر ایچون قتل دخی مشر و عدر * وذلک * یعنی قبلله انکار و کراهت ایتک * اضعف الايمان * ثمرات ایمانک اضعفدر نفس ایمانک دکل کما ذهب الیه الشافعی زیرا عند الخنفیه ایمان زیاده و نقصان قبول ایتمز الحاصل شدت و ضعف قبول ایدن ثمرات ایماندر زیرا ایماندن قلبه متعلق اولان تصدیقدر یو خسه منکری انکار دکلدر بلکه انکار ثمرات ایمانده ندر (سؤال اولور سه که اگر قصد ثمره ایمان اولسه انتفاء انکارله نفس ایماندن خارج اولماق لازم کلور مع هذا بعض روایتده کلور که (ولیس وراء ذلک من الايمان حبة خردل (جواب بودر که مراد ثمرات قویه

وضعیفه متنی اولسه ایمان معدوم کبی اولور دیمکدر (سؤال اولور سه که بوحديث شریف (علیکم انفسکم لا یضرکم من ضل اذا اهتمدتم) نصنه معارضدر (جواب بودر که معنای آیت کشتی مکلف اولدیغی نسنه بی اشلله کده غیرک تقصیری اکاضرر ویرمز دیمکدر خدا مات مکلفه نک بری دخی امر معروف ونهی عن المنکر در پس امر و نهیک عهدہ سندن بیرون اولدقد نصکره مخاطبه امثال بولنسه لا بأسدر تنکیم قرأ نده کلور (ولاتزر وازرة وزر اخری) و دیمشدر که محل اجتهاد ده اولان ماده ده حسبت اولماز بوجهندن بر نسنه نک منکر اولدیغی بلا اجتهاد معلوم اولماق لابددر بناء علی هذا حنفی شافعی اوزرینه اکل ضب وضع و متروک التسمیة ده انکار ایده مز و کذلک شافعی دخی حنفی بی مسکر اولماز نیددن منع ایلله مز (واقوی اولان اول کنیدی (عظ نفسك ثم عظ الناس) مفهومی ایلله عامل اولوب بعده غیری نهی ایتک کرک تا که (انما روى الناس بالبر وتسنون انفسکم) تحتندہ داخل اولیه اگر چه ترک واجب ایلله اوزرندن واجب آخر ساقط اولماز ونهی منکرک شرائطی واردر بری بودر که منهی عنه هنوز واقع اولماش اوله زیرا واقع اولان نسنه دن نهی اولماز بلکه وقوی اوزرینه ذم اولور (وبری دخی بودر که اول منکری اشلله چکنه ظن غالبی اوله مثلاً شارب الخمری شربه نهی کوره آلت شربی اعدادله والا مجرد یاننده کوره خمر اولماق موجب حد اولدیغی کبی موجب نهی دخی اولماز زیرا ایتک یاننده آلت زنی دخی واردر (وبری دخی ظن غالبی اوله که اگر نهی ایدر سه مضرت لاحق اولیه زیرا عند الاکراه خوفدن ناشی تلفظ کلمه کفر جائز اولیجق ضرورنله ترک انکار معصیت دخی جائز اولور بطریق الاولى اگر چه قتلنه جرایدن ایشی اشلله مأجور اولور کما قال تعالی روى الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله (و پورادن اخذ اولور که آفیون و خمر و امثالنه مبتلی اولان کیمسه خوف هلاکدن اوتوری تأیب اولماق لازم کلر بلکه بر مدت اکل و شرب ایلله طبعی تعذیل ایلله وبالقرض هلاک مؤی اولسه دخی شهادت مرتبه سن پورور

و دخی ظن غالبی اوله که منهی اولان کپسه بطریق التفت منکرانی
زیاده ایتیه زیرا بعض معاند وارد که سکار غما ایشلم دیو مصر و بلکه
اولکیدن دخی بتر اولور (و بری دخی نهی مؤثر اولوب عبث اولیه جفته
ظن غالبی اوله قال الله تعالی (فذكر ان نفع التذکری) و احیاء العلوم ده
کلور که بدعتده حسبت سائر منکرانده حسبتین اتم در زیر اعتقاده
دا رد که اساس الاعمال در و بدعتدن مراد فرق ضاله حالدی که
سنت و جماعتدن خارجدر و یتش ایکی فرقه دیدکاری اهل بدعتدر
اگرچه بواعصارده فروغ کثیره سی وارد و صوفیه محققینه
اهل بدعت دین ایمانه کفر اعتقاد یتش کی اولوب کافر اولور زیرا اگرچه
متصوفه دخی اون ایکی فرقه در و لکن اون بری اهل بدعت و بری
اهل سنتدر پس ظاهرا و باطنا اهل سنته اطاله ایدن کپسه مبتدع
و ضال و بلکه کافر در و مشهور در که دیر سوزکی ییلده سویله پس سکا
دخی واجبدر که قول و فعلده خقدن باطله عدول ایتیه سن و لا اهل
بطلانله محشور اولور سن و العیاذ بالله تعالی من العجب والغرور
و عدل اخبار من اهل الشرور (و دیمشدر که منکرده سر ایله چهارک
فرقی واردر که چهارده جمیع ناسه نخوستی ساریه اولوب عقوبته
مستحق اولور تنکیم حدیثده کلور (کل امی معافی الا المجاهرین) یعنی
اظهار معاصی ایدنلر دارینده عقوبتدن سلامت و عافیت بولمازل
و حکم جوارله سوء اثرلی غیره دخی ساری اولور پس کرچه فاسق
مستورک حائندن نجس اولماز و لکن فاسق معانک فسقندن نهی
ایتمک اوجبد رتا که ناس انک شردن سالم اولور (بعد ذل حدیث
مذکورده اوج نسنه ذکر اولدیکه بری ید و بری لسان و بری قلبدر
زیرا یدک مقبوضی سیف و سنن و لسانک مأخوذی حجت و برهان
و قلبک شانی اعتراف و اذعاندر پس کرکدر که ید ایله مظاهر
قهر و غضب الهی اولان ککنائس و بیوت خمر و مجتمع فسق
و فجور هدم و تخریب اولنه و لسانه حجت و برهان ارازا اولوب
خلقک ظنون و شکوکی رفع و ذکر کثیرله ادهام و خیالات باطله

ازاله اولنه و قلب ایله دخی وحدت وجود اعتقاد اولوب کثرتدن
ناشی توهم تعدد که شرک خفیدر ساحده عقددن بعید قلنه و لا
ظاهر شعائر الله و حرمت الله اولان اموری عدم مراعاتله خراب
اولد یعنی کبی باطن دخی آرایش افکار و تعلقات فانیه ایله برپاد
اولوب کعبه کپسه یه و یت معمور خرابانه منقلب اولمغه آفاق
و انفس دخی صورت مجرده ده فالور و کویا برامس موهوم اولور
* الخامس و الثلثون *

* لانتحاسدوا * اصلنده لانتحاسدوا در که احدی التائبین حذف
اولمشدر یعنی بری بریکوزه حسد ایتکور حسد غیرک نعمتی یدندن
زائل اولدوغن استمکدر کندینه حاصل اولمزه ده و یا خود اندن
زائل و کندینه واصل اولدوغن تمیدر اولکی اخبث و صاحبی
شیطانندن الوثر و حسد عقلا و شرعا و حقیقه مذمومدر بلکه
حاسد حقیقهده کافر در زیرا معارض الوهیت و مکابر بوبیندر
و حدیثده کلور (الحسد با کل الحسنات کما تأکل النار الحطب) سؤال
اولور سه که سببسات محو حسنات ایتز مکر که کفر اوله بلکه حسنات
سببانی اذهاب ایدر بس نوجهله سببسات حسناتی اکل و ابطال ایدر که
بومعنی بعض مبتدعه مذهبیدر بوخسه مذهب اهل سنت د کل
جواب بودر که حسد حاسدی محسود حقنده بعض اقوال و افعاله
حل ایدر که ثواب حسناتی محسوده انتقالی موجب اولور غیبت و شتم
و اتلاف مال محسود و سعی فی سفک دغه و امثالی کییکه بولر مظالمدر
و آخرته مظالم ایچون اقتصاص و ازدر و کاه اولور که حسد غبطه
معناسته اخذ اولور صورت حسدده اولمغه (لا حسد الا فی اثین) کبی
بتکیم بالاده مرور ایتشدر غبطه اودر که نعمت غیرک مثانی طلب ایله
زوالنی دکل و دیمشدر که نعمت دینیه ده غبطه واجبدر ایمان کبی
و غیر یده جائزه در امور مباحه کبی و بعض مواده مندوبه در شهادت
فی سبیل الله و الموت فی بار رسول الله و تصنیف کتب شرعیه
و تدریس علوم مرعیه و اشتهار بالخیر و امثالی کبی * و لانتحاسدوا *

نحش جملہ اودر کہ برمتاعک بهاسن زیادہ آیدہ سن مع هذا شر اسند
 رغبتک اولیہ و یا خود شر اسند تحریض آیدہ سن كما قال فی القساموس
 النحش ان یواطی رجلا اذا اراد یبعا ان یمدحه اوان یرید لانسان
 ان ینبع بیاعه فتنساومه بها یثن کثیر لینظر الیک ناظر فیقع فیها اوان
 ینقر الناس عن الشئ الی غیره انتهی والترکیب بدل علی اثاره شئ
 کاتارة الصيد والبحث عن الشئ كما فی تاج المصادر وغیره ونجاشیکه
 صاحب الحبشه در فتح نون وتخفیف یائله در و بعضیلر تشدید دخی
 جائز در دیدیلر ونجاشه الحادی زمان رسول الله صلی الله علیه وسلم
 رحادی ایدیکه حسن سوقی ایله دوه لری اهلک ایدردی حادی
 تغنی ایله دوه لری سوق ایلندر * ولاتباغضوا * بغضدندر که ضد
 الحیدر یعنی برنشدن نفرت واتی کراهندر بو ایسه عداوتی مستلزم
 دکلدر پس بغض عداوتن اعددر یعنی بری بریکوزه بغض و عداوت
 اتمکوز مقصود اسباب بغض و عداوته اشتغالدن منع ونهیدر زیرا
 عداوت ومحبت اختیاری دکلدر و اعداء الله اولنله بغض و عداوت
 واجبدر که اکا بغض الله دیرل حب فی الله کییکه احباء الله اولنله
 میل ومحبتدر که بودخی واجبدر زیرا اولیایه معادات حقنده وعید
 واردر شکیم حدیث قدسید کاور (من عاد لی ولای فقد آذنته بالحرب)
 بوراده ولیدن مراد ولی عریفدر که فانی فی الله و باقی بالله در یعنی
 هرکیم بنم بر ولی خاصه معادات ایدر سه اکا اعلام ایلدمکه بن انکله
 محاربه ایدرم یعنی معامله محاربه کی معامله ایلرمکه قهر و غضبی
 اوزرینه حواله ایلوب آخر مقهور و یوغم اولور زیرا مخلوق خالق
 مقابله دن عاجزدر اشته بو معنایه ایماء ایچون ولاتباغضوا دیدی
 زیرا مغضوض اولنله اراننده خواستدن کیمه بو انور سه باغضک
 هلاکی مقرر اولور ایمدی بغضی عن اصل عوام و خواصدن رفع
 اتمک کرکدر عوام و خواصه مطلقا ایمالردن اوتوری اثبات محبت
 لازم اولدینی کی بو معنایه دیدیلر که سید هبایه طاب اولان جمله
 مرغانه دانه افشان اولاق کرکدر زیرا همدخی انلرک میانددر

هر کورد و کی خضر ییل دیدکری بودر * ولاتدبروا * تدابر ایکی
 کشتی بری برلینه آرقه لرلن و برملک دبرلن یعنی آردلن دونه کدر که
 مواجهه تک مقابله ایدر بو ایسه اعراض اقتضا ایدر انکیچون تدابر
 تقاطع معنایه استعمال اولندی و تدبیر دیدکری دخی دبردندر یعنی
 برنشدن تک دبرینه و عاقبتنه وضو کنده نظر در پس معنی دیمک اولور که
 بری بریکوز دن تقاطع اتمکوز یعنی وصل معامله سنی قطعه تبدیل
 ایلکوز زیرا مودت فی القربی لازمدر مؤمنلرک حسب جهت شدن
 بری برلینه قرابت قریبه لری واردر بلکه نسب یوزندن دخی بریدر
 فرزندلدر و رحم رجاندن مأخوذ در جمیع اشیا تک ایسه تجلیات
 حسیله حقه ارتباطی واردر انکیچون قطع رحم اتمک انقطاع عمر و محق
 برکاته سیدر فاعرف جدا فانک علی مواجهه جمیع الاسماء قطعاً فالی این
 تذهب معرضا عن الله فصل وصل لربک فاذا انت عند من تهواه
 و دیمش لردر که ولاتباغضوا یعنی اهواء و مذاهبده اختلاف اوزرینه
 اولما کرزیرا دنیا به بدعت و طریق مستقیمدن ضلال بغض ایجاب
 ایلر و تدابر اتمکوز یعنی بری بریکوزی غیبت اتمکوز زیرا برکسمه بی
 غیبت آردنجه اولور یوخسه یوزینه اولماز بعضیلر بو معنای اولکیدن
 اولادر دیدیلر زیرا تقاطع تباعضده مندرج واندن مفهومدر وینه
 دیدیلر که تباعض تدابری مستلزم اولماز زیرا کاه اولور که ایکی متعادی
 توافقی ایدرل و بری برلندن مفارقت اتمزل و تدابر دخی تباعضی مستلزم
 دکلدر زیرا کاه اولور که ایکی متدابر بری برلینه لمصلحه محبت ایدرل
 جواب بودر که مقصود شارع امر باطن اولان حال قلبی اصلاخدر
 یوخسه امر ظاهر اولان حال قلبی دکل و بعضیلر دیدیلر که بری برلنیکوزی
 استقبال ایدوب تولیه و جوه اتمکوز بلکه استقبال ایدوب بسط وجوه
 ایدیکوز و روبرو اولوکز بو معنی دخی کرچه عبوسه ظاهره و خشونتدن
 نهیدر فاما مقصود ظاهر دن باطنه ارشاد در (بعدذا اوج کوندن
 زیاده هجران مسلم جائز دکلدر مکرکه غرض دین ایچون اوله ترک صحبت
 فاسق کی بس توبه سی ظهور اتمکجه زجراله الی آخر العبر ترک اولنور

سائر تشدیدات شرکی و بدعت اقوای اسباب هجر دندر واجباً ده
 کاور که واعظ مبتدعک منعی واجبدر و مجلسنه حضور دخی جائز دکار
 مکر که اظهارود قصد ایله اگر قادر ایسه والا استماع بدعت جائز دکار
 قال الله تعالى (فاعرض عنهم حتى يخوضوا في حديث غيره) پس
 بواجراض هجری مستلزم اولدی رجوع بولمذنبه * ولا یبیع بعضکم
 علی بیع بعض * صورتی بودر که بر کیمسه بر نسته بی خیار له اشترا
 ایدوب قبل لزوم البیع آخر کیمسه اکا کل بویعی فسخ ایله بن سکا
 اندن رخیص و یا اول بهایه اندن دخی اجودنی و یریم دیمکدر که
 بوضع حرامدر زیرانده موجب عداوت و بعض اولان اذای مؤمن
 واردراشته بونهی غبن فاحش اولدیخی صورته در والا فسخه داعی
 اولق لا بأسدر زیرا کا وجه رخیصله پیعده ضرری دفع وارد
 و بر ضرورت دخی وارد که اکا صورة السوم علی السوم دیرلر و اول
 ضرورت بودر که بر کیمسه آخر دن ثمن معین ایله بر نسته اشترا ایدوب
 متعاقب دین انک اوزرینه تراضی اینه که نصکره آخر کیمسه کلوب اکا نقص
 بهائله و یا خود ثمنک مثلی ایله دخی اجودنی عرض ایده فاما تراضی واقع
 اولسه اکا بیع من بزید دیرلر که لا بأسدر (و شری علی الشری دخی
 بویله در مثلاً زمان خیارده بایعه دیه که بویعی فسخ ایله بن اتی بندن
 دخی آخر بهائله آلورم و سائر بونلرک امانی دخی منهیدر خطبه اوزرینه
 خطبه کی و بر منهی دخی بودر که اهل قرانک شهره سحر یومه
 پیوه جلب اینه دوکی متاعی شهرلی آلوقیوب سحر زاید له فروخت
 ایچوندر که عند الشافعی حرام و عند الامام مکروهدر اگر اول متاعه
 ضرورت واریسه و اکا احتکار دیرلر که انتظار غلادر * و کونوا عباد الله
 اخوانا * عباد الله نصبله حرف ندانک حذفله در بوصورته اخوانا
 خبر کان اولور تنکیم اختصاص و مدح اوزرینه انصابه دخی بویله در
 و جائزدر که عباد الله خبر و اخوانا خبر بعد خبر اوله یعنی یا عباد الله
 عبودیت و عبودت ایله الله تعالی به منسوب اولدوغکز ضکی
 اخوانه دخی بری بر یکوره منظم و مضاف اولوکز قال الله تعالی

(انما المؤمنون اخوة) بومعنی ایسه تعاضد و تقاطع و تباغض و امثالی
 اخلاق سافله بی منافقیدر و بوندن اخذ اولور که کافر فی الحقیقه عبد الله
 دکار در زیر اعبدا اوزرینه واجب اولان امثال امره و لا تله قائم اولمشدر
 پس انک حقه اضافتی اضافت خلقدریو خسه اضافت تشریف دکار
 و جائزدر که عبادا منون اولوب الله ده لام اختصاص ایچون اوله تنکیم
 (کونوا انصار الله) ده ایکی وجهله قرآت اولمشدر * المسلم اخو المسلم
 * انما المؤمنون آئیندن مستفاد در و بونده تشبیه بلیغ وارد در اصلی
 کاخیه دیمکدر یعنی ایکسنتک میانی دین واحد جمع ایدر ایکی برادرک
 میانی اب واحد جمع اینه دوکی کی پس و مصفده اتفاق دانده اتحاد کییدر
 فکیف که اخوت و انصابه دخی اشتراکی مستلزمدر یعنی فرزند آدم
 اولفله میانلرنده قرابت قریبه یو غیبه دخی بینه علاقه قویه وارد در کافر
 ایسه بویله دکار در بر او مصفده اختلاف وارد در حتی سنی ایله بدعی اراستنده
 مناکه صحیح دکار در دیدیلر و امرأ مسلمة نک بدنی کافره یه نا مجرمدر
 دیوقائل اولدیلر پس اخوت بین المسلمین در یو خسه بین المسلم و الکافر
 دکار در دیدیلر انکیچون مسلمه و کافره بری برید نا مجرمدر (بعدد المسلم
 اخو المسلم جمله سی استیثنا فدر که استعظافی مشتملدر تنکیم دیرلر
 (انما هو اخوک و اولادک و بیک فاعرفه * لا یظلم * یعنی اکا ظلم ایلمک
 لایق دکار در بودنی استیثنا فدر که وجه شبه ایماندر زیر حقوق
 اخواندندر که بری بری اوزرینه دینلرنده و نفسلرنده و ماللرنده ضرر
 ادخال ایتیه لرشول وجهد نک قطع ارحامدندر بویسه اخوت
 اسلامی منافقیدر بلکه کافره بله ظلم حرامدر انکیچون دعاء مظلومدن
 مطلقا حذر لازمدر زیر کافر اولسه دخی مستحباید و حرمت ظلم
 یکرمی دور دینی حدیده مرور ایتشددر * ولا یخذله * فتح یاوسکون
 خاء معجه و ضم ذال منقوطه ایله خذلدن فتحله و خذلدن کسرله
 مشفقدر نک نصرت و اعانت معنا سته فارسیده فرو گذاشتن ایله
 تعبیر اولور یعنی مؤمن مؤمنک نصرت و اعانتی ترکله تهاکمه
 القا ایتز بعض احادیثده (ولا یسلمه د و شمشدر افعال د نک

همه سلب ایچو ندر یعنی سلم و صلحی از آله ایتمز و یا خود اسلام
خذلانه دوشور مکدر شکیم تاج المصادره مصر حدر بوسورتده
(ولا یخذله معانسه او اور الحاصل مسل دفع ظلمده و امثالنده
استعانت اینسه اعانت ایلده اگر ترکنده عذر شرعی بوق اینسه
زیرا مواضع ضرورات قواعد شرعیه مسئندار * و لایکذبه *
فتح یا واسکان کافله در و لایضربه و زننده بعض محدثین دیدار که
بوالفظه اکثر متونده بوقدر یقال کذب ال جل من باب ضرب ضد
صدق و کذب ال جل مجهولا ای اخیر یا لکذب پس معنی دیمکدر که
خلاف واقع امره اکا خبر و یریمه مکر ضرورت داعیه و یا شرع
لمصلحة اذن و یرمش اوله (و امام بیهقی دیمشدر که کذب قولله اولدیغی
کبی قول و نطقک غیر یله دخی او اور پس برنسنه دن علی خلاف ماهویه
اخبار ایلسه صدق متنی اولدیغی کبی مثلاً کذب علیک الحج دیمه دخی
دخی حج متنی اولدی یعنی وجودی اولدی پس بکیدن وجوده کتوردیمک
اولدی (و بوراده و لایکذبه بی تشدیدله تکذیبیدن اولمغه ذاهب اولدیله
اگرچه معنائک مساعده بی وارد در زیر اخیر کذب القایتمکده افساد
دین و دنیا اولدیغی کبی خبر صادق تکذیبده دخی سوء ظن و ملال
و انکساره بیبیت وارد در بس سن اکا طوغری سولمک لازم کلوب
اولدخی سنی او معناده تکذیب ایتک جائز اولیجق اول وجهله سندخی اکا
معامله ایتک لازم اولور فاصدق و صدق * و لایحقره * یا نک فحی و فاذک
کسر یله ضرب بایندن حق در ندر خور طوتمق معناسنه و قاموسده کلور
الحقر و الحفارة الذلة و الفعل کضرب و کرم و الاذلال کالتحقیر
والاحتقار والاستحقار و الفعل کضرب و المحقرات الصفات انتهی
ای فیکون الکبار معظمت (یعنی مسلم مسلم عینی ذکر ایتکله استحقار
ایلمز و کذلک فقیر الحال و کثیر العیال و متغیر الاحوال کور سه استسخار
ایتمز زیرا از دراه و سخریت منهی و حرام در شول جهندن که الله تعالی
بنی آدمی نکرم و تفضیل ایلدی (و یخفزه اخفاردن اولمق دخی مرویدر
خامجه و فائله غدر و نقص عهد معناسنه و لکن قاضی عیاض دیمشدر که

صواب و معروف اولکیدر شکیم و لایحقره روایتی انی تأیید ایدر (بعدذا
احتقار برنسنه نک ذاتی ایچون دکل بلکه صفاتی ایچون در پس کافر
وظالم و فاسق کفر و ظلم و فسق ایچون احتقار اولنور ل قال تعالی
(ومن بین الله خاله من مکرم) چونکه اسلام و طاعت و عدله عدول ایدر
من کل الوجود قدر لری مرفوع و معظم ام اولور شکیم خالد بن الولید
و عکرمه بن ابی جهل و امثالی اسلام و تقوا لری سبیله معظم اولدیله
حتی خالد سیف الله المسلمون دیوملقب اولدی و عکرمه به اذیت او اور
دیویدری ابو جهلی سب و شتمدن اصحاب نهی اولندیله اشته لا تؤذوا
الاحیاء بسبب الاموات حدیثک و رودنه باعث بودر * التقوی ههنا *
استنباطدر که صورنده تسویه دن صکره معناده تفاوته اشارتدر یعنی
محل تقوی قلبدر که صدر ایتک ظر فیدر او ایسه مستور نسنه در بس
اهل اسلام کرچه امر ظاهر ایله بر مرتبه ده در و لکن امر باطن ایله عند الله
تفاوتلری وارد در و کاه اولور که عادت بدن و یا لکنت اسنان و یا سواد
جسد و یا عی و عور و عرج و قصر و طول و امثالی ایله معیب او اور فاما
سیرتی جهندن سالمدن اسلام واقوادر بس اکا نظر نقصانله نظر ایتک
کر کدر و الا خالق تحقیر مؤدی اولور زیرا جمیع کائنات مرتبه خلقت
اکامضا قدر قال الله تعالی (ان اکرمکم عند الله اتقاکم) و قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم (ان الله لا ینظر الی صورکم و اعمالکم بل الی قلوبکم
و نیاتکم) یعنی اگر قلوب و نیاتک خالصه و صادقه ایسه منظور حق
اولور سکز و الا فلا * و یشر الی صدره * قائلی راوی حدیث اولان
ابوهریره در یشر نک فاعلی رسول الله در صلی الله علیه وسلم مقتضای
ظاهر ماضی ایکن مضارعه عدول ایتک اول حالی نظر اهل کماله
استحضار ایچوندر که اکا حکایه حال دیرل و حکایه حال ماضیه اودر که
زمان ماضیه ده اولان نسنه زمان جالده فرض اولنوب انین حاله دلالت
ایلین لفظه مضارع ایله تعبیر اولنه و اشارت کفله و یا عین و یا حاجب ایله
اولانه دیرل و او حالیه در * ثلث مرار * بعض نسخده مرات واقع
اولمشدر مرار کسرله مره نک جمیدر مرات کبی فتحله مره فعله واحددر

تازه و کره و دفعه دخی بویله در (ثالث التقوی ههنا به متعلق قدر پیشتر
 الی صدریه دکل تکیم بعضیلر زعم ایندی لر زرا بوضو رنده اینهمه مدن
 خالی د کادر (یعنی مراد بود که جناب نبوت علیه الصلاة والسلام
 التقوی ههنا کلامی تقوا نك شائنه اهتمام و بیاننه اعتقادن او توری
 اوج کره تا کید و تکرار ای باب هر کره سنده ید مبار که دل یله صدر لینه
 اشارت دکل تکیم شمائل نبویه ده کلور کان اذا تكلم تكلم ثلثا (و بعض
 ادعیه که اوج کره قراءت ایله تقیید اولمشد بری حسن و بری عقل
 و بری خیال مرتبه سنه اشارتدن او توری در زیر وجود انسان بواج
 مرتبه بی جامع و هر بری بر تو جهه محتاجدر * بحسب امری من الشر
 ان يحقر اخاه المسلم * (حسب سین مهمله نك سكونيله کافى معنادر که
 مقدم خبر در اولنده بازنده در که غیر متعلق بشی در) وان يحقر الخ
 تاویل مفردده خبر در مسلم منسوب و اخك صفتی در تقدیری حقرا لرجل
 اخاه المسلم کافیه من جنس الشر یعنی مسلم قرنداشی مسلمی خور طوئقی
 جنس شردن بر شر عظیمدر که انك و بالی اکا کافیدر بوراده امر تحقیر
 تکرر اولندیغی حرمت اسلامی تا کید اینموند (بعد از بوزکیبت مفردانی
 بالاده شرح اولمشد راعاده به حاجت یوقدر * کل المسلم علی المسلم
 حرام دمه و ماله و عرضه * کویا مسؤل وارد اولوب حکم
 تحقیرندر حرام میدر حلال میدر دندلده کل المسلم الخ اکا جواب واقع
 اولدی (کل المسلم مبتدا و حرام خبر و ما بعدی بدل کل در زیر اکل
 معرفه به مضاف اولسه احاطه اجزاء ایچون اولور کل التفاح حامض
 کینکه جمیع اجزاء تفاح حامضدر دیمکدر و اگر نکره اولسه جائز اولماز
 زیرا جمیع افراد تفاح حامض دکلدر بلکه بعضی حلو در کویا
 انسائت دی اجزاء حسیدن و مالی اجزاء حسیده اسبابندن و عرضی
 اجزاء حکمیه دندر که مسلم بواجزائه دن عبارتدر و حرمت ظاهره سی
 بواج نسبه به تعلق ایدر و هیکل دمه داخلدر زیر ادم انك مقویهدر
 و عرض الرجل جانبیه الذی بصونه کما مره و بواج موضعه مضاف
 تقدیر اولور اراقة دمه اخذ ماله و هتک عرضه کی یعنی موجب شرعی

اولدیغی برده امور مذکوره حرامدر و الا تمزیر و قتل اولور و مال مرتد
 مأخوذ در زیرانی در انکیچون بعضی روایانده (الابحیهها) کلمه در
 تکیم حدیث ثامن ده مشروحدرو و بعضی لر دیدیلر که عرض ایکی
 دوزلیدر که شرعا حایه و رعایتی واجب و یا مستحبدر و شولکه
 عندالعوام امور معتبره عرفیدر اندن خارجدر انکیچون بعض ادائی
 تحقیر اولدورده سنك عرضك نولاجق دیرل یعنی انك عرضنی کلا عرض
 عدا ایدرلر و حدیثه کلور که (من ار بی الربی الاستطاله فی عرض المسلم
 بغیر حق) معنای اکثرها و بالاولا و اشدها فی التحريم دیمکدر
 بوراده بغیر حق بعض احوالده استباحث عرضه اشارندر مثلاً
 صاحب حق اولان خصمی ایچون ظالم و تعدیدر دیمک جائزدر
 و شهادتی جرح و خاش اوزرینه شهادت دخی بویله در پس
 کسر عرض بغیر وجه شرعی ایسه سفک دم کی در والا لا بأسدر
 * السادس والثلاثون *

* من نفس عن مؤمن کربة من کرب الدنیا * تنفیس ازاله غم در
 يقال (اللهم نفس عني ای فرج ونفست الريح اذا هبت طيبة وفي الحديث
 (لا تسبوا الريح فانها من نفس الرحمن) یعنی ریح امور منفسه دندر زیر
 نفس که فتح فائله فم و فخردن خروج و دخول ایدن ریحدر انسان
 تنفس ایندیکه حیات حاصل و ضیق زائل اولور تنفیس شاملدر
 مان و مساعدده و سفارت و رأی و اشارت و دعا و عند صاحب الحق
 شفاعت ایله اولان تنفیس کرک تنفیس جزئی و کرک کلی اولسون
 اگرچه مطابق کماله مصر و قدر (کرب کافک ضمی و رانک فتحه له
 کر بتک جمیع در ضم و سکونله کربت حزن شدید و غم غالبدر
 کرب الارض دندر ارضی حفرله قلب ایتدی معنای اهل حرارت
 حالی کی زبرا غم غالب نفس انسانی قلب و آثاره ایدر و بعض نسخده
 عن مسلم دشمندر منقاد معنایه بوضو رنده بحسب اللغذمی به دخی
 شامل اولور زیرانی دخی بعض احکامده مسلم کیدر حقوق جار
 و عبادت مریض و دفع صدقه و ائالی کی پس اکا دخی اعانت اولور

مکر که کفر و معصیه دار اوله کنیسه به جل و سنی خروغی کبی
 انکیچون اولاد مسلمینی تحصیل صنائع ایچون کفر به شاگرد لکه
 ویرمک مکر و هدر زیر انلرک اخلا قبله تخلقه و کفر لینه مساعده به
 ذریعه در بوجهتند که صبیانه الباس حریر و امشالی نحر مات
 ممنوعدر تا که انکه تهود ایلوب بعد البلوغ عودت ایتیه لمعنی بودر که
 بر مؤمن غموم و هموم وضیق و شدت دنیادین بر مؤمن و بار مسلمدن
 مطلقا بر نسنه ازاله و کشف ایتسه قلیل و کثیر و صغیر و کبیر و هر نه
 اولور سه اولسون اگر زحمتی امور دنیویه دن بر امر حلال و مباح
 ایچون ایسه والا معصیه اعانت اولمز انکیچون کرب دنیا لیه تقیید
 ایلدی و نوتقیید واقعی بیان ایچون اولقی دخی جا ردر و محملدر که
 کرب دنیا کرب آخرتدن احتراز اوله که غموم آخرتدر زیر ادنیاده غم آخرت
 نغدر مزید و شدید اولسه صاحبیه اولقدر فائده سنی واردر که درجات
 عالیه به وسیله در مکر که تنفیس بر از خدن تخلیص و یا بجهولی اولان
 موادی تعلیم اوله * نفس الله عنه کربیه من کرب یوم النقیمة * یعنی
 الله تعالی اندن کرب آخرتدن کربت عظیمه بی تنفیس ایلیه پس
 کربت اولی ده تنوین تقابل و تحقیر و کربت ثانیه ده تکبیر و ده ظلم
 ایچون اولور زیر کرب دنیا کرب آخرته کوره یسیر و قلیل و حقیردر که
 لا کربت حکمنده در و مؤمنه عمل حقیری مقابله سنده فضل الهی
 عظیمدر و بونده اشارت وارد که کرب دنیا و کرب آخرت بسیار در که
 هر برنی دفعیچون بر عمل مناسب لازمدر زیر اجمع جمله مقابله اولمشدر
 و بوندن مقصود اصل مقابله بی پیاندر که بطریق العدل در یو ایسه
 فضلی منافی دکلدر پس کربت واحد نک ازاله سی کرب کثیره نک
 زوالنه سببدر قال الله تعالی (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) تنکیم
 بنه مسجد مثل ایله مقابله اولندی مع هذا اکا منحصر دکلدر زیر
 هر نسنه نک صور بحسب الموطن اولدیغی کبی مجازاتی دخی اکا کوره در
 یعنی عدل و فضلاک بحسب الحقیقه موطنی آخرتدر و مرتبه فضلاک
 اعلا سی اختصاص دیدکدر بدر که جناب حق به مفوضدر و بوندن

اخذ اولور که شان مؤمن قضاء حوائج مؤمنین ده اولقدر که فضل
 عضیمی واردر زیر عمل متعددرا انکیچون خیر الناس من ینفع الناس وارد
 اولمشدر سوال اولور سه که من نفس ده کلمه من عام اولوب کافر دخی
 مسلمدن تنفیس ایلسه آخرتده اول کافر تنفی اولور می جواب بودر که
 تعمیر بعدددر زیر ظاهر شرع بویه مقامانده اهل ایمانی خیراته نحر بصددر
 و اگر کافر دن مکارم اخلاق صادر اولسه عذاب کفری قطعا تخفیف
 ایتسارده عاصی به کوره اختلاف واردر ایکی طرفک دخی شواهدی واردر
 ظاهر اولان بودر که مکارم کفارک تجاراتی دنیساده در تنکیم ایلسه
 قبل الامن عبادتی مقابله سنده الی یوم القیام عمر طویل اعطا اولاندی
 چونکه کافرک کفری قلبندن قالبنه ساری اولدی لاجرم عذابی قابل
 تخفیف اولدی مؤمن عاصی ایسه بونک خلافتدر زیر ایمان دخی
 معاندن صورتیه ساری اولیق عذابی قابل تخفیف اولدی انکیچون
 عصاة مؤمنین طبقه علیای نازده در فافهم والله اعلم * ومن یسر
 علی معسر یسر الله علیه فی الدنیا والاخرة * کرب دنیا و تنفیسک
 بعض موادی تخصیصدر که اکا کربت دین دیرلر و معسر اعساردر
 تنک دست یعنی فقیر اولقدر که وجود مال اکا کوره معسر در پس
 اعسارک همزه سی صیوروت ایچوندر که مسار ذاعسرة دیمکدر صسرت
 یسر تک ضدیدر که زک انلردن کوجلاک و قولایلق دیوتعبیر ایلر
 الحاصل معسر مطلق مقتدردر و لکن عصرت غریم عسرتلرک اشدی
 اولمفلله مدیون معسرده استعمالی اکثر اولدی (من انظر معسرا) الخ
 حدیثی دخی انی تأیید ایلدر معنی بودر که بر کیمه غریمنه یعنی بورچلو سنه
 تیسیر ایلسه مطالبه بی تأخیر و یا کلا و یا بعضا ابراء ایتکله و یا مطلق
 فقیره تصدق و دفع ضرورت اتسه کرک معسر مؤمن و کرک ذمی
 و کرک مستأمن الله تعالی انک اوزرینه تیسیر ایلیه دنیساده توسیع رزق
 و حفظ عن الشدائد ایله و آخرتده تسهیل و حساب وظل عرشده
 نظلیل و امشالی ایله یعنی دنیاده تیسیر معسر نوجهله قلب معسر
 سبب فرح اولدیه آخرتده الله تعالی انی تفریح و اسباب نشاطی

نهیه ایله جزاء وفاق اعطا ایله وفقه شده کاور که فرض نافله دن
افضلدر الا بر قاج مسئله ده دکل اولیکسی اراء معسر مندو بدر و لکن
انظار واجبدن افضلدر وایکجیسی ابتداء سلام سنتدر و لکن رد
واجبدن افضلدر و اوچنجیسی وضوء قبل الوقت مندو بدر و لکن
وضوء بعد الوقتن افضلدر که وضوء بعد الوقت فرضدر و تیسیرده
تعلیم علمه دخی اشارت وارد زبرا جامعک امری عسیردر تسلیکه دخی
رمز وارد زبرا مرید ذوق حال و فیض ملک متعالدن معسر در
وانساک فضلی کندی نفسنده کامل و غیره مکمل اولمغه در پس
استاذ ظاهر عسرت جهلی بسرت علمه تبدیله سبب اولدیخی کی
استاذ باطن دخی عسرت حجابی بسرت کشفه تحویله باعثدر انکیچون
معلم و مساک اولنلرک سائرل اوزرینه فضل زائد لری وارد زبرا
دیمشدر که الفضل المتقدم استاذایسه اقدامدر اگر کسه سنی جهتمندن
احدث اولسون و هر قومک رئیس و متبوعی و مکر مدر فاعلم ذلک
وتسلیم و تعلیمک هر بری قرآنده مذکوردر قال الله تعالی (ویر که هم
و یعلمهم الکتاب والحکمة) زبرا طهارت نفس یا لکن کز و شرکدن
دکدر بلکه ادناس باطنه نلک جله سندن طهارت لازمدر و از جمله
ادناس وارجاس تعلق ماسوادر کما قال الله تعالی (لا یمسه الا المطهرون)
فافهم * ومن ستر مسلمان الله فی الدنیا والاخرة * قضای روایتده
من ستر علی اخیه دوشمشدر بوراده ستر بدنی اباسله و عینی اخفائله
ستره شاملدر و ستر حق دخی اکا کوره حله جنت و کشف رحمتله
ستردن اعمدر زبرا علی ملاء الناس عریان و اقضاح امره ائلددر
دیمشدر که اگر حقوق اللهیدن ایسه زنی و شرب خمر و امثالی کی
ناسدن ایسه قتل و سرقه و نظائر کی ستر حرام و امام و ولی به
رفع و اخباری واجبددر که مفسده ترتب ایترسه و اکا نصیحت واجبه
دیرل غیبت محرمه دیمزل و دیمشدر که فسقه معروف اولنلرک حاللری
والی به عرض وذوی البیوتادن اولنلرک عتراتی اقله ایده ل مکر که
حدوده متعلق ایله که الله جمع الناس اعلی و ادنی و سلطان و رعیت

برابر در وذوی البیوتات اشرف ناسدر که ترک انلره اوجاق صاحب لری دیر
اگر عنعنه ایله و کابرا عن کابرایسه و عجم خانواده دیر و بوندن اخذ
اولنور که ستر ظاهر لازم کلدیکی کی ستر باطن دخی لازمدر مثلاً
عارفدن استماع ایتدیکی اسراری کتم ایده و نادانه افشا ایتیه والا
فضاحتنه کوره جزا بولور قال الله تعالی (یا عبادی انما هی اعمالکم
ترد علیکم) و عارف بالله اولانیه دخی کر کدر که بواء صادره خاموش اوله
ودیکه بر سخن شناسه اعتماد ایدوب ستر رازی برداشته قلبیه ای نیجه
عارف کشف سرایتکله سر و پردی منصور کی و نیجه ردخی حاللری نه
کوره مبتلی اولدیلر یا ستر العیوب و یا کشف الکروب استرنا بکشف
رحمتک و فرج عنا کما فرجت عن خواص خلیفتک * والله فی عون
العبد ما کان العبد فی عون اخیه * تعمیم بعد التخصیصدر ما بوراده
مدت مناسبه ظرفدر مدته کون العبد فی عون اخیه دیمکدر و یا خود
موصوله در والله فی عون العبد الذی کان فی عون اخیه مناسبه
بوصورنده کان زائده اولور مظهر که عیددر مضمر موضعنده وضع
اولدیغی استعطاق و ایدان ایچونددر که عبد عجزله بله قنداشنه اعانت
ایدیجک الله تعالی اظهار اطفله اولددر بوراده عونک ظرفیتدن
دوام و ثبات مأخوذدر پس والله یعین العبددن اباعدر عبدک اعانتی
مالله و بدله اولمغه شاملدر و حقک عونى تیسیرامانی و قضاء حوائجدر
مقصود واجب و مندوب و بیاح اولان امورده معاوتندر بوخسه
حرام و مکر و هده دکل والا اعانت معصیتله عاصی اولمش اولور
قال الله تعالی (وتعاونوا علی البر والتقوی ولا تعاونوا علی الاثم
والعندوان) پس تعاون ارا مل و احسان یتامی و موا ساة فقره
و نصرت ضعیفا ایله ظلمه و فقه و جاره به مساعده ایتیه زبرا
کفر و معا صیده ابوین کا فرینه بیه مساعده منهیددر مع
هذا حق غالب لری واردر فکیف که سائرله * ومن سلك طریقاً *
یقال سلك المكان دخل وسلكه غیره واسلكه ادخله طریق بولدر
ایاق ایله طرق و ضرب اولند یغی ایچون طریق دیشلدی

بوراده حسی و معنوی اولفیه شاملدر و طریق تنکیر ایندیکی افاده
ایدر که طرق جنت چوقدر و علوم دینه دن هر بری اکا برطر بقدر
* یلمس * بعد الجملة حال و یا صفتدر التماس طلبدر اصلی لمسدندر که
ید ایله مس در یعنی لمس ظاهر بشره ایله ادراکدر مس کی صکره انکله
طلبدن تعبیر اولندی زیرا برنسنه طلبی اولان کیمسه حال تنبع ده
لمسدن خالی دکلدر و بعضیلر دیدیلر که لمس احساسدر لا محاله و مس
اعدر زیرا بعض مس وارددر که انده احساس اولماز * فیه * ضمیر
طریقه راجعدر * علما * تنکیر علوم دینه دن هر برینه شمول ایچونددر
علم تفسیر و حدیث و کلام و فقه و اصول فقه کی زیرا موصل جنت
اولان بو علومدر و علوم عربیه دیدکلری علم لغت و صرف و نحو
و امثالی علوم شرعییه حکمنده در زیرا علوم شرعییه بی تحصیل و سبیلدر
پس علوم فلسفیه بونلردن خارجدر منطق و غیره کی مکرکه تعلی
برای رد اوله بودخی عند الخواص ممنوعدر و بونده سلوکه اهل
تصرفک سلوک مخصوصنه و طریقه طریقت معهوده سنه و علم ایله
علم الهی به اشارت وارددر و تنکیری تعظیمدن خالی دکلدر زیرا علم
تصوفکه علم ادیدر سائر علوم اراسنده عظیم القدردر زیرا معلومی
اجل المعلومات اولان الله تعالیدر و سائر علوم موصل جنت ایسه بو علم
عزیز موصل حضرتیدر اگرچه جاهلی بسیار و محبوب حق بشماردر
بعدذا التماس علمده نیت خائسه کرکدر زیرا نیت روح عملدر و سائر
عباداته تطرق ایدن ریا و اغراض فاسده طلب علمده زیاده در زیرا علم
وسیلۀ جاه اخروی اولدیغی کی ذریعۀ جاه دنیوی دخی اولور و العلم
حجاب دیدککلری اهل بنداره کوره در زیرا علم مال کی سبب غرور
و شروردر الامن عصمه الله تعالی * سهل الله له به طریقاً الی الجنة *
به ضمیری طریقه رجوع ایتک اظهاردر تنکیم مابعدی اکا قرینه در
زیرا طریق علم طریق عمله و طریق عمل دخی طریق جنته سالکدر
پس علم بالارسطه جنته موصل اولدی الحاصل بلا علم عمل و بلا عمل
جنت اولماز انکیچون قرآنده کلور (جزاء بما کانوا یعملون) یعنی اگرچه

عمل موجب جنت دکلدر و لکن زربانک پایه می کیدر که ذر و نه زربانه
وصول پایه لز و ساطتی ایله اولدیغی کی درجات عالییه به ترقی دخی عمل
شرعی و ساطتیله در پس تسهیلدن اخذ اولاندیکه طریق جنت
صعبدر و اکا سهوات استین طریق علم و عمله سلوک ایدر و لا جنته
سهواته منتهی اولماز و بوندن فهم اولندیکه کرچه علم و عمل مغنویدر و لکن
عالم و عامل اولان کیمسه کویا طریق حسی جنته در و غایت طریق
جنتدر انکیچون (و ازلفت الجنة للمنفین) وارد اولدی زیرا علم و عمل
طریق جنت اولفیه کویا عالم و عامل اولنلره دنیاده جنت تقریب
اولمدر تنکیم جناب نبوت صلی الله علیه و سلم غزوه بدرده پیوردیلر
(قوموا الی جنة عرضها السموات والارض) و حدیث مذکورده علم
تخصیص بالذکر اولندیغی شرف زائد نه دلالت ایدر زیرا ذات حق
اقرب و سائر صفات و کالاتی مستبعددر پس علم ظاهر و عمل شرعی و علم
باطن و حال مرعی بی جامع اولان کیمسه قیامتده فوق الکمل اولور
* و ما اجمع قوم فی بیت من بیوت الله * ما نافیسه در بیت اسلامده
کیچمه ده انسانک مأواسی یعنی بیوتت ایندیکی برده صکره بلا اعتبار
اللیل دخی اطلاق اولندی جمعی ایات و بیوت کلور لکن بیوت مسکنه
اخص و ایات شعره کوره دینلور و بیت حجر و مدر و صوف و و بردن
مقخذ اولنلر اوزرینه واقعدر و بیت شهر اکا تشبیه اولمدر زیرا
جنتد اخلاط اربعه و بیت ارکان اربعه اوزرینه ظاهردر که سبب
ثقیل و سبب خفیف و بیت الله و بیت عتیق کعبه به علم عالیدر
و اهل بیت آل نبویه متعارفدر بیوت الالهده اضافت تشریف ایچونددر
ناقه الله کی بیوت الله کعبه به ملحق اولان مساجددر که ایچنده درس
علوم شرعییه و ذکر الله اولفیه معظمه و مشرقه در و سائر بیوت عبادات
دخی مساجده ملحقه در الحاصل بیوت الله مواضع معظمه در پس
مواضع محقره خارجدر حانات و معاطن ابل و مرارض غنم و مزبل
و امثالی زیرا بو مواضعه صلاة مکر و هه اولیحق سائر اذکار و افعال
شرعییه دخی بویه در و بوندن ظاهر اولور که بیوت الهیه فی الواثن

بالطوب بخوزانه دخی مطیب فلقی کر کردر خصوصاً بوم جمعه ده که منزل الملائکه در * یتلون کتاب الله * قرأنی و انک حکمته اولان کتب شرعیه بی قاری و علی سبیل التتابع تالی اولدقلری جالده یعنی مانیسنی محافظه و مانیسنی مراعات و مطلقاً و موقف حضورده الله تعالی اوزرینه قرائت و مشاعده ایله که اکا حق تلاوت دیرلر کا قال الله تعالی (الذین آتیناهم الکتاب یتلونه حق تلاوته) و بونده دخی کتابی جلاله به اضافت تشریف ایچوندنر کتاب مکتوب الیه بدر که مکتوب اولدیغی جهتدن نظم و مقصود و مدلول اولدیغی وجهدن معنی و کلام نفسی اولدیغی یوزدن غیر مخلوقدر * ویتدار سونه ینهم * التدارس بهم درس خواندن یعنی بریره کلوب درس او قومی که بعضی تعلیم و بعضی تعلم و استکشافله اصلی درس که اثر در زیر تدارس ایدنر علمک اثری بری برارندن اخذ و حفظ ایدرلر و بومعنی مداومت قرائت ایله اولمغله مداومت قرائته درس دیدیلر (و بعضی احادیثه کلور قدر سوها ثم علموها یعنی بو کلماتی اولا تعلم و قرائت و ثانیاً غیره تعلیم و تفهیم ایدیکوز) بونده مدارسه نیک فضیلتیه اشارت واردر اگر مدرس و تدرسک غرضلری حق ایسه یعنی شهرت و تحصیل ریاست و جاه و کل ایسه و الا علملری هیا و عمللری وبال و عمراری ضایع و تجارتلری کاسد و فاسددر و اولیله در سخنانهم کیه در زیر اصحابی حقدن غیره پرساش ایدرلر حق ایسه صورته نظر ایتز بلکه کلوب و قصود و نیاتیه نظر ایدر * الانزلت علیهم السکینه * معلوم اولا که الله تعالی بنی اسرائیلک تابوتشده سکینت قومش ایدی یعنی صور حیوانانندن بر حیوانک شکل و صورتی که اورادن بر ریج هبوب و یابر حرکت خاصه ظهور ایتسه بنی اسرائیلک قلبلری اول علامت سبیلله ساکن اووردی و عقبنده اثر نصرت حصوله کلوردی و المله آفاقدن اعطا اولنان معنی امت محمدک مخلصلرله انفسدن احسان اولندی یعنی سکینت انلرک قلبلرنده بر قوت روحانیه و بر حالت غیبیه و نور ربانی در که خائف و مضطرب ایکن ساکن و یا امان اولوب تملی بولورلر

و حز نلری زائل اولوب فرحناک اولورلر شکیم غزوه اخدده کلور (ثم انزل علیکم من بعد الغیم امنه نفعاً سالیغشی طائفة منکم) یعنی اول حالت هائله منافق راحت ایکن قلبلرنه سکینه نزول ایتمگله سکون دلدن ناشی خوابه وار دیلر و خوف ایچنده امنه ایر دیار و اکاسکینه دیدیلر زیرا نفس انسان اکاساکن اولوب غیره میلی قطع ایدر شکیم سکین دیدیلر بچاغه زیر اصحابی انکله قطعی ممکن اولان نسنه بی قطع ایدر و اگر مذبح ایه حرکتدن تسکین ایلر بس سکینه سکوندندر که ضد الحركه در و سکوندن ثبوت واردن انکیچون قلب بسبب السکینه ساکن و ثابت اوور قال الله تعالی (هو الذی انزل السکینه فی قلوب المؤمنین و بوندن فهم اولندی که یوسکینه تک محلی قلوبدر زیر قلب مدار اعضا و قوادر بس قلب ساکن اولیجی جله اعضا و قوی دخی ساکنه اولور انکیچون امور خطیره ده اهل دل حاضر اولقی کر کردر تا که ثباتله مراد حاصل اوله قال تعالی (اذا لقیتهم فثابتنوا) بوا عصارده ملوکک غالباً مغلوب اولدیغی عسکرک عدم قابلیتندندر اگر کر چک رجال اولایدیکه اهل دلدر دل ثابت نلری مضطرب قلبزدی و لکن بومعنی فهم ایدن قلبدر * و غشیتهم الرحمة * غشی تغطیه در که ترکیده یوریمک ایله تعبیر اولور قال تعالی (یغشی اللیل النهار) ای یجمل اللیل یجبت یستر بظلمته نور النهار یقال غشی اللیل النهار اذا ستره (یعنی رحمت الهیه انلری تغطیه ایده و بوریه و قابلییه مقصود رحمت خاصه در که تلاوت و دراستک نتیجه می و عمل مخصوصک اثر ایدر قال تعالی اولتک علیهم صلوات من ربهم ورحمة) یعنی عند المصیبه استرجاع و صبر ایدنلر رحمت خاصه و عامه واردر (و رحمت اراده نفع العبد معنایه اولور سه صفت ذات و انعام و احسان اراده اولور سه صفت فعل اولور * و حققتهم الملائکه * حقت عامه مهمله ایله حقوفدندر که اشتمال حول الشئ معنایه در قال تعالی (و حققتاهما بنخل) ای جعلنا النخل مطیفة باحقتهما ای جوانیهما (و حافین من حول العرش) ای محققین باحقته و جوانیه (والاحداق کرد چیزی

در آمدن (یعنی ملائکه رحمت الهی محیط و چور زنی مشتمل اوله سماء
 دنیایه و ارضیه بلکه عرشه اربعه تا که انتری آفا بدن حفظ ایده از مصاحفه
 ابلیس و شسارنده اولار و دعا ازیند آمین دیه لر و تلاوت لرنه قولاق
 طوبه لر زیر ملائکه به تلاوت قرآن فضیلتی اعطا اولماشدر انکیچون
 بنی آدمدن استماعه حریرلر در و اغزلر فی تالیرک اغزلرنه وضع
 ایدر لر تا که قرآن دخول ایله بوجهندن اسبابا کلام تطهیر افواه ایتک
 مسنون اولدی کافی الجماع الصغیر و شروحه (سؤال اولور سه که
 جبرائیل علیه السلام قرآن اوقو مشدر زیر بلا قرائت وحی اولماز
) جواب یودر که جبریلک وقت نزول و تزیلده حالی القاء وحی در
 اکایسه قرائت و تلاوت دیمز لر قال تعالی (ولا تجعل بالقرآن من قبل
 ان یقضی الیک وحیه * و ذکرهم الله فمیں عنده * یعنی مقیام عنده
 و قریده اولان ملاء اعلی ار اسنده انتری ذکر ایده و شان زن ایله و انلرله
 و حسن حال لر به مباحات قلله یا عالم مثاله تجلی مثالی ایله تجلی ایلیوب
 سولیه و یا مقیام ار واحده قلبلرنه القائله تعریف ایلیه ز راهرم و طنه
 کوره بر نوع کلام الهی وارد و اول ملائکه تک اقرب کر و بیون
 دیدن کوری در تخفیف رائه که ملائکه عرشدر و ملائکه عالیه دیدن کوری
 یونلردن خارجدر (و به ضیلر از واح انبیا و اولیا و شهدای دخی اذخالی
 ایتدیلر و لکن صحیح د کادر زیر مقصود بشری ملائکه یاننده و صفدر
 یو خسه بشری بشر عنبدنده دکل زیر از واح خواص بشره
 او مقوله ارك حال لر معلومدر خصوصاً که یوامدن اولنر اهل قرآندر
 و یونده مقام قریده اولان ار وحی یعنی ملائکه بی قرب سلطنده
 اولان خواصه تشبیه وارد که بطریق التفهیم در زیر بری قرب معنوی
 و بری قرب جسی در و معنی تمثیل ایله صورت یواور و تلاوت اوزرینه
 اجتماعه ذکر الله اوزرینه اجتماع دخی داخلدر زیر ذکر دخی
 قرآننددر انکیچون ذا کر اولان کیمسه هم ذکر و هم تلاوت نیت ایتک
 کر کدر تا که ایکی وجهله مثاب اوله و استماع ذکرده دخی یو وجهله
 نیت ایده (و صحیحینده خصوصاً اوزرینه اجتماع ذکر حقه حقیقه حدیث

طویل وارد و مبتدی به کوره افضل اولان ذکرسانی و متوسطه کوره
 ذکر قلبیدر و متتهینک ذکر جمیع مراتبه ساریدر که لسان و قلب
 و روح و سراسر اکا برابر و انک هر نفسی تسبیحدر تکبیر حقیقت اهلنه
 معلومدر و اجتماعه قوت زائده اولدیغنه اهل ظاهر و باطن متفقدر
 و لکن آدابجی مراعات و محافظه لازمدر * و من بطأ به عمله لم یسرعه به
 نسبه * بطأ تشدید طأله در و با تعدیه ایچونددر بطوء سرعتک ضدیدر
 قال فی تاج المصادر البیضة در یکی شدن و بعدی بالباء و اجازه بعضهم
 ان یكون البیضة متعدیه انتهى و فی القاموس بطوء کرم بطاء بالضم
 و بطاء کتاب و ابطاء ضد اسراع و ابطاء علیه بالامر و ابطاء به
 اخره انتهى (لم یسرع اسراعدند در ایومک معنا سنه که فارسیده
 شتابیدن ایله تعبیر اولور و تعدیه سی بائله در کافی الحدیث (اسرعوا
 بالجناسه و هو الظاهر و فی القاموس (اسرع فی السیر کسر ع و هو
 فی الاصل متعد کانه ساق نفسه بحمله او اسرع المشی غیرانه لما کان
 معروفا عند مخاطبین استغنی عن اظهاره و منه الحدیث فلیسرع المشی
 انتهى (نسب و نسبت ابون جهندن اشتراکدر نسب بالطول دیرلر
 بین الالباء و الابناء اولان اشتراک کی و نسب بالعرض دیرلر بین الاخوة
 و بنی العم نسبت کی و فلان فلانک نسبت دیرلر قریبی معناسنه و حدیثده
 کلور که (کل سبب و نسب منقطع یوم القیمه الاسبی و نسبی) نسب
 تقوادر نسب آب و کل دکل و الابو اهل و امثال دخی انکله منتفع اولیق
 لازم کلور و دنیاده نسب ظاهری دخی منقطع دکلدر انکیچون مهدی
 منتظرانک اولاد ندند و عدم انقطاع اشارت ایچون حدیثده کلور
 (یا علی انا وانت ابوا هذه الامة) معنا بودر که هر کیمه سوء علی دنیاده
 بیطنه و تأخیر ایلیه آخرتده نسبی آنی تعجیل و تقدیم ایتز یعنی نسب
 مجردیله مرتبه صاحب اولماز دنیاده اولدیغی کی و بلکه کافر ایسه
 مرتبه دکل جسته بله کیرمن و انبیا و اولیادن شفاعت یولماز قال الله تعالی
 (فاذا نفخ فی الصور فلا انساب بینهم) یعنی قیامتده کنعانه پدری نوحدن
 و از ره ارغلی ابراهیمدن و قایله قرنداشی هابیلدن و واهله به زوجی

لوط دن و ابواه به برادرزاده سی رسول الله دن علیه وعلیه السلام
وعلى هذا فائدة يوقدر وتفاسيرده كلور كه (وانذر عشيرتك الاقربين)
آتی نزول ایند كده رسول الله صلى الله عليه وسلم مكده جبل صفایه
جبقوب واقاربته خطاب ایلوب (افتدوا انفسكم من النار فانی لا اغنی
عنكم شيئا) بیوردیلر وینه حدیثده كلور (یا بنی هاشم لا یأتینی الناس
بأعمالهم وتأتون بانسابکم) یس بوئدن فهم اولدر یکه کافره مؤمندن
فائده یوقدر زبرافائده شفاعتله اولور مؤمن ایسه کافره شفاعتله
مأذون دکلدر تنکیم قرأنده مواضع عدیده ده مصرحدر ومؤمندن
مؤمن عاصی به کرچه شفاعت اولور والکن اول شفاعت انی مطیع
مرتبه سنه ایصال ایتمز والاعامل الیه غیر عامل برابر اواق لازم كلور
یوتسویه ایسه قرأنده نفی اولمشدر فاما شول کیمسه نك كه صلاحی
یوزندن افاربی اراننده جهت جامعه واردر یوصورنده صالح کننددن
اصلح اولان قرینه الحاق اولور قال الله تعالی (یدخلونها من صلح
من آبائهم وازواجهم وذریاتهم) پس صلاحله تقییدده انساب
مجرده حبله تمسك ایند نلرك الخماخ فارغه سنی یعنی عملدن خالی اولان
طمع لرئی قطع واردر اشته (المرء مع من احب) وامثالی اكا كوره فهم
اوله (واطفال دخی الحاقده صلحا کیدر تنکیم حدیثده كلور (ان الله
لیرفع ذریة المؤمن الیه حتی یلحقهم به فی درجته) زیرا بوذریته مراد
اطفالدر وکما فی المقاصد الحسنه للسحراوی واطفال کفار حقنه ده
درد قول واردر یا خدام اهل جنتیدر ویا ابویه تبعیتله نارد در
ویابعد البلوغ نه صفت اوزرینه اوله بحق ایسه اول وجهله محذوردر
ویا آخرته صبیان ویمانیین واهل فترت امتحان اولوب اكا كوره حکم
الهی واقع اولسه کرکدر وصبه رت امتحان بعد البلوغ اولان حالنی
اظهار ایچون اولور ویمانیینه کوره بعد العقل واهل فترته کوره بعد
ارسال الرسل اولان حال معتبر اولوب نتیجه هر نه ایسه اكا كوره معامله
واقع اولور والله الحفیظ ای مؤمن یومقامی بووجهله فهم ایدوب
غیری خیالاته وجود ویرمه سن وصلاح نه ایدیکی بالاده ذکر اولمشدر

پس شول کیمسه نك كه قول وفعلنده خلل واردر دعوائی صلاح وطمع
لحوق اهل فلاح ایتمسون زیرا میباند بون بعید واردر نظر ایله که
حدیث مذکورده معقولی محسوسه تشبیه ابتدیکه معقول طریق کالده
تاخر ومحسوس طریق حسی ده تاخردر پس بر فرس که لنك اوله
ویا برچار که بنم اصل فرسدر دیه بن تکیلان جنسندم دیمک مفید اولماز
مادامکه قافله دن کری تالمش ومشی واسراعدن زیون وعاجز اولمشدر
واکر دعوائی مجرده کافی اولایدی روافض وشیعیه امام علی به کرم الله
وجهه مقرب اولورلدی ولکن دعوائی محبت اعتقاد وعمله مقارن
اولمدیغندن بعد اولدیله وسائرل دخی بوقیاس اوزرینه درمثلا
صلاة وصیام وغیری احکام قیسندنه اولمیان اشق مقوله سنك
حاجی بنگاش وامثالی ایله مناسبتی ندر والله علیم بما یصنعون
بعد ذابغیان رحمه الله بوحدیثله نسبه کفایت معتبر اولماق
اوزرینه استدلالت ایتمشدر (جواب بودر که معنای مذکور
امر آخرته کوره در پس احکام دنیا لنك اوزرینه ترتب ایتمز بناء علی
هذا نیاده دفع عار ایچون کفایت لازمه در (وامر ظاهرده ایکی نسته نك
بری برینه اقترانه کفایت لازم کلیمک امر باطنده بری برینه اتصاله
مناسبت لازم اولدیغنی بطریق الاولی در قال تعالی (قل کل یعمل علی
شاکلته) پس اسم رحماندن امداد آلهی هر کسک استعداده کوره
وارد اولوب هر نسته بی مشاکل ومناسبته الخلق ایدر والاسنك
آینه یوقرس انسان وخار صکل وحرر جوهر اولماز (ذلک
تقدیر العزیز العلیم) وتدبیر الرب الحکیم ولایدر که الالف همیم
* الصابغ والثلاثون *

* ان الله كتب الحسنات والسيئات * بوحدیث شریفه کرچه محدثلر
قد صدق دیمشدر ولکن بحسب المعنی قد سیدر یونخسه بحسب النظم
والهیه دکل والا ان الله یقول انی کتبت الحسنات والسيئات دیو
تعبیر اولور دی وفي الحقیقه احادیثک جمله سی قد سیدر زبر رسول الله
صلى الله عليه وسلم فانی فی الله وباقی بالله اولغله حق لنك لسانیه مکام در

کتاب قدر معنای در تقدیر بر نسنه نك كيتني تبیین در حسنات امور
 حسنه در که موجب رضا و ثواب در وسببات امور قبیح در که باعث سخط
 و عقاب در (یعنی الله تعالی محسنك جميع حسناتني و مسبئلك جله
 سیئاتی علم سابقه تقدیر ایستد که هر حسنه و هر سیئه صاحبند
 یعنی مکلف او انلردن که انس و جن در وقت مخصوصه صدور ایدوب
 علم و عین بری برینه مطابق اولسه کر کدر زیرا ابدان لك آینه سیدر که
 از لده تقدیر اولنان بلاز یاده و لانه صان ابدده ظاهر اولسه کر کدر و اول
 تقدیر اولنان حسنات و سیئات اعیان ثابته نك احوالیدر و اعیان ثابته
 حقائق اسماء الهیه نك صوریدر که اکا حقائق موجوداته ظلال و عکوس
 دیرلر که هر بری ظل الوجود الحقیقی در انکیچون بو ظلالدن مظلولا نه
 و مظلولا تدن دخی وجود حقیقی به سیر و ترقی لازمدر تا که خیال عینه
 مبدل اوله یعنی خیال زائل اولوب حقیقت ظهوره کله * ثم بین ذلك * یعنی
 تقدیر اتدن صکره مذکور اولان حسنات و سیئاتی تبیین و تفصیل ابتدیه که
 بومعنی مفصل اسمنه را بهدر و بو تفصیل ایکی وجهله در (اولکبسی
 قلم اعلادن لوح محفوظه الی یوم القیام امور کاشته نك خیرا و شررا
 از تمامیدر و بو تفصیل علم آهیده اولان اجزاء لك تفصیلیدر که
 بو تفصیلدن اول کثر بخشی و مغلق و مبهم کی ایدیکه هیچ بر فردك
 اکا و قوفی بو غبیدی زیرا نه فرد و نه خود زمان و مکان و ارایدی و انس
 و جن ترتیب کاشانده جله دن مؤخر ختی و لافله ثقلین دینلادی زیرا
 ثقل نسنه آخر حرکت ایدر و جله دن کیر و قافا اور بس ترتیبك اول
 عقل اول که قلم اعلادر و آخری انساندر (و ایکنی وجه بودر که لوح
 محفوظه مفصله لا مثبت اولان امور دخی نجومایه یعنی متفرقه اربابی
 اوزر بنه الی آخر الامر تنزیل اولنور شکیم لبله برانده سفره کرام لوح
 محفوظدن اول سنده مقدرا اولان اموری انساخ ایدوب سینه و فائده
 بردخی انساخه صالح نسنه فالما یوب تفصیل حال یکون بواسطه کر کدر
 اشته تفصیل اول دفعی و ثانی در یچی در (بدبر الامر من السماء الی الارض
 و دخی (یتنزل الامر بینهن) سری بودر * فن هم بحسنه * حسنات

مفصله نك نتائجی و ظهوراتی تفصیل در (ای رجح فعل الحسنه
 یعنی هم قصد فعلی ترجیحدر زیرا نفس انسانده واقع اولان قصد
 معصیت بش مرتبه در که هاجس و خاطر و حدیث نفس و هم و عزم در
 هاجس بر نسنه نك قلبه ابتداور و دی اعتبار بله در اگر جاری و منبسط
 اولورسه خاطر دینلور و اگر فعل و ترك میانه نسنه تردد واقع اولورسه
 حدیث نفس اطلاق اولنور و اگر فعلی ترجیح ایدرسه هم دیرلر و اگر
 اول هم و قصد قوت یولوب جزم مرتبه سینه بالغ اولورسه عزم اولور
 و هاجس ایله اجاعا مواخذة اولنماز زیرا انسانك كندی فعل
 اختیاری سی ایله دکل بلکه دفعنه قادر اولمدیغی امر جانی در (و خاطر ك
 کر چه دفعنه امکان وارددر و لکن خاطر و حدیث نفس حدیث صحیح ایله
 مرفوعدر و بواوچ نسنه یاز لماز زیرا قصد یوقدر و هم بالسینه سینه
 یاز لماز و لکن اگر الله ترك ایدرسه بر حسنه و اگر اشلرسه بر سیئه یازیلور
 یعنی انك اوزر بنه بالکز فعل یازیلور که واحده معنایی بودر زیرا
 هم مرفوعدر و عزم عند المحققین مواخذة در و بعضیلرانی هم
 مرفوعدن قلیدلر (و باز یهده کلور که هم معصیت ایتکله آثم اولماز
 اگر تصحیم عزم ایتزسه و الا آثم عزمه آثم اولور یو خسه عمل بالجوارح
 ایله دکل مکر که عزم مجرد له تمام اولور امور دن اوله کفر کی بو صورتده
 عزمه کافر اولور كرك اقوال و افعال کفردن بر نسنه صادر اولسون
 و كرك اولسون * فلم یعملها * پس اول حسنه بی بر مانع حسبیه اشلمسه
 یو خسه قدرتی و ارا یکن کس لئلك او اوب فعله کتورسه دیمك دکلدر
 زیرا بو صورتده عدم مبالات واقع اولمش اولور که از دراء حسنه دن
 خالی دکلدر نتکیم بر کیمسه نهجده نیت ایدوب و لکن وقتنده بقضاء الله
 پیدار اولسه انك اوزر بنه احیاء لیل یازیلور فاما نهجده قیدنده اولما یوب
 خاطر مطلقه سی ایله مصلی یاز لماز * کتبها الله عنده حسنه کامله *
 حسنه كتب نك مفعول ثانیه در تضمین تصحیر اعتباریله کامله
 دفع توهم ایچون حسنه به وصفدر زیرا مجرد هم ایله حسنه کامله
 کتابت و لفق عقلا استبعاد اولنور پس هم مجرد ایله حسنه کامله یاز لماز

فضل الهی قبیلتند و به ضلالت دیدیلر که حسنه حال موطنه ذر و حال
موطنه شول اسم جامد در در که بر صفت ایله موصوف اولوب فی الحقیقه
حال اولان اول حسنه در و موصوف انی توطئه و تمهید ایچون کلسدر
(انا انزلناه قرآنا عربیا) کی قدر و کثرتک عندیت ایله تقید اولندیغی
حسنه نك شانته اعتقاد در والا الله تعالی به نسبتله عندیت حسیه اولان
پس دیمک اولور که الله تعالی حکمنده حسنه کامله دن محدود در کک
اورده اذن حقه کتبت حفظه اولسون و کرل اولسون پس بو حدیث
ملائکه نك افعال قلوب به اطلاع دلالت ایتم بلکه خلافت دلالت ایدر
و بعضیلر دیدیلر که الله تعالی ملائکه بی مطلع قیلوب کتبت ایله امر ایدر
و یا خود حسنه ده رایحه طیبه و سینه ده رایحه خبیثه خلق و اظهار ایدر
ولکن بواقوالده نظر واردر زیرا اعمال خالصه نك مراتبه کوره سدره
متناسی واردر و بعض سدره منتهی واردر که انی انجی حق ییلور پس
اول عملی کتبت و رفعه ملائکه به سبیل یوقدر زیر اصلنه واقف دکلردر
پس مرجع دخی بویله در فافهم قال ابن عبد السلام الملك لا سبیل الملك
الی معرفه باطن العبد فی قول اکثرهم انتهى وقال ابو حنیفه رح ان سلم
عليه احد عند قضاء الحاجة يرد السلام بقلبه لا بلسانه لئلا يلزم كتابة
الملائكة فانهم لا يكتبون الامور القلبية وقال فی ریحان القلوب الذکر
الخفی هو ما خفی عن الحفظه لا ما یخفی عن الصوت وهو خاص به
صلی الله علیه وسلم من به اسوة انتهى و اما قوله تعالی (ام یحسبون انا
لا نسمع سرهم و نحرهم بلی و رسلنا الیهم یکتبون) فلا یدل علی اطلاع
الملك علی السر بل الله هو المطلع علی السر و اما النجوى وهو ما یسررونه
فیما بینهم فهو من الاعمال الظاهرة فللملك اطلاع علیه هذا هو اللامح
* و من هم بهما فعلها کتبها الله عنده عشر حسنات * یعنی
شول کیمه که قصد حسنه ایدوب فعله کثوره الله تعالی اول حسنه بی
مقام عندینده ادنی الامر اون حسنه کتبت ایلیه یعنی اول عمل مقام
قبوله مقرب اولوب اون عدد اجر و ثوابه مکافات اولنه کما قال تعالی
(من جاء باحسنة فله عشر امثالها) و بومعنی مقام نفسدن مقام قلبه

ترقی اعتبار یله در یعنی مرتبه نفسده اعمال سیات مقوله سیدر که آحاد در
یعنی بره بر یاز یلور مرتبه قلب ایسه مرتبه عشرات و مرتبه روح مرتبه
مات و مرتبه سر مرتبه الوفدر که هر برنده اولان تضاعف خلوصنه
کوره در خلوص ایسه اسرار الهیه دن بر سر عظیمدر که غایتی نفسانیدن
و بلکه غیریتدن خلاص اولقدر * الی سبع مائه ضعف * محذوفه
متعلقدر که جائز ای متصاعده تلك الحسنات العشر الی سبع مائه
ضعف قال الله تعالی (مثل الذين ينفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة
انبت سبع سنابل فی کل سنبلة مائة حبة) ضعف ~~کسر~~ له یانته
مثل و یاز یاده ضم اولانان نسبه در که عددده استعمال اولنور یدی
یوزی تخصیص ایتدیکی عربک اول عددی کثرته استعماله بناء در
و یا خود اسماء سبعة نك هر بری یوزر رحته تقسیم اولندیغنه کوره در
زیر احسنه اسمک الله تعالی به ایماندنر اسم الله ایسه اسم اعظمدر که
نطقسان طقوز اسمی جامعدر که احدیة المجموع اعتبار یله یوز اولور
اصول سبعة ایسه یوزدن متخدر کویا اسم اعظم اسماء سبعة دن
عبارتدر فافهم جدا * الی اضعاف کثيرة * ای متصاعده تلك
السبع مائة الی اضعاف کثيرة لا یعلمها الا الله بهضها فی مرتبه المات
و بعضها فی مرتبه الاولف و بعضها فی مرتبه لبس لها حساب قال الله
تعالی (والله یضاعف لمن یشاء) و قال الله تعالی (من ذا الذی یقرض الله
قرضا حسنا فیضاعفه له اضعافا کثيرة) و حسنات مضاعفه نك
یدی یوزدن زیاده سی تحدید اولندی زیر باب ترغیده ایهام محدوددن
اقوادر (و حسنات حرمتک هر بری یوزیک ایله تحدید اولندیغی زیاده
ترغیددن اوتوریدر زیرا بین الناس یوزیک استعظام اولنور و بی حساب
یرینه معدود اولنور نظر ایله که (الصوم لی وانا اجزی به) دیو صومک
جزاسنی کندی ذاته نسبت ایلدی پس کتبت و کفیتنی کندی ییلور
انجی قال الله تعالی (فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قره اعین) یعنی
متهمدر ایچون اخفا اولسان اجور نفوس ملکیه و بشریه و جنیه
ادرا کندن خارجدر و امام نیدر بوری دیمشدر که حکمت تضعیف

حسنات طاعات عیدی ایدی خصم دادن تخلصدر زیر مظلومه
بطریق العدل اولان حسنة واحده دفع اولنوب تسع حسنات کنندی
نفسی چون قالور بس تضییقاته خصما نعلق ایتمز * ومن هم بسببته
فلم یملها * یعنی شول کیمسه که قصد سببته ولكن سوء عاقبته نظر
ایدوب خوفا من الله تعالی ترك ایلمه اعضا وجوارح دن هر قفسه
معلق اولور سه اولسون بس بوندن فعلته قدرت وار ایکن ترکی اخذ
اولنور زیر اعجز له تارك دینلر تکیم بر فاحشه و اربوب بابی معلق یواسه
ویا خود آلتی منتشره اولسه و یا خود هجوم محسب دن خوف ایلمه که
وعلى هذا نظائر ی چوقدر یو صورتده ترك فائده سی یوقدر
* کتبها الله عنده حسنة کامله * زیرا سببته اولدیغنی یلوب و موجب
غضب الهی اولدوغنی فهم ایلیوب خوفا و حیاء ترکی حسناندن
معدود در انکی چون ترکنه واقف اولان مؤمن صالح ابواندک دیر
یعنی ابواشدر اشد و کلک بسته که ترکدر فاعرفه و دیمشدر که ترک
مقوله سی اسقاط عقابده نیت محتاج دکدر و لکن تحصیل ثواب ایچون
نیت لازمدر مثلاً ترك زنی ایدن کیمسه نك قصدی امر شارع امتثال
و نهیندن اجتناب ایسه بونیت اوزرینه مثاب اولور مطلق ترکی اوزرینه
دکل و بورانددر که دیرلر میباح نیتله مندوب و یا واجب مرتبه سنه ایر
ویونده الله تعالی فضل جسیمنه اشارت وارد که عمل قلبی عمل جسد کینی
قلدی و دفع استبعاد ایچون کماله وصف ایلدی * وان هم بها فعلها
کتبها سببته واحده * یعنی بر کیمسه قصد سببته ایدوب خارجده
انی وجوده کتور سه بر سببته یازیلور زیاده دکل زیرا جزاء سببته
عدل بایندن و تضاعف حسنات فضل قییلنددر پس کرم الهی به
مناسب اولان عیدله معامله بی تقلیل و فضلده مقابله بی تکثیر ایلمه
ولکن حرم الله استئنا و لشددر که اوراده بر سببته یوزیک سببته در که
حسنه کبی مضاعفدر زیر مقام عالینک حرمت عظیمه سی وارد که
اول حرمی هتک ایتم سائر حرمتلری هتک ایتمک کبی دکدر پس
شان مؤمن سببندن ایتما کان اجتنابدر نظر ایلمه که هم معصیتی کلمه

شرطه ایراد ایدوب بالفرض قلدی زیر اروی ایمان ظلمات معاصی ایلمه
سواد پذیر اولیق لایق دکدر و یو مقامده عنده دیمدی زیر عندیت
مقام قریبدر که اعمال صالحه به مناسبدر معاصی ایسه بعد اقتضا ایدر
بوجهتدن مباحه حضوره سزا دکدر اشته بو حدیث شریفدن
فضل الهی نه مرتبه ده عظیم اولدوغنی معلوم اولدی و کلمات بلایه نبویه
نوجهله اعتبارات لطیفه بی مشتمل اولدیغنی ظهور بوالدی (فاحده الله
على سابق عتابه و لاحق هدايته جدا یكون لك كالأقوات في كل الاوقات
* الثامن والثلاثون *

* ان الله تعالی قال * ان الله عنوانيله معنونه اولان احادیث قدسیه نك
اکثری صیغه مضارع ایلمه اخباردر که بقول در بوراده ماضی واقع
اولشددر مآله بر در و جارتدر که ماضی مقدمه دلالت ایلمه
* من عادی لی و لی * معادات موالینک ضدیدر که عداوت و بغض
ایلمکدر یقال عاده اتخذه عدوا صیغه مفاعله مبالغه ایچوندر بعض
روایاتده (من اهان لی واقع اولشددر که اهان انت اکرامک و مهین
مکرمک ضدیدر عدوایله ولی کبی و بوراده لی کلمه سی ولی به متعلقدر
و کرمائی دیمشدر لی اصلده ولی به صفتدر و لکن تقدم ایتمکله حال رافع
اولشددر یعنی ذوالحال نکره اولمغله حال انک اوزرینه تقدم ایتمشدر
(بعد ذالایه ولی دندر قرب معنا سنه انکیچون حبیه ولی دیرلر
زیر محبوب نجه قریبدر و اصطلاحده ولی حققه قریب اولانه دیرلر
قریب معنوی ایلمه و مقام قرب مقام قاب قوسین دیر که دائره ده اولان
خط متوسط کیبدر و اکا قرب صفاتی دیرلر چونکه صفات و ذات محو اوله
اکا مقام او ادنی دیرلر که فنا فی الله در و خلوت دید کلری یو در که
(لا اله الا الله ای لا موجود الا الله مرتبه سیدر چونکه مقام فرقه
عودت حاصل اوله اکا بقا بالله دیرلر که اسماء صفات حققه ظاهر در
و جلوت دید کلری جمیله بودر که (محمد رسول الله مرتبه سیدر و بوندن
فهم اولندیکه ولی بالکثر شرعه قائم اولان دکدر بلکه ملکوت سموات
وارضه یعنی اسرار الهیه به نائل و حکمتخانه حققه داخل اولانددر

بومعناك اولی ایسه ماسوا دن اعراض و اوسطی اعمال شرعیه ایله
حقه اقبال و آخری مشاهده حق و وصول جناب رب مطلقدر و یوندن
اخذ اولندیکه جاهل ولی اولماز بلکه اولاه عالم بالحکام الله کرکه تا که
عالم بالله اوله پس هر جاهل احمی در کرکه علم مجردی اولسون و لکن
هر احمی جاهل دکلدر بلکه بعضیسی معلّم من عند الله در و بعض
عرفاء بر مریده سؤال ایدوب قرانی حفظ ابتدکی دیدکده اولدخی
لا دیوجک اول عارف دیدیکه (واغوثاه من مرید لا یحفظ القرآن
فیم یتنعم فیم یتنعم فیم ینساجی ربه) و ولی ایکیدر بری ولی عام لغویدر
یعنی مؤمن صالحدر که اقوال و افعاله شرعه خلل و یرن اموردن
محفوظ در اگرچه حقندن محجوبدر و بری ولی خاص عرفیدر که
حق تقوائله متقی در و السنده ولی بو ولی در که عرفیدر و حق تقوی
نفسندن بالکلیه خروجدر و بلکه غیریتدن تخلصدر که انک صاحب
تخلص در ر قتح لامله قال الله تعالی (الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم
ولا هم یحزنون الذین آمنوا و کانوا یتقون) ای آمنوا ایمانا کشفیا حقیقیا
لا حجابا رهنما و کانوا یتقون حقیقه التقوی لان الاطلاق مصروف
الی الکمال و علیه قوله تعالی (ان اولیاءه الا الماتقون) یعنی خلقتک
خواص اولیای سی حقیقت تقوی و عوام اولیای سی صورت تقوائله
منصف اولدر در و وعید خواصه معادات ایدنله در تنسکیم
قرائن اکا دلالت ایدر و قرآنده اولیاء الله خواص مؤمنین ایله تفسیر
اولمشدر و فی الحدیث القدسی (اولیای تحت قبایلی لایعرفهم غیری
یعنی عوام اولیای معروف و فایزدر که مستر اولاجق حاللری بو قدر بلکه
مستز اولان اهل خالدر که اولیاء عرفیه در (یعنی معادات ولی
قلبدن بغض و انکار و قهندسوه و قالبدن اذی و جفا و سب و شتمله
اولور تنکیم کفار قریش و غیریلر رسول الله صلی الله علیه وسلم
و انجذاب رضی الله عنهم حقنده بو معادله بی تبدیلر مع هذا بخارجده
موجب بوغیدی بلکه اکرام و اجلال و قبولی موجب و ارایدیکه انلری
دنیاده ضلال و آخرنده و بالدن تخلص ایچون دعوت توخید

وشریعت رب متعالدر (و شول محاکات و محاصات که استخراج حق
و یا کشف فاض ایچون واقع اولور معادات دن خارجدر و علامت
ولایت حقوق الله و حقوق عباد الله ایله قیام و کرامت علیه ایله تحققدن
کرکه اوراده کرامت کونیه اولسون و کرکه اولسون زیرا مقصود بالذات
الهیاتدر کونیات دکل * فقند آذنته بالحرب * همین مدوده ایله
ایذاندندر که اعلام معناسنه در حزب جنگ ایتکدر دار الحرب بلاد
مشرکیندر که انلره بزم ارامزده صلح بو قیدر یعنی تحقیق بن اکا علام
ایتسدم یعنی بلش اولونکه بن انکه جنگ ایدرم و ائمء جلالیه می
و مظاهر قهریه می لک اوزرینه حواله ایلرم تا که مقهور و مغلوب اولور
و معرض هلا که کلور الحاصل معادله محارب کنی معادله واقع اولق
مقرر در زیرا عدو حییب عدو در تنکیم عدو و عدو صدیق و صدیق
عدو و عدو در چونکه ولی الله تعالی نصرت ایدر لاجرم منصوردر
قال الله تعالی (ان تنصروا الله ینصركم) خصوصاً که ولی اعدی الاعداء
اولان نفس اماره بی قتلله زیاده محبوب الهی اولمشدر (مرویدر که
الله تعالی بعض اولیایسته پیوردیکه اما زهدک یعنی فضول دنیای ترک
کندی راحت نفسکی تعالدر و اما بنی ذکرک بملله تشرف غرضی
ایچوندن (فهل والیت لی و لیا و هل عادیة فی عدو) پس موالات اولیا
انفع اعمال و معاداتی اضرافه الدندر و بونده تسلیم احبا و اردر زیرا
اعداسنه بالذات مبارزه ایله وعددر و تحذیر اعدا دخی و اردر که
تدمیرله و عیددر و دیمشدر در که جمیع معاصی بخاربه حق مقوله سیندندر
اگرچه بری برلینه نسبتله شدیده تفاوتلری و اردر انکیچون (اکل الربوا
وقاطع الطریق اولنله محارب الله و رسوله دنلدی قال الله تعالی
(فان لم تفعلوا فاذنوا بحرب من الله و رسوله و قال الله تعالی) انما
جزاء الذین یحاربون الله و رسوله (الایة و عظم جرم عظم جزایی
مستلزمدر معادات اولیایسته فوق اکل در و اهل معاداک اولی
ایلسدر که آدم صنی لله علیه السلام عداوت ایتشدر بو جهندن
نفدر اعداء اولیا و اراسته مسئله ایلسنده در علیهم مایستحقون ایلا

ونهارا سرا وجهه را * و ما تقرب الی عبدی بشی احب الی مما افترضت
 علیه * ما نافیه و تقرب طلب قربت و بشی ده یا سبیه و احب
 نصبه شدك صفتیدر و عمله هو احب الی تقدیرنده در و احب اقل
 بمعنی المقبولدر محبوبتر معنایسته افتراض فرض و واجب قلمدر که
 متعدیدر پس مایه موصوله نك عاندی محذوفدر که افترضته دیکدر
 فرض بوزاده فرض عین و فرض کفایه به عامدر و واجب دخی انده
 داخلدر زیرا اعتقادا فرض دکل ایسه ده عملا فرضدر (مقصود
 بودر که قرائض ایله اولان تقرب نوافل ایله اولان تقربیدن احب و اقوادر
 اگر چه ایکسی دخی سبب محبت و باعث قریدر زیرا فرائض اختیار
 حقدر و نوافل اختیار عبددر اختیار حقه تابع اولمده ایسه حکم نفسدن
 بالکلیه خروج واردر انکی چون نوافله عجب و پندار چوق اولور
 بوسیدن بعض اولیا فرائض و سنن مؤکده اوزرینه اقتضایتمشدردر
 زیرا نوافله عملی نفسه اضافت واردر (و بعضیله دخی جمله اعمالک
 مشوباتی غیره هبه ایتشدردر و انلره مفسسون دیرلر که فضل حقه اعتماد
 ایتشدردر اعماله دکل و بهاء الدین نقشبندیک (ما فضلیا نیم) دیدیکی
 بویابنددر (بعدذا فرائض ایله اولان تقریه قرب فرائض دیرلر که
 کمال الهینک طور انسان مظهرنده ظهوریدر پس بومرتبه ده
 الله تعالی کندی کماله ظاهر و انسان مظهردر و بویابنددر که
 حدیث قدسیده کلور (قال الله علی لسان عبده سمع الله لمن حده)
 الحاضل عبد ربك مرآتی اولور که رب هرایشی انکله ایشلر و ایشیدر
 و کورر و تکلم ایدر و علی هذا زیرا بومقامده صفات و احوال عبد
 ذات حقه مرآت و وجودینه مظهردر فافهم جدا و احذر من الحاد
 فقد بینت لك سبیل الرشاد * و لا يزال عبدی یتقرب الی * و بعض
 روایانده یتحب کلمدر تحبب دوستلق کوسترمک و کندینی سودر مکدر
 شکیم الله تعالی نعم الهیه ایله عبادت تحبب ایلدی یعنی کندینی سودردی
 زیرا احسان باعث هربانی و واسطه تعریف رحانیدر * بالنوافل *
 نافله نك جمیدر که فرض اوزرینه زائد اولان عملدر مطلقا کرک

صلاة و صیام و کرک خیری (و امام اعظم نکاح حقیقه افضل نوافل
 الخبرات دیدیکی عند المحققین زیاده پسندیده دوشمشدر زیرا نکاحده
 بمرقربت و وصلت و توسیع دائرة تجلی واردر و اولیسانک نوافل
 خیراته تساری حق عبودیتله قیام و اظهار مرؤت و شکر وجود
 امکانی و وجود کمال انسانی ایچونددر (وفی الحديث افلا اصکون
 عبدا شکورا) فاعرف و مشایخ طریقتک اقامت ایتدیکی نوافل مسلات
 بویابنددر خصوصاً که بونده رتبه مظهریتی اظهار و تحقیق واردر
 زیرا ورثه رسوادر رسول الله دن صلی الله علیه و سلم سنن
 قالمشدر پس ورثه دخی رسوله اسوه در اگر چه آنلردن صادر
 اولانه مستحبات دیرلر مع هذا سنت اطلاق دخی لا بأسدر زیرا طریقت
 مسلم که در وحدیده دخی امن سن سننه الخ دیوله سنت ایله تعین
 و التمسیدر فاما علماء رسوم بونلرک اعداسیدر زیرا فهملری ساده
 اولدوغندن نقش سنن کوزلرینه کیرمرو فی الحقیقه وضع الهی اولدوغنه
 عقللری ایزد زیرا برزم سوزمرا کمال انسانک اوضاعنده در که کشف
 صحیح و الهام صریحدن ناشیدر بوجه غیر اشتیاضک دکل و شاعر
 خوش دیمشدر که (پادشاهین ایتدو کلک شمدن کری قانون اولور
 فتأمل و کن علی الانصاف لا علی الاعتساف * حتی احبه * احب
 مرفوعدر زیرا حتی ایتدایته در یعنی اعراب جهتدن مابعدنک ماقبلنه
 تعاقب یوقدر بویله ایکن یتنه ماقبلنه غایتدر ماقبل نوافل ایله تقریدر
 پس نوافله اشتغالک غایتی محبوب الهی اولمدر (سؤال اولور سه که
 قرب فرائض ایله قرب نوافل میاننده تعارض واردر زیرا احدهمادن
 فهم اولیان محبت و تقرب آخردن دخی مفهومدر (جوابی بالاده در که
 فرائض ایله تقرب و انک نتیجه سی اولان محبت نوافل ایله اولاندن اقوادر
 اگر چه ایکسی دخی وسیله در (وبری دخی بودر که فرائض وسیله تقرب و
 نوافل وسیله محویتدر) و بری دخی نوافلک احبیبی فرائضدن صکره در
 زیرا تارک الفرض اولانک نافله سنه اعتبار یوقدر انکی چون دیمشدردر که
 فرضی ترک و نافله به مسارعیت ایتک هوایه اتباعک علاماندر

زیر فرض اصل و نافله انک مکمل شدند (بعد از محب او در که محبوبک
محبیله منصف اولد و غندن انک رنگنه کرر زیر اول محبوب انک آثار
و اسماسندندر تکیم سلطان رعیت جامه سینه کیزوب تبدیل کرر زیر
رعیت فی الحقیقه انک صور اسماسیدر تصویرتده سلطان مظهر
صورت رعیت اولمش اولور کذلک الله تعالی عمامه دیرلر بر مرتبه رزخیه
وضع ایتشددر که اول مرتبه ده عروج اعتباریله عبده عالم وقادر و سایر
اسماء الهیه اطلاق اولور وینه اول مرتبه ده نزول اعتباریله الله تعالی به
تجرب و ضحک و فرح و معیت و امثالی صفات کونیه اثبات اولور و بوندن
حقک تراخته خلل کلمه نظر ایلکه قرآنده (حتی ذلم) پیوردی یعنی حقک
علم از بسی زمان ایلکه مقید دکل ایکن مظهره کوره مقید اولدی پس
بحسب المظهر تقید اطلاق ذاتی بی منافی اولدی و من مشی علی المراتب
لم یعثر اشته عید محبوب مولی اولیحق مولی دخی انک صورتنه کیرر
انکیچون عید محبوبه حتی مشاهده ایتین حقدن محبوب اولور تکیم
(جعت فلم تظعننی الخ) اکا دالدر و عبدک محبوبیتی قربی مقدار در
و قربی دخی متابعت نبویه به کوره در قال تعالی (فاتبعونی بحبیکم الله
یعنی اتباع تام اولیحق محبت الهیه دخی کالده اولور تکیم حبیب الله
دیتلدی زبرا جمیع اسماء الهیه ایلکه علی وجه الکمال متصفدر
* فاذا احیته کنت سمعیه الذی یسمع به و یبصره الذی یبصر به
و یده الذی یمسش به و اوزجله الذی یمشی بها * و بعض روایاتده (و فوآده
الذی یعقل به و لسانه الذی یتکلم به) دخی الحاق اولمشدر بوراده
کنتدن مفهوم اولان کینونت یا تحقق و ثبوت و یا تحول معنایسته در
زیر اذ انک صور مختلفه ده ظهوری حدیثه ثابتدر جوارح انسانیه دخی
صور متنوعه قیبلندندر و تادن مراد ذات الهیه در (سمع حس الاذن
(و یبصر حس البین در یبصر ضمه ابصار دندر که کوره کدر) یمسش
فتخله و کسر طائمه وضعله باب اولدن و ثابندن بطشده دندر که عنف
و سطوت ایلکه اخذدر یقال ید باطشه و قری بهم یمسش ای فاعط علیهم
من یمسش بهم یقال بطش هو و ابطشده کخرج و اخرجنه کافی ناج

المصادر و بومقامده علماء ظاهر دیدیلر که مراد سمع و بصر و اخذ
و مشی مرضی و محبوب اولمقددر که بونلری ما خلق له ده استعمالدر
واهل حقیقت دیدیلر که بومرتبه به قرب نوافل دیرلر که عید ظاهر
و رب مظهر یعنی رب قوای عید اولور جمیع الحاصل ذات حق صفات
عبده مرآت و احوالنه مظهر اولور بوضوح ظاهر و مرئی و مشهود
عید و قرب فرائضده حق اولور و بویاده بعض اکابر پیور مشلدر که
(صفات ذات ذات الصفات) یعنی کنتده ذات الصفته و سمعده الخ
صفات الذات اشارت وارد پس دیمک اولور که برنم مرتبه علم و عینده
صفات ذات مرتبه حق و عمامه الهی ده ذات الصفات در یعنی صفات
ذاتنم عکس ذات الصفاتدر و انک قلبی در (و بونده مقصود مرتبه
ظهورده اولان اعتباری یاندر و الاحق (والله غنی عن العالمین) و فقیحه
کائناتدن مستغنی در انکیچون دیدیلر الان علی ماعلیه کان * و ان سألنی
اعطینیه * حذف مفعول تعمیم دن اوتوری در تقدیری دیمکدر که
و ان سألنی شیئامن الاشیاء اعطینیه ایاه یا قال (واتاکم من کل ماسألتوه)
مقصود بودر که اول مقامه یعنی حضرت احدیه به واصل و اسرار
سموات وارضه نایل اولان مائک خزان اولوب صوره و معنی برنسنده
ضرورتی اولماز تکیم ابوطایه خطایا حدیثده کلور (ونت یاعم
لواطعنه اطاعک) یعنی طمع حق اولان مطاع اولور و سؤالنه اجابت
یولور مکر که سؤالی حکمته مخاف اولد تکیم نیجه مسؤل انید و اولیادن منع
اولندی و بوندن فهم اولور که سؤال مقتضیات عین ایه دن اولدیغی کی
منع دخی اولیه در (پس منع و عطادن هر بری مقام علم و حکمتدندر
یعنی علم حق معلومه تابعدر که احوال معلوم هر نه ایسه ظهورات
خارجیه اکا کوره اولور پس حق عدلدر که مقتضای استعداد اوزرینه
فاعلدر یفعل الله مایثه ساء سری دخی بودر اگر اهل اسرار دن ایسک
و بومرتبه به وصولده چون و چرا اولماز زیر مرتبه قضا و قدر در
فاعلم ذلک و اعلم * تسلیم من المهلک و تخلف من الخلل و لن استعاذنی
لا عینده * لن ده لام موطئدر که بعد تقدم القسم فقط او معنی شرط

اوزرینه داخل اولور تقدیری والله لئن الخ دیمکدر که قسمدن مراد
مضمون بجه بی تا کید در ظاهر اولان استعاده بی در بیا استعانت ایله
تکیم قرآنده کلور (فاستعذ بالله) واکن اهل حدیث نوله ویا الله ضبط
ایستلر در که تون وقایه دریاه تزع خافض اوزرینه در بونده دخی
مفعولی یعنی مستعاذ منهی حذف تعمیم ایچوندر زیرا مقام تأیید انی
اقتضایدر (عوذ التجادر که فارسیده پناه گرفتن بکسی ایله تعبیر اولنور
وعیاذ ایله لیاذک فرقی بودر که عیاذ دفع شر و لیاذ جلب خیر ایچوندر
فالمتنبی (یبت) یا من الودیه فیما اولمه (ومن اعوذ به مما حاذره)
استعاده خلاص و محفوظ اولق طلب ایتمکدر لایعیده نه ده لام جواب
قسمدر اعاده کیمسه ایچون بلادن منع و حفظ دیله مکدر وفی التزیلی
(وانی اعیده هابک) یعنی مریمی سکا سفندر دم ووستک پناهکده قیلورم
(سؤال اولنورسه که استعاده واعاده بی تا کید ایندی سؤال واعطایی
ایندی (جواب بودر که استعاده محل خطرده اولغله دفع تشویش
وتسکین دل ایچون تا کید ایلدی نظر ایله که انیساعلیهم السلام
نصرتله موعود ایکن تاخرندن اضطراب واقع اولیحق (منی نصر الله
دیدکلرنده (الان نصر الله قریب) ایله بحساب اولدیلر که تا کیدی
مضمندر اگرچه بعضی ادعیهده دخی حرف تا کید ایراد اولمشده
(واذا سألك عبادی عني فاني قریب) کبی زیرا بوسؤالده تحقیق واردر که
اذا کلمه سبله تعبیر اولمشده در مانحن فیه ده اولان سؤال ایسه ادات
شرطله در (بعد ذابو حدیثک بخاریده لاحقه سی واردز تکیم کلور
(وما ترددت فی شیء انا فاعله ترددی فی قبض نفس عبیدی المؤمن
یکرم الموت وانا کره مسائنه ولایله منه) مقصود فعل متردد کاره
کبی معامله سنی بیاندر واکن بالاده ذکر اولندیغی اوزره مرتبه عیاده کوزده
الله تعالی صفات کونیه ایله متصف اولور پس کیهت مظهر
اعتباری ایله در ظاهر اعتبار ایله دکلدر زیرا ظاهرده صفات کونیه
اولماز که ذات الهیه تراحت تام اوزرینه در و یونک فظیریدر که کلور
(ومن انی یحیی تنیسه مروان) یعنی حق تعالی کندی ذاتنه مشی

وهر واه اثبات ایتدیکه ایکبسی دخی صفات کونیه دندر پس تاویل
ایتموب علی ما اراد الله حالی اوزرینه بقا ایتک کرکدر و عبدک موقی
کراحتی جریمه سی اوزرینه مؤاخذ خوفندندر یوخسه موت باب
لقا وتحفة المؤمن اولدیغن ییلور بناء علی هذا الله تعالی انی عفو
ومغفرتی ایله مقابله ایدوب کراحتی رفع ایدر پس عبیده لازمدر که لقاء
مولایی کراحت ایتیمه زیرا عاشق معشوقه اقبال ایدر یوخسه ادبار
ایتمز والاعاشق اولمیان حجابده وعذابه قالور نعوذ بالله من الفراق
والبعد ونسأله الوصال والقرب بحرمة اهل المودة والقربی

* التاسع والثلاثون *

* ان الله تجاوز لی عن امی * تجاوز کاھدن یکمکدر بوراده ترك
معناسته در که متعذیرد زیرا خطا مفعول صریحیدر وبعض روایانده
عن الخطا دوشمشدر بوضورتده لازم وصیغه مفاعله نك سری
بودر که الله تعالی مذنبی مؤاخذ و مذنب دخی عفوی طلب ایدر
چونکه عفوایده مطالبه دن تجاوز ایتش اولور (لی کلمه سی لاجلی دیمکدر
یعنی بندن اونوری و بنم خاطرمی تطیب وقدرمی رفع وشانمی تعظیم
واعلا ایچون) امت ایله مراد امت اجابتدر زیرا امت دعوتک کفر
ومعصیت وخطا ونسیانندن تجاوز یوقدر قال الله تعالی (ان الله لا یغفر
ان یشرک به) وقال (فاخذهم الله بنوبهم) وامت شول جماعته دیرلر که
انلره رسول ارسال اولنه * الخطا * مهموز مقصور در مد ایدن خطا
ایندی زیرا مهموز ممدود اولماز ممدود اولان مقل ناقصدر عطا جفا
وفازنی وامشالی کبی پس خطاده اولان الف فتحه طایی بیان ایچوندر
بوراده خطادن مراد آثم خطادر یوخسه حکم خطا دکلدر زیرا
آخرته عقاب ترتب ایتسه دخی دنیاده ضمان وکفارت مرتفع اولماز
مثلا لمخطئك مال و دینی ضمانی وخطاء قتلك کفارتی وسهوا محدثا
قلنسان نمازک قضای و امثالی کبی زیرا بونلرک حکمی دلیل منفصل ایله
معلوم اولمشدر (وبوراده خطا ایله مراد ضد الصواب دکلدر والا
خطیبه اوزرینه مؤاخذ مرفوع اولق لازم کلور و ناصواب اولان

صواب اولی اقتضایند بر صورته امر و نهی شده فاعله قائل بلکه
 ضد العمد در که فاعلک خلاف قصدی واقع اولمقدر بوجهند در که
 حد و قصاصله مؤاخذه اولم از زیر حق الله کوره محطی در فاما
 حق عبده کوره خاطی در انکی چون ضمان عدوان و دیت واجب اولور
 و خطا اولور که برنسیه بی صید ظن ایلیوب رمی ایتسه انسانه
 و یا حربی قیاس ایدوب مسئله اصابت ایلیم و یا نشانه اوق آتوب آدمی به
 طوقنسه و یا برصی اوزرینه ساقط اولوب انی اهلاک ایتسه و علی
 هذا که نظاری چوقدر * و انسیان * نسیان برنسمک قوت مدر که
 و حافظه دن زوانیدر شویله که حصول سبب جدیده محتاج اوله صائمک
 ناسبا اکل و شربی کییکه افطار و کفارت و اثم لازم کلز صلاة یویله دکادر
 زیر صلاتک هیئت مذکره سی وارد و حدیثیده کلور (عرضت علی
 ذنوب امتی فلم اذنبنا اکبر من آية اوسورة اوتیهما ثم نسیها) یعنی اول آتی
 و یا سوره بی محندن اوقومعه قادر اولیمه و بعضی لرم معنای ترک
 حل ایتدیلر زیر لسان عربده نسیان ترک معنای در قال الله تعالی
 (ولا تنسوا الفضل بینکم) یعنی فضلی ترک و اهل الی قصد ایتکوز و قال الله
 تعالی (فلما نسوا ما ذکرناهم) ای ترکوا و قال الله تعالی (نسوا الله
 ای ترکوا اطاعتیه) (فنبههم) ای فترک رحتهم و حق بودر که نسیان
 ترک و ذهول و غفلتده محله کوره مستعملدر و قرآنده کلور (واذکر ربک
 اذ انسیت) یعنی اولامشیت الهمیه بی نسیان واقع اولوب صکره تذکر
 ایتسه انشاء الله دی انکی چون جناب نبوت صلی الله علیه وسلم یو آیتک
 نزولند نصکره انشاء الله دیدی کویا فاشی تدارک قیلند اولدی
 (ورسول الله بهش موضعده سهو واقع اولدی اگرچه انلرک سهوی
 سهوات اتمه قیاس و اندن بحث اولم از و حدیثیده کلور (لاهم ذکرنا
 مانسینا و غلنا ما جهلنا) نکیم بر آیتده برکله نسیان ایتلردی صکره
 اصحابدن برینک اسانندن استماع ایتدکه تذکر ایتدیلر و بوراده دخی
 نسیاندن مراد اثم نسیاند که اثم خطا کی مرفوعدر مادامکه سببی
 اعطای اتمیه زیر واجب نفویت ایتسه اثم اووراشته (ربنا لا تؤاخذنا

ان نسینا و اخطانا) بومعنی اوزرینه محمولدر نکیم بالاده تفصیل اولمشدر
 و ظاهر اولان بودر که کویا دعاء مذکور لینه معراجده اقواء اهل ایماندن
 صادر اولوب بنی اسرا یلک خطا و نسیان اوزرینه مؤاخذه
 اولمشدر قلمری کی مؤاخذه دن استعفا و طلب تخفیف ایدیجک دیماری
 مستجاب اولدیغی حدیث مذکورله اخبار اولندی * و ما استکرهوا علیه *
 صیغه مجهوله در کره فتحله مشقت و ضمه قهردر یقال (اگرچه
 علی الامرای حمله علی فعله قهرا و الاستکراه کراحت داشتن جبر
 یعنی انلردن بطریق الاکراه و الاجبار صادر اولان ذنوبک مؤاخذه سنی
 دخی ترک ایتدی بوسبب دن ردت اوزرینه اکراه و قهرا حل اولنان کپسه
 کافر اولم از نکیم قرآنده کلور (الامن اکراه و قلبه مطمئن بالايمان)
 دیمشدر که یو حدیث قتل و زنی و اوطاء و شهادت زور و حکم بالباطل
 و امانتک غیریه مخصوصدر که بومعه قوله کما غلرا کراهله حلال اولنا زل
 پس بونلرده اکراه معتبر دکادر بلکه فاعله اثم وارد بر ستری بودر که
 والله اعلم بومعه قوله لرده فاعلک فعلی غیره تعلق ایتدکه اختیاردن خالی
 دکادر زنده ایتسه من کل الوجوه اختیار یوق بلکه اضطرار کلی وارد
 و غایبه کلور که بر کیمسه آخره زهر ایتچورسه ایکی وجه اوزرینه دن
 اگر زهر ایدو کنی ایلیوب ایتچور دیمه قصاص و دیت لازم کلز بلکه
 حبس و تعزیر لازم کلور و اگر اغرنه صب ایتدیمه دیت لازم کلور
 و اگر زهرلی شربی یتد و بروب اولدخی شرب ایدوب هلاک اولدیمه
 دیت لازم کلز زیر اختیار یله نوش ایتشدر و لکن خدعه سنی حسیه
 استفسار و تعزیر لازم کلور و بوندن نفس اماره حائیه دخی اشارت
 وارد در که انک خطا و نسیانی دخی مسئنی و غیره معفو اولان قیلند
 خطاسی بودر که طریق و حدیثدن عدول ایدوب تضلیل شرکه
 دوشمشدر شرکه مخلوط اولان ایمان ایتسه مقبول دکادر قال الله تعالی
 (وما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون) و شرکدن مراد وجودده
 توهم تددیر یعنی وجود واجب و وجود ممکن اثبات ایتدکدر وجود ممکن
 ایتسه معدومدر پس انی اثبات ایتک چهلدر مکر بحسب الاعتبار اوله

زیرا امر ونهی انک اورزینسه مبنی در وصلاتک نوافلی بو وجوده
تشرط بقبله در فرائضی وجود واجبه شکره دارا و بدیخی کی
و تفکک نسبیانی بود که عهد ارلی اونو نمشد که اقرار و توحید و عمل
بالشرائع در زیر اگر چه مقام علمک حالی عمل دکلمدر شول جهند که
ازواح اورزینسه تکالیف یوقدر فاما مقام عینک حکمی علم و علمک
مجموعه در که علم صفت روح و عمل صفت جسد در و عمل شرعی
معراج علم و معرفت و بودخی نزد بان مشاهده در زیر بلا معرفه
اولان مشاهده معتبر دکلمدر نظر الیه که جمیع ناس اشیائی مشاهده
ایدرل فاما صورتی **ک** و درل و حقیقتن بلزل تبدیل جامه ده سلطانی
کورب بلینلر کی چونکه نفسده شرک و خلاف توحید و ترک عمل اوله
فلاح بولماز (نسأل الله ان یسهل طریقنا الیه و یقوی توکلتنا علیه

* حدیث الاربعون *

* کن فی الدنیا کما کن غریب * کان تشبیه و تمخیل ایچوند غریب
غریبند که وطندن بعید اولمقدنر و هر متباعد و جنسی اراده
عدم النظر اولاته غریب دیرل و علمیه غریبه دیدیلر زیر بین الجهال
قللری واردن و غراب دندلی ذهابده ابعاد ایتدو کیچون عنقاء
مغرب کیکه بر جاره اختطاف ایلیوب اغراب و ابعاد ایلدی یعنی
دنیا ده بروجهله اولکه کندیکی غریب الدیار تمخیل ایله اگر چه
ظاهرده وطنده سن زیر حالک غریب حائنه بکزر بر امر غریب در
فس خلقده مختلط اولمه و فی نفس الامر خائف و ذلیل اول تنکیم
غریب اولان کیمسه مواس بولمده دیندن متوحش و طائف و ذلیل در
و دنیا ده بقوله تحدیث نفس اینه زیر افانی در و وطن اتخاذ ایدوب تکثیر
تعلقات اینه بلکه غریبک تعلقی قدر تعلقی ایله و آشنالک و آریسه
دخی بیکانه اولمده سعی ایله زیر اما سوادن منقطع اولمده بار حقیقی به
متصل اولمسن و غریب و وطنه آرزو ایتدو کی کی سندخی
وطن روحه و وطن سره آرزو ایله که بری عالم ملکوت و بری دخی عالم
لاهوری و ابوالبشر آدم علیه السلام ترایدن مخلوق اولمده اگر چه

جنتدن وطنه اهباط اولمده ولیکن بو وطنه وطن جسد دیرل که
وطن کونیده اولان غریب کیدر و غریبتدن مقصود بر مراده وصول
و بعده وطنه عودت اودارینه دخولدر تنکیم آدمک هبوطی خلافت
و اسماء حسنی اظهاری و صفات علایی ابرزایدی بوسیدن بعد تمام
المصلحه یینه وطن روحه عودت ایلدی اگر چه دنیا ده دخی من وجه
وطنده ایدی زیر مکاشفه قریب و بعید برر * او عابر سبیل *
او کات عابر سبیل دیمکدر که عامی خاص اورزینسه عطف قبیلندندر که
نوع ترقی فی متضمندر زیر عابر سبیلک تعلقاتی غریب مقیمک تعلقاتدن
ایقدر پس او کله سی تخیر و اباحت ایچون اولمقدن تنکیم بعض اهل
حدیث ذاهب اولمشدر بل معنایه ترقی ایچون اولمق اولی و احسندر
عابر عبور دندر کچمک معنایه صودن و کوریدن کذر کی سبیل معناد
السلوک اولان بوله دیرل کزک انده اتوا و اعوجاج اولسون و کزک
اولسون و صراط اندن اخصددر که معناد السلوک اولدوغندن ماعدا
انده اصلا اعوجاج اولیه بلکه جاده مستقیمه اوله و طریق بونلردن
اعذر زیر مطلق رجل الیه طرق و ضرب اولانسان بولدر نوجهله
اولورسه اولسونکه معناد و غیر معناد و مستقیم و معوجه شاملدر
معنی بودر که و یا خود و بلکه سن کندیکی دنیا ده یو لچی کی خیال
ایله که دنیا سنک سبیل کی ممرک و آخرت منزل و مفر کدر قال الله تعالی
(وان الدار الاخره هی دار القرار) و این سبیل خفیف الثقل اولیچق
نوجهله سرعت و سهولته قطع راه ایدرسه سندخی بار دنیایی
او زکدن تخفیف ایدوب یوالکی آسان ملوت و عقبات آخرتی سهولته
کذر ایله و مسافر کفایت مقصداری زادله سالک اولدیخی کی سندخی
فضول دنیایی ترک ایدوب زاهد اول و قلیله قناعت ایله و یو لچی منزل
بمنزل مقصده طوعری سیر و حرکت ایتدیکی کی سندخی اسم کونیدن
سم الهی به و اسم الهیدن مسمای حقیقی به سفر و سیاحت ایله و تکمیل
اسفار ایلوب آخر منزل و جدیده قرار ایت و ترمذی روایتده (و بعد
نفسک فی اصحاب القبور) زیاده سی دخی واردر یعنی کندیکی میت کی سبیل

زیرا دیمش لرد در که کل آت قریب و بلکه تعیین است کی از اله ایلیوب
 فانی لاهه ایر که جسمك جان که قبر کی او اسون نکیم وارد اولمدر که
 (موتوا قبل ان تموتوا) ای موتوا بالا اختیار قبل الموت بالاضطرار
 وفی الخدیث (من اراد ان ينظر الى ميت يمشی بین الاحیاء فليتنظر
 الى ابی بکر) یعنی حضرت صدیق رضی الله عنه نفسندن فناء تام
 بولغله میت کی اولمدر که نقاب و تحرکی حقله در وینه حدیثه
 کلور (اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) یعنی اهل قنابدن
 استعانت ایدی کوز که انلر کلمات تامه جامعه در که استعانت والتجایه
 صالح لردر شول جهند که الله تعالیك انلرک بوزندن غهوری وارد
 یش اعتماد فی الحقیقه حقه در اعوذ بدانیال واعوذ بکلمات الله التامات
 وامثال معنای مذکور دالدر اگر چه حقایقندن بی خبر اولمدر مناقشه
 ایدوب تا ویلات فاسده ایلر و بلکه طور عقلمدن خارج اولان اخبار
 صحیحه نك موضوعینه ذاهب او اولر اولك كالانعام * و کار ابن عمر *
 یعنی عبد الله بن عمر رضی الله عنهما که عبادله اربعه دن وحديث
 مذکورک را ویسیدر زیر رسول الله صلی الله علیه وسلم بروقتده
 ید مبارک لرن عبد الله مذکورک او موزل ینه قویوب (کن فی الدنيا الخ
 دیوا کا خطاب ایملر ایدی و بو مناسبله اهل حدیث ذیل حدیثه
 کلمات عبد اللهی اراد ایتدیلر اگر چه کلمات آیه فی الحقیقه بر حدیث
 هر فوعدن منزعدر که اول حدیث بودر (اغتم خمس قبل خمس
 حیاتك قبل موتك وصحتك قبل سفمك وفراغك قبل شغلك وشبابك
 قبل هرمك وغناك قبل فقرك) و بونك نظاری کی * بقول اذا المسیت *
 یعنی چن مسایه داخل اولسك که اول لایلدن واخشامه مساء دنلدی
 زیرا ظلمتی حسبیلله انسانی مسائه انفساع ایملر انکیچون کاهه سیه
 دنلدی و مسائه یده ایلمدی زیرا خلق الله الاعظمدر که اصلدر
 ونهار انك او زربنه متفرعدر که عارضدر زیر شمس و قمرک خلقی
 حادثدر * فلانتظر الصباح * یقال انتظره فلا یحتاج الی کلمه الی صباح
 اول النهار در که افقك حاجب شمسله اجراری وقتیدر و جملله دخی

تفسیر اولمدر که صبح صادق ز و منراجه مصباح دیدیلر زیر نور ایلله
 خانه دنیا ضو و شمسله مضمی اولدیخی کی یعنی اخشامه ابرسك صباح
 اولور دیو منتظر اوله بلکه هر نفسکی نفس اخیر پیل زیر انجیل
 موت بجائ ایلله مبتلی اولمدر پس موتك من معلومی و سبب معلودی
 بو قدر بو جهتندن قهارك ناکاه قهر و بطشندن حذر ایتلوردر
 و کیچدی زمان راحت دیو غافل بو انفساق کر کدر * واذا اصبح *
 و چن صباحه داخل اولسك کرک فجر که نهار شرعینك اولیدر و کرک
 طلوع شمس که نهار عرفینك ابتدا سیدر و صباحه فجر اعتبار اولمق
 اقوادر زیر بین الفجر والطلوع اولان نور ینه نور شمسدر که تحت
 الارضندن منعکسدر یو خبه نور آخر دکادر نکیم بعضی المر ذاهب
 اولمدر و منق دیکلری دخی بو ایلله در که وراء جبل قافدن
 انعکاس نور شمسدر انکیچون مستحب اولان چرتد نصکره اولان
 بیاضك غیو ینه دک صلاة عشایی تأخیردر * فلانتظر المساء *
 پس اخشامه منتظر اولوب طول امله دوشمه بلکه امل کی قصر و عمل کی
 مد ایلله اگر ناکاه موت کلور سه سنی کار حقه و آخرته متهنی بولسون
 کو یا اشارت ایلر که ای ناسك سالک من بر باد بیدی قاصد کی سنکه
 ما بینده خوف وادیلر و مهلاك مفازهل و قطاع طریق وارددر پس
 صباح و اخشام قیدنده اولما یوب همان منزل المغه سعی ایلله والا
 بلکه یولده قالوب هلاك اولاسن و مراده ایرمه سن اشتاهل دنیا لله
 اهل آخرتک فرقی بودر که اهل دنیا بر نسته خصوص صیچون بر هفتنه
 و یار شهر و یار سنه یده ک تمسك و یا حجت و یرر که نقدی نسبتیه
 تبدیل ایدر و ظن ایلر که اول وقتدر که معمر اولسه کر کدر بو جهتندن
 هر خصوصه ان ساء الله دیمک مشروع اولدیکه نام حتی ذکر
 واستحضارده یقظه وارددر نظر ایلله که صدر اولده درت درهم دینی
 قلان کیمسه نك غماری قیلمندن امتناع اولتور دی زیرانده رایحه
 غفلت و طول امل وارددر مکر که دینه و فایده چک قدر مالی متروک اوله
 بادینده عدم دبالانک حالی بو اولمق مال غیر حلال کی کل ایده نك

حالی نیجه اوله واهل آخرت ابن الوقت اولمغله حدلرن تجاوز ایترن
بلکه نقد الوقت نه ایسه انکه معامله ایدرل و نفسلرن اضاعت ایترن
زیرا نفس اصل الککل در که محافظه انفس ایندن ساعاتی و مراقبه
ساعات ایدن بومی و اسبوع و شهر و سنه و تمام عمری ضبط ایتش
اولور و دنیا و آخرتده فلاح بولور و بومقامدن دیدار که طائفه
صوفیه جهرله ذکر ایتدکری هر نفسلری نفس اخیر اولدیغندندر
شخصه ایسه تلقین ذکر اولمغ سنه ثابتدر بوجهتدن هر و دین
هر نفسده کندنی نفسنه تلقین ذکر ایدوب مبداء و معادن انی آگاه
ایتمک کرکندر تا که موطن دنیادن برزخه سهو و نسیانله کتیه بلکه
ذکر و حضورله انتقال ایده که خیر مقدم بونده در * و خذ من صحتک
لمرضک * یعنی چونکد حال انسان صحت و مرصدن خالی ذکدر
لاجرم زمان صحته بقدر القوه زیاده جه اجتهاد لازمدر تا که حال
مرضده عاجز اولوب تقصیر واقع اولیحق کسری صحته اولان
عبد ایتله * خیر اوله بوسیدندر که الله تعالی مسافر و مر یض و بیر
زمان اقامت و صحت و شباننده اولان اعمالی ثوابن یزار که کمال کرمنه
مناسب اولان بودر و اگر زمان صحت و امشالنده کسک و علمدن
قاعد و ذکر دن ساکت ایسه وقتی بالکاید ضایع اولور * و من حیاتک
لموتک * یعنی زمان حیاتیکی موتکد نصکره انتفاع ایده جکک اعمال
صالحیه صرف ایله و الاحیاتکده مبت کی اولور سن و موتکد نصکره دخی
تعمدن مجروم قالور سن زیرا هر صلاح و فسادک تخمین بوراده اکیور
و حاصلی اوراده بیجور نکیم (الدنیا رزقه الاخره) اکا دایل روشندر
وامام غزالی رحمه الله ار بعینده بومحمله بوزیاده دخی بولندیکه
قالک یا عبد الله لاتدری ما اسمک خدا بوراده عبد الله علم دکل بلکه
معنای لغویسنه محمولدر که اذا مسبت و ما بعینده اولان خطایاتک
مخاطبدر پس دیمک اولور که زیرا سن ای الله قوی یارن یعنی قیامت
کونی نلر سنکه اسمک ندر یعنی نه اسمله نیا و ذکر اولور سنکه سکا
یا عبد الله و یا مطیع الله می دیرل و یا خود یا عبد الدنیا و عبد الشیطان

و عبد الهوی و یا فاسق می سوبلرل پس بوزیاده اسم ظاهره اعتبار
یوقدر هر نقدر شرفه دلالت ایدرسده زیرا ابویک وضع ایتدیکی
اسم کونیدر بلکه اسم حقیقی به اعتبار واردر که اسم الهیدر نکیم
رسول الله صلی الله علیه وسلم جدی عیسی المطلب سابع ولادتده
الهام الهی ایله اسم محمدله موسوم فای ایدی انکیچون اقوال و افعالنده
مره بعد آخری محمود کلدی و اسم عبد الله کی نکیم کلور (وایه لما قام
عبد الله) اسم محمد و سایر اسماء شریفه و القاب مشرفه دخی اسم
حقیقی اولدی اگرچه ظاهرده اسماء ملنوظه در زیرا نظر مسماک
اول اسمانک حقه بنی ایله قیامتدر انکیچون اومقوله اسمایی تبدیل ممکن
دکدر حتی قریش معاند و معتزلی اسم محمد برینه جاشا مذم دیو
اطلاق ایدر لدی رسول الله پیورلر دیکه الله تعالی بنی محمد خالق
ایلمدر بوخسه مذم دکل پس انلر مذم مخیلی ذم ایدرلر بوخسه
محمدی دکل و حضرت علی کرم الله وجهه ولادتده پدری ابوطالب
اوراده حاضر اولمغله والده سی فاطمه اسیده انک نامنی اسد وضع
ایتمش ایدی صکره پدری حاضر اولدقده بن ولدمک عز علوم و علو
قدر بولدو عن استرم دیو اسدی علی به تحویل ایلدی بومعادن علی
هم اسد الله و هم ولی الله اولدی یعنی اسم علی اکا اسم حقیقی اولدیکه
علو ذات و صفاتله قائم اولدی و قدر عالی بولدی و شول درجه به بالغ
اولدیکه امت مزحومه نک اب ثانیسی اوایط طرق حقه ار بابک
سلسله سیدخی انده نهایت بولدی و علی هذا و بوقیرافات ار به ده
روضه مطهره ده سرنبویه مراقبه ده ایکن کوردمکه عالم مشالده
برغلغله پیدا اولوب عالم غیبدن تفقد اولنسون هر کسک اسمی
یزده میبدر دیو خطاب واقع اولوب هر کسک وجودی اول حالت
مائلدن لرزه دار اولدقده بوقیردخی بردفترده کندی اسممه نظر
ایدوب ثابت بولایحق سرور عظیم حاصل اولوب حسه کلدی و الحمد لله
علی عنایت الازلیه السابقه و هدایت الابدیه اللاحقه و دیمش ازدر که
هر عصرده قطب وجودک اسم الهیسی عیسی عبد الله در اسم کونیشی

هر نه اولور سه زير الله تعالىك الاهيت والوهيت والوهتي مراتبده حقيقت
عبادت وعبوديت وعبودت ايله قائم و متحققدر وجميع كل بشر بوسيله
صورت بولمشدر ايمدى اى مؤمن اسم كوني به باقى بلكه بر اسم الهى ايله
ارتباط حقه ايدى كورتا كه دنيا و آخرتده نامك عالي و قدرتك متعالي اوله
فاعمل بذلك * الحادى والار بعون *

معلوم اوله كه بومحله دلش شرح اولنان احاديث شريفة تك ترتيبى مشاهير
محدثين دن امام نووى به مضاف اولوب امام مزبورك دخی غرضى
قواعد و اصول شرايعى جامعه اولان كلمات نبويه بى جمع ايتك اولمغله
ايكى حديث جامع دخی اربعين اوزرينه زياده ايدوب مجموع احاديث
مرتبه قرق ايكى اولمغله بومحله نسخ صحيحده موجود اولديغندن
اولوجهله شرح ايتشدر در پس احاديثك عددى قرق ايكى اولمق
اصلينددر بومحله صكره دن الحاق اولمق اوزره دكلر * لايؤمن
احدكم * يعنى سزندن بره كرك ايمانى كامل اولماز پس مقصود كل
ايمانى تقدر بومحله اصل ايمانى دكل تشكيل نظر ايدن معلوم و روشندر
* حتى يكون هواه تابع لما جئت به * بعض نسخ ده تبعاً دوشمشدر
فحين ايله تابع معانسه مفرددر كه جمعى اتباع كلور و جمعى دخی استيعان
اولنور تبع تابعين كى هوى قصره مراد و مشتهى نفسدر كه برهان
سماعى رد ايل عقلى اكاه مساعده ايتمه اخلاص هواى نفسك شرعا
مذوم اولان طرفه انحرافده ديلر امور جاهليه و امثالى كنى زيرا جنت
به دن مراد شرعدر و شرع امور طبعيه و عقليه و جاهليه بى رفع
ايچون وارد و نازل اولمشدر معنى ديمكدر كه تاكه انك نفسك هواسى و
عقل قاصر تك مدغمى بنم جانب حقندن كتر و ديكيم شرع مطهره تابع
اوله پس شول كيمسه كه شرع الهى و منهاج محمدى بى قيوب هواسته
و عقل قاصر نه تابع اوله انك ايمان و تصديق ناقصدر اكر كامل
اولايدى شرعا مذوم اولان امور جاهليه و محرمات و مكروهات جانب
مئل ايتمزدى زير اهدى ايله هوى و حيله باطل بربرده مجتغ اولماز پس
بونده اهل ايمان مخالطه كنره و فجرة دن تحذير واردن زير اسوه قرين

آخر انسانى جاده دن اخراج ايدر و ضلاله دوشورد و بونتيه دخی
مشتملدر كه امر شرعى بى كراحت ايتمك كر كسدر بلكه هر مأور اولديغى
خدمته طيب نفسله حركت ايدى والا اسلثقال شرع كفردر و بونده
اشارت وارد كر شارعه اعتراض جائز اولمديغى كى مرشد كامله دخی
اعتراض جائز دكل بلكه تسليم و انقياد كر كدر و اكر خدمته و متابعتده
حب طبعيسى بومحله باري حب اختيارى ايله معامله ايدى يعنى بر نسته
طبعاً مكروهه ايسه ده (وعسى ان تكبروا شيئا وهو خير لكم) موجبجه
ايشار و اختيار ايلوب نفس خائى انك فعلنه حل ايليه و تدريجه
رياضت و تقليد ايدى رك آخر نفسندن خروج و ارادتي ارادت شيخده
افنا ايدوب شيخله يكماره اوله و خدمتى لذتله و متابعتي حلاوتله ايدى تاكه
(ان الدين عند الله الاسلام) سر نه ايره و اسلامى اسلام حقيقى اوله
والله القادر معين لعبد القاصر (بعد ذا معلوم اوله كه عشق و هوى
و محبت ديدكلرى اصلنده حقيقت و اخده در كه هيو لا نيدر پس كيفيت
مجازله تكيف ايدرسه مجاز والا حقيقت اولور بتكريم قيس عامري
اولئنده عشق ليلاده و سواسه تابع ايكن آخر اول شهوت طبعيه
عفت حقيقيه به مبدل اولوب صورتدن معنايه و حسدن عقله
و عقلدن روحه و روحدن عين سرله نظره انتقال ايلوب قنطره
مجازدن وادى حقيقته عبور قلندى و عاشق مجازى ايكن عاشق حقيقى
يعنى عاشق ايلى ايكن عاشق مولى اولدى و صورتى سرده محروايدى
و باب اخيادن خانه اسمايه و اندن صدر معنايه ترقى قلندى بوجهندن
هوى و عشق ديدكلرى معنى واسطه وصول و رابطه عاشق و معشوق
اولدى چونكه عين روح قلبه و عين قلب دخی هيكله نظر ايليه اكر
نفس مداخله ايلوب سرفه نظر ايلرسه شهوت خفيه مخاططه سيله
اول نظر حرام اولور و انك صوتى جنك سمايه صعود و اسراق سمع ايتسى
كبيد كه اكاذيله مخلوط اولمغله مردوددر و اكر مداخله نفسدن سالم
اولور سه اول نظر حقيقت و حلال اولور زيرا اكاذيله حقه نظر ديرلر
اولكى به نفسله خلقه نظر ديدكلرى كى اشته هوى اصلنده حقي

و باطله صالحدر چونکه شریعت مداخله و سوا شدن و طریقت
مخالطه نفسیدن خلاص اوله آینه نفس و آفاقد کورین صورت
حق اولور و نفس انسان مجازدن قورتلور که اکاهوای باطل دیر
و بورادن فهم اولندیکه کرچه انسان حق و باطله مستعد در و لکن
هر کسده اولان کیفیت مجاز حقیقه متحول اولماز بلکه اول کیفیت
تطبیقه محتاجدر بو و جهدن کفار و فسقه نک حجابلی غلیظ
وهوای باطلاری شدید اولمغله برزخ بطلان و مجازده قالدیلر
و مؤمن و مطیع اولنر حقه و حقیقه عدول ایلیوب شر نفسدن سالم
اولدیلر انکیچون شارع متابعت ایلدیلر زیرا هواسنی هوای حق ایدن
امر حقدن منحرف اولماز و اکا شریعت و حقیقه میل ایتک لذیذ
و سهل کلور پس هر کسک قلبی زده ایسه میلی دخی اورایه در کل امدی
اغراض نفسدن خلاص اول تا که دور تده صافی اولوب
مرآتیکه صورت حق ظهور ایده و باطل زاهق اوله و السلام
* انسانی و الاربعون *

* قال الله تعالى * معلوم اولاکه الله تعالی به قول و تکلم اسناد اولنور
کا قال الله تعالی (واذ قال الله يا عيسى بن مريم) وقال الله تعالی (و كلم الله
موسى تكليما) و لکن نطق اضافت اولنوب نطق الله دلمز زیرا نطق
اصوات مقطعه در که لسان انی اظهار و آذان انی و عی و حفظ ایدر
کا قال فی القاموس النطق تکلم بصوت و حروف یعرف بها المعانی
و انطقه الله یعنی انطاقی حقه نسبت جائزدر تنکیم کلور (انطقنا الله الذي
انطق كل شيء) فاما نطق انسانه مخصوصدر که غیره یا بطریق
التشبيه دلالت یورندن و یا بطریق التبعیه اطلاق اولنور (یقال
ماله ناطق و لا صامت ای حیوان و لا غیره من الممال * یا ابن آدم *
معلوم اولاکه ابن آدم و ولد آدم نوع انسانده مستعملدر بوجهتدن
ابو البشر دخی انده داخلدر پس اناسید ولد آدم اناسید نوع الانسان
دیمکدر و الاجناب نبوت صلی الله علیه و سلم نفس آدمدن افضل
اولمق لازم کلور بعض اهل معرفت دیمکدر که آدم علیه السلام

تزییدن مخلوق اولمغله بطریق الاستبعاد (ماللتراب و رب الارباب) دیدیلر
وطن ایلدیلر که انسان ضعیف رب قوی ایله اشلای ایتز بس یا ابن آدم
عباساری ایله ملزم اولدیلر هم ظاهرا و هم باطنا و ظاهرده وجه الزام
بودر که یا حرف ضعیف ایکن اسم قوی اولان آدم ایله مجتمع اولدی
و معناده الزام بودر که تحت خطایده مناجات واردر که خلقه اشلای
و صحبتدر بس اگر لایق بزم خاص اولسه باده نوش مناجات و مکالمه
اولماز دی بوجهتدن تزییده آب سری ظهور ایلدیکه فیض علم خاصدر
بو معنایه تراب ضمه تراب اولدی قحله که ترخشست مقابلدر و آب تراب
لطیفدر فا علم ذلک فانه من العوایب تضمن التراب الماء لفظا و معنی
واشکر علی هذه اللواحق الزائدة فانها ليست فی کلام ذلک البعض
وهی من لباب المعرفة * انک مادعوته * ما توقيت ایچ و ندر که
زمانیه در مادام معناسنه ما بعدنده غفرت کله سنه ظرفدر دعا طایدر که
مطلوب منه اولان حقه ندال و التجا و اظهار عبودیتدن عبارتدر
و حدیثده کلور (الدعاء منج العبادة) یعنی عظم بدن مخله و بندخی
عظمه اسمک ایتدوی کی منج عبادت دخی دعا در که قوام عبادت
دعائله در انکیچون هر عبادت دعائله مختوم اولمق کرکدر و الاحقسه
جفا ایتمش کی اولور زیرا کریمدن نسنه طلب اولنماق کریمه اذیتدر
تنکیم لیمین مطلوب اولمق اکا اذار * و رجوتی * الرجاء توقع
حصول الخیر فی المستقبل و دیمکدر که رجائک علامتی حسن طاعتدر
قال الله تعالی (ان الذين امنوا والذين هاجروا و جاهدوا فی سبیل الله
اولئک یرجون رجة الله) بس بلاطاعة رجایه امنیه مجرده دیرر که
اهل هوانک حایدر * غفرت لك علی ما کان منک * بوراده علی
م صاحب ایچو ندر که مع معناسنه در کما فی التنزیل (الحمد لله الذي
و هب لی ذلی الکبر) ای مع الکبر (تقدیری دیمکدر که غفرت ذنوبک
مع ماصدر منک من الذنوب الکثیره کثا و صغارا یعنی ابن آدم مادامکه
بیمدر کاهمه ال آجوب صدق و خلوصه تضرع و نیاز و بنددن
مغفرت ذنوب و عفو خطایار جاو توقع ایلسن یعنی بوحال سنده اولدیکه

سنت کاهلری هر قدر چوق اولور سه ده عفو و مغفرت ایدرم مادامکه
حق عبد اولیه زیرا مظالم شهیددن بیه معفو دکلدر فکیف غیریدن
مکرکه حق تعالی دن برطر یقله ارضاء خصوص واقع اوله بودخی اگر حق
کافرو حق حیوان دکل ایسه مکرکه حق تعالی دن اکادخی برتدارک
واقع اولاکه بوراسی مسکوت عنه در اگرچه بعض صورثی الله تعالی
بوفقیه تعریف ایلشدر و لیکن ستری اولی اولمغله تحریر اولمندی
* ولا ابالی * مبالات و اکثرث قایرمی معناسنه درکه عجم پاک دیر
باءعریه ایله ای لا اکثرث بذنوبک العظیمة الکثیرة مادمت علی الداء
والرجاء و طلب العفو والمغفرة بوراده بعضیله مبالاتی بالذن اخذ
ایتملدر کویا برکیمسه نک مبالات ایتم دیدوکی بالمی اکا مشغول قلم
و خا طرمه کتورم دیمک اوله ولیکن اهل لغت مبالاتی بلود یعنی
ناقصده درج ایتملدر یو خسه بالده یعنی اجوفده دکل پس بن سنت
ذنوب کبیره کی مبالات ایتم دیمک سنی کاهک ایچون بلو و امتحان ایدوب
ناره ادخال ایتم و کثرتی قایرم دیمک اولور زیرا کاه نقدر کثرتده اولسه
ینه متاهی درحقک عفو و مغفرت و سایر صفات جلیله سی ایسه متاهی
دکلدر پس متاهی غیر متاهی یاننده یدی دریادن قطره کیدرکه
بی مقدار در ای عارف نظرایله بو حدیث شریفده دعایه که نوجهله
صورت و معنایی جا معدر زیرا صورت معنائک ترجانیدر پس
دعا ده رفع ید ایتمک باطنده اولان تذلل و عبود ینه نشا ندر و عبود
صورت و معنایی جامع اولمغله ایکی یوزدن حقه النجا ایتملدر تنکیم
اکدل الموجودات صلی الله علیه وسلم استسقا ده و غیریده رفع ید
ایدلر و دعا ده مبالغه ایلریدی و تأمل ایله که رجائله خوفه دخی
اشارت قلدی زیرا رجاء خوف معناسنه دخی کاور زیرا خوف
و رجاء ملازمدر قال الله تعالی (ما لکم لاترجون الله وقارا) ای لاتعتقدون
له وقارا و عظیمة فتخافوا عصابه و تفکر ایله که رجوت منی دیمدی تا که
حال عارفه دخی اشارت اوله زیرا زاهدک رجاسی عطا و عارفک رجاسی
الله تعالی در و امعان نظرایله که مغفرتی دعا و رجائله مقید قلدی تا که

عبد مغرور اولیه و عبودیتله قائم اوله اگرچه الله تعالی نک عفو و مغفرتنه
فی الحقیقه قید یوقدر انک ایچون (و یغفر ما دون ذلك لمن يشاء) دیو
مغفرتی مطلق ایراد ایلدی و تحقیق مطالعده قلکه تحدید ذنوب ایتمدی
زیرا اکا نسبتله قلت و کثرت بردر انک ایچون برتو حیدله بیک شرکدن
نجاوز ایلر و تدقیق ملاحظه قلکه مغفرتی عدم مبالاتله تقویت ایلدی
زیرا عندالکریم عطا استکثار اولمغز پس عفو خطا دخی معاملة
عطا کیدر فاعرف جدا * یا ابن آدم اوبلغت ذنوبک عنان السماء *
قال فی اقاموس عنان السماء بالكسر ما بدالك منها اذا نظرت لها
واعنان السماء نواحيها بس عنان سحاب معناسنه درکه ظاهر اولان
مرتبه سیدر و اضافت ادنای ملابسسه ایچوندر زیرا سحابک سمایه
طوغری ارتفاعی واردر و همان سعادن معدوددر زیرا هر مرتفع سعاد
حتی نبات ارضدن مرتفع اولمغله سماء دینلدی یعنی ای ابن آدم اگر
سنت کاهلرک کثرتی جهتدن وهوالا کثر الاظهر و باغلظتی جهتدن
تجسد ایلدوب سمایه متصل کی کورینن سحابه ارسه و یرایله کولک اراستی
طولدرسه بس بو عبارت کثرتدن کایه در زیرا بین الناس اول وجهله
متداوادر شول جهتدنکه بین السماء والارض بشوز ییلاق مسافه درکه
ما بین المشرق والمغرب کی و انسانک وسعته حس ایتدیکی یوقدردر
بس خطاء انسان سحاب و سمایه دک بلکه عرشدک جیفسه و جمیع
عوالمی برقلسه ینه عندالله بر صغیفه عریضه ده نقطه قدر در کادرتکیم
امام شافعی رح قرب احتضارنده دیمشدر (ولما قسی قلبی و ضاقت مذاهبی
(جعلت رجائی نحو عفوک سلما) تعاضمتی ذنبی فلما قرنته (بعفوک ربی کان
عفوک اعظما) قوله تعالی تعاضمتی ذنبی ای عظمه بالاضافة الی بقال امر
لا تعاضمه شی ای لا یعظم بالاضافة الیه کافی القاموس * ثم استغفرتنی
غفرت لک * استغفار سؤال مغفرتدر اللهم اغفر لی ذنبک کی واستغفر الله
دخی انک مقامنه قائمدر زیرا طلب معناسنه خبردر تنکیم مرور ایتمشدر
یعنی عنان سمایه بالغ اولور ذنوبک اولدقدن صکره رجوع ایلدوب یندن
طالب مغفرت اولسک سنی مغفور و خطا لریکی مستور ایدرم و آثارنی

اظهار اتمم بلکه سبب آنکی حسنه تبدیل ایلرم و هر تقدیر استغفار
تکرار ایلرسد مغفرت دخی اکا کوره اولور زیرا غفار و غفورده اولان
مبالغه افراد ناسه و افراد خطایایه و جمله اوقاته ناظر در فاعرفه
دیمشدر که بر کیمسه بر معصیتی اشلیوب قبل التوبه بردخی ارتکاب اینسه
مصر اولش اولور و اصرار بکار دندرس اصراری اوزرینه معافیه
اولور * یا ابن آدم لو آتیتنی بقراب الارض خطاء * قراب الشیء بالکسر
و قرابه و قربت یضمه ما مقارب قدره ای مایقارب ملئها بوراده مقاربه
ملئدن مراد نفس ملئدر زیرا بر نسته نك قربنی ذکر ایدوب کندی مراد
ایدلر تکیم تشبیهده دخی جاریدر که فلانه بکزر دیرلر مع هذا فلانک
کندیدر مهمان کی فافهم پس ای مایقارب ملئها اولئها و هو الاشبه
لان الکلام فی سیاق المبالغه دین استعمالدن غافل اولدی بقرابه یا
تعدیه ایچوند و خطا اندن حالدیر یعنی ای ابن آدم اگر سن بکا
بر طولوسی خطا کتورسک و یا اگر سن بکا بر طواوسی خطا نله کاسک
بامصاحبت ایچون اولوب خطا اضافنده ذات مقدره دن تمیز اولور
و بونده مابین السماء و الارض ایله تمیز نکره مابین المشرق و المغرب
ایله تمیز اتغال ایلدی زیرا حس و ادرا که افریدر * ثم لقیته * یعنی
بعد الموت بکالاتی اولسک زیرا باب لقا موثر و عمل ایله لقا میانده مهمات
اولغله ادات تراخی ایراد ایلدی زیرا ماقبلنده اولان اتیاندن مراد
فی الحقیقه لغابی تصور دکل بلکه کثرت ذنوبی بیاندک لایحقی
و یا معناده مابعدینه مرهوند * لا تشرك بی شیئا * فاعلادن حالدیر
شیئا یا مصدریت اوزرینه منصوبدر شیئا من الاشياء معنائه که
جلی و خفی به شاملدر و یا مفعول بهدر شیئا من الاشياء معنائه کما قال الله
تعالی (لا تشرك بالله) فان معناه لا تشرك بالله شیئا اصلا دل علیه
مابعدیه من قوله (وان جاهدک علی ان تشرك بی ما لبس لک به علم)
و یا خود عبادتی دیمکدر کما قال الله تعالی (ولا یشرک بعباده ربه احدا)
و اشراک ذات ایله اشراک عبادتک فرق بودر که اشراک ذات ایدن
تنویه در که ایکی اله اثبات ایشلدرد واجب الوجود معنائه سائر کفارک

آله سی ایسه توسل طریقله در کما قال الله تعالی (ما نعبدهم الا ليقربونا
الی الله زانی) * لا یتنک بقرابها مغفرة * مغفرة اعرابی خطاء کیدر بوراده
قراب مشاکله طریقله در والا (مغفرتک اوسع من ذنبی و رحمتک ارحی
عندی من علی) یعنی بندخی سکامله الارض مغفرت کتوردم و یا مغفرتله
کلورم اگرچه سنک کاهک بنم رحمتی تحدید ایتمز الحاصل شرک وجود
و شرک عبادت اولیحق برلر و کوکلر طولوسی کاهه الثقات اولماز بلکه
مغفور اولور تنکیم شرک اولدیغی برده ملأ السموات و الارض عبادت
اولسه بر فله دکن زیرا شرک رأس المعاصیدر که طریق ابلیدر
نسأل الله الاخلاص فی العمل و نعوذ به من الفتور و الکسل منه التوفیق
لسلوك الطریق و الیه الانتهاء کما قال (وان الی ربک المتهی) (و آخر
دعواهم ان الحمد لله رب العالمین) اشته شرح اربعین یلک یوزا و توزیدنجی
محرمتک او اخرنده شیرازه بند تکمیل اولدی و بروسده

کتابخانه مزده اختتام بولدی

* نظم *

بو تألیف جلیل نکته سنج معرفت کنبه

سبب درویش علی حافظ اولدی استمکله

دیدم تاریخ شرحه حرف جوهر دارله حق

چقدردم اربعینی بنده شیخ آسا امکله

سنة ۱۱۲۷

بعونه سبحانه و تعالی * اشبو شرح شریف احادیث نبویه * علی قائلمها
افضل الصلوات و التحیات انمویه نك طبعی دار الطباعة العامرة
الفاخرة * ادام الله تعالی محییها * سلطان محمود الخصال بالفیوضات
الباهرة ده * معرفت عبید فقیر ملک محمد * شیخزاده السید

محمد اسعدایله (آیات الخیر) بیک ایکیوز الی اوج

سنة سن * شهر مولد رسالتیناهی

اواسطنده * رسیده ختام

اولشدر

